

**Μελέτη προετοιμασίας της έρευνας:
«Εντοπισμός των εκπαιδευτικών αναγκών για
την εφαρμογή οριζόντιου χαρακτήρα
διοικητικών μεταρρυθμίσεων»**

Διευθυντής Έργου : Τσιμάρας Κωνσταντίνος

*Εμπειρογνώμονες- Μελετητές: Αναστασίου Αναστάσιος,
Καμπούρης Πέτρος, Λαζακίδου Αθηνά, Μακρυγιάννη
Αντιγόνη, Μαραβελάκης Πέτρος, Σαββαΐδου Αικατερίνη,
Σγουροπούλου Κλειώ, Τζέμος Βασίλειος , Τσαντή
Ευσταθία, Τράκα Μαρία, Τσιλιώτης Χαράλαμπος*

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	3
1. Χαρτογράφηση των διαδικασιών εφαρμογής και των εμπλεκόμενων δομών στις τρεις (3) οριζόντιες μεταρρυθμίσεις.	6
1.1. Η εφαρμογή του νόμου για το «Επιτελικό Κράτος» (Ν.4622/2019).	6
Εισαγωγή	6
1.1.1. Υποενότητες Μεταρρύθμισης	7
1.1.2. Αναλυτική Αναφορά Εμπλεκόμενων Δομών, Υπηρεσιών και Εμπλεκόμενων Προσώπων	16
1.1.3. Εφαρμογή της Μεταρρύθμισης στην Πράξη	29
1.1.4. Αποτύπωση σε Διαγράμματα Βασικών Διαδικασιών	56
1.1.5. Συγκεκριμένες Μελέτες Περίπτωσης Εφαρμογής της Μεταρρύθμισης	64
1.1.6. Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με Μεταρρύθμιση στο Σύστημα Προϋπολογισμού	70
1.1.7. Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με το Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ)	78
1.1.8. Συμπεράσματα	81
1.2. Το Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών και το Μητρώο των Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.	83
1.2.1. Νομικό Πλαίσιο Μεταρρύθμισης «Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών»	83
1.2.2. Υποενότητες μεταρρύθμισης	98
1.2.3. Αναλυτική αναφορά εμπλεκόμενων δομών, υπηρεσιών και εμπλεκόμενων προσώπων	111
1.2.4. Εφαρμογή της μεταρρύθμισης στην πράξη	115
1.2.5. Συγκεκριμένες μελέτες περίπτωσης εφαρμογής της μεταρρύθμισης	122
1.2.6. Δικαιοπολιτική: αναδιοργάνωση, στελέχωση, εκπαίδευση	132
1.2.7. Σημεία επαφής (κοινοί τόποι) με μεταρρύθμιση του επιτελικού κράτους	134
1.2.8. Σημεία επαφής (κοινοί τόποι) με μεταρρύθμιση 2 Προϋπολογισμός επιδόσεων	138
1.2.9. Σημεία επαφής (κοινοί τόποι) με άλλες μεταρρυθμίσεις στη Δημόσια Διοίκηση	141
1.2.10. Τελικά Συμπεράσματα	143
1.3. Η Μεταρρύθμιση στο Σύστημα Προϋπολογισμού	147
1.3.1. Εισαγωγή στον προϋπολογισμό επιδόσεων	147
1.3.2. Νομικό πλαίσιο Μεταρρύθμισης	149
1.3.3. Αναλυτική Αναφορά Εμπλεκόμενων Δομών, Υπηρεσιών και Εμπλεκόμενων Προσώπων	181
1.3.4. Εφαρμογή της Μεταρρύθμισης στην Πράξη	191
1.3.5. Αποτύπωση σε Διαγράμματα Βασικών Διαδικασιών	240
1.3.6. Μελέτη Περίπτωσης Εφαρμογής της Μεταρρύθμισης	243

1.3.7.	Δικαιοπολιτική: Αναδιοργάνωση, Στελέχωση, Εκπαίδευση	254
1.3.8.	Σημεία Επαφής/ Κοινοί Τόποι με τη Μεταρρύθμιση για το Επιτελικό Κράτος	254
1.3.9.	Σημεία Επαφής/ Κοινοί Τόποι με τις Μεταρρυθμίσεις Αρμοδιότητας του ΥΨΗΔ	256
1.3.10.	Σημεία Επαφής/ Κοινοί Τόποι με άλλες Μεταρρυθμίσεις στην Δημοσια Διοικηση	256
1.3.11.	Τελικά Συμπεράσματα	257
2.	Εντοπισμός κοινού πεδίου εφαρμογής διαδικασιών και λειτουργική τους αποτύπωση.	258
2.1.	Απλούστευση Διοικητικών Διαδικασιών	260
2.2.	Επιτελικό Κράτος	275
2.3.	Το Σύστημα του Προϋπολογισμού Επιδόσεων	289
2.4.	Τα Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης	290
2.5.	Τελικά Συμπεράσματα επί των Σημείων Επαφής (Κοινών Τόπων) των τριών Μεταρρυθμίσεων	298
3.	Προσδιορισμός Μεθοδολογίας για τη Διεξαγωγή της Έρευνας Πεδίου	305
4.	Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης και Παραδοτέα Έρευνας	313
	Παράρτημα	315
	Ερωτηματολόγιο για την Απλούστευση των Διαδικασιών και το Επιτελικό Κράτος	315
	Ερωτηματολόγιο για τον Προϋπολογισμό Επιδόσεων	330
	Αναφορές	337
	Βιβλιογραφία	338

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η συζήτηση σχετικά με την ανάλυση της ελληνικής δημόσιας διοίκησης ξεκινά από διαφορετικές εννοιολογικές αφετηρίες. Έχει γίνει αναφορά σε «διοικητικό φαινόμενο», σε «διοικητική οργάνωση», σε «διοικητικό σύστημα», σε «πολιτικό διοικητικό σύστημα». Η έννοια σύστημα είναι ευρύτερη και σημαίνει το σύνολο επί μέρους τμημάτων, το καθένα από τα οποία βρίσκεται σε σχέση εξάρτησης με ένα ή περισσότερα από τα υπόλοιπα τμήματα τα οποία συντελούν στην εκτέλεση μιας λειτουργίας. Η εξάρτηση μεταξύ των τμημάτων είναι τέτοια έτσι ώστε η μεταβολή σε ένα από αυτά να επηρεάζει και τα υπόλοιπα. Το σημαντικό στοιχείο για την ύπαρξη ενός συστήματος είναι η αλληλεξάρτηση μεταξύ των τμημάτων. Η αλληλεξάρτηση αυτή τα καθιστά σύστημα και υπό αυτό το πρίσμα οι διοικητικοί θεσμοί αποτελούν το διοικητικό σύστημα. Για παράδειγμα τα επί μέρους Υπουργεία εξαρτώνται από το Υπουργείο Οικονομικών για την εκτέλεση του προϋπολογισμού τους, αλλά και αυτό με την σειρά του στηρίζεται στα επί μέρους Υπουργεία για την συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων για την διαμόρφωση του προϋπολογισμού, τον οποίο καταθέτει σε άλλο όργανο, την Βουλή, για την ψήφιση του.

Το διοικητικό σύστημα με την σειρά του αλληλοεπιδρά με άλλα συστήματα όπως το πολιτικό, το οικονομικό, το πολιτισμικό. Η ρευστότητα στο εσωτερικό ενός διοικητικού συστήματος αποτελεί υπάρχον στοιχείο αλλά δεν είναι διαρκές. Οι διοικητικοί θεσμοί αποφεύγουν τα ασταθή περιβάλλοντα, η σύγχρονη γραφειοκρατία επιδιώκει την σταθερότητα. Όμως πολλές φορές εξωγενείς παράγοντες μπορεί να επηρεάσουν το διοικητικό σύστημα προκαλώντας αλυσιδωτές αντιδράσεις η οικονομική κρίση της δεκαετίας του 2010 ήταν ένας τέτοιος παράγοντας που επηρέασε το ελληνικό διοικητικό σύστημα. Ο συντονισμός μεταξύ των Υπουργείων πριν από την κρίση ήταν χαλαρός, ενώ υπήρχε μία τάση διόγκωσης των δαπανών τους. Αυτός ο δημοσιονομικός εκτροχιασμός οδήγησε στην οικονομική κρίση και το στοιχείο αυτό επηρέασε όχι μόνο τα παραγωγικά

Υπουργεία, αλλά και όλες τις υπόλοιπες οντότητες εντός της δημόσιας διοίκησης επηρεάζοντας το σύνολο των διοικητικών δομών.

Όπως ήταν αναμενόμενο ενισχύθηκε ο ρόλος του Υπουργείου Οικονομικών απέναντι στα λοιπά υπουργεία, ενδυναμώθηκε ο συντονιστικός ρόλος του γραφείου του Πρωθυπουργού ως προς τις σχέσεις μεταξύ των υπουργείων, και δημιουργήθηκαν νέες δομές εντός των Υπουργείων όπως οι Γενικές Διευθύνσεις οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων.

Υπήρξε λοιπόν μια σύγκλιση προς την πραγματοποίηση αλλαγών στο ελληνικό διοικητικό σύστημα που επιταχύνθηκαν λόγω της οικονομικής κρίσης της δεκαετίας του 2010 και της πανδημίας του κορωνο-ιού. Τέτοιες αλλαγές ήταν οι εξής:

- Μερική αποπολιτικοποίηση των ανωτέρων βαθμίδων της διοίκησης μέσω διαφανέστερων διαδικασιών προσλήψεων μέσω ΑΣΕΠ
- Περαιτέρω ίδρυση ανεξαρτήτων αρχών και τήρηση αποστάσεων εκ μέρους της κυβέρνησης από αυτές τις αρχές
- Αποκέντρωση και μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από την κεντρική διοίκηση προς την περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση
- Έλεγχος όσον αφορά τις δαπάνες με ενίσχυση της κορυφής της εκτελεστικής εξουσίας.
- Ψηφιοποίηση υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.
- Απλούστευση διοικητικών διαδικασιών.
- Ανάσχεση τάσης για περισσότερες προσλήψεις.
- Ενίσχυση της διαφάνειας της διοικητικής δράσης.

Η εκτελεστική εξουσία του κράτους αποτελείται από το αιρετό της σκέλος που είναι η κυβέρνηση και από το μη αιρετό της σκέλος δηλαδή την δημόσια διοίκηση. Ο συντονισμός του κυβερνητικού έργου και η οργάνωση ενός κέντρου διακυβέρνησης έχουν εκσυγχρονιστεί τις τελευταίες δύο δεκαετίες, υπάρχουν βέβαια αρκετά πράγματα να γίνουν ακόμα. Η έννοια του επιτελικού κράτους εισήχθη με τον νόμο 4622/2019.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός των κυβερνητικών δράσεων, η τεκμηρίωση και επικοινωνία τω κυβερνητικών αποφάσεων, ο συντονισμός της διαδικασίας

διαβούλευσης, ο προγραμματισμός και η επεξεργασία του νομοθετικού έργου, η παροχή τεχνογνωσίας στον πρωθυπουργό, η άρση των διαφωνιών και η αξιολόγηση του έργου των υπουργείων είναι μερικές από τις λειτουργίες που επιτελεί ένα σύγχρονο κέντρο διακυβέρνησης στο πλαίσιο ενός επιτελικού κράτους.

Οι μεταρρυθμίσεις λοιπόν που πραγματοποιούνται τα τελευταία χρόνια οδηγούν σε μια Διοίκηση αποτελεσμάτων και εντός του πλαισίου αυτού το ΕΚΔΔΑ προχώρησε στην πραγματοποίηση μια μελέτης των πρόσφατων μεταρρυθμίσεων η οποία αποτελείται από τα εξής μέρη:

- Η μεταρρύθμιση στο σύστημα του προϋπολογισμού
- Η εφαρμογή του νόμου για το επιτελικό κράτος
- Η απλούστευση διαδικασιών και το μητρώο διαδικασιών του Υπουργείου ψηφιακής διακυβέρνησης.

Η καταγραφή των στοιχείων αυτών θα οδηγήσει στο να καταδειχθεί το απαραίτητο προφίλ του αναγκαίου προς στελέχωση προσωπικού της δημόσιας διοίκησης είτε μέσω ΑΣΕΠ είτε μέσω του ΕΚΔΔΑ.

Είναι εύλογο ότι το εν λόγω έργο θα ενισχύσει τον στρατηγικό σχεδιασμό του ΙΝΕΠ και του ΕΚΔΔΑ, αναφορικά με τον τρόπο προσδιορισμού των αναγκών επιμόρφωσης των δημοσίων υπαλλήλων, ώστε να προσαρμόσουν τα προγράμματά τους στις ανάγκες εκπαίδευσης που θα αναδυθούν μέσα από τα αποτελέσματα της έρευνας.

Εν συνεχεία θα διαμορφωθεί ερωτηματολόγιο, θα καθοριστεί η δομή του ερωτηματολογίου και πιθανών συνεντεύξεων και τρόπος συγκέντρωσης των απαντήσεων. (αυτοχορηγούμενα ερωτηματολόγια με συνεντεύξεις, συζήτηση ομάδων κ.α).

Οι τρεις προαναφερόμενες μεταρρυθμίσεις που αφορούν μεγάλο μέρος των στελεχών όλων των Υπουργείων δεν αποτελούν διακριτά γνωστικά αντικείμενα αλλά αντιθέτως διασταυρώνονται και συμπλέκονται.

Θα χρειασθεί ένας επιτυχής προσδιορισμός των ομάδων – στόχων που θα χρειασθεί να εκπαιδευτούν στο μέλλον, με βάση όχι μόνο κριτήρια ένταξής τους στη διοικητική ιεραρχία του κάθε Υπουργείου αλλά και με άλλα που σχετίζονται με το βαθμό εμπλοκής τους στη διαμόρφωση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των δημοσίων.

Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις, οι οποίες βρίσκονται σε αρχικό στάδιο εφαρμογής, αποτελούν τον κεντρικό κορμό της Επιτελικής Διοίκησης. Η επιτυχία της εφαρμογής τους θα εξαρτηθεί από τον έγκαιρο εντοπισμό των παραμέτρων διοικητικής ικανότητας που χρειάζεται να ενδυναμωθούν, έτσι ώστε σε εύλογο χρονικό διάστημα να μιλάμε για μια μετάβαση των Υπουργείων από μια διοίκηση αρμοδιοτήτων σε διοίκηση αποτελεσμάτων.

Κωνσταντίνος Τσιμάρας

Διευθυντής Έργου - Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου

1. Χαρτογράφηση των διαδικασιών εφαρμογής και των εμπλεκόμενων δομών στις τρεις (3) οριζόντιες μεταρρυθμίσεις.

1.1. Η εφαρμογή του νόμου για το «Επιτελικό Κράτος» (Ν.4622/2019).

Εισαγωγή

Στη γενική εισαγωγή της αιτιολογικής έκθεσης του Ν.4622 αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι «Στο επίκεντρο της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της Δημόσιας

Διοίκησης εγκαινιάζεται ένα σύγχρονο και πρωτοπόρο για τα ελληνικά δεδομένα σύστημα Προγραμματισμού και Παρακολούθησης του Κυβερνητικού Έργου, το οποίο αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη και κεντρικά συντονισμένη απόπειρα εδραίωσης ενός συστήματος στοχοθεσίας και λογοδοσίας από την πλευρά των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης, στη βάση προκαθορισμένων στόχων, οι οποίοι με τη σειρά τους εντάσσονται σε ένα Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, εξειδικεύονται τόσο οι διαδικασίες υλοποίησης του συστήματος, όσο και οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων μερών. Το σημαντικότερο όμως όλων είναι η αλλαγή κουλτούρας που το παρόν σχέδιο νόμου επιδιώκει να επιφέρει σχετικά με τη λογοδοσία και την ανάληψη ευθύνης της Δημόσιας Διοίκησης απέναντι στους φορολογούμενους πολίτες και τις επιχειρήσεις».

1.1.1. Υποενότητες Μεταρρύθμισης

Σχεδιασμός και Προγραμματισμός του Κυβερνητικού Έργου

Μια σημαντική καινοτομία που εισάγεται με τον Ν.4622/2019 είναι η ρητή ρύθμιση που αφορά στα δύο τακτικά Υπουργικά Συμβούλια των μηνών Απριλίου και Σεπτεμβρίου, τα οποία ορίζονται ως Υπουργικά Συμβούλια Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Κυβερνητικού Έργου αντιστοίχως. Τα αναγκαία στοιχεία της ημερήσιας διάταξης αυτών των δύο Υπουργικών Συμβουλίων απαριθμούνται ρητώς στον νόμο.

Η λογική πίσω από την καινοτομία αυτή είναι ο συγχρονισμός των δύο αυτών συνεδριάσεων τόσο με το ημερολόγιο σχεδιασμού και παρακολούθησης του κυβερνητικού έργου, όπως αυτό περιγράφεται στο Κεφάλαιο Α' του Μέρους Γ' του νόμου, όσο και με τον ετήσιο κύκλο κατάρτισης και κατάθεσης του Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, όπως αυτός προβλέπεται στο Σύνταγμα και στο ν. 4270/2014.

Τα δύο αυτά Υπουργικά Συμβούλια αποτελούν και τους βασικούς πυλώνες ενδυνάμωσης του επιτελικού ρόλου του Υπουργικού Συμβουλίου ως προς τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της κυβερνητικής πολιτικής, αλλά και τη

διαδικασία ανατροφοδότησης των δημόσιων πολιτικών σε περίπτωση που παρατηρηθούν αρρυθμίες ή αστοχίες κατά την εφαρμογή του κυβερνητικού έργου.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 4622/2019, τα τακτικά Υπουργικά Συμβούλια των μηνών Απριλίου και Σεπτεμβρίου ορίζονται ως Υπουργικά Συμβούλια Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Κυβερνητικού Έργου. Ειδικότερα και σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, η ημερήσια διάταξη του Υπουργικού Συμβουλίου του μηνός Απριλίου περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- την αξιολόγηση της εφαρμογής της κυβερνητικής πολιτικής του τελευταίου επταμήνου από όλα τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, ώστε να αποφασιστούν οι αναγκαίες διορθωτικές παρεμβάσεις για το υπόλοιπο του έτους,
- την παρουσίαση των κυβερνητικών προτεραιοτήτων του επόμενου έτους από τον Πρωθυπουργό και
- την εισήγηση επί του σχεδίου του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του τρέχοντος έτους από τον αρμόδιο Υπουργό.

Επιπλέον, η ημερήσια διάταξη του Υπουργικού Συμβουλίου του μηνός Σεπτεμβρίου περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- την αξιολόγηση της εφαρμογής της κυβερνητικής πολιτικής του τρέχοντος έτους από όλα τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, ώστε να αποφασιστούν οι αναγκαίες διορθωτικές παρεμβάσεις για το υπόλοιπο του έτους,
- τη συζήτηση και έγκριση του Ενοποιημένου Προσχεδίου Δράσης της Κυβέρνησης και των Προσχεδίων Δράσης των Υπουργείων του άρθρου 49 του παρόντος,
- τη συζήτηση και έγκριση του νομοθετικού και κανονιστικού προγραμματισμού της Κυβέρνησης για το επόμενο έτος και
- την παρουσίαση του προσχεδίου Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτό περιγράφεται στις διατάξεις του ν. 4270/2014 (Α` 143), καθώς και
- του Προσχεδίου Προγραμματισμού Ανθρώπινου Δυναμικού της Γενικής Κυβέρνησης.

Ειδικά, ως προς τον προγραμματισμό του κυβερνητικού έργου, αυτός συμπεριλαμβάνει δύο πολύ σημαντικές προβλέψεις, κρίσιμες για τη λειτουργία του Κράτους: (α) το ρυθμιστικό προγραμματισμό, ο οποίος θεσπίστηκε με το ν. 4048/2012 αλλά ουδέποτε εφαρμόστηκε και (β) τον προγραμματισμό προσλήψεων του Δημόσιου Τομέα, ο οποίος ενώ θεσπίστηκε με το ν. 4590/2019, δεν είχε το επίπεδο εκείνο θεσμικής κατοχύρωσης για να λαμβάνεται η απόφαση συλλογικά και με την ευρύτερη δυνατή νομιμοποίηση σε πολιτικό επίπεδο. Εξάλλου, ακόμα και μετά την ψήφιση του ν. 4590/2019, το πολιτικό σύστημα έδειξε να μην σέβεται τις διατάξεις του και να μην δείχνει την απαραίτητη θεσμική αυτοσυγκράτηση για την ουσιαστική εφαρμογή του.

Στο άρθρο 50 του Ν.4622 γίνεται αναφορά για τον Ετήσιο Ρυθμιστικό προγραμματισμό της Κυβέρνησης. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, τα Σχέδια Δράσης των Υπουργείων συμπεριλαμβάνουν τον αριθμό και το αντικείμενο των νομοσχεδίων, προεδρικών διαταγμάτων και κανονιστικών πράξεων που προτίθενται να υποβάλουν στην Προεδρία της Κυβέρνησης, ώστε να εισαχθούν για ψήφιση στη Βουλή ή να υποβληθούν στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή να εκδοθούν κατά το επόμενο έτος. Επιπλέον, η Προεδρία της Κυβέρνησης μπορεί να θέτει ετήσιους στόχους μείωσης ή εξορθολογισμού του ρυθμιστικού όγκου, βάσει των οποίων συντάσσεται ο τελικός ρυθμιστικός προγραμματισμός της Κυβέρνησης. Υπέρβαση του προγραμματισμένου αριθμού των νομοσχεδίων και κανονιστικών πράξεων, είναι δυνατή με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ειδικότερα αν πρόκειται για νομοσχέδια με τα οποία γίνεται εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για νομοσχέδια που κυρώνουν πράξεις νομοθετικού περιεχομένου και διεθνείς συνθήκες ή συμβάσεις, καθώς και για νομοσχέδια που χαρακτηρίζονται από την Κυβέρνηση ως κατεπείγοντα ή που έχουν επείγοντα χαρακτήρα και συζητούνται και ψηφίζονται, σύμφωνα με τα άρθρα 109 και 110 του Κανονισμού της Βουλής.

Ταυτόχρονα, η Προεδρία της Κυβέρνησης συντάσσει ετήσια Έκθεση Ρυθμιστικής Παραγωγής και Αξιολόγησης, την οποία δημοσιεύει τον Δεκέμβριο κάθε έτους και η οποία περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον: (α) τους νόμους, τα προεδρικά διατάγματα και τις κανονιστικές αποφάσεις που η Κυβέρνηση προγραμματίζει να θέσει σε ισχύ

εντός του επόμενου εξαμήνου, (β) τις τροποποιήσεις που αυτές οι ρυθμίσεις θα επιφέρουν, (γ) την αξιολόγηση της εφαρμογής νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και κανονιστικών πράξεων του προηγούμενου έτους και τις ενέργειες στις οποίες θα προβεί μετά από την αξιολόγηση και (δ) τους κώδικες που θα τεθούν σε ισχύ και τη νομοθεσία που κωδικοποιούν.

Αντίστοιχος προγραμματισμός για το ανθρώπινο δυναμικό προβλέπεται στο άρθρο 51. Ειδικότερα στις παραγράφους 7 και 8. Το αρμόδιο για θέματα δημόσιας διοίκησης, Υπουργείο σε συνεργασία με το αρμόδιο για θέματα προϋπολογισμού Υπουργείο, λαμβάνοντας υπόψη τα αιτήματα των φορέων, σε συνδυασμό με τις στρατηγικές προτεραιότητες για τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, διαμορφώνουν τον ετήσιο προγραμματισμό για τις προσλήψεις του επόμενου έτους. Κατόπιν, το σχέδιο αυτό αποστέλλεται μέχρι το τέλος Ιουλίου στην Προεδρία της Κυβέρνησης ως μέρος του Προσχεδίου Δράσης του Υπουργείου που είναι αρμόδιο για τα θέματα ανθρώπινου δυναμικού του δημοσίου τομέα και εγκρίνεται από το τακτικό Υπουργικό Συμβούλιο Σεπτεμβρίου στο πλαίσιο έγκρισης του ενοποιημένου προγράμματος κυβερνητικής πολιτικής.

Λεπτομερής περιγραφή της διαδικασίας προγραμματισμού του Κυβερνητικού Έργου, πραγματοποιείται στο άρθρο 52. Η διαδικασία ξεκινά με την αποστολή εντός του Μαΐου κάθε έτους στις Υπηρεσίες Συντονισμού κάθε Υπουργείου των βασικών κυβερνητικών προτεραιοτήτων και στόχων ανά τομέα πολιτικής και ανά Υπουργείο, όπως αυτοί καθορίζονται στο Υπουργικό Συμβούλιο Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Κυβερνητικού Έργου του Απριλίου, καθώς και οδηγίες κατάρτισης των Σχεδίων Δράσης του επόμενου έτους. Στη συνέχεια τα Υπουργεία, βάσει των κατευθυντήριων αρχών ξεκινούν τη σύνταξη των Προσχεδίων Δράσης σε παράλληλη διεργασία και συντονισμό με τη σύνταξη άλλων προγραμματικών κειμένων όπως η σύνταξη του προϋπολογισμού και του Μεσοπρόθεσμου Σχεδίου Δημοσιονομικής Πολιτικής. Στα προσχέδια περιλαμβάνονται:

- οι στρατηγικές επιλογές, οι άξονες πολιτικής και οι βασικές δράσεις που θα εφαρμόσει το Υπουργείο, στο πλαίσιο των κυβερνητικών προτεραιοτήτων.

Οι στόχοι πρέπει να βασίζονται σε δείκτες και να είναι όσο το δυνατόν ποσοτικοποιημένοι,

- Οι συναρμοδιότητες με άλλα Υπουργεία ή φορείς του Δημοσίου και οι τρόποι με τους οποίους μπορεί να επιτευχθεί ο βέλτιστος συντονισμός και συνεργασία για την επίτευξη των κυβερνητικών στόχων,
- Οι απαραίτητες νομοθετικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που θα εισαχθούν στο Ελληνικό Κοινοβούλιο προς υλοποίηση των δράσεων και πάντως στο πλαίσιο του ρυθμιστικού προγραμματισμού της Κυβέρνησης. Για κάθε πρόταση πρέπει να υπάρχει πλήρης τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα της ρυθμιστικής παρέμβασης σε σχέση με άλλες δράσεις που μπορούν να εφαρμοστούν για την επίτευξη των ίδιων σκοπών.

Ακολουθεί η αποστολή των προσχεδίων Δράσης στην Προεδρία της Κυβέρνησης, για την απαραίτητη επεξεργασία, μέχρι τα μέσα Ιουλίου. Κατά την επεξεργασία τους οι υπηρεσίες της Προεδρίας της Κυβέρνησης συνεργάζονται με τις αρμόδιες υπηρεσίες και εξετάζουν τα Προσχέδια Δράσης ως προς τη συμβατότητά τους με το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής, καθώς και ως προς τις επικαλύψεις που ενδεχομένως παρουσιάζονται. Επιπλέον, εξετάζονται η συμβατότητα με τις κυβερνητικές κατευθυντήριες γραμμές, καθώς και ζητήματα στοχοθεσίας. Παράλληλα, η Προεδρία της Κυβέρνησης προετοιμάζει το Ενοποιημένο Προσχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής το οποίο θα εισαχθεί προς έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Κυβερνητικού Έργου του Σεπτεμβρίου.

Παράλληλα, τυχόν διαφωνίες επί της σύνταξης των Προσχεδίων Δράσης και του Ενοποιημένου Προσχεδίου Κυβερνητικής Πολιτικής, εισάγονται προς επίλυση στο Υπουργικό Συμβούλιο Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Κυβερνητικού Έργου, το οποίο και αποφασίζει, ενώ τόσο τα Προσχέδια Δράσης των Υπουργείων όσο και το Ενοποιημένο Προσχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Κυβερνητικού Έργου του Σεπτεμβρίου εκάστου έτους.

Με την έγκριση των ως άνω κειμένων και μέχρι τις 15 Οκτωβρίου, ξεκινά ο δεύτερος κύκλος διαβούλευσης με τα Υπουργεία, αφού η Προεδρία της Κυβέρνησης αποστέλλει τα Προσχέδια Δράσεις στις Υπηρεσίες Συντονισμού αυτών. Τα Υπουργεία ενσωματώνουν τα σχόλια και τις παρατηρήσεις και αποστέλλουν τα Σχέδια για τη δεύτερη ανάγνωση, η οποία ολοκληρώνεται τη 15η Νοεμβρίου οπότε και τα Σχέδια Δράσης επιστρέφουν για τις τελικές υπογραφές και την υποβολή τους στην Προεδρία της Κυβέρνησης. Η Προεδρία της Κυβέρνησης συντάσσει το Ενοποιημένο Σχέδιο της Κυβερνητικής Πολιτικής το οποίο και εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο μαζί με τα Σχέδια Δράσης μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου, οπότε και δημοσιοποιούνται.

Τέλος, τυχόν τροποποίηση ή επικαιροποίηση των Σχεδίων Δράσεων των Υπουργείων και του Ενοποιημένου Σχεδίου Κυβερνητικής Πολιτικής (ΕΣΚυΠ) είναι δυνατή με την προηγούμενη έγκρισή τους από το Υπουργικό Συμβούλιο ή από τα αρμόδια συλλογικά κυβερνητικά όργανα. Στην περίπτωση αυτή, η Προεδρία της Κυβέρνησης συντάσσει Συμπληρωματικό Έγγραφο Τροποποίησης του ΕΣΚυΠ. το οποίο εξηγεί τους λόγους των τροποποιήσεων του προηγούμενου εδαφίου και το οποίο αναρτά στην ιστοσελίδα της Προεδρίας της Κυβέρνησης. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται αναλόγως και για τα Σχέδια Δράσης των Υπουργείων, από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Συντονισμού, σε συνεργασία με την Προεδρία της Κυβέρνησης.

[Παρακολούθηση της Υλοποίησης και Συντονισμός του Κυβερνητικού Έργου](#)

Σύμφωνα με το άρθρο 53 του Ν. 4622/2019 η παρακολούθηση του κυβερνητικού έργου συνίσταται στην κατά μήνα αξιολόγηση σε κεντρικό επίπεδο της υλοποίησης των Σχεδίων Δράσης των Υπουργείων, καθώς και του Ενοποιημένου Σχεδίου Κυβερνητικής Πολιτικής, προκειμένου να επιτευχθούν οι τεθέντες στόχοι.

Η παρακολούθηση πραγματοποιείται σε πολιτικό επίπεδο (α) από το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τις τακτικές, μηνιαίες συναντήσεις του, (β) από τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί,

καθώς και (γ) από τις Πολιτικές Επιτροπές Παρακολούθησης Δημοσίων Πολιτικών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 55.

Σε διοικητικό επίπεδο τα όργανα της παραγράφου 2 επικουρούνται στο έργο τους από Διυπουργικές Ομάδες Εργασίας τις οποίες συστήνει η Προεδρία της Κυβέρνησης και στις οποίες συμμετέχουν υπηρεσιακοί παράγοντες από τα αρμόδια Υπουργεία, καθώς και στελέχη της Προεδρίας της Κυβέρνησης.

Η διαδικασία παρακολούθησης του κυβερνητικού έργου ξεκινά με τη σύγκληση της Ετήσιας Συνάντησης Γενικών Διευθυντών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54. Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο τον Ιανουάριο κάθε έτους και αφού έχει εγκριθεί ο ετήσιος προϋπολογισμός και το Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής, πραγματοποιείται, με μέριμνα της Προεδρίας της Κυβέρνησης, η ετήσια συνάντηση των Γενικών Διευθυντών της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης. Στην ετήσια συνάντηση παρευρίσκεται η πολιτική ηγεσία η οποία εκπροσωπείται από τον Πρωθυπουργό, τα μέλη της Κυβέρνησης, τους Υφυπουργούς και τους Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς. Στην ετήσια συνάντηση παρευρίσκονται και οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς των Υπουργείων.

Σκοπός της συνάντησης είναι ο απολογισμός του κυβερνητικού έργου κατά το προηγούμενο έτος και η παρουσίαση των βασικών κατευθυντήριων γραμμών του κυβερνητικού προγραμματισμού του επόμενου έτους, καθώς και του προϋπολογισμού, όπως αυτός ψηφίστηκε από τη Βουλή. Τα αρμόδια στελέχη της Προεδρίας της Κυβέρνησης παρουσιάζουν τη βασική στοχοθεσία για κάθε Υπουργείο και για κάθε τομέα πολιτικής και αποσαφηνίζουν τις παραμέτρους υλοποίησης του προγράμματος. Ο Υπηρεσιακός Γραμματέας ή ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών του κάθε Υπουργείου παρουσιάζει τις βασικές κατευθύνσεις της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του ερχόμενου έτους. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης κάθε Υπηρεσιακός Γραμματέας ή Γενικός Διευθυντής μπορεί να παρουσιάσει λεπτομέρειες του σχεδίου δράσης του Υπουργείου και της στοχοθεσίας του, εφόσον έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη της συνάντησης, με μέριμνα της Προεδρίας της Κυβέρνησης. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Περαιτέρω, στο άρθρο 55 προβλέπεται η σύνθεση και λειτουργία της Πολιτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Δημοσίων Πολιτικών. Η επιτροπή αυτή αποτελεί συλλογικό όργανο στο οποίο συμμετέχουν οι αρμόδιοι Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς και έχει ως βασικές αρμοδιότητες την παρακολούθηση της υλοποίησης του Κυβερνητικού Έργου, την άρση διυπουργικών διαφορών και την προετοιμασία και υποστήριξη των τακτικών συνεδριάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου και των λοιπών συλλογικών κυβερνητικών οργάνων. Συγκαλείται τακτικά μια εβδομάδα πριν τη σύγκληση του Υπουργικού Συμβουλίου σε τακτική συνεδρίαση, μετά από πρόσκληση του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης. Στέλεχος της Προεδρίας της Κυβέρνησης προεδρεύει των συνεδριάσεων και ενημερώνει αρμοδίως τον Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου για κάθε θέμα που πρέπει να γίνει αντικείμενο συζήτησης στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Η σύνθεση της Πολιτικής Επιτροπής κατά τις τακτικές της συνεδριάσεις καθορίζεται από το αρμόδιο στέλεχος της Προεδρίας της Κυβέρνησης βάσει της σχεδιαζόμενης ημερήσιας διάταξης του Υπουργικού Συμβουλίου, αλλά και λοιπών θεμάτων για τα οποία πρέπει να επιληφθεί η Πολιτική Επιτροπή κατά την κρίση του. Στις τακτικές συνεδριάσεις μπορούν να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου οι επικεφαλής των Υπηρεσιών Συντονισμού, στελέχη της Προεδρίας της Κυβέρνησης που χειρίζονται τα συγκεκριμένα θέματα, καθώς και οι μετακλητοί υπάλληλοι της Προεδρίας της Κυβέρνησης. Η Πολιτική Επιτροπή μπορεί να συκληθεί και εκτάκτως μετά από πρόσκληση του αρμοδίου στελέχους της Προεδρίας της Κυβέρνησης, οποιαδήποτε στιγμή αυτό κριθεί απαραίτητο. Η σύνθεση και η ημερήσια διάταξη των έκτακτων συνεδριάσεων καθορίζεται από το αρμόδιο στέλεχος της Προεδρίας της Κυβέρνησης στην πρόσκληση που αποστέλλει.

Στις έκτακτες συνεδριάσεις προεδρεύει στέλεχος που ορίζεται από τον Πρωθυπουργό ή από όποιον ασκεί την αρμοδιότητα αυτή με απόφαση του Πρωθυπουργού και μπορούν να συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου οι επικεφαλής των Υπηρεσιών Συντονισμού, στελέχη της Προεδρίας της Κυβέρνησης που χειρίζονται τα συγκεκριμένα θέματα, καθώς και σύμβουλοι ή συνεργάτες του Πρωθυπουργού. Διυπουργικές διαφωνίες σε ζητήματα συναρμοδιότητας

επιλύονται στην Πολιτική Επιτροπή. Εάν η διαφωνία είναι εξαιρετικά σοβαρή και δεν μπορεί να επιλυθεί στο επίπεδο αυτό, ο Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου την εισάγει στο Υπουργικό Συμβούλιο για οριστική επίλυση, μετά από σχετική εισήγηση του στελέχους που προεδρεύει της Επιτροπής.

Αξιολόγηση

Αξιολόγηση αποτελεσμάτων εφαρμογής ρυθμίσεων

Με βάση το άρθρο 56 του Ν.4622/2019, μετά την πάροδο τριών (3) ετών και πάντως πριν από την παρέλευση πενταετίας από τη θέση του νόμου σε ισχύ, αξιολογείται η ρύθμιση με βάση τα δεδομένα που ανακύπτουν από την εφαρμογή της. Κατά την αξιολόγηση αποτιμώνται το κόστος που απαίτησε η εφαρμογή της ρύθμισης, οι επιπτώσεις ή παρεπόμενες συνέπειες που προέκυψαν από αυτήν, το όφελος και τα εν γένει θετικά αποτελέσματα που προήλθαν από την εφαρμογή της, καθώς και τα πορίσματα της νομολογίας. Η διαδικασία αξιολόγησης εκκινεί από την Προεδρία της Κυβέρνησης, η οποία για τον λόγο αυτόν στέλνει σχετικό έγγραφο στην Υπηρεσία Συντονισμού του οικείου Υπουργείου.

Η Υπηρεσία Συντονισμού, διαβιβάζει το σχετικό έγγραφο στις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες προκειμένου οι τελευταίες να προβούν στην αξιολόγηση της ρύθμισης και να διατυπώσουν προτάσεις βελτίωσης, τροποποίησης ή αναθεώρησης των διατάξεων που κρίνονται αναγκαίες αφού προηγουμένως απευθυνθούν, εφόσον κριθεί απαραίτητο, στους καθ' ύλην αρμόδιους κοινωνικούς εταίρους, σε πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα, επιστημονικούς φορείς, καθώς και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Αξιολόγηση μπορεί να διενεργεί και η Βουλή από όργανο και με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κανονισμό της.

Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής της ρύθμισης, η πρόταση νέας ρύθμισης με την ένταξη σε αυτήν των τροποποιούμενων διατάξεων και η ανάλυση συνεπειών των νέων διατάξεων υποβάλλονται προς εκτίμηση και διατύπωση παρατηρήσεων στην Προεδρία της Κυβέρνησης. Στο Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής κάθε έτους περιλαμβάνεται κατάλογος των ρυθμίσεων, οι

οποίες αξιολογούνται κατά το επόμενο έτος, καθώς και χρονοδιάγραμμα της αξιολόγησής τους.

Κάθε σχέδιο νόμου, κανονιστικό διάταγμα ή υπουργική απόφαση βαρύνουσας σημασίας δύναται να ενσωματώνει ρήτρα αυτοδίκαιης κατάργησης μετά από ορισμένο χρόνο από τη θέση σε ισχύ των διατάξεων.

Αξιολόγηση δημόσιων πολιτικών

Στο άρθρο 16, του ΠΔ 98/2020, στο οποίο περιγράφεται ο Οργανισμός της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών. Σύμφωνα με την παράγραφο γ) του εν λόγω άρθρου, η Γενική Γραμματεία Συντονισμού διασφαλίζει την ενιαία και συστηματική αξιολόγηση των δημοσίων πολιτικών, μεταξύ άλλων, και με την παραγωγή και διάθεση στους φορείς της διοίκησης κοινής μεθοδολογίας αξιολόγησης εισροών, διαδικασιών, εκροών και αποτελεσμάτων τους, την παραγωγή και διάθεση δεικτών επίδοσης, τον καθορισμό προτεραιοτήτων και την επιχειρησιακή ωρίμανση αυτών, σύμφωνα με τον στρατηγικό σχεδιασμό της Κυβέρνησης, τη συλλογή, ταξινόμηση και ανάλυση πληροφοριών ανά πεδίο πολιτικής και την ανάδειξη των βέλτιστων πρακτικών πολιτικών και κυβερνητικού έργου, ανά Υπουργείο.

1.1.2. Αναλυτική Αναφορά Εμπλεκόμενων Δομών, Υπηρεσιών και Εμπλεκόμενων Προσώπων

Στην αιτιολογική έκθεση του Ν. 4622/2019 αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «Για να μπορεί ο Πρωθυπουργός να ασκεί την πολυδιάστατη αποστολή του, δεδομένης της πολυπλοκότητας και εξειδίκευσης των κυβερνητικών και εν γένει δημόσιων υπηρεσιών, έχει ανάγκη μίας νέας συνεκτικής δομής η οποία:

θα συντονίζει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του κυβερνητικού έργου σε διυπουργικό επίπεδο, επιλύοντας διαφορές όπου αυτές αναφύονται, για την επίτευξη των στόχων των κυβερνητικών πολιτικών,

θα λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των αρχών και εργαλείων της Καλής Νομοθέτησης,

θα σχεδιάζει και θα υλοποιεί την επικοινωνιακή στρατηγική της Κυβέρνησης, μεριμνώντας ταυτόχρονα για την ενημέρωση της κοινής γνώμης,

θα υποστηρίζει το Υπουργικό Συμβούλιο και τα λοιπά συλλογικά κυβερνητικά όργανα και λοιπές διυπουργικές ομάδες κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Αυτό τον πολυδιάστατο ρόλο επιτελεί η Προεδρία της Κυβέρνησης.

Επιπλέον, στην ίδια αιτιολογική έκθεση αναφέρεται «Περαιτέρω, μέσω των δύο Γενικών Γραμματειών Συντονισμού, διαμορφώνεται το πλαίσιο της αποτελεσματικής παρακολούθησης και αξιολόγησης της κυβερνητικής πολιτικής που διευκολύνονται μέσω της χρήσης ενός προηγμένου ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος. Ταυτόχρονα επισημαίνεται ότι οι Γενικές Γραμματείες Συντονισμού, σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες Συντονισμού των αρμόδιων Υπουργείων προγραμματίζουν τις δημόσιες πολιτικές, παρακολουθούν, συντονίζουν και αξιολογούν την εφαρμογή τους, επιλύουν τυχόν διαφωνίες μεταξύ των υπηρεσιών συναρμοδίων Υπουργείων, ελέγχουν τη συμβατότητα των προτεινομένων νομοθετικών ρυθμίσεων με την κυβερνητική πολιτική, εκπονούν και προτείνουν στον Πρωθυπουργό και στους αρμόδιους Υπουργούς οριζόντιες πολιτικές που ανήκουν στην αρμοδιότητα περισσοτέρων Υπουργείων, συμμετέχουν στον σχεδιασμό και την εφαρμογή της επικοινωνιακής στρατηγικής της Κυβέρνησης και συντάσσουν από κοινού το Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής καθώς και την Έκθεση Ρυθμιστικής Παραγωγής και Αξιολόγησης.

Κομβικό ρόλο στην υλοποίηση του εγχειρήματος της παρακολούθησης και του συντονισμού του κυβερνητικού έργου παίζει η λειτουργία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος με το κωδικό όνομα MAZI. Ειδικότερα, με το άρθρο 27 του νόμου συστάθηκε στην Προεδρία της Κυβέρνησης, Ειδική Γραμματεία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) κυρίως για:

την αποτελεσματική και αδιάλειπτη λειτουργία του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος, την αναβάθμιση του,

την άμεση υποστήριξη των χρηστών του πληροφοριακού συστήματος και την επίλυση κάθε μορφής τεχνικών ή λειτουργικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν από την χρήση του συστήματος.

Μετάπειτα, κυρίως για λόγους αποτελεσματικότητας και απλούστευσης των δομών η Ειδική Γραμματεία καταργήθηκε και οι αρμοδιότητές της ενσωματώθηκαν σε εκείνες της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού.

Προσωπικό της Προεδρίας της Κυβέρνησης

Σε ό,τι αφορά στη στελέχωση της Προεδρίας της Κυβέρνησης δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στον εμπλουτισμό του ανθρώπινου δυναμικού, όχι με επιβάρυνση του Προϋπολογισμού αλλά με τη μετακίνηση δημοσιοϋπαλληλικού προσωπικού από υπουργεία και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Αποσκοπείται έτσι η δημιουργία σταθερών διοικητικών δομών, κατά τα καλύτερα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Επιπλέον, με νεότερες ρυθμίσεις που εισάγονται με το άρθρο 77 του Ν.5003/2022 για το προσωπικό της Προεδρίας της Κυβέρνησης επιχειρείται να ενισχυθεί περαιτέρω η στελέχωση, αφού δίνεται η δυνατότητα στους αποσπασμένους στην Προεδρία να μεταταχθούν μετά την πάροδο τεσσάρων (4) ετών υπηρεσίας, ενώ ταυτόχρονα περιορίζεται η δυνατότητα απόσπασης των στελεχών της Προεδρίας σε άλλους φορείς. Ακόμη και στην περίπτωση που για ειδικότερους λόγους επιτραπεί η απόσπαση σε άλλους φορείς, με την πάροδο δύο (2) ετών αυτή θα πρέπει να μετατραπεί σε μετάταξη διαφορετικά η/ο αποσπασμένη/ος θα πρέπει να γυρίσει πίσω στην Προεδρία.

Οργανωτική Διάρθρωση της Γραμματείας Συντονισμού

Γενικός Γραμματέας Συντονισμού

Κομβικό ρόλο στη λειτουργία της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού έχει ο Γενικός Γραμματέας Συντονισμού. Σύμφωνα με τον Ν.4622 ο Γενικός Γραμματέας προΐσταται, αμέσως μετά τον Πρωθυπουργό ή τον Υπουργό Επικρατείας ή τον Υφυπουργό στον Πρωθυπουργό στον οποίο ανατίθεται η σχετική αρμοδιότητα, όλων των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού. Είναι ο άμεσος βοηθός

του Πρωθυπουργού ή του Υπουργού Επικρατείας ή του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό στον οποίο ανατίθεται η σχετική αρμοδιότητα και στη διεκπεραίωση των εντολών τους. Παρακολουθεί την εφαρμογή των αποφάσεων και οδηγιών που αφορούν στον σχεδιασμό και τον συντονισμό του κυβερνητικού, καθώς και την εκτέλεση των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου και των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων και ενημερώνει σχετικά τον Πρωθυπουργό και τους αρμόδιους Υπουργούς και Υφυπουργούς. Προϊσταται της Πολιτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Δημόσιων Πολιτικών και υποστηρίζει την προετοιμασία των Υπουργικών Συμβουλίων Προγραμματισμού και Αξιολόγησης της Κυβερνητικής Πολιτικής. Παρουσιάζει τη βασική στοχοθεσία για κάθε Υπουργείο και αποσαφηνίζει τις παραμέτρους υλοποίησης του προγράμματος στο πλαίσιο της ετήσιας συνάντησης των Γενικών Διευθυντών της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης. Τέλος ασκεί καθήκοντα γραμματέα σε κάθε συλλογικό κυβερνητικό όργανο στο οποίο του ανατίθεται ο ρόλος αυτός από τον Πρωθυπουργό, και μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας.

Τομείς της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού

Προκειμένου να φέρει σε πέρας την αποστολή της η Γενική Γραμματεία Συντονισμού, διαρθρώνεται στις ακόλουθες υπηρεσιακές μονάδες (άρθρο 16, παρ. 3, ΠΔ 98/2020):

- ❖ Έξι (6) Τομείς επιπέδου Διεύθυνσης, ως εξής:
 - Τομέας Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Δικαιοσύνης και Θεσμών,
 - Τομέας Παιδείας, Υγείας και Εργασίας,
 - Τομέας Εθνικής Άμυνας, Προστασίας του Πολίτη και Μετανάστευσης,
 - Τομέας Οικονομικών,
 - Τομέας Ανάπτυξης, Επενδύσεων και Εξωστρέφειας και
 - Τομέας Φυσικών Πόρων, Αγροτικής και Αστικής Ανάπτυξης και Μεταφορών.

- ❖ Αυτοτελές Τμήμα Διαχείρισης και Λειτουργίας Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος. Οι αρμοδιότητες του τμήματος είναι ίδιες με τις

αρμοδιότητες της Ειδικής Γραμματείας Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος που έχουν αναφερθεί προηγουμένως.

- ❖ Ο Τομέας Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Δικαιοσύνης και Θεσμών διαρθρώνεται σε Τμήματα, ως εξής:
 - Τμήμα Πολιτικών για τη Δημόσια Διοίκηση και την Αυτοδιοίκηση,
 - Τμήμα Πολιτικών Ψηφιακής Διακυβέρνησης και
 - Τμήμα Πολιτικών Δικαιοσύνης
- ❖ Ο Τομέας Παιδείας, Υγείας και Εργασίας διαρθρώνεται σε Τμήματα, ως εξής:
 - Τμήμα Πολιτικών Παιδείας,
 - Τμήμα Πολιτικών Υγείας και
 - Τμήμα Εργασιακών και Κοινωνικών Πολιτικών
- ❖ Ο Τομέας Εθνικής Άμυνας, Προστασίας του Πολίτη και Μετανάστευσης διαρθρώνεται σε Τμήματα, ως εξής:

Τμήμα Πολιτικών Εθνικής Άμυνας,

Τμήμα Πολιτικών Ασφάλειας και Προστασίας του Πολίτη και

Τμήμα Μεταναστευτικής Πολιτικής.

- ❖ Ο Τομέας Οικονομικών διαρθρώνεται σε Τμήματα, ως εξής:
 - Τμήμα Δημοσιονομικής Πολιτικής και Εσόδων,
 - Τμήμα Οικονομικής Πολιτικής και Ρευστότητας της Αγοράς και
 - Τμήμα Αξιοποίησης Δημόσιας Περιουσίας και Ιδιωτικοποιήσεων.
- ❖ Ο Τομέας Ανάπτυξης, Επενδύσεων και Εξωστρέφειας διαρθρώνεται σε Τμήματα, ως εξής:
 - Τμήμα Εμπορίου, Βιομηχανίας, Έρευνας και Τεχνολογίας,
 - Τμήμα Ιδιωτικών και Δημοσίων Επενδύσεων και
 - Τμήμα Εξωτερικών, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Τουρισμού.
- ❖ Ο Τομέας Φυσικών Πόρων, Αγροτικής και Αστικής Ανάπτυξης και Μεταφορών διαρθρώνεται σε Τμήματα, ως εξής:
 - Τμήμα Υποδομών, Μεταφορών και Ναυτιλίας,
 - Τμήμα Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Χωροταξίας και

- Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τα οποία ασκούν τις αρμοδιότητες της παρ. 2 στους αντίστοιχους τομείς πολιτικής.

Σημαντικό ρόλο στη λειτουργία των Τομέων έχουν και οι Τομεάρχες. Φέρουν σημαντική ευθύνη ως προς την εύρυθμη λειτουργία των Τομέων στους οποίους προϊστάται και αναλαμβάνουν βασικό μερίδιο της επικοινωνίας και του συντονισμού των Υπουργείων ευθύνης τους, σε όλες τις φάσεις λειτουργίας της μεταρρύθμισης.

Τον Δεκέμβριο του έτους 2022 υπηρετούσαν στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού περίπου εξήντα (6) στελέχη, συμπεριλαμβανομένων και των μετακλητών υπαλλήλων του Γραφείου του Γενικού Γραμματέα Συντονισμού. Ο αριθμός των υπαλλήλων ανά Τομέα είναι κατά μέσο όρο περίπου 10, με τον «πολυπληθέστερο» εκείνο του Τομέα Παιδείας, Υγείας και Εργασίας.

Υπηρεσίες Συντονισμού των Υπουργείων

Αρμοδιότητες Υπηρεσιών Συντονισμού

Οι Υπηρεσίες Συντονισμού, συστήνονται σε κάθε Υπουργείο, είναι επιπέδου Διεύθυνσης και υπάγονται απευθείας στον οικείο Υπηρεσιακό Γραμματέα. Έχουν ως αποστολή τον συντονισμό όλων των υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου και των εποπτευόμενων αυτού φορέων για:

- ❖ Τη σύνταξη και παρακολούθηση της εφαρμογής του ετήσιου Σχεδίου Δράσης του Υπουργείου και την επίτευξη των κυβερνητικών στόχων, όπως αυτοί τίθενται από το Υπουργικό Συμβούλιο και τα λοιπά συλλογικά κυβερνητικά όργανα,
- ❖ Την εφαρμογή των αρχών και εργαλείων της Καλής Νομοθέτησης κατά τη νομοπαρασκευαστική και κανονιστική διαδικασία στα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου,
- ❖ Την έγκαιρη ανταπόκριση στον κοινοβουλευτικό έλεγχο και την εν γένει καλλιέργεια εποικοδομητικών σχέσεων με τα μέλη και τις υπηρεσίες της Βουλής,
- ❖ Την έγκαιρη ενημέρωση της Προεδρίας της Κυβέρνησης για κάθε ζήτημα που μπορεί να καθυστερήσει την υλοποίηση των κυβερνητικών πολιτικών,

- ❖ Τον σχεδιασμό και την προώθηση καινοτομιών στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημοσίων πολιτικών.

Διάρθρωση των Υπηρεσιών Συντονισμού των Υπουργείων

Οι Υπηρεσίες Συντονισμού αποτελούνται από τα παρακάτω Γραφεία, επιπέδου Τμήματος:

- ❖ Γραφείο Συντονισμού Δημοσίων Πολιτικών, με τις εξής αρμοδιότητες
 - Τον συντονισμό όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου για τη σύνταξη του ετήσιου Σχεδίου Δράσης και την παρακολούθηση της εφαρμογής του,
 - Την υποστήριξη της πολιτικής ηγεσίας και των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων του Υπουργείου κατά τη συμμετοχή τους στα αρμόδια κυβερνητικά όργανα ή υπερεθνικούς και διεθνείς οργανισμούς σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου,
 - Τον ορισμό υπηρεσιακών παραγόντων για τη συμμετοχή σε ομάδες εργασίας ή άλλα συλλογικά όργανα της Προεδρίας της Κυβέρνησης ή άλλων Υπουργείων ή του αυτού Υπουργείου, καθώς και την παρακολούθηση της δραστηριότητας των εκπροσώπων του Υπουργείου σε υπερεθνικούς ή διεθνείς οργανισμούς, συλλογικά όργανα, συνέδρια, φόρουμ, σε συνεργασία με τις κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες,
 - Τον συντονισμό των υπηρεσιών του Υπουργείου για την έγκαιρη σύνταξη κειμένων με τις προτεραιότητες του φορέα στο πλαίσιο της κατάρτισης της επεξηγηματικής έκθεσης του ΜΠΔΣ και της εισηγητικής έκθεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού, την επικοινωνία αυτών στις αρμόδιες υπηρεσίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και την κοινοποίηση στην Προεδρία της Κυβέρνησης,
- ❖ Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων με τις εξής αρμοδιότητες:
 - Τον συντονισμό των υπηρεσιών του Υπουργείου σχετικά με την εφαρμογή των αρχών και εργαλείων της Καλής Νομοθέτησης κατά τη νομοπαρασκευαστική και την κανονιστική διαδικασία, καθώς και την αξιολόγηση των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων,

- Τον συντονισμό των υπηρεσιών για την έγκαιρη και ουσιαστική ανταπόκριση του Υπουργείου στον κοινοβουλευτικό έλεγχο και για τις σχέσεις ευρύτερα του Υπουργείου με τη Βουλή,
- Τον συντονισμό όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου για τη διενέργεια διαβουλεύσεων επί σχεδίων νόμων ή κανονιστικών διαταγμάτων, καθώς και την οργάνωση και υποστήριξη Ομάδων Διαβούλευσης με κοινωνικούς φορείς και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών για κάθε θέμα αρμοδιότητας του Υπουργείου.

Ποιοι φορείς διαλειτουργούν για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης

Εκτός της Γραμματείας Συντονισμού και των στελεχών της, εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή της μεταρρύθμισης παίζουν οι Υπηρεσίες Συντονισμού των Υπουργείων. Παρακάτω ακολουθεί μια σύντομη περιγραφή των Υπηρεσιών Συντονισμού δεκατεσσάρων (14) Υπουργείων.

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Με την υπ. αριθμ. 846/103827 (ΦΕΚ Β' 1604/ 27.04.2022) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι οργανικές μονάδες του Υπουργείου των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται σ' αυτήν. Επίσης με την από 22/06/2020 Υπουργική Απόφαση τοποθετούνται Προϊστάμενοι της Υπηρεσίας και των Τμημάτων αυτής. Τέλος, με την από 02/07/2022 απόφαση του Υπηρεσιακού Γραμματέα του Υπουργείου μετακινούνται οκτώ (8) στελέχη του Υπουργείου προς στελέχωση της Υπηρεσίας και των Τμημάτων της.

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Με την υπ.αριθμ. Αριθμ. 97774 (ΦΕΚ 4045/ 21.0.2020) Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται οι οργανικές μονάδες του Υπουργείου των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στην Υπηρεσία Συντονισμού. Επίσης, με το άρθρο 20 του ΠΔ 5/2020 (ΦΕΚ Α'15/4.2.2022) του Οργανισμού του Υπουργείου περιγράφεται η διάθρωση και οι αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Συντονισμού. Με την από 04.03.2022 απόφαση της Υπηρεσιακής Γραμματέως τοποθετείται Προϊστάμενος στην Υπηρεσία Συντονισμού του Υπουργείου. Με όμοια απόφαση της Υπηρεσιακής Γραμματέως τοποθετούνται προϊστάμενοι Τμημάτων, ενώ με την από

8.3.2022 απόφαση της ίδιας τοποθετούνται δεκατέσσερις (14) υπάλληλοι στα τρία τμήματα της Υπηρεσίας.

Υπουργείο Εξωτερικών

Με το άρθρο 82 του Ν.4871/2021 (ΦΕΚ Α΄ 31/ 28.02.2021) που αποτυπώνει τον οργανισμό του Υπουργείου Εξωτερικών, συστήνεται Υπηρεσία Συντονισμού. Δεν κατέστη δυνατό να συλλεγούν περισσότερα στοιχεία για τη στελέχωση της Υπηρεσίας.

Υπουργείο Δικαιοσύνης

Με την υπ. Αριθμ. 282 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β΄ 1344/ 23.03.2022) καθορίζονται οι οργανικές μονάδες του Υπουργείου των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στην Υπηρεσία Συντονισμού. Με την ίδια απόφαση η Υπηρεσία Συντονισμού ορίζεται ως η υπηρεσία συντονισμού και διαχείρισης των δράσεων και έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αλλά και ως υπηρεσία διαχείρισης του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης της προγραμματικής περιόδου 2021 – 2025.

Επίσης, με το άρθρο 8 του ΠΔ 6/2021 (ΦΕΚ Α΄ 7/15.1.2021) του Οργανισμού του Υπουργείου περιγράφεται η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Συντονισμού.

1.1.2.1. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Με την υπ. Αριθμ. 27266/Δ1.8941 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β΄ 2292/ 20.07.2022), καθορίζονται οι οργανικές μονάδες του Υπουργείου των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στην Υπηρεσία Συντονισμού και ασκούνται από αυτήν. Επιπλέον, με την από 27.07.2020 απόφαση Υπουργού, τοποθετούνται οι Προϊστάμενοι στην Υπηρεσία και τα Τμήματα αυτής, καθώς και επτά (7) υπάλληλοι.

1.1.2.2. Υπουργείο Εσωτερικών

Με την υπ. Αριθμ. 56227 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β'3521/ 2.08.2021), καθορίζεται η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Συντονισμού. Επιπλέον, με τις από 30.09.2021 και 13.07.2022 τοποθετούνται οι Προϊστάμενοι της Διεύθυνσης και των Τμημάτων της Υπηρεσίας, αντίστοιχα. Τέλος, με αποφάσεις του Νοεμβρίου 2022 και Ιανουαρίου του 2023, μετακινούνται τρεις (3) υπάλληλοι του Υπουργείου στα Τμήματα της Υπηρεσίας Συντονισμού.

1.1.2.3. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

Με το άρθρο 18 του ΠΔ 106/2020 (ΦΕΚ Α' 255/23.12.2020) του Οργανισμού του Υπουργείου περιγράφεται η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Συντονισμού. Εκτός των δύο γραφείων Συντονισμού Δημοσίων Πολιτικών και Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, στον Οργανισμό προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία ενός τρίτου γραφείου εκείνου των «Αναλύσεων και Μελετών». Αρμοδιότητες του Γραφείου είναι η κατάρτιση μελετών και εκθέσεων, η αξιοποίηση εργαλείων για την εξαγωγή και χρήση στατιστικών στοιχείων και η συνεργασία με τη Εθνική Στατιστική Αρχή, η παραγωγή εκδόσεων κ.α. Ταυτόχρονα, με άλλες αποφάσεις τοποθετούνται Προϊστάμενοι της Υπηρεσίας και των Γραφείων και μετακινούνται πέντε (5) στελέχη στην Υπηρεσία Συντονισμού.

1.1.2.4. Υπουργείο Οικονομικών

Με την υπ. Αριθμ. Α. 131051 ΕΞ 2020 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β'5143/ 19.11.2020), καθορίζονται οι οργανικές μονάδες του Υπουργείου των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στην Υπηρεσία Συντονισμού και ασκούνται από αυτήν.

1.1.2.5. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Με την υπ. Αριθμ ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/75906/3284 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β'4784/ 30.10.2020), καθορίζονται οι οργανικές μονάδες του Υπουργείου των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στην Υπηρεσία Συντονισμού και ασκούνται από αυτήν. Επιπλέον, με την από 07.10.2022 Απόφαση του Υπηρεσιακού Γραμματέα κατανέμονται στην Υπηρεσία Συντονισμού μία θέση Προϊσταμένου Υπηρεσίας, δύο θέσεις Προϊσταμένων Τμημάτων και έντεκα (11) θέσεις στελεχών . Τέλος, με την

79218 Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β 4272 / 11.08.2022, ορίζεται η Υπηρεσία Συντονισμού ως Διαχειριστή Αρχή του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του ΥΠΕΝ.

1.1.2.6. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

Με την υπ. Αριθμ. 7017/7/60-α' Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β'4629/ 21.10.2020), καθορίζονται οι οργανικές μονάδες του Υπουργείου των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στην Υπηρεσία Συντονισμού και ασκούνται από αυτήν. Το προσωπικό που έχει μεταφερθεί σε αυτήν είναι αποσπασμένο από το Αρχηγείο της ΕΛ.ΑΣ. σε πολιτικές υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ. βάση των οριζόμενων στον ν.2800/2000. Δεν έχει οριστεί Διευθυντής, ούτε Προϊστάμενοι και η λειτουργία βασίζεται στην αρχαιότητα. Το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη δεν έχει υπηρεσιακό γραμματέα σύμφωνα με το Π.Δ. 8/2020. Οι αρμοδιότητες ασκούνται σύμφωνα με τις εσωτερικές διαδικασίες που διέπουν την ΕΛ.ΑΣ. Συνεπώς δεν υφίσταται ειδικό κανονιστικό πλαίσιο.

1.1.2.7. Υπουργείο Τουρισμού

Με την υπ. Αριθμ. 8437 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β'2321/ 15.06.2020), καθορίζονται οι οργανικές μονάδες του Υπουργείου των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στην Υπηρεσία Συντονισμού και ασκούνται από αυτήν. Επιπλέον, με τις από 22.10.2020 και 13.12.2021 αποφάσεις του Υπουργού Τουρισμού, τοποθετούνται προϊστάμενοι Υπηρεσίας και Γραφείων Αντίστοιχα. Με αποφάσεις της Υπηρεσιακής Γραμματέως μετακινούνται συνολικά επτά (7) υπάλληλοι στην Υπηρεσία Συντονισμού. Τέλος, με την από 28.0.2022 απόφαση της Υπηρεσιακής Γραμματέως για την κατανομή των θέσεων, προβλέπονται επτά (7) θέσεις υπαλλήλων για την Υπηρεσία Συντονισμού.

1.1.2.8. Υπουργείο Υγείας

Με την υπ. Αριθμ. Α1ε/Γ.Π.οικ. 1501 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β'222/ 03.02.2020), καθορίζονται οι οργανικές μονάδες του Υπουργείου των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στην Υπηρεσία Συντονισμού και ασκούνται από αυτήν. Επιπλέον, με την από 27.12.2021 απόφαση Υπουργού τοποθετείται προϊστάμενος στην Υπηρεσία Συντονισμού και Προϊστάμενοι στα Γραφεία της Υπηρεσίας. Με αποφάσεις του

Υπηρεσιακού Γραμματέα του Υπουργείου μετακινούνται στη Υπηρεσία Συντονισμού άλλα έξι (6) στελέχη από άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου.

1.1.2.9. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Στο ψηφιακό οργανόγραμμα του Υπουργείου (<https://hr.apografi.gov.gr/PyOlρ6VfKfqCwWqLn0oZTw/PyO05>) προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία Υπηρεσίας Συντονισμού. Από το ίδιο οργανόγραμμα φαίνεται ότι οι θέσεις των Προϊσταμένων της Διεύθυνσης και των Τμημάτων είναι καλυμμένες, ενώ επιπλέον υπηρετούν στα δύο τμήματα άλλοι τέσσερις (4) υπάλληλοι.

1.1.2.10. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Με το άρθρο 8 του ΠΔ 40/ 2020 (ΦΕΚ Α΄85/ 15.4.2020) προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία της Υπηρεσίας Συντονισμού, σύμφωνα με τον Ν. 4622/2019. Στη συνέχεια με έναν αριθμό αποφάσεων τοποθετήθηκαν προϊστάμενοι στη Διεύθυνση και στα Τμήματα. Σήμερα, στην Υπηρεσία Συντονισμού υπηρετούν οι τρεις (3) προϊστάμενοι και ένας υπάλληλος στο Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων.

Τα Υπουργεία:

- Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
- Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας
- Εθνικής Άμυνας
- Πολιτισμού και Αθλητισμού
- Παιδείας και Θρησκευμάτων

δεν έχουν συστήσει και λειτουργήσει Υπηρεσία Συντονισμού.

Επιπλέον, η ψηφιακή διαδικασία με την οποία διαλειτουργούν τα Υπουργεία με τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού περιγράφεται παρακάτω στο υποκεφάλαιο «Σύστημα Παρακολούθησης του Κυβερνητικού Έργου «ΜΑΖΙ». Με βάση την αρχιτεκτονική του συστήματος ΜΑΖΙ, παρέχονται άδειες πρόσβασης (ανάγνωσης-read) στα γραφεία της πολιτικής ηγεσίας των Υπουργείων, ενώ η δυνατότητα παρέμβασης (τροποποίησης –write) των στοιχείων δίνεται μόνο στα στελέχη της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού.

Προβλήματα – Δυστοκίες και Ασυνέχειες στην Εφαρμογή της Μεταρρύθμισης

Ένα από τα βασικά προβλήματα στη λειτουργία της μεταρρύθμισης αποτελεί η μη σύσταση και λειτουργία των Υπηρεσιών Συντονισμού σε πέντε (5) από τα δεκαεννέα (19) Υπουργεία (ποσοστό 26%). Σημειωτέον ότι το Υπουργείο Παιδείας αναμένεται το επόμενο διάστημα να συστήσει Υπηρεσία Συντονισμού αφού μόλις τον Νοέμβριο του 2022 τοποθετήθηκε Υπηρεσιακός Γραμματέας. Στα εν λόγω Υπουργεία η επικοινωνία με τους Τομείς της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού γίνεται με τη συμμετοχή των γραφείων της πολιτικής ηγεσίας. Σημειώνεται όμως ότι και τα Υπουργεία αυτά καταρτίζουν Ετήσια Σχέδια Δράσης και συμμετέχουν στη διαδικασία προγραμματισμού και παρακολούθησης του Κυβερνητικού Έργου. Παρόλα αυτά η απουσία υπηρεσιακών στελεχών, δεν εξασφαλίζει τη συνέχεια των πολιτικών και δημιουργεί κενά με οποιαδήποτε αλλαγή της πολιτικής ηγεσίας.

Δεν πρέπει να παραληφθεί το γεγονός επίσης ότι σε δύο περιπτώσεις, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, οι Υπηρεσίες Συντονισμού έχουν επωμιστεί και επιπλέον έργο αυτό των Αρχών Διαχείρισης για τα προγράμματα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αλλά και των Τομεακών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων. Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί επιπλέον φόρτο για τα στελέχη και διάσπαση του έργου τους. Στην πράξη δημιουργεί καθυστερήσεις στην απόκριση και κενά στον προγραμματισμό και την παρακολούθηση του κυβερνητικού έργου.

Επιπλέον, πρόβλημα αποτελεί η διαρκής μετακίνηση στελεχών που υπηρετούν στις Υπηρεσίες Συντονισμού σε άλλες υπηρεσίες. Η μη σταθερή σύνθεση του στελεχιακού δυναμικού δεν δημιουργεί ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη στελεχών με επαρκή γνώση των δημόσιων πολιτικών και ασυνέχεια στην επικοινωνία με τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού. Στην τελευταία και παρά το γεγονός ότι διατηρεί σταθερό κορμό στελεχιακού δυναμικού, επιδιώκεται η περαιτέρω ανάπτυξη και σταθεροποίηση της σύνθεσης των στελεχών, με την ψήφιση και την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 77 του Ν.5003/2022, με τις οποίες ευνοείται η διαδικασία μετάταξης των ήδη αποσπασμένων στην Προεδρία

της Κυβέρνησης, ενώ αντίθετα μειώνονται οι δυνατότητες για απόσπαση των στελεχών της Προεδρίας σε άλλους φορείς.

Σε επιχειρησιακό επίπεδο πρόβλημα παρατηρείται σε αρκετές περιπτώσεις στην κατανόηση των πολιτικών που σχεδιάζονται και προγραμματίζονται σε πολιτικό επίπεδο, από τα στελέχη των Υπηρεσιών Συντονισμού. Στις περιπτώσεις αυτές οι Υπηρεσίες Συντονισμού καθίστανται απλοί διαβιβαστές πληροφορίας στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται το έργο του συντονισμού και της παρακολούθησης. Ταυτόχρονα, η έλλειψη, σε πολλά πεδία, οργανωμένων συστημάτων μετρήσεων και συλλογής δεδομένων σχετικά με τα αποτελέσματα της υλοποίησης των πολιτικών δυσχεραίνει το έργο της αξιολόγησης, καθυστερεί τη λήψη των αποφάσεων και την ενδεχόμενη προσαρμογή στην πραγματικότητα. Από την άποψη αυτή η καινοτομία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου να συστήσει Γραφείο Αναλύσεων και Μελετών θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο μελέτης.

Τέλος, με βάση την έως τώρα εμπειρία δεν παρατηρείται πληθωρισμός δομών και πολυπλοκότητα διαδικασιών.

1.1.3. Εφαρμογή της Μεταρρύθμισης στην Πράξη

Υποενότητες της Μεταρρύθμισης που εφαρμόζονται πλήρως

Σχεδιασμός και Προγραμματισμός του Κυβερνητικού Έργου

Η διαδικασία του σχεδιασμού και του προγραμματισμού του Κυβερνητικού Έργου διεξάγεται σε ετήσια βάση και τα κύρια αποτελέσματα / παραδοτέα της είναι:

- ❖ Το Ετήσιο Σχέδιο Δράσης του Υπουργείου και
- ❖ Το Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής

Η διαδικασία κατάρτισης του Ετήσιου Εθνικού Σχεδίου Δράσης εκκινεί με το Υπουργικό Συμβούλιο Προγραμματισμού τον Απρίλιο εκάστου έτους. Στο χρονικό αυτό σημείο αποτυπώνονται οι Στρατηγικές Επιλογές της Κυβέρνησης και ζητείται από τα Υπουργεία σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού να διατυπώσουν ή να επαναβεβαιώσουν τους Στόχους για τις δημόσιες πολιτικές που θα υλοποιήσουν κατά το επόμενο έτος.

Όπως γίνεται αντιληπτό οι Στρατηγικές Επιλογές της Κυβέρνησης δεν μεταβάλλονται κατά τη διάρκεια του εκλογικού κύκλου των τεσσάρων ετών, εκτός ειδικών περιπτώσεων κατά τις οποίες θα μπορούσαν να τροποποιηθούν προκειμένου να προσαρμοστούν σε συγκεκριμένες ανάγκες όπως διεθνείς ή εθνικές κρίσεις και έκτακτες ανάγκες. Κατά την πρώτη εφαρμογή της διαδικασίας του προγραμματισμού το έτος 2019 και προκειμένου να διευκολυνθεί και να καταστεί αποτελεσματικότερη η κατάρτιση των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης, επελέγη η διατύπωση των Στρατηγικών Επιλογών να γίνει από «πάνω προς τα κάτω» (top down), κυρίως με βάση τις μεσο- μακροπρόθεσμες επιδιώξεις της Κυβέρνησης σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, εντός του μηνός Μαΐου εκάστου έτους οι Υπηρεσίες Συντονισμού των Υπουργείων σε συνεργασία με τους αρμόδιους Τομείς της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, καταρτίζουν τους Στόχους των δημόσιων πολιτικών που θα υλοποιήσουν το επόμενο έτος. Οι Στόχοι έχουν συνήθως βραχυ- μέσο-πρόθεσμο ορίζοντα υλοποίησης και πάντως εντός του εκλογικού κύκλου και ανάλογα με το βαθμό επίτευξής τους, επαναλαμβάνονται αυτούσιοι, επαναδιατυπώνονται ή απαλείφονται από το Ετήσιο Σχέδιο Δράσης της επόμενης χρονιάς. Επίσης, είναι δυνατό με βάση τις διεθνείς ή εθνικές ανάγκες και συγκυρίες να διατυπώνονται και νέοι στόχοι. Χαρακτηριστικές τέτοιες περιπτώσεις ήταν οι νέοι στόχοι που τέθηκαν για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης του covid— 19, αλλά και εκείνοι που τέθηκαν προκειμένου να αντιμετωπιστεί η διεθνής ενεργειακή κρίση. Το αποτέλεσμα της παρούσας φάσης σχεδιασμού είναι μία λίστα Στόχων για κάθε Υπουργείο, η οποία υποβάλλεται προς έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο του Ιουνίου κάθε έτους.

Έχοντας καταλήξει στους Στόχους της επόμενης χρονιάς, οι Υπηρεσίες Συντονισμού των Υπουργείων, σε συνεργασία με τους αρμόδιους Τομείς της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, καταρτίζουν το πρώτο Προσχέδιο του Ετήσιου Σχεδίου Δράσης, έως το τέλος Ιουλίου εκάστου έτους. Η κατάρτιση του προσχεδίου του Ετήσιου Σχεδίου Δράσης διεξάγεται επί τη βάσει συγκεκριμένων οδηγιών και προτύπου που αποστέλλονται στα Υπουργεία από τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού. Στο προσχέδιο περιλαμβάνονται απαραίτητα:

- ❖ Μια περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, των προκλήσεων, των κινδύνων και των ευκαιριών που παρουσιάζονται στο πεδίο των αρμοδιοτήτων κάθε Υπουργείου
- ❖ Οι Στόχοι του Κυβερνητικού έργου στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων κάθε Υπουργείου, όπως αυτοί έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο του Ιουνίου. Κάθε Στόχος συνοδεύεται από δείκτες αποτελέσματος, με συγκεκριμένες τιμές επίδοσης από τις οποίες προκύπτει η μερική ή συνολική του επίτευξη
- ❖ Οι Δράσεις για κάθε Στόχο. Οι Δράσεις αντιστοιχούν σε σύνολα ομοειδών έργων, η υλοποίηση των οποίων θα οδηγήσει στην επίτευξη του Στόχου
- ❖ Μια πρώτη προσέγγιση των έργων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο κάθε Δράσης, με έμφαση στα έργα πολυετούς διάρκειας των οποίων η υλοποίηση θα συνεχιστεί και στο επόμενο έτος. Για κάθε έργο το Υπουργείο καλείται να αποτυπώσει το έτος έναρξης και το εκτιμώμενο έτος ολοκλήρωσης, καθώς και συγκεκριμένες ενέργειες που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν εντός της περιόδου αναφοράς με τον χρονοπρογραμματισμό τους σε επίπεδο μήνα. Επίσης, καλείται να αποτυπώσει το εκτιμώμενο κόστος υλοποίησης του έργου καθώς και την πηγή χρηματοδότησής του. Επιπλέον, στο πλαίσιο της κατηγοριοποίησης των έργων με βάση συγκεκριμένες ετικέτες (tags) τα έργα διακρίνονται σε υποσύνολα ανάλογα με το αν εντάσσονται σε ειδικότερα προγράμματα (π.χ. Post Programme Surveillance, European Semester, Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας κ.α.). Στην περίπτωση που η φύση των έργων είναι αναπτυξιακή, τότε αποτυπώνεται επίσης και ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός, αλλά και η πηγή χρηματοδότησης.

❖ Μια πρώτη προσέγγιση του ρυθμιστικού προγραμματισμού για το επόμενο έτος, με τους βασικούς νόμους και μεταρρυθμίσεις, καθώς και τις βασικές πράξεις δευτερογενούς νομοθεσίας. Στον νομοθετικό προγραμματισμό αποτυπώνονται και οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες προς ενσωμάτωση, αλλά και νομοθετικές πρωτοβουλίες προς άρση των διαδικασιών «επι παραβάσει» ή επιβολής προστίμου, στις περιπτώσεις παραβίασης του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Τα στελέχη των αρμόδιων Τομέων της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, προβαίνουν σε λεπτομερή έλεγχο τόσο της πληρότητας όσο και της ποιότητας του Προσχεδίου Δράσης του Υπουργείου, επί τη βάσει συγκεκριμένης λίστας ελέγχου, η οποία και αναπροσαρμόζεται ανά έτος ανάλογα με τις ανάγκες. Στο παρόν βήμα κατάρτισης του Προσχεδίου, περιλαμβάνεται σημαντικός αριθμός συναντήσεων μεταξύ των Υπηρεσιών Συντονισμού των Υπουργείων και των Τομέων της ΓΓ Συντονισμού, αλλά και εκτεταμένη αλληλογραφία.

Τα Προσχέδια των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης υποβάλλονται προς έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο του Σεπτεμβρίου. Μετά την έγκριση των Προσχεδίων, ακολουθεί ο επόμενος και τελικός κύκλος κατάρτισης των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης, κατά τον οποίο, οριστικοποιούνται όλα τα στοιχεία του Προσχεδίου και ειδικότερα:

- ❖ Τα έργα στο πλαίσιο κάθε Δράσης, με έμφαση στα νέα έργα η υλοποίηση των οποίων θα εκκινήσει το επόμενο έτος,
- ❖ Ο ρυθμιστικός προγραμματισμός του επόμενου έτους
- ❖ Τα Οριζόντια Σχέδια Δράσης, τα οποία αποτυπώνονται ή ως μέρος του γενικού σχεδίου δράσης του Υπουργείου ή σε ξεχωριστά ένθετα κεφάλαια ανά οριζόντιο σχέδιο.
- ❖ Τα στοιχεία και μεγέθη του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου για το επόμενο έτος.

Οι αρμόδιοι Τομείς της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, προβαίνουν, όπως και στον προηγούμενο κύκλο, σε λεπτομερή έλεγχο των τελικών σχεδίων, μέσω συνεχών επικοινωνιών και συναντήσεων, έως την οριστικοποίησή τους.

Ταυτόχρονα εκκινεί η διαδικασία κατάρτισης και οριστικοποίησης του Ενοποιημένου Σχεδίου Κυβερνητικής Πολιτικής (ΕΣΚυΠ). Το ΕΣΚυΠ αποτελεί

σύνθεση των επιμέρους Σχεδίων Δράσης των Υπουργείων και προετοιμάζονται από τις Υπηρεσίες Συντονισμού των οικείων Υπουργείων υπό τον συντονισμό και την επίβλεψη της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού. Καταρτίζεται επί τη βάση συγκεκριμένου προτύπου το οποίο αποστέλλεται από τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού και διακρίνεται για κάθε Υπουργείο σε τρία βασικά τμήματα:

- ❖ Συνοπτικό απολογιστικό κείμενο, σχετικά με το έργο του Υπουργείου που υλοποιήθηκε ή και ενδεχομένως να καθυστέρησε να υλοποιηθεί, με την αποτύπωση των βασικών αιτιών γι' αυτό.
- ❖ Προγραμματικό κείμενο, με περιγραφή του έργου που προτίθεται το Υπουργείο να υλοποιήσει κατά το επόμενο έτος, με ειδικότερη αναφορά στις μεταρρυθμίσεις που προγραμματίζονται για το επόμενο έτος και τη σύνδεση αυτών με τις γενικότερες πολιτικές επιλογές και τους στόχους του Υπουργείου.
- ❖ Παρουσίαση των βασικών μεταρρυθμιστικών έργων με έμφαση στις εμβληματικές επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με παράθεση των βασικών οροσήμων των έργων και μεταρρυθμίσεων με τον χρονοπρογραμματισμό τους.

Τα οριστικοποιημένα Ετήσια Σχέδια Δράσης και το Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής, υποβάλλονται προς έγκριση στο τελευταίο Υπουργικό Συμβούλιο του Έτους.

Από τα παραπάνω καθίσταται φανερό ότι η εν λόγω υποενότητα της μεταρρύθμισης υλοποιείται πλήρως.

Παρακολούθηση της Υλοποίησης και Συντονισμός του Κυβερνητικού Έργου

Μετά την έγκριση των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης και του Ενοποιημένου Σχεδίου Κυβερνητικής Πολιτικής, ακολουθεί η ανάρτησή τους στον ιστότοπο government.gov.gr, αλλά και στους ιστοτόπους των αρμόδιων Υπουργείων. Παρακάτω περιγράφονται οι διαδικασίες που υλοποιούνται στην πράξη, στο πλαίσιο της εν λόγω υποενότητας της μεταρρύθμισης, από τις οποίες είναι φανερό ότι η μεταρρύθμιση υλοποιείται πλήρως.

Σύστημα Παρακολούθησης του Κυβερνητικού Έργου «ΜΑΖΙ»

Στη συνέχεια και ειδικότερα εντός του Ιανουαρίου κάθε έτους, τα Ετήσια Σχέδια Δράσης καταχωρούνται στο πληροφοριακό σύστημα ΜΑΖΙ. Πρόκειται για λογισμικό, το οποίο λειτουργεί ως πρόγραμμα διαχείρισης έργων (project management), αλλά και ως ψηφιακό αποθετήριο όλων των Οροσήμων / Ενεργειών, Έργων, Δράσεων, Στόχων και Στρατηγικών Επιλογών, από τη στιγμή της κατάρτισης του πρώτου Ετήσιου Σχεδίου Δράσης έως και σήμερα. Τα στελέχη των Τομέων της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, με τη συνδρομή των στελεχών του Αυτοτελούς Τμήματος του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, καταχωρούν κάθε νεότερη πληροφορία και διατηρούν ενημερωμένη την κατάσταση των έργων και δράσεων σε καθημερινή βάση.

Βασική επιλογή της πολιτικής ηγεσίας και των διαχειριστών του συστήματος ήταν να δοθεί πλήρης πρόσβαση και δυνατότητα αλλαγών και διαγραφών (read & write) μόνο στα στελέχη της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού. Τα στελέχη των Υπουργείων έχουν τη δυνατότητα ανάγνωσης αλλά όχι τη δυνατότητα τροποποίησης των δεδομένων που έχουν ήδη καταχωρηθεί. Οποιαδήποτε μεταβολή των στοιχείων και ειδικά του χρονοπρογραμματισμού των ενεργειών και των έργων πραγματοποιείται από τα στελέχη της ΓΓ Συντονισμού, κατόπιν αιτήματος του αρμόδιου Υπουργείου και μόνο με τη σύμφωνη γνώμη των αρμόδιου Τομεάρχη ή/ και του Γενικού Γραμματέα Συντονισμού όταν απαιτείται. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται καταστάσεις που επικράτησαν σε προηγούμενες περιόδους, όπου τα Υπουργεία μπορούσαν να μεταβάλλουν τις καταληκτικές ημερομηνίες υλοποίησης έργων και ενεργειών με δική τους πρωτοβουλία.

Το λογισμικό παρέχει τη δυνατότητα χρωματικής σήμανσης της κατάστασης των έργων και ενεργειών (εμπρόθεσμα, κοντά στην καταληκτική ημερομηνία και εκπρόθεσμα), ώστε να προειδοποιείται αναλόγως τόσο το Υπουργείο όσο και τα στελέχη της ΓΓ Συντονισμού. Ειδικά για τις ενέργειες και τα έργα των οποίων η καταληκτική ημερομηνία βρίσκεται εγγύτερα του ενός μηνός, αυτές σημαίνονται με πορτοκαλί χρώμα, ενώ οι εκπρόθεσμες σημαίνονται με κόκκινο χρώμα. Παρέχεται επίσης η δυνατότητα υποσυστήματος BI (business intelligence), μέσω του οποίου

καταρτίζονται αναφορές και στατιστικές απεικονίσεις της κατάστασης του συνόλου των έργων ανά Υπουργείο. Οι αναφορές αυτές είναι προσβάσιμες από τον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού, τον Υπουργό Επικρατείας αρμόδιο για τον συντονισμό του Κυβερνητικού Έργου, αλλά και από τον Πρωθυπουργό.

Μια σημαντική επίσης δυνατότητα είναι η απεικόνιση του ποσοστού ολοκλήρωσης ενεργειών και έργων, με βάση το οποίο παρακολουθείται η πορεία της ολοκλήρωσής τους παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα στα Υπουργεία να προβαίνουν σε διορθωτικές κινήσεις ή ενέργειες επιτάχυνσης όταν διαπιστώνονται καθυστερήσεις.

Διαδικασία Επικαιροποίησης της κατάστασης Έργων και Ενεργειών στο Πληροφοριακό Σύστημα MAZI

Πρόκειται για συνεχή, καθημερινή διαδικασία που υλοποιείται από τα αρμόδια στελέχη των Τομέων της ΓΓ Συντονισμού, μέσω απευθείας αλλά και τηλεφωνικών επαφών με τα στελέχη των Υπηρεσιών Συντονισμού των Υπουργείων. Σκοπός είναι η με συστηματικό τρόπο ανταλλαγή επικαιροποιημένων δεδομένων και πληροφοριών για την πρόοδο υλοποίησης του κυβερνητικού έργου. Η επικαιροποιημένη πληροφορία λαμβάνεται είτε μεμονωμένα κατόπιν αιτήματος για συγκεκριμένο έργο ή ενέργεια του αρμόδιου στελέχους της ΓΓ Συντονισμού ή με πιο μαζικό τρόπο με ανταλλαγή στοιχείων μέσω «φύλλων εργασίας». Συνήθως επιλέγεται ο δεύτερος τρόπος, προκειμένου να εξοικονομείται χρόνος και να δίνεται η ευκαιρία για πιο συστηματική συλλογή και καταγραφή πληροφορίας.

Η διαδικασία της πιο μαζικής λήψης δεδομένων από τις Υπηρεσίες Συντονισμού λαμβάνει χώρα σε μηνιαία βάση και καθόλη τη διάρκεια του χρόνου. Η διαδικασία εκκινεί με την εξαγωγή από το σύστημα MAZI, **αρχείων που περιέχουν «φύλλα εργασίας»** στα οποία αποτυπώνονται:

- ❖ όλες οι ενέργειες με καταληκτική ημερομηνία εντός του προηγούμενου μήνα, με έμφαση σε όσες παρουσιάζουν καθυστέρηση ως προς την υλοποίηση
- ❖ όλες οι ενέργειες και τα ορόσημα με καταληκτική ημερομηνία εντός του επόμενου μήνα (ή του επόμενου διμήνου)

Τα εν λόγω αρχεία αποστέλλονται στις Υπηρεσίες Συντονισμού των Υπουργείων στις αρχές εκάστου μηνός και ζητείται η συμπλήρωση και επαναπροώθησή τους στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού εντός προκαθορισμένου χρονικού διαστήματος. Επιπλέον και προκειμένου να συζητηθούν οι λόγοι της καθυστέρησης υλοποίησης κάποιων εκ των ενεργειών, αλλά και τυχόν ειδικότερα θέματα και προβλήματα στην υλοποίηση των έργων, διεξάγεται διαδικτυακή συνάντηση η οποία λαμβάνει χώρα σε προκαθορισμένη και σταθερή ημέρα και ώρα του μήνα. Δίνεται με τον τρόπο αυτό η δυνατότητα έγκαιρης προετοιμασίας και των δύο πλευρών.

Στη συνάντηση, εκτός των αρμόδιων στελεχών του Τομέα και του Τομεάρχη, προσκαλούνται τα στελέχη της Υπηρεσίας Συντονισμού των Υπουργείων, όπως επίσης και υπηρεσιακοί παράγοντες, αλλά και μέλη των γραφείων της πολιτικής ηγεσίας, ανάλογα με τη φύση και τη σοβαρότητα των θεμάτων που θα συζητηθούν.

[Διαδικασία κατάρτισης Εβδομαδιαίας Αναφοράς Παρακολούθησης Υλοποίησης του Κυβερνητικού Έργου](#)

Η εν λόγω διαδικασία υλοποιείται σε εβδομαδιαία βάση και έχει σκοπό την έγκαιρη και άμεση ενημέρωση του ΓΓ Συντονισμού και του Υπουργού Επικρατείας για τα βασικότερα στοιχεία του κυβερνητικού έργου, που υλοποίησε το αρμόδιο Υπουργείο, κατά τη διάρκεια της προηγούμενης εβδομάδας. Η εβδομαδιαία αναφορά ολοκληρώνεται και αποστέλλεται στην πολιτική ηγεσία εντός συγκεκριμένης και προκαθορισμένης ημέρας της εβδομάδας, κοινής για όλους του Τομείς. Έχει το χαρακτήρα εβδομαδιαίου δελτίου (bulletin) και οι πηγές πληροφοριών που αξιοποιούνται είναι:

- ❖ Επικαιροποιημένη πληροφορία από το σύστημα MAZI
- ❖ Το Εθνικό Τυπογραφείο
- ❖ Η «Διάγεια»
- ❖ Ο ιστότοπος της Βουλής των Ελλήνων
- ❖ Έγκυροι ως προς την πληροφόρηση και με θεματικό χαρακτήρα ιστότοποι (π.χ. energypress.gr)

Η πληροφορία συλλέγεται καθημερινά και καθόλη τη διάρκεια της εβδομάδας, συγκεντρώνεται σε προκαθορισμένο πρότυπο έγγραφο, το οποίο στη συνέχεια

αποστέλλεται στον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού. Σε πολλές περιπτώσεις στοιχεία του εβδομαδιαίου δελτίου ανακοινώνονται από τον Πρωθυπουργό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Διαδικασία κατάρτισης Μηνιαίας Αποτίμησης της υλοποίησης του κυβερνητικού έργου

Πρόκειται για μηνιαία αναφορά του έργου που υλοποιήθηκε από τα Υπουργεία. Έχει το χαρακτήρα της «αποτίμησης», δεδομένου ότι δεν περιγράφει απλά το έργο που υλοποιείται από τα Υπουργεία, αλλά περιέχει και σύντομη αξιολόγηση της συνεργασίας μεταξύ των Υπουργείων, αλλά και της συνεργασίας του εκάστοτε Υπουργείου με τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού. Αναπτύσσεται επί συγκεκριμένου **προτύπου εγγράφου** και διακρίνεται σε τρία βασικά μέρη:

- ❖ Στο πρώτο, περιγράφεται το έργο που υλοποιήθηκε τον προηγούμενο μήνα
- ❖ Στο δεύτερο, το έργο το οποίο, με βάση το Ετήσιο Σχέδιο Δράσης, καθυστέρησε ως προς την υλοποίηση και
- ❖ Στο τρίτο, το έργο που αναμένεται, με βάση το Ετήσιο Σχέδιο Δράσης, να υλοποιηθεί τον επόμενο μήνα ή δίμηνο

Η αποτίμηση εκκινεί με σύντομη συνολική αποτίμηση με τη μορφή «εκτελεστικής σύνοψης» (executive summary) στην οποία περιγράφονται τα βασικά στοιχεία του έργου που υλοποιήθηκε, αλλά και οι βασικές καθυστερήσεις. Στα επόμενα μέρη περιγράφονται:

- ❖ Βασικά στοιχεία του ρυθμιστικού έργου του Υπουργείου, κατά την περίοδο αναφοράς
- ❖ Ενέργειες και έργα του Ετήσιου Σχεδίου Δράσης που υλοποιήθηκαν με έμφαση στην πρόοδο των μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
- ❖ Έργα που υλοποιήθηκαν από το Υπουργείο και δεν περιλαμβάνονται στο Ετήσιο Σχέδιο Δράσης
- ❖ Σημεία Προσοχής (Καθυστερήσεις)
- ❖ Ορόσημα Επόμενου Μήνα

- ❖ Αποτίμηση του επιπέδου και της αποτελεσματικότητας της συνεργασίας μεταξύ των Υπουργείων και μεταξύ του Υπουργείου και της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού

Η Μηνιαία Αποτίμηση αξιοποιεί ως εισερχόμενη πληροφορία:

- ❖ Επικαιροποιημένη πληροφορία από το σύστημα MAZI
- ❖ Το Εθνικό Τυπογραφείο
- ❖ Τη «Διαύγεια»
- ❖ Τον ιστότοπο της Βουλής των Ελλήνων
- ❖ Το Μηνιαίο Απολογιστικό Δελτίο που αποστέλλεται από τα Υπουργεία στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού.

Καταρτίζεται και ολοκληρώνεται εντός του πρώτου δεκαημέρου του επόμενου μήνα από τον μήνα αναφοράς και αποστέλλεται στον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού. Έχει δε συγκεκριμένη και προκαθορισμένη έκταση και αριθμό λέξεων.

[Διαδικασία Παρακολούθησης της Έκδοσης της Δευτερογενούς Νομοθεσίας](#)

Πρόκειται για εξαιρετικά σημαντική διαδικασία η οποία έχει ως σκοπό την παρακολούθηση της έκδοσης της δευτερογενούς νομοθεσίας για όλους τους νόμους που εκδόθηκαν μετά το 2019, οπότε και ξεκίνησε η υλοποίησή της. Όπως είναι γνωστό, η έκδοση της δευτερογενούς νομοθεσίας κατ' εξουσιοδότηση των νόμων που ψηφίζονται αποτελεί το πρώτο στάδιο για την εφαρμογή των νόμων και την εν συνεχεία υλοποίηση των δημόσιων πολιτικών. **Αποτελεί επίσης και διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης της εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών.**

Η διαδικασία διακρίνεται σε δύο επιμέρους διαδικασίες. Η πρώτη έχει ως σκοπό την «αποδελτίωση» των ψηφισθέντων νόμων και την καταγραφή των κατ' εξουσιοδότηση δευτερογενών διατάξεων, που προβλέπεται να εκδοθούν. Η εν λόγω επιμέρους διαδικασία υλοποιείται από Ομάδα Έργου, η οποία αποτελείται από έξι (6) άτομα, ένα για κάθε Τομέα της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού. Κάθε ένα στέλεχος έχει την ευθύνη της αποδελτίωσης των νόμων που εκδίδονται, με επισπεύδοντα τα Υπουργεία που παρακολουθούνται από τον αρμόδιο Τομέα. Οι δευτερογενείς διατάξεις που αποδελτιώνονται καταχωρούνται σε ειδική εφαρμογή καταγραφής και παρακολούθησης της έκδοσης των διατάξεων αυτών, που

αναπτύχθηκε και συντηρείται από εξειδικευμένα στελέχη της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού.

Αμέσως μόλις καταγραφούν οι διατάξεις προς έκδοση, πραγματοποιείται με τη συμμετοχή και των αρμόδιων στελεχών των Υπηρεσιών Συντονισμού των Υπουργείων «επαλήθευση» κάθε μιας εξ αυτών, ειδικά σε ότι αφορά την αρμοδιότητα της έκδοσής τους. Στην περίπτωση που παρατηρούνται διαφωνίες, αυτές επιλύονται με διαρκή αλληλογραφία και με ανταλλαγή αιτιολογημένων απόψεων μεταξύ της ΓΓ Συντονισμού και των αρμόδιων Υπουργείων.

Η δεύτερη επιμέρους διαδικασία, αποτελεί συνέχεια της πρώτης και συνίσταται στην καθημερινή παρακολούθηση της έκδοσης των διατάξεων της δευτερογενούς που έχουν «ανατεθεί» σε κάθε Υπουργείο. Η παρακολούθηση αυτή πραγματοποιείται από ένα ορισμένο στέλεχος για κάθε Υπουργείο. Το συγκεκριμένο στέλεχος παρακολουθεί καθημερινά το Εθνικό Τυπογραφείο, καθώς και άλλα διαδικτυακά εργαλεία και καταγράφει τις διατάξεις που εκδίδονται στην ειδική βάση δεδομένων.

Ταυτόχρονα στο τέλος κάθε μήνα καταρτίζεται ειδική αναφορά με τις διατάξεις που εκκρεμούν προς έκδοση, καθώς και στατιστική ανάλυση, με παρουσίαση των ποσοστών που αντιστοιχούν σε όσες έχουν εκδοθεί, αλλά και σε όσες εκκρεμούν προς έκδοση. Η αναφορά καταρτίζεται επί συγκεκριμένου προτύπου και αποστέλλεται στις αρχές του επόμενου μήνα στην Υπηρεσία Συντονισμού, αλλά και στην πολιτική ηγεσία κάθε Υπουργείου. Με βάση την κατάσταση της έκδοσης της δευτερογενούς νομοθεσίας απευθύνονται παραινέσεις και συστάσεις στα Υπουργεία, εφόσον αυτό κριθεί σκόπιμο.

[Διαδικασία Παρακολούθησης των Παραβάσεων του Δικαίου της ΕΕ](#)

Πρόκειται για διαδικασία η οποία υλοποιείται με σκοπό να παρακολουθείται η πορεία, αλλά και να επιτυγχάνεται η άρση των Παραβάσεων του Δικαίου της ΕΕ. Οι εν λόγω υποθέσεις παραβάσεων προκύπτουν ως αποτέλεσμα:

- ❖ Καθυστερημένης ενσωμάτωσης Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- ❖ Ελλιπούς ή κακής ενσωμάτωσης, αλλά και

- ❖ Κακής εφαρμογής, της κατά τα άλλα ορθά ενσωματωμένης Κοινοτικής Νομοθεσίας.

Σημειωτέον, ότι η Γενική Γραμματεία Συντονισμού δεν υπεισέρχεται στην παρακολούθηση της ενσωμάτωσης των Ευρωπαϊκών Οδηγιών, η οποία και αποτελεί αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, αλλά ασχολείται μόνο με εκείνες τις υποθέσεις για τις οποίες έχει κινηθεί η «διαδικασία επί παραβάσει» (infringement procedure) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η παρακολούθηση της πορείας των υποθέσεων παραβάσεων, θεωρείται ως μια πτυχή της παρακολούθησης του Κυβερνητικού Έργου και για το λόγο αυτό οι υποθέσεις των παραβάσεων αποτυπώνονται ως έργα στο Ετήσιο Σχέδιο Δράσης και στη συνέχεια καταχωρούνται στο MAZI. Η παρακολούθηση της πορείας τους πραγματοποιείται σε συνεργασία με τη Ειδική Νομική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών (ΕΝΥΥΕ), αλλά και τη Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων. Εντός της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού το συγκεκριμένο έργο έχει ανατεθεί σε Ομάδα Έργου, η οποία και συνεργάζεται με όλους του Τομείς της ΓΓ Συντονισμού.

Η διαδικασία ξεκίνησε να υλοποιείται από τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού στο τέλος του 2020. Τότε η Ειδική Νομική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών απέστειλε κατάλογο με τις υποθέσεις των παραβάσεων στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού. Έκτοτε και σε μηνιαία βάση ο εν λόγω κατάλογος επικαιροποιείται από την αρμόδια Ομάδα Έργου, επί τη βάσει πληροφοριών που λαμβάνονται από την ΕΝΥΥΕ. Οι πληροφορίες που λαμβάνονται αφορούν νέες υποθέσεις παραβάσεων, αρχειοθετήσεις υποθέσεων για τις οποίες έχουν αρθεί οι λόγοι παράβασης και επιδείνωσης της κατάστασης υποθέσεων παραβάσεων. Πηγή της πληροφόρησης της ΕΝΥΥΕ είναι οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Κολέγιο των Επιτρόπων και η Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία (ΜΕΑ) στην ΕΕ.

Η επικαιροποιημένη πληροφορία καταγράφεται σε βάση δεδομένων που διατηρεί η Ομάδα Έργου και στη συνέχεια αποστέλλεται προς του Τομείς της ΓΓ Συντονισμού, στις αρχές κάθε επόμενου μήνα. Η Ομάδα Εργασίας αιτείται από τους Τομείς της ΓΓ

Συντονισμού να έρθουν σε επαφή με τις αρμόδιες Υπηρεσίες των Υπουργείων και να συλλέξουν πληροφορίες σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση των υποθέσεων, αλλά και τις ενέργειες των Υπουργείων προκειμένου οι υποθέσεις να τεθούν στο αρχείο. Παράλληλα, με τις πληροφορίες που συλλέγονται οι Τομείς επικαιροποιούν την υφιστάμενη κατάσταση των έργων του ΜΑΖΙ που αντιστοιχούν σε υποθέσεις αρμοδιότητάς τους.

Η Ομάδα Εργασίας, με βάση την πληροφόρηση από τους αρμόδιους Τομείς, επικαιροποιεί την πληροφορία στην ειδική βάση δεδομένων και καταρτίζει μηνιαία αναφορά, με στατιστική ανάλυση και παρουσίαση και την υποβάλλει στον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού και στον Υπουργό Επικρατείας. Μέλημα επίσης της Ομάδας Εργασίας είναι να συμβάλει στην επιτάχυνση των ενεργειών των Υπουργείων, προκειμένου οι υποθέσεις των παραβάσεων αρμοδιότητάς τους να τίθενται ταχύτερα στο αρχείο από το Κολλέγιο των Επιτρόπων. Για το λόγο αυτό προβαίνει σε αναλύσεις και κατηγοριοποιήσεις των παραβάσεων με βάση κοινά χαρακτηριστικά τους, ώστε να επιδιώκεται η ενιαία και άμεση, κατά το δυνατόν, αντιμετώπισή τους από τα Υπουργεία, με σκοπό την αρχειοθέτησή τους. Τα αποτελέσματα των επιμέρους αναλύσεων υποβάλλονται στον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού και τον Υπουργό Επικρατείας και στη συνέχεια απευθύνονται συστάσεις και παραινέσεις στα Υπουργεία προς επιτάχυνση των ενεργειών τους, εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο.

[Διαδικασία Παρακολούθησης και Συντονισμού Υλοποίησης των Δεσμεύσεων της χώρας στο πλαίσιο του πλαισίου Ενισχυμένης Εποπτείας \(ESur\) και Μετα-προγραμματικής Εποπτείας \(PPS\)](#)

Σε συνέχεια των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής και μετά τον Ιούλιο του 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε, σε συμφωνία με την Ελλάδα, δελτίο τύπου στο οποίο περιγράφονταν μια σειρά μεταρρυθμίσεων και έργων τα οποία έπρεπε να υλοποιηθούν έως το τέλος του 2022, προκειμένου να ισχύσουν μέτρα ελάφρυνσης του εθνικού χρέους και να λάβει η Ελλάδα πίσω ένα ποσό από τα κέρδη των ομολόγων των Ευρωπαϊκών Τραπεζών. Τόσο η περίοδος της Ενισχυμένης Εποπτείας (ESur), η οποία ολοκληρώθηκε στα μέσα του 2022, όσο και εκείνη της

Μετα Προγραμματικής Εποπτείας (Post Program Surveillance, PPS), η οποία ξεκίνησε αμέσως μετά, απαιτούν την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποχρεώσεων από την Ελληνική πλευρά.

Ο συντονισμός του έργου της εκπλήρωσης των εν λόγω υποχρεώσεων ανατέθηκε στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού. Συγκεκριμένα, η διαδικασία παρακολούθησης των προγραμμάτων αυτών συνίσταται στον διαρκή έλεγχο από την πλευρά των Ευρωπαϊκών Θεσμών της επίτευξης συγκεκριμένων οροσήμων. Ο έλεγχος διεξάγονταν, στην περίπτωση του ESur, τόσο με την επιτόπια παρουσία κλιμακίων όσο και απομακρυσμένα, ανά δίμηνο. Στο τέλος του κάθε διμήνου η Ευρωπαϊκοί Θεσμοί εξέδιδαν έκθεση προόδου. Στην περίπτωση του PPS, η διαδικασία ελέγχου έχει ανάλογα χαρακτηριστικά αλλά οι εκθέσεις εκδίδονται ανά εξάμηνο, δεδομένου ότι η τελευταία αποτελεί τμήμα της διαδικασίας προγραμματισμού και παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου (European Semester).

Η Γενική Γραμματεία Συντονισμού ανέλαβε την οργάνωση των συναντήσεων τόσο σε τεχνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο επικεφαλής, αλλά και τη συνεννόηση και των συντονισμό των δράσεων των Υπουργείων προς εκπλήρωση των εκάστοτε υποχρεώσεων. Στελέχη της ΓΓ Συντονισμού και κυρίως οι Τομεάρχες συμμετέχουν στο σύνολο των συναντήσεων, διευκολύνοντας την επικοινωνία μεταξύ των Υπουργείων και των Ευρωπαϊκών Θεσμών, ενώ συντάσσουν αναφορές κατά λόγο αρμοδιότητας τις οποίες και υποβάλλουν στον Γενικό Γραμματέα και στον Υπουργό Επικρατείας. Γίνονται επιπλέον αποδέκτες προκαταρκτικών σχεδίων των εκθέσεων προκειμένου να ελέγξουν τις διατυπώσεις και να αποστείλουν στην άλλη πλευρά τυχόν παρατηρήσεις και ερωτήματα.

[Διαδικασία παρακολούθησης και συντονισμού των Υπουργείων για την υλοποίηση των Μεταρρυθμίσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας](#)

Σύμφωνα με το άρθρο 57 του Ν.4915 η Γενική Γραμματεία Συντονισμού, ορίστηκε ως Συντονιστικός Φορέας (coordinating authority) για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων που έχουν συμπεριληφθεί στο Ελληνικό πρόγραμμα για την Ανάκαμψη και Ανθεκτικότητα (RRP). Το έργο που απαιτείται είναι ανάλογο με εκείνο της παρακολούθησης των ESur και PPS. Η Γενική Γραμματεία Συντονισμού

ανέλαβε τον συντονισμό των Υπουργείων προς επίτευξη των μεταρρυθμιστικών οροσήμων του προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Για το σκοπό αυτό ανέπτυξε δίκτυο με στελέχη των Υπουργείων τα οποία έχουν την ευθύνη και αρμοδιότητα της υλοποίησης των έργων του ΤΑΑ. Τα αρμόδια στελέχη της ΓΓ Συντονισμού και κυρίως οι Τομεάρχες βρίσκονται σε συνεννόηση και οργανώνουν εσωτερικές συναντήσεις (μεταξύ των στελεχών της Ελληνικής πλευράς), αλλά και τεχνικές συναντήσεις με τη συμμετοχή και των στελεχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπή, προκειμένου να συζητούνται τα τεχνικά θέματα, τα χρονοδιαγράμματα, καθώς και οι λεπτομέρειες επίτευξης των οροσήμων. Καταρτίζουν ενημερωτικά σημειώματα προς τον ΓΓ Συντονισμού για την πρόοδο των έργων και των συζητήσεων και με την επίτευξη των οροσήμων συντάσσουν Δελτίο Επίτευξης Οροσήμου το οποίο και προωθούν στον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού προς υπογραφή. Συνομιλούν επίσης με τα αρμόδια στελέχη της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης, τα οποία είναι υπεύθυνα για την καταγραφή της προόδου επίτευξης των οροσήμων στη βάση δεδομένων της ΕΕ, αλλά και την υλοποίηση όλων των διαχειριστικών ενεργειών που προβλέπονται στο Σύστημα Διοίκησης και Ελέγχου του ΤΑΑ.

[Διαδικασία προετοιμασίας εισήγησης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τον προγραμματισμό και παρακολούθηση εφαρμογής κυβερνητικού έργου](#)

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, όπως εξειδικεύονται με το ΠΔ 98/ 2020, εμπίπτει η προετοιμασία εισηγήσεων προς το Υπουργικό Συμβούλιο, σχετικά με τον προγραμματισμό και την παρακολούθηση εφαρμογής του κυβερνητικού έργου. Η διαδικασία αυτή στοχεύει στην ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου και του Πρωθυπουργού, αλλά και στην παροχή πληροφόρησης όσον αφορά στις δυσκολίες κατά την υλοποίηση των σχεδιασμένων δράσεων, τυχόν ανάγκες αναπροσαρμογής και ανάδειξη των δράσεων διυπουργικού χαρακτήρα.

Η διαδικασία σύνταξης της εισήγησης προς το Υπουργικό Συμβούλιο εκκινεί με την ενημέρωση από τον Γενικό Γραμματέα Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, προς τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου και τον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού

για την ημερομηνία πραγματοποίησης του Υπουργικού Συμβουλίου εκάστου μήνα. Ο ΓΓ Συντονισμού ενημερώνει με όποιον πρόσφορο τρόπο το αρμόδιο στέλεχος που συντονίζει την κατάρτιση της, το οποίο με τη σειρά του θέτει προς τους Δ/ντες Τομέων την καταληκτική ημερομηνία για τη συγκέντρωση υλικού ανά Υπουργείο, η οποία είναι συνήθως 3-6 ημέρες πριν τη συνεδρίαση του Υπουργικού. Η συγκέντρωση υλικού γίνεται στη βάση συγκεκριμένου **υποδείγματος** και αναρτάται σε κοινό διαδικτυακό φάκελο. Για την συγκέντρωση υλικού οι Τομείς αξιοποιούν κάθε διαθέσιμη πηγή και ιδίως τις εβδομαδιαίες και μηνιαίες αποτιμήσεις.

Στη συνέχεια, το υλικό αυτό αξιοποιείται για τη σύνταξη της εισήγησης η οποία και αποτελείται από τρεις διακριτές παρουσιάσεις.

Παρουσίαση Αποτίμησης (lite): Η παρουσίαση αυτή περιλαμβάνει τα βασικά αποτελέσματα της δράσης κάθε Υπουργείου για τον προηγούμενο μήνα.

Παρουσίαση Αποτίμησης- Προγραμματισμού: Η παρουσίαση αυτή περιλαμβάνει την αποτίμηση της Α καθώς και ενότητα προγραμματισμού. Στην ενότητα προγραμματισμού συμπεριλαμβάνονται όλα τα βασικά ορόσημα για το επόμενο διάστημα.

Παρουσίαση Σημείων Προσοχής: Η παρουσίαση αυτή περιλαμβάνει έργα/ ορόσημα των Υπουργείων που είτε βρίσκονται σε καθυστέρηση είτε αντιμετωπίζονται δυσκολίες στην υλοποίησή τους και αποτελεί έναν μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης ως προς την εμπρόθεσμη και επιτυχή υλοποίηση του κυβερνητικού έργου.

Την προηγούμενη της συνεδρίασης του Υπουργικού Συμβουλίου οι παρουσιάσεις αποστέλλονται προς τον κ. ΓΓ Συντονισμού και γίνονται τυχόν αναγκαίες διορθώσεις. Στη συνέχεια αυτές διανέμονται από τον κ. ΓΓ Συντονισμού.

Οι εισηγήσεις της ΓΓ Συντονισμού, προς το Υπουργικό Συμβούλιο, σχετικά με την υλοποίηση του κυβερνητικού έργου επιτυγχάνουν διττό αποτέλεσμα. Καταρχάς, δημιουργείται μία πάγια διαδικασία ενημέρωσης όλων των συμμετεχόντων στο Υπουργικό Συμβούλιο και υπάρχει διάχυση της πληροφόρησης, με τρόπο τέτοιο που διευκολύνεται ο συντονισμός της Κυβέρνησης, ενώ καθίσταται κοινό κεκτημένο η πρόοδος του κυβερνητικού έργου. Ταυτόχρονα, η ύπαρξη μιας διαδικασίας

αποτίμησης της πορείας υλοποίησης του κυβερνητικού έργου ενισχύει την διαφάνεια και τη λογοδοσία, τόσο μεταξύ των μελών της Κυβέρνησης όσο και ενώπιον των πολιτών.

Διαδικασία αξιολόγησης προτάσεων και έγκρισης ένταξης στο Αναπτυξιακό

Πρόγραμμα Δημόσιων Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας

Το θεσμικό του πλαίσιο του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας θεσπίζεται με τον Ν.4799/2021. Πρόκειται για τμήμα του στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης της χώρας και αποτελεί αναπτυξιακό εργαλείο του σύγχρονου επιτελικού κράτους σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και πυλώνα για την εφαρμογή του ετήσιου ενοποιημένου σχεδίου κυβερνητικής πολιτικής για την παραγωγική ανάπτυξη και ανασυγκρότηση καθώς και την κοινωνική συνοχή.

Προκύπτει συνεπώς αναλυτική χαρτογράφηση συμβάσεων και έργων που μπορούν να ομαδοποιηθούν ανά εθνική στρατηγική, αναπτυξιακό στόχο, γεωγραφική ενότητα, πεδίο πολιτικής, κατανομή χρηματοδότησης, σπουδαιότητα με βάση τις αναμενόμενες επιπτώσεις, επίπεδο ωριμότητας, είδη και μέγεθος προβλημάτων που ενδεχομένως να αντιμετωπίζουν τόσο κατά τη φάση της ωρίμανσης ή ακόμη και της υλοποίησής τους. Κατά τον τρόπο αυτό παρέχεται η δυνατότητα διαρκούς εποπτείας και «ενεργητικής» παρακολούθησης, αλλά και παρέμβασης, σε υπηρεσιακό, αλλά κυρίως σε πολιτικό επίπεδο, προς επίλυση των ενδεχόμενων προβλημάτων και επιτάχυνση της υλοποίησής τους προς μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού τους οφέλους.

Τέλος, αξιοποιείται η συσσωρευθείσα τεχνογνωσία και υψηλή ετοιμότητα του ΤΑΙΠΕΔ στην ωρίμανση έργων στρατηγικής σημασίας, υποστηρίζοντας τους πάγιους μηχανισμούς υλοποίησης έργων, επιταχύνοντας την ωρίμανσή τους, ενώ ταυτόχρονα επιχειρείται η αλλαγή της φύσης του Ταμείου με την μετατροπή του από έναν κατεξοχήν μηχανισμό ιδιωτικοποιήσεων σε ένα αναπτυξιακό εργαλείο με σημαντική συμβολή στην αναπτυξιακή προοπτική της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό ο Γενικός Γραμματέας Συντονισμού ορίστηκε Συντονιστής της Εκτελεστικής Επιτροπής Προγραμματισμού και Σχεδιασμού. Χρέη Γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί ο

αρμόδιος Τομεάρχης Φυσικών Πόρων, Αγροτικής και Αστικής Ανάπτυξης και Υποδομών.

Η διαδικασία εκκινεί με την έκδοση προσκλήσεων προς τα Υπουργεία αλλά και την Αυτοδιοίκηση προκειμένου να υποβάλλουν προτάσεις προς ένταξη στο πρόγραμμα. Στη συνέχεια οι προτάσεις συγκεντρώνονται από τη ΓΓ Συντονισμού και διεξάγονται συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής προκειμένου αυτές να εξεταστούν και να προετοιμαστεί εισήγηση προς τη Κυβερνητική Επιτροπή. Οι συναντήσεις της Επιτροπής πλαισιώνονται και από ειδικότερες τεχνικές συναντήσεις μεταξύ των αρμόδιων Γενικών και Ειδικών Γραμματέων των Υπουργείων οι οποίοι καλούνται να μελετήσουν επιμέρους ειδικότερα θέματα και να καταθέσουν εισηγήσεις.

Με το πέρας των τεχνικών συναντήσεων, οι εισηγήσεις συγκεντρώνονται από τη ΓΓ Συντονισμού και καταρτίζεται τελική εισήγηση προς την Κυβερνητική Επιτροπή.

Επιπλέον, τον Αύγουστο 2021 εκδόθηκε η πρώτη πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων έργων προς ένταξη στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας. Τις προτάσεις συγκεντρώνει και αξιολογεί η Εκτελεστική Επιτροπή Προγραμματισμού και Σχεδιασμού, η οποία και προτείνει στην Κυβερνητική Επιτροπή την ένταξή τους αλλά και την προώθηση κάποιων εξ' αυτών στο ΤΑΙΠΕΔ που αναλαμβάνει αναλόγως την ωρίμανση, τη δημοπράτηση αλλά και την παρακολούθηση υλοποίησής τους. Η Κυβερνητική Επιτροπή στη δεύτερη συνεδρίασή της τον Φεβρουάριο του 2022 εγκρίνει το 1^ο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας, στο οποίο και συμπεριλαμβάνονται περισσότερα από 190 έργα συνολικού προϋπολογισμού περίπου 45 δις €. Τα περισσότερα έργα συμπεριλαμβάνονται στο πρόγραμμα ΕΛΛΑΔΑ 2.0, δηλαδή έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ενώ συμπεριλαμβάνεται και σημαντικός ενταγμένων έργων στο ΕΣΠΑ 2014-2022. Τέλος, συμπεριλαμβάνεται μικρότερος αριθμός έργων που θα υλοποιηθούν με ΣΔΙΤ. Κατά την τρίτη συνεδρίαση της Κυβερνητικής Επιτροπής εγκρίνονται κατόπιν θετικής εισήγησης της Εκτελεστικής Επιτροπής επιπλέον έργα όπως το εμβληματικό «Κυβερνητικό Πάρκο Ανδρέας Λεντάκης», τα οποία προωθούνται στο ΤΑΙΠΕΔ προς ωρίμανση. Συνολικά, στο ΤΑΙΠΕΔ και ειδικότερα στη Μονάδα Συμβάσεων

Στρατηγικής Σημασίας έχουν ανατεθεί προς ωρίμανση εικοσιένα (21) έργα με συνολικό προϋπολογισμό που ξεπερνά τα 6 δις €.

Τέλος, τον Οκτώβριο 2022 εκδόθηκε δεύτερη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων με κύρια στόχευση της Περιφέρειες. Έως τώρα έχουν καταθέσει προτάσεις τέσσερις. (4) Περιφέρειες και τρία (3) Υπουργεία.

Συντονισμός της υποβολής αιτημάτων για τη λήψη τεχνικής βοήθειας μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Μεταρρυθμίσεων (DG REFORM) - Παρακολούθηση των έργων τεχνικής βοήθειας

Σκοπός της διαδικασίας είναι η αρτιότερη σύνταξη αιτημάτων Τεχνικής Βοήθειας, η διασύνδεσή τους με ανάγκες του εκάστοτε Υπουργείου, με πολιτικές και μεταρρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στα Ετήσια Σχέδια Δράσης, το Εθνικό Σχέδιο για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRP), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (NRP) κ.ά., με σκοπό την στοχευμένη και εξατομικευμένη παροχή ΤΒ στην Ελλάδα. Επίσης, μέσα από την παρακολούθηση υλοποίησης των έργων Τεχνικής Βοήθειας από την ΓΓ Συντονισμού, ως Εθνική Αρχή Συντονισμού, αλλά και στο πλαίσιο των πάγιων αρμοδιοτήτων της, επιχειρείται να υπάρχει ανά πάσα στιγμή εικόνα σχετικά με το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η υλοποίηση κάθε έργου και η ανταπόκριση των παρόχων σε όρους ποιότητας περιεχομένου και χρονικής ανταπόκρισης στις απαιτήσεις που έχουν τεθεί από το αρμόδιο Υπουργείο.

Κάθε Τομέας της ΓΓ Συντονισμού συμμετέχει και εμπλέκεται ενεργά στην φάση προετοιμασίας, προς υποβολή, των αιτημάτων των υποψηφίων δικαιούχων (εκτός από Υπουργεία μπορεί να είναι Ανεξάρτητες Αρχές, Περιφέρειες κ.ά). Λαμβάνοντας τα αρχικά κείμενα των αιτημάτων, σχολιάζει και αξιολογεί αν υπάρχει συσχέτιση με κομβικές μεταρρυθμίσεις, με το RRP, το NRP ή και το ΕΣΔ κάθε Υπουργείου. Υπάρχει ανταλλαγή απόψεων και σχολίων στο πλαίσιο διαμόρφωσης της τελικής μορφής του αιτήματος, κατά το οποίο η ΓΓ Συντονισμού μπορεί να προτείνει συνενώσεις αιτημάτων ή συνέργειες Υπουργείων με σκοπό την ενίσχυση των αιτημάτων. Η ανωτέρω διαδικασία ολοκληρώνεται με την κατάρτιση λίστας με το σύνολο των αιτημάτων καθώς και συγκριτικά μεταξύ τους στοιχεία, η οποία παραδίδεται στον ΓΓ Συντονισμού προς αξιολόγηση και προτεραιοποίηση. Κάθε τομέας της ΓΓ

Συντονισμού παρακολουθεί την εξέλιξη των έργων ΤΒ που λαμβάνουν τα Υπουργεία ευθύνης του. Πιο συγκεκριμένα, τα στελέχη της ΓΓ Συντονισμού συμμετέχουν σε επιλεγμένες τακτικές συναντήσεις (συνήθως απολογιστικού χαρακτήρα) κατά τις οποίες καταγράφουν – σε ενημερωτικό σημείωμα - την πορεία υλοποίησης, το στάδιο στο οποίο βρίσκεται κάθε έργο, τυχόν καθυστερήσεις και την αιτία τους, καθώς και τα επόμενα βήματα υλοποίησης. Η συχνότητα και το είδος των συναντήσεων ποικίλλει ανάλογα με το μοντέλο διακυβέρνησης του κάθε έργου. Τα ανωτέρω, αποτελούν αναγκαία πηγή για την σύνταξη της εξαμηνιαίας έκθεσης για τα έργα ΤΒ DG REFORM, από τους επικεφαλής του έργου. Η εν λόγω έκθεση περιλαμβάνει τόσο τα οριζόντια και γενικά θέματα ΤΒ όσο και στοιχεία της επιμέρους παρακολούθησης κάθε έργου, με την έμφαση να δίνεται στην τρέχουσα κατάστασή του. Επιπλέον, περιλαμβάνονται πίνακες και στοιχεία συγκεντρωτικά και στατιστικά για την πληρέστερη αποτύπωση της Τεχνικής Υποστήριξης στην Ελλάδα.

Από τα παραπάνω καθίσταται φανερό ότι η εν λόγω υποενοότητα της μεταρρύθμισης υλοποιείται πλήρως.

Αξιολόγηση των Δημόσιων Πολιτικών

Στις αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού εμπίπτει και η αξιολόγηση των δημοσίων πολιτικών, η οποία συνιστά βασική διαδικασία για την παραγωγή ποιοτικών δημοσίων πολιτικών. Για το σκοπό αυτό, λήφθηκαν πρωτοβουλίες που ενίσχυσαν την κουλτούρα της αξιολόγησης στον τομέα των δημοσίων πολιτικών, τόσο όσον αφορά την «εκ των προτέρων» (ex-ante) αξιολόγηση, κατά τη φάση του σχεδιασμού, όσο και όσον αφορά στην «εκ των υστέρων» (ex-post) αξιολόγηση κατά τη φάση της αποτίμησης και του απολογισμού.

Πιο συγκεκριμένα, η αποτύπωση των στόχων των Υπουργείων, η οποία αποτελεί το σημείο εκκίνησης για την εκπόνηση των ετήσιων σχεδίων δράσης τους, περιλαμβάνει τη σύνδεση των τιθέμενων στόχων με την επίτευξη σαφώς ορισμένων ποσοτικών δεικτών σε προκαθορισμένα χρονικά σημεία. Η συγκεκριμένη σύνδεση διευκολύνει την εξειδίκευση των πολιτικών που υπηρετούν τους στόχους σε έργα, έτσι ώστε να καθίσταται σαφές ποια είναι τα απώτερα οφέλη που αποκομίζονται

από την εκτέλεση των συγκεκριμένων έργων. Οι δείκτες που τίθενται αφορούν πολλαπλά επίπεδα μέτρησης, σε βραχυπρόθεσμο, σε μεσοπρόθεσμο ή σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Η Γενική Γραμματεία Συντονισμού, μέσω των Τομέων της, υποστηρίζει τα Υπουργεία στην επιλογή των κατάλληλων δεικτών. Η διεργασία δεν είναι εύκολη, καθώς στην επιλογή του δείκτη πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη τόσο η καταλληλότητά του, όσο και κατά πόσο είναι εφικτή η μέτρησή του. Η εμπειρία που συγκεντρώθηκε τόσο από τα στελέχη της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού όσο και από τα Υπουργεία συντέλεσε στη βελτίωση της ποιότητας της στοχοθεσίας μέσω δεικτών από έτος σε έτος. Έτσι, αξιοποιήθηκαν τόσο δείκτες εκροών, που μετρούν άμεσα το παραγόμενο έργο από τις πολιτικές, όσο και δείκτες αποτελεσμάτων και επιπτώσεων, οι οποίοι προσδιορίζουν πιο ουσιαστικές συνέπειες και οφέλη, τα οποία βεβαίως δεν θα ήταν εφικτά χωρίς το άμεσα παραγόμενο έργο.

Τα στελέχη της Τομέων της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού εξοικειώθηκαν με τους καθιερωμένους δείκτες στους τομείς πολιτικής της ενασχόλησής τους, καθώς κλήθηκαν να αποτυπώσουν σε αποτιμήσεις και απολογισμούς του κυβερνητικού έργου τις επιπτώσεις της διεξαγωγής των κυβερνητικών δράσεων σε ποσοτικά μεγέθη. Με άλλα λόγια, χρησιμοποιήθηκαν ποσοτικές μετρήσεις για να ελέγξουν το βαθμό στον οποίο τα έργα που παρακολουθούν και ολοκληρώνονται συνεισφέρουν στους στόχους που υπηρετούν. Οι συγκεκριμένες αναλύσεις τροφοδότησαν το υλικό που χρησιμοποιήθηκε στα Υπουργικά Συμβούλια απολογισμού του κυβερνητικού έργου, δίνοντας στα κυβερνητικά στελέχη μία αντικειμενική εικόνα για την πορεία του έργου που έχουν αναλάβει. Παράλληλα, ενίσχυσαν τη συνοχή του κυβερνητικού έργου, τόσο σε διατομεακό όσο και σε διαχρονικό επίπεδο, τροφοδοτώντας τη διαμόρφωση του Ενιαίου Σχεδίου Κυβερνητικής Πολιτικής.

Σημαντικό επίσης ρόλο διαδραμάτισε και η συμμετοχή της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού στο σχεδιασμό των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η εμπειρία της Γενικής Γραμματείας από την εκπόνηση των σχεδίων δράσης χρησιμοποιήθηκε για τη διάρθρωση των έργων του ταμείου σε πυλώνες και τη σύνδεσή τους με ορόσημα και δείκτες, αλλά και

αντίστροφα η υιοθέτηση του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας βοήθησε στη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού των Υπουργείων.

Αξίζει να σημειωθεί πως η έκρηξη του προβλήματος της πανδημίας Covid-19 λειτούργησε τελικά ως επιταχυντής της διαδικασίας της αξιολόγησης των δημοσίων πολιτικών. Ενώ οι συνθήκες έλλειψης κανονικότητας που δημιουργήσε η πανδημία δυσχεραίνουν τη σύνδεση της στοχοθεσίας με ποσοτικούς δείκτες, η διυπουργική συνεργασία που η Ελληνική Κυβέρνηση κατέστρωσε για την αντιμετώπιση της πανδημίας, στην οποία η Γενική Γραμματεία Συντονισμού είχε κεντρικό ρόλο, βασίστηκε στην παρατήρηση και την αξιολόγηση ποσοτικών στοιχείων και δεδομένων, τα οποία τροφοδότησαν τη λήψη αποφάσεων, τόσο στο υγειονομικό όσο και στο οικονομικό επίπεδο. Έτσι, αποκτήθηκε εμπειρία στην επιλογή δεικτών και στη συνειδητοποίηση του τι είναι εφικτό και χρήσιμο να μετρηθεί, αλλά ταυτόχρονα ενισχύθηκε η πεποίθηση ότι η χρήση επιστημονικών και ποσοτικών δεδομένων βελτιώνει την ποιότητα της λήψης αποφάσεων, με τελικούς ωφελούμενους τους πολίτες.

Η σύνταξη της Εθελοντικής Αξιολόγησης για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών το 2022, συνοδεύτηκε με την ανάλυση της πορείας της χώρας στους δείκτες που συνδέονται με τους συγκεκριμένους στόχους. Με αυτόν τον τρόπο, χαρτογραφήθηκαν οι πολιτικές που συντελούν στην επίτευξη των στόχων και ταυτόχρονα συνδέθηκαν με τους δείκτες που αξιολογούν τη συνεισφορά τους. Στο πλαίσιο αυτό, η Γενική Γραμματεία Συντονισμού συνεργάστηκε με την Ελληνική Στατιστική Αρχή για τη λήψη χρονοσειρών μετρήσεων δεικτών και την εμβάθυνση στις μεθοδολογίες μέτρησής τους. Η Ομάδα Εργασίας που συστάθηκε στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη το 2022 έχει αναλάβει την παρακολούθηση των πολιτικών Βιώσιμης Ανάπτυξης στη βάση των σχετικών δεικτών αξιολόγησης, οι οποίοι αποτυπώνουν την πορεία της χώρας και ανατροφοδοτούν τις εφαρμοζόμενες πολιτικές.

Επιπλέον, εκτός των περιπτώσεων της εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολόγησης, σημαντικό ρόλο στην υποενοότητα της αξιολόγησης παίζει και η

«διαρκής» (on going) αξιολόγηση. Βασικές πτυχές της διαρκούς αξιολόγησης σχετίζονται με τις διαδικασίες:

- ❖ Επικαιροποίησης της κατάστασης Έργων και Ενεργειών στο Πληροφοριακό Σύστημα MAZI
- ❖ Παρακολούθησης της Έκδοσης της Δευτερογενούς Νομοθεσίας
- ❖ Παρακολούθησης των Παραβάσεων του Δικαίου της ΕΕ

αλλά και τις διαδικασίες:

- ❖ Εβδομαδιαίας και μηνιαίας αποτίμηση του Κυβερνητικού Έργου
- ❖ Προετοιμασίας εισήγησης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τον προγραμματισμό και παρακολούθηση εφαρμογής κυβερνητικού έργου

Μέσω των ανωτέρω διαδικασιών επιτυγχάνεται συνεχής αξιολόγηση των υλοποιούμενων δημόσιων πολιτικών, η οποία τροφοδοτεί με επαρκή στοιχεία την πολιτική ηγεσία και τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού προκειμένου να λαμβάνονται αποφάσεις και να αναπροσαρμόζονται οι πολιτικές, όπου αυτό απαιτείται.

Θετικά και καινοτομικά στοιχεία της μεταρρύθμισης

Σύμφωνα με τη γενική εισαγωγή της αιτιολογικής έκθεσης του Ν.4622/2019, με την εισαγωγή του νέου πλαισίου επέρχεται μια σειρά από θεσμικές τομές που αποσκοπούν στο να δημιουργήσουν τις αναγκαίες δομές για την αποτελεσματική λειτουργία του κρατικού μηχανισμού, ανεξαρτήτως πολιτικών εναλλαγών, στη βάση των καλύτερων διεθνών πρακτικών.

Στα θετικά στοιχεία της μεταρρύθμισης προσμετράται η θεσμοθέτηση του πιο αποτελεσματικού συντονισμού της κυβερνητικής δράσης. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της σύστασης και λειτουργίας της νέας επιτελικής δημόσιας υπηρεσίας της Προεδρίας της Κυβέρνησης. Ειδικότερα, θεσπίζεται ένας ενεργότερος ρόλος της Προεδρίας της Κυβέρνησης, μέσω της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία, έτσι ώστε να επιτευχθεί η τήρηση των αρχών και εργαλείων της Καλής Νομοθέτησης και να καταπολεμηθούν εμπράκτως η πολυνομία και η κακονομία. Ταυτόχρονα, μέσω της

Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, διαμορφώνεται το πλαίσιο της αποτελεσματικής παρακολούθησης και αξιολόγησης της κυβερνητικής πολιτικής που διευκολύνονται μέσω της χρήσης ενός προηγμένου ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος.

Εισάγεται ένα σύγχρονο και πρωτοπόρο για τα ελληνικά δεδομένα σύστημα προγραμματισμού και παρακολούθησης του Κυβερνητικού Έργου, το οποίο αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη και κεντρικά συντονισμένη απόπειρα εδραίωσης ενός συστήματος στοχοθεσίας και λογοδοσίας από την πλευρά των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης, στη βάση προκαθορισμένων στόχων, οι οποίοι με τη σειρά τους εντάσσονται σε ένα Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, εξειδικεύονται τόσο οι διαδικασίες υλοποίησης του συστήματος, όσο και οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων μερών. Το σημαντικότερο όμως όλων είναι η αλλαγή κουλτούρας που επιδιώκεται σχετικά με τη λογοδοσία και την ανάληψη ευθύνης της Δημόσιας Διοίκησης απέναντι στους φορολογούμενους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Μια σημαντική καινοτομία που εισάγεται στο παρόν νομοσχέδιο είναι η ρητή ρύθμιση που αφορά στα δύο τακτικά Υπουργικά Συμβούλια των μηνών Απριλίου και Σεπτεμβρίου, τα οποία ορίζονται ως Υπουργικά Συμβούλια Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Κυβερνητικού Έργου αντιστοίχως. Τα αναγκαία στοιχεία της ημερήσιας διάταξης αυτών των δύο Υπουργικών Συμβουλίων απαριθμούνται ρητώς στον νόμο. Η λογική πίσω από την καινοτομία αυτή είναι ο συγχρονισμός των δύο αυτών συνεδριάσεων τόσο με το ημερολόγιο σχεδιασμού και παρακολούθησης του κυβερνητικού έργου, όσο και με τον ετήσιο κύκλο κατάρτισης και κατάθεσης του Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, όπως αυτός προβλέπεται στο Σύνταγμα και στο ν. 4270/2014. Τα δύο αυτά Υπουργικά Συμβούλια αποτελούν και τους βασικούς πυλώνες ενδυνάμωσης του επιτελικού ρόλου του Υπουργικού Συμβουλίου ως προς τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της κυβερνητικής πολιτικής, αλλά και τη διαδικασία ανατροφοδότησης των δημόσιων πολιτικών σε περίπτωση που παρατηρηθούν αρρυθμίες ή αστοχίες κατά την εφαρμογή του κυβερνητικού έργου.

Με την παρούσα διάταξη επέρχονται ορισμένες αλλαγές και προσθήκες στο θεσμικό πλαίσιο της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού του ν. 4109/2013. Αναβαθμίζεται και επεκτείνεται ο θεσμός της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, με την αύξηση των δομών και με την προσθήκη σε αυτές αρμοδιοτήτων και δραστηριοτήτων. Ενώ στην αρχή επελέγη η δημιουργία δύο Γραμματειών Συντονισμού για λόγους ορθολογικότερης οργάνωσης, στη συνέχεια διαπιστώθηκε ότι για λόγους κυρίως αποτελεσματικότητας στη λειτουργία οι δύο Γραμματείες συγχωνεύτηκαν σε μια.

Η Γραμματεία Συντονισμού ενδυναμώνεται με νέες αυξημένες και διευρυμένες λειτουργίες και οι αρμοδιότητες προκειμένου να επιτυγχάνεται η αποστολή της για τη διασφάλιση της συνοχής του κυβερνητικού έργου. Η Γραμματεία Συντονισμού, σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες Συντονισμού των αρμόδιων Υπουργείων προγραμματίζουν τις δημόσιες πολιτικές, παρακολουθούν, συντονίζουν και αξιολογούν την εφαρμογή τους, επιλύουν τυχόν διαφωνίες μεταξύ των υπηρεσιών συναρμοδίων Υπουργείων, ελέγχουν τη συμβατότητα των προτεινομένων νομοθετικών ρυθμίσεων με την κυβερνητική πολιτική, εκπονούν και προτείνουν στον Πρωθυπουργό και στους αρμόδιους Υπουργούς οριζόντιες πολιτικές που ανήκουν στην αρμοδιότητα περισσοτέρων Υπουργείων, συμμετέχουν στον σχεδιασμό και την εφαρμογή της επικοινωνιακής στρατηγικής της Κυβέρνησης και συντάσσουν από κοινού το Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής καθώς και την Έκθεση Ρυθμιστικής Παραγωγής και Αξιολόγησης.

Μια επιπλέον καινοτομία ήταν η σύσταση νέας Ειδικής Γραμματείας του πρωτοποριακού Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, το οποίο έχει ως αποστολή τη συνεχή επικοινωνία με τους υπουργούς και τους γενικούς γραμματείς για την υποστήριξη και τον συντονισμό των ενεργειών τους και την επίτευξη των στόχων του κυβερνητικού προγράμματος, μέσω ενιαίου μηχανισμού παρακολούθησης. Στη συνέχεια για λόγους αποτελεσματικότητας της λειτουργίας και απλούστευσης των δομών καταργήθηκε η Ειδική Γραμματεία ΟΠΣ, με τις αρμοδιότητες της πάντως να μεταφέρονται στη ΓΓ Συντονισμού και στο Αυτοτελές Γραφείο ΟΠΣ.

Ταυτόχρονα, σε ό,τι αφορά στη στελέχωση της Προεδρίας της Κυβέρνησης δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στον εμπλουτισμό του ανθρώπινου δυναμικού, όχι με επιβάρυνση του Προϋπολογισμού αλλά με τη μετακίνηση δημοσιοϋπαλληλικού προσωπικού από υπουργεία και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Αποσκοπείται έτσι η δημιουργία σταθερών διοικητικών δομών, κατά τα καλύτερα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Στη συνέχεια και με το άρθρο 77 του Ν.5003/2022 επιδιώκεται η περαιτέρω ενδυνάμωση των υπηρεσιών της Προεδρίας.

Βασική καινοτομία αποτελεί επιπλέον η σύσταση σε κάθε Υπουργείο Υπηρεσίας Συντονισμού με βασική αποστολή στη βελτίωση του συντονισμού και στην άρση του κατακερματισμού της δημόσιας διοίκησης, και στη διευκόλυνση του συντονισμού και της η συνεργασία και η διασφάλιση μιας ισχυρής στρατηγικής. Οι υπηρεσίες Συντονισμού υπάγονται κατευθείαν στον Υπηρεσιακό Γραμματέα και έχουν συγκεκριμένη δομή. Αποτελούνται από δύο γραφεία, σε επίπεδο τμήματος, ήτοι το Γραφείο Συντονισμού Δημοσίων Πολιτικών και το Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, τα οποία ασκούν τις αρμοδιότητές τους σε συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου και στελεχώνονται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

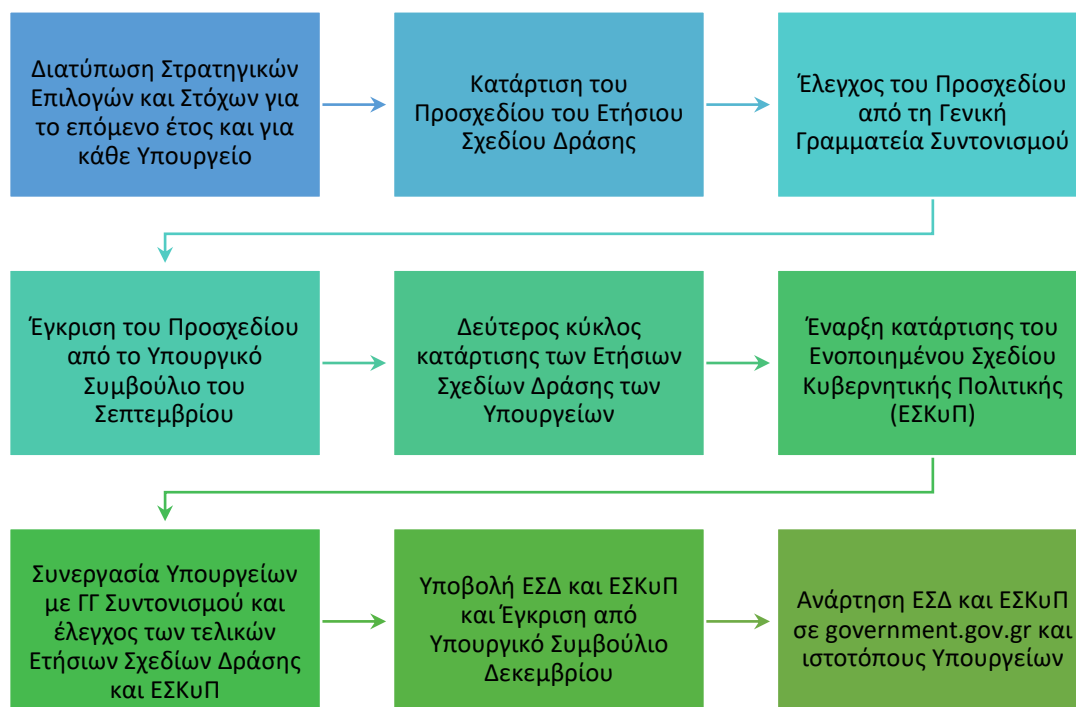
Εξαιρετικά επίσης θετικό στοιχείο είναι η θέσπιση συγκεκριμένου συστήματος για τον προγραμματισμό, συντονισμό και την παρακολούθηση του κυβερνητικού έργου σε ετήσια βάση. Βασικό στοιχείο του συστήματος είναι το Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής (ΕΣΚυΠ), το οποίο συντάσσεται από την Προεδρία της Κυβέρνησης και αποτυπώνει τις κυβερνητικές προτεραιότητες, τους στόχους, τις στρατηγικές επιλογές, τους άξονες πολιτικής και τις βασικές δράσεις της κυβέρνησης, καθώς επίσης και τις απαραίτητες νομοθετικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις για την υλοποίηση αυτών. Προκειμένου δε να διασφαλιστεί η εναρμόνιση όλων των επιμέρους πολιτικών, προβλέπεται η ενσωμάτωση στο ΕΣΚυΠ με τη μορφή διακριτών παραρτημάτων του ετήσιου ρυθμιστικού προγραμματισμού της Κυβέρνησης, του ετήσιου προγραμματισμού προσλήψεων και της βεβαίωσης του αρμόδιου για τον προϋπολογισμό Υπουργού σχετικά με τη συμφωνία του ΕΣΚυΠ. με τις προβλέψεις, τους στόχους και τις προτεραιότητες του Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης και του Μ.Π.Δ.Σ.

Η κατάρτιση του ΕΣΚυΠ. είναι το τελικό αποτέλεσμα μίας διαδικασίας στην οποία προβλέπεται να συμμετέχουν όλα τα Υπουργεία. Τόσο το ΕΣΚυΠ. όσο και τα Σχέδια Δράσης των Υπουργείων δεν αποτελούν εσωτερικά έγγραφα, αλλά δημόσια κείμενα τα οποία λειτουργούν ως εργαλεία ελέγχου και αξιολόγησης της Κυβέρνησης και της Δημόσιας Διοίκησης από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Για αυτό τον λόγο προβλέπεται η ανάρτησή τους στην κεντρική ιστοσελίδα της Προεδρίας της Κυβέρνησης, καθώς και στις ιστοσελίδες όλων των Υπουργείων.

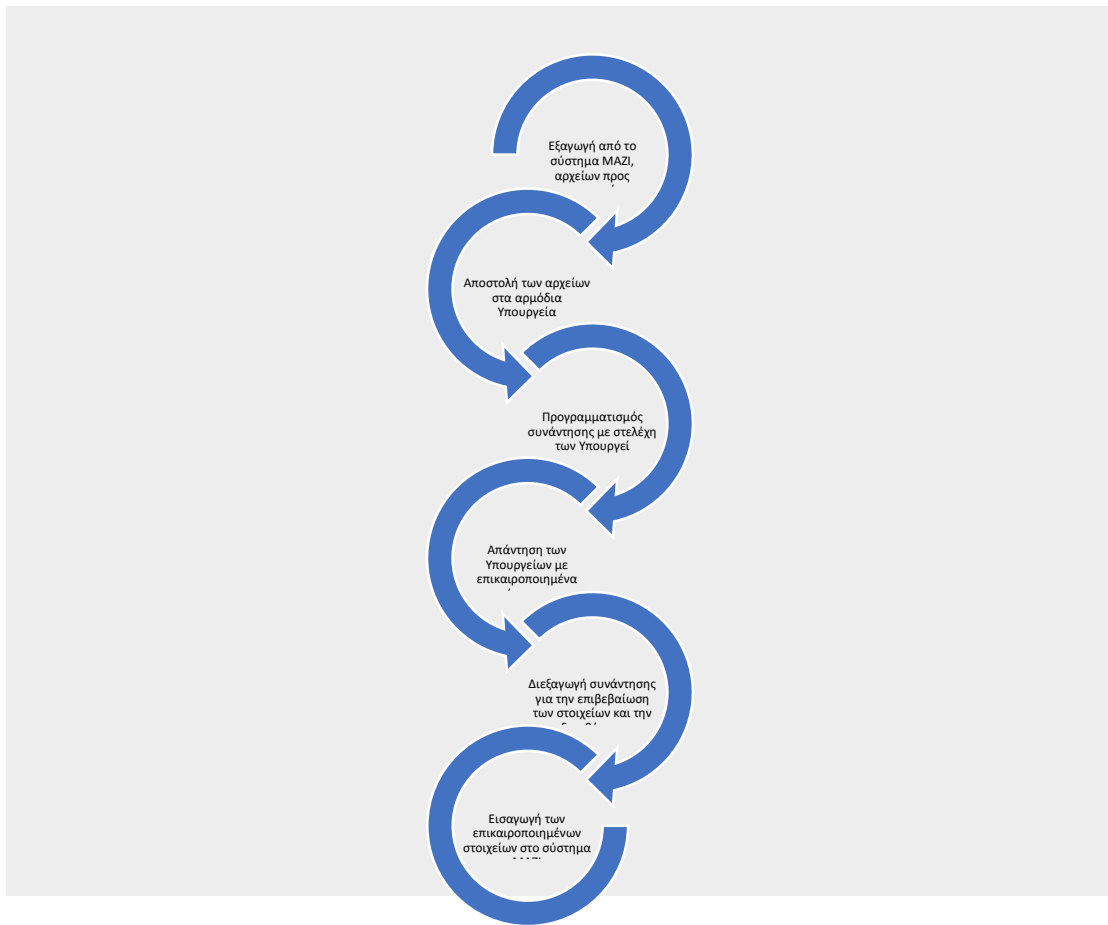
Ένα άλλο βασικό στοιχείο του συστήματος προγραμματισμού, συντονισμού και παρακολούθησης του κυβερνητικού έργου είναι τα ετήσια σχέδια δράσης, στα οποία περιλαμβάνεται διακριτά και ο ετήσιος ρυθμιστικός προγραμματισμός κάθε Υπουργείου. Ταυτόχρονα, σε επόμενα άρθρα περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία του προγραμματισμού του κυβερνητικού έργου και η κατάρτιση των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης.

Εισάγεται επίσης ένα σύστημα παρακολούθησης του κυβερνητικού έργου με περιγραφή των οργάνων που συμμετέχουν στη διαδικασία της παρακολούθησης.

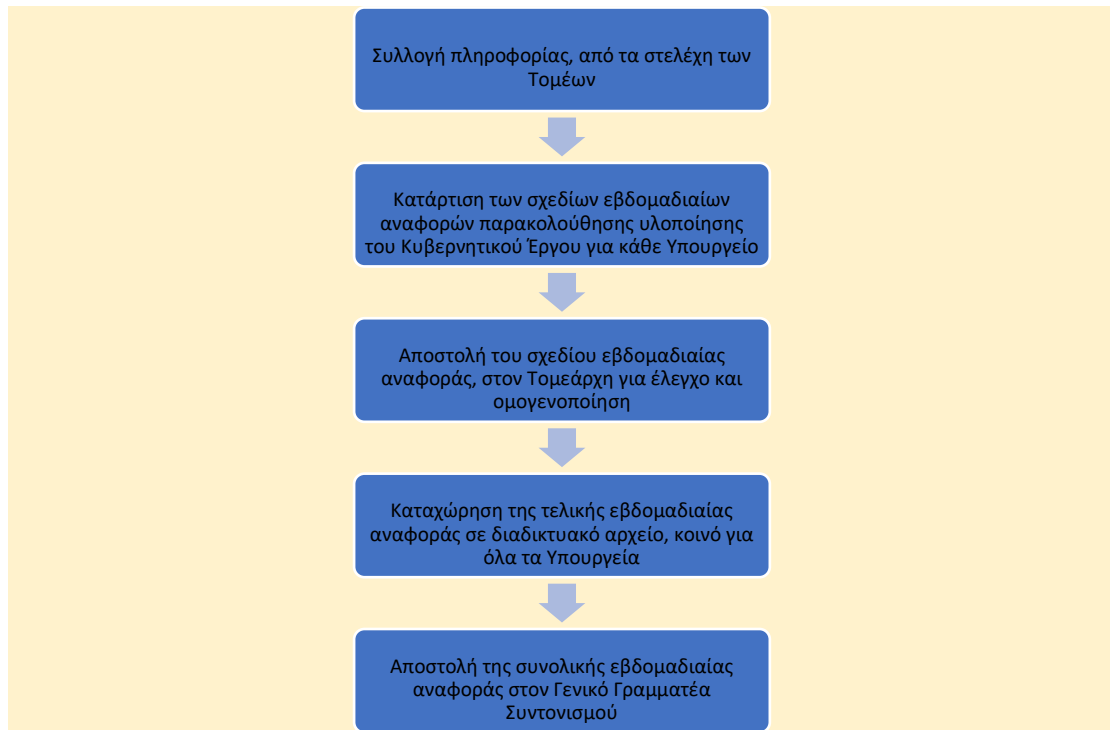
1.1.4. Αποτύπωση σε Διαγράμματα Βασικών Διαδικασιών

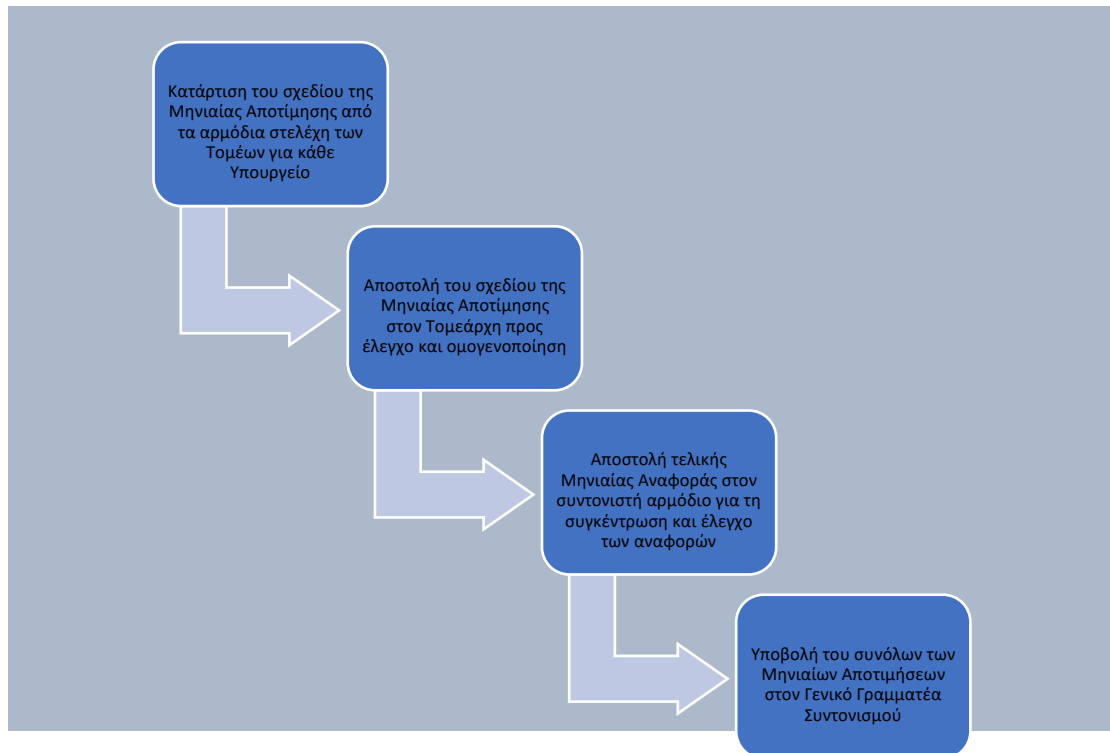
Εικόνα 1 Διαδικασία Κατάρτισης και Έγκρισης ΕΣΔ και ΕΣΚυΠ

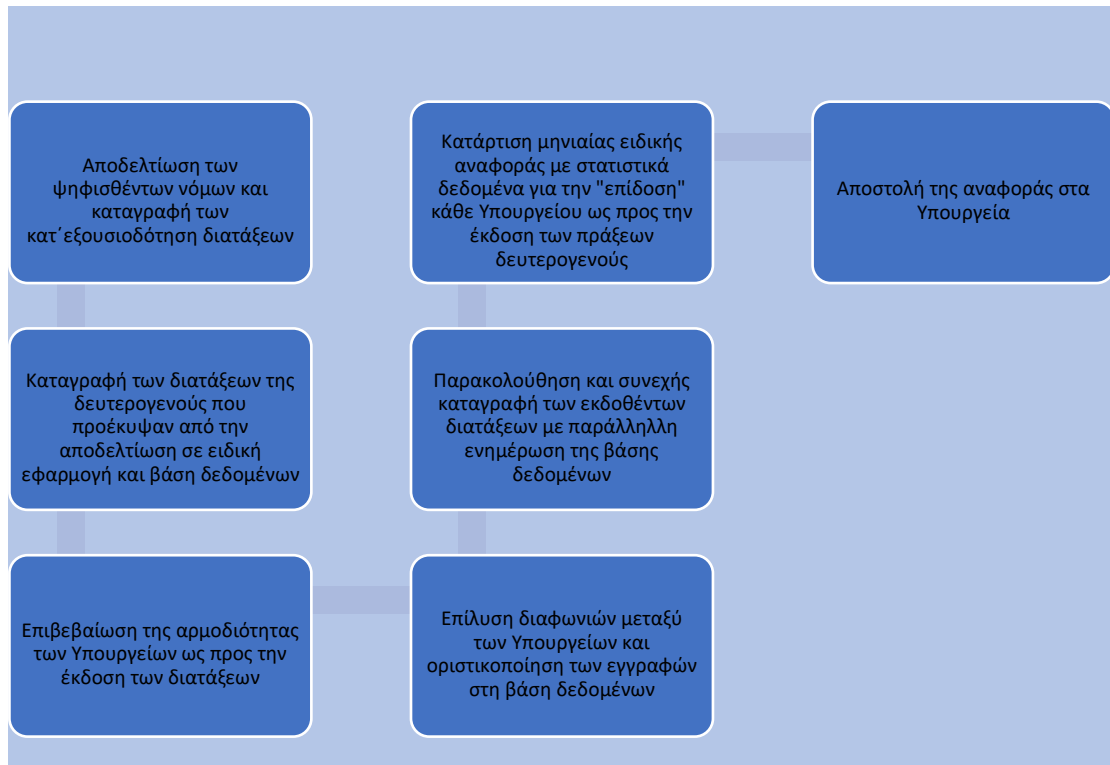
Εικόνα 2 Διαδικασία Επικαιροποίησης της κατάστασης Έργων και Ενεργειών στο MAZI

Εικόνα 3 Διαδικασία κατάρτισης Εβδομαδιαίας Αναφοράς Παρακολούθησης Υλοποίησης του Κυβερνητικού Έργου

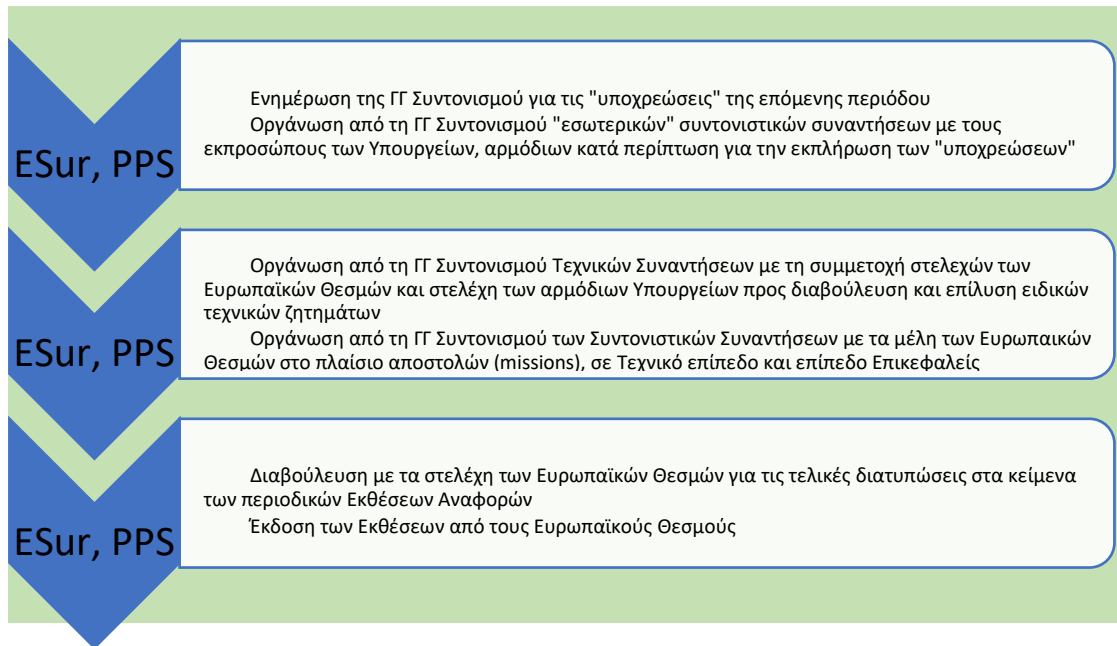
Εικόνα 4 Διαδικασία κατάρτισης Μηνιαίας Αποτίμησης της Υλοποίησης του Κυβερνητικού Έργου

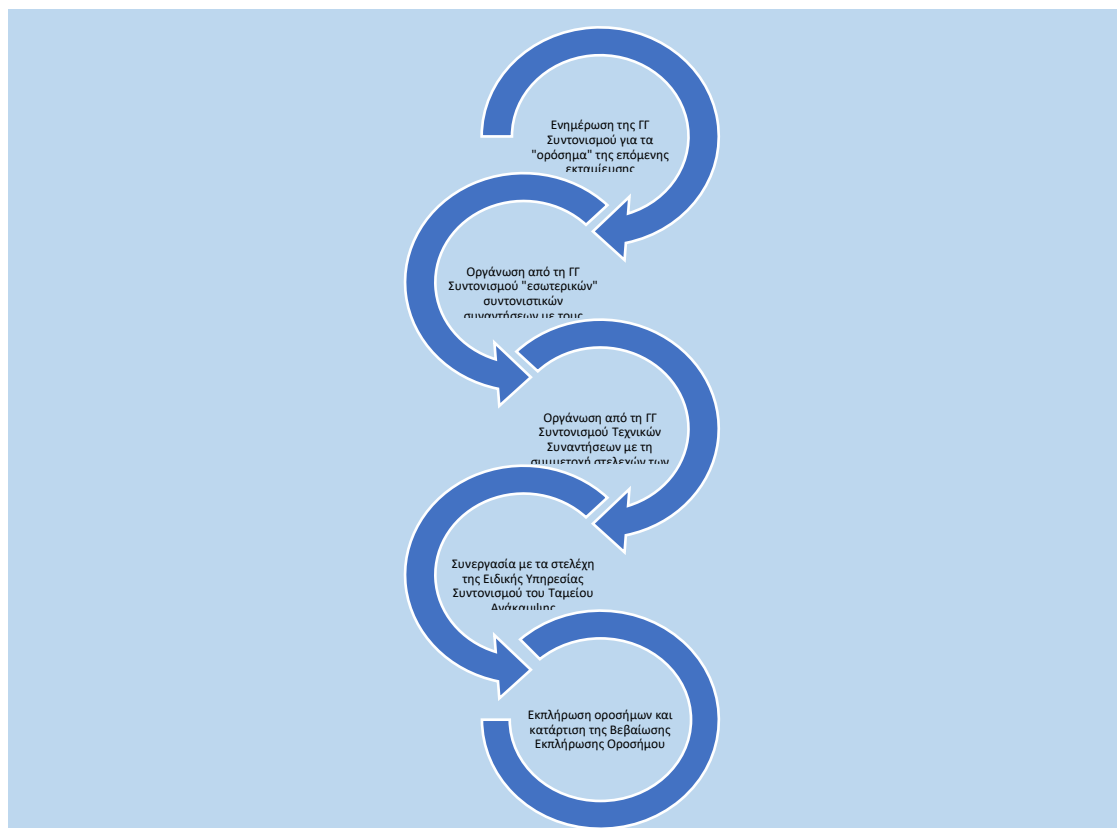
Εικόνα 5 Διαδικασία Παρακολούθησης Έκδοσης της Δευτερογενούς Νομοθεσίας

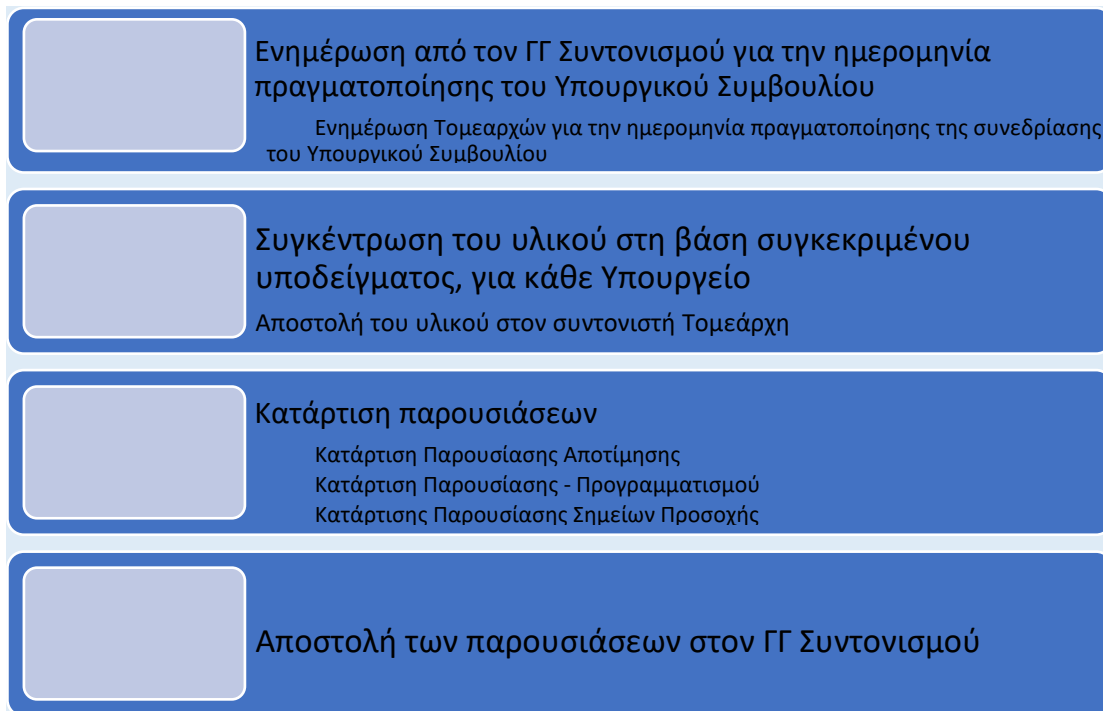
Εικόνα 6 Διαδικασία παρακολούθησης των Παραβάσεων του Δικαίου της ΕΕ

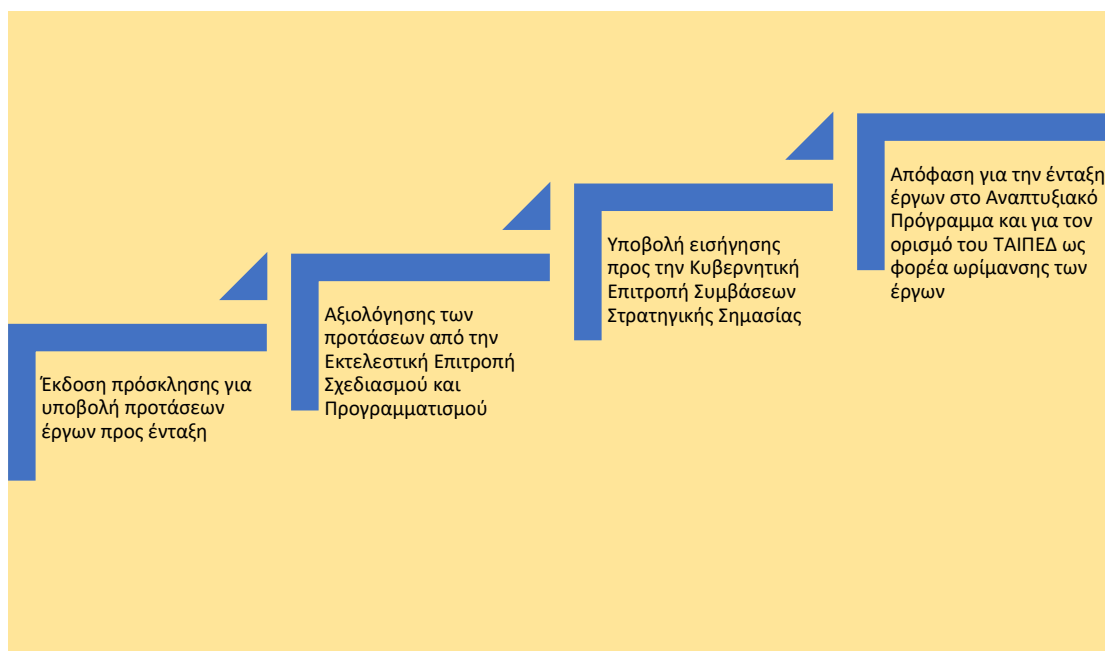
Εικόνα 7 Διαδικασία Παρακολούθησης και Συντονισμού των Δεσμεύσεων της χώρας στο πλαίσιο του Πλαισίου Ενισχυμένης Εποπτείας (ESur), Μετα-προγραμματικής Εποπτείας (PPS)

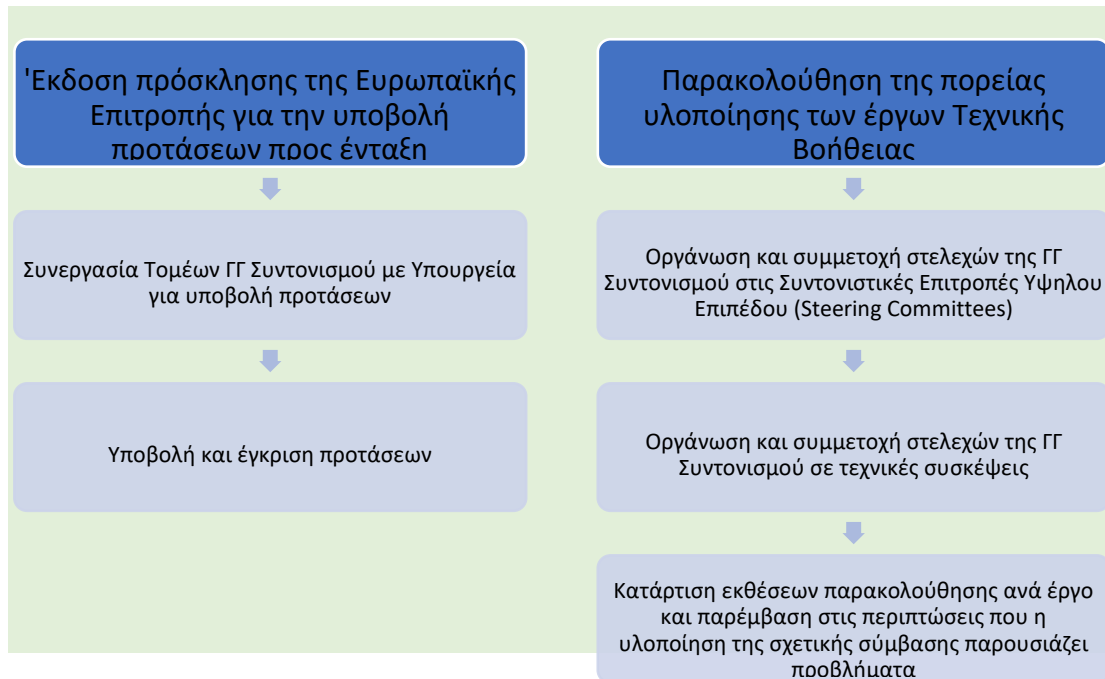
Εικόνα 8 Διαδικασία παρακολούθησης και συντονισμός των Υπουργείων για την υλοποίηση των Μεταρρυθμίσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Εικόνα 9 Διαδικασία προετοιμασίας εισήγησης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τον προγραμματισμό και παρακολούθηση του Κυβερνητικού Έργου

Εικόνα 10 Διαδικασία αξιολόγησης προτάσεων και έγκρισης ένταξης στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας

Εικόνα 11 Διαδικασία Συντονισμού για τη λήψη της τεχνικής βοήθειας και Παρακολούθηση των έργων

1.1.5. Συγκεκριμένες Μελέτες Περίπτωσης Εφαρμογής της Μεταρρύθμισης

Διαχείριση της Πανδημίας του covid-19

Η διαχείριση της πανδημίας του κορονοϊού αποτέλεσε σταθμό στη λειτουργία του Επιτελικού Κράτους και της συμβολής της Προεδρίας της Κυβέρνησης και της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού. Από την αρχική στιγμή της πρώτης φάσης τον Μάρτιο 2020 έως και την τελική φάση του πλήρους ανοίγματος της κοινωνίας και της οικονομίας τον Απρίλιο του 2022, η συμμετοχή του Υπουργού Επικρατείας, του Γενικού Γραμματέα Συντονισμού καθώς και στελεχών της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού στο Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας ήταν καθημερινή.

Κατά τη Φάση της Αρχικής Αντίδρασης, διαμορφώθηκε συγκεκριμένη Στρατηγική.

Οι άξονες της Στρατηγικής ήταν:

- ❖ Ο περιορισμός της διάδοσης του ιού
- ❖ Η ενίσχυση της ετοιμότητας του Εθνικού Συστήματος Υγείας
- ❖ Η προσαρμογή της δομής της διακυβέρνησης στη διαχείριση της κρίσης

Η προσαρμογή της δομής της διακυβέρνησης στο απαιτητικό περιβάλλον της κρίσης έγινε σε τέσσερα βήματα:

- ❖ Συντονισμός κυβερνητικών πολιτικών
- ❖ Ανάπτυξη νέων διαδικασιών
- ❖ Συνέργειες
- ❖ Ξεκάθαρες οδηγίες προς τους εμπλεκόμενους φορείς και τα στελέχη τους

Αναπτύχθηκε, με την ουσιαστική συμβολή της Προεδρίας της Κυβέρνησης, στις εγκαταστάσεις της Πολιτικής Προστασίας, συντονιστικό κέντρο με Επιχειρησιακό Επικεφαλής τον Γενικό Γραμματέα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και μόνιμη παρουσία στελεχών:

- Του Υπουργείου Υγείας
- Εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Υγείας (π.χ ΕΟΔΥ, ΕΦΕΤ, ΥΦΕΤ)
- Της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας
- Του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
- Της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων
- Της ΗΔΙΚΑ
- Του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη
- Της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού
- Κλιμακίου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, το οποίο ανέλαβε τη Διοικητική Μέριμνα για την υλοποίηση του Προγράμματος Εμβολιασμού «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» σε όλη τη χώρα.

Ταυτόχρονα, στο συντονιστικό σχήμα αξιοποιήθηκε η τεχνογνωσία εθελοντών και ιδιωτών στην αποθήκευση και μεταφορά των εμβολίων, στην οργάνωση των αποστολών δωρεών εμβολίων σε τρίτες χώρες, ενώ ταυτόχρονα καλούνταν σε συνεργασία και άλλοι φορείς ανάλογα με το ειδικότερα θέματα, όπως:

- Υπουργείο Τουρισμού
- Υπουργείο Ναυτιλίας
- Υπουργείο Παιδείας
- Υπουργείο Ναυτιλίας
- Υπουργείου Εξωτερικών

Τη διαχείριση σε πολιτικό επίπεδο ανέλαβε κλιμάκιο Υπουργών, το οποίο συμμετείχε σε καθημερινές συσκέψεις ανασκόπησης και προγραμματισμού. Συστάθηκαν:

- Η Κυβερνητική Επιτροπή Συντονισμού και Διαχείρισης Εμβολιασμού για τον κορωνοϊό σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 50/2020 ΠΥΣ (ΦΕΚ 260/Α'/28.12.2020), όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει με την υπ' αριθμ. 45/2021 ΠΥΣ (ΦΕΚ 188/Α'/11.10.2021). Η πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 13 Δεκεμβρίου 2020 και έως τον Απρίλιο του 2022 πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 100 συνεδριάσεις.
- Η Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμών (Ε.Ε.Ε.) με την υπ' αριθ. Α1β/Γ.Π.40270/18-8-2020 Απόφαση Υπουργού Υγείας, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- Η Επιτροπή Ασφάλειας Ελέγχου Διακίνησης Εμβολίων για τον κορωνοϊό με την υπ' αριθμ. Α1Β/Γ.Π.οικ. 84363/31/12/2020 (ΑΔΑ:ΨΟ67465ΦΥΟ-ΤΘΗ) Υπουργική Απόφαση
- Η «Επιτροπή Εξέτασης Αιτήσεων για τον ορισμό ημερομηνίας εμβολιασμού σε ειδική εφαρμογή εντός της ηλεκτρονικής Πλατφόρμας Διαχείρισης Συνεδριών Εμβολιασμού κατά του κορωνοϊού Covid-19», με την υπ' αριθμ. Α1β/ Γ.Π.οικ.8963/10/2/2021 (ΑΔΑ:ΨΩ95469ΦΥΟ-ΩΜΥ) Υπουργική Απόφαση.

Επιπλέον, στην επιτυχία του μεγαλύτερου υγειονομικού εγχειρήματος που υλοποιήθηκε ποτέ στη χώρα μας, συνέβαλαν με τον επαγγελματισμό τους χιλιάδες εργαζόμενο. Σε καθημερινή βάση εργάστηκαν για την επιχείρηση «Ελευθερία»,

- σε περισσότερα από 3.000 εμβολιαστικά κέντρα
- που αναπτύχθηκαν σε 536 σημεία σε όλη τη χώρα, καθώς και στο επιχειρησιακό κέντρο
- περισσότεροι από 7.000 υγειονομικοί από το Εθνικό Σύστημα Υγείας,
- 550 άτομα από τις Ένοπλες Δυνάμεις και το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας,

- περισσότερα από 100 στελέχη από το Υπουργείο Υγείας, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, την ΗΔΙΚΑ, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη.

Για την παρακολούθηση και την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων (από άκρο σε άκρο), αναπτύχθηκε ένα σύνολο λύσεων Intelligence Digital Analytics σε πραγματικό χρόνο που υποστηρίχτηκαν από το Microsoft Azure. Το σύνολο των λύσεων περιλάμβανε:

- “Πύργο Ελέγχου” Πληροφοριών & Αναλύσεων Εμβολιασμού
 - Μια λύση Analytics Intelligence τεσσάρων (4) επιπέδων, σε πραγματικό χρόνο, με στόχο να υποστηρίξει τη λήψη αποφάσεων από άκρο σε άκρο της επιχείρησης «Ελευθερία», συμπεριλαμβανομένων σημάτων έγκαιρης προειδοποίησης κρίσιμων μέτρων, έξυπνων αλγορίθμων πρόβλεψης και βελτιστοποίησης.
- Εφαρμογή διαχείρισης παραγγελιών
 - Μια έξυπνη πλατφόρμα διαχείρισης παραγγελιών εφοδιαστικής αλυσίδας σε πραγματικό χρόνο από άκρο σε άκρο που επιτρέπει στους SC Planners ενσωματώνοντας πλήρη αυτοματισμό, μια μηχανή συστάσεων, ελάχιστη προσπάθεια διαχείρισης και παρακολούθησης παραγγελιών αναπλήρωσης εμβολιασμού.

Λόγω της πολυπλοκότητας του έργου καθώς και της μεγάλης επιχειρησιακής του σημασίας, κρίθηκε απαραίτητη η ύπαρξη κοινών προτυποποιημένων διαδικασιών. Οι κυριότερες διαδικασίες, για τις οποίες έχουν συγγραφεί εγχειρίδια, αφορούν:

- Την αποθήκευση των εμβολίων στα Hubs
- Τη διακίνηση και διανομή των εμβολίων
- Την αποθήκευση των εμβολίων στις μονάδες εμβολιασμού
- Τον εμβολιασμό
- Τη διαχείριση εμβολίων και εμβολιασμού από τον ΕΟΔΥ
- Τη διαχείριση και διάθεση υπολειπόμενων δόσεων
- Τη διαχείριση επιστρεφόμενων εμβολίων

- Τη γενική διαχείριση της εφαρμογής εμβολιασμού στα τάμπλετ

Από τον Δεκέμβριο του 2020 έως και τις 30.04.2022 στη χώρα μας είχαν διενεργηθεί 20.866.257 εμβολιασμοί. Οι πολίτες που είχαν εμβολιαστεί με τουλάχιστον μία δόση μέχρι το τέλος του Απριλίου ήταν 7.902.804, εκ των οποίων οι 7.606.886 είχαν ολοκληρώσει τον εμβολιασμό τους.

[Παρακολούθηση και Συντονισμός Υλοποίησης των Δεσμεύσεων της χώρας στο πλαίσιο του πλαισίου Ενισχυμένης Εποπτείας \(ESur\) και Μετα-προγραμματικής Εποπτείας \(PPS\), αλλά και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας](#)

Μετά τη λήξη του 3^{ου} Μνημονίου τον Ιούλιο του 2018 και προκειμένου η χώρα να τύχει ευνοϊκών ρυθμίσεων για το χρέος, αλλά και να λάβει πίσω μέρος των χρημάτων που κέρδισαν οι τράπεζες από τα Ελληνικά ομόλογα, ανέλαβε τη δέσμευση για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων

- Στα δημοσιονομικά
- Στην κοινωνική πρόνοια και ασφάλιση
- Στην οικονομία
- Στην Εργασία και τις αγορές
- Στην ΕΕΣΥΠ και τις ιδιωτικοποιήσεις

Ήδη από τον Νοέμβριο του 2019 η νέα δομή της Προεδρίας και ειδικότερα η Γενική Γραμματεία Συντονισμού, ανέλαβε να φέρει σε πέρας το έργο της Παρακολούθησης και του Συντονισμού για την εκπλήρωση του δεσμεύσεων που ανελήφθησαν τον Ιούλιο του 2018 και είχαν διάρκεια έως τα μέσα του 2022 (πλαίσιο ενισχυμένης εποπτείας). Το έργο περιλάμβανε την

- Οργάνωση «εσωτερικών» συναντήσεων με τα στελέχη και την πολιτική ηγεσία των Υπουργείων που ήταν αρμόδια για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων
- Οργάνωση συναντήσεων με τους εκπροσώπους των Ευρωπαϊκών Θεσμών και τους εκπροσώπους των Υπουργείων τόσο σε τεχνικό όσο και πολιτικό επίπεδο

- Κατάρτιση και ανταλλαγή, τόσο με τα Υπουργεία όσο και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τεχνικών κειμένων και εισηγήσεων τα οποία αποτελούσαν τη βάση των συζητήσεων και διαπραγματεύσεων
- Σύσταση ομάδων εργασίας και την οργάνωση συναντήσεων για ειδικότερα θέματα και «δεσμεύσεις» «υψηλής» σημασίας
- Συμμετοχή στις ανωτέρω συναντήσεις των στελεχών της ΓΓ Συντονισμού τόσο σε υπηρεσιακό όσο και σε πολιτικό επίπεδο
- Τήρηση αρχείου με τα ανταλλασσόμενα έγγραφα και τις ενημερώσεις
- Παρακολούθηση και τον έλεγχο των εκθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας η Γενική Γραμματεία Συντονισμού αποτέλεσε το κεντρικό σημείο συλλογής, αποθήκευσης και διάχυσης της πληροφορίας τόσο μεταξύ των Υπουργείων, αλλά και μεταξύ των Υπουργείων και της πλευράς των Ευρωπαϊκών Θεσμών. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίστηκε η παρακολούθηση και ο κεντρικός έλεγχος των συζητήσεων για όλα τα επίμαχα θέματα και διασφαλίστηκε η ενιαία και χωρίς κενά διαχείριση των θεμάτων σε Κυβερνητικό επίπεδο. Η εν λόγω διαδικασία εξασφάλιζε επίσης την δυνατότητα κλιμάκωσης της διαχείρισης από το υπηρεσιακό στο πολιτικό επίπεδο ανάλογα με τη σημασία του θέματος και την ένταξη πιθανών διαφωνιών.

Αποτέλεσμα ήταν η επιτυχής ολοκλήρωση έντεκα (11) διαδοχικών κύκλων αξιολόγησης, η οποία οδήγησε τόσο στη εκταμίευση συνολικού ποσού άνω των 2,5 δις €, αλλά κυρίως στην αποκατάσταση και ενίσχυση του κύρους και τις αξιοπιστίας της χώρας, στο δρόμο προς την ομαλότητα. Η περίοδος της Ενισχυμένης Εποπτείας ολοκληρώθηκε σύμφωνα με το αρχικό πρόγραμμα, το καλοκαίρι του 2022. Την περίοδο αυτή διαδέχθηκε εκείνη της Μετα-προγραμματικής Εποπτείας (PPS), η οποία αποτελεί ουσιαστικά τμήμα της πάγιας διαδικασίας παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Η εμπειρία από την παραπάνω περίοδο και η επιτυχία της διαδικασίας παρακολούθησης και συντονισμού αποτέλεσε εχέγγυο για την αξιοποίηση της κτηθείσας τεχνογνωσίας στην παρακολούθηση και τον έλεγχο της υλοποίησης των

μεταρρυθμίσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, για τις οποίες η Γενική Γραμματεία Συντονισμού ορίστηκε υπεύθυνη.

1.1.6. Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με Μεταρρύθμιση στο Σύστημα Προϋπολογισμού

Στο εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού του Προϋπολογισμού Επιδόσεων αναφέρεται ότι “Ο Προϋπολογισμός Επιδόσεων είναι ένας νέος τρόπος διαχείρισης του κρατικού προϋπολογισμού, **με κύριο γνώμονα την επίδοση**. Με τον Προϋπολογισμό Επιδόσεων μετατοπίζεται το επίκεντρο της προσοχής των πολιτών, των πολιτικών και των διαχειριστών δημοσίου χρήματος από τις εισροές (πόρους), **στις εκροές (αποτελέσματα)** και πρωταρχικό μέλημα αυτών που χαράσσουν πολιτικές γίνεται η σύνδεση των αποτελεσμάτων με τους διατιθέμενους πόρους. Εν’ ολίγοις, με αυτό το σύστημα αυξάνεται η σημασία που δίνεται στην ποιότητα των αποτελεσμάτων των δημοσίων δαπανών και όχι μόνο στο πόσο δημόσιο χρήμα δαπανάται”. Περαιτέρω, αναφέρεται ότι ο Προϋπολογισμός Επιδόσεων εξυπηρετεί τη **διαφάνεια** στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, αλλά και τις αρχές της **λογοδοσίας** και της **υπευθυνότητας** τόσο στους πολιτικούς όσο και στους δημόσιους υπαλλήλους. Οι δύο βασικές αξίες του Προϋπολογισμού Επιδόσεων - επίδοση και διαφάνεια, είναι στενά συνδεδεμένες, αφού η διαφάνεια υποστηρίζει την επίτευξη επιδόσεων και αντιστρόφως η επίτευξη επιδόσεων απαιτεί διαφανή και αξιόπιστα δεδομένα.

Παράλληλα η έμφαση στην επίτευξη αποτελεσμάτων κυριαρχεί και στη λογική της μεταρρύθμισης του Επιτελικού Κράτους, αφού στην αιτιολογική του Ν.4622 αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι:

- “επέρχεται μια σειρά από θεσμικές τομές που αποσκοπούν στο να δημιουργήσουν τις αναγκαίες δομές για την **αποτελεσματική** λειτουργία του κρατικού μηχανισμού”,
- “περαιτέρω Περαιτέρω, μέσω της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, διαμορφώνεται το πλαίσιο της **αποτελεσματικής παρακολούθησης και αξιολόγησης** της κυβερνητικής πολιτικής

- “Οι σημαντικότερες δομικές αδυναμίες, όπως η απουσία στρατηγικού προγραμματισμού, η πολυνομία-κακονομία, η έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών, η **αναποτελεσματικότητα** και η ελλιπής **αποδοτικότητα** των δημόσιων πολιτικών και των δημόσιων θεσμών”,
- “Το παρόν σχέδιο νόμου αποσκοπεί στο να διαμορφώσει τις συνθήκες εκείνες, ώστε η εμπιστοσύνη των πολιτών και των επιχειρήσεων, σε όρους **αποτελεσματικότητας** και **αποδοτικότητας** να θεωρείται αυτονόητη απέναντι στους κυβερνητικούς θεσμούς και τη Δημόσια Διοίκηση”.
- “Συστατικό της επιτυχίας του κυβερνητικού έργου είναι ο συντονισμός, ιδιαίτερα για πολιτικές που διατρέχουν οριζόντια όλες τις διοικητικές και πολιτικές δομές. Η έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας, που παρατηρείται τόσο μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών, όσο και στο πλαίσιο της ίδιας υπηρεσίας, καθιστά δυσχερή την **αποτελεσματική** εφαρμογή του κυβερνητικού προγράμματος”.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι “στο επίκεντρο της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της Δημόσιας Διοίκησης εγκαινιάζεται ένα σύγχρονο και πρωτοπόρο για τα ελληνικά δεδομένα σύστημα Προγραμματισμού και Παρακολούθησης του Κυβερνητικού Έργου, το οποίο αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη και κεντρικά συντονισμένη απόπειρα εδραίωσης ενός συστήματος στοχοθεσίας και **λογοδοσίας** από την πλευρά των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης, στη βάση προκαθορισμένων στόχων, οι οποίοι με τη σειρά τους εντάσσονται σε ένα Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, εξειδικεύονται τόσο οι διαδικασίες υλοποίησης του συστήματος, όσο και οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων μερών. Το σημαντικότερο όμως όλων είναι η αλλαγή κουλτούρας που το παρόν σχέδιο νόμου επιδιώκει να επιφέρει σχετικά με τη **λογοδοσία** και την ανάληψη ευθύνης της Δημόσιας Διοίκησης απέναντι στους φορολογούμενους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Πέρα όμως από τις γενικές αρχές, το βασικό “εργαλείο” πρακτικής εφαρμογής του προϋπολογισμού προγραμμάτων είναι το “πρόγραμμα”. Ως πρόγραμμα μπορεί να οριστεί “ένα σύνολο κυβερνητικών δράσεων, συναφών προς ένα συγκεκριμένο σύνολο στόχων πολιτικής”. Στην περίπτωση της Ελλάδας έχει βέβαια επιλεγεί ένας

άλλος ορισμός, σύμφωνα με τον οποίο: “Το Πρόγραμμα αποτελείται από ένα σύνολο πόρων (πιστώσεων, ανθρώπινου δυναμικού κ.λ.π) που διατίθενται για την επίτευξη των στόχων ενός μείζονος τομέα πολιτικής και για τον οποίο ορίζεται υπεύθυνος υλοποίησης”. Ως δομικά στοιχεία του Προγράμματος ορίζονται:

- Το σύνολο των πόρων
- Οι Στόχοι/ αποτελέσματα της πολιτικής (οι οποίοι αντιστοιχούν σε υψηλού επιπέδου πολιτικές και όχι μικρές ή περιστασιακές δράσεις)
- Η ευθύνη υλοποίησης του προγράμματος

Αντίστοιχα, το βασικό επιχειρησιακό εργαλείο / παραδοτέο για τον σχεδιασμό, προγραμματισμό, συντονισμό και αξιολόγηση επίτευξης των στόχων της κυβερνητικής πολιτικής στο πλαίσιο του Ν.4622/2019, αποτελεί το Ετήσιο Σχέδιο Δράσης. Δομικά στοιχεία των ΕΣΔ των Υπουργείων αποτελούν:

- ❖ Οι στρατηγικές επιλογές, οι στόχοι, οι βασικές δράσεις και τα έργα που θα υλοποιήσει το Υπουργείο, στο πλαίσιο των κυβερνητικών προτεραιοτήτων, σε ευθυγράμμιση με τη στρατηγική της κυβέρνησης. Η επίτευξη των στόχων αποτιμάται με δείκτες οι οποίοι είναι κατά το δυνατόν ποσοτικοποιημένοι.
- ❖ Οι υπεύθυνοι για την υλοποίηση κάθε δράσης
- ❖ Ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός των έργων, με την πηγή χρηματοδότησης
- ❖ Οι συναρμοδιότητες με άλλα Υπουργεία ή φορείς του Δημοσίου
- ❖ Οι κυριότερες νομοθετικές ρυθμίσεις, αλλά και η σημαντικότερη δευτερογενής νομοθεσία που θα υιοθετηθεί κατά το έτος αναφοράς
- ❖ Δράσεις και έργα στα οποία έχει συμμετοχή το Υπουργείο και περιλαμβάνονται σε Εθνικά Σχέδια Δράσης/Στρατηγικές με οριζόντιο χαρακτήρα (ενδεικτικά αναφέρονται το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, η Εθνική Στρατηγική για την Ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ+).

Συνεχίζοντας τη λειτουργική σύγκριση των δύο εργαλείων, το επόμενο βήμα αποτελεί η “αρχιτεκτονική”. Στην περίπτωση του προϋπολογισμού προγραμμάτων ως σύνολο, αναφερόμαστε:

- ❖ Στην περίμετρο, που αντιστοιχεί ουσιαστικά στο ποιες κυβερνητικές πολιτικές εντάσσονται σε κάθε πρόγραμμα
- ❖ Στο πλήθος των προγραμμάτων και
- ❖ Στα επίπεδα τους, δηλαδή στα επίπεδα στα οποία διαρθρώνεται κάθε πρόγραμμα. Τα επίπεδα αυτά καθορίζονται ως εξής:
 - Οι στόχοι που τίθενται στο πρόγραμμα
 - Τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται τελικά από το πρόγραμμα
 - Τους πόρους με τους οποίους τροφοδοτείται το πρόγραμμα και αναλώνονται στην υλοποίησή του
 - Τα στοιχεία σύνδεσης πόρων-αποτελεσμάτων

Είναι σημαντικό να αποσαφηνιστεί ότι πάνω από το πρόγραμμα βρίσκονται οι “τομείς πολιτικής”. Ένας τομέας πολιτικής μπορεί να καλύπτει διάφορα προγράμματα και ένα Υπουργείο μπορεί να δραστηριοποιείται σε περισσότερους από έναν τομείς πολιτικής. Τα προγράμματα θα πρέπει να αντανακλούν μείζονες πολιτικές και συνίσταται κάθε Υπουργείο να αναπτύσσει από 2 έως 10 προγράμματα. Επίσης, συνιστάται κάθε πρόγραμμα να διαθέτει 1-5 στόχους.

Αναλύοντας, τις παραπάνω έννοιες:

- ❖ Οι **στόχοι**, αντανακλούν τις πολιτικές προτεραιότητες της κυβέρνησης για την επόμενη περίοδο. Κατά κανόνα, 1-5 στόχοι ανά πρόγραμμα θεωρείται εύλογος αριθμός, ενώ ορίζονται περιγραφικά με μία ή δύο προτάσεις και συνοδεύονται από μια αριθμητική τιμή που καθορίζει την επίτευξή τους ή όχι.
- ❖ Ακολούθως, τα **αποτελέσματα** ενός προγράμματος είναι είτε συγκεκριμένες εκροές (outputs), είτε επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο (outcomes).
- ❖ Το σύνολο των **οικονομικών πόρων** οι οποίοι συμβάλλουν σε ένα ορισμένο «πρόγραμμα» θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε αυτό, προκειμένου να απεικονίζεται το σύνολο του κόστους που συμβάλλει άμεσα στους στόχους του «προγράμματος». Επίσης, στους πόρους

του προγράμματος προστίθεται και το **ανθρώπινο δυναμικό** που θα δραστηριοποιηθεί για την υλοποίηση του.

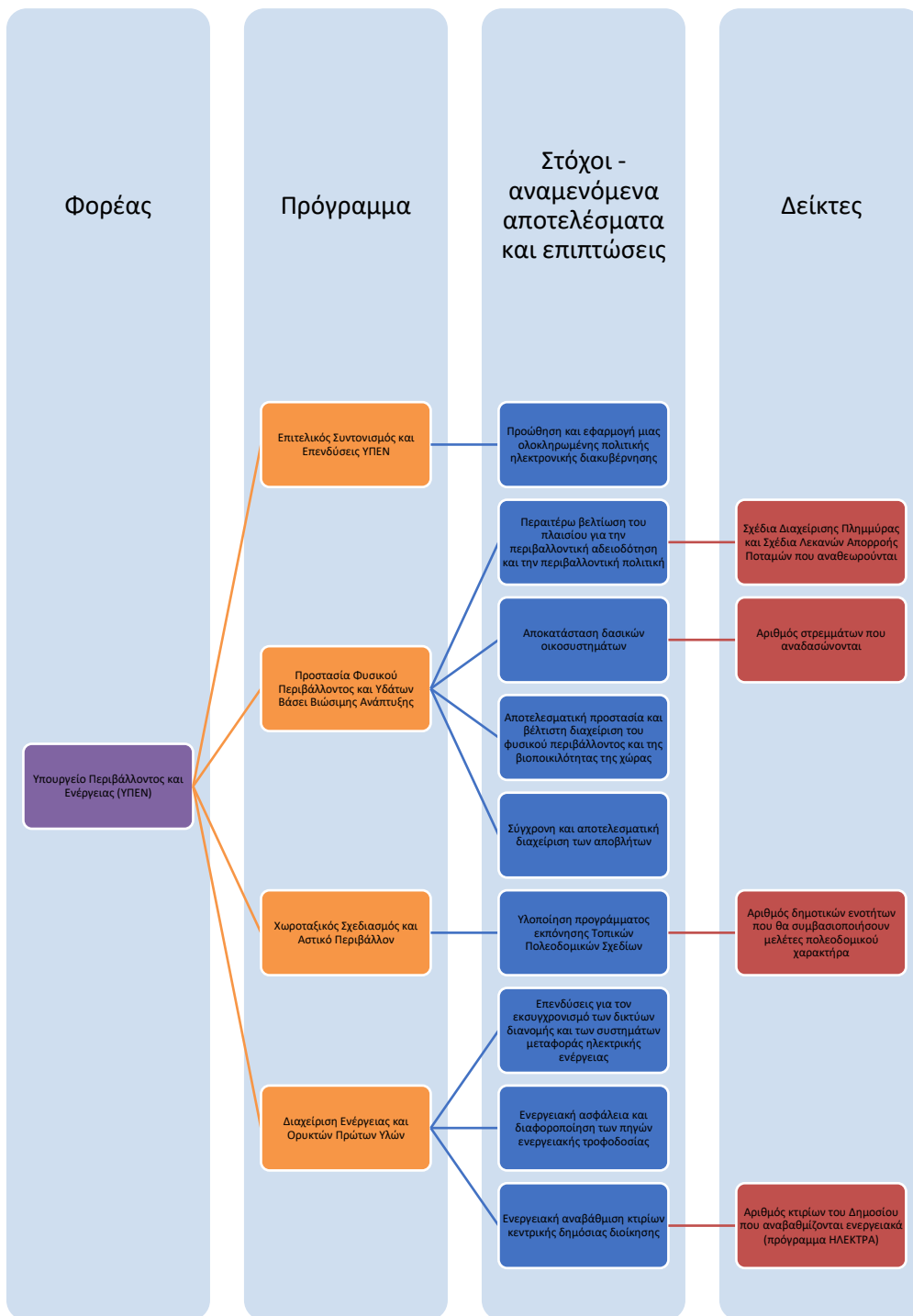
Αντίστοιχα, η διάρθρωση των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης έχει ως ακολούθως:

- ❖ Στο ανώτερο επίπεδο τοποθετούνται οι Στρατηγικές Επιλογές, οι οποίες και έχουν αποτυπωθεί στην αρχή της κυβερνητικής περιόδου και βασίζονται στο Κυβερνητικό πρόγραμμα. Έχουν μέσο-μακροπρόθεσμο χαρακτήρα και παραμένουν συγκεκριμένες και σταθερές.
- ❖ Ακολουθούν οι Στόχοι οι οποίοι εντάσσονται στις Στρατηγικές Επιλογές και αποτελούν απόδοση των πολιτικών και του οράματος του Υπουργείου, ευθυγραμμίζονται δε με τις προτεραιότητες που τίθενται στο Κυβερνητικό Πρόγραμμα. Οι δείκτες αποτελούν εργαλεία μέτρησης της υλοποίησης των στόχων και διακρίνονται από πάνω προς τα κάτω σε δείκτες:
 - Έκβασης
 - Αποτελέσματος
 - Εκροής

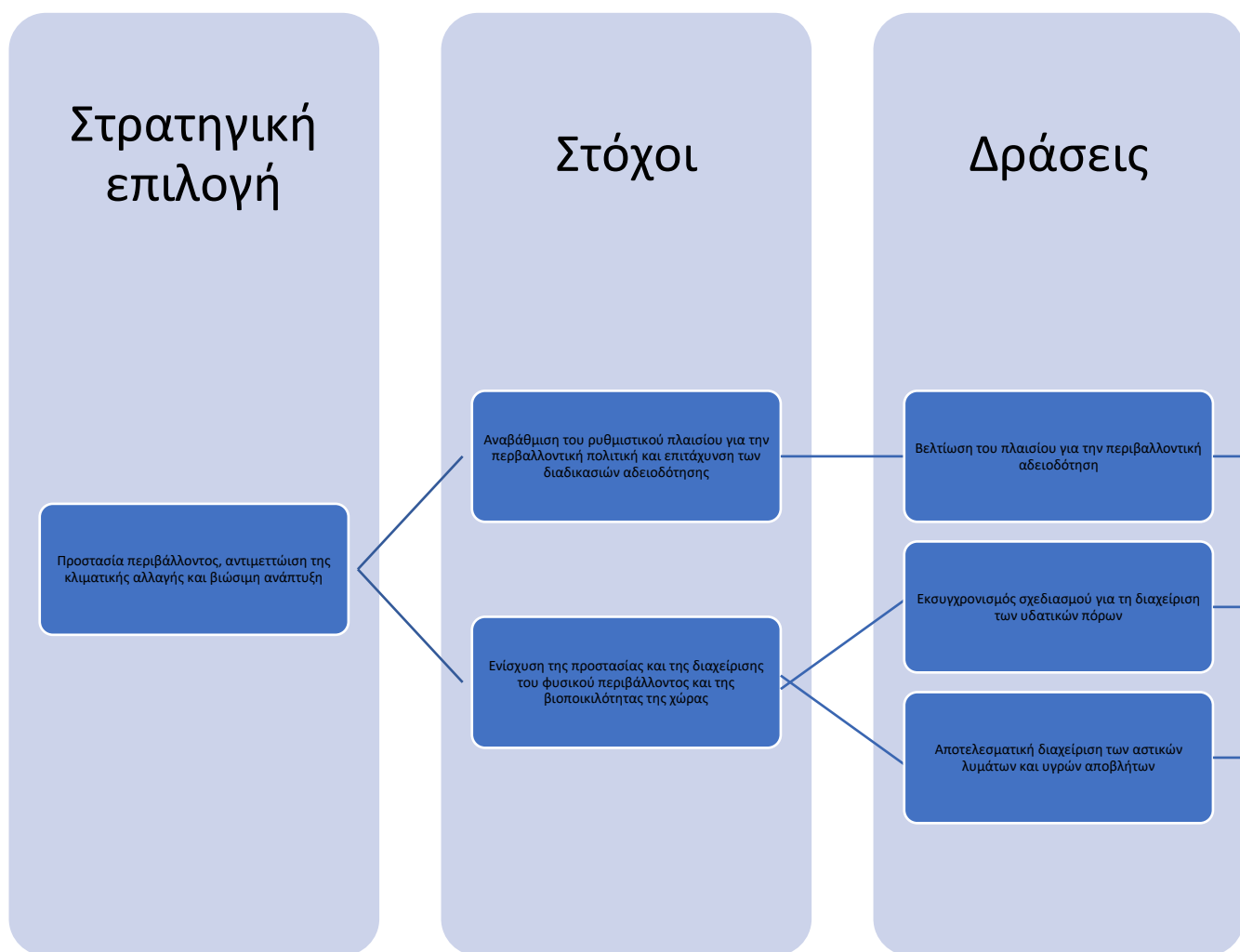
Κάθε δείκτης συνοδεύεται από το επιθυμητό αποτέλεσμα, την τιμή στόχο, το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να επιτευχθεί η τιμή στόχος και μια σύντομη περιγραφή.

- ❖ Σε υποκείμενο επίπεδο αποτυπώνονται οι Δράσεις που ορίζονται ως δέσμες έργων με κοινά χαρακτηριστικά ή θεματολογία και η υλοποίησή τους συμβάλει στην επίτευξη του Στόχου. Οι Δράσεις συνοδεύονται από υπεύθυνο υλοποίησης.
- ❖ Το έργο αποτελεί το αμέσως κατώτερο επίπεδο στην “ιεραρχία” των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης και ορίζεται ως μια συγκεκριμένη επιμέρους δραστηριότητα που συμβάλλει στην υλοποίηση της Δράσης. Τα έργα που αποτυπώνονται στο Ετήσιο Σχέδιο Δράσης, έχουν εμβληματικό, μεταρρυθμιστικό και αναπτυξιακό χαρακτήρα, ενώ συνοδεύονται από ένδειξη κόστους για το έτος αναφοράς.

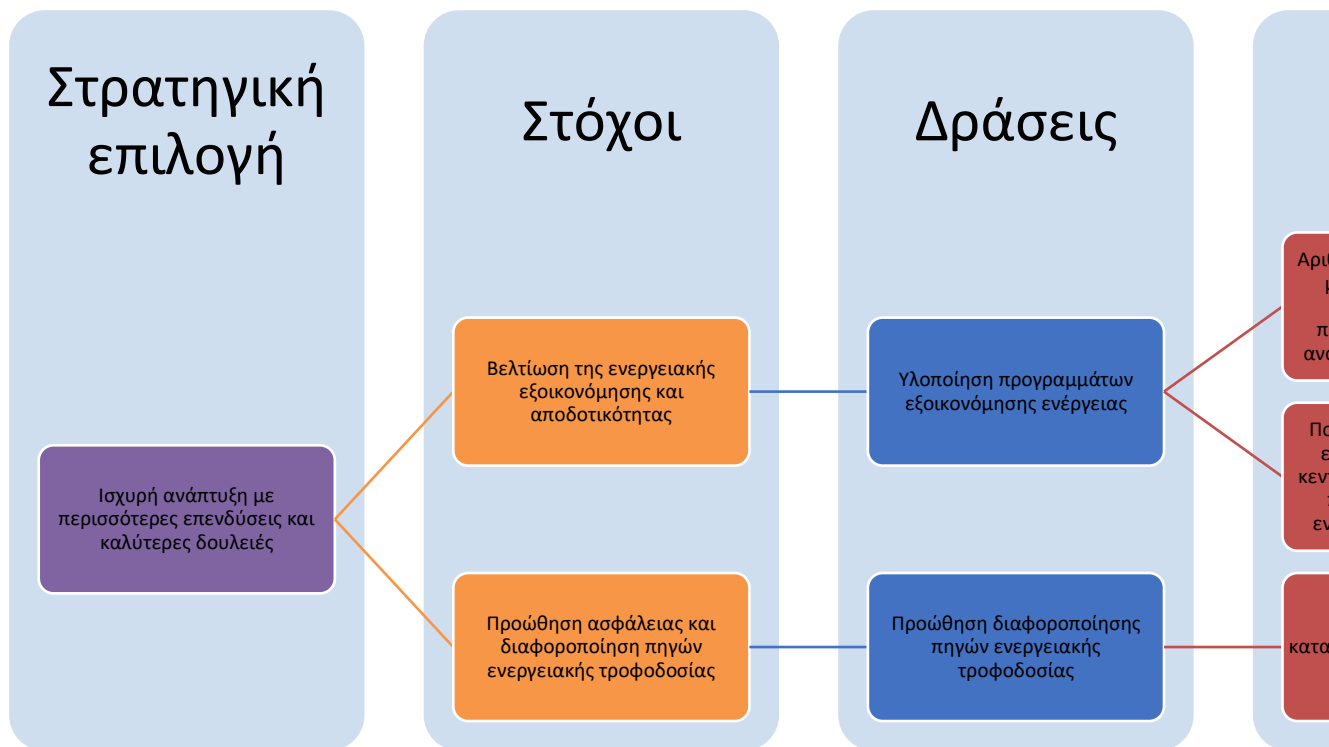
- ❖ Τέλος, στο κατώτερο επίπεδο παρουσιάζονται οι Ενέργειες που συμβάλλουν στην υλοποίηση των έργων.

Εικόνα 12 Στοιχεία των Προγραμμάτων του ΥΠΕΝ για το 2023

Εικόνα 13 Στοιχεία του Ετήσιου Σχεδίου Δράσης του ΥΠΕΝ για το 2023 για τη Στρατηγική Επιλογή «Προστασία περιβάλλοντος, αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και βιώσιμη ανάπτυξη»

Εικόνα 14 Στοιχεία του Ετήσιου Σχεδίου Δράσης του ΥΠΕΝ για το 2023 για τη Στρατηγική Επιλογή «Ισχυρή ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες δουλειές»

Τόσο από τη σύγκριση των αρχών και του σκοπού του Προϋπολογισμού Προγραμμάτων, αλλά και της διάρθρωσης των Προγραμμάτων αυτού, όπως φαίνεται ενδεικτικά και από τα ανωτέρω παραδείγματα, με τη λογική και τις αρχές του σχεδιασμού και του προγραμματισμού του Κυβερνητικού Έργου, μέσα από την αξιοποίηση του εργαλείου των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης, προκύπτουν πολλά κοινά σημεία. Συνεπώς, σε επόμενη φάση θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα συντονισμού του χρόνου διαμόρφωσης του ΕΣΔ με αυτόν του προϋπολογισμού, για τη βέλτιστη ενίσχυση της αποδοτικότητας καθώς και της διαφάνειας και λογοδοσίας.

1.1.7. Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με το Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ)

Με το άρθρο 45 του Ν.4635/2019 θεσπίζεται Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών το οποίο αποτελεί κεντρικό, κυβερνητικό πλαίσιο διϋπουργικού συντονισμού, του σχεδιασμού και της υλοποίησης δράσεων ανασχεδιασμού και απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών. Το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών τελεί υπό την υψηλή εποπτεία του Πρωθυπουργού, η οποία ασκείται δια του αρμοδίου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού. Στόχος του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών είναι η βελτίωση της καθημερινότητας όλων των πολιτών, η υποστήριξη της αναπτυξιακής δυναμικής της χώρας και η ουσιαστική προστασία του δημοσίου συμφέροντος και του κράτους δικαίου μέσα από υψηλής ποιότητας ρυθμίσεις, κανόνες, λειτουργίες και διοικητικές διαδικασίες.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών υποστηρίζεται διοικητικά και επιστημονικά από την Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Κάθε εξάμηνο συντάσσεται, με μέριμνα του αρμοδίου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού, αναφορά η οποία υποβάλλεται στον Πρωθυπουργό και η οποία συμπεριλαμβάνει: (α) την εξέλιξη των δράσεων του Προγράμματος κατά το προηγούμενο εξάμηνο, (β) τις ενέργειες στις οποίες έχουν προβεί τα αρμόδια Υπουργεία και οι λοιποί δημόσιοι φορείς προς ικανοποίηση των στόχων και υλοποίηση των δράσεων του Προγράμματος, καθώς και την αξιολόγηση αυτών, (γ) τις δράσεις του επόμενου εξαμήνου που προτείνονται προς ένταξη στο Πρόγραμμα, και τις απαιτούμενες

σχετικές ενέργειες συμπεριλαμβανομένων και των εισηγήσεων του αρμόδιου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού για δράσεις που πρέπει να εγκριθούν από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Επιπλέον, σύμφωνα με την εφαρμοστική απόφαση (ΦΕΚ 2747/6.07.2020, όπως ισχύει) του άρθρου 45 του Ν.4635/2019 η παρακολούθηση της υλοποίησης του ΕΠΑΔ έχει ανατεθεί σε Συντονιστική Επιτροπή, η οποία και αποτελείται από τον ΓΓ Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών, ως Πρόεδρο, (β) τον Γενικό Γραμματέα Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, (γ) τον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού. Σύμφωνα με την αρχιτεκτονική του ΕΠΑΔ, αυτό διαρθρώνεται σε τρεις (3) άξονες παρέμβασης οι οποίοι είναι προσανατολισμένοι στις εξής κατηγορίες ωφελούμενων: (α) τους πολίτες, για τις διαδικασίες κατά τις οποίες δεν συναλλάσσονται προκειμένου να ασκήσουν κάποια επαγγελματική δραστηριότητα, (β) τις επιχειρήσεις ή τους οικονομικούς φορείς οι οποίοι συναλλάσσονται προκειμένου να προωθήσουν τα επιχειρηματικά ή επαγγελματικά τους συμφέροντα και (γ) τους δημοσίους υπαλλήλους, οι οποίοι διεκπεραιώνουν γραφειοκρατικές διαδικασίες για την επίτευξη της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος.

Το ΕΠΑΔ σχεδιάζεται με μέριμνα της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών, σε μεσοπρόθεσμη κυλιόμενη βάση. Οι ετήσιες δράσεις του και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα αυτών αποτυπώνονται στο Έγγραφο Ετήσιου Προγραμματισμού το οποίο αξιολογείται και εγκρίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΕΠΑΔ και εντάσσεται στον ευρύτερο ετήσιο κυβερνητικό προγραμματισμό, όπως αυτός αποτυπώνεται στο Κεφάλαιο Α΄ του Μέρους Γ΄ του ν. 4622/2019.

Το Κείμενο του Ετήσιου Προγραμματισμού του ΕΠΑΔ διακρίνεται σε δύο (2) γενικά μέρη: (α) Στο μέρος Α΄ που περιγράφει τις ετήσιες δεσμεύσεις των αρχών για τους τομείς παρέμβασης, ανά πεδίο δημόσιας πολιτικής, στους οποίους θα εφαρμοστούν οι ειδικότερες δράσεις απλούστευσης, ως προς τα χρονοδιαγράμματα που θα ακολουθηθούν και τον τρόπο χρηματοδότησης και (β) στο μέρος Β΄ που περιγράφει τις ολοκληρωμένες δράσεις απλούστευσης ανά τομέα παρέμβασης που υλοποιήθη- καν υπό την εποπτεία και τον συντονισμό των

Ομάδων και υπό-ομάδων Εργασίας των παρ. 6 και 7 του άρθρου 45 του ν. 4635/2019, το προηγούμενο έτος, συνοδευόμενες από μια αποτύπωση του αντίκτυπου προς τον πολίτη, ανά πεδίο δημόσιας πολιτικής.

Η εφαρμογή του ετήσιου προγραμματισμού ξεκινά με την υπογραφή των προγραμματικών συμφωνιών από τον αρμόδιο για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργό και τον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό ή Υφυπουργό ή των μνημονίων συνεργασίας από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών και των οικείων Γενικών ή Ειδικών Γραμματέων. Η παρακολούθηση της προόδου των έργων πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου της ΓΓΨΔΑΔ, η οποία είναι υπεύθυνη για τη σύνταξη εξαμηνιαίας αναφοράς προς τον αρμόδιο για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργό, ο οποίος έχει την ευθύνη υποβολής αναφοράς προς τον Πρωθυπουργό, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 45 του ν. 4635/2019.

Από την ανωτέρω περιγραφή του πλαισίου κατάρτισης, οργάνωσης, εποπτείας, ελέγχου και αξιολόγησης του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών, παρατηρείται σημαντική ομοιομορφία και αντιστοιχία με τις αρχές, τις διαδικασίες, τα όργανα κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης των Υπουργείων, αλλά και του Ενοποιημένου Σχεδίου Κυβερνητικής Πολιτικής (ΕΣΚυΠ). Άλλωστε, το χρονικό διάστημα της κατάρτισής του από το Σεπτέμβριος – Δεκέμβριος εκάστου έτους, αλλά και η έγκρισή του από το Υπουργικό Συμβούλιο αποτελούν επιπλέον στοιχεία ομοιότητας με τα Ετήσια Σχέδια Δράσης και το ΕΣΚυΠ.

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα, το οποίο παρά το γεγονός ότι είναι «οριζόντιο» και διατρέχει τις αρμοδιότητες και το έργο του συνόλου των Υπουργείων, διαθέτει σημαντική «επιχειρησιακή διάσταση», τόσο ως προς την αρχιτεκτονική του, όσο και ως προς την εφαρμογή του. Ειδικότερα, στο κείμενό του προβλέπεται η ύπαρξη τόσο ενός προγραμματικού όσο και ενός απολογιστικού μέρους, ενώ η υλοποίησή του περνά από συγκεκριμένα στάδια που περιλαμβάνουν διακριτές ενέργειες σύναψης προγραμματικών συμφωνιών και μνημονίων συνεργασίας, αλλά και διαδικασίες χρηματοδότησης των προς υλοποίηση έργων. Ταυτόχρονα, όπως και στην περίπτωση των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης και της πλατφόρμας «ΜΑΖΙ», το

πρόγραμμα υποστηρίζεται επίσης από ψηφιακή πλατφόρμα με εξωστρεφή προσανατολισμό, που λειτουργεί ως αποθετήριο των απλοποιημένων διαδικασιών, διαθέτει όμως και εξωστρεφή προσανατολισμό αφού εξυπηρετεί και την πληροφόρηση των πολιτών και των επιχειρήσεων για τις διαδικασίες που ακολουθούν οι δημόσιες αρχές.

Η επιχειρησιακή διάσταση του ΕΠΑΔ το καθιστά ευέλικτο, ειδικά ως προς τη διαμόρφωση του ετήσιου προγραμματισμού του, αφού η προτεραιοποίηση των διαδικασιών που επιλέγονται προς απλούστευση, θα μπορούσε να λάβει υπόψη της τους Στόχους των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης, οι οποίοι οριστικοποιούνται σύμφωνα με τη διαδικασία, έως το τέλος Ιουλίου κάθε έτους. Συγκεκριμένα, στο πεδίο της πράσινης μετάβασης και της εξοικονόμησης ενέργειας, θα μπορούσε να δοθεί προτεραιότητα στην απλούστευση διαδικασιών που σχετίζονται με την επιτάχυνση της αδειοδότησης των επενδύσεων που σχετίζονται με την εγκατάσταση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), αλλά και στις διαδικασίες για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών, επιχειρήσεων και δημοσίων κτιρίων, μέσω των κατά καιρούς προγραμμάτων «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ», «ΑΛΛΑΖΩ ΣΥΣΚΕΥΗ», «ΕΞΟΙΚΟΝΩΜΩ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ», «ΔΙΑΤΗΡΩ» κ.α. Επειδή, οι στόχοι των ΕΣΔ δεν μεταβάλλονται συχνά, χρήσιμη θα μπορούσε να αποβεί η έγκαιρη ενημέρωση της ΓΓΨΔΑΔ από την ΓΓ Συντονισμού σχετικά με τους νέους στόχους που τίθενται.

1.1.8. Συμπεράσματα

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε, θα μπορούσε να διαπιστωθεί ότι η μεταρρύθμιση που εισήχθη με τον Ν.4622/2019 και αφορά τον προγραμματισμό συντονισμό, παρακολούθηση και αξιολόγηση του κυβερνητικού έργου διαθέτει, στην παρούσα φάση, τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Σύγχρονο και εφαρμόσιμο νομικό πλαίσιο που διαρκώς εξελίσσεται και προσαρμόζεται στις ανάγκες
- Πρακτική εφαρμογή σε σημαντικό βαθμό, γεγονός που οδηγεί στη συσσώρευση εμπειρίας η οποία αξιοποιείται στην ταχεία λήψη αποφάσεων με σκοπό τη βελτίωση και συμπλήρωση του θεσμικού πλαισίου, όταν και εφόσον απαιτείται

- Ισχυρή «ιδιοκτησία» και διακυβέρνηση τόσο σε διοικητικό όσο και πολιτικό επίπεδο, κυρίως από την κεντρική δομή της Προεδρίας της Κυβέρνησης και τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού
- Συνεργασία και υιοθέτηση των αρχών της μεταρρύθμισης από τις πολιτικές και διοικητικές ηγεσίες και δομές των Υπουργείων
- Ικανοποιητική στελέχωση δομών τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά, **με περιθώρια βελτίωσης**
- Σημαντική συμβολή στην αλλαγή της κουλτούρας των υπηρεσιών των Υπουργείων με επικέντρωση στην κατάρτιση και αποτύπωση έργων και προγραμμάτων με αρχή, μέση και τέλος, χρονοπρογραμματισμό και ορόσημα των οποίων η υλοποίηση παρακολουθείται με τη μέτρηση ποσοτικοποιημένων δεικτών, **με σαφή περιθώρια βελτίωσης.**
- Προσανατολισμός στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της υλοποίησης δημόσιων πολιτικών με έμφαση στη “συνεχή” (on going) αξιολόγηση.

1.2. Το Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών και το Μητρώο των Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

1.2.1. Νομικό Πλαίσιο Μεταρρύθμισης «Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών»

Ιστορική εξέλιξη Νομικού πλαισίου- προϊσχύσαν δίκαιο

- Με τον ν. 4622/2019 (Α' 133) «*Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης*» δόθηκαν κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τις αρχές και τεχνικές της καλής νομοθέτησης, στις οποίες περιλαμβάνεται η αποτελεσματικότητα και η εκτίμηση του διοικητικού βάρους καθώς και οι αρχές της καλής διακυβέρνησης και της χρηστής διοίκησης.
- Με τον ν. 4635/2019 (Α' 167) «*Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις*», και ειδικότερα με το άρθρο 45 αυτού θεσπίστηκε το **Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ)**, το οποίο τελεί υπό την υψηλή εποπτεία του Πρωθυπουργού και ασκείται δια του αρμόδιου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού. Επιπρόσθετα, με το άρθρο 47 του ίδιου νόμου θεσπίστηκε το **Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας**, το οποίο υποστηρίζει το ΕΠΑΔ, καθώς και τη διαδικασία κατάρτισης των Αναλύσεων Συνεπειών Ρυθμίσεων νομοσχεδίων και την αξιολόγηση αποτελεσμάτων εφαρμογής ρυθμίσεων του άρθρου 56 του ν. 4622/2019 (Α' 133) που διενεργεί η Προεδρία της Κυβέρνησης, παρέχοντας στοιχεία από τις μετρήσεις διοικητικών βαρών που πραγματοποιεί.
- Με τον ν. 4674/2020 (Α' 53) «*Στρατηγική και αναπτυξιακή προοπτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις*» και ειδικότερα το άρθρο 80 αυτού τροποποιήθηκε το άρθρο 45 του ν. 4635/2019 που αφορά στο ΕΠΑΔ.
- Με τον ν. 4727/2020 (Α' 184) «*Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις*» και ειδικότερα με το

άρθρο 90 συστήθηκε το **Εθνικό Μητρώο Διαδικασιών**, το οποίο τηρείται στη Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών.

- Με τον ν. 4961/2022 (Α' 146) «*Αναδυόμενες τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις*» και ειδικότερα με τα άρθρα 67, 68, 69 και 70.
- Τέλος, με τον ν. 5007/2022 (Α' 241) «*Ολοκληρωμένο Σύστημα Παροχής Ανακουφιστικής Φροντίδας - Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις*» και ειδικότερα το άρθρο 94 παρ. 6 ορίστηκαν νέες προθεσμίες για την καταχώριση διαδικασιών στο ΕΜΔΔ – ΜΙΤΟΣ από τους υπόχρεους θεσμικούς φορείς.

Συνταγματικά και Ενωσιακά υπόβαθρα

- Στο άρθρο 10 του Συντάγματος «Δικαίωμα αναφοράς προς τις αρχές» ορίζονται τα σχετικά με την επικοινωνία των πολιτών με τις δημόσιες αρχές, καθώς επίσης τάσσονται και οι προθεσμίες εντός των οποίων οι ανωτέρω οφείλουν να απαντούν στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και τη χορήγηση εγγράφων, πιστοποιητικών, δικαιολογητικών και βεβαιώσεων.
- Στις 11 Δεκεμβρίου του 2018 τέθηκε σε ισχύ ο Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1724 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Οκτωβρίου 2018 για τη δημιουργία Ενιαίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Πύλης (Single Digital Gateway) και τεχνικού συστήματος, με σκοπό την παροχή πρόσβασης σε πληροφορίες, σε διαδικασίες και σε υπηρεσίες υποστήριξης και επίλυσης προβλημάτων, οι οποίες είναι απαραίτητες για όλους τους πολίτες που ζουν και εργάζονται, αλλά και για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ενιαία Ψηφιακή Πύλη έχει ενσωματωθεί στην υφιστάμενη Ευρωπαϊκή Διαδικτυακή Πύλη «Your Europe» (<https://europa.eu/youreurope/>) και είναι προσβάσιμη σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης.

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης αποτελεί τον Εθνικό Συντονιστή του εν λόγω Κανονισμού, ο οποίος συνιστά βασικό στοιχείο της στρατηγικής για την ενιαία αγορά, διευκολύνοντας τους πολίτες και τις επιχειρήσεις να μετακινούνται στο εσωτερικό της Ένωσης και να πραγματοποιούν συναλλαγές όπως και να εγκαθίστανται και να επεκτείνουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα. Για την αποτελεσματική ολοκλήρωση όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Κανονισμό, το Υπουργείο συμμετέχει, με εκπροσώπους του, σε όλες τις συναντήσεις που οργανώνει η Ε. Επιτροπή για το σκοπό αυτό

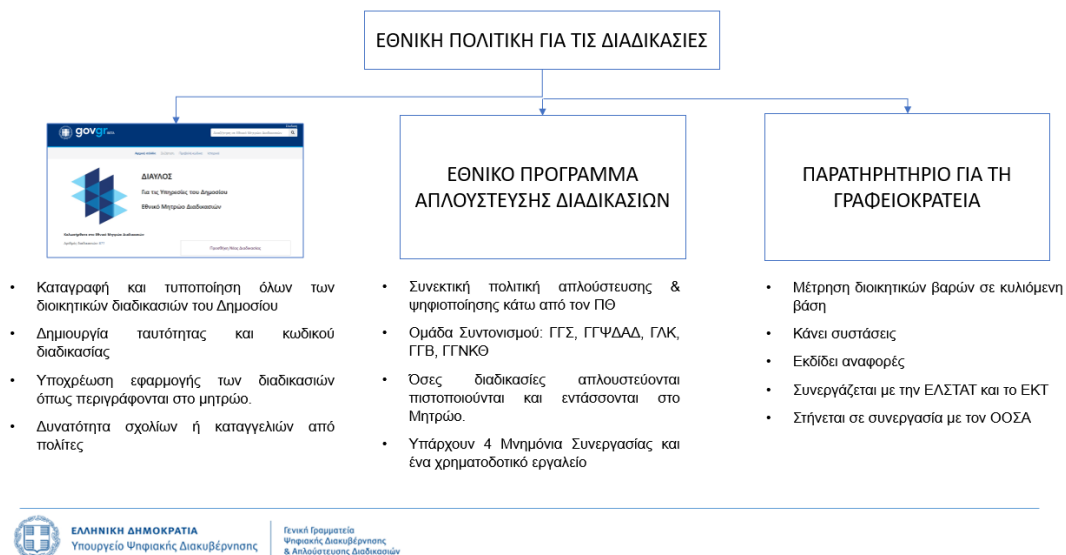
- Η Οδηγία 2006/123/ΕΚ σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τον ν. 3844/2010 (Α' 63). Το Ελληνικό Κέντρο Ενιαίας Εξυπηρέτησης (ΕΚΕΕ) - Point of Single Contact (PSC) είναι το κεντρικό σημείο επαφής για τον Ευρωπαίο πολίτη και την επιχείρηση που επιθυμούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στην Ελλάδα, είτε μέσω μόνιμης εγκατάστασης είτε σε προσωρινή/περιστασιακή βάση. Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, δια της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, είναι αρμόδιο για την επιχειρησιακή διαχείριση του Ενιαίου Κέντρου Εξυπηρέτησης της χώρας μας καθώς και για τον έλεγχο της συμμόρφωσης των φορέων του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα με την ίδια Οδηγία όσον αφορά τη λειτουργία αυτού. Επίσης, δια της Διεύθυνσης Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης έχει την οριζόντια αρμοδιότητα για τον συντονισμό και την παρακολούθηση των αρμόδιων φορέων στην απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών της Οδηγίας 2006/123/Ε.Κ., σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά. Η νέα διαδικτυακή πλατφόρμα <https://eugo.gov.gr/> διαλειτουργεί πλήρως με το ΕΜΔΔ -«Μίτος» (<https://mitos.gov.gr/>) και αντλεί τις πληροφορίες για το σύνολο των διαδικασιών που εμπίπτουν στην Οδηγία 2006/123/Ε.Κ., στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, παρέχοντας πάντα αξιόπιστη, έγκυρη και επικαιροποιημένη πληροφορία.

Νομικό Πλαίσιο

Τα ζητήματα που άπτονται της Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών (ΕΠΔΔ) και των τριών (3) πυλώνων που την απαρτίζουν, ρυθμίζονται ειδικότερα μέσω

υπουργικών αποφάσεων που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση των νόμων που αναφέρονται ανωτέρω στο 1.1.

Απλούστευση και Ψηφιοποίηση: η νέα πολιτική

I. Για το **Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών – ΜΙΤΟΣ** έχουν εκδοθεί οι εξής υπουργικές αποφάσεις:

- **Υπουργική απόφαση υπ' αρ. 32066/13-11-2020 (Β' 5123)** «Ζητήματα οργάνωσης και τήρησης του Εθνικού Μητρώου Διαδικασιών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 90 του ν. 4727/2020 (Α' 184)».
- **Υπουργική απόφαση υπ' αρ. 21540/2-6-2022 (Β' 2877)** «Τροποποίηση της υπ' αρ. 32066/13-11-2020 κοινής απόφασης του Υπουργού Επικρατείας και του Υφυπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης «Ζητήματα οργάνωσης και τήρησης του Εθνικού Μητρώου Διαδικασιών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 90 του ν. 4727/2020 (Α' 184)» (Β' 5123) όπως ισχύει».

II. Για το **Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ)** έχουν εκδοθεί οι εξής υπουργικές αποφάσεις:

- **Υπουργική απόφαση υπ' αρ. 15660/15-6-2020 (Β' 2724)** «Εφαρμοστική απόφαση του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών, βάσει του άρθρου 45 του ν. 4635/2019 (Α' 167)».

- **Υπουργική απόφαση υπ' αρ. 466/2021 (Β' 2747)** «Τροποποίηση της υπό στοιχεία 15660/15-6-2020 απόφασης του Υπουργού Επικρατείας «Εφαρμοστική απόφαση του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών, βάσει του άρθρου 45 του ν. 4635/2019 (Α' 167)».
- **Υπουργική απόφαση υπ' αρ. 465/2021 (Β' 82)** «Συγκρότηση της Συντονιστικής Επιτροπής του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ), βάσει του άρθρου 45 του ν. 4635/2019 (Α' 167), όπως τροποποιήθηκε από τις περ. 1 και 2 του άρθρου 80 του ν. 4674/2020 (ΦΕΚ Α' 53) και ισχύει».
- **Υπουργική απόφαση υπ' αριθ. 466/2021 (Β' 81)** «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 15660ΕΞ2020/15.06.2020 απόφασης του Υπουργού Επικρατείας “Εφαρμοστική απόφαση του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών, βάσει του άρθρου 45 του ν. 4635/2019 (Α' 167)” (Β' 2747)».

III. Για το **Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας** έχει εκδοθεί η εξής υπουργική απόφαση:

- **Υπουργική απόφαση υπ' αρ. 36595/13-10-2021 (Β' 4813)** «Ρυθμίσεις για την οργάνωση και τη λειτουργία του Παρατηρητηρίου Γραφειοκρατίας».

Συναφές Ενωσιακό Δίκαιο

Η ΕΠΑΔ μέσω του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ) στοχεύει, μεταξύ άλλων, σε ποιοτικές και φιλικές ρυθμίσεις.

Ο συγκεκριμένος άξονας αφορά στο ρυθμιστικό περιβάλλον και τις παρεμβάσεις που μπορεί να γίνουν προκειμένου να απλουστευθεί μια διαδικασία.

Για την επίτευξη της βελτίωσης της ποιότητας και της φιλικότητας των ρυθμίσεων, πρωτίστως έχει εισαχθεί το Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 4622/2019 (Α' 133)¹. Το Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας παρέχει καθοδήγηση στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες για τις αρχές και τις τεχνικές καλής νομοθέτησης, οι οποίες περιλαμβάνουν την αποτελεσματικότητα και την εκτίμηση του διοικητικού βάρους.

¹ <https://diadikasies.gov.gr/kali-nomothetisi>

Για τη διασφάλιση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας, τόσο κατά το στάδιο σύνταξης όσο και κατά το στάδιο αξιολόγησης της εφαρμογής μιας κανονιστικής ή νομοθετικής πράξης δίνονται οδηγίες στον Οδηγό Απλούστευσης Διαδικασιών, σύμφωνα τις οποίες θα πρέπει να απαντώνται θετικά συγκεκριμένα ερωτήματα που αποτελούν τη λίστα ελέγχου της αποτελεσματικότητας της ρύθμισης.

Επιπλέον, το Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας² στοχεύει στην εφαρμογή καλών νομοπαρασκευαστικών αρχών και πρακτικών για τη σύνταξη της «Έκθεσης Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης» (RIA “Regulatory Impact Analysis”).

Έτσι, θέτει το πλαίσιο για την αναγκαία, ποσοτική και ποιοτική, τεκμηρίωση των συνεπειών - θετικών ή αρνητικών - της κάθε ρυθμιστικής πρωτοβουλίας και περιλαμβάνει:

- αναφορά στις γενικές συνέπειες των επιπτώσεων της ρύθμισης, συγκεκριμένα οφέλη, κόστος και κινδύνους,
- αναφορά πολιτικής διαβουλεύσεων, η οποία παρουσιάζει επιγραμματικά τη διαδικασία και τα αποτελέσματα της διαβούλευσης κατά το σχεδιασμό της ρύθμισης.

Η πολιτική αυτή ακολουθεί επομένως τους κανόνες της Καλής Νομοθέτησης και πλαισιώνεται σαφώς και από το **Ενωσιακό Δίκαιο για την Καλή Νομοθέτηση στην Ε.Ε.: Πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής³ και της Πλατφόρμας «Fit for Future» για την απλούστευση και τη βελτίωση της νομοθεσίας της Ε.Ε.⁴**

Συγκεκριμένα, όλες οι προτάσεις της Επιτροπής για την αλλαγή της υφιστάμενης νομοθεσίας της ΕΕ θα πρέπει να αποσκοπούν στην απλούστευση και τη μείωση του περιττού φόρτου, χωρίς να θίγεται παράλληλα η επίτευξη των στόχων πολιτικής.

² <https://diadikasies.gov.gr/kali-nomothetisi>

³ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof_el

⁴ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f_el

Η νέα προσέγγιση «μία θέσπιση/μία κατάργηση» (one-in, one-out) θα ενισχύσει το πρόγραμμα REFIT, επεκτείνοντάς το ώστε, πέρα από τον φόρτο που προκαλούν τα επιμέρους τμήματα της ισχύουσας νομοθεσίας να περιλαμβάνει επίσης τον φόρτο από νέα νομοθεσία, καθώς και τη διαχείριση του σωρευτικού διοικητικού φόρτου που βαρύνει κάθε τομέα πολιτικής.

Εγκύκλιοι, γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ, υπηρεσιακά εγχειρίδια, προτάσεις Συνηγόρου του Πολίτη, συναφής πρόσφατη νομολογία

Έχουν εκδοθεί τα κάτωθι:

- Εγκύκλιος υπ' αρ. πρωτ. 33150/24-11-2020 (ΑΔΑ: ΩΜΜΔ46ΜΤΛΠ-Ε6Π) «Οργάνωση και τήρηση του Εθνικού Μητρώου Διαδικασιών (άρ. 90 του ν. 4727/2020) – Ενέργειες προπαρασκευαστικής φάσης» της Διεύθυνσης Διοικητικών Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία περιλαμβάνει:
 - Γενικές πληροφορίες σχετικά με το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών.
 - Τη διαδικασία καταχώρισης διαδικασιών (το κριτήριο υποχρέωσης της οποίας είναι η θεσμική – κανονιστική αρμοδιότητα του κάθε φορέα επί των διοικητικών διαδικασιών), καθώς και τα επιμέρους στάδια αυτής.
 - Τις υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων – ρόλων σε κάθε στάδιο υλοποίησης.
 - Τις άμεσες ενέργειες των υπόχρεων φορέων, κατά το πρώτο στάδιο υλοποίησης του Εθνικού Μητρώου (προπαρασκευαστική φάση).

- **Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών - Εγχειρίδιο Χρήσης για τη Δημόσια Διοίκηση⁵** που εκπονήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

5

<https://diadikasies.gov.gr/storage/media/compositions/%CE%95%CE%A0%CE%94%CE%94%20GUIDE.pdf>

Στο Εγχειρίδιο αυτό, περιγράφεται αναλυτικά η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών και οι τρεις (3) πυλώνες που την συναποτελούν ήτοι, το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών – Μίτος, το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ) και το Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας. Οι στόχοι του Οδηγού είναι να θέσει τα αναγκαία κοινά πρότυπα και κοινές προδιαγραφές, καθώς και τη μεθοδολογία σχεδιασμού και υλοποίησης των δράσεων απλούστευσης με τελικό σκοπό την παραμετροποιημένη προτυποποίηση των λειτουργιών και των διαδικασιών της Δημόσιας Διοίκησης, την ψηφιοποίησή τους και τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητάς τους.

[Πρόσθετο κρίσιμο υλικό που αντλήθηκε από ΓΛΚ, Προεδρία της κυβέρνησης, Υπουργείο ψηφιακής διακυβέρνησης](#)

Επιστολές και συναντήσεις για το ΕΜΔΔ - Μίτος:

Αναφέρουμε στο σημείο αυτό μια επιστολή του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης προς τους Υπηρεσιακούς Γραμματείς των Υπουργείων, ως αρμόδιων θεσμικών Αρχών, όπως και στους Προέδρους των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών, για την επιτάχυνση της καταχώρισης διαδικασιών στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ, καθώς και ομοίου περιεχομένου επιστολές του Γενικού Γραμματέα Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών.

Επίσης, με πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών έλαβαν χώρα δύο (2) ετήσιες συναντήσεις με τους Υπηρεσιακούς Γραμματείς των Υπουργείων για τον απολογισμό δράσεων του φορέα τους στο ΕΜΔΔ - Μίτος και την ενημέρωσή τους για τους στόχους επόμενου έτους προς ολοκλήρωση του έργου καταχώρισης του συνόλου των διαδικασιών του δημοσίου.

Πρακτικά της Συντονιστικής Επιτροπής για το ΕΠΑΔ:

Η Συντονιστική Επιτροπή του ΕΠΑΔ αποτελείται από: (α) τον Γενικό Γραμματέα Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου

Ψηφιακής Διακυβέρνησης, (β) τον Γενικό Γραμματέα Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, (γ) τον Γενικό Γραμματέα Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης, (δ) τον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης και (ε) τον Γενικό Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.

Τον Νοέμβριο του 2020 πραγματοποιήθηκε η 1η συνάντηση μεταξύ των Γενικών Γραμματέων που απαρτίζουν τη Συντονιστική Επιτροπή του ΕΠΑΔ, με στόχο την ανταλλαγή απόψεων, τον συντονισμό των ενεργειών και την κατάθεση προτάσεων πολιτικής, ώστε να προγραμματιστούν οι επόμενες δράσεις ανά τομέα.

Τον Ιανουάριο του 2021 πραγματοποιήθηκε 2η συνάντηση μεταξύ των μελών της Συντονιστικής Επιτροπής, στην οποία οριστικοποιήθηκε και εγκρίθηκε ο Οδηγός Απλούστευσης Διαδικασιών.

Τροποποιήσεις Νομικού πλαισίου και ratio τους

Για τον πυλώνα Ι: ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ

Όλες οι τροποποιήσεις στο Νόμο, αφορούν το αρχικό άρθρο 90 του ν. 4727/2020, με τις διατάξεις του άρθρου 68 του ν. 4961/2022 και το άρθρο το άρθρο 94 παρ. 6 του ν. 5007/2022, προκειμένου να καθορίζονται:

- Οι προθεσμίες που ισχύουν κάθε φορά για την ολοκλήρωση της καταχώρισης του συνόλου των διαδικασιών στο Μητρώο,
- ειδικότεροι όροι και έννοιες όπως της αρχικής καταχώρισης διαδικασίας ή της μεταγενέστερης επικαιροποίησης αυτών, λόγω επερχόμενων θεσμικών μεταβολών,
- οι χρόνοι ανταπόκρισης των φορέων στην υποχρέωση επικαιροποίησης,
- ζητήματα ανασχεδιασμού των ρόλων - χρηστών ώστε να είναι πιο ευέλικτο και αποτελεσματικό το σύστημα διακυβέρνησης του ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ.
- Θεσμοθετημένα όργανα παραλαβής και ελέγχου των αναφορών – καταγγελιών που λαμβάνονται μέσω του συστήματος ΜΙΤΟΣ για παραλείψεις υποχρεώσεων των φορέων, κα.

Για τον πυλώνα II: ΕΠΑΔ

Ο ν. 4635/2019 στο άρθρο 45 είναι ο πρώτος νόμος με τον οποίο θεσπίστηκε το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών, ως το κεντρικό, κυβερνητικό πλαίσιο διϋπουργικού συντονισμού, του σχεδιασμού και της υλοποίησης δράσεων ανασχεδιασμού και απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών που τελεί υπό την υψηλή εποπτεία του Πρωθυπουργού, η οποία ασκείται δια του αρμοδίου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού.

Στην πορεία του χρόνου εξελίχθηκε μέσα από την εμπειρία εφαρμογής του και με τελευταία τη θεσμοθέτηση του άρθρου 67 του ν. 4961/2022 για τις αναδυόμενες τεχνολογίες, η ελληνική δημόσια διοίκηση διαθέτει πλέον την εθνική της πολιτική για τις διοικητικές διαδικασίες (ΕΠΑΔ), όπου και παρουσιάζονται οι τρεις (3) πυλώνες, ως εργαλεία της πολιτικής αυτής που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Επιπλέον επήλθαν τροποποιήσεις του ΕΠΑΔ και με το άρθρο 69 του ιδίου Νόμου, προκειμένου να βελτιωθούν σημεία που αφορούν την οργάνωση και σύνθεση των διϋπουργικών ομάδων εργασίας στο πλαίσιο των Μνημονίων Συνεργασίας για τις δράσεις ΕΠΑΔ.

Για τον πυλώνα III: ΠΓ

Με τις διατάξεις του άρθρου 70 του ν. 4961/2022 για τις αναδυόμενες τεχνολογίες επήλθαν αλλαγές στις ρυθμίσεις που διέπουν τη λειτουργία του Παρατηρητηρίου Γραφειοκρατίας, όπως αυτές ορίζονταν στο άρθρο 47 του ν. 4635/2019, ώστε να καθορίζονται οι όροι και το περιεχόμενο της Ετήσιας Έκθεσης του Παρατηρητηρίου και ο χρόνος έκδοσής της.

Βασική επιστημονική βιβλιογραφία

- Οδηγίες του ΟΟΣΑ για τη μέτρηση του διοικητικού βάρους.
- Όμιλος Παγκόσμιας Τράπεζας, Policy Framework Paper on Business Licensing Framework and Simplification.
- International Working Group on Administrative Burdens, The Standard Cost Model
- Πορτογαλία, Simplex Website
- Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας διαθέσιμο στο https://gslegal.gov.gr/?page_id=126
- Εγχειρίδιο Μεθοδολογίας για την Κωδικοποίησης της Νομοθεσίας είναι διαθέσιμο στο: https://gslegal.gov.gr/?page_id=126
- Παγκόσμια Τράπεζα, Risk Framework and Guidelines for a 'Quick Wins' Review (2014).
- Πρόγραμμα REFIT και Πλατφόρμα Fit For Future
- Better Regulation : guidelines and toolbox (upd. Nov. 2021)

Βασικές στοχεύσεις μεταρρύθμισης

Η ΕΠΑΔ δια των πυλώνων της εξυπηρετεί και προάγει βασικές αρχές που αποτελούν κοινό τόπο τόσο του Διοικητικού Δικαίου όσο και του Δημόσιου management, όπως:

- Η αρχή νομιμότητας (ΕΜΔΔ, ΕΠΑΔ, ΠΓ)
- Η αρχή προστασίας διοικούμενου, η οποία εξειδικεύεται περαιτέρω στην αρχή της χρηστής διοίκησης, της ισότητας και της ασφάλειας δικαίου (ΕΜΔΔ & ΕΠΑΔ)
- Η αρχή προστασίας δημοσίου συμφέροντος (ΕΜΔΔ)
- Η αρχή της διαφάνειας/λογοδοσίας (ΕΜΔΔ, ΠΓ)
- Η αρχή της οικονομικότητας (ΕΠΑΔ & ΠΓ)
- Η αρχή της αποτελεσματικότητας (ΕΠΑΔ & ΠΓ)
- Η αρχή της αποδοτικότητας (ΕΠΑΔ & ΠΓ)

- Η αρχή του συντονισμού και της απλούστευσης των διαδικασιών παροχής υπηρεσιών (ΕΠΑΔ)
- Η αρχή του συμμετοχικού προγραμματισμού & της συνεργατικής παροχής υπηρεσιών (ΕΜΔΔ & ΕΠΑΔ & ΠΓ)
- Η αρχή της αξιολόγησης & των κινήτρων, καθώς και της επιβολής ποινών (ΕΜΔΔ)

Εφαρμογή των Αρχών καλής διακυβέρνησης και χρηστής διοίκησης του άρθρου 19 του ν. 4622/2019 «*Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης*», καθώς και των Αρχών Καλής Νομοθέτησης του άρθρου 58 του ίδιου νόμου.

Αποτελεί το νομοθέτημα που συμβάλει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης στην Πολιτεία, με το οποίο πραγματοποιήθηκε μια σημαντική τομή στη λειτουργία του ελληνικού Κράτους, συστηματοποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε σε ένα ενιαίο νομοθέτημα το σύνολο των διατάξεων που διέπουν την οργάνωση, τη λειτουργία και τη διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης, θεσπίζοντας σύγχρονες και αποτελεσματικές εγγυήσεις διαφάνειας και ακεραιότητας.

Εδραίωσε θεσμικές τομές που αποσκοπούν στο να δημιουργήσουν τις αναγκαίες δομές για την αποτελεσματική λειτουργία του κρατικού μηχανισμού, ανεξαρτήτως πολιτικών εναλλαγών, στη βάση των καλύτερων διεθνών πρακτικών.

[Ειδικά ως προς ποια συγκεκριμένα σημεία και με ποιο τρόπο συμβάλλει στην καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και στην ενίσχυση της χρηστής διοίκησης, αποτελεσματικότητας και διοίκησης αποτελεσμάτων.](#)

Η συγκριμένη πολιτική συμβάλει στην καταπολέμηση της γραφειοκρατίας καθώς αποτελεί μια συμπαγή πολιτική με συγκεκριμένη μέθοδο που απλουστεύει τις διαδικασίες, αφού πρώτα τις καταγράψει (χαρτογράφηση) με εργαλείο την πλατφόρμα ΜΙΤΟΣ, μελετήσει τα σενάρια απλούστευσής της, θέσει διοικητικές μετρήσεις του γραφειοκρατικού βάρους. Στη συνέχεια να θεσμοθετηθούν οι απαραίτητες αλλαγές και στη συνέχεια να γίνει εκτίμηση βαρών νέων ή/και επανεξεταζόμενων νομικών πράξεων, ώστε να προκύπτει με τρόπο αντικειμενικό με

ένα διεθνώς αποδεκτό εργαλείο μέτρησης διοικητικών βαρών η μείωση της γραφειοκρατίας ή των διοικητικών βαρών εξοικονομώντας χρήματα.

Όσον αφορά στο ΕΜΔΔ - Μίτος

Η σαφήνεια και ο ενιαίος τρόπος αποτύπωσης των διαδικασιών στο ΕΜΔΔ οδηγούν σε αύξηση της αξιοπιστίας των δημόσιων υπηρεσιών και αντίστοιχα αύξηση του βαθμού ικανοποίησης πολιτών, επιχειρήσεων και δημοσίων υπαλλήλων.

Με την τυποποίηση των διαδικασιών η δομή και ο τρόπος εκτέλεσης των παρεχόμενων υπηρεσιών καθίστανται διαφανείς σε όλους. Έτσι περιορίζεται η ασάφεια και η ανασφάλεια δικαίου και συγχρόνως ομογενοποιείται ο τρόπος λειτουργίας της Διοίκησης κατά τη διεκπεραίωση των διαδικασιών της και εμπεδώνεται η αρχή της χρηστής διοίκησης στη συνείδηση των πολιτών.

Στην ίδια κατεύθυνση ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η δυνατότητα που δίνεται σε κάθε πολίτη, μέσω της πλατφόρμας του ΕΜΔΔ, να μπορεί να υποβάλει αναφορά σε περίπτωση που διαπιστώσει μη επικαιροποιημένες ή μη καταχωρημένες διαδικασίες ή ακόμα και απόκλιση στην εφαρμογή μιας διαδικασίας από τον τυποποιημένο τρόπο που περιλαμβάνεται στο ΕΜΔΔ. Ομοίως, μέσω της πλατφόρμας, παρέχεται και η δυνατότητα στους πολίτες να υποβάλουν προτάσεις απλούστευσης για διαδικασίες καταχωρισμένες στο ΕΜΔΔ. Μειώνονται οι εργατώρες του προσωπικού για θέματα επικοινωνίας με τους πολίτες και για επίλυση αποριών/ παροχή διευκρινίσεων και συνεπώς μειώνεται ο βαθμός εμπλοκής μεταξύ δημόσιων υπηρεσιών και των αποδεκτών της και η γραφειοκρατία που αυτή επιφέρει.

Αποκαλύπτονται δυσλειτουργίες/στρεβλώσεις που μπορούν να αποτελέσουν το έναυσμα για την εκκίνηση της διαδικασίας απλούστευσης/ανασχεδιασμού προβληματικών διαδικασιών.

Διευκολύνεται η επίβλεψη/ ο έλεγχος του τρόπου εκτέλεσης των διαδικασιών του Δημοσίου και η λογοδοσία της Δημόσιας Διοίκησης.

Όσον αφορά στο ΕΠΑΔ

Το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών, μέσω ενός κεντρικού, κυβερνητικού και διϋπουργικού συντονισμού, στοχεύει στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων ανασχεδιασμού και απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών και συμβάλλει βεβαίως στην καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και στην ενίσχυση της χρηστής διοίκησης. Και τούτο επειδή υλοποιείται μέσα από τον οργανωμένο τρόπο ανασχεδιασμού και απλούστευσης διαδικασιών σε επιλεγμένους τομείς, βάσει Μνημονίων Συνεργασίας ή Προγραμματικών Συμφωνιών των αρμόδιων Υπουργείων, στη βάση κοινή μεθοδολογίας και κανόνων απλούστευσης με σαφή χρονοδιαγράμματα και στόχους υλοποίησης.

Όσον αφορά στο Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας

Κύρια αποστολή του Παρατηρητηρίου Γραφειοκρατίας είναι η **κυλιόμενη μέτρηση και η αποτύπωση των διοικητικών βαρών, τα οποία προκύπτουν από τη νομοθεσία και τις κανονιστικές πράξεις της διοίκησης** προς όλους τους πολίτες, επιχειρήσεις και δημοσίους υπαλλήλους, καθώς και η **σύνταξη ετήσιων αναφορών για τις τάσεις της γραφειοκρατίας στην Ελλάδα με ποσοτικούς και ποιοτικούς όρους.**

Η αξιολόγηση του αποτυπώματος μιας μεταρρύθμισης συνδέει τα αποτελέσματα με την ποιότητα. Η βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου αποτελεί προϋπόθεση για την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας. Η μείωση των μη αναγκαίων διοικητικών επιβαρύνσεων και των δαπανών συμμόρφωσης θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες στην αγορά.

Περαιτέρω, με το Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 4622/2019 (ΦΕΚ Α'133), εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των δράσεων μιας χρηστής διοίκησης, καθώς παρέχει στους εμπλεκόμενους φορείς την αναγκαία καθοδήγηση για τις αρχές και τις τεχνικές καλής νομοθέτησης, οι οποίες και εξετάζουν την αποτελεσματικότητα και την εκτίμηση του διοικητικού βάρους.

Επιπλέον, το Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας στοχεύει στην εφαρμογή καλών νομοπαρασκευαστικών αρχών και πρακτικών για τη σύνταξη της «Έκθεσης Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης» (RIA “Regulatory Impact Analysis”). Θέτει το πλαίσιο για την αναγκαία, ποσοτική και ποιοτική, τεκμηρίωση των συνεπειών - θετικών ή αρνητικών - της κάθε ρυθμιστικής πρωτοβουλίας και περιλαμβάνει αναφορά στις γενικές συνέπειες των επιπτώσεων της ρύθμισης, στα συγκεκριμένα οφέλη, στο κόστος και κινδύνους καθώς και αναφορά στην πολιτική της διαβούλευσης.

Η μέτρηση των διοικητικών βαρών αποτελεί μια διεθνώς αναγνωρισμένη πρακτική, η οποία υποστηρίζει τη διαδικασία της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης των νομοσχεδίων ή την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή των ρυθμίσεων.

Η εκτίμηση των βαρών που επιβάλλουν οι εκάστοτε ρυθμίσεις σε πολίτες και επιχειρήσεις διενεργείται με συγκεκριμένα μεθοδολογικά εργαλεία. Το Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους (“Standard Cost Model”) συνιστά μια διεθνώς διαδεδομένη μέθοδο υπολογισμού διοικητικών βαρών.

Το εργαλείο προσεγγίζει οικονομικά τη νομοθεσία και τους κανονισμούς και μέσω αυτού ποσοτικοποιούνται τα διοικητικά βάρη που προκαλούνται από τη νομοθεσία και το ρυθμιστικό πλαίσιο.

[Σε ποια σημεία διαπιστώνεται ένταση με βασικές αρχές του διοικητικού δικαίου και του δημόσιου μάνατζμεντ \(π.χ. χρηστή διοίκηση\)](#)

Η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών έχει ως αξιακό πλαίσιο όλες τις βασικές αρχές του διοικητικού δικαίου και του δημόσιου μάνατζμεντ, όπως αναφερόμαστε ειδικά στην ενότητα 1.9. χωρίς να διαπιστώνεται, κατά την εφαρμογή της, ένταση με κάποιες από αυτές, αντίθετα με την άσκηση /εφαρμογή της τις υπηρετεί.

[Σε ποια συγκεκριμένα σημεία του νομικού πλαισίου υπάρχουν ερμηνευτικά προβλήματα \(ιδιαίτερη ανάλυση εδώ, είναι πολύ κρίσιμο ζήτημα\).](#)

Δεν έχουν προκύψει ερμηνευτικά προβλήματα.

Δικαιοσύγκριση (π.χ. στη μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού σύγκριση με το νομικό πλαίσιο και τις πρακτικές του ευρωπαϊκού ελεγκτικού συνεδρίου, ομοιότητες και διαφορές).

Δεν εφαρμόζεται ταυτόσημη οριζόντια πολιτική σε κοινοτικό επίπεδο.

1.2.2. Υποενότητες μεταρρύθμισης

Πυλώνας I Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών (Ε.Μ.Δ.Δ.)-Μίτος

Το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών – «Μίτος» <https://mitos.gov.gr/>, φιλοδοξεί να καταγράψει και να τυποποιήσει όλες τις διοικητικές διαδικασίες του Ελληνικού Δημοσίου σε ένα μοναδικό αποθετήριο.

Η εν λόγω καταγραφή και τυποποίηση γίνεται, στο πλαίσιο αυτό, με σύγχρονα τεχνολογικά εργαλεία. Εξάλλου, τα τελευταία χρόνια η χρήση νέων τεχνολογιών για την καλύτερη ενημέρωση των πολιτών και την αναβάθμιση της παροχής δημόσιων υπηρεσιών, αποτελεί την κρίσιμη ευκαιρία για τη βελτίωση της έγκυρης και έγκαιρης ενημέρωσης σε ένα πλαίσιο αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ κράτους-πολίτη. Είναι χαρακτηριστικό ότι προγενέστερες δράσεις ομογενοποίησης της πληροφορίας με τη χρήση τυποποιημένων εντύπων, όπως ένταξη διοικητικών διαδικασιών στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), αποτέλεσαν έμπρακτη απόδειξη ότι η σαφήνεια και ο ενιαίος τρόπος αποτύπωσης των διαδικασιών οδηγούν σε αύξηση του βαθμού ικανοποίησης πολιτών, επιχειρήσεων και διοικητικών υπαλλήλων. Και αυτό γιατί με την τυποποίηση των διαδικασιών περιορίζεται η ασάφεια και η ανασφάλεια δικαίου και την ίδια στιγμή, ομογενοποιείται ο τρόπος λειτουργίας της Διοίκησης κατά τη διεκπεραίωση των διαδικασιών.

Το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών (ΕΜΔΔ) «Μίτος», τηρείται στη Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (άρθρο 90 του ν. 4727/2020, όπως ισχύει) με σκοπό την καταγραφή, αποτύπωση και τυποποίηση των ψηφιακών ή φυσικών διοικητικών διαδικασιών του δημόσιου τομέα, καθώς και την καταγραφή και αποτύπωση των απαιτούμενων στοιχείων και πληροφοριών αυτών.

Στο εν λόγω Μητρώο καταχωρείται το σύνολο των διοικητικών διαδικασιών του δημοσίου, οι οποίες διακρίνονται σε τρεις (3) ευρείες κατηγορίες:

α) Διαδικασίες που έχουν ως αποδέκτες τους πολίτες και τις επιχειρήσεις («εξωστρεφείς διαδικασίες»). Παραδείγματα εξωστρεφών διαδικασιών αποτελούν οι αδειοδοτήσεις, οι αιτήσεις για πιστοποιητικά, οι αιτήσεις για εγκρίσεις, επιδοτήσεις κ.α..

β) Διαδικασίες που περιγράφουν/ απαιτούν ενέργειες της διοίκησης και αφορούν στην προετοιμασία ή τη διεκπεραίωση εξωστρεφών διαδικασιών («αμφιστρεφείς ή μεικτές διαδικασίες»): Παραδείγματα αμφιστρεφών διαδικασιών αποτελούν ο σχεδιασμός και προετοιμασία εξετάσεων για χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος, η προετοιμασία προκηρύξεων για πλήρωση θέσεων, η ανάρτηση πινάκων για δικαιούχους επιδομάτων, η συγκρότηση επιτροπών αυτοψίας, κ.α. και

γ) Διαδικασίες που διεκπεραιώνονται με ενέργειες της διοίκησης για την εύρυθμη λειτουργία της (ενδοδιοικητικές ή εσωστρεφείς διαδικασίες). Παραδείγματα ενδοδιοικητικών διαδικασιών αποτελούν ο ετήσιος προγραμματισμός προσλήψεων προσωπικού, η μισθοδοσία υπαλλήλων, η κατάρτιση του προϋπολογισμού κ.λπ.

Στόχος του ΕΜΔΔ, ως εργαλείο που καταγράφει και απεικονίζει μια διοικητική διαδικασία «ΟΠΩΣ ΕΙΝΑΙ» (AS-IS), είναι να παρέχει στους πολίτες και τους δημοσίους υπαλλήλους όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που ισχύουν σχετικά με τις διοικητικές διαδικασίες, τις αρμόδιες υπηρεσίες, την ισχύουσα νομοθεσία καθώς και τον χρόνο διεκπεραίωσης. Πιο συγκεκριμένα το ΕΜΔΔ:

- καταγράφει, αποτυπώνει και τυποποιεί τις υφιστάμενες διοικητικές διαδικασίες των δημοσίων υπηρεσιών και φορέων, και κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα στοιχεία: επίσημους τίτλους των υφιστάμενων διοικητικών διαδικασιών, νομοθετικό πλαίσιο, αρμόδιες υπηρεσίες, δικαιολογητικά, προβλεπόμενο ή εκτιμώμενο χρόνο διεκπεραίωσης, διάγραμμα ροής, και κόστη παραβόλων ή άλλων τελών,
- ενσωματώνει έναν μηχανισμό διαρκούς επικαιροποίησης των διαδικασιών, ώστε να υποστηρίζει τον στόχο του νομοθέτη που είναι η διαρκής τήρηση του Εθνικού Μητρώου Διαδικασιών Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης και η συνεχής και αποκλειστική ενημέρωσή του με τις μεταβολές απλούστευσης,

- υποστηρίζει την απλούστευση των διαδικασιών μέσω του ΕΠΑΔ, καθώς και την αξιολόγησή τους ως προς την επίπτωση που έχουν στα διοικητικά βάρη,
- ενσωματώνει πλατφόρμα υποβολής αναφορών πολιτών.

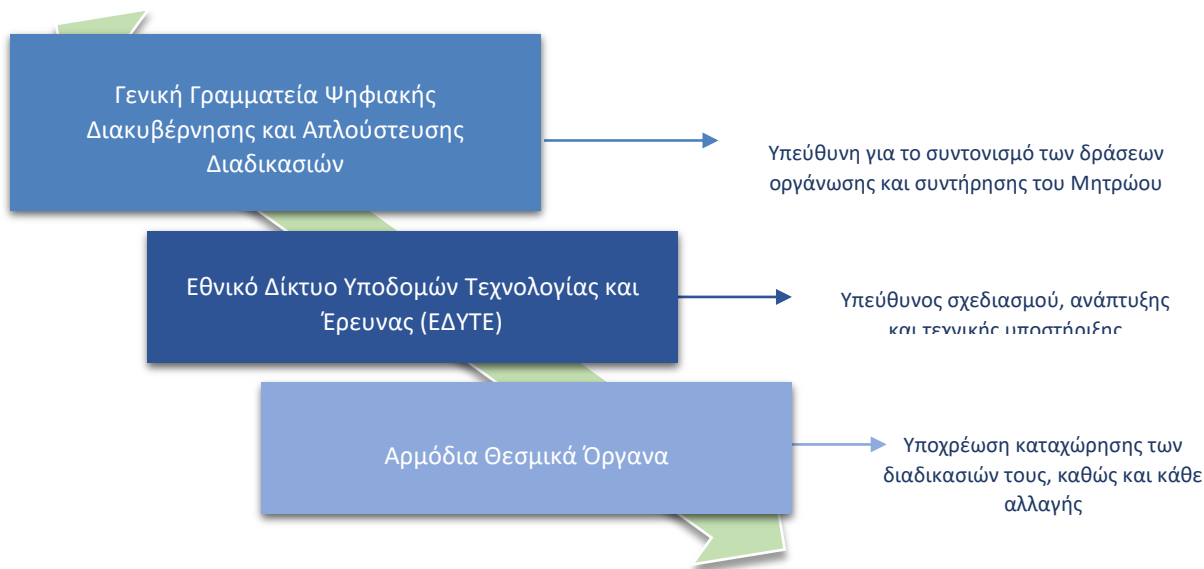
Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η δυνατότητα που δίνεται σε κάθε πολίτη, μέσω της πλατφόρμας του ΕΜΔΔ, να μπορεί να υποβάλει αναφορά σε περίπτωση που διαπιστώσει μη επικαιροποιημένες ή μη καταχωρισμένες διαδικασίες ή ακόμα και απόκλιση στην εφαρμογή μιας διαδικασίας από τον τυποποιημένο τρόπο που περιλαμβάνεται στο ΕΜΔΔ.

Ομοίως, μέσω της πλατφόρμας, παρέχεται και η δυνατότητα στους πολίτες να υποβάλουν προτάσεις απλούστευσης για διαδικασίες καταχωρισμένες στο ΕΜΔΔ. Οι προτάσεις αυτές θα συγκεντρώνονται από τη Διεύθυνση Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών και θα αξιολογούνται στο πλαίσιο του σχεδιασμού του ετήσιου προγραμματισμού του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ).

Η ορθή λειτουργία του ΕΜΔΔ, προϋποθέτει τον σαφή καταμερισμό εργασίας και την καλή συνεργασία μεταξύ τριών (3) βασικών φορέων, και συγκεκριμένα:

1. της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών δια της Δ/νσης Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου, η οποία έχει την αρμοδιότητα του συντονισμού των ενεργειών οργάνωσης και τήρησης του ΕΜΔΔ,

2. του Εθνικού Δικτύου Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (ΕΔΥΤΕ) Α.Ε., το οποίο έχει την αρμοδιότητα του σχεδιασμού, της ανάπτυξης και της τεχνικής υποστήριξης του πληροφοριακού συστήματος του ΕΜΔΔ, και
3. των καθ' ύλην αρμοδίων θεσμικών φορέων, ήτοι των φορέων που κατέχουν

τη θεσμική/ κανονιστική αρμοδιότητα επί των διοικητικών διαδικασιών, είναι επομένως οι κάτοχοι των διαδικασιών αυτών είτε αυτές διεκπεραιώνονται από τους ίδιους είτε από άλλους φορείς, που έχουν την εφαρμοστική αρμοδιότητα. Οι θεσμικοί φορείς καταχωρούν τις διαδικασίες τους στο σύστημα και διατηρούν την υποχρέωση της επικαιροποίησης του περιεχομένου τους σε κάθε θεσμική μεταβολή που επέλθει σε αυτές.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι το ΕΜΔΔ – Μίτος στο οποίο καταχωρείται η νομοθεσία που διέπει κάθε διοικητική διαδικασία θα μπορεί σε μελλοντικό χρόνο να αξιοποιεί με αυτοματοποιημένο τρόπο μέσω διαλειτουργικότητας, την κωδικοποιημένη μορφή των νομοθετημάτων, **λόγω της ανάπτυξης της Εθνικής Πύλης Κωδικοποίησης της Ελληνικής νομοθεσίας (ΕΠΚ)**, μιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας, προσβάσιμης μέσω ιστοτόπου, η οποία προέκυψε από την ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισης των φαινομένων πολυνομίας και κακονομίας που χαρακτηρίζουν και μαστίζουν την Ελληνική νομοθεσία.

Η ΕΠΚ δομείται σε δύο βασικούς πυλώνες:

- ο πρώτος πυλώνας αφορά στην νομοπαραγωγική διαδικασία και αποσκοπεί στην τυποποίηση των κανόνων και των απαιτήσεων της Καλής Νομοθέτησης και στην ψηφιοποίηση των διαδικασιών παραγωγής των ρυθμιστικών κειμένων. Μέρος του πρώτου πυλώνα είναι η διαλειτουργικότητα των επιμέρους συστημάτων των φορέων που εμπλέκονται στην νομοπαραγωγική διαδικασία.
- ο δεύτερος πυλώνας αφορά στη διοικητική κωδικοποίηση της Ελληνικής νομοθεσίας. Αποσκοπεί κυρίως στην επικαιροποίηση της νομοθεσίας και στη δημιουργία των αναγκαίων συνδέσμων (links) μεταξύ των διάσπαρτων νομοθετικών κειμένων. Οι σύνδεσμοι αυτοί θα επιτρέψουν την υπαγωγή των επιμέρους κανόνων σε θεματικές ενότητες, μέσω πληροφορικών εργαλείων που συμβάλλουν στον εντοπισμό και την ταυτοποίηση των θεματικά συγγενών νομοθετημάτων.

Ως άμεσο όφελος ένα νομοθέτημα που έχει παραχθεί με τις προδιαγραφές της Καλής Νομοθέτησης, θα διαλειτουργεί και θα συσχετίζεται ευχερέστερα με θεματικά συγγενείς ρυθμίσεις, προάγοντας έτσι τη διοικητική κωδικοποίηση, η οποία είναι βασικός μοχλός για την αναδιοργάνωση της ογκώδους και πολυδιασπασμένης ελληνικής νομοθεσίας.

Το εν λόγω έργο υλοποιείται υπό τον τίτλο **«Εθνική Πύλη Κωδικοποίησης / Ολοκληρωμένη πλατφόρμα κανονιστικής διαδικασίας μέσω Αξιολόγησης και επικαιροποίησης προτύπων καλής νομοθέτησης και νομοπαραγωγικής και κανονιστικής διαδικασίας»**, με Κύριο του Έργου τη Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών και συγχρηματοδοτείται από το ΕΠ ΜΔΤ, ΕΣΠΑ 2014 – 2020.

[Πυλώνας II Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών \(Ε.Π.Α.Δ.\)](#)

Το ΕΠΑΔ αποτελεί την εθνική κεντρική και οριζόντια πολιτική, η οποία μέσω ενός κεντρικού, κυβερνητικού και διϋπουργικού συντονισμού στοχεύει στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων ανασχεδιασμού και απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών. Το ΕΠΑΔ έχει ως σκοπό την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και τη μείωση των διοικητικών βαρών των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες και

τις επιχειρήσεις, καθώς και την απλούστευση των εσωτερικών λειτουργιών της δημόσιας διοίκησης. Η επιτυχής υλοποίηση του ΕΠΑΔ σκοπεύει εντέλει στη σημαντική βελτίωση της καθημερινότητας όλων των πολιτών και στην ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής της χώρας, ταυτόχρονα όμως προασπίζοντας το δημόσιο συμφέρον στο πλαίσιο ενός σύγχρονου κράτους δικαίου.

Για την επίτευξη των στόχων του, το ΕΠΑΔ αποβλέπει στη δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου κανόνων, μεθοδολογιών και δράσεων για τη βελτίωση και αναβάθμιση της νομοθεσίας και των διοικητικών διαδικασιών. Ταυτόχρονα, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην πληροφόρηση του κοινού γι' αυτές, ώστε να επιτευχθεί το μέγιστο δυνατό όφελος προς την κοινωνία, την οικονομία και την ίδια τη δημόσια διοίκηση και να ενδυναμωθεί η εμπιστοσύνη Κράτους – Πολίτη.

Το ΕΠΑΔ αποτελείται από τρεις άξονες παρέμβασης, στους οποίους εντάσσονται δράσεις και πολιτικές για όλους τους ωφελούμενους, δηλαδή τους πολίτες, προκειμένου να ασκήσουν κάποια επαγγελματική δραστηριότητα, τις επιχειρήσεις προκειμένου να προωθήσουν τα επιχειρηματικά ή επαγγελματικά τους ενδιαφέροντα, και τους δημοσίους υπαλλήλους και λειτουργούς, οι οποίοι διεκπεραιώνουν τις διαδικασίες για την επίτευξη της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος.

Οι τρεις (3) άξονες είναι:

(Α) ποιοτικές και φιλικές ρυθμίσεις,

(Β) απλές και κατανοητές διαδικασίες, και

(Γ) έγκαιρη και ακριβής ενημέρωση.

Άξονας Α'

Ποιοτικές και φιλικές ρυθμίσεις

Βελτίωση του **ρυθμιστικού περιβάλλοντος** και **μείωση του υφιστάμενου όγκου** του,

Αποκατάσταση της **εσωτερικής συνοχής** του **δικαίου** και της σχέσης του πολίτη με αυτό,

Βελτίωση της **φιλικότητας** και της **γλωσσικής καθαρότητας** των ρυθμιστικών κειμένων, νομοθετική και διοικητική κωδικοποίηση

Άξονας Β'

Απλές και κατανοητές διαδικασίες

Ελαχιστοποίηση των διοικητικών διαδικασιών,

Ενίσχυση των **υπηρεσιών μιας στάσης**, **ψηφιοποίηση** και **ψηφιακές πλατφόρμες**,

Διαλειτουργικότητες και **δυσυνδέσεις**

Τυποποίηση ομοειδών διαδικασιών που διεκπεραιώνονται διαφορετικά από διαφορετικές

Άξονας Γ'

Έγκαιρη και ακριβής ενημέρωση

Επικοινωνία ανάγκης ύπαρξης διοικητικών διαδικασιών

Μέτρηση ικανοποίησης των πολιτών και των επιχειρήσεων

Παραγωγή δεικτών και **στατιστικών** για την πολιτική απλούστευσης,

Βελτίωση της **ενημέρωσης** και **ευαισθητοποίησης**,

Διαχείριση αιτημάτων πολιτών, και

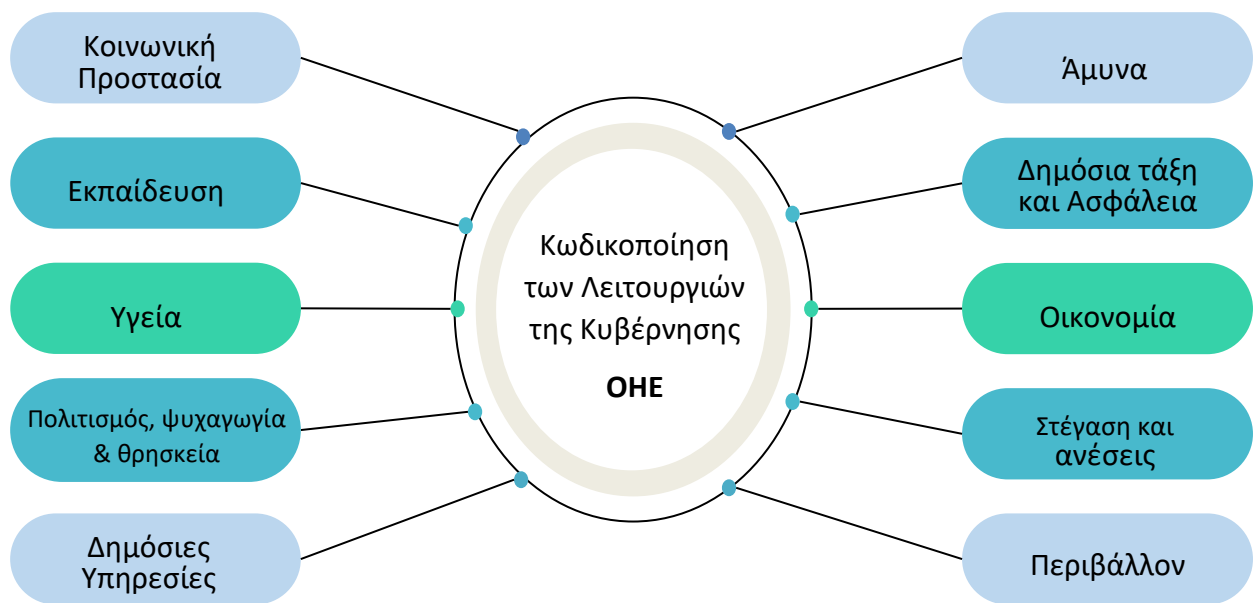
Το ΕΠΑΔ υλοποιείται μέσω Προγραμματικών Συμφωνιών μεταξύ του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και των οικείων υπουργών ή μέσω Μνημονίων Συνεργασίας μεταξύ του Γενικού Γραμματέα Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών και των οικείων Γενικών ή Ειδικών Γραμματέων και λειτουργεί με την υποστήριξη ομάδων και υπο-ομάδων εργασίας, οι οποίες συγκροτούνται με απόφαση του ΓΓΨΔΑΔ. Στις ομάδες και υπο-ομάδες εργασίας συμμετέχουν Γενικοί ή Ειδικοί Γραμματείς, υπηρεσιακοί παράγοντες ή συνεργάτες των ιδιαίτερων γραφείων μελών της Κυβέρνησης και μπορούν να συμμετέχουν και ιδιώτες εμπειρογνώμονες.

Οι Προγραμματικές Συμφωνίες καθορίζουν τους τομείς που χρήζουν παρεμβάσεων απλούστευσης ανά πεδίο δημόσιας πολιτικής και εξειδικεύουν τις ειδικότερες δράσεις ανά τομέα παρέμβασης, το ενδεικτικό εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα, καθώς και την ομάδα ή υπο-ομάδα εργασίας, με χρονικό ορίζοντα ενός έτους.

Προετοιμάζονται από τη ΓΓΨΔΑΔ, σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο και εγκρίνονται ως πακέτο εργασιών με τον ετήσιο προγραμματισμό του ΕΠΑΔ στο Υπουργικό Συμβούλιο Δεκεμβρίου, στο πλαίσιο της έγκρισης του ευρύτερου ετήσιου κυβερνητικού προγραμματισμού.

Περιλαμβάνουν ιδίως:

- τις ειδικότερες δράσεις απλούστευσης που θα εφαρμοστούν ανά τομέα παρέμβασης
- τις αναγκαίες διαλειτουργικότητες που επιδιώκονται με τρίτα μέρη για την επίτευξη των σκοπών της απλούστευσης
- τις αναγκαίες ρυθμιστικές παρεμβάσεις που απαιτούνται (νομοθετικές ή κανονιστικές)
- το προτεινόμενο ύψος της χρηματοδότησης και τις προτεινόμενες πηγές της
- την ομάδα εργασίας που θα συντονίζει και θα παρακολουθεί την υλοποίηση της
- τα απαραίτητα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης
- το πλάνο επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης
- Παράρτημα με τις ειδικότερες δράσεις που έχουν επιλεγεί για απλούστευση με προτεραιότητα σημασίας ανά τομέα παρέμβασης

Οι τομείς πολιτικής που χρήζουν παρεμβάσεων απλούστευσης και τίθενται σε προτεραιότητα από τη Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών είναι όσοι συμπεριλαμβάνονται στη διεθνή ταξινόμηση με την ονομασία Codification of Functions of Government (Cofog) του ΟΙΕ και είναι οι εξής:

Κομβικό ρόλο στην υλοποίηση του ΕΠΑΔ διαδραματίζει η Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών (ΓΓΨΔΑΔ), η οποία:

- Διαχειρίζεται την πλατφόρμα του ΕΠΑΔ και μεριμνά για τη διαλειτουργικότητά της με άλλα συστήματα του Δημοσίου
- Διενεργεί τις προπαρασκευαστικές συζητήσεις με τους φορείς του Δημοσίου και καταρτίζει τα σχέδια των Προγραμματικών Συμφωνιών μεταξύ του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και των οικείων Υπουργών, και παρακολουθεί την υλοποίησή τους
- Μεριμνά για την απρόσκοπτη χρηματοδότηση των δράσεων που εντάσσονται σε αυτό
- Σχεδιάζει τον ετήσιο προγραμματισμό του ΕΠΑΔ καθώς και τον απολογισμό των δράσεων του
- Εγκρίνει εγχειρίδια, οδηγούς και άλλα κείμενα στρατηγικής που αφορούν στο ΕΠΑΔ.

Περαιτέρω, η Συντονιστική Επιτροπή του ΕΠΑΔ είναι ένα ουσιαστικό εργαλείο για την παρακολούθηση της υλοποίησης καθώς και την αξιολόγηση του Ετήσιου Προγραμματισμού του ΕΠΑΔ. Αποτελείται από κεντρικούς Γενικούς Γραμματείς της Κυβέρνησης με προεδρεύοντα τον Γενικό Γραμματέα Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών και συμμετέχοντες τον Γενικό Γραμματέα Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, τον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης, τον Γενικό Γραμματέα Βιομηχανίας και τον Γενικό Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής.

Πυλώνας III Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας

Το Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας, το οποίο υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών, έχει κύρια αποστολή την κυλιόμενη μέτρηση και την αποτύπωση των διοικητικών βαρών, τα οποία προκύπτουν από τη νομοθεσία και τις κανονιστικές πράξεις της διοίκησης προς όλους τους πολίτες, επιχειρήσεις και δημοσίους υπαλλήλους, καθώς και τη σύνταξη ετήσιων αναφορών για τις τάσεις της γραφειοκρατίας στην Ελλάδα με ποσοτικούς και ποιοτικούς όρους.

Το Παρατηρητήριο, ουσιαστικά παγιώνει έναν μηχανισμό για να μπορούμε να μετράμε τα διοικητικά βάρη που προκύπτουν από τη νομοθεσία αλλά και από τις δράσεις απλούστευσης που υλοποιούνται, ώστε να ξέρουμε πάντα με ποσοτικούς - χρηματικούς δηλαδή- όρους που βρισκόμαστε ανά πάσα στιγμή.

Και στο παρελθόν κατά τα έτη 2013 - 2014, είχε ασκηθεί η συγκεκριμένη πολιτική μετρήσεων διοικητικών βαρών από τη Διοίκηση, όταν με την χρήση της συγκεκριμένης μεθοδολογίας σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ τα διοικητικά βάρη προς επιχειρήσεις, σε 13 τομείς πολιτικής, είχαν μειωθεί κατά σχεδόν 1 δις⁶.

Το Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας οργανώνεται σε **τρία (3) επίπεδα - μηχανισμούς:**

Συντονιστικός Μηχανισμός Παρατηρητηρίου: Το Παρατηρητήριο λειτουργεί στο Τμήμα Αξιολόγησης και Τεκμηρίωσης Διαδικασιών της Διεύθυνσης Διοικητικών

⁶ <https://www.oecd.org/regreform/measurement-and-reduction-of-administrative-burdens-in-greece.htm>

Διαδικασιών Δημοσίου της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, το οποίο συντονίζει τις δράσεις και τη στρατηγική του.

Εκτελεστικός Μηχανισμός Παρατηρητηρίου: Σύμφωνα με τις οργανωτικές διατάξεις, τον ρόλο του Εκτελεστικού Μηχανισμού του Παρατηρητηρίου αναλαμβάνει το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, εποπτευόμενο ΝΠΙΔ του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Ο Εκτελεστικός Μηχανισμός έχει ως αποστολή την εκτέλεση των δράσεων του Παρατηρητηρίου, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και τις οδηγίες του Συντονιστικού Μηχανισμού και πιο συγκεκριμένα:

- (α) διενεργεί εσωτερικά μετρήσεις διοικητικών και ενδοδιοικητικών βαρών,
- (β) μεριμνά για την ανάθεση των έργων μέτρησης σε αντίστοιχους αναδόχους μετά από συνεννόηση με τον Συντονιστικό Μηχανισμό,
- (γ) εποπτεύει την Πλατφόρμα του Παρατηρητηρίου για τη Γραφειοκρατία κατά το μέρος αρμοδιότητάς του,
- (δ) υποστηρίζει τον Συντονιστικό Μηχανισμό σε κάθε ενέργεια που του ζητηθεί,
- (ε) υποβάλλει προς έγκριση στον Συντονιστικό Μηχανισμό μελέτες και αναφορές, καθώς και την Ετήσια Έκθεση του Παρατηρητηρίου, την οποία και προετοιμάζει,
- (στ) διενεργεί ημερίδες ευαισθητοποίησης, επικοινωνίας και λοιπές δράσεις ενημέρωσης για το Παρατηρητήριο,
- (ζ) παρακολουθεί τις διεθνείς και ευρωπαϊκές εξελίξεις στο ζήτημα της μέτρησης διοικητικών βαρών και
- (η) μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση των μεθοδολογιών και εργαλείων μέτρησης και αξιολόγησης διοικητικών βαρών ή αναπτύσσει μεθοδολογίες για την αξιολόγηση άλλων παραμέτρων της διοικητικής ενέργειας.

Δίκτυο Συνεργατών Παρατηρητηρίου: Το Δίκτυο Συνεργατών του Παρατηρητηρίου αποτελεί ένα δίκτυο φορέων του Δημοσίου Τομέα, οι οποίοι συνεπικουρούν το Παρατηρητήριο στην επίτευξη της αποστολής του μέσω της παροχής στοιχείων, της διεξαγωγής μετρήσεων, της παροχής πόρων ή της πιστοποίησης των μετρήσεων

ανά τομέα παρέμβασης και πεδίο δημόσιας πολιτικής. Κάθε φορέας που συμμετέχει στο Δίκτυο και ασκεί δημόσια πολιτική ορίζει έναν «Συνεργάτη - Υπεύθυνο Επικοινωνίας για τη Μέτρηση Διοικητικών Βαρών». Ο «Συνεργάτης - Υπεύθυνος Επικοινωνίας για τη Μέτρηση Διοικητικών Βαρών» έκαστου φορέα υποδέχεται τα αιτήματα του Παρατηρητηρίου για παροχή δεδομένων και στοιχείων που αφορούν σε επιλεγμένες διαδικασίες αρμοδιότητας του φορέα ευθύνης του και συντονίζει εσωτερικά στον φορέα όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την αναζήτηση, συγκέντρωση, επεξεργασία και παροχή των απαιτούμενων δεδομένων και στοιχείων.

Η υποστήριξη της υλοποίησης της Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών, απαιτεί τη λειτουργία μιας ψηφιακής πλατφόρμας, η οποία θα υποστηρίξει τους δύο πυλώνες της ΕΠΑΔ, ήτοι το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ) και το Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας, με ενιαίο και συνεκτικό τρόπο.

Η εν λόγω ψηφιακή πλατφόρμα <https://diadikasies.gov.gr> τηρείται στη Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών και προβλέπεται: (α) να λειτουργήσει ως βασικό εργαλείο ΤΠΕ ώστε να μπορεί να διεξαχθεί η μέτρηση διοικητικών βαρών για κάθε διαδικασία που απλουστεύεται ή που προτείνεται από την καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία. (β) να υποστηρίζει τις Αναλύσεις Επιπτώσεων, όπως αυτές ορίζονται στον ν. 4622/2019 (γ) να αποτυπώνει και προβάλλει τις απλουστευμένες διαδικασίες με φιλικό τρόπο και εύληπτη γλώσσα στον επισκέπτη ώστε τα οφέλη της απλούστευσης να γίνονται εύκολα κατανοητά στον κάθε ενδιαφερόμενο. (δ) να αποτελέσει τον βασικό μηχανισμό ανατροφοδότησης του ΕΠΑΔ καθώς θα λειτουργήσει ως τόπος εισροής προτάσεων και αιτημάτων απλούστευσης σε συγκεκριμένα πεδία πολιτικής από τρίτα μέρη (πιθανοί stakeholders: δημόσιοι υπάλληλοι, κοινωνικοί εταίροι, αντιπροσωπευτικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ιδρύματα, ιδιωτικοί φορείς και δομές ή και πολίτες). (ε) να λειτουργήσει ως ενημερωτική πύλη προκειμένου να παρέχονται πληροφορίες και υλικό σχετικό με τους βασικούς άξονες του ΕΠΑΔ και τις μετρήσεις διοικητικών βαρών, όπως περιγράφονται στον ν. 4635/2019, καθώς και για κάθε άλλη δράση που σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με το ΕΠΑΔ, όπως διαλειτουργικότητες

Δημοσίων Φορέων, Ψηφιοποίηση δημοσίων υπηρεσιών μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης (gov.gr) κ.λπ.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί η πολύ σημαντική τεχνική υποστήριξη κατά τα τελευταία τρία και πλέον χρόνια από την αρμόδια Γενική Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - DG REFORM και τον ΟΟΣΑ σε 3 σημαντικούς άξονες: α. την Κανονιστική Μεταρρύθμιση β. την Απλούστευση διαδικασιών και γ. τη Ψηφιακή Διακυβέρνηση, στο πλαίσιο του Προγράμματος Structural Reform Support Programme (SRSP).

Τα αποτελέσματα που αναμένονταν από την ανωτέρω συνεργασία επιτεύχθηκαν, είναι απόλυτα συνυφασμένα και με τους τρεις πυλώνες της Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών και είναι τα ακόλουθα:

Καθορισμός ενός συνόλου μεθόδων και εργαλείων για τον εντοπισμό και τη μέτρηση του διοικητικού φόρτου, καθώς και τη γνώση σχετικά με το σχεδιασμό και την εφαρμογή διαδικασιών απλούστευσης, που θα έχει ως αποτέλεσμα σημαντική μείωση χρόνου/κόστους από τις μεταρρυθμισμένες διαδικασίες.

Βελτίωση σχεδιασμού και υλοποίησης ψηφιακών κυβερνητικών έργων και πλατφορμών.

Η προηγούμενη συνεργασία της Χώρας με τον ΟΟΣΑ το έτος 2014 είχε καταλήξει στη δημοσίευση της έκθεσης με θέμα «[Μέτρηση και μείωση του διοικητικού φόρτου στην Ελλάδα: μια επισκόπηση 13 τομέων](#)» όπου περιγράφονται βασικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν αυτοί οι επιλεγμένοι τομείς και παρέχει συστάσεις.

Το προηγούμενο αυτό έργο χρησιμοποιήθηκε ως σημαντική εισροή στις δραστηριότητες του νέου έργου, αξιοποιώντας έτσι τους σχετικούς πόρους και αποφεύγοντας αλληλοεπικάλυψη εργασιών.

1.2.3. Αναλυτική αναφορά εμπλεκόμενων δομών, υπηρεσιών και εμπλεκόμενων προσώπων

Σε κεντρικό επίπεδο

Η πολιτική της ΕΠΑΔ συντονίζεται από τη Γενική Γραμματεία ΨΔ & ΑΔ του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης δια της Διεύθυνσης Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου. Η στρατηγική της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης χαράσσεται από την ως άνω Γενική Γραμματεία η οποία έχει προχωρήσει και στην εκπόνηση Εγχειριδίου, όπου περιγράφεται αναλυτικά η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών και οι τρεις (3) πυλώνες που την συναποτελούν ήτοι, το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών – Μίτος, το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ) και το Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας.

Στην υλοποίηση της πολιτικής μετέχουν εν δυνάμει όλοι οι φορείς του δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα.

Σε κάθε Υπουργείο

Στην εφαρμογή της μεταρρύθμισης που περιγράφεται στο παρόν μετέχουν όλα τα Υπουργεία. Το έργο της πολιτικής αυτής και τα αποτελέσματα των δράσεων είναι απόλυτα συνυφασμένα με τα αποτελέσματα της δράσης των Υπουργείων σε καθένα από τους 3 πυλώνες.

Για τον πυλώνα I : ΕΜΔΔ - Μίτος είναι σημαντική η συνδρομή καθολικά όλων των Υπουργείων και με κυρίως υπεύθυνο τον εκάστοτε Υπηρεσιακό Γραμματέα και ελλείψει αυτού τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα. Για λοιπούς φορείς όπως ΝΠΔΔ οι προϊστάμενοι του εκάστοτε φορέα.

Για τον πυλώνα II : ΕΠΑΔ είναι σημαντική η συνδρομή των Υπουργείων με τη θεσμική αρμοδιότητα σε πολιτικές επιλεγμένες για απλούστευση.

Επίσης, για τον συντονισμό του ΕΠΑΔ αρμόδιοι είναι οι Γενικοί Γραμματείς:

Για τον πυλώνα III : ΠΓ είναι σημαντική η συνδρομή ενός δικτύου συνεργατών από Υπουργεία και εποπτευόμενους φορείς.

Στο επίπεδο της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και λοιπά ΝΠΔΔ και κρατικών ΝΠΙΔ

Η συνεισφορά των Δήμων είναι μικρή, έμμεση, με εξαίρεση τον πυλώνα Ι και διαχέεται σε όλους τους πυλώνες της πολιτικής αυτής.

Ελεγκτικοί φορείς και ελεγκτικές διαδικασίες που συνέχονται με τη μεταρρύθμιση

Ελεγκτικές διαδικασίες συνέχονται με την μεταρρύθμιση αυτή κατά το μέρος του πειθαρχικού ελέγχου υπαλλήλων, οι οποίοι δεν τηρούν ούτε εφαρμόζουν τις υποχρεώσεις του Νόμου.

Για παράδειγμα στο ΕΜΔΔ - Μίτος προβλέπεται ρητά η κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας από το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της σχετικής Υπουργικής Απόφασης, όταν διαπιστώνεται: i) παράλειψη της υποχρέωσης του θεσμικού φορέα για καταχώριση διαδικασίας ή επικαιροποίησης διαδικασίας στο Ε.Μ.Δ.Δ. ii) απόκλιση κατά την εφαρμογή της διαδικασίας, από τον προτυποποιημένο τρόπο καταχώρισης και προβολής της στο Μίτος.

Ειδικότερα, και πριν την κίνηση ή μη πειθαρχικής διαδικασίας από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα, στο άρθρο 68 του ν 4961/2022, έχει θεσμοθετηθεί αρμόδιο όργανο παραλαβής και εξέτασης των σχετικών αναφορών το Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας του άρθρου 23 του ν. 4795/2021 (Α' 62) της εκάστοτε αρμόδιας αρχής θεσμοθέτησης, όπου έχει συσταθεί, άλλως η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αυτής.

Συνέργειες και συναρμοδιότητα για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης

Δεν υπάρχει αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων στην Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών, αλλά σαφείς και διακριτοί ρόλοι όλων των εμπλεκόμενων μερών και είναι μια μεγάλης εντάσεως δημόσια συνεργατική πολιτική.

Είναι μια συνεκτική πολιτική που επιδιώκει να αντικαταστήσει επιμέρους αποσπασματικές δράσεις απλούστευσης διαδικασιών, κατά την υλοποίηση πολιτικών από τις κάθετες δομές των καθύλην αρμόδιων υπουργείων.

Μάλιστα για την ενοποιημένη προσέγγιση της μεταρρύθμισης αυτής επίκειται η έκδοση και προώθηση σε όλα τα Υπουργεία κοινής επιστολής των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Επικρατείας και Ανάπτυξης και Επενδύσεων με στόχο την ενημέρωση όλων των φορέων της κεντρικής κυβέρνησης, για το σημαντικό έργο που επιτελείται, προκειμένου η ελληνική δημόσια διοίκηση να ασκεί συντονισμένα την οριζόντια Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών (Ε.Π.Δ.Δ.).

Η υποστήριξη της υλοποίησης της Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών και η διάχυση των αποτελεσμάτων υλοποίησής της γίνεται, μέσω της νέας ψηφιακής πλατφόρμας <https://diadikasies.gov.gr/> που αναπτύχθηκε στη Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών και φιλοδοξεί να αποτελέσει, μεταξύ άλλων, την κεντρική ενημερωτική πύλη της ελληνικής κυβέρνησης, για τις οριζόντιες και κάθετες απλουστευτικές δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΠΑΔ, αλλά και για άλλες επιμέρους δράσεις απλούστευσης και ψηφιοποίησης διαδικασιών σε επιλεγμένους/συγκεκριμένους τομείς πολιτικής, με στόχο οι ωφελούμενοι πολίτες, επιχειρήσεις, αλλά και δημόσιοι υπάλληλοι να λαμβάνουν έγκαιρη και ακριβή ενημέρωση από ένα μοναδικό κοινό τόπο αναφοράς.

Γίνονται επομένως προσπάθειες ώστε να συγκεντρωθούν και να τεθούν υπόψη του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, το σύνολο των δράσεων απλούστευσης/ψηφιοποίησης διαδικασιών που έχει υλοποιηθεί από τα Υπουργεία και τους εποπτευόμενους φορείς, για την περίοδο 2019-2022, για την περαιτέρω ανάδειξη και επικοινωνία των ιδιαίτερα θετικών αποτελεσμάτων με συνεκτικό και ομοιογενή τρόπο.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών, αποτελεί μεταρρυθμιστικό έργο του ΥΠΔ και φιλοδοξεί να ρίξει φως πάνω στην αναγκαιότητα της καλής νομοθέτησης και να αναγάγει την απλούστευση των διαδικασιών ως βασικό πυλώνα σε κάθε πρωτοβουλία – νομοθετική ή μη – της ελληνικής κυβέρνησης. Σε διαφορετική περίπτωση, υπάρχει ο κίνδυνος να μειώνονται από τη μία τα διοικητικά βάρη (βάσει ενός project ή μιας συγκεκριμένης πρωτοβουλίας) και να αυξάνονται σε κάποιο άλλο πεδίο δημόσιας πολιτικής.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ανωτέρω Πρόγραμμα σχετίζεται τόσο με τη στρατηγική για την Καλή Νομοθέτηση που θεσμοθετήθηκε με το ν. 4622/2019 για το Επιτελικό Κράτος, όσο και με τη στρατηγική για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της δημόσιας διοίκησης που θεσμοθετήθηκε αρχικά με το ν. 4623/2019 και σε συνέχεια ψηφίστηκε ο νόμος 4727/2020 για την ολοκληρωμένη ρύθμιση όλων των θεμάτων που άπτονται της ψηφιακής διακυβέρνησης και ιδίως εκείνων που σχετίζονται με τη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) από τους φορείς του δημόσιου τομέα για τις ανάγκες της λειτουργίας τους, καθώς και την υποστήριξη της άσκησης των αρμοδιοτήτων και των συναλλαγών τους με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών τελεί υπό την υψηλή εποπτεία του Πρωθυπουργού, η οποία ασκείται δια του αρμοδίου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού. Στο Εθνικό Πρόγραμμα εντάσσεται και κάθε δράση που προκύπτει από πρόταση ή πρωτοβουλία του Πρωθυπουργού ή του αρμοδίου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού. Επίσης, στο Πρόγραμμα αυτό δύνανται να ενταχθούν προτάσεις δημοσίων υπαλλήλων ή λειτουργών, κοινωνικών εταίρων, ιδρυμάτων, ιδιωτικών φορέων και δομών ή και πολιτών.

Η ΕΠΔΔ έχει άμεση συνέργεια και με την μεταρρυθμιστική πολιτική του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για τη μετάβαση των Κεντρικών Φορέων Κυβέρνησης σε Προϋπολογισμούς Επιδόσεων, όπως ο ΟΟΣΑ ονομάζει Presentational Performance Budgeting. Στο ανωτέρω πλαίσιο έχουν διαμορφωθεί και αποτυπωθεί δείκτες επιδόσεων (Key Performance Indicators - KPIs) της ΕΠΔΔ για τα έτη 2022 και 2023.

Επίσης, η ΕΠΔΔ είναι πλήρως εναρμονισμένη με τη [Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού](#) που αποτελεί πολιτική του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του κράτους.

1.2.4. Εφαρμογή της μεταρρύθμισης στην πράξη

Υποενότητες της μεταρρύθμισης που εφαρμόζονται πλήρως.

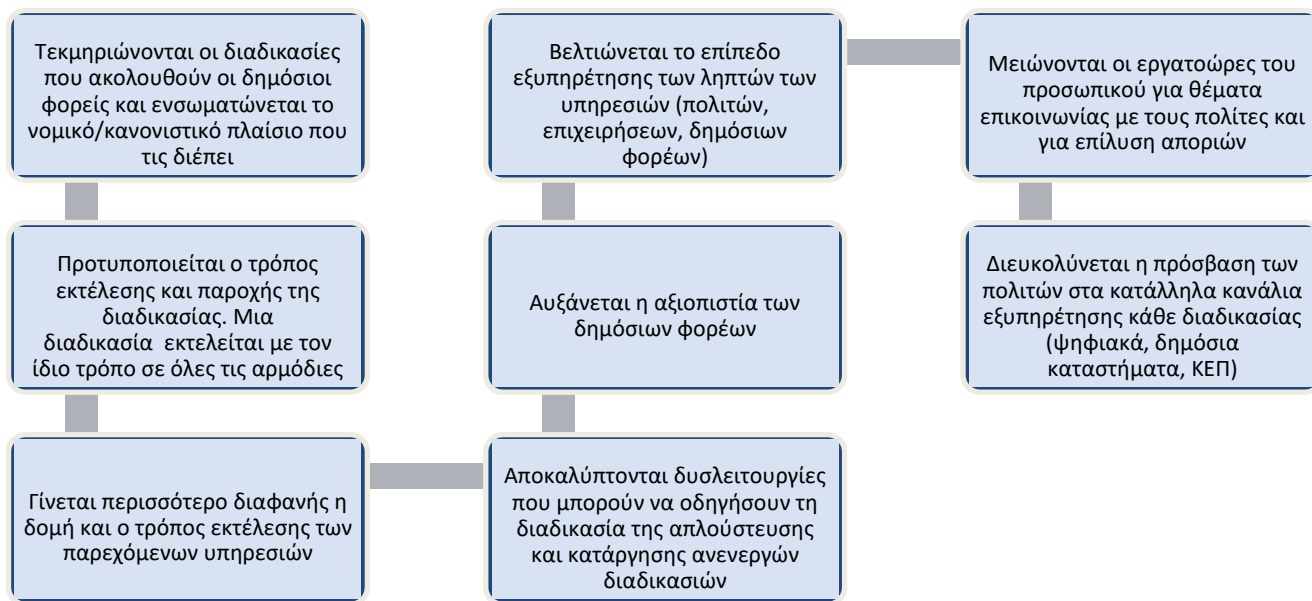
Όλοι οι πυλώνες της Μεταρρύθμισης εφαρμόζονται πλήρως.

Θετικά και καινοτομικά στοιχεία μεταρρύθμισης

Για τον πυλώνα I : ΕΠΔΔ-Μίτος

Σημαντική καινοτομία αποτελεί η σύσταση Μητρώου Διαδικασιών Δημοσίου, ήτοι το Ηλεκτρονικό Μητρώο Διαδικασιών Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης (άρθρο 26 παρ. 4 ν. 4623/2019) που διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο σε έργα βελτιστοποίησης και ανασχεδιασμού των διαδικασιών, διευκολύνοντας τη διαχείριση ενός «πορτοφολίου δημοσίων υπηρεσιών» και της δημοσιοποίησής τους με δομημένο τρόπο από ένα μοναδικό σημείο πρόσβασης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τη δημόσια διοίκηση. Ένα ηλεκτρονικό μητρώο διαδικασιών της Δημόσιας Διοίκησης αποτελεί αυτονόητη αναγκαιότητα για τη λειτουργία ενός σύγχρονου κράτους. Η χρονική στιγμή που επελέγη για την υλοποίησή του θεωρείται ιδιαίτερα πρόσφορη, δεδομένων των διαθέσιμων τεχνολογικών εργαλείων, όπως, το wiki, το πρότυπο CPSV, το bpmn και λοιπά εργαλεία που δίνουν πλέον άλλη δυναμική στο εγχείρημα αφού δεν το περιορίζουν στην απλή καταγραφή και αποτύπωση, αλλά παρέχουν δυνατότητες δημιουργικής διαχείρισης, ελέγχου, αναδιαμόρφωσης και εξέλιξης των διαδικασιών ανάλογα με τις ανάγκες. Καινοτομικό στοιχείο είναι η δυνατότητα άντλησης, από ένα μοναδικό σημείο αναφοράς, αξιόπιστης και επικαιροποιημένης πληροφορίας σχετικά με τις υποχρεώσεις και τις οφειλόμενες ενέργειες, τη σχετική νομοθεσία, τα έντυπα αιτήσεων, τα δικαιολογητικά και τα βήματα εκτέλεσης κάθε διοικητικής διαδικασίας του δημοσίου, δεδομένου ότι συχνά οι ενδιαφερόμενοι λαμβάνουν λανθασμένη πληροφόρηση από ποικίλες πηγές, ακόμη και από επίσημες ιστοσελίδες δημοσίων υπηρεσιών που δεν έχουν επικαιροποιηθεί.

Τα οφέλη από την εφαρμογή του ΜΙΤΟΣ:

Για τον πυλώνα II : ΕΠΑΔ

Τα θετικά και καινοτομικά χαρακτηριστικά του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών αποτυπώνονται στα παρακάτω σημεία:

- Η απλούστευση ως πολιτική συνεργάζεται παράλληλα με την πολιτική ψηφιακού μετασχηματισμού της Χώρας και υλοποιείται υπό το νέο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, το οποίο συγκεντρώνει για πρώτη φορά όλες τις κρίσιμες δομές πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών που σχετίζονται με την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.
- η ηλεκτρονική διακυβέρνηση και οι απλουστευτικές δράσεις για την παροχή φιλικών υπηρεσιών του κράτους σε πολίτες και επιχειρήσεις δεν βρίσκονται πλέον κατακερματισμένες σε διαφορετικές διοικητικές δομές της ελληνικής δημόσιας διοίκησης.
- Ενισχύεται ο διυπουργικός συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ των Υπουργείων. Τίθενται ενιαίοι κανόνες απλούστευσης και τυποποίησης των διαδικασιών, με την έκδοση σχετικού Οδηγού Απλούστευσης Διαδικασιών.

Πρωταρχικός σκοπός του Υπουργείου είναι, πριν από την μετατροπή οποιαδήποτε διοικητικής διαδικασίας σε ψηφιακή, αυτή να απλοποιείται προκειμένου να αποφεύγεται η ψηφιοποίηση της γραφειοκρατίας.

Αποτελεί πρωτοβουλία της Ελληνικής Κυβέρνησης με σκοπό την εξεύρεση της χρυσής τομής μεταξύ δύο φαινομενικά αντικρουόμενων αναγκών. Από τη μία, την ανάγκη απελευθέρωσης των παραγωγικών και κοινωνικών δυνάμεων από περιττές γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, ώστε να δοθεί η απαραίτητη ώθηση στην αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας και να βελτιωθεί η καθημερινότητα του πολίτη. Από την άλλη, την εξίσου σημαντική, ανάγκη προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, η οποία επιτυγχάνεται μέσα από υψηλής ποιότητας ρυθμίσεις και κανόνες, ώστε να διασφαλιστεί η κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη ως βασικά στοιχεία της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ) δεν επιθυμεί να υποκαταστήσει τις μεμονωμένες πρωτοβουλίες για βελτίωση ή ανασχεδιασμό των διοικητικών διαδικασιών των φορέων του δημοσίου. Φιλοδοξεί, όμως, να συγκροτήσει μια συνεκτική ταυτότητα πολιτικής για όλες τις διάσπαρτες και απομονωμένες δράσεις, παρεμβάσεις και πρωτοβουλίες διαφορετικών φορέων του ελληνικού δημοσίου που έχουν, άμεσα ή έμμεσα επίδραση στις διοικητικές διαδικασίες.

Για τον πυλώνα III : Παρατηρήριο Γραφειοκρατίας

Για την αποτελεσματική άσκηση πολιτικών Απλούστευσης δε θα μπορούσε να μην προβλεφθεί η σύσταση Παρατηρητηρίου Γραφειοκρατίας, το οποίο θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 47 του ν. 4635/2019. Έχει ως κύρια αποστολή την κυλιόμενη μέτρηση και αποτύπωση των διοικητικών βαρών, τα οποία προκύπτουν από τη νομοθεσία και τις κανονιστικές πράξεις της διοίκησης προς τους πολίτες, επιχειρήσεις και δημόσιους υπαλλήλους. Ο ρόλος που καλείται να διαδραματίσει το Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας στην απομείωση των διοικητικών βαρών είναι εξαιρετικά σημαντικός, στο πλαίσιο της συνολικής προσπάθειας της ελληνικής κυβέρνησης για τον περιορισμό της γραφειοκρατίας, η οποία αποτελεί το σημαντικότερο ανασταλτικό παράγοντα για την υλοποίηση επενδύσεων στη χώρα μας.

Δεν πρόκειται για μια μεμονωμένη προσπάθεια μείωσης των διοικητικών βαρών, αλλά στοχεύει στην εμπέδωση μιας κουλτούρας απλούστευσης, η οποία οφείλει να χαρακτηρίζει τη δημόσια διοίκηση. Μέσω της δράσης του Παρατηρητηρίου και των προτάσεων που θα προκύπτουν από τις διενεργούμενες μετρήσεις του, θα ενισχυθούν οι πρακτικές καλής νομοθέτησης και καλής ρυθμιστικής εφαρμογής κανόνων που θα συνοδεύουν εφεξής τη δημόσια διοίκηση.

Ποιοι φορείς διαλειτουργούν για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης και με ποιο τρόπο/αποτυπώματα ψηφιακού μετασχηματισμού σε διεπαφή με τη μεταρρύθμιση

Στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού και της ΕΠΔΔ αναπτύχθηκε το ΕΜΔΔ - Μίτος, το οποίο αποτελεί λειτουργικό μέρος της ενιαίας ψηφιακής πύλης gov.gr και διαλειτουργεί πλήρως με την πλατφόρμα eugo.gov.gr τροφοδοτώντας την με διοικητική πληροφορία για τις διαδικασίες αδειοδότησης παροχής υπηρεσιών που εμπíπτουν στην Οδηγία 2006/123/Ε.Κ..

Επίσης το ΕΜΔΔ - Μίτος διαλειτουργεί με την υπηρεσία αυθεντικοποίησης χρηστών taxisnet και κωδικών δημόσιας διοίκησης μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της ΓΓΠΣΔΔ, καθώς και με το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εσωτερικών ΑΠΟΓΡΑΦΗ.

Προβλήματα, δυστοκίες και ασυνέχειες στην εφαρμογή, με συγκεκριμένα παραδείγματα

Η ΕΠΔΔ είναι νέα μοντέρνα οριζόντια πολιτική, η οποία χρειάζεται έναν αναγκαίο χρόνο για να εμπεδωθεί σε όλους τους δημοσίους υπαλλήλους, να γίνει μέρος της καθημερινής τους εργασίας, αλλά και να υποστηριχτεί διαχρονικά από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία, προκειμένου να αποδώσει τα μέγιστα αποτελέσματα.

Το εθνικό αποθετήριο διοικητικών διαδικασιών “Μίτος”, ξεκίνησε ως έργο τον Μάρτιο 2020 – εν μέσω πανδημίας – και παρά τις δυσκολίες επικοινωνίας μας με τις αρχές θεσμοθέτησης διαδικασιών, δηλ. τα Υπουργεία, στις δεδομένες τότε συνθήκες, το αποτέλεσμα της προσπάθειας εξέπληξε όλους μας θετικά.

Στην προσπάθεια αυτή αρωγοί είναι δημόσιοι υπάλληλοι από όλα τα Υπουργεία, οι οποίοι καθημερινά σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης καταχωρούν διαδικασίες. Το ΕΜΔΔ “Μίτος” είναι το από παράδειγμα καλής και

διαρκούς συνεργασίας όλων των φορέων του δημοσίου, υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Ωστόσο έχει καταβληθεί και καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια για την παρακίνηση των υπόχρεων φορέων στην καταχώρηση των διαδικασιών τους, προσπάθειες διαρκούς επικοινωνίας μαζί τους, σχεδιασμός και υλοποίηση εκπαίδευσης στους χρήστες του συστήματος, ενώ δεν έλειψε και η αντίδραση κάποιων στελεχών της διοίκησης στην αλλαγή αυτή που δημιουργεί επιπλέον ευθύνες και υποχρεώσεις.

Το Εθνικό πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών ως ένα οριζόντιο έργο που υλοποιείται με τη συγχρηματοδότηση από το Ε.Π. ΜΔΤ 2014-2020 απαίτησε μεγάλο χρόνο στον σχεδιασμό του ως πρόταση για ένταξη προς την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή. Συνάντησε τις αγκυλώσεις και καθυστερήσεις στις διαδικασίες του ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού για τη σύναψη αρχικά μιας Συμφωνίας - Πλαίσιο με 8 αναδόχους για επιλεγμένους τομείς πολιτικής.

Η σύνταξη των τευχών διακηρύξεων, τευχών προκηρύξεων, η διεξαγωγή προδιαβούλευσης με οικονομικούς φορείς και ακολούθως η διεξαγωγή του διαγωνισμού και στο τέλος η κατάρτιση της Σύμβασης της Συμφωνίας Πλαίσιο απαίτησε ειδικές γνώσεις, νομικές και άλλες, από τα εμπλεκόμενα στελέχη, όπως και σημαντική διαχειριστική ικανότητα από μέρους τους.

Στην παρούσα φάση ολοκληρώνονται οκτώ (8) επαναδιαγωνισμοί (call - off) για την κατάρτιση οκτώ (8) εκτελεστικών συμβάσεων που θα ξεκινήσουν να υλοποιούνται με ανάδοχο για τις απλουστεύσεις και τις μετρήσεις διοικητικών βαρών στους επιλεγμένους τομείς: Κοινωνική Ασφάλιση, Επικουρική Ασφάλιση, Αγροτική Ανάπτυξη και Τρόφιμα, Ναυτιλία και Νησιωτική Πολιτική, Τουρισμός, Επιχειρηματικότητα, Ενδοδιοικητικές Διαδικασίες Δημόσιας Διοίκησης και Δημόσιες Συμβάσεις.

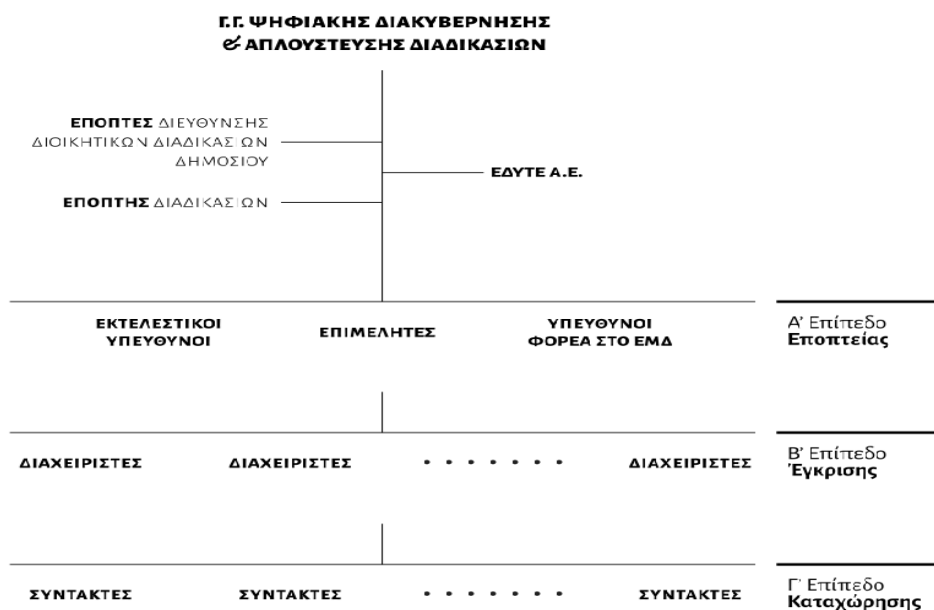
Για το Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας είναι ένα μεγάλο στοίχημα να εξοικειωθεί το στελεχιακό δυναμικό του δημοσίου με την κουλτούρα των μετρήσεων διοικητικών βαρών και την μεθοδολογία του Μοντέλου Τυποποιημένου Κόστους. Χρειάζεται διαρκής ενημέρωση και παρότρυνση του ανθρώπινου δυναμικού σε εκπαιδευτικά προγράμματα στο ΙΝΕΠ, συμμετοχή σε hackathons και άλλες συναφείς δράσεις δημοσιότητας.

Έχει πραγματοποιηθεί επίσημη ή άτυπη αξιολόγηση της μεταρρύθμισης;

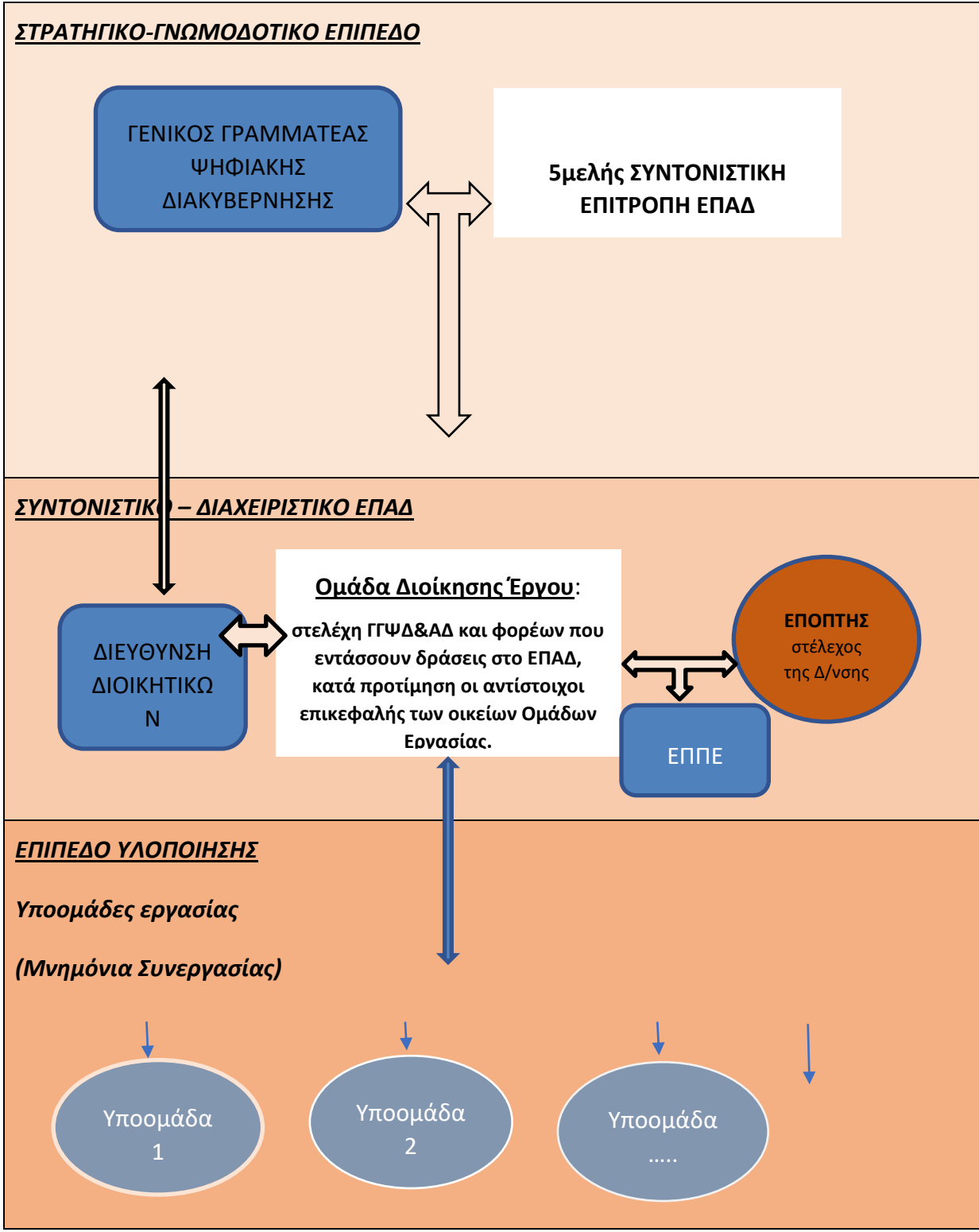
Στο πλαίσιο σχετικής επισκόπησης / αξιολόγησης που πραγματοποιήθηκε από τον ΟΟΣΑ το ΕΜΔΔ- Μίτος και οι λειτουργίες που αυτό εξυπηρετεί αναδείχθηκε και παρουσιάστηκε ως μια καλή πρακτική της Χώρας μας [Effective Government Information Websites : Toolkit for Implementation | OECD iLibrary \(oecd-ilibrary.org\)](https://www.oecd-ilibrary.org/effective-government-information-websites-toolkit-for-implementation).

Επιπλέον αξιολόγηση της πολιτικής διενεργείται άτυπως μέσω της εκπόνησης του Τετραετούς Εθνικού Σχεδίου Δράσης πολιτικών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, όπου και τίθενται στόχοι, αξιολογούνται οι τιθέμενες δράσεις και τα αποτελέσματα αυτών, με σχετικούς δείκτες επίδοσης, παράλληλα με τη συνδρομή του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης στο Πρόγραμμα Προϋπολογισμού Επιδόσεων, θέτοντας τους δικούς του κύριους δείκτες επίδοσης για την παρακολούθηση και εκτέλεση του Προϋπολογισμού του.

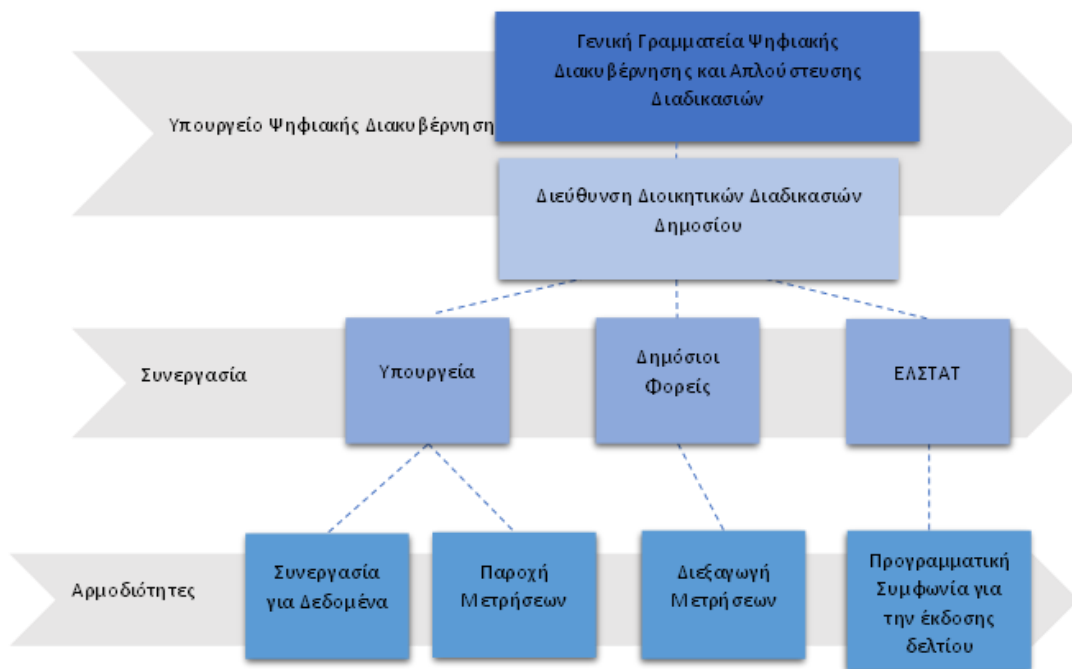
Αποτύπωση σε διαγράμματα βασικών διαδικασιών

Διάγραμμα 1: Σύστημα Διακυβέρνησης Ε.Μ.Δ.Δ

Διάγραμμα 2: Σχήμα Διοίκησης ΕΠΑΔ

Διάγραμμα 3: Σύστημα Διακυβέρνησης ΠΓ

1.2.5. Συγκεκριμένες μελέτες περίπτωσης εφαρμογής της μεταρρύθμισης

Για τον πυλώνα Ι: ΕΜΔΔ - Μίτος

Οι διαδικασίες στο «ΜΙΤΟΣ» δύνανται να αναζητηθούν και να εντοπιστούν από τους χρήστες είτε μέσω της γραμμής αναζήτησης που έχει ενσωματωθεί στην σελίδα, είτε μέσω της κατηγοριοποίησης των υπηρεσιών. Η κατηγοριοποίηση αφορά στον τομέα πολιτικής ή στους αποδέκτες- κοινό στο οποίο παρέχονται ή με βάση το είδος τους.

Πιο συγκεκριμένα, υπάρχουν οι εξής έντεκα (11) κατηγορίες υπηρεσιών ανά τομέα πολιτικής στις οποίες καταχωρούνται οι διαδικασίες:

Γεωργία και Κτηνοτροφία/ Δικαιοσύνη/ Εκπαίδευση/ Επιχειρηματική δραστηριότητα/ Εργασία και ασφάλιση/ Οικογένεια/ Περιουσία και φορολογία/ Πολίτης και καθημερινότητα/ Πολιτισμός, αθλητισμός και τουρισμός/ Στράτευση/ Υγεία και πρόνοια

Επίσης, με βάση το κοινό στο οποίο παρέχονται, το οποίο μπορεί να είναι: Πολίτες/ Δημόσιοι υπάλληλοι/ Δημόσιοι φορείς/ Ελεύθεροι επαγγελματίες/ Επιχειρήσεις/ Νομικά πρόσωπα – νομικές οντότητες, κ.α.

Τέλος, κατηγοριοποιούνται ανάλογα με το είδος τους: Άδειες/ Ανανεώσεις/ Αποζημιώσεις/ Βεβαιώσεις/ Δηλώσεις/ Εγγραφές/ Έλεγχοι/ Εσωτερικές διαδικασίες δημοσίου/ Καταγγελίες/ Πιστοποιητικά/ Βεβαιώσεις, κ.α.

Επιπρόσθετα, οι διαδικασίες στο «ΜΙΤΟΣ» διακρίνονται σε:

Δημοσιευμένες, τις οποίες μπορεί να αναζητήσει ο κάθε ενδιαφερόμενος κατά είδος ή γεγονός ζωής

Προς Δημοσίευση, οι οποίες βρίσκονται στο τελικό στάδιο ελέγχου από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Προς Έγκριση, οι οποίες βρίσκονται στο τελικό στάδιο ελέγχου και έγκρισης από τους αρμόδιους φορείς

Υπό Επεξεργασία, οι οποίες βρίσκονται στο αρχικό στάδιο καταχώρισής τους από τους αρμόδιους φορείς.

Σήμερα⁷, οι Δημοσιευμένες διαδικασίες είναι **2572**.

Οι Προς Δημοσίευση διαδικασίες είναι **378**.

Οι Προς Έγκριση διαδικασίες είναι **325**.

Οι Υπό Επεξεργασία διαδικασίες είναι **1587**.

Η διαδικασία της καταχώρισης είναι διαρκής, καθώς πραγματοποιείται σε καθημερινή βάση από τους αρμόδιους φορείς. Το γεγονός αυτό συνεισφέρει ουσιαστικά στη μείωση της γραφειοκρατίας και έχει πολλαπλασιαστικά οφέλη, για πολίτες, επιχειρήσεις και την ίδια τη δημόσια διοίκηση, εφόσον για πρώτη φορά το ελληνικό κράτος είναι σε θέση να καταγράψει, αποτυπώσει και απλουστεύσει τις διαδικασίες του.

Για τον πυλώνα II: ΕΠΑΔ

Το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ) συνιστά τον δεύτερο πυλώνα της ΕΠΑΔ και αποτελεί το πλαίσιο για τον ανασχεδιασμό και την

⁷ Ημερομηνία προσπέλασης 2/3/2023 στο <https://mitos.gov.gr>

απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών. Στόχος του ΕΠΑΔ είναι η διαρκής βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών που παρέχονται σε πολίτες και επιχειρήσεις, μέσω της καταπολέμησης της γραφειοκρατίας.

Σήμερα, οι υπό εξέλιξη και ανάπτυξη δράσεις απλούστευσης είναι **43**.

Οι δράσεις απλούστευσης που έχουν τεθεί σε επιχειρησιακή λειτουργία είναι **109**.

Στον Πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται ενδεικτικά ορισμένες από τις σημαντικότερες ολοκληρωμένες δράσεις απλούστευσης στο πλαίσιο του ΕΠΑΔ⁸:

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Απλούστευση και ψηφιοποίηση της διαδικασίας έναρξης ατομικής επιχείρησης	<p>Δημιουργία πλατφόρμας στην ενιαία ψηφιακή πύλη (gov.gr) μέσω της οποίας θα γίνεται ψηφιακά η διαδικασία έναρξης ατομικής επιχείρησης. Μέσω της πλατφόρμας θα ενημερώνεται η ΑΑΔΕ και το ΓΕΜΗ για το σύνολο των πληροφοριών που απαιτείται και από τους δύο φορείς.</p> <p>Σύμφωνα με την προγενέστερη (προ απλούστευσης) διαδικασία, για να πραγματοποιηθεί η σύσταση της ατομικής επιχείρησης, ο επιτηδευματίας έπρεπε να μεταβεί στο επιμελητήριο και στον ΕΦΚΑ, έχοντας μαζί του όλα τα σχετικά δικαιολογητικά ώστε να πραγματοποιήσει τις προεγγραφές αντίστοιχα.</p> <p>Στη συνέχεια, ο επιτηδευματίας πήγαινε στην αντίστοιχη ΔΟΥ και με την υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών, λάμβανε το πιστοποιητικό έναρξης εργασιών από τη ΔΟΥ το οποίο, εν συνεχεία, το κατέθετε στο Επιμελητήριο και στο ΓΕΜΗ. Το τελευταίο βήμα της διαδικασίας αφορούσε στην υποβολή του πιστοποιητικού έναρξης εργασιών στον ΕΦΚΑ προκειμένου να</p>	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

⁸ <https://diadikasies.gov.gr/draseis>

	<p>ολοκληρωθεί η διαδικασία της σύστασης ατομικής επιχείρησης.</p> <p>Η απλουστευμένη διαδικασία διεκπεραιώνεται μέσω gov.gr. Ο ενδιαφερόμενος συμπληρώνει τα στοιχεία που απαιτούνται και υποβάλλει ηλεκτρονικά την αίτηση. Όλες οι απαιτούμενες ενέργειες για την εγγραφή της επιχείρησης όπου απαιτείται (ΓΕΜΗ, Επιμελητήριο, ΕΦΚΑ) ολοκληρώνονται αυτόματα μέσω διαλειτουργικότητας.</p> <p><u>Σχετική διαδικασία στο «ΜΙΤΟΣ»:</u> (113509) Έναρξη ατομικής επιχείρησης</p>	
<p>Αντικατάσταση άδειας οδήγησης</p>	<p>Τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου και ανάπτυξη εφαρμογής, με την οποία δόθηκε η δυνατότητα στους πολίτες να υποβάλουν ηλεκτρονικά τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την αντικατάσταση του εντύπου άδειας οδήγησης με νέου τύπου, αλλά και για την έκδοση αντιγράφου άδειας οδήγησης, λόγω φθοράς, απώλειας ή κλοπής μέσω μιας απλής διαδικασίας.</p> <p>Έτσι, μετασηματίστηκε πλήρως η εμπειρία των πολιτών στις καθημερινές τους συναλλαγές με τις υπηρεσίες των Περιφερειών και τέθηκε οριστικό τέλος σε μια σειρά από γραφειοκρατικές διαδικασίες που απαιτούσαν από τους πολίτες αναμονή σε μια σειρά από ουρές.</p> <p>Πιο συγκεκριμένα, οι πολίτες μπορούν πλέον να καταθέτουν την αίτηση τους και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την αντικατάσταση εντύπου άδειας οδήγησης ψηφιακά ηλεκτρονικά μέσω του gov.gr. Ειδικότερα, οι πολίτες θα μπορούν, μέσα από μια ιδιαίτερα απλή διαδικασία, να προβούν ψηφιακά μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης gov.gr σε:</p>	<p>ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ</p>

	<p>Αντικατάσταση άδειας οδήγησης με νέου τύπου</p> <p>Έκδοση αντιγράφου άδειας οδήγησης λόγω φθοράς</p> <p>Έκδοση αντιγράφου οδήγησης λόγω κλοπής ή απώλειας</p> <p><u>Σχετικές διαδικασίες στο «ΜΙΤΟΣ»:</u></p> <p>984472 Αντικατάσταση εντύπου άδειας οδήγησης</p> <p>241481 Αντίγραφο εντύπου άδειας οδήγησης λόγω απώλειας ή κλοπής</p> <p>019949 Αντίγραφο άδειας οδήγησης λόγω φθοράς ή αλλοίωσης.</p>	
Μείωση και τυποποίηση πιστοποιητικών φερεγγυότητας	<p>Καταγραφή, ομογενοποίηση και τυποποίηση όλων των πιστοποιητικών φερεγγυότητας που αφορούν στη δραστηριότητα και λειτουργία των επιχειρήσεων.</p> <p>Καθιέρωση του Ενιαίου Πιστοποιητικού Δικαστικής Φερεγγυότητας και ανάπτυξη ηλεκτρονικής υπηρεσίας για την έκδοση του από συγκεκριμένα δικαστήρια.</p> <p><u>Σχετικές διαδικασίες στο «ΜΙΤΟΣ»:</u></p> <p>094255 Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας.</p>	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ
Ψηφιακή δήλωση γέννησης	<p>Με την εν λόγω δράση, η οποία έχει καθολική εφαρμογή από 11-5-2020, εντός του χώρου γέννησης, πλήθος διαδικασιών ολοκληρώνεται πλέον από ένα μοναδικό σημείο επαφής.</p> <p><u>Σχετικές διαδικασίες στο «ΜΙΤΟΣ»:</u></p> <p>Δήλωση γέννησης τέκνου Απόδοση ΑΜΚΑ στο τέκνο Εγγραφή τέκνου σε δημοτολογική (οικογενειακή) μερίδα (κωδ. 344972)</p> <p>Χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας έμμεσου μέλους (κωδ. 106576), Ληξιαρχική πράξη γέννησης (κωδ. 239578)</p>	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

	Πιστοποιητικό γέννησης (κωδ. 525354) Επίδομα Γέννησης	
Εφαρμογή myTEKA	Η ηλεκτρονική πλατφόρμα myteka.gov.gr παρέχει πλήρη ενημέρωση για τις εισφορές και την εξέλιξη της αποταμίευσής τους. Οι ασφαλισμένοι σταδιακά αποκτούν τον έλεγχο της επικουρικής τους σύνταξης και βλέπουν πού πραγματικά συγκεντρώνονται και επενδύονται οι εισφορές τους.	ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Πίνακας 1- Ολοκληρωμένες Δράσεις Απλούστευσης ΕΠΑΔ

Για τον πυλώνα III: ΠΓ

Το Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας (ΠΓ) αποτελεί τον μηχανισμό αξιολόγησης και τεκμηρίωσης της ΕΠΑΔ. Διενεργεί μετρήσεις σχετικά με την επίπτωση των δράσεων απλούστευσης στα διοικητικά βάρη και τη γραφειοκρατία ανά τομέα πολιτικής. Επίσης, συντάσσει εκθέσεις και αναφορές για την πορεία των διοικητικών βαρών και την πορεία υλοποίησης της ΕΠΑΔ.

Στον Πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται ενδεικτικά ορισμένες από τις κυριότερες ολοκληρωμένες μετρήσεις στο πλαίσιο του Παρατηρητηρίου Γραφειοκρατίας⁹:

⁹ <https://diadikasies.gov.gr/metriseis>

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Έναρξη ατομικής επιχείρησης	<p>Σύμφωνα με την προγενέστερη (προ απλούστευσης) διαδικασία, για να πραγματοποιηθεί η σύσταση της ατομικής επιχείρησης, ο επιτηδευματίας έπρεπε να μεταβεί στο επιμελητήριο και στον ΕΦΚΑ, έχοντας μαζί του όλα τα σχετικά δικαιολογητικά ώστε να πραγματοποιήσει τις προεγγραφές αντίστοιχα. Στη συνέχεια, ο επιτηδευματίας πήγαινε στην αντίστοιχη ΔΟΥ και με την υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών, λάμβανε το πιστοποιητικό έναρξης εργασιών από τη ΔΟΥ το οποίο, εν συνεχεία, το κατέθετε στο Επιμελητήριο και στο ΓΕΜΗ. Το τελευταίο βήμα της διαδικασίας αφορούσε στην υποβολή του πιστοποιητικού έναρξης εργασιών στον ΕΦΚΑ προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία της σύστασης ατομικής επιχείρησης. Πριν την απλούστευση το συνολικό ετήσιο κόστος της διαδικασίας ανέρχόταν στα 17.421.100 ευρώ και αποτελούταν από 4 υποχρεώσεις (ανάθεση σε εξωτερικό συνεργάτη – ΓΕΜΗ – ΑΑΔΕ – ΕΦΚΑ).</p> <p>Μετά την απλούστευση η διαδικασία διεκπεραιώνεται μέσω gov.gr. Ο ενδιαφερόμενος συμπληρώνει τα στοιχεία που απαιτούνται και υποβάλλει ηλεκτρονικά την αίτηση. Όλες οι απαιτούμενες ενέργειες για την εγγραφή της επιχείρησης όπου απαιτείται (ΓΕΜΗ, Επιμελητήριο, ΕΦΚΑ) ολοκληρώνονται αυτόματα μέσω διαλειτουργικότητας.</p> <p>Σύμφωνα με τη μέτρηση, μετά την απλούστευση, το συνολικό ετήσιο κόστος της διαδικασίας ανέρχεται πλέον</p>	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	στα 7.691.580 ευρώ και αποτελείται από 3 υποχρεώσεις (ανάθεση σε εξωτερικό συνεργάτη – ΓΕΜΗ – ΑΑΔΕ).	
Λειτουργία συνεργείων οχημάτων	<p>Σύμφωνα με την προγενέστερη (προ απλούστευσης) διαδικασία, για την ίδρυση και λειτουργία συνεργείων επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων, όλων των κατηγοριών και ειδικοτήτων, ο ενδιαφερόμενος έπρεπε να υποβάλει αίτηση για αναγγελία έναρξης δραστηριότητας και λειτουργίας της επιχείρησης στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων, προκειμένου να του χορηγηθεί αντίστοιχη βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων λειτουργίας. Το συνολικό ετήσιο κόστος της διαδικασίας ανερχόταν στα 230.706 ευρώ και αποτελούταν από 2 υποχρεώσεις (συγκέντρωση δικαιολογητικών – συναλλαγή με δημόσιες υπηρεσίες).</p> <p>Μετά την απλούστευση με την ψήφιση του άρθρου 9 του ν. 4796/2021, η λειτουργία των συνεργείων οχημάτων έχει ενταχθεί σε καθεστώς γνωστοποίησης, η οποία πραγματοποιείται μέσω του notifybusiness.gov.gr, το οποίο είναι προσβάσιμο μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ), μέχρι την ενεργοποίηση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (Ο.Π.Σ.-Α.Δ.Ε.). Σημαντικό μέρος της απλούστευσης αποτελεί το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος δεν μεταβαίνει στην αρμόδια υπηρεσία προκειμένου να υποβάλει αίτηση λειτουργίας και δεν έχει υποχρέωση να συνυποβάλλει τα αντίστοιχα δικαιολογητικά, τα οποία, ωστόσο, οφείλει να τηρεί στον χώρο άσκησης της δραστηριότητάς του.</p>	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	<p>Σύμφωνα με τη μέτρηση, μετά την απλούστευση, το συνολικό ετήσιο κόστος της διαδικασίας ανέρχεται πλέον στα 155.493 ευρώ και αποτελείται από 2 υποχρεώσεις (συγκέντρωση δικαιολογητικών – αποστολή μέσω gov.gr).</p>	
<p>Απόδοση ΑΜΚΑ σε νεογνό</p>	<p>Σύμφωνα με την προγενέστερη (προ απλούστευσης) διαδικασία, η οποία ίσχυε μέχρι το Φεβρουάριο του 2020, για να αποδοθεί ο ΑΜΚΑ σε νεογνό, έπρεπε ο πολίτης/γονέας να μεταβεί σε Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), έχοντας μαζί του όλα τα σχετικά δικαιολογητικά ώστε να υποβάλλει τη σχετική δήλωση για την απόδοση ΑΜΚΑ στο νεογέννητο τέκνο του.</p> <p>Το συνολικό ετήσιο κόστος της διαδικασίας ανερχόταν στα 1.048.688 ευρώ και αποτελούταν από 2 υποχρεώσεις (κόστος πολίτη – κόστος δημόσιας υπηρεσίας ΚΕΠ).</p> <p>Μετά την απλούστευση, με τη διαδικασία που ισχύει από τις 18 Φεβρουαρίου 2020 (ΦΕΚ Β' 404/2020) και έπειτα, η απόδοση ΑΜΚΑ σε νεογνά γίνεται μέσω της νέας ψηφιοποιημένης δήλωσης γέννησης όπου ο πολίτης/γονέας υποβάλλει τη σχετική αίτηση εντός του Μαιευτηρίου γέννησης του τέκνου του.</p> <p>Σύμφωνα με τη μέτρηση, το συνολικό ετήσιο κόστος της διαδικασίας ανέρχεται πλέον στα 495.938 ευρώ και αποτελείται από 2 υποχρεώσεις (κόστος πολίτη – κόστος δημόσιας υπηρεσίας).</p>	<p>ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ</p>
<p>Ψηφιοποίηση Υπεύθυνης Δήλωσης</p>	<p>Σύμφωνα με την προγενέστερη (προ απλούστευσης) διαδικασία για την Υπεύθυνη Δήλωση, ο πολίτης ή ο εκπρόσωπος της επιχείρησης έπρεπε να μεταβεί σε Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) ή σε αστυνομικό τμήμα, με την ταυτότητά του ή άλλο έγγραφο πιστοποίησης, για να</p>	<p>ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ</p>

	<p>προχωρήσει σε Υπεύθυνη Δήλωση.</p> <p>Το συνολικό ετήσιο κόστος της διαδικασίας ανερχόταν στα 113.000.888 ευρώ και αποτελούταν από 2 υποχρεώσεις (υποβολή αίτησης – επεξεργασία αιτήματος).</p> <p>Μετά την απλούστευση, με τη διαδικασία που ισχύει από τον Μάρτιο 2020 και έπειτα, η Υπεύθυνη Δήλωση γίνεται και μέσω του gov.gr, εκτός από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών. Για την υπεύθυνη δήλωση ψηφιακά, ο πολίτης ή ο εκπρόσωπος της επιχείρησης θα πρέπει να είναι πιστοποιημένος χρήστης, δηλαδή να είναι κάτοχος κωδικών, είτε (α) Taxisnet, είτε (β) web banking σε ένα από τα διαθέσιμα τραπεζικά ιδρύματα. Επίσης, ο χρήστης θα πρέπει να έχει πιστοποιήσει τον αριθμό του κινητού του τηλεφώνου, είτε (α) στο Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας - ΕΜΕπ (αν χρησιμοποιεί τους κωδικούς taxisnet), είτε (β) στο τραπεζικό ίδρυμα που έχει κωδικούς web banking.</p> <p>Το συνολικό ετήσιο κόστος της διαδικασίας ανέρχεται πλέον στα 9.310.837 ευρώ και αποτελείται από 1 υποχρέωση (αίτηση μέσω gov.gr).</p>	
<p>Λειτουργία Σχολής Ναυαγοσωστικής Εκπαίδευσης</p>	<p>Σύμφωνα με την προγενέστερη (προ απλούστευσης) διαδικασία, για την ίδρυση και λειτουργία σχολής ναυαγοσωστικής εκπαίδευσης, ο ενδιαφερόμενος έπρεπε να υποβάλει αίτηση για αναγγελία έναρξης ίδρυσης και λειτουργίας της σχολής στην αρμόδια Λιμενική Αρχή, προκειμένου να του χορηγηθεί αντίστοιχη βεβαίωση συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας.</p> <p>Το συνολικό ετήσιο κόστος της διαδικασίας ανέρχεται στα</p>	<p>ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ</p>

	<p>8.242 ευρώ και αποτελείται από 2 υποχρεώσεις (διοικητικό βάρος – επιπλέον κόστη).</p> <p>Μετά την απλούστευση, με την ψήφιση του άρθρου 5 του ν. 4795/2021, η διαδικασία άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας λειτουργίας σχολής ναυαγοσωστικής εκπαίδευσης έχει υπαχθεί σε καθεστώς γνωστοποίησης. Η γνωστοποίηση υποβάλλεται μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος www.notifybusiness.gov.gr, το οποίο είναι προσβάσιμο μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr - ΕΨΠ), μέχρι την ενεργοποίηση του Ο.Π.Σ.- Α.Δ.Ε. Εναλλακτικά διεκπεραιώνεται μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής καταχώρισης αιτήσεων αρμοδιότητας Λιμενικής Αστυνομίας (e-ΔΛΑ). Το συνολικό ετήσιο κόστος της διαδικασίας ανέρχεται πλέον στα 10.162 ευρώ και αποτελείται από 2 υποχρεώσεις (συλλογή εγγράφων και αποστολή μέσω gov.gr –παράβολα).</p>	
--	---	--

Πίνακας 2 – Ολοκληρωμένες μετρήσεις Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας

1.2.6. Δικαιοπολιτική: αναδιοργάνωση, στελέχωση, εκπαίδευση

Συγκεκριμένες ανάγκες αναδιοργάνωσης των εμπλεκόμενων φορέων που προκύπτουν από την καταγραφή της εφαρμογής της μεταρρύθμισης

Στο πλαίσιο της ΕΠΔΔ δεν διαφαίνονται – κατά το παρόν - ανάγκες αναδιοργάνωσης των εμπλεκόμενων φορέων, ωστόσο θα αποτελούσε σημαντική προστιθέμενη αξία η μελλοντική άμεση εμπλοκή των Υπηρεσιών Συντονισμού των Υπουργείων για το νομοθετικό συντονισμό της ύλης, την εποπτείας της επικαιροποίησης του ΕΜΔΔ – Μίτος βάσει των νομοθετικών αλλαγών, καθώς και τον εσωτερικό συντονισμό της απλούστευσης εντός του Φορέα τους.

Συγκεκριμένες ελλείψεις στη στελέχωση που προκύπτουν από την καταγραφή της εφαρμογής της μεταρρύθμισης και αν αντιμετωπίστηκαν

Η ΕΠΔΔ είναι νέα πολιτική, η οποία απαιτεί σωστά στελεχωμένες υπηρεσίες, με εξειδικευμένο προσωπικό, με βασικές γνώσεις: 1. Αρχών απλούστευσης και μοντελοποίησης διαδικασιών, 2. Νομοθεσίας περί προμηθειών και συμβάσεων, και δεξιότητες στη διαπροσωπική επικοινωνία και τη συνεργασία σε Ομάδες. Το έλλειμμα στελέχωσης είναι διαχρονικό στις υπηρεσίες του δημοσίου, ωστόσο το σημαντικό είναι η στελέχωση με το κατάλληλο προσωπικό σε γνώσεις και δεξιότητες.

Συγκεκριμένες ανάγκες εκπαίδευσης των στελεχών που εφαρμόζουν τη μεταρρύθμιση

Τα στελέχη που εμπλέκονται άμεσα με την εφαρμογή της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης και ειδικότερα σε ό,τι αφορά στο ΕΜΔΔ - «Μίτος», απαιτείται να εκπαιδευτούν και υποστηριχθούν ως προς την πλήρη και ορθή καταχώριση στο εν λόγω μητρώο της απαραίτητης πληροφορίας των διαδικασιών αρμοδιότητάς τους, με τη χρήση ενιαίων κανόνων που αποσκοπούν στην ομοιογενή και τυποποιημένη καταχώριση της πληροφορίας αυτής. Επίσης, χρειάζεται να βελτιωθεί το γνωστικό τους υπόβαθρο σχετικά με την Ε.Π.Δ.Δ. και να εξοικειωθούν περαιτέρω στη χρήση ψηφιακών εργαλείων, ώστε να μπορούν να ολοκληρώσουν με επιτυχία την καταχώριση των διαδικασιών που τους ανατίθενται.

Στο πλαίσιο αυτό, από τον Φεβρουάριο τρέχοντος έτους βρίσκεται σε εξέλιξη ειδικό επιμορφωτικό πρόγραμμα στο ΕΚΔΔΑ το οποίο απευθύνεται αποκλειστικά στις αρμόδιες υπηρεσίες καταχώρισης, επικαιροποίησης και διαγραφής διαδικασιών στο ΕΜΔΔ Μίτος, ήτοι στις αρχές θεσμοθέτησης αυτών και τους φορείς που προτείνουν τη σχετική νομοθεσία ή εκδίδουν τις κανονιστικές πράξεις που καθορίζουν τα βήματα και τους όρους διεκπεραίωσης των εν λόγω διοικητικών διαδικασιών. Επιπρόσθετα, το πρόγραμμα απευθύνεται στην κεντρική διοίκηση των εποπτευόμενων φορέων Υπουργείων που εφαρμόζουν τις διοικητικές διαδικασίες, στους οποίους εποπτευόμενους φορείς έχει μεταβιβαστεί η αρμοδιότητα καταχώρισης και επικαιροποίησης των διαδικασιών αρμοδιότητάς τους, με πράξη των Υπηρεσιακών τους Γραμματέων, ή των κατ' αντιστοιχία

αρμοδίων οργάνων, και μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Απώτερος στόχος είναι να επιταχυνθεί η ολοκλήρωση καταχώρισης του συνόλου των διαδικασιών του δημοσίου τομέα και η ποιοτική βελτίωση της καταχώρισή τους, μέσα από τις γνώσεις και τα εργαλεία που οι εκπαιδευόμενοι θα λάβουν από το επιμορφωτικό πρόγραμμα.

Ως προς τον ανασχεδιασμό και την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών καθώς και τη μεθοδολογία μέτρησης και αποτύπωσης των διοικητικών βαρών (πυλώνες II και III της ΕΠΔΔ), απαιτείται αντίστοιχη εκπαίδευση και εξοικείωση των στελεχών της δημόσιας διοίκησης. Προς την κατεύθυνση αυτή, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης το προσεχές διάστημα θα προχωρήσει στον σχεδιασμό ανάλογων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε συνεργασία με το ΕΚΔΔΑ αξιοποιώντας ή και εμπλουτίζοντας ήδη υφιστάμενα προγράμματα που είναι σε εξέλιξη.

1.2.7. Σημεία επαφής (κοινοί τόποι) με μεταρρύθμιση του επιτελικού κράτους

Ο νόμος για το επιτελικό κράτος (ν. 4622/2019) αφιερώνει ειδικό κεφάλαιο (Κεφάλαιο Γ', άρθρα 57-64) στη Νομοπαρασκευαστική Διαδικασία και την καλή νομοθέτηση και επιπλέον κεφάλαιο (Κεφάλαιο Δ', άρθρα 65-67) στην Κωδικοποίηση και Αναμόρφωση του Δικαίου. Στις ανωτέρω διατάξεις δίδονται οι βασικοί ορισμοί, οι αρχές καλής νομοθέτησης και ειδικοί νομοτεχνικοί κανόνες, περιγράφεται η νομοπαρασκευαστική διαδικασία, ρυθμίζονται τα βασικά εργαλεία και μέσα καλής νομοθέτησης, όπως η ανάλυση συνεπειών ρύθμισης και η διαβούλευση, καθορίζονται τα βασικά όργανα και διαδικασίες κωδικοποίησης. Ταυτοχρόνως θεσπίζονται ιδιαίτερες διοικητικές δομές που υποστηρίζουν τη νομοπαρασκευαστική διαδικασία και την καλή νομοθέτηση, όπως η Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, η Γενική Γραμματεία Συντονισμού, η Επιτροπή Αξιολόγησης της Ποιότητας της Νομοπαρασκευαστικής Διαδικασίας οι Υπηρεσίες Συντονισμού των Υπουργείων, η Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης και το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ως αρμόδιο για την απλούστευση διαδικασιών Υπουργείο.

Η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών έχει άμεση συνέργεια και ευρύ πεδίο σημείων επαφής με το νόμο 4622/2019 για το επιτελικό κράτος. Ειδικότερα:

- **Με τα άρθρα 57 και 58**, καθώς τόσο ο πυλώνας II – Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ), στον πρώτο από τους 3 άξονες παρέμβασής του, στοχεύει σε «Ποιοτικές και φιλικές ρυθμίσεις», όσο και ο πυλώνας III με τον μηχανισμό του Παρατηρητηρίου Γραφειοκρατίας, που αποσκοπεί στη μέτρηση διοικητικών βαρών και την αποτίμησή τους, **ενώ παράλληλα υποστηρίζει** τη διαδικασία κατάρτισης των Αναλύσεων Συνεπειών Ρύθμισης νομοσχεδίων ή την αξιολόγηση αποτελεσμάτων εφαρμογής ρυθμίσεων του **άρθρου 56 του ν. 4622/2019 (Α' 133)** που διενεργεί η Προεδρία της Κυβέρνησης, μέσω της παροχής στοιχείων από τις μετρήσεις διοικητικών βαρών που πραγματοποιεί, εφόσον αυτό ζητηθεί από τις υπηρεσίες της Προεδρίας της Κυβέρνησης.
- **Με το άρθρο 58 παράγραφος 2 του ν.4622/2019 βάσει του οποίου “οι αρχές καλής νομοθέτησης εφαρμόζονται:** (α) *κατά την κατάρτιση σχεδίων και προτάσεων νόμων, καθώς και κανονιστικών πράξεων, (β) κατά την αξιολόγηση των νόμων και των κανονιστικών πράξεων, (γ) κατά την απλούστευση, την αναμόρφωση και την κωδικοποίηση των ρυθμίσεων”.*
- **Με το άρθρο 61 του ν. 4622/2019** που αφορά στη Δημόσια Διαβούλευση και σχετίζεται με τον τρίτο άξονα παρέμβασης του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης (ΕΠΑΔ) «Έγκαιρη και ακριβής πληροφόρηση», η οποία προάγει την αρχή της διαφάνειας (**βλ. και παρ. 3 άρθρου 19 ν. 4622/2019**) και της αποτελεσματικής επικοινωνίας μέσω της προσβασιμότητας στις ρυθμίσεις και της δυνατότητας υποβολής προτάσεων σχετικών με αυτές, κατά το στάδιο της κατάρτισης και της αξιολόγησης της εφαρμογής τους (ανοιχτή διαδικασία), τη λογοδοσία μέσω του σαφούς προσδιορισμού των αρμόδιων οργάνων εφαρμογής των ρυθμίσεων και την ασφάλεια δικαίου.

Περαιτέρω, η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών στοχεύει στη βελτίωση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, στη διοικητική και νομοθετική κωδικοποίηση και στην καλή ρυθμιστική λειτουργία της διοίκησης. Η θεματική αυτή

περιλαμβάνει δράσεις βελτίωσης της ποιότητας της νομοθεσίας και της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας, μεταξύ των οποίων:

Α) την εκπόνηση του εγχειριδίου νομοπαρασκευαστικής μεθοδολογίας: Το εγχειρίδιο¹⁰ απευθύνεται σε όλους τους μετέχοντες στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία, ιδίως στα στελέχη των Υπουργείων και της Προεδρίας της Κυβέρνησης, καθώς και στα μέλη των νομοπαρασκευαστικών επιτροπών και της Επιτροπής Αξιολόγησης της Ποιότητας της Νομοπαρασκευαστικής Διαδικασίας. **Η εκπόνηση του εγχειριδίου υλοποιεί τις προβλέψεις της παρ. 5 άρθρου 58 του νόμου για το επιτελικό κράτος (ν. 4622/2019).**

Β) την εκπόνηση του εγχειριδίου Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης και την ψηφιοποίηση του σχετικού προτύπου που βασίζεται στο εγχειρίδιο¹¹. Το Εγχειρίδιο διακρίνεται σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αποτελεί έναν Οδηγό Συμπλήρωσης των οκτώ ενοτήτων της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης, με τον οποίο παρέχονται οδηγίες για τη συμπλήρωση του περιεχομένου. Το δεύτερο μέρος συνιστά το Υπόδειγμα της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης, το οποίο περιλαμβάνει αναλυτικά τις ενότητες από τις οποίες απαρτίζεται βάσει του νόμου. **Η εκπόνηση του εγχειριδίου υλοποιεί τις προβλέψεις της παρ. 5 άρθρου 62 του νόμου για το επιτελικό κράτος (ν. 4622/2019).**

Γ) την Εθνική Πύλη Κωδικοποίησης¹², η οποία θα αποτελέσει αφενός τον ηλεκτρονικό κόμβο των κωδικοποιημένων νομοθετημάτων, οργανωμένα σύμφωνα με επικαιροποιημένα πρότυπα και διατίθενται δωρεάν στο ευρύ κοινό, και αφετέρου την πλατφόρμα μέσω της οποίας θα τυποποιείται το σύνολο της νομοπαραγωγικής και ρυθμιστικής ροής, και θα διευκολύνεται η κωδικοποίηση και υποστηρίζεται η λειτουργία των δομών καλής νομοθέτησης. Στόχος του έργου είναι η διάθεση έγκυρης πληροφορίας επί της νομοθεσίας στο ευρύ κοινό, η υποστήριξη της στρατηγικής και των πολιτικών για την αποκατάσταση της εσωτερικής συνοχής του δικαίου, η βελτίωση της ποιότητας των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων και των διαδικασιών παραγωγής τους, καθώς και η συστηματική ένταξη τους σε σύνολο κανόνων δικαίου. **Η Εθνική Πύλη Κωδικοποίησης υλοποιεί τις**

¹⁰ <https://diadikasies.gov.gr/kali-nomothetisi>

¹¹ <https://diadikasies.gov.gr/kali-nomothetisi>

¹² Ibid.

προβλέψεις των Κεφαλαίων Γ΄ και Δ΄ του ν. για το επιτελικό κράτος (ν. 4622/2019) όσον αφορά στη νομοπαραγωγική διαδικασία και τη διοικητική κωδικοποίηση του δικαίου, ενώ ενσωματώνει το σύνολο των προτύπων που έχουν παραχθεί από τα ανωτέρω εγχειρίδια.

Δ) την εκπόνηση επιμέρους νομοθετικών κωδικοποιήσεων, όπως για παράδειγμα «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας θαλάσσιων ενδομεταφορών και δικαιωμάτων επιβατών» (ν. 4948/2022, Α΄ 125), Κύρωση Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α΄ 111), κλπ. Ταυτοχρόνως περιλαμβάνεται η ανάδειξη ή εκπόνηση σειράς διοικητικών κωδικοποιήσεων, όπως:

- την ανάρτηση του ιστορικού αρχείου του έργου «Διαρκή Κώδικα Νομοθεσίας – Ραπτάρχη¹³»: Στο έργο αυτό περιέχεται η Ελληνική Νομοθεσία από τη σύσταση του ελληνικού κράτους το 1833, κατανεμημένη σε 40 «Θεματικές Ενότητες». Η κάθε Θεματική Ενότητα υποδιαιρείται σε «Κεφάλαια» και κάθε Κεφάλαιο υποδιαιρείται σε «Θέματα», όπου εντάσσεται χρονολογικά ταξινομημένη η σχετική νομοθεσία. Το έργο περιλαμβάνει επίσης, αριθμητικό και αλφαβητικό ευρετήριο. Ο Διαρκής Κώδικας Νομοθεσίας – Ραπτάρχη έχει τεράστια ιστορική αξία και αποτελεί το σημαντικότερο εργαλείο αναμόρφωσης της ελληνικής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση της πολυνομίας και των ζητημάτων εσωτερικής συνοχής.
- την εκπόνηση και ανάρτηση του Πανδέκτη¹⁴ κατεπειγόντων ρυθμιστικών μέτρων. Το έργο αυτό αποτελεί την «Ειδική Διοικητική Κωδικοποίηση νομοθεσίας κατεπειγόντων μέτρων αποφυγής και περιορισμού διάδοσης του κορωνοϊού COVID- 19 και αντιμετώπισης σχετικών προβλημάτων». Δημιουργήθηκε κατά την περίοδο της υγειονομικής κρίσης και ενημερώνεται διαρκώς μέσω σημαντικών μεθοδολογικών και λειτουργικών εργαλείων.

Όλες οι ανωτέρω νομοθετικές και διοικητικές κωδικοποιήσεις έλαβαν χώρα σύμφωνα με το κεφάλαιο Δ΄ του νόμου για το επιτελικό κράτος (ν. 4622/2019).

¹³ <https://raptarchis.gov.gr/list/>

¹⁴ <https://www.secdigital.gov.gr/project/pandektis-katepeigonton-rythmistikon-m/>

Συμπερασματικά, καθίσταται σαφές, ότι το σύνολο των ανωτέρω πρωτοβουλιών έχουν ένα ευρύ πεδίο επαφής αλλά και κοινών τόπων με την μεταρρύθμιση του επιτελικού κράτους, καθώς αφενός υλοποιούν θεμελιώδεις προβλέψεις της σχετικής νομοθεσίας, αφετέρου στοχεύουν στην ενίσχυση της συνεργασίας των δημόσιων φορέων, όσον αφορά στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία και την καλή νομοθέτηση.

Όπως έχει επισημανθεί στη σχετική βιβλιογραφία¹⁵, ο ρυθμιστικός ρόλος της δημόσιας διοίκησης, παρότι όχι προφανής, είναι μία από τις σημαντικότερες εξουσίες που διαθέτει και επηρεάζει τόσο την ισχύ και την ποιότητα της παρέμβασής της στην οικονομία και την κοινωνία, όσο και τη σχέση της με τους πολιτικούς θεσμούς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

1.2.8. Σημεία επαφής (κοινοί τόποι) με μεταρρύθμιση 2 Προϋπολογισμός επιδόσεων

Η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών (ΕΠΔΔ) συνίσταται μεταξύ άλλων, στην απλούστευση διοικητικών διαδικασιών και στις μετρήσεις διοικητικών βαρών.

Οι συγκεκριμένοι πυλώνες αυτής της πολιτικής συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της μεταρρύθμισης του Προϋπολογισμού επιδόσεων που υλοποιείται υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Οικονομικών και συνδέονται ευρύτερα με την εμπέδωση της Διοίκησης μέσω Αποτελεσμάτων (Results Based Management). Ειδικότερα στο Ετήσιο Σχέδιο Προϋπολογισμού (ΕΣΠ) «Ψηφιοποίηση και Απλούστευση Διαδικασιών» του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, για τα έτη 2022 και 2023_16 έχουν ενταχθεί οι ακόλουθοι δύο (2) δείκτες.

¹⁵ Βλ. ενδεικτικά Νταλάκου Β. (2021), «Ρυθμιστική διακυβέρνηση, καλή νομοθέτηση και δημόσια διοίκηση», στο: Σωτηρόπουλος Δ.Α. και Β. Νταλάκου, Το Σύγχρονο Διοικητικό Σύστημα στην Ελλάδα, εκδόσεις ΕΑΠ.

¹⁶ Προϋπολογισμός επιδόσεων 2023, Υπουργείο Οικονομικών, Νοέμβριος 2022, σελ. 270-271.

Δείκτης 1: Αριθμός απλουστευμένων ή και ψηφιοποιημένων διαδικασιών.

Ο εν λόγω δείκτης για το έτος 2023 αφορά στις διοικητικές διαδικασίες σε διάφορους τομείς πολιτικής και φορείς που θα απλουστευθούν κυρίως μέσω της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ 2014-2020 Πράξης που αφορά στην υλοποίηση του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ), αλλά και μέσω άλλων έργων/ δράσεων της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών. Οι τομείς πολιτικής που επικεντρώνει τις δράσεις απλούστευσης του το ΕΠΑΔ κατά την τρέχουσα περίοδο είναι οι εξής:

- Ναυτιλία και Νησιωτική Πολιτική
- Ζητήματα Ανθρώπινου Δυναμικού,
- Δημόσιες Συμβάσεις,
- Τουρισμός,
- Επικουρική Ασφάλιση,
- Κοινωνική Ασφάλιση,
- Αγροτική Ανάπτυξη και Τρόφιμα,
- Επιχειρηματικότητα.

Δείκτης 2: Αριθμός νομοθετικών/κανονιστικών πράξεων για τις οποίες πραγματοποιήθηκε μέτρηση διοικητικών βαρών.

Ο εν λόγω δείκτης για το έτος 2023 αφορά στους νόμους και τις προκύπτουσες κανονιστικές πράξεις για τα οποία θα πραγματοποιηθούν μετρήσεις διοικητικών βαρών κυρίως μέσω του Παρατηρητηρίου Γραφειοκρατίας, στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ 2014-2020 πράξης που αφορά στην υλοποίηση του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών, αλλά και μέσω άλλων έργων/δράσεων της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών.

Βάσει των προαναφερόμενων υφίσταται σημείο επαφής της Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών με τη μεταρρύθμιση του Προϋπολογισμού επιδόσεων (performance budgeting), στο βαθμό που τα αποτελέσματα της ΕΠΔΔ, σύμφωνα με τους δείκτες που έχουν διαμορφωθεί, συμβάλλει:

1. Στην επιτυχή εφαρμογή του προϋπολογισμού επιδόσεων κυρίως με τη βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης που αφορά στη διαχείριση των διαθέσιμων δημόσιων πόρων και τον επακόλουθο εξορθολογισμό στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με στόχο τη βελτίωση του δημοσιονομικού αποτελέσματος,
2. Στην υποστήριξη της διαδικασίας επισκόπησης των δαπανών και ενδεχομένως στην εξοικονόμηση πόρων ή και στη διευκόλυνση της δημιουργίας δημοσιονομικού χώρου για νέες πολιτικές.
3. Στην ενίσχυση της διαφάνειας στη διαχείριση δημόσιων πόρων

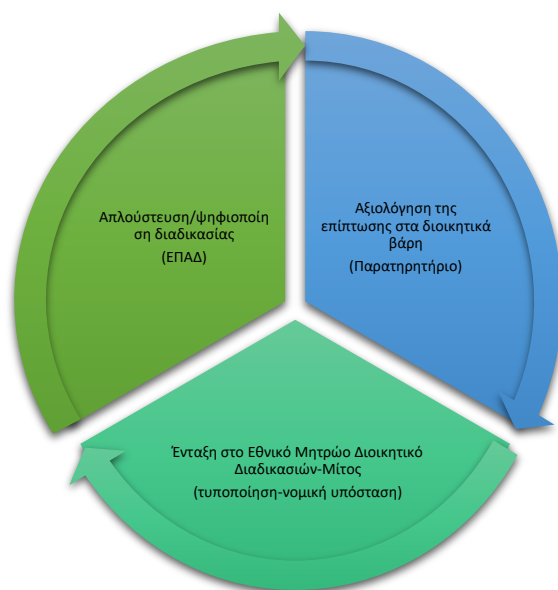
Εν κατακλείδι αποτελεί θετικό και καινοτομικό στοιχείο το γεγονός ότι η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών, ως μια οριζόντια πολιτική - πρόγραμμα, μέρος των πολιτικών και προγραμμάτων του συνόλου των Υπουργείων, όπως αποτυπώνονται στο Παράρτημα του Κρατικού Προϋπολογισμού επιδόσεων, περιγράφεται (Στρατηγική, στόχοι, εκροές, κύριες δράσεις και αναμενόμενα αποτελέσματα, ανθρώπινο δυναμικό), εντάσσεται σε συγκεκριμένο και ποσοτικοποιημένο πλαίσιο στοχοθεσίας (ανάπτυξη δεικτών μέτρησης και προσδιορισμός τιμών - στόχων) και τελικά βάσει των πληροφοριών επίδοσης αξιολογείται μεσοπρόθεσμα και κατά τη διαδικασία της επισκόπησης των δαπανών. Η διαδικασία αυτή οδηγεί στην εξαγωγή τεκμηριωμένων συμπερασμάτων και την κατάρτιση προτάσεων που αφορούν στην ορθή χρήση των πόρων που διατίθενται για την υλοποίησή της, στην παραγωγή αποτελεσμάτων ανάλογων του μεγέθους των διατιθέμενων πόρων, ή και στην ανάγκη εξορθολογισμού τους.

1.2.9. Σημεία επαφής (κοινοί τόποι) με άλλες μεταρρυθμίσεις στη Δημόσια Διοίκηση

Ο πυλώνας I της Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών είναι το ΕΜΔΔ – Μίτος. Αποτελεί το αποθετήριο διαδικασιών του δημοσίου και σε αυτό αποτυπώνεται χρήσιμη διοικητική πληροφορία ανά διαδικασία, μεταξύ άλλων, για τον:

- τύπο της (εξωστρεφής, εσωστρεφής-ενδοδιοικητική, αμφιστρεφής),
- το θεσμικό φορέα που είναι ο ιδιοκτήτης της διαδικασίας και υπεύθυνος για κάθε θεσμική μεταβολή της
- τον εκτελεστικό/ εφαρμοστικό φορέα, ήτοι τον φορέα που εκτελεί τη διαδικασία και παράγει ένα αποτέλεσμα / προϊόν, πχ. Απόφαση, Άδεια, Έλεγχο, κλπ.
- λοιπές πληροφορίες για τη νομοθεσία, ποιους αφορά: πολίτες, επιχειρήσεις, δημόσιο, σε ποια γεγονότα ζωής εντάσσεται, πχ. Εκπαίδευση, Πολιτισμός, κα., δικαιολογητικά και προϋποθέσεις, κλπ.

Το ΕΜΔΔ – Μίτος και οι πληροφορίες που αυτό συγκεντρώνει, αποτελεί το όχημα για την περαιτέρω απλούστευση των διαδικασιών (πυλώνας II) και για την εφαρμογή διοικητικών μετρήσεων (πυλώνας III) και για το λόγο αυτό επισημαίνουμε ότι οι τρεις πυλώνες της ΕΠΔΔ αλληλεπιδρούν μεταξύ τους.

Εικόνα 1: Αλληλεπίδραση εργαλείων Ε.Π.Δ.Δ.

Η καταγραφή του συνόλου των διαδικασιών του δημοσίου σε ένα αποθετήριο της δημόσιας διοίκησης, αποτελεί εργαλείο υποστήριξης για την επιτυχη εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης – ν. 5013/2022 (12 Α΄).

Στο άρθρο 17 παρ. 2 του ν. 5013/2022 (ΦΕΚ Α/12/19-01-2023) “Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, διαχείριση κινδύνων στον δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις”, ορίζεται ρητά ότι το Πληροφοριακό Σύστημα της Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης (άρθ. 15, παρ. 5 του ίδιου νόμου) θα διαλειτουργεί με το ΕΜΔΔ - Μίτος.

Από το ΕΜΔΔ – Μίτος αντλείται αυτόματα κάθε αναγκαία πληροφορία ανά διαδικασία, με τους φορείς που εμπλέκονται και τις αρμοδιότητες που ασκούν. Περαιτέρω μπορεί να αντληθεί η πληροφορία για τις διαδικασίες και αρμοδιότητες στις οποίες εμπλέκονται φορείς του αποκεντρωμένου και τοπικού επιπέδου διακυβέρνησης, όπως αυτό διαρθρώνεται σε περιφερειακή και δημοτική αυτοδιοίκηση.

Με δεδομένη την απόλυτη συνάφεια μεταξύ αρμοδιοτήτων και διαδικασιών, καθίσταται δυνατή και η απεικόνιση του πλήθους διαδικασιών - αρμοδιοτήτων, συγκεντρωτικά ανά Υπουργείο, για την εξαγωγή σημαντικών συμπερασμάτων και χρήσιμων δεδομένων για την άσκηση της πολιτικής της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

Συνεπώς διαπιστώνεται κρίσιμο σημείο επαφής μεταξύ της πολιτικής των διοικητικών διαδικασιών και της πολιτικής για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, με το ΕΜΔΔ – Μίτος να καθίσταται ένα από τα επιχειρησιακά εργαλεία της νέας αυτής πολιτικής.

1.2.10. Τελικά Συμπεράσματα

Τα κυριότερα διαχρονικά θεσμικά εμπόδια στην εφαρμογή πολιτικών απλούστευσης στη χώρα μας, η υπέρβαση των οποίων είναι και το στοίχημα της ΕΠΔΔ, είναι τα ακόλουθα:

- Έλλειψη μιας κεντρικής διοικητικής στρατηγικής απλούστευσης διαδικασιών
- Έλλειψη κεντρικού συντονισμού
- Έλλειψη οργανωσιακής κουλτούρας - Αντίσταση στην αλλαγή - Δυσπιστία - Μειωμένη ανταπόκριση των εμπλεκόμενων φορέων
- Έλλειψη γνώσεων και εμπειρίας των στελεχών της ΔΔ για τις τεχνικές/εργαλεία απλούστευσης
- Απουσία μηχανισμών μέτρησης της αποτελεσματικότητας της ΔΔ, μη τήρηση και συγκριτική αξιολόγηση στατιστικών στοιχείων
- Πολυνομία, περιπλοκότητα ρυθμίσεων (Κακονομία)
- Ύπαρξη πολλών γραφειοκρατικών αγκυλώσεων
- Περιορισμένοι πόροι υποστήριξης των δράσεων απλούστευσης

Έχοντας εντοπίσει τις αδυναμίες των παλαιότερων διοικητικών μεταρρυθμίσεων το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης δια της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών η οποία συντονίζει την πολιτική ΕΠΔΔ έχει συνοψίσει τους δομικούς παράγοντες μακροπρόθεσμων αλλαγών (macro forces) που επηρεάζουν τον τομέα δράσης της στα ακόλουθα σημεία:

- Ύπαρξη συνολικής και όχι κατακερματισμένης/ αποσπασματικής κυβερνητικής προσέγγισης στον τομέα των απλουστεύσεων διοικητικών διαδικασιών και μείωσης της γραφειοκρατίας.
- Χάραξη πολιτικής συντονισμού του διοικητικού και ψηφιακού μετασχηματισμού από το Υπουργείο ΨΔ, ως κεντρικά υπεύθυνο φορέα υλοποίησης.
- Εκπόνηση ενιαίας επικοινωνιακής/ενημερωτικής πολιτικής στα θέματα κράτους και πολίτη/επιχείρησης.
- Υποστήριξη απλουστευτικών δράσεων από όλα τα κλιμάκια της πολιτικής και διοικητικής ιεραρχίας εντός της Δημόσιας Διοίκησης.

- Εκπαίδευση/επιμόρφωση των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης στην εφαρμογή τεχνικών και χρήση εργαλείων απλούστευσης.
- Αλλαγή οργανωσιακής κουλτούρας.
- Προτεραιοποίηση δράσεων απλούστευσης οριζόντιου χαρακτήρα ανάλογα με την αναγκαιότητα και την προστιθέμενη αξία αυτών.
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής των πολιτικών απλουστεύσεων - Τήρηση στατιστικών δεδομένων - Χρήση δεικτών απόδοσης – Μετρήσεις μείωσης του Διοικητικού βάρους- Συγκριτική αξιολόγηση.
- Βελτίωση της ποιότητας των ρυθμίσεων – Τήρηση μέσων καλής νομοθέτησης- Περιορισμός «ρυθμιστικού πληθωρισμού».
- Διαφάνεια στη δράση της δημόσιας διοίκησης.

Για πολλές δεκαετίες, οι δράσεις απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, σχεδιάζονταν και υλοποιούνταν μεμονωμένα και συνήθως αποτελούσαν δευτερεύουσας σημασίας στόχευση ή απόρροια της όποιας νομοθετικής ή κανονιστικής παρέμβασης, δίχως να εντάσσονται σε μια συνεκτική δημόσια πολιτική βασισμένη σε κοινές αρχές και στόχους και χρησιμοποιώντας κοινή μεθοδολογία και κοινούς κανόνες. Αποτέλεσμα της διαπίστωσης αυτής είναι, πως ακόμα και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Διοίκηση προωθούσε ρηξικέλευθες και αποτελεσματικές λύσεις ανασχεδιασμού, απλούστευσης και ψηφιοποίησης διαδικασιών, αυτές δεν απέδιδαν το μέγιστο όφελος ως προς την αλλαγή των στερεοτύπων και της αντίληψης του πολίτη για το Κράτος, τη Δημόσια Διοίκηση και τους θεσμούς. Το όποιο θετικό αποτέλεσμα είχε τομεακό ή χρονικά περιορισμένο χαρακτήρα.

Ο νόμος για το Επιτελικό Κράτος (ν. 4622/2019), προώθησε για πρώτη φορά την αντίληψη πως η Καλή Νομοθέτηση και η απλούστευση των διαδικασιών είναι συνδεδεμένες πολιτικές, παρότι η καταπολέμηση της περιττής γραφειοκρατίας δεν είναι πάντα ζήτημα νομοθεσίας. Υπό αυτήν την έννοια, με το άρθρο 45 του ν. 4635/2019, θεσμοθετήθηκε το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (εφεξής ΕΠΑΔ), τόσο ως μια κεντρική, οριζόντια δημόσια πολιτική, στην οποία εντάσσονται οι προσπάθειες αναβάθμισης της ποιότητας του ρυθμιστικού

περιβάλλοντος, η ψηφιοποίηση και ο ανασχεδιασμός των διοικητικών διαδικασιών και η βελτίωση της πληροφόρησης των πολιτών όσο και ως ένα εργαλείο για την υλοποίηση της παραπάνω αποστολής.

Το εγχείρημα αυτό το οποίο ξεκίνησε από το έτος 2019 έχει εξελιχθεί στην πορεία μέσα από την εμπειρία εφαρμογής του και με τελευταία τη θεσμοθέτηση του ν. 4961/2022 για τις αναδυόμενες τεχνολογίες, η ελληνική δημόσια διοίκηση διαθέτει πλέον την εθνική της πολιτική για τις διοικητικές διαδικασίες (ΕΠΔΔ).

Πρόκειται για τη συνεκτική δημόσια πολιτική καταγραφής, τυποποίησης και αξιολόγησης των διοικητικών διαδικασιών του δημοσίου, η οποία ταυτοχρόνως προάγει, αλλά και προαπαιτεί μια στιβαρή πολιτική ψηφιακής διακυβέρνησης.

Τα αποτελέσματα αυτής της πολιτικής επιθυμούμε να είναι ανοικτά προς την κοινωνία, μέσα από την πλατφόρμα της ΕΠΔΔ - diadikasies.gov.gr, με την οποία πραγματώνεται ο σκοπός δημιουργίας ενός ενιαίου πλαισίου για τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών και την υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης, χωρίς περιττά διοικητικά βάρη, χωρίς περιττή γραφειοκρατία.

Η υλοποίηση του οράματος βασίζεται σε τρεις αλληλένδετους πυλώνες, σε πλήρη αλληλεπίδραση μεταξύ τους, καθώς όλες οι σύγχρονες δημόσιες πολιτικές, πρέπει να έχουν το στοιχείο της καταγραφής, της υλοποίησης και της ανατροφοδότησης, μέσω δεδομένων.

Συνοψίζοντας:

- Ο πρώτος πυλώνας είναι το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών «Μίτος».

Ο Μίτος είναι το εθνικό αποθετήριο, όπου καταγράφονται και συγκεντρώνονται όλες οι διαδικασίες του Κράτους, φυσικές ή ψηφιακές. Δεν είναι απλά μια πλατφόρμα. Είναι κατά βάση ένα θεσμικό εργαλείο, που βοηθάει τον πολίτη να βγει από τον λαβύρινθο της γραφειοκρατίας, φιλοδοξώντας να αποτελέσει τη θεσμική μνήμη του τρόπου λειτουργίας του Κράτους, αλλά και να διασφαλίσει τη συνέχεια και τη βιωσιμότητα των πολιτικών διοικητικής μεταρρύθμισης σε μεσομακροπρόθεσμο ορίζοντα.

- Ο δεύτερος πυλώνας είναι το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ).

Το ΕΠΑΔ συγκεντρώνει όλες τις απλουστευτικές δράσεις διοικητικών διαδικασιών, από διαφορετικούς τομείς πολιτικής, οι οποίες υλοποιούνται στη βάση μιας κοινής μεθοδολογίας απλούστευσης και ανασχεδιασμού, είτε με διοικητικά είτε με τεχνολογικά εργαλεία. Για την ομοιογενή προσέγγιση της απλούστευσης η Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης & Απλούστευσης Διαδικασιών έχει εκδώσει Οδηγό Απλουστεύσεων με τις βασικές αρχές και τα εργαλεία απλούστευσης.

• Ο Τρίτος πυλώνας είναι το Παρατηρητήριο για τη Γραφειοκρατία.

Το Παρατηρητήριο αποτελεί έναν μηχανισμό που εφαρμόζει εργαλεία και μεθοδολογίες αξιολόγησης και μέτρησης διοικητικών βαρών, ώστε να διαμορφωθεί και στην Ελλάδα ένας επίσημος δείκτης Γραφειοκρατίας, που θα συμβάλει στην περαιτέρω αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και στην αξιοπιστία της Χώρας μας σε ξένες επενδύσεις.

Η ανωτέρω δημόσια πολιτική, θεωρείται ένα θεσμικό θεμέλιο - παρακαταθήκη για τη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης και εξυπηρετεί ένα διπλό σκοπό:

Να υπάρχει μια συνεχής ροή δράσεων για την απλούστευση των διαδικασιών και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Κράτους προς πολίτες και επιχειρήσεις,

Να δημιουργηθεί μια ενιαία ταυτότητα για όλες τις δράσεις που υλοποιούν όλες οι υπηρεσίες του Κράτους για την απλούστευση των διαδικασιών, προκειμένου να αλλάξουμε ριζικά και τις αντιλήψεις των πολιτών για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών από το Δημόσιο.

Στο τέλος αυτής της αναφοράς στη λειτουργία της Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών, στο όραμά της και στην συνεχώς αναπτυσσόμενη πλατφόρμα (diadikasies.gov.gr), η οποία την εξυπηρετεί, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, παραμένει πιστό στον στόχο όχι μόνο της συνεχούς ψηφιοποίησης των υπηρεσιών του Κράτους, αλλά και στη δημιουργία ισχυρού θεσμικού υποβάθρου, προκειμένου η πολιτική αυτή να συνεχίσει να είναι δυναμική, βιώσιμη και εξωστρεφής.

1.3. Η Μεταρρύθμιση στο Σύστημα Προϋπολογισμού

1.3.1. Εισαγωγή στον προϋπολογισμό επιδόσεων

Στο πλαίσιο της άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής, κύριο διακύβευμα αναδεικνύεται η υποστήριξη της βέλτιστης πολιτικής μεταξύ εναλλακτικών επιλογών, αρχή που βρίσκεται, άλλωστε, στο επίκεντρο της οικονομικής επιστήμης¹⁷. Στην καθημερινή πρακτική, όπως αυτή εκφράζεται στην άσκηση πολιτικής αλλά και στη δημόσια διοίκηση στις διάφορες χώρες, τούτο έγκειται στη λήψη των κατάλληλων αποφάσεων για την καλύτερη δυνατή κατανομή και διαχείριση των διαθέσιμων, πεπερασμένων πόρων αλλά και τη δημιουργία δημοσιονομικού περιθωρίου που θα επιτρέψει είτε την ελάφρυνση του φορολογικού βάρους για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις είτε την ενίσχυση των δημοσίων δαπανών προς όφελος του κοινωνικού συνόλου (IMF, 2018)¹⁸.

Στη σημερινή συγκυρία, όπου σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, τα κράτη βιώνουν αλληπάλληλες κρίσεις (υγειονομική, περιβαλλοντική) με έντονη και τη δημοσιονομική τους διάσταση, η ορθή αξιοποίηση των πεπερασμένων δημόσιων πόρων και η αξιολόγηση του αποτελέσματος που επιτυγχάνεται από τη διάθεσή τους έχουν πρωταρχική σημασία και η χρήση των κατάλληλων εργαλείων δημοσιονομικής διαχείρισης κρίνεται περισσότερο σημαντική από ποτέ. Η διάθεση πόρων με τη χρήση εθνικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών μέσων πρέπει να συνοδεύεται από τα κατάλληλα εργαλεία για την εξασφάλιση και παρακολούθηση της ορθής ανάλωσής τους προς όφελος των πολιτών¹⁹.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, το Υπουργείο Οικονομικών της Ελλάδας προετοιμάζει τη μετάβαση σε προϋπολογισμό επιδόσεων (performance budgeting). Στους κύριους στόχους της μεταρρύθμισης συγκαταλέγονται α) η βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης για τη διαχείριση των δημοσίων πόρων, η οποία θα υποστηρίξει μια ορθολογικότερη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τη βελτίωση του δημοσιονομικού αποτελέσματος, β) η ενίσχυση της διαφάνειας στη δημόσια

¹⁷ Acemoglu, D., Laibson, D., & List, J.A. (2015). Μακροοικονομική (μτφρ.). Αθήνα: Κριτική.

¹⁸ Το περιθώριο αυτό δημοσιονομικής ευελιξίας, σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), ορίζεται ως το περιθώριο που έχει ο κρατικός προϋπολογισμός να διαθέτει πόρους χωρίς να διακυβεύεται η βιωσιμότητα και η σταθερότητα των δημοσίων οικονομικών και της οικονομίας εν γένει (IMF, 2018).

¹⁹ βλ. και Σταϊκούρας, 2020β.

διαχείριση και γ) ο ουσιαστικότερος κοινοβουλευτικός διάλογος για θέματα προϋπολογισμού²⁰.

Στην παρούσα μελέτη μέσα από μια επισκόπηση του διεθνούς και ελληνικού πλαισίου στον συγκεκριμένο μεταρρυθμιστικό τομέα, θα περιγραφεί κριτικά η υφιστάμενη κατάσταση στη ελληνική δημόσια διοίκηση, αναλύοντας τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και αναδεικνύοντας τις απαιτούμενες ανάγκες για συνέργειες. Περαιτέρω, η μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού επιδόσεων θα τοποθετηθεί μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο που συνδέεται με την προαγωγή της Διοίκησης μέσω Αποτελεσμάτων (Results Based Management), όπως αυτό διαμορφώνεται ιδίως σε σχέση και με τις μεταρρυθμίσεις του Επιτελικού Κράτους, που τελεί υπό την ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού και της διαμόρφωσης, μέσω των δράσεων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ενός ευνοϊκότερου διοικητικού περιβάλλοντος.

²⁰ Σταϊκούρας, 2020^α.

1.3.2. Νομικό πλαίσιο Μεταρρύθμισης

Ιστορική εξέλιξη της έννοιας του προϋπολογισμού επιδόσεων

Ο προϋπολογισμός επιδόσεων ως προσέγγιση και πρακτική δημοσιονομικής διαχείρισης εισάγεται για πρώτη φορά στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής το 1949, όταν η Επιτροπή Hoover αναφέρθηκε στη συσχέτιση των αποφάσεων για τις δημόσιες δαπάνες με την αναμενόμενη επίδοση, χρησιμοποιώντας τον όρο “performance budgeting”²¹.

Στις δεκαετίες που ακολούθησαν, η έννοια εξελίχθηκε περαιτέρω και τη δεκαετία του 1990 πληθαίνουν οι χώρες που ξεκινούν να εισάγουν σύστημα προϋπολογισμού επιδόσεων. Σε αυτές περιλαμβάνονται η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία αλλά και ευρωπαϊκά κράτη, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ολλανδία. Οι χώρες αυτές βασίστηκαν στις εξελίξεις του πλαισίου στις ΗΠΑ και το προσάρμοσαν στις δικές τους ανάγκες πληροφόρησης και δημοσιονομικής διαχείρισης²². Τη δεκαετία του 2000, πολλές ακόμη χώρες ξεκινούν αντίστοιχο εγχείρημα, ωστόσο το ξέσπασμα της οικονομικής και δημοσιονομικής κρίσης από το 2008 και εξής οδηγεί στην επανεξέταση της χρησιμότητας του συστήματος προϋπολογισμού επιδόσεων σε περιόδους κρίσεων, όπου η έμφαση δίνεται στην επίτευξη συγκεκριμένων, αυστηρών δημοσιονομικών στόχων²³.

Εν τέλει το 2018, 30 χώρες του ΟΟΣΑ ακολουθούν κάποιον από τους τύπους του προϋπολογισμού επιδόσεων, αναγνωρίζοντας πρωτίστως τη συμβολή του συστήματος στην ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας στη δημοσιονομική διαχείριση²⁴.

²¹ McGill, R. (2001).

²² Moynihan, Beazley, 2016.

²³ .Marcel, 2014.

²⁴ .OECD, 2018a.

Πρόταση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για την υιοθέτηση στην Ελλάδα προϋπολογισμού προγραμμάτων (2006)

Στο πλαίσιο των εκθέσεων διεθνών οργανισμών από τις αρχές του 2000, διαπιστώνονταν τα δομικά προβλήματα του συστήματος προϋπολογισμού της Ελλάδας και διατυπώνονταν στη χώρα συστάσεις για σχετικές μεταρρυθμίσεις. Σε έκθεσή του το 2003, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) αναφέρεται σε μία σειρά ενισχυτικών μέτρων, ιδίως όσον αφορά τις λειτουργίες του προγραμματισμού και του ελέγχου του προϋπολογισμού, τον μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό και τη θέση δεσμευτικών ορίων στις δαπάνες των φορέων, τη λογιστική μεταρρύθμιση αλλά και την ενίσχυση της διαφάνειας και λογοδοσίας στη δημοσιονομική διαχείριση²⁵. Σε επόμενη έκθεσή του τον Ιανουάριο του 2006, αναφορικά με την αξιολόγηση των πρακτικών δημοσιονομικής διαφάνειας στην Ελλάδα σε σχέση με τις απαιτήσεις του Κώδικα βέλτιστων πρακτικών δημοσιονομικής διαφάνειας²⁶, το ΔΝΤ αναφέρεται εκ νέου στην ανάγκη για μεταρρυθμίσεις ενώ στις προηγούμενες συστάσεις του προστίθεται και ο αποτελεσματικότερος έλεγχος δαπανών με έμφαση στη λογοδοσία, τον εκσυγχρονισμό των πληροφοριακών συστημάτων και την εισαγωγή δομής προγραμμάτων στον προϋπολογισμό. Αναλυτικότερα, στην έκθεσή του το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο επεσήμαινε ότι ο βασικός οργανικός νόμος για τον Προϋπολογισμό προβλέπει ένα παραδοσιακό σύστημα διαχείρισης με προσανατολισμό στα λεπτομερή στοιχεία, το οποίο όμως δεν παρέχει πλήρη εικόνα για τις κυβερνητικές πολιτικές, τις κυβερνητικές δράσεις ή τις επιδόσεις. Για τον λόγο αυτό συνέστησε στην Ελλάδα να δοθεί μια προοπτική αξιολόγησης της πολιτικής στον προϋπολογισμό με την εισαγωγή δομής προγραμμάτων που να

²⁵ . IMF, 2003.

²⁶ . Βλ. Greece: Report on Observance of Standards and Codes - Fiscal Transparency Module, IMF Country Report No.06/49, February 10, 2006, <http://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2016/12/31/Greece-Report-on-Observance-of-Standards-and-Codes-FiscalTransparency-Module-18885>. Να σημειωθεί ότι η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε με τη μορφή Έκθεσης Τήρησης των Προτύπων και των Κανόνων (ROSCs) και όχι Αξιολόγησης Δημοσιονομικής Διαφάνειας (FTEs). Η έκθεση βασίστηκε σε συζητήσεις με τις ελληνικές αρχές και άλλους οργανισμούς, τις απαντήσεις των αρχών στο ερωτηματολόγιο δημοσιονομικής διαφάνειας του ΔΝΤ καθώς και άλλες πηγές πληροφοριών.

προσδιορίζει με σαφήνεια τις κύριες κυβερνητικές πολιτικές και τους στόχους της κυβέρνησης αναφορικά με αυτές, ενθαρρύνοντας την αξιολόγηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των κυβερνητικών δραστηριοτήτων.

Σύσταση στο Υπουργείο Οικονομικών αυτοτελούς τμήματος Αναμόρφωσης του Συστήματος Κατάρτισης και Παρακολούθησης του Κρατικού Προϋπολογισμού (ν.3513/2006)

Η πρόθεση της ελληνικής κυβέρνησης για μεταρρύθμιση του συστήματος κατάρτισης και παρακολούθησης του κρατικού προϋπολογισμού διατυπώνεται για πρώτη φορά στην εισηγητική έκθεση του κρατικού προϋπολογισμού έτους 2006²⁷. Στη συνέχεια, με το άρθρο 9 του νόμου 3513/2006 (Α'/265), συστάθηκαν στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής/ Γενικό Λογιστήριο του Κράτους δύο αυτοτελή τμήματα που υπάγονταν στη Γενική Διεύθυνση Θησαυροφυλακίου και Προϋπολογισμού και ειδικότερα α) το Τμήμα Αναμόρφωσης του Συστήματος Κατάρτισης και Παρακολούθησης του Κρατικού Προϋπολογισμού με κύριες αρμοδιότητες την εισαγωγή δομής Προγραμμάτων και πολυετούς προϋπολογισμού και τη διαμόρφωση πλαισίου αξιολόγησης της απόδοσης και του αποτελέσματος των προγραμμάτων και των κρατικών δραστηριοτήτων και β) το Τμήμα Μετάβασης και Εφαρμογής Διπλογραφικού Συστήματος Λογιστικής στο Δημόσιο, με κύριες αρμοδιότητες τη μετάβαση από το υπάρχον σύστημα λογιστικής του Δημοσίου σε σύστημα διπλογραφικής λογιστικής δεδουλευμένης βάσης.

Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2005-2008

Στην Έκθεση Εφαρμογής του 2007 αναφορικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2005-2008²⁸ **αναφέρονται ειδικά οι** διαρθρωτικές παρεμβάσεις. Ειδικότερα, αναφέρεται η σημαντική προσπάθεια που γινόταν για τη βελτίωση της ποιότητας των δημοσίων οικονομικών με στόχο αφενός, την αποτύπωση του Προϋπολογισμού με δομή προγραμμάτων, ώστε να είναι δυνατή η αξιολόγηση των

²⁷ . Υπουργείο Οικονομικών, 2005.

²⁸ . Βλ. Υπουργείο Οικονομικών, Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2005-2008 Έκθεση Εφαρμογής 2007, http://www.makedonia-thrace.gr/elibrary/Ekthesi_Efarmogis_EPM_18_10_2007.pdf.

αποτελεσμάτων των δημοσίων δαπανών και αφετέρου, την εφαρμογή νέου λογιστικού συστήματος που θα υποστηρίζει τον Κρατικό Προϋπολογισμό για την ορθή απεικόνιση των δημοσίων οικονομικών.

Στην ως άνω έκθεση, αναφερόταν ότι ο Κρατικός προϋπολογισμός του 2008 θα συνοδεύεται από ειδική έκδοση που θα περιλαμβάνει:

ο Παρουσίαση του Κρατικού προϋπολογισμού σε λειτουργίες και προγράμματα υπό την μορφή ενός εθνικού σχεδίου προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, αναφερόταν ότι το εθνικό σχέδιο προγραμμάτων αναπτύσσεται σε λειτουργίες και προγράμματα τα οποία καλύπτουν τις δράσεις του κράτους σε κεντρικό επίπεδο. Στον πρώτο βαθμό καταγράφονται οι λειτουργίες και σε δεύτερο βαθμό αναπτύσσονται προγράμματα που περιλαμβάνουν το σύνολο των εσόδων αλλά και των χρηματοδοτήσεων του κρατικού προϋπολογισμού. Τα προγράμματα αναπτύχθηκαν και εντάχθηκαν στις λειτουργίες αφού ελήφθη υπόψη ο σκοπός, το είδος και η φύση των δαπανών, όπως αυτές αποτυπώνονται στον κρατικό προϋπολογισμό (τακτικός και πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων).

ο Περιγραφή των προγραμμάτων. Ειδικότερα, αναφερόταν ότι θα περιλαμβάνεται μια πρώτη προσπάθεια περιγραφής του περιεχομένου κάθε προγράμματος και θα δίνεται μια συνοπτική, αλλά όσο το δυνατόν σαφέστερη, αναφορά των δράσεων του κράτους, κατηγοριοποιημένων σε προγράμματα. Κάθε Υπουργείο μπορεί να συμμετέχει σε μία ή περισσότερες από τις λειτουργίες του εθνικού σχεδίου προγραμμάτων.

ο Πιλοτικός σχεδιασμός. Γίνεται μνεία ότι θα παρουσιασθεί περαιτέρω ανάλυση των προγραμμάτων σε δράσεις της λειτουργίας «Πολιτισμός, θρησκεία, αθλητισμός». Παράλληλα, θα αποτυπωθούν, κατά δράση, και οι πηγές χρηματοδότησής τους, από τακτικό προϋπολογισμό, πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και ειδικούς λογαριασμούς.

[Κρατικοί Προϋπολογισμοί ετών 2007-2010](#)

Οι εισηγητικές εκθέσεις των ετών 2007 έως και 2010 συνοδεύτηκαν από αναφορές στη σχεδιαζόμενη μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού επιδόσεων ενώ, όπως

παρουσιάζεται εκτενώς κατωτέρω, από το 2008 ο προϋπολογισμός συνοδεύεται και από ειδική έκδοση για τον προϋπολογισμό προγραμμάτων.

Προϋπολογισμός Προγραμμάτων 2008

Όπως αναφερόταν στην Εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2008²⁹, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών αναγνωρίζοντας την ανάγκη για αποδοτικότερη, αποτελεσματικότερη και πλέον διαφανή διαχείριση των δημόσιων πόρων, προχώρησε στον σχεδιασμό και την υλοποίηση σημαντικών μεταρρυθμίσεων για τον εκσυγχρονισμό της δημοσιονομικής διαχείρισης, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών. Στις μεταρρυθμίσεις αυτές, περιλαμβάνονται αφενός η αλλαγή του τρόπου κατάρτισης, εκτέλεσης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του κρατικού προϋπολογισμού μέσω της υιοθέτησης μορφής προϋπολογισμού προγραμμάτων, και αφετέρου η εφαρμογή νέου λογιστικού συστήματος, που θα υποστηρίζει τον κρατικό προϋπολογισμό, για την ορθή απεικόνιση των δημοσίων οικονομικών. Περισσότερες και πιο εξειδικευμένες πληροφορίες για τη μεταρρύθμιση αυτή περιλαμβάνονταν στην ειδική έκδοση «Προϋπολογισμός Προγραμμάτων 2008», που συνόδευε τον κρατικό Προϋπολογισμό για το 2008.

Προϋπολογισμός Προγραμμάτων 2009

Κατά το 2009, επεκτάθηκε ο πιλοτικός σχεδιασμός σε 27 φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, ενώ ξεκίνησαν και οι πιλοτικές εφαρμογές σε νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης³⁰.

²⁹. Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2008, διαθέσιμο σε: https://www.minfin.gr/documents/20182/225124/kef2_oikon_dhmosion_politikh_2008.pdf/350daab5-ac48-4f8d-a67f-1b9d7f9146ba.

³⁰. Βλ. Ν. Μπάρμπας, Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου, εκδ. Σάκκουλας, 9^η έκδοση, σελ.128.

Προϋπολογισμός Προγραμμάτων 2010

Στην εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2010, αναφερόταν ότι εντός του έτους ξεκινά η διαδικασία εξορθολογισμού, ανακατανομής, και ελέγχου του δημοσίων δαπανών, ώστε να μπει τέλος στη σπατάλη και την αδιαφάνεια των δημόσιων οικονομικών. Στο πλαίσιο αυτό, προωθούνταν ο μετασχηματισμός του προϋπολογισμού του κράτους σε «Προϋπολογισμό Προγραμμάτων» με τη μορφή τριετών συμβολαίων. Με ξεκάθαρη αποτύπωση επιχειρησιακών προγραμμάτων, δράσεων και λειτουργιών, καθώς και μετρήσιμων στόχων με παράλληλη παρακολούθηση και αξιολόγηση ποσοτικών και ποιοτικών αποτελεσμάτων. Όπως αναφέρονταν, «με την εφαρμογή του νέου συστήματος κατάρτισης και ελέγχου του κρατικού προϋπολογισμού και η Βουλή ανακτά τις ουσιαστικές αρμοδιότητες που της ανήκουν, αφού θα ασκεί οικονομικό και πολιτικό έλεγχο αλλά και θα ελέγχει και θα αξιολογεί τα αποτελέσματα των κυβερνητικών πολιτικών. Οι μετρήσιμοι στόχοι, οι δείκτες επιδόσεων και ο νέος τρόπος λογιστικής απεικόνισης των δοσοληψιών θα διευκολύνουν και θα απλοποιούν τον κοινοβουλευτικό έλεγχο ενισχύοντας τη διαφάνεια και τη δημοκρατία».

Το Εθνικό Σχέδιο Προγραμμάτων 2010 διαρθρώθηκε σε 13 λειτουργίες (τομείς πολιτικής), 92 Προγράμματα και 605 δράσεις. Δημιουργήθηκαν οι νέες λειτουργίες «Ασφάλεια και Προστασία του Πολίτη» και «Δικαιοσύνη».

Η συγκεκριμένη ήταν και η τελευταία ειδική έκδοση προϋπολογισμού προγραμμάτων και παρά το γεγονός ότι στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού έτους 2011, γίνεται αναφορά απλά σε μετάθεση του έτους μετάβασης στο νέο σύστημα κατά ένα έτος, εν τέλει η μεταρρύθμιση αυτή ανεστάλη στο τέλος του 2010³¹.

³¹ . Υπουργείο Οικονομικών, 2010.

Κριτική της πρώτης μεταρρυθμιστικής προσπάθειας από τον ΟΟΣΑ

Η υιοθέτηση του προϋπολογισμού επιδόσεων αξιολογήθηκε θετικά και από τον ΟΟΣΑ στην έκθεσή του “Budget Review” για την Ελλάδα το 2008³². **Μάλιστα στην έκθεση αυτή³³ είχε σημειωθεί ότι το πιλοτικό πρόγραμμα στο Υπουργείο Πολιτισμού με σκοπό την ανάπτυξη προγραμμάτων ταξινόμησης με βάση την Ταξινόμηση των Λειτουργιών των Κυβερνήσεων (Classification of the Functions of Government - COFOG) που εκδίδεται από τα Ηνωμένα Έθνη αποτελούσε ένα εξαιρετικό πρώτο βήμα που θα συνέβαλε στη μετατροπή του Κρατικού Προϋπολογισμού σε ένα πιο μοντέρνο έγγραφο πολιτικής στρατηγικής.**

Ο ΟΟΣΑ πρότεινε ως άμεση προτεραιότητα τη μετάβαση σε προϋπολογισμό προγραμμάτων, εκτιμώντας ότι τούτο θα στρέψει την προσοχή στον έλεγχο των εκροών/ αποτελεσμάτων των δημοσίων πολιτικών και θα βελτιώσει τον στρατηγικό σχεδιασμό των δημοσίων οικονομικών. Περαιτέρω, όπως επισημαίνει ο κ. Μηλιώνης (Αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου)³⁴, σύμφωνα με την «έκθεση συμβούλων του ΟΟΣΑ, που πραγματοποιήθηκε στις 22-25.2.2010, στο πλαίσιο συνεργασίας του εν λόγω Οργανισμού με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για την εφαρμογή του προϋπολογισμού προγραμμάτων, είχε οριστεί ότι η Βουλή πρέπει να αναλάβει έναν ουσιαστικότερο ρόλο στην επισκόπηση του προϋπολογισμού,, η δε παρουσίαση του προϋπολογισμού βάσει προγραμμάτων παρέχει στη Βουλή πληροφορίες με μεγαλύτερη διαφάνεια. Η τεκμηρίωση του προϋπολογισμού πρέπει να παρέχει στόχους προγραμμάτων και δείκτες απόδοσης. Και τούτο, πρέπει να χρησιμεύει ως βάση για κοινοβουλευτικό έλεγχο των προγραμμάτων».

³². Βλ. I. Hawkesworth/D. Bergvall/R. Emery/J. Webner, Budgeting in Greece, OECD Journal on Budgeting, Volume 2008/3, OECD 2008. Βλ. Program Budgeting 2008, Executive Summary, www.mof-glkg/en/budget/pb-2008.pdf.

³³. Βλ. I. Hawkesworth/D. Bergvall/R. Emery/J. Webner, Budgeting in Greece, ό.π. Βλ. και Program Budgeting 2008, Executive Summary, www.mof-glkg/en/budget/pb-2008.pdf.

³⁴. Ν. Μηλιώνης, Προς μία νέα δημοσιονομική διακυβέρνηση του Κράτους (με αφορμή τους Ν. 3871/1010 και 4055/2012), σε: Δημόσια Οικονομικά και Δίκαιο, τμητικός τόμος για τον καθηγητή Νικόλαο Μπάρμπα, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, σελ.251-283.

Η θεσμοθέτηση του Προϋπολογισμού επιδόσεων (άρθρο 56 του ν.4270/2014)

Ο Προϋπολογισμός Προγραμμάτων προβλέφθηκε με το άρθρο 56 του ν.4270/2014 (Α'143), με τον οποίο θεσμοθετήθηκε το νέο πλαίσιο δημοσιονομικής διαχείρισης στην Ελλάδα, με βάση και τις συστάσεις του ΟΟΣΑ, αλλά και την τεχνική βοήθεια στο πλαίσιο των ελληνικών Προγραμμάτων Οικονομικής Προσαρμογής³⁵.

³⁵. Αναφορικά με τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής της Ελλάδας, βλ. αναλυτικά: European Commission, The Second Economic Adjustment Programme for Greece, Directorate-General for Economic and Financial Affairs, European Economy, Occasional Papers 94 – March 2012, ec.europa.eu/economy_finance/publications και www.minfin.gr, International Monetary Fund, Greece: Request for extended arrangement, under the extended fund facility – Staff Report; Staff Supplement; Press Release on the Executive Board Discussion; and Statement by the Executive Director for Greece, March 12, 2012, IMF Country Report No.12/57, prepared by the European Department in Consultation with the Other Department, March 9, 2012. Περαιτέρω, αναφορικά με τις αξιολογήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Πρώτου, του Δεύτερου και του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής της Ελλάδας, βλ. αναλυτικά: European Commission, The Economic Adjustment Programme for Greece, First review – summer 2010, Directorate-General for Economic and Financial Affairs, European Economy, Occasional Papers 68 – August 2010, ec.europa.eu/economy_finance/publications και www.minfin.gr, European Commission, The Economic Adjustment Programme for Greece, Second review – autumn 2010, Directorate-General for Economic and Financial Affairs, European Economy, Occasional Papers 72 – December 2010, ec.europa.eu/economy_finance/publications και www.minfin.gr, European Commission, The Economic Adjustment Programme for Greece, Third review – winter 2011, Directorate-General for Economic and Financial Affairs, European Economy, Occasional Papers 77 – February 2011, ec.europa.eu/economy_finance/publications και www.minfin.gr, European Commission, The Economic Adjustment Programme for Greece, Fourth review – spring 2011, Directorate-General for Economic and Financial Affairs, European Economy, Occasional Papers 82 – July 2011, ec.europa.eu/economy_finance/publications και www.minfin.gr, The Economic Adjustment Programme for Greece, Fifth review – October 2011, Directorate-General for Economic and Financial Affairs, European Economy, Occasional Papers 87 – October 2011, ec.europa.eu/economy_finance/publications και www.minfin.gr, European Commission, The Second Economic Adjustment Programme for Greece, First review – December 2012, Directorate-General for Economic and Financial Affairs, European Economy, Occasional Papers 123 – December 2012, ec.europa.eu/economy_finance/publications και www.minfin.gr, European Commission, The Second Economic Adjustment Programme for Greece, Second Review – May 2013, Directorate-General for Economic and Financial Affairs, European Economy, Occasional Papers 148 – May 2013, ec.europa.eu/economy_finance/publications και www.minfin.gr, European Commission, The Second Economic Adjustment Programme for Greece, Third review – July 2013, Directorate-General for Economic and Financial Affairs, European Economy, Occasional Papers 159 – July 2013, ec.europa.eu/economy_finance/publications και www.minfin.gr, European Commission, The Second Economic Adjustment Programme for Greece, Fourth review – April 2014, Directorate-General for Economic and Financial Affairs, European Economy, Occasional Papers 192 – April 2014, ec.europa.eu/economy_finance/publications και www.minfin.gr, European Commission, Compliance Report, The Third Economic Adjustment Programme for Greece, First review – June 2016, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. Τέλος, αναφορικά με τις αξιολογήσεις του ΔΝΤ του Πρώτου και του Δεύτερου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής της Ελλάδας βλ. αναλυτικά: International Monetary Fund, Greece: First and Second Reviews under the extended arrangement, under the extended fund facility, request for waiver of applicability, modification of performance criteria, and rephrasing of access, December 21, 2012, IMF Country Report No.13/20, January 2013, <http://www.imf.org> και www.minfin.gr, International Monetary Fund, Greece: Third Review under the extended arrangement, under the extended fund facility, Staff Report; Staff Supplement; Press Release; and Statement by the Executive Director for Greece, May 20, 2013, IMF Country Report No.13/153, June 2013.

Ειδικότερα, το άρθρο 56 του ν.4270/2014 προβλέπει τη δυνατότητα κατάρτισης προϋπολογισμού προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι, με την επιφύλαξη των αρχών που διέπουν την κατάρτιση του προϋπολογισμού και του πλαισίου που ορίζεται από τον παρόντα νόμο και κατά παρέκκλιση των ρυθμίσεων του άρθρου 55 παρ. 1, ο Κρατικός Προϋπολογισμός δύναται να διαρθρωθεί κατά προγράμματα που περιλαμβάνουν στοιχεία δαπανών τα οποία αντιστοιχούν σε σύνολο μέτρων που συμβάλλουν, με διαρθρωμένο και συμπληρωματικό τρόπο, στην επίτευξη ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στόχων και αφορούν μία ή περισσότερες δημόσιες πολιτικές.

Η κατάρτιση του Προϋπολογισμού κατά προγράμματα βασίζεται κυρίως στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων του κράτους και προϋποθέτει ένα αξιόπιστο και λειτουργικό σύστημα μέτρησης της αποτελεσματικότητας. Ο προσδιορισμός των ομάδων προγραμμάτων και οποιαδήποτε άλλα θέματα που απαιτούνται για την εκτέλεση του Προϋπολογισμού που είναι διαρθρωμένος κατά προγράμματα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Σύμφωνα με το εν λόγω σύστημα, οι δημόσιες δαπάνες συνήθως κατατάσσονται σε κατηγορίες με βάση ορισμένα κριτήρια σε τρία ή περισσότερα επίπεδα³⁶. Σε πρώτο επίπεδο, με βάση τις βασικές πολιτικές ή λειτουργίες που εξυπηρετούνται, όπως για παράδειγμα το περιβάλλον, η δικαιοσύνη κλπ. Σε δεύτερο επίπεδο, με βάση τα προγράμματα που εξυπηρετούν την κάθε πολιτική. Περαιτέρω, κάθε πρόγραμμα αναλύεται σε δράσεις που αποτελούν και το τελευταίο επίπεδο εξειδίκευσης υλοποίησης του κάθε προγράμματος. Σε κάθε πρόγραμμα καταγράφονται όλοι οι πόροι που διατίθενται για την επίτευξη των στόχων του. Σε αυτό το πλαίσιο, τίθενται κατάλληλοι μετρήσιμοι δείκτες που επιτρέπουν την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των κρατικών δράσεων.

Ακολούθως, το 2017, με το άρθρο 44 του ΠΔ 142/2017 συστήνεται η Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης, με κύριους επιχειρησιακούς στόχους τη διαμόρφωση πλαισίου αξιολόγησης της απόδοσης και του αποτελέσματος των προγραμμάτων και των δράσεων της Γενικής Κυβέρνησης, τον σχεδιασμό και την εισαγωγή νέων συστημάτων προϋπολογισμού και δημοσιονομικής διαχείρισης και

³⁶. Βλ. και *Ν. Μπάρμπας*, Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου, ό.π., σελ.117-126.

τον σχεδιασμό, τον συντονισμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση γενικών και θεματικών επισκοπήσεων δαπανών φορέων Γενικής Κυβέρνησης. Η Διεύθυνση αυτή στελεχώθηκε τον Δεκέμβριο του 2017 και ανέλαβε τον συντονισμό της μεταρρύθμισης του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Η θεσμοθέτηση του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης (άρθρο 156 του ν.4270/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 40 του ν.4569/2018 και το άρθρο 37 του ν.4701/2020) και του Λογιστικού Σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης (άρθρο 156 του ν.4270/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 10 του ν.4337/2018)

Λογιστικό Πλαίσιο Γενικής Κυβέρνησης

Με το άρθρο 156, του Νόμου 4270/2014 καθιερώνεται και το Λογιστικό Πλαίσιο της Γενικής Κυβέρνησης με στόχο «τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών της με ομοιόμορφο τρόπο, την αληθή και ορθή απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης και της περιουσιακής διάρθρωσής της, τη διευκόλυνση της κατάρτισης ενοποιημένων χρηματοοικονομικών αναφορών, την ορθή εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητάς της, την άντληση αξιόπιστων πληροφοριών κάθε φύσης για αξιοποίηση, τόσο από τις διάφορες υπηρεσίες όσο και από τους διεθνείς οργανισμούς, την εξαγωγή δεδομένων βάσει του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ΕΣΛ), την απλούστευση και διευκόλυνση των κάθε μορφής ελέγχων». Για την υλοποίηση των ανωτέρω, προβλέπεται η έκδοση σχετικού Προεδρικού Διατάγματος και Υπουργικών Αποφάσεων.

Μέχρι την έναρξη της εφαρμογής από τις οντότητες της Γενικής Κυβέρνησης των διατάξεων του π.δ. 54/2018 (Α' 103), που εκδόθηκε σύμφωνα με την παρ. 3 του ως άνω άρθρου, εξακολουθεί να ισχύει η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος, τόσο ως προς τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και του απολογισμού, όσο και ως προς τον σχεδιασμό γενικά της λογιστικής της Γενικής Κυβέρνησης, που καθορίστηκε με:

α) το π.δ. 80/1997 (Α' 68), για τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης,

β) το π.δ. 205/1998 (Α' 163), για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου,

γ) το π.δ. 146/2003 (Α'122) και τον ν. 3697/2008 (Α' 194), για τα δημόσια νοσοκομεία,

δ) το π.δ. 315/1999 (Α' 302), για τους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού και κατ' αναλογία για τους Ο.Τ.Α. Β' βαθμού.

Λογιστικό Σχέδιο Κεντρικής Διοίκησης

Με το άρθρο 156, του ίδιου ως άνω Νόμου (4270/2014), καθιερώνεται και το Λογιστικό Σχέδιο της Κεντρικής Διοίκησης, για το οποίο προβλέπεται η έκδοση προεδρικού διατάγματος, με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών. Στο Λογιστικό αυτό Σχέδιο καθορίζονται οι βασικές λογιστικές αρχές που το διέπουν, το σύστημα της λογιστικής καταγραφής, οι επί μέρους λογαριασμοί, η περίοδος τακτοποιητέων λογιστικών εγγραφών, τα τηρούμενα βιβλία, ο τρόπος τήρησης αυτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Περαιτέρω, με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών:

α. συνιστώνται, καταργούνται ή τροποποιούνται ως προς τον τίτλο και το περιεχόμενο τριτοβάθμιοι και τεταρτοβάθμιοι λογαριασμοί της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης,

β. μετά από εισήγηση της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.) συνιστώνται, καταργούνται ή τροποποιούνται ως προς τον τίτλο και το περιεχόμενο πρωτοβάθμιοι και δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής. ή παραλείπονται γνωστοποιήσεις από το Προσάρτημα.

Οι λογαριασμοί λογιστικής των Δ.Ο.Υ. και δημοσίων ταμείων εξακολουθούν να τηρούνται σε ταμειακή βάση και διακρίνονται σε λογαριασμούς που εμφανίζουν την εκτέλεση του προϋπολογισμού και σε λογαριασμούς που απεικονίζουν την εκτός προϋπολογισμού χρηματική διαχείριση. Η κίνησή τους εισάγεται με αντιστοίχιση στους λογαριασμούς του νέου λογιστικού σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών συστήνονται και τροποποιούνται οι λογαριασμοί των Δ.Ο.Υ. και των δημοσίων ταμείων και καθορίζεται ο τρόπος κίνησής τους.

Ακολούθως, με το π.δ. 54/2018 (Α' 103) καθορίστηκε το σχέδιο λογαριασμών που αποτελεί τη βάση για την οικονομική ταξινόμηση του προϋπολογισμού, ενώ

προβλέπεται ότι εξυπηρετεί και λοιπές ταξινομήσεις (διοικητική, λειτουργική κ.λπ.). Η νέα ταξινόμηση εφαρμόζεται για την Κεντρική Διοίκηση ήδη από 1.1.2019, ενώ η επέκταση της εφαρμογής της στο σύνολο της Γενικής Κυβέρνησης θα πραγματοποιηθεί σε επόμενο στάδιο.

Με την αριθμ. 2/58493/ΔΠΓΚ/31.7.2018 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Οικονομική και Διοικητική Ταξινόμηση του Κρατικού Προϋπολογισμού» (Β' 3240), όπως τροποποιείται κάθε φορά και ισχύει, καθορίστηκαν, μεταξύ άλλων, η οικονομική και η διοικητική ταξινόμηση και οι μείζονες κατηγορίες εσόδων και εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού. Η οικονομική ταξινόμηση αντανακλά τη φύση των λογαριασμών και το απαιτούμενο επίπεδο ανάλυσης και συγκέντρωσης των πληροφοριών και αποτελεί τη βάση σύνταξης των δημοσιονομικών αναφορών. Η διοικητική ταξινόμηση αντανακλά την οργανωτική δομή των υπηρεσιών των φορέων και ενσωματώνει τρία τουλάχιστον επίπεδα πληροφοριών. Το πρώτο επίπεδο της διοικητικής ταξινόμησης αντιπροσωπεύει τον φορέα της Κεντρικής Διοίκησης, ενώ και τα τρία επίπεδα αυτής, όπως αναπτύσσονται αναλυτικά στην ως άνω υπουργική απόφαση, αντιπροσωπεύουν τους ειδικούς φορείς. Τόσο η οικονομική όσο και η διοικητική ταξινόμηση του Κρατικού Προϋπολογισμού είναι ενιαία για τον Τακτικό Προϋπολογισμό και τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

[Η θεσμοθέτηση ελέγχων επιδόσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο \(άρθρο 84 του ν.4820/2021\)](#)

Με το άρθρο 84 του νέου Οργανικού Νόμου του Ελεγκτικού Συνεδρίου θεσμοθετήθηκαν οι έλεγχοι επιδόσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο, ενώ με το άρθρο 85 καθορίστηκαν οι προσεγγίσεις ελέγχου από αυτό. Ειδικότερα το άρθρο 84 προβλέπει ότι:

«1. Κατά τους ελέγχους επιδόσεων που διεξάγει το Ελεγκτικό Συνέδριο ερευνάται, αν τα συστήματα διαχείρισης, οι λειτουργίες, τα προγράμματα, οι δραστηριότητες ή οι φορείς λειτουργούν σύμφωνα με τις αρχές της οικονομικότητας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας.»

2. Κατά τον έλεγχο αυτόν, χωρίς να ελέγχεται η σκοπιμότητα των ενεργειών του ελεγχόμενου φορέα, διερευνάται, αν οι στόχοι δημοσιονομικής διαχείρισης που έχουν τεθεί από αυτόν εμφανίζουν πρόδηλη αντίφαση, αν τα μέσα που επελέγησαν για την επίτευξη των στόχων είναι αναγκαία και επαρκή και αν η εκτέλεση των ενεργειών προς επίτευξη των στόχων ανταποκρίνεται στον αρχικό σχεδιασμό ή αν αυτός υπέστη εγκαίρως τις δέουσες τροποποιήσεις για την επίτευξη των στόχων. Με τον έλεγχο επιδόσεων εντοπίζονται επίσης συστημικές παθογένειες και αναλύονται τα αίτια αυτών.

3. Ο έλεγχος επιδόσεων οδηγεί στη διατύπωση τεκμηριωμένων συστάσεων, που στηρίζονται στην επαρκή και κατανοητή επεξήγηση της λογικής σύνδεσης των κριτηρίων ελέγχου και των επιμέρους ευρημάτων με τη συναγωγή συμπερασμάτων ικανών να στηρίξουν τις συστάσεις που διατυπώνονται».

Περαιτέρω, το άρθρο 85 του ν.4820/2021 που καθορίζει τις προσεγγίσεις ελέγχου προβλέπει ότι:

«Οι έλεγχοι που διενεργούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο διακρίνονται, ανάλογα με την προσέγγιση που υιοθετείται για τον έλεγχο, σε ελέγχους αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου ως προς τη δυνατότητά του να ελαχιστοποιήσει τους δημοσιονομικούς κινδύνους και σε ελέγχους ευθείας διαπίστωσης της μη τήρησης από τον ελεγχόμενο φορέα των κανόνων που οφείλει να τηρεί».

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ MANUAL ΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Έκδοση από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους εγχειριδίου πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων (2019)

Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους προέβη τον Μάρτιο του 2019 στην έκδοση εγχειριδίου πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων³⁷. Όπως

³⁷. Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής & Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης, Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων, Μάρτιος 2019, <https://www.minfin.gr/documents/20182/351982/16-4-2019++ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ+ΠΙΛΟΤΙΚΟΥ+ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ+ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ+ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ.PDF/230c60ea-0c5d-4b0c-b920-e2929d2a089a>.

αναφέρεται και στο ως άνω εγχειρίδιο, η αλλαγή του συστήματος κατάρτισης, εκτέλεσης και παρακολούθησης του Κρατικού Προϋπολογισμού στην Ελλάδα σχεδιάστηκε να υλοποιηθεί σε δύο στάδια, σε βάθος πενταετίας. Κατά το πρώτο στάδιο είχε σχεδιαστεί να πραγματοποιηθεί η παρουσίαση του συνόλου του προϋπολογισμού από το έτος 2022 και με δομή προγραμμάτων παράλληλα με την υφιστάμενη μορφή κατάρτισης του προϋπολογισμού (προϋπολογισμός κονδυλίων), ενώ στο δεύτερο στάδιο είχε σχεδιαστεί η κατάρτιση (το 2023) και η εκτέλεση προϋπολογισμού επιδόσεων για το έτος 2024, στη βάση και της επιτυχούς υλοποίησης της λογιστικής μεταρρύθμισης.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού 2019.

Όπως αναφέρεται στο εγχειρίδιο, στόχος είναι η περιγραφή, η επεξήγηση και η αποσαφήνιση των κυριότερων λειτουργικών χαρακτηριστικών του συστήματος κατάρτισης προϋπολογισμού επιδόσεων που σχεδιάζεται να αναπτυχθεί στην Ελλάδα και απευθύνεται, κυρίως, στα στελέχη όλων των διοικητικών βαθμίδων που έχουν την ευθύνη του σχεδιασμού, της ανάπτυξης και της εφαρμογής του προϋπολογισμού επιδόσεων, δηλαδή σε Υπουργεία, τόσο στις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ), όσο και στις μονάδες χάραξης πολιτικής (Γενικές Γραμματείες, Γενικές Διευθύνσεις, λοιπές υπηρεσίες), καθώς και σε επιχειρησιακές μονάδες αυτών και στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, πρωτίστως στη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού, αλλά και στις άλλες Γενικές Διευθύνσεις.

Το εγχειρίδιο έχει υποστηρικτικό και όχι κανονιστικό χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι δεν έχει το χαρακτήρα προεδρικού διατάγματος ή εγκυκλίου. Περαιτέρω, το εγχειρίδιο έχει λειτουργικό περιεχόμενο, καθώς περιέχει ενδεικτικές μελέτες

περιπτώσεων και πρακτικά παραδείγματα και είναι προσαρμοσμένο στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Ελλάδας υπό την έννοια ότι αξιοποιεί τη διεθνή εμπειρία, λαμβάνοντας, όμως, υπ' όψιν και το σημερινό περιβάλλον και τις υφιστάμενες πρακτικές δημοσιονομικής διαχείρισης στην Ελλάδα.

Στο εγχειρίδιο διευκρινίζεται καταρχήν ότι ο προϋπολογισμός επιδόσεων δεν είναι εργαλείο περικοπής δαπανών. Αντιθέτως, υποστηρίζεται ότι ο προϋπολογισμός επιδόσεων βρίσκεται στον αντίποδα των συστημάτων γενικευμένων περικοπών, των οριζόντιων εξοικονομήσεων, του γενικού κανόνα περιορισμού προσλήψεων και άλλων μέτρων που εστιάζουν αποκλειστικά στις εισροές / διατιθέμενες πιστώσεις, χωρίς να λαμβάνουν καθόλου υπ' όψιν τις εκροές.

Όπως αναφέρεται στο εγχειρίδιο, το σύστημα προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων δεν αποτελεί ούτε μέθοδο περιορισμού των δαπανών, ούτε μέθοδο που ευνοεί τις δαπάνες, καθώς στόχος του είναι απλώς να κάνει τη διάκριση μεταξύ «σημαντικών» και «λιγότερο σημαντικών» δαπανών. Επομένως, είναι ένα σύστημα χρήσιμο σε οποιαδήποτε δημοσιονομική συγκυρία, δηλαδή τόσο σε περιόδους αναπτυξιακής δημοσιονομικής πολιτικής, όσο και σε καιρούς δημοσιονομικής πίεσης.

Οι βασικές αξίες του συστήματος προϋπολογισμού επιδόσεων

Όπως προαναφέρθηκε, η επίτευξη επιδόσεων είναι ο πρωταρχικός στόχος και η κύρια αξία του συστήματος προϋπολογισμού επιδόσεων. Η επίδοση (*“performance”*) μπορεί να οριστεί ως συνδυασμός αποτελεσματικότητας³⁸ (επίτευξη τεθέντων στόχων) και αποδοτικότητας³⁹ (βελτιστοποίηση της σχέσης πόρων / αποτελεσμάτων). Επομένως, η αποδοτικότητα ή παραγωγικότητα δεν είναι

³⁸. Ο βαθμός, στον οποίο επιτεύχθηκαν τελικά οι δηλωμένοι στόχοι μίας πολιτικής, ενός προγράμματος και/ή ενός οργανισμού (βλ. λεξικό όρων, **Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων**, σελ. 37). Με βάση την αρχή της αποτελεσματικότητας ελέγχεται η επίτευξη των συγκεκριμένων αντικειμενικών στόχων και των αποτελεσμάτων που έχουν εκ των προτέρων οριστεί (άρθρο 1 του ν.3871/2010) (άρθρο 1 του ν.3871/2010).

³⁹. Η αποδοτικότητα μετρά κατά πόσον οι πολιτικές, τα προγράμματα και/ή οι οργανισμοί επιτυγχάνουν το μέγιστο αποτέλεσμα με δεδομένο ένα ορισμένο επίπεδο εισροών: με άλλα λόγια, η αναλογία εκροών/εισροών (βλ. λεξικό όρων, **Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων**, σελ. 37). Με βάση την αρχή της αποδοτικότητας οφείλεται η τήρηση της βέλτιστης δυνατής σχέσης μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και των επιτυγχανόμενων αποτελεσμάτων (άρθρο 1 του ν.3871/2010). Βλ. και Δ. Στράνης, Η σύλληψη της αποδοτικότητας στο πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης και ο συνεχής επαναπροσδιορισμός της ως ουσιώδη στοιχεία δημοκρατίας, ΘΠΔΔ, τ.4-5/2012, σελ.293.

η μόνη αξία του προϋπολογισμού επιδόσεων. Έτσι, για παράδειγμα μία δημόσια υπηρεσία μπορεί να είναι αποδοτική, ιδίως σε περιπτώσεις όπου τα έξοδά της είναι υπό αυστηρό έλεγχο, αλλά να μην είναι επαρκώς αποτελεσματική, αν δεν επιτυγχάνει πλήρως τους στόχους της. Συνεπώς, μία υπηρεσία που είναι μεν σε κάποιο βαθμό αποδοτική, αλλά όχι επαρκώς αποτελεσματική δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως υψηλών επιδόσεων.

Περαιτέρω, ο προϋπολογισμός επιδόσεων εξυπηρετεί και μία αξία που είναι πλησιέστερη στο πεδίο της πολιτικής και της δημοκρατίας, δηλαδή τη διαφάνεια. Με βάση την αξία της διαφάνειας, όλα όσα σχετίζονται με τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, αποτελούν δημόσια πληροφορία, είτε πρόκειται για τα πραγματικά αποτελέσματα των δημοσίων υπηρεσιών – θετικά ή αρνητικά – είτε για το πραγματικό πλήρες κόστος των δημοσίων πολιτικών, είτε για τα μακροοικονομικά ή μικροοικονομικά δεδομένα, είτε για τις εκ των προτέρων (“*ex-ante*”) αποφάσεις και σχεδιασμούς ή τα εκ των υστέρων (“*ex-post*”), επιτεύγματα και απολογισμούς. Συνακόλουθα, η λογοδοσία⁴⁰ και η υπευθυνότητα είναι βασικές αξίες του συστήματος προϋπολογισμού επιδόσεων, για όλη την έκταση του Δημοσίου, τους πολιτικούς, αλλά και τους δημοσίους υπαλλήλους.

Όπως αναφέρεται στο εγχειρίδιο, οι δύο βασικές αξίες του προϋπολογισμού επιδόσεων, δηλαδή η επίδοση και η διαφάνεια⁴¹, είναι στενά συνδεδεμένες.

⁴⁰. Λογοδοσία είναι η υποχρέωση διαφανούς αναφοράς και απόδειξης ότι όντως πραγματοποιήθηκε η εργασία και τα καθήκοντα σύμφωνα με τους κανόνες, και ότι επετεύχθησαν, κατά το μέτρο του δυνατού, αποτελέσματα έναντι των τεθέντων στόχων (βλ. λεξικό όρων, **Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων**, σελ. 37). Με βάση την αρχή της υπευθυνότητας και της λογοδοσίας, η Κυβέρνηση πρέπει να λογοδοτεί στη Βουλή για τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών. Με βάση την ίδια αρχή, όλοι οι λειτουργοί που συμμετέχουν στη δημόσια διαχείριση ασκούν τις αρμοδιότητές τους με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας και της αειφορίας των οικονομικών της Γενικής Κυβέρνησης (άρθρο 1 του ν.3871/2010).

⁴¹. Ως δημοσιονομική διαφάνεια ορίζεται σύμφωνα με έναν ορισμό που έχει δοθεί από την ΕΕ «η πλήρης αποκάλυψη όλων των συναφών δημοσιονομικών πληροφοριών με έγκαιρο και συστηματικό τρόπο. Αποτελεί βασικό στοιχείο της καλής διακυβέρνησης η διαθεσιμότητα του κοινού σε κατανοητή, προσβάσιμη, χρήσιμη και έγκαιρη δημοσιονομική πληροφόρηση (πληροφόρηση αναφορικά με τον Προϋπολογισμό), προκειμένου τα εθνικά ελεγκτικά σώματα, όπως η Βουλή, οι ελεγκτές, οι τοπικές αρχές, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, να μπορούν να ελέγξουν τον Προϋπολογισμό και οι αποφασίζοντες να λογοδοτούν για την είσπραξη δημοσίων εσόδων καθώς και τη χρήση τους με τρόπο αποτελεσματικό και αποδοτικό και να απαιτούν πολιτικές που βελτιώνουν την παροχή υπηρεσιών» (βλ. EU Budget Support Guidelines Part II and III, September 2012. Σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΕ, Budget transparency: “The full disclosure of all relevant fiscal information in a timely and systematic manner. It is a key element of good governance, as the public availability of comprehensive, accessible, useful, and timely budgetary information, national control bodies like parliament, auditors, local authorities, civil society organizations, and media, can scrutinize

Ειδικότερα, η διαφάνεια υποστηρίζει την επίτευξη επιδόσεων, και, αντιστρόφως, η επίτευξη επιδόσεων απαιτεί διαφανή και αξιόπιστα δεδομένα.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του προϋπολογισμού επιδόσεων

Ο πρώτος στόχος της κατάρτισης προϋπολογισμού επιδόσεων είναι η υποστήριξη της ορθολογικής κατανομής των διαθέσιμων πόρων σε κάθε δημόσια πολιτική. Η λειτουργία της κατανομής των διαθέσιμων πόρων επιτελείται πρωτίστως μέσω των διαδικασιών κατάρτισης και έγκρισης του προϋπολογισμού. Ένδειξη επιτυχούς κατανομής συνιστά η διαπίστωση ότι οι προτεραιότητες του Προϋπολογισμού συνάδουν με τις προτεραιότητες των δημοσίων πολιτικών.

Ωστόσο, εκτός από την ορθή κατανομή των δημόσιων πόρων απαιτείται επιπλέον και η «διαχείριση της επίδοσης» (*“performance management”*). Ειδικότερα, σε περίπτωση που οι δημόσιοι πόροι διοχετεύονται στη σωστή χρήση, πρέπει αυτοί να χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, καθώς θα ήταν άσκοπο να υπάρχει σωστή κατανομή, αλλά κακοδιαχείριση ή, αντιστρόφως, καλή διαχείριση πόρων εσφαλμένα κατανεμημένων. Η διαχείριση βάσει επιδόσεων διέπει τις επιχειρησιακές αποφάσεις υλοποίησης δαπανών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι καθημερινές αγορές αγαθών και υπηρεσιών, η διαχείριση του προσωπικού, η ανάπτυξη δράσεων, καθώς και η υποβολή αναφορών και ο έλεγχος όλων αυτών των στοιχείων.

Η μέτρηση της επίδοσης είναι καίρια τεχνική διάσταση τόσο του προϋπολογισμού επιδόσεων όσο και της διαχείρισης της επίδοσης. Η μέτρηση της επίδοσης γίνεται, συνήθως, στη βάση δεικτών, οι οποίοι υποστηρίζονται από αριθμητικά στοιχεία, που αποτυπώνουν τα πραγματικά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν με τη συγκεκριμένη δαπάνη, είτε πρόκειται για συγκεκριμένες εκροές (*“outputs”*), είτε για επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο (*“outcomes”*). Απουσία οικονομικών τιμών, οι

the budget and the decision makers to account for collecting and using public funds effectively and efficiency and to call for policies that improve service delivery”). Παρόμοια, σύμφωνα με έναν ορισμό που έχει δοθεί από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ως δημοσιονομική διαφάνεια μπορεί να ορισθεί «η σαφήνεια, η αξιοπιστία, η συχνότητα, η επικαιρότητα, και η συνέπεια της δημόσιας δημοσιονομικής αναφοράς και η ειλικρίνεια στο κοινό αναφορικά με τη διαδικασία χάραξης από την κυβέρνηση της δημοσιονομικής πολιτικής» (βλ. IMF, Fiscal Transparency, Accountability and Risk, prepared by the Fiscal Affairs Department in collaboration with the Statistics Department, August 7, 2012).

εκροές και οι επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο υπολογίζονται σε μη-οικονομικά στοιχεία, όπως για παράδειγμα αριθμός φοιτητών που αποφοίτησαν, διάρκεια νοσηλείας ή συχνότητα τροχαίων ατυχημάτων.

Περαιτέρω, η κατάρτιση προϋπολογισμού επιδόσεων συνδέεται με τις ταξινομήσεις του προϋπολογισμού. Στα συστήματα προϋπολογισμού βάσει δαπανών / εξόδων, οι ταξινομήσεις σχεδιάζονται, έτσι ώστε να απεικονίζουν την οικονομική φύση των δαπανών (μισθοδοσία, αγαθά και υπηρεσίες κλπ), ενίοτε με πολλές λεπτομέρειες. Αντανακλώντας αυτή την ταξινόμηση ανά λογαριασμό (στην Ελλάδα), οι πιστώσεις κατανέμονται στα Υπουργεία ανά οικονομική κατηγορία. Αντίθετα, ο προϋπολογισμός επιδόσεων, στην τελική του ανάπτυξη, δίνει έμφαση στην κατανομή πιστώσεων καταρχήν ανά πρόγραμμα και, συνεπώς, δίνεται αυξημένη έμφαση στη χρηματοδότηση ανά στόχο πολιτικής.

Τα προγράμματα, εξ' ορισμού, απαιτείται να έχουν μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Αντανακλώντας πολιτικές με διάρκεια και σταθερότητα στο χρόνο (π.χ. πρωτοβάθμια εκπαίδευση, διασφάλιση δημόσιας υγείας κλπ), τα προγράμματα θα πρέπει να σχεδιάζονται και να διοικούνται σε πολυετή προοπτική.

Τέλος, η διαχείριση βάσει επιδόσεων χρειάζεται ισχυρό πλαίσιο λογοδοσίας. Στην πλήρη εφαρμογή του συστήματος, η κατανομή των πιστώσεων ανά πρόγραμμα παρέχει στους διαχειριστές δημοσίου χρήματος μεγάλη διακριτική ευχέρεια αναφορικά με την επιλογή του βέλτιστου τρόπου χρήσης των πόρων που διαχειρίζονται. Επομένως, το κέντρο βάρους ελέγχου θα μετακινηθεί από τους εκ των προτέρων (*ex-ante*) ελέγχους, προς τους εκ των υστέρων ("*ex-post*") ελέγχους, καθώς οι χαλαρότεροι έλεγχοι επί των εισροών (πόρων) απαιτούν ισχυρότερους ελέγχους επί των εκροών (αποτελεσμάτων). Ως εκ τούτου, χρειάζεται ισχυρό πλαίσιο διασφάλισης της διαφάνειας και της λογοδοσίας, στο οποίο ως αντίβαρο θα συμπεριλαμβάνονται και σαφώς καθορισμένα κίνητρα για τους διαχειριστές.

Η αρχιτεκτονική του προϋπολογισμού επιδόσεων

Σύμφωνα με το Εγχειρίδιο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, βασική έννοια στον προϋπολογισμό επιδόσεων αποτελεί το «Πρόγραμμα»⁴². Το πρόγραμμα αποτελείται από ένα σύνολο πόρων (πιστώσεων, ανθρώπινου δυναμικού κλπ) που διατίθενται για την επίτευξη των στόχων ενός μείζονος⁴³ τομέα πολιτικής και για το οποίο ορίζεται υπεύθυνος υλοποίησης⁴⁴. Σύμφωνα με το Εγχειρίδιο, ο προαναφερόμενος ορισμός είναι αυτός που αντικατοπτρίζει καλύτερα την προσέγγιση που έχει υιοθετηθεί στην Ελλάδα⁴⁵.

⁴². Μεταξύ ορισμένων χαρακτηριστικών παραδειγμάτων «προγραμμάτων» από τη διεθνή εμπειρία περιλαμβάνονται η πρόληψη στον τομέα της υγείας, η ποιότητα τροφίμων, η κοινωνική στήριξη μαθητών, η οδική ασφάλεια, η υποστήριξη επενδύσεων, καθώς και η πρόληψη της εγκληματικότητας.

⁴³. Το επίθετο αυτό υποδηλώνει ότι το πρόγραμμα αντιστοιχεί σε υψηλού επιπέδου, ευρείας κλίμακας ή διαρθρωτικές πολιτικές και όχι δευτερεύουσες, μικρές ή περιστασιακές δράσεις. Για παράδειγμα, εντός της αρμοδιότητας του Υπουργείου Γεωργίας μιας χώρας, ο «καλύτερος έλεγχος ζιζανιοκτόνων και αντιβιοτικών» δε θα χαρακτηριζόταν «μείζονα πολιτική»· η μείζονα πολιτική, στην οποία θα συνέβαλε η συγκεκριμένη δράση, θα μπορούσε να καλείται «Ποιότητα και ασφάλεια τροφίμων». Όσον αφορά στο βαθμό ανάλυσης των δραστηριοτήτων ενός φορέα, λίγα μεγάλα προγράμματα είναι καλύτερα από πολλά μικρά. Στη συνέχεια, δίνονται συγκεκριμένες, αναλυτικές κατευθύνσεις σχετικά με το πλήθος και το μέγεθος των προγραμμάτων.

⁴⁴. Πρόκειται για καίρια διάσταση ενός «προγράμματος», που το διαφοροποιεί από μία απλή «κυβερνητική λειτουργία». Οι λειτουργίες, όπως αυτές που αναπτύσσονται στο πρότυπο ταξινόμησης των κρατικών λειτουργιών COFOG, αναφέρονται μόνο σε στόχους πολιτικής, χωρίς να λαμβάνουν υπ' όψιν τις θεσμικές ευθύνες ή τη διοικητική δομή. Η ταξινόμηση ανά πρόγραμμα στοχεύει στο να συνδυάζει και τις δύο διαστάσεις: α) τη διάσταση των πολιτικών / λειτουργιών (functions): ένα πρόγραμμα καθορίζεται πρωτίστως από τους στόχους πολιτικής που επιδιώκει. Η ταξινόμηση των τομέων πολιτικής ενδεχομένως βασίζεται στην ταξινόμηση COFOG, αλλά σχεδόν πάντα υπάρχουν αποκλίσεις από αυτό το διεθνές πρότυπο στην κάθε χώρα και β) μία διάσταση λογοδοσίας, με στόχο να προσδιορίζονται οι αρχές που εμπλέκονται στον καθορισμό και την υλοποίηση αυτών των πολιτικών, κάτι το οποίο διαφέρει σε κάθε χώρα. Έτσι για παράδειγμα ένα πρόγραμμα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης θα κάλυπτε δαπάνες συναφείς προς τα εξής: ο πρόσληψη, κατάρτιση και καταβολή αποζημιώσεων εκπαιδευτικών και λοιπού προσωπικού, ο ανέγερση και συντήρηση σχολικών κτηρίων και αιθουσών, ο αγορά παιδαγωγικού υλικού και εξοπλισμού. Το κοινό χαρακτηριστικό αυτών των δαπανών είναι ο κοινός σκοπός τους, αλλά με επίκεντρο μία συγκεκριμένη κατηγορία ωφελούμενων. Ως προς τη λογοδοσία, όλες αυτές οι δράσεις και υπηρεσίες είναι υπό την ευθύνη μίας διοικητικής δομής, αποκλειστικά ή σε συνεννόηση με άλλους φορείς (ίσως σε αυτό το παράδειγμα, για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι το Υπουργείο Παιδείας και η τοπική αυτοδιοίκηση).

⁴⁵. Ένα πρόγραμμα αποτελεί το σύνολο των πιστώσεων που διατίθενται για την υλοποίηση μιας δράσης ή ενός συνόλου δράσεων που ανήκουν στον τομέα ευθύνης του ίδιου Υπουργείου και περιλαμβάνει τόσο τους συγκεκριμένους στόχους, που καθορίζονται με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, όσο και τα αναμενόμενα αποτελέσματα, βάσει σχετικής αξιολόγησης (Γαλλικός Νόμος για το Δημόσιο Λογιστικό, 2001). Σύμφωνα με τον ορισμό που περιλαμβάνεται στο Λεξικό όρων Προϋπολογισμού Επιδόσεων του ΟΟΣΑ, ένα πρόγραμμα είναι ένα σύνολο κυβερνητικών δράσεων, συναφών προς ένα συγκεκριμένο σύνολο στόχων πολιτικής. Ένα πρόγραμμα μπορεί να περιλαμβάνει διαφορετικές πρωτοβουλίες και δραστηριότητες ταυτόχρονα, αν και είναι πιθανό οι πρωτοβουλίες και οι δραστηριότητες να συνδέονται μεταξύ τους. Τέλος, ένα πρόγραμμα συνιστά ταξινόμηση της δαπάνης, με βάση ένα σύνολο εκροών / παραγόμενων αποτελεσμάτων (ή υποστηρικτικών υπηρεσιών) με έναν κοινό στόχο, ο οποίος συνδέεται συνήθως με ένα συγκεκριμένο τελικό αποτέλεσμα στο κοινωνικό σύνολο (βλ. *M. Robinson*, CLEAR Training Materials, Performance-based Budgeting, Manual, Regional Centers for Learning on Evaluation and Results, http://www.pfmresults.com/files/CLEAR_PB_Manual.pdf).

Ειδικότερα, ένα πρόγραμμα συγκεντρώνει πιστώσεις για διαφορετικές κατηγορίες – από οικονομικής άποψης – δαπανών, όπως δαπάνες μισθοδοσίας, καταναλωτικές, επενδυτικές κλπ. Επομένως, μία ταξινόμηση με κριτήριο τους στόχους πολιτικής διαφέρει από τη συνήθη ταξινόμηση του Προϋπολογισμού, δηλαδή την οικονομική ταξινόμηση⁴⁶, η οποία βασίζεται στην οικονομική φύση της δαπάνης. Ωστόσο, η οικονομική ταξινόμηση δεν χάνεται όταν εισάγεται η ταξινόμηση ανά πρόγραμμα, καθώς οι δύο ταξινομήσεις συνδέονται, ενώ παράλληλα καταγράφονται και άλλα πληροφοριακά στοιχεία για κάθε πρόγραμμα, όπως ο αριθμός προσωπικού που διατίθεται σε αυτό κλπ.

Όπως αναφέρθηκε, το σύνολο των πόρων ενός προγράμματος διατίθεται για την επίτευξη των στόχων ενός μείζονος⁴⁷ τομέα πολιτικής. Ο όρος αυτός αναφέρεται σε ένα κοινό σύνολο στόχων ή σκοπών ή αναμενόμενων αποτελεσμάτων που επιδιώκει να επιτύχει το «πρόγραμμα». Εντούτοις, ενώ τα κύρια κριτήρια για τον καθορισμό ενός προγράμματος είναι οι στόχοι, είναι δυνατόν να προστίθενται και κάποια επικουρικά κριτήρια⁴⁸, όπως οι επιμέρους ωφελούμενοι / τελικοί αποδέκτες μιας πολιτικής, όπως άτομα, νοικοκυριά ή επιχειρήσεις⁴⁹, ο τρόπος παρέμβασης

⁴⁶. Η οικονομική ταξινόμηση αντανάκλα τη φύση των λογαριασμών και το απαιτούμενο επίπεδο ανάλυσης και συγκέντρωσης των πληροφοριών και αποτελεί τη βάση σύνταξης των δημοσιονομικών αναφορών. Η διοικητική ταξινόμηση αντανάκλα την οργανωτική δομή των υπηρεσιών των φορέων και ενσωματώνει τρία τουλάχιστον επίπεδα πληροφοριών. Το πρώτο επίπεδο της διοικητικής ταξινόμησης αντιπροσωπεύει τον φορέα της Κεντρικής Διοίκησης, ενώ και τα τρία επίπεδα αυτής, όπως αναπτύσσονται αναλυτικά στην ως άνω υπουργική απόφαση, αντιπροσωπεύουν τους ειδικούς φορείς.

⁴⁷. Ένα πρόγραμμα αποτελεί το σύνολο των πιστώσεων που διατίθενται για την υλοποίηση μιας δράσης ή ενός συνόλου δράσεων που ανήκουν στον τομέα ευθύνης του ίδιου Υπουργείου και περιλαμβάνει τόσο τους συγκεκριμένους στόχους, που καθορίζονται με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, όσο και τα αναμενόμενα αποτελέσματα, βάσει σχετικής αξιολόγησης (Γαλλικός Νόμος για το Δημόσιο Λογιστικό, 2001). Σύμφωνα με τον ορισμό που περιλαμβάνεται στο Λεξικό όρων Προϋπολογισμού Επιδόσεων του ΟΟΣΑ, ένα πρόγραμμα είναι ένα σύνολο κυβερνητικών δράσεων, συναφών προς ένα συγκεκριμένο σύνολο στόχων πολιτικής. Ένα πρόγραμμα μπορεί να περιλαμβάνει διαφορετικές πρωτοβουλίες και δραστηριότητες ταυτόχρονα, αν και είναι πιθανό οι πρωτοβουλίες και οι δραστηριότητες να συνδέονται μεταξύ τους. Τέλος, ένα πρόγραμμα συνιστά ταξινόμηση της δαπάνης, με βάση ένα σύνολο εκροών / παραγόμενων αποτελεσμάτων (ή υποστηρικτικών υπηρεσιών) με έναν κοινό στόχο, ο οποίος συνδέεται συνήθως με ένα συγκεκριμένο τελικό αποτέλεσμα στο κοινωνικό σύνολο (βλ. *M. Robinson*, CLEAR Training Materials, Performance-based Budgeting, Manual, ό.π.).

⁴⁸. Τα επιπλέον κριτήρια δεν μπορούν ποτέ να ορίσουν, από μόνα τους ένα πρόγραμμα που ουσιαστικά καθορίζεται πάντοτε από έναν στόχο καθώς οι ωφελούμενοι, ο τρόπος παρέμβασης ή οι δράσεις απλά αποτελούν συστατικά στοιχεία προσδιοριστικά του στόχου, ο οποίος παραμένει το κεντρικό στοιχείο ενός προγράμματος και των μέσων επίτευξης αυτού.

⁴⁹. Εάν μία δεδομένη πολιτική εστιάζει σε μία συγκεκριμένη κατηγορία τελικών ωφελούμενων που ορίζεται π.χ. από την ηλικία, την τοποθεσία, την κοινωνική ομάδα της κλπ, αυτό ακριβώς το χαρακτηριστικό μπορεί να βοηθήσει στον καθορισμό του προγράμματος. Για παράδειγμα, το πρόγραμμα «Πρωτοβάθμια εκπαίδευση» απευθύνεται σε μαθητές μεταξύ 5 και 12 ετών.

που χρησιμοποιείται για την επίτευξη του αποτελέσματος⁵⁰ και η αναφορά σε δράσεις, όπως η διοργάνωση εκπαιδύσεων ή η διενέργεια ελέγχων, οι οποίες εκπονούνται στο πλαίσιο του προγράμματος, τα οποία μπορούν να βοηθήσουν στον καθορισμό της περιμέτρου του.

Αναφορικά με τον σχεδιασμό της αρχιτεκτονικής των προγραμμάτων στην περίπτωση της Ελλάδας, το Εγχειρίδιο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους αποσαφηνίζει ότι δεν θα υπάρχουν κατ'αρχήν διυπουργικά προγράμματα, δηλαδή κάθε «Πρόγραμμα» δεν θα διαχειρίζεται από περισσότερο από ένα Υπουργεία. Παρόλο που σε κάποιες χώρες ένα ορισμένο πρόγραμμα μπορεί να αναπτύσσεται/ διαχειρίζεται από δύο, τρία ή ακόμα και περισσότερα Υπουργεία, έχει αποφασιστεί ότι η μεταρρύθμιση του συστήματος στην Ελλάδα θα ξεκινήσει με προγράμματα ανά Υπουργείο. Η απόφαση στηρίζεται στην ιδέα όχι μόνο της απλότητας και της σαφήνειας, αλλά και της υποστήριξης της λογοδοσίας, υπό την έννοια του εντοπισμού του βαθμού ευθύνης των υπευθύνων και συμβολής των πόρων του προγράμματος στην επίτευξη των αποτελεσμάτων. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι το κυριότερο μειονέκτημα της επιλογής των διυπουργικών προγραμμάτων είναι η κατανομή των ευθυνών, που συχνά είναι ασαφής ή αναποτελεσματική.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι χώρες που εκτελούν διυπουργικά προγράμματα, και οι οποίες έχουν διαφορετικό υπόβαθρο και περιβάλλον, καταφεύγουν σε πολυσύνθετες διευθετήσεις συντονισμού για την κατανομή των ευθυνών και τη μεταφορά πόρων ή δαπανών μεταξύ Υπουργείων. Στην Ελλάδα, η ανάγκη για παρουσίαση τομέων δραστηριότητας, όπου ενδεχομένως υπάρχει διυπουργικός συντονισμός ή εμπλέκονται περισσότερα του ενός Υπουργεία καλύπτεται είτε με την παρουσίαση αυτών μέσα από το πρώτο ιεραρχικό επίπεδο των «τομέων πολιτικής», είτε με άλλου είδους οριζόντιες κατηγοριοποιήσεις σε ιεραρχικό επίπεδο κατώτερο/ αναλυτικότερο από τα Προγράμματα⁵¹.

⁵⁰. Έτσι, για παράδειγμα, ένα πρόγραμμα «Πρόληψη στον τομέα της υγείας» έχει προσδοκώμενο αποτέλεσμα τη βελτίωση της δημόσιας υγείας αλλά χρησιμοποιώντας ένα συγκεκριμένο τρόπο παρέμβασης, δηλαδή την πρόληψη (αντί της θεραπείας) των ασθενειών.

⁵¹. Έτσι, για παράδειγμα, η ανάπτυξη υπο-προγράμματος/ δράσης «Επιμόρφωση δημοσίων υπαλλήλων» για την παρακολούθηση της συνολικής δαπάνης σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης, ανεξαρτήτως του φορέα που την υλοποιεί.

Περαιτέρω, όπως αναφέρεται στο Εγχειρίδιο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα προγράμματα θα πρέπει να αντανakλούν «μείζονες» πολιτικές, δηλαδή πολιτικές που θεωρούνται μεγάλες ως προς το μέγεθός τους και σημαντικές ως προς το ρόλο τους. Περαιτέρω, τα «Προγράμματα» θα πρέπει να αντανakλούν μακροχρόνιες και διαρθρωτικές πολιτικές και όχι περιστασιακά ή ευκαιριακά έργα περιορισμένου χρόνου και μεγέθους. Τέλος, η κατανομή δαπανών μεταξύ προγραμμάτων θα πρέπει να είναι, κατά το δυνατόν, ισοβαρής και σχεδόν ισορροπημένη, ως προς την τάξη μεγέθους⁵².

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η αρχιτεκτονική των προγραμμάτων είναι πολυεπίπεδη. Το «Πρόγραμμα» είναι το κεντρικό επίπεδο, αλλά συμπληρώνεται από επιπλέον επίπεδα, πάνω και κάτω από το «Πρόγραμμα», σε ιεραρχικό πλαίσιο. Πάνω από το «Πρόγραμμα» βρίσκονται οι τομείς πολιτικής, που ομαδοποιούν διάφορα «Προγράμματα», τα οποία συμβάλλουν στην ίδια ευρεία πολιτική, που ενδέχεται να υπηρετείται από διαφορετικά Υπουργεία. Ένας συγκεκριμένος τομέας πολιτικής μπορεί να καλύπτει διάφορα Υπουργεία και ένα συγκεκριμένο Υπουργείο μπορεί να δραστηριοποιείται σε περισσότερους από έναν τομείς πολιτικής⁵³. Περαιτέρω, τα «υπο-προγράμματα» υποδιαιρούν τα «Προγράμματα» σε κατώτερο επίπεδο»⁵⁴.

Όπως προκύπτει από τα προαναφερθέντα, η αρχιτεκτονική των προγραμμάτων αφορά στη διαμόρφωση της ταξινόμησης / ιεραρχικής δομής. Αφού σχεδιαστεί η δομή αυτή, θα πρέπει να συμπληρωθεί με τα διάφορα συστατικά στοιχεία της,

⁵². Για παράδειγμα, θα πρέπει να αποφεύγεται ένα Υπουργείο να αναπτύσσει τέσσερα προγράμματα, όπου το ένα εκπροσωπεί το 90% του προϋπολογισμού του και τα άλλα τρία περίπου το 3% το καθένα.

⁵³. Ο σχεδιασμός των τομέων πολιτικής θα πρέπει να διευκολύνει την υποβολή αναφορών στην ΕΛΣΤΑΤ. Ο σχεδιασμός και η διαχείριση αυτής της ταξινόμησης σε «τομείς πολιτικής» θα ορίζεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και τα Υπουργεία θα καλούνται να υποδείξουν σε ποιον «τομέα πολιτικής» υπάγονται τα «προγράμματα» τους, σε συνεργασία και υπό τον συντονισμό της Διεύθυνσης Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

⁵⁴. Να σημειωθεί ότι το επίπεδο των υπο-προγραμμάτων δεν θα αναπτυχθεί κατά τον πιλοτικό σχεδιασμό του τρέχοντος έτους. Ωστόσο, κατά τον σχεδιασμό της αρχιτεκτονικής των «προγραμμάτων» τους, τα πιλοτικά Υπουργεία συνιστάται να έχουν υπόψη τους αυτή την προοπτική και να αρχίσουν να σκέφτονται το 3ο επίπεδο της αρχιτεκτονικής, τα υποπρογράμματα, διότι αυτό θα βοηθήσει στην καλύτερη διαμόρφωση των δύο πρώτων επιπέδων.

δηλαδή τους συγκεκριμένους στόχους⁵⁵ που τίθενται στο πρόγραμμα, τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται τελικά από το πρόγραμμα, τους πόρους που κατανέμονται στο πρόγραμμα και αναλώνονται από αυτό⁵⁶, καθώς και τα στοιχεία σύνδεσης πόρων- αποτελεσμάτων.

Ειδικότερα, πέραν των γενικών στρατηγικών στόχων που προσδιορίζονται στο επίπεδο του «προγράμματος», θα πρέπει να προσδιορίζονται και οι ειδικοί επιχειρησιακοί στόχοι του, οι οποίοι συνδέονται με τις προσδοκώμενες εκροές (“*outputs*”) /παραγόμενα προϊόντα, δηλαδή τα άμεσα αποτελέσματα της δράσης της δημόσιας υπηρεσίας, ή οι αναμενόμενες επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο (“*outcomes*”), δηλαδή ο τελικός αντίκτυπος ή η επίδραση μίας δημόσιας πολιτικής.

Οι επιμέρους στόχοι είναι το επίπεδο στο οποίο δύναται να αντανακλώνται οι πολιτικές προτεραιότητες της κυβέρνησης για την επόμενη περίοδο. Οι επιμέρους στόχοι, οι οποίοι είναι δυνατόν να μεταβάλλονται κατά περιόδους, αναδεικνύουν κάποιους συγκεκριμένους σκοπούς που θέλει να προωθήσει η κυβέρνηση κατά προτεραιότητα, αλλά όχι απαραίτητως όλους τους σκοπούς του «προγράμματος». Οι επιμέρους στόχοι ορίζονται περιγραφικά με μία ή δύο σύντομες προτάσεις, ενώ είναι χρήσιμη η παραπομπή σε κάποια εκτενέστερα έγγραφα πολιτικής, προκειμένου να επεξηγούνται ή να αιτιολογούνται οι εν λόγω προτεραιότητες. Τέλος, οι στόχοι συνιστάται να συνοδεύονται από αριθμητική τιμή-στόχο⁵⁷ για το μέλλον, ενώ η ποσοτικοποίηση αυτή συνιστά τη μετάφραση ενός «στόχου» σε συγκεκριμένα μετρήσιμα αριθμητικά δεδομένα⁵⁸.

⁵⁵. Στόχοι είναι τα σχεδιαζόμενα, επιδιωκόμενα ή προσδοκώμενα αποτελέσματα σε επίπεδο εκροών (*outputs*) ή επιπτώσεων (*outcomes*) μίας πολιτικής, ενός προγράμματος ή ενός οργανισμού του δημοσίου (βλ. λεξικό όρων, **Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων**, σελ. 38).

⁵⁶. Το σύνολο των οικονομικών πόρων οι οποίοι συμβάλλουν σε ένα ορισμένο «πρόγραμμα» θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε αυτό, προκειμένου να απεικονίζεται το σύνολο του κόστους που συμβάλλει άμεσα στους στόχους του «προγράμματος».

⁵⁷. Τιμή-Στόχος είναι συγκεκριμένα και μετρήσιμα αποτελέσματα (*outputs*-προϊόντα ή *outcomes*-επιπτώσεις) που ορίζονται εκ των προτέρων με την πρόθεση να επιτευχθούν μέσω δημόσιας πολιτικής και προγραμμάτων εντός προκαθορισμένου χρονικού διαστήματος (βλ. λεξικό όρων, **Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων**, σελ. 38).

⁵⁸. Έτσι για παράδειγμα στο πρόγραμμα που αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση, εκροές είναι οι πτυχιούχοι, ενώ οι επιπτώσεις αφορούν την απασχολησιμότητα. Περαιτέρω, στο πρόγραμμα που αφορά την δημοτική αστυνομία, εκροές είναι οι έλεγχοι αστυνομίας, ενώ οι επιπτώσεις αφορούν την ασφάλεια της γειτονιάς.

Βασική διάσταση του προϋπολογισμού επιδόσεων είναι η σύγκριση του κόστους με το όφελος ή των διατιθέμενων πόρων με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Ωστόσο, το όφελος σε αντίθεση με το κόστος δεν μπορεί να αποτιμηθεί σε χρηματική αξία, καθώς δεν υπάρχει επίσημη τιμή αγοράς που να εκφράζει την αξία ενός αποτελέσματος ή μιας επίπτωσης. Επομένως, μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τους διαχειριστές δημοσίων πόρων είναι να προσδιοριστεί κάποια αριθμητική αξία για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων (προϊόντων ή επιπτώσεων) παρά την απουσία τιμής. Το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίζεται μέσω της προσφυγής σε δείκτες που μπορούν να οριστούν ως μέτρο μιας απτής πτυχής ενός αποτελέσματος. Επομένως, ένας δείκτης είναι ένα μη-χρηματοοικονομικό στοιχείο που αντικατοπτρίζει την ποσότητα ενός ορισμένου αποτελέσματος ή τη διάρκεια μιας διαδικασίας ή τη σχέση μεταξύ δύο συνόλων σημαντικών δεδομένων, ενώ μπορεί να αντικατοπτρίζει και την ποιότητα ενός αποτελέσματος⁵⁹.

Είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί ότι η επιλογή, ο καθορισμός και η ανάπτυξη δεικτών προϋποθέτει την προηγούμενη αποσαφήνιση των στόχων, την επίτευξη των οποίων θέλει κάποιος να μετρήσει. Κατά συνέπεια, οι δείκτες θα πρέπει να συνδέονται με τους στόχους του «προγράμματος», και όχι απλώς με το ίδιο το περιεχόμενο του «Προγράμματος».

Περαιτέρω, όπως επίσης διευκρινίζεται στο Εγχειρίδιο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, οι δείκτες παρέχουν απλώς μία ένδειξη αναφορικά με την επίτευξη ενός αποτελέσματος. Επομένως, ο δείκτης δεν είναι το αποτέλεσμα αυτό καθ' εαυτό, είναι απλά μία από τις ορατές πτυχές ενός αποτελέσματος. Η σύγχυση δεικτών και

⁵⁹. Αναφορικά με τις χρονικές συγκρίσεις, με αυτές μπορεί να παρατηρήσει κανείς, για ένα ορισμένο κόστος ή έναν ορισμένο προϋπολογισμό ενός φορέα, την εξέλιξη του αριθμού των φοιτητών ή του αριθμού των αστυνομικών ελέγχων που «παρήγαγε» αυτός ο φορέας. Για παράδειγμα σε μία πενταετία, αποφοίτησαν 25% περισσότεροι φοιτητές στο Πανεπιστήμιο Χ, με μία αύξηση προϋπολογισμού 10%. Κατά το έτος ν-1, ο αριθμός των ελέγχων που διενήργησε το κεντρικό αστυνομικό τμήμα της πόλης μειώθηκε κατά 5%, με τον ίδιο προϋπολογισμό. Αυτοί οι δείκτες έχουν νόημα, καθώς υποδηλώνουν υψηλότερη αποδοτικότητα στο Πανεπιστήμιο Χ και χαμηλότερη αποδοτικότητα στο αστυνομικό τμήμα Α. Αναφορικά με τις γεωγραφικές συγκρίσεις: συγκρίνονται ο αριθμός των φοιτητών ή ο αριθμός των αστυνομικών ελέγχων από διαφορετικά πανεπιστήμια ή διαφορετικά αστυνομικά τμήματα, με το ίδιο κόστος ή προϋπολογισμό. Για παράδειγμα κατά το έτος ν-1, ο αριθμός των αστυνομικών ελέγχων, σε παρόμοια αστυνομικά τμήματα με πανομοιότυπους προϋπολογισμούς, ήταν 100 στο αστυνομικό τμήμα Α, 50 στο αστυνομικό τμήμα Β και 180 στο αστυνομικό τμήμα Γ. Ο αριθμός-στόχος φοιτητών για το τρέχον έτος είναι 1.350 στο Πανεπιστήμιο Α, 1.800 στο Πανεπιστήμιο Β και 750 στο Πανεπιστήμιο Γ. Και αυτοί οι δείκτες έχουν νόημα, καθώς υποδηλώνουν διαφορές στην αποδοτικότητα στα Πανεπιστήμια και τα αστυνομικά τμήματα. Επομένως, αυτό σημαίνει ότι η χρήση δεικτών προϋποθέτει ομοιογενείς χρονοσειρές και ομοιογενή σημεία αναφοράς: η ανάπτυξη δεικτών χρειάζεται μακροχρόνιες και επίμονες προσπάθειες και δεν αφήνει περιθώριο αυτοσχεδιασμών.

αποτελεσμάτων είναι δυνατόν να δημιουργήσει προβλήματα, όπως αυτό που ενίοτε αποκαλείται «χειραγώγηση», όταν παραποιούνται οι δείκτες, ή «στρεβλά αποτελέσματα» όταν δεν έχουν επιλεγεί σωστά οι δείκτες. Για τον λόγο αυτό απαιτείται η χρήση περισσότερων από έναν δεικτών ανά στόχο, προκειμένου να εξισορροπούνται τυχόν λανθασμένα συμπεράσματα από τη χρήση ενός μόνο δείκτη. Βεβαίως, στον αντίποδα θα πρέπει να αποφεύγεται ο πληθωρισμός δεικτών κατά τη διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Οι δείκτες μπορεί επίσης να αντικατοπτρίζουν αυτό που συμβαίνει πριν από τα αποτελέσματα, αυτό που δημιουργεί τα αποτελέσματα, δηλαδή τις δραστηριότητες⁶⁰ που ασκεί ο φορέας και, πέραν αυτών, τους συντελεστές παραγωγής που χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή αυτών των δραστηριοτήτων⁶¹.

Περαιτέρω, υπάρχουν διάφοροι τύποι δεικτών παραγόμενου αποτελέσματος (“*output*”) και συγκεκριμένα οι ποσοτικοί δείκτες που μετρούν τον όγκο υπηρεσιών / αγαθών που παρέχει ο φορέας⁶², οι ποιοτικοί δείκτες που αντανακλούν τον βαθμό στον οποίο η υπηρεσία που παρασχέθηκε πληροί προκαθορισμένα πρότυπα⁶³, και οι δείκτες αποδοτικότητας που αξιολογούν την αναλογία εισροών/εκροών⁶⁴.

Τέλος, είναι σημαντικό να ληφθεί υπ’ όψιν ότι χρήσιμοι είναι οι δείκτες που πράγματι λαμβάνονται υπόψη στις σχετικές με τον προϋπολογισμό και τη δαπάνη

⁶⁰. Ως δραστηριότητες αναφέρονται οι επιχειρησιακές ενέργειες που πραγματοποιούνται ή εργασία που επιτελείται, μέσω των οποίων κινητοποιούνται οι εισροές (“*inputs*”), δηλαδή οικονομικοί ή μη-οικονομικοί πόροι (βλ. συντελεστές παραγωγής), και χρησιμοποιούνται για την παραγωγή εκροών/αποτελεσμάτων (“*outputs*”). Επί παραδείγματι, οι «αστυνομικές περιπολίες» σε μία αστυνομική υπηρεσία, τα «μαθήματα» σε ένα σχολείο ή οι «φορολογικοί έλεγχοι» σε έναν φορέα εισπραχής φόρων είναι δραστηριότητες (βλ. λεξικό όρων, *Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων*, σελ. 37).

⁶¹. Για παράδειγμα, στο πρόγραμμα «τριτοβάθμια εκπαίδευση», όπου ως εκροές του προγράμματος θεωρούνται οι «πτυχιούχοι», ως δραστηριότητες που δημιουργούν αυτό το άμεσο αποτέλεσμα θα μπορούσαν να θεωρηθούν ο αριθμός και η διάρκεια των προγραμμάτων σπουδών που απαιτούνται για την πιστοποίηση ενός φοιτητή και ως «συντελεστές παραγωγής» που χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή αυτών των «δραστηριοτήτων» θα μπορούσαν να θεωρηθούν ο αριθμός των καθηγητών και η σχετική ποσότητα εξοπλισμού.

⁶². Όπως για παράδειγμα πόσες άδειες οδήγησης εκδόθηκαν, πόσες γειτονιές με αυξημένα ποσοστά χρηστών ναρκωτικών ουσιών ελέγχθηκαν, πόσοι άποροι ηλικιωμένοι υποστηρίχθηκαν.

⁶³. Όπως για παράδειγμα ο χρόνος που μεσολαβεί από την άφιξη στο νοσοκομείο ως την περίθαλψη, ο μέσος χρόνος ανταπόκρισης της πυροσβεστικής υπηρεσίας σε φωτιά και το ποσοστό χρηστών δημόσιας υπηρεσίας που δηλώνουν ικανοποιημένοι.

⁶⁴. Όπως για παράδειγμα το κόστος ανά παιδικό εμβολιασμό, οι αιτήσεις συνταξιοδότησης που διεκπεραιώνει κάθε υπάλληλος, το κόστος ανά αίτηση προξενικής θεώρησης που διεκπεραιώνεται.

διαδικασίες. Τούτο έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς οι δείκτες είναι συχνά δαπανηροί στον σχεδιασμό και την παρακολούθησή τους.

Οι δείκτες χρησιμοποιούνται σε δύο μείζονες δραστηριότητες Δημόσιας Οικονομικής Διαχείρισης (“Public Financial Management”)⁶⁵ και ειδικότερα τον προϋπολογισμό επιδόσεων (performance budgeting), που εστιάζει σε δείκτες υψηλού επιπέδου και επικεντρώνεται στις επιπτώσεις και τα παραγόμενα αποτελέσματα/ εκροές, των οποίων οι χρήστες είναι πρωτίστως οι υπουργοί και τα μέλη του Κοινοβουλίου καθώς και οι πολίτες, και στη διαχείριση βάσει επίδοσης (performance management), με δείκτες επιχειρησιακού επιπέδου που εστιάζουν σε συγκεκριμένα κόστη, δραστηριότητες και εκροές και των οποίων οι χρήστες είναι κυρίως οι δημόσιοι διαχειριστές και το προσωπικό των δημοσίων υπηρεσιών.

Η ενσωμάτωση του προϋπολογισμού επιδόσεων στη διαδικασία κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού (εγκύκλιοι)

Από το 2020 και εξής, ο προϋπολογισμός επιδόσεων ενσωματώνεται συστηματικά στις διαδικασίες παρακολούθησης του προϋπολογισμού μέσα από τις αντίστοιχες εγκυκλίους. Συγκεκριμένα, στην εγκύκλιο εκτέλεσης του προϋπολογισμού για το 2020⁶⁶, γίνεται ειδική αναφορά στο γεγονός ότι τα έξι Υπουργεία που ανέπτυξαν πιλοτικά δομή προϋπολογισμού προγραμμάτων με στοιχεία επίδοσης, θα παρακολουθήσουν, κατά το 2020, την πορεία επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί, μέσω των δεικτών που συμφωνήθηκαν για κάθε Ετήσιο Σχέδιο Προγράμματος (ΕΣΠ).

⁶⁵. Σύμφωνα με μελέτη του Πανεπιστημίου του Harvard, ο όρος δημόσια οικονομική διαχείριση (Public Financial Management - PFM) αναφέρεται στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών και σχετίζεται με τον τρόπο που οι κυβερνήσεις διαχειρίζονται τους δημόσιους πόρους (τόσο τα έσοδα όσο και τις δαπάνες) και τις άμεσες – βραχυπρόθεσμες και μεσομακροπρόθεσμες επιπτώσεις των πόρων αυτών στην οικονομία ή στην κοινωνία. Επομένως, ο όρος δημόσια οικονομική διαχείριση (PFM) αφορά τόσο στη διαδικασία (τρόπος διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών από τις κυβερνήσεις) όσο και στα αποτελέσματα (βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των χρηματοοικονομικών ροών). Βλ. *Matt Andreas/Marco Cangiano/Neil Cole/Paolo de Renzio/Philipp Krause/Renaud Seligman, This is PFM, Working Paper N.285, July 2014, Center for International Development at Harvard University.*

⁶⁶ Υπουργείο Οικονομικών, Εγκύκλιος εκτέλεσης προϋπολογισμού 2020, Ιανουάριος 2020.
https://www.minfin.gr/web/guest/enkyklioi/-/asset_publisher/ISAvuwBoSMaf/content/enkyklios-ekteleses-proupologismou-oikonomikou-etous-2020?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.minfin.gr%2Fweb%2Fguest%2Fenkyklioi%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_ISAvuwBoSMaf%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1.

Αντίστοιχες αναφορές ακολουθούν και στις επόμενες εγκυκλίους. Συγκριμένα, στην εγκύκλιο για την εκτέλεση του προϋπολογισμού έτους 2021, αναφέρεται ότι «Κατά το μέρος που αφορά στον σχεδιασμό του Προϋπολογισμού Επιδόσεων, τα δεκατρία Υπουργεία που ανέπτυξαν πιλοτικά δομή προϋπολογισμού προγραμμάτων με στοιχεία επίδοσης θα παρακολουθήσουν κατά το 2021 την πορεία επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί, μέσω των δεικτών που συμφωνήθηκαν για κάθε Ετήσιο Σχέδιο Προγράμματος (ΕΣΠ). Τα ανωτέρω ισχύουν για το σύνολο των δεικτών (τομεακών και οριζόντιων) που έχουν τεθεί για τα Προγράμματα των πιλοτικών Υπουργείων.

Γίνεται ακόμη αναφορά στο ό,τι ο πιλοτικός σχεδιασμός του θα επεκταθεί μέσα στο 2021 στο σύνολο των φορέων Κεντρικής Διοίκησης, ενώ παράλληλα θα εντατικοποιηθούν οι ενέργειες για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης με έμφαση στην ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος Κύριων Δεικτών Επίδοσης (Key Performance Indicators /KPIs) για κάθε φορέα.»⁶⁷

Αντίστοιχες αναφορές γίνονται και στις εγκυκλίους εκτέλεσης των ετών 2022 και 2023, ενώ πλέον περιλαμβάνεται σχετική αναφορά και στα μνημόνια συνεργασίας για την εκτέλεση του προϋπολογισμού που υπογράφονται μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και κάθε Υπουργείου - φορέα του κρατικού προϋπολογισμού⁶⁸.

Περαιτέρω, ο προϋπολογισμός επιδόσεων έχει ενσωματωθεί και στη διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού. Όπως αναφέρεται στην Εγκύκλιο Κατάρτισης Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης Οικονομικού έτους 2023⁶⁹ που απέστειλε το

⁶⁷ Υπουργείο Οικονομικών, Εγκύκλιος εκτέλεσης προϋπολογισμού 2021, https://www.minfin.gr/web/guest/enkyklioi/-/asset_publisher/ISAvuwBoSMaf/content/enkyklios-ekteleses-proupologismou-oikonomikou-etous-2021?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.minfin.gr%2Fweb%2Fguest%2Fenkyklioi%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_ISAvuwBoSMaf%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1.

⁶⁸ Υπουργείο Οικονομικών, Εγκύκλιος Εκτέλεσης προϋπολογισμού 2022, https://www.minfin.gr/web/guest/enkyklioi/-/asset_publisher/ISAvuwBoSMaf/content/enkyklios-ekteleses-proupologismou-oikonomikou-etous-2022?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.minfin.gr%2Fweb%2Fguest%2Fenkyklioi%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_ISAvuwBoSMaf%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1.

⁶⁹ Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Εγκύκλιος Κατάρτισης Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης Οικονομικού έτους 2023, Αρ. πρωτ.: 2/132731/ΔΠΓΚ, 13 Ιουλίου 2022 διαθέσιμο σε: <https://www.minfin.gr/documents/31311/17452301/15-7-222++++%CE%95%CE%93%CE%9A%CE%A5%CE%9A%CE%9B%CE%99%CE%9F%CE%A3+%CE%9A%CE>

Γενικό Λογιστήριο του Κράτους στους εμπλεκόμενους φορείς, ο προϋπολογισμός έτους 2023, είναι ο δεύτερος που θα παρουσιασθεί και με δομή Προγραμμάτων, συνοδευόμενος από στοιχεία επίδοσης για το σύνολο των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης. Παράλληλα, θα παρέχονται στοιχεία για τη χρηματοδότηση ανά Πρόγραμμα σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης. Περαιτέρω, αναφέρεται ότι τα κείμενα με τα στοιχεία επίδοσης καθώς και τις λοιπές πληροφορίες σχετικά με τα Ετήσια Σχέδια Προγραμμάτων (ΕΣΠ), θα υποβληθούν κατάλληλα επικαιροποιημένα βάσει του συνημμένου Υποδείγματος 1 του Παραρτήματος Δ όσο αφορά το ΕΣΠ για τα Προγράμματα Επιτελικού Συντονισμού και του Υποδείγματος 2 του Παραρτήματος Δ όσον αφορά τα λοιπά τομεακά προγράμματα. Η διαμόρφωση των πινάκων με τα οικονομικά δεδομένα του προϋπολογισμού κατά Τομέα Πολιτικής και Πρόγραμμα, θα πραγματοποιηθεί με βάση τους συνημμένους Πίνακες 2 και 3 του παραρτήματος Δ. Στους πίνακες αυτούς, τα σχετικά οικονομικά στοιχεία θα πρέπει να ακολουθούν την ταξινόμηση Τομέας Πολιτικής/ Πρόγραμμα/ Υποπρόγραμμα, ώστε να υποστηριχθεί και η παρουσίαση του β' βαθμού της λειτουργικής ταξινόμησης σύμφωνα με το πρότυπο CoFoG.

[Η δημοσίευση από το Εθνικό Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου και Λογοδοσίας \(ΕΣΟΕΛ\) Οδηγού Ελέγχου Επίδοσης \(2019\)](#)

Στον Οδηγό Ελέγχου Επίδοσης⁷⁰ που δημοσιεύθηκε από το Εθνικό Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου και Λογοδοσίας (ΕΣΟΕΛ) τον Απρίλιο του 2019 περιγράφεται η στενή σχέση προϋπολογισμών επίδοσης και ελέγχων επίδοσης. Όπως αναφέρεται στον ως άνω Οδηγό, η αποτελεσματική εφαρμογή προϋπολογισμών επιδόσεων, προϋποθέτει τη λειτουργία ισχυρού πλαισίου διαφάνειας και λογοδοσίας. Πιο συγκεκριμένα, η κατανομή πιστώσεων ανά πρόγραμμα παρέχει στους διαχειριστές δημοσίου χρήματος μεγάλη διακριτική ευχέρεια στο να επιλέγουν τον βέλτιστο τρόπο χρήσης των πόρων τους. Επομένως, το κέντρο βάρους ελέγχου μετακινείται από τους εκ των προτέρων (“ex-ante”) ελέγχους, προς τους εκ των υστέρων (“ex-

%91%CE%A4%CE%91%CE%A1%CE%A4%CE%99%CE%A3%CE%97%CE%A3_%CE%A0%CE%A5+2023+%CE%A8%CE%A0%CE%A5%CE%A1%CE%97-%CE%A8%CE%9F%CE%A9.pdf/d11af856-e897-4084-9ed2-37b0a2e0e7e3.

⁷⁰. Βλ. Εθνικό Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου και Λογοδοσίας (ΕΣΟΕΛ), Οδηγός Ελέγχου Επίδοσης, έκδοση 1.0, Απρίλιος 2021, διαθέσιμο σε: https://aead.gr/images/manuals/Odhgos-elegxou-epidoshs/Odhgos_elegxou_epidosis_isbn_on_line.pdf.

post”) ελέγχους, καθώς αφενός οι χαλαρότεροι έλεγχοι επί των εισροών (πόρων) απαιτούν ισχυρότερους ελέγχους επί των εκροών, προκειμένου να εντοπιστούν παρατυπίες, και αφετέρου είναι απαραίτητος ο εκ των υστέρων έλεγχος επίδοσης με τον οποίο θα αξιολογηθεί συνολικά η πολιτική, το πρόγραμμα ή η δράση.

Ωστόσο, ο έλεγχος επίδοσης δεν αφορά αποκλειστικά στους προϋπολογισμούς επιδόσεων ούτε περιορίζεται αποκλειστικά σε αυτούς. Ο προσδιορισμός κριτηρίων επίδοσης, ποσοτικών ή ποιοτικών, επιδιώκεται να διενεργείται σε όλες τις περιπτώσεις εντοπισμού κινδύνων επίδοσης. Πιο συγκεκριμένα, σε περιπτώσεις που δεν υφίστανται προϋπολογισμοί επιδόσεων ή προγράμματα και επομένως δεν υφίστανται εκ των προτέρων ορισθέντες δείκτες, ο ελεγκτής καλείται κατά το στάδιο σχεδιασμού του ελέγχου, να προσδιορίσει τους κατάλληλους δείκτες επίδοσης που εξυπηρετούν τον σκοπό του ελέγχου. Ο προσδιορισμός κριτηρίων μπορεί πολλές φορές να είναι δυσχερές, ωστόσο είναι σκόπιμο να επιχειρείται εφόσον είναι εφικτός.

Ακόμη, δε, και στις περιπτώσεις που έχουν προσδιοριστεί δείκτες, κριτήρια και στόχοι από τον ελεγχόμενο φορέα, ο ελεγκτής πρέπει να ενεργεί με σκεπτικισμό και να τα αξιολογεί εξ ύπαρξης με πληρότητα και τεκμηρίωση, καθότι κάποιος φορέας ενδέχεται να έχει συμφέρον να αποκρύπτει στοιχεία ή να υποεκτιμά τις βέλτιστες επιδόσεις. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω για τον προσδιορισμό κριτηρίων επίδοσης σε περίπτωση μη ύπαρξης προϋπολογισμών επιδόσεων αλλά προϋπολογισμών κονδυλίων, ο έλεγχος επιδόσεων αντιμετωπίζει σε ορισμένο βαθμό τον ελεγχόμενο προϋπολογισμό με τη λογική της αρχιτεκτονικής του προϋπολογισμού επιδόσεων. Προσδιορίζει δηλαδή κριτήρια επίδοσης και αξιολογεί την επίδοση του ελεγχόμενου προϋπολογισμού σύμφωνα με αυτά. Με τον τρόπο αυτό, ο ελεγχόμενος προϋπολογισμός ελέγχεται σαν να αποτελεί επίπεδο άρθρωσης ενός προγράμματος ή σαν ένα επίπεδο δράσεων, έστω χαμηλής ιεράρχησης, με συγκεκριμένους στόχους.

Επιπλέον, ο προϋπολογισμός επιδόσεων αποτελεί μια σύγχρονη δημοσιονομική προσέγγιση με κέντρο βάρους την υλοποίηση των προγραμμάτων συμπληρωματικά προς τη συμμόρφωση ως προς τα δημοσιονομικά όρια. Η αναφορά στην αναγκαιότητα για τον έλεγχο του προϋπολογισμού επιδόσεων πραγματοποιείται

για να αποφευχθεί η ταύτιση της συμμόρφωσης επί του προϋπολογισμού επιδόσεων από τον ελεγχόμενο φορέα, με την ίδια την επίδοσή του με την ευρεία έννοια, η οποία αποτελεί στόχο του ελέγχου επιδόσεων. Ο έλεγχος του προϋπολογισμού επιδόσεων αποτελεί απαραίτητο μέρος του ελέγχου επιδόσεων του φορέα λαμβανομένου υπόψη ότι το πρόγραμμα αποτελεί επί της ουσίας την εφαρμοσμένη διάσταση της πολιτικής του φορέα. Κύριο ερώτημα στον έλεγχο του προϋπολογισμού επιδόσεων κατά τον διενεργούμενο έλεγχο επίδοσης είναι η σχέση μεταξύ των αναγκών του φορέα και των στόχων που έχουν τεθεί για τις εν λόγω ανάγκες. Επιπλέον, δύναται να αξιολογείται η καταλληλότητα και επάρκεια των δεικτών παρακολούθησης που έχουν τεθεί από τον φορέα, καθώς και παρεμπόδιτες διαστάσεις, όπως η περιβαλλοντική.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΤΟΧΕΥΣΕΙΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ -ΠΟΙΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ΚΑΙ ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ

Η δημοσιονομική αυτή μεταρρύθμιση (υιοθέτηση προϋπολογισμού επιδόσεων) βασίζεται στην πεποίθηση ότι η αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής απαιτεί μια αλλαγή στη διαχείριση του προϋπολογισμού από τον έλεγχο των εισροών και τη διασφάλιση της δημοσιονομικής συμμόρφωσης, στις δράσεις με έμφαση στις εκροές και τα αποτελέσματα που σχετίζονται με τους στόχους της δημόσιας πολιτικής. Αυτό συνήθως προϋποθέτει μια αλλαγή στο σύστημα ταξινόμησης του προϋπολογισμού⁷¹ (δηλαδή ταξινόμηση των δαπανών σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους ή ακόμη και τα αναμενόμενα αποτελέσματα), καθώς και αλλαγές στις διαδικασίες κατανομής των πόρων και στη λογιστική καταγραφή της ροής τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η σύνδεση της πραγματικής κατανομής των πόρων με τους στόχους απόδοσης.

⁷¹. Η θέσπιση συστημάτων ταξινόμησης του προϋπολογισμού περιλαμβάνεται μεταξύ των διαρθρωτικών μέτρων που επιχειρούν πολλά κράτη τα τελευταία χρόνια στο πλαίσιο δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων. Ειδικότερα, η κωδικοποίηση και η ταξινόμηση των κονδυλίων του προϋπολογισμού σύμφωνα με την οικονομική, διοικητική ή λειτουργική φύση τους επιτρέπει την ερμηνεία και την ανάλυση των μεγεθών των εκθέσεων του προϋπολογισμού. Ένα λεπτομερές σύστημα ταξινόμησης του προϋπολογισμού επιτρέπει τη δημιουργία ολοκληρωμένης εικόνας των δράσεων της κυβέρνησης.

Όπως αναλύθηκε εκτενώς ανωτέρω, ο προϋπολογισμός επιδόσεων είναι ένας νέος τρόπος διαχείρισης του Κρατικού Προϋπολογισμού⁷² με κύριο γνώμονα την επίδοση που συνιστά ένα συνδυασμό αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας⁷³. Με τον προϋπολογισμό επιδόσεων μετατοπίζεται το επίκεντρο της προσοχής των πολιτών, των πολιτικών και των διαχειριστών δημοσίου χρήματος από τις εισροές⁷⁴ (πόρους) στις εκροές⁷⁵ (αποτελέσματα)⁷⁶. Κατά συνέπεια πρωταρχικό μέλημα των προσώπων που χαράσσουν πολιτικές γίνεται η σύνδεση των αποτελεσμάτων με τους διατιθέμενους πόρους. Με το νέο αυτό σύστημα του προϋπολογισμού των επιδόσεων αυξάνεται η σημασία που δίνεται στην ποιότητα των αποτελεσμάτων των δημοσίων δαπανών και όχι μόνο στο ύψος του δημόσιου χρήματος που δαπανάται.

Όπως επισημαίνει ο κ. Μπάρμπας (2022), «με την κατάρτιση του προϋπολογισμού προγραμμάτων επιδιώχθηκε η εισαγωγή στη *διαχείριση των δημοσίων οικονομικών της Ελλάδας της έννοιας της Αρχής της Χρηστής Δημοσιονομικής Διαχείρισης (οικονομικότητα, αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα)*».

Οι ανωτέρω τρεις αρχές (τρία “e” από τους αγγλικούς όρους *economy, efficiency, effectiveness*) συναπαρτίζουν τη θεμελιώδη αρχή της, όπως αποκαλείται στο εθνικό

⁷². Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής & Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης, Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων, Μάρτιος 2019.

⁷³. Βλ. λεξικό όρων, Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων, σελ. 38).

⁷⁴. Εισροές είναι οι πόροι που χρησιμοποιούνται στην άσκηση δραστηριοτήτων που παράγουν εκροές/αποτελέσματα. Οι εισροές μπορεί να εκφράζονται σε οικονομικούς πόρους (το ποσό του προϋπολογισμού) ή με φυσικούς όρους (αριθμός απασχολουμένων, αριθμός χρησιμοποιούμενων αυτοκινήτων ή τετραγωνικών μέτρων) (βλ. λεξικό όρων, Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων, σελ. 37).

⁷⁵. Εκροές/προϊόντα (“*outputs*”) είναι τα αγαθά και οι υπηρεσίες που παράγονται και/ή παρέχονται από κρατικούς (ή χρηματοδοτούμενους από το κράτος) οργανισμούς. Ως παραδείγματα αναφέρονται ο ετήσιος αριθμός πτυχιούχων φοιτητών, τα εμβόλια που διατέθηκαν ή τα επιδόματα πρόνοιας που καταβλήθηκαν (βλ. λεξικό όρων, Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων, σελ. 38).

⁷⁶. Τα αποτελέσματα/επιπτώσεις (“*outcomes*”) αναφέρονται σε αυτό που τελικά επιτυγχάνεται ευρύτερα από τα άμεσα προϊόντα/εκροές (“*outputs*”). Με άλλα λόγια είναι οι αλλαγές που επιφέρουν οι δημόσιες παρεμβάσεις για τους ιδιώτες, τις επιχειρήσεις, τις κοινωνικές δομές ή το φυσικό περιβάλλον. Ως παραδείγματα αναφέρονται η βελτιωμένη απασχολησιμότητα των νέων μπορεί να είναι το αποτέλεσμα/επίπτωση της πολιτικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή μία πιο ήσυχη γειτονιά μπορεί να είναι το αποτέλεσμα/επίπτωση μίας πολιτικής δημοτικής αστυνόμευσης (βλ. λεξικό όρων, Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων, σελ. 38).

δίκαιο, χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ορίζονται ως εξής (άρθρο 33, περ. α' του ν.4270/2014).

- Η αρχή της οικονομικότητας σημαίνει ότι τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση των κυβερνητικών πολιτικών πρέπει να διατίθενται έγκαιρα, στην ενδεδειγμένη ποιότητα και ποσότητα, με την ελάχιστη δημοσιονομική επιβάρυνση και με τη χρήση των αναγκαίων μόνο διοικητικών πόρων.
- Η αρχή της αποδοτικότητας σημαίνει ότι πρέπει να τηρείται η βέλτιστη δυνατή σχέση μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται.
- Η αρχή της αποτελεσματικότητας σημαίνει ότι πρέπει να ελέγχεται η επίτευξη των συγκεκριμένων αντικειμενικών στόχων και των αποτελεσμάτων που έχουν εκ των προτέρων οριστεί.

Ο προϋπολογισμός επιδόσεων αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου και ποικιλόμορφου συνόλου μεθόδων κατάρτισης προϋπολογισμού, με προσανατολισμό στα αποτελέσματα, που περιλαμβάνει τις επισκοπήσεις δαπανών (*“spending reviews”*)⁷⁷, την κατάρτιση προϋπολογισμού βάσει αποτελεσμάτων (*“result-based budgeting”*) ή βάσει τεκμηρίων (*“evidence-based budgeting”*) κλπ. Το σύνολο των προαναφερθέντων όρων αναφέρεται στη χρήση μέσων και μεθόδων για την επίτευξη αποτελεσμάτων.

Κατά συνέπεια, ο προϋπολογισμός επιδόσεων αναδεικνύεται σε βασικό εργαλείο διοίκησης και δημοσιονομικής διαχείρισης για την επίτευξη αποτελεσμάτων και τη βελτίωση της ποιότητας των δημοσίων οικονομικών, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική επίδοση των φορέων ως βασικό στοιχείο υποστήριξης της διαδικασίας αποφάσεων κατανομής των δημόσιων πόρων.

⁷⁷. Η διαδικασία για τον προσδιορισμό εναλλακτικών δυνατοτήτων εξοικονομήσεων, την αξιολόγησή τους και τη σχετική υιοθέτησή τους, με βάση το συστηματικό έλεγχο των υφιστάμενων δαπανών και γνώμονα τους επιδιωκόμενους στόχους/αποτελέσματα. Μπορούν να χρησιμοποιούνται ως εργαλείο για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας ή τη δημιουργία δημοσιονομικού χώρου ανακατανέμοντας και/ή μειώνοντας τις δημόσιες δαπάνες για προγράμματα ή οργανισμούς με χαμηλή αποδοτικότητα. Οι επισκοπήσεις δαπανών εξετάζουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα με γνώμονα τα εκάστοτε επίπεδα χρηματοδότησης αλλά εξετάζουν και τις συνέπειες εναλλακτικών τρόπων χρηματοδότησης για την επίτευξη των αποτελεσμάτων (*“outrputs”*-προϊόντων ή *“outcomes”*-επιπτώσεων).

1.3.3. Αναλυτική Αναφορά Εμπλεκόμενων Δομών, Υπηρεσιών και Εμπλεκόμενων Προσώπων

ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης (ΔΑΔΓΚ) της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους

Βασικό ρόλο στη μεταρρύθμιση διαδραματίζει η Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων της Γενικής Κυβέρνησης της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, στην οποία έγινε αναφορά και ανωτέρω.

Η Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης διαρθρώνεται σε τρία (3) Τμήματα και ειδικότερα στο Α΄ τμήμα Αξιολόγησης, στο Β΄ τμήμα Επισκόπησης Δαπανών και στο Γ΄ τμήμα Σχεδιασμού (άρθρο 44 ΠΔ 142/2017).

Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων έχουν ως εξής:

Τμήμα Α – Αξιολόγησης: Έχει την αρμοδιότητα για:

- τη διαμόρφωση πλαισίου αξιολόγησης της απόδοσης και του αποτελέσματος των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων της Γενικής Κυβέρνησης,
- τη δημιουργία δεικτών αποδοτικότητας,
- την παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων και την εναρμόνιση των διαδικασιών αξιολόγησης των προγραμμάτων και δραστηριοτήτων της Γενικής Κυβέρνησης με τα διεθνή πρότυπα και
- τη δημιουργία βάσης δεδομένων και τη διαμόρφωση προτύπων σε όρους προγραμμάτων για τη διευκόλυνση διεξαγωγής επισκοπήσεων δαπανών.

Τμήμα Β - Επισκόπησης Δαπανών. Έχει την αρμοδιότητα για:

- τον ετήσιο προγραμματισμό επισκοπήσεων δαπανών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης,
- την επεξεργασία στοιχείων δαπανών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης προς εντοπισμό περιοχών προς επισκόπηση,

- τη μελέτη των μεθόδων με τις οποίες γίνονται διεθνώς οι επισκοπήσεις δαπανών,
- την οργάνωση των επισκοπήσεων και τον συντονισμό των φορέων για την ομαλή υλοποίηση του προγράμματος επισκοπήσεων και
- τη συνεργασία με τις Διευθύνσεις Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης και Προγραμματισμού και Δημοσιονομικών Στοιχείων για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων των επισκοπήσεων.

Τμήμα Γ – Σχεδιασμού. Έχει την αρμοδιότητα για:

- τον σχεδιασμό προϋπολογισμού δομής προγραμμάτων στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης,
- τη διαμόρφωση, παρακολούθηση και επικαιροποίηση χρονοδιαγράμματος εφαρμογής προϋπολογισμού προγραμμάτων,
- τον συντονισμό των εργασιών εφαρμογής προϋπολογισμού προγραμμάτων,
- την προώθηση προτάσεων προσαρμογής στη νέα δομή του προϋπολογισμού των διαδικασιών και των υποστηρικτικών συστημάτων κατάρτισης και εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού και
- τον σχεδιασμό και την εισαγωγή νέων συστημάτων προϋπολογισμού και δημοσιονομικής διαχείρισης. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο πιλοτικός σχεδιασμός προϋπολογισμού επιδόσεων πραγματοποιείται υπό την καθοδήγηση και επιμέλεια της Διεύθυνσης Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης (ΔΑΔΓΚ) στη βάση συνεργασίας με τους φορείς.

Σε αυτό το στάδιο της μεταρρύθμισης, δεν έχει ενσωματωθεί στο θεσμικό πλαίσιο, αρμοδιότητα αναφορικά με τον προϋπολογισμό επιδόσεων σε κάποια άλλη δομή. Όπως αναφέρει το Υπουργείο Οικονομικών στην εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού 2022⁷⁸, οι νέοι κανόνες θα διαμορφωθούν στη βάση των συμπερασμάτων της σταδιακής ολοκλήρωσης της παρακολούθησης της υλοποίησης των Προγραμμάτων.

⁷⁸ https://www.minfin.gr/web/guest/proupologismos/-/asset_publisher/qmnb5pyzdGAQ/content/kratikos-proupologismos-2022?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.minfin.gr%2Fweb%2Fguest%2Fproupologismos%3Fp_id%3D101_INSTANCE_qmnb5pyzdGAQ%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1.

Στις επόμενες ενότητες, παρουσιάζονται λοιπές δομές που εμπλέκονται στην παρούσα φάση της παρουσίασης του προϋπολογισμού με τη δομή Προγραμμάτων και στοιχεία επίδοσης.

ΣΕ ΚΑΘΕ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

Οι Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) και οι Υπηρεσίες Συντονισμού των Υπουργείων

Οι ΓΔΟΥ

Αν και δεν γίνεται σαφής αναφορά στον προϋπολογισμό επιδόσεων όπως προαναφέρθηκε καθώς αυτός ακόμη δεν έχει τεθεί σε πλήρη εφαρμογή, μεταξύ των στρατηγικών σκοπών της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) περιλαμβάνονται η εποπτεία των διαδικασιών που αφορούν στον προϋπολογισμό και την ορθή λογιστική αποτύπωση των δραστηριοτήτων του Υπουργείου και των εποπτευόμενων φορέων του, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ο αποτελεσματικός συντονισμός των ειδικών φορέων που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου, καθώς και των φορέων που εποπτεύονται από υπηρεσίες ενταγμένες σε αυτόν, καθώς και η διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του φορέα και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων Γενικής Κυβέρνησης.

Στο πλαίσιο των ευρύτερων αρμοδιοτήτων τους σε θέματα προϋπολογισμού, οι Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) των Υπουργείων ανέλαβαν από την αρχή της μεταρρύθμισης ηγετικό ρόλο στη συζήτηση εντός των οικείων Υπουργείων και στον σχεδιασμό της αρχιτεκτονικής των δικών τους προγραμμάτων υπό την καθοδήγηση και τις συστάσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Οι ΓΔΟΥ λειτούργησαν και εξακολουθούν να λειτουργούν ως κεντρικό σημείο επαφής εντός του φορέα τους, αποτελώντας τον βασικό συνομιλητή του ΓΛΚ σε θέματα προϋπολογισμού. Σε αυτό το στάδιο, λειτούργησαν ως εσωτερικό- εντός του φορέα- σημείο συντονισμού:

- Των οικονομικών υπηρεσιών, ώστε να συλλέγονται, επεξεργάζονται και διαβιβάζονται στο ΓΛΚ όλα τα απαραίτητα στοιχεία,

- Των επιχειρησιακών διευθύνσεων, ώστε να αποτυπώνονται ορθά όλα τα στοιχεία κάθε Προγράμματος, όπως οι δραστηριότητες που το συναπαρτίζουν, οι Υπηρεσίες και οι ανθρωπίνοι πόροι που εργάζονται για την επίτευξη των στόχων του,
- Της πολιτικής και υπηρεσιακής ηγεσίας, ώστε να υπάρχει ενημέρωση και έγκριση των στοιχείων του Προγράμματος στο αναγκαίο επίπεδο και
- Των εποπτευόμενων από το Υπουργείο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης (ΦΓΚ), ώστε να συλλέγονται και ενσωματώνονται στα Προγράμματα τα αναγκαία οικονομικά στοιχεία και στοιχεία επίδοσης.

Οι Υπηρεσίες Συντονισμού των Υπουργείων

Με το άρθρο 38 του Ν.4622/2019 για το Επιτελικό Κράτος, προβλέπεται η σύσταση σε κάθε Υπουργείο Υπηρεσίας Συντονισμού, επιπέδου Διεύθυνσης η οποία υπάγεται απευθείας στον οικείο Υπηρεσιακό Γραμματέα.

Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, οι Υπηρεσίες Συντονισμού έχουν ως αποστολή τον συντονισμό όλων των υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων για: (α) τη σύνταξη και παρακολούθηση της εφαρμογής του ετήσιου Σχεδίου Δράσης του Υπουργείου και την επίτευξη των κυβερνητικών στόχων όπως αυτοί τίθενται από το Υπουργικό Συμβούλιο και τα λοιπά συλλογικά κυβερνητικά όργανα, (β) την εφαρμογή των αρχών και εργαλείων της Καλής Νομοθέτησης κατά τη νομοπαρασκευαστική και κανονιστική διαδικασία στα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου, (γ) την έγκαιρη ανταπόκριση στον κοινοβουλευτικό έλεγχο και την εν γένει καλλιέργεια εποικοδομητικών σχέσεων με τα μέλη και τις υπηρεσίες της Βουλής, (δ) την έγκαιρη ενημέρωση της Προεδρίας της Κυβέρνησης για κάθε ζήτημα που μπορεί να καθυστερήσει την υλοποίηση των κυβερνητικών πολιτικών, (ε) τον σχεδιασμό και την προώθηση καινοτομιών στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημοσίων πολιτικών.

Από τη σταδιακή έναρξη, λειτουργία και στελέχωση των Υπηρεσιών Συντονισμού από τα μέσα του 2020 και εξής, οι Υπηρεσίες αυτές καλούνται να μετέχουν στη

διαδικασία της πιλοτικής υλοποίησης της μεταρρύθμισης του προϋπολογισμού επιδόσεων. Οι Υπηρεσίες αυτές ως υπεύθυνες για τη σύνταξη και παρακολούθηση του ετήσιου σχεδίου δράσης του Υπουργείου έχουν ουσιώδη ρόλο στη διασφάλιση της συνοχής του σχεδίου δράσης με τους στόχους του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Τόσο οι ΓΔΟΥ όσο και οι Υπηρεσίες Συντονισμού- σε όσους φορείς έχουν στελεχωθεί και λειτουργούν- μετέχουν ενεργά στη διαδικασία του προϋπολογισμού επιδόσεων του φορέα τους, μέσα από την εκπροσώπησή τους σε διϋπουργικές ομάδες εργασίας που συνεδριάζουν υπό τον συντονισμό του Γ.Λ.Κράτους. Στις ομάδες αυτές μετέχουν επίσης εκπρόσωποι της πολιτικής ηγεσίας των φορέων, καθώς και στελέχη της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης και της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Δημοσιονομικών Στοιχείων του ΓΛΚ, προκειμένου να διασφαλίζεται και παρακολουθείται η συνοχή του προϋπολογισμού επιδόσεων με τις διαδικασίες μεσοπρόθεσμου και ετήσιου δημοσιονομικού προγραμματισμού.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Ειδικά για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό επιδόσεων, κρίσιμη θεωρείται η συμβολή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Όπως αναφέρθηκε στην εισηγητική έκθεση για τον προϋπολογισμό έτους 2022, έχει συσταθεί κοινή ομάδα εργασίας με συμμετοχή στελεχών του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τη θέσπιση των γενικών κανόνων, της μεθοδολογίας και του τρόπου παραμετροποίησης του συστήματος ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό⁷⁹.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος αναμένεται κατά τα ανωτέρω να έχει εξέχοντα ρόλο στη διαδικασία, καθώς όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του

⁷⁹ chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.minfin.gr/documents/20182/17669520/%CE%95%CE%99%CE%A3%CE%97%CE%93%CE%97%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%97+%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97+2022.pdf/6c7d92d1-0dac-4c9d-a958-159e4620da25.

προϋπολογισμού για το 2023⁸⁰, η σχετική μεθοδολογία αναμένεται να συμπληρωθεί περαιτέρω τα επόμενα έτη, ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη εξειδίκευση στο σκέλος των δαπανών και σταδιακή επέκταση στο σκέλος των εσόδων. Οι βασικοί κανόνες, οι οποίοι διαμορφώθηκαν κατά τα ανωτέρω και σε στενή συνεργασία με εμπειρογνώμονες του ΟΟΣΑ, αναφορικά με την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό έχουν ως ακολούθως: Η αξιολόγηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των πολιτικών που αναμένεται να χρηματοδοτηθούν γίνεται στο επίπεδο του Προγράμματος, αναλύοντας τις ειδικότερες δράσεις που αυτό περιλαμβάνει. Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα αξιολογούνται ως προς τη θετική, αρνητική ή ουδέτερη συμβολή τους σε κάθε έναν από τους έξι στόχους που ορίζει η ευρωπαϊκή ταξινόμηση των στόχων βιώσιμων δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα: α) μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, β) προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, γ) βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων, δ) μετάβαση σε κυκλική οικονομία, ε) πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης και στ) προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων⁸¹.

⁸⁰ chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.minfin.gr/documents/20182/19144001/21-11-2022+++%CE%95%CE%99%CE%A3%CE%97%CE%93%CE%97%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%97+%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97+%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%AB%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A5+2023.pdf/b6044e3b-8f3f-4929-9cfe-be99491cae03.

⁸¹ Σύμφωνα με τον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΕ) 2020/852 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 18ης Ιουνίου 2020, όπως αποτυπώνεται στον «Προϋπολογισμό Επιδόσεων 2023», οι 6 περιβαλλοντικοί στόχοι της ΕΕ για τις βιώσιμες δραστηριότητες έχουν ως ακολούθως: Ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής: Μια οικονομική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται ως συμβάλλουσα σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής όταν η δραστηριότητα αυτή συμβάλλει σημαντικά στη σταθεροποίηση των συγκεντρώσεων αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα σε επίπεδο που να εμποδίζει την επικίνδυνη ανθρωπογενή παρέμβαση στο κλιματικό σύστημα σύμφωνα με τον μακροπρόθεσμο στόχο της συμφωνίας του Παρισιού σχετικά με τη θερμοκρασία μέσω της αποφυγής ή της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ή της αύξησης της απορρόφησης των αερίων του θερμοκηπίου. Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: Μια οικονομική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται ως συμβάλλουσα σημαντικά στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή όταν η εν λόγω δραστηριότητα: α) περιλαμβάνει λύσεις προσαρμογής που είτε μειώνουν σημαντικά τον κίνδυνο του αρνητικού αντικτύπου των υφιστάμενων και αναμενόμενων μελλοντικών κλιματικών συνθηκών στην ίδια την οικονομική δραστηριότητα είτε μειώνουν σημαντικά τον εν λόγω αρνητικό αντίκτυπο, χωρίς να αυξάνουν τον κίνδυνο αρνητικού αντικτύπου σε ανθρώπους, φυσικούς πόρους ή περιουσιακά στοιχεία, ή β) παρέχει λύσεις προσαρμογής οι οποίες, επιπλέον της ικανοποίησης των όρων που ορίζονται στο άρθρο 16, συμβάλλουν σημαντικά στην πρόληψη ή τη μείωση του κινδύνου αρνητικού αντικτύπου των υφιστάμενων και αναμενόμενων μελλοντικών κλιματικών συνθηκών σε ανθρώπους,

ΟΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΝΠΔΔ ΚΑΙ ΝΠΙΔ ΕΝΤΟΣ ΓΚ

Στο παρόν στάδιο, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στις εισηγητικές εκθέσεις ετών 2022 και 2023, ο προϋπολογισμός επιδόσεων περιλαμβάνει το σύνολο των φορέων κεντρικής διοίκησης και ενσωματώνει πληροφορία για τη χρηματοδότηση σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης, αλλά και την επίδοση συγκεκριμένων φορέων, όταν αυτό συμβάλει στην αξιολόγηση της επίδοσης του Προγράμματος.

Γίνεται ειδική αναφορά σε περιπτώσεις άμεσης συνεργασίας με ΦΓΚ. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται στην Εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2020, για τη στοχευμένη και αποτελεσματικότερη υλοποίηση των επισκοπήσεων αλλά και τον εντοπισμό νέων περιοχών που χρήζουν μεταρρυθμίσεων, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ανέπτυξε πιλοτικό σχεδιασμό στον τομέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και της Υγείας (Νοσοκομεία). Οι κύριοι άξονες της επισκόπησης δαπανών και δραστηριοτήτων στις οποίες αναμένονταν η συμβολή των Δήμων – πιλότων αφορούν σε (α) καταγραφή των τομέων πολιτικής στους οποίους συμβάλλουν οι ΟΤΑ Α΄ βαθμού και τα Νομικά τους Πρόσωπα, (β) αποτύπωση όλων των δράσεων κοινωνικής πολιτικής που αναπτύσσονται σε

φυσικούς πόρους ή περιουσιακά στοιχεία, χωρίς να αυξάνεται ο κίνδυνος αρνητικού αντικτύπου σε ανθρώπους, φυσικούς πόρους ή περιουσιακά στοιχεία.

Η βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων: Μια οικονομική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται ως συμβάλλουσα σημαντικά στη βιώσιμη χρήση και στην προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων όταν η εν λόγω δραστηριότητα είτε συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη της καλής κατάστασης των υδατικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, ή στην πρόληψη της επιδείνωσης των υδατικών συστημάτων που βρίσκονται ήδη σε καλή κατάσταση, ή συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων, ή στην πρόληψη της επιδείνωσης των θαλάσσιων υδάτων που βρίσκονται ήδη σε καλή περιβαλλοντική κατάσταση.

Η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία: Μια οικονομική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται ως συμβάλλουσα σημαντικά στη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης, όταν η εν λόγω δραστηριότητα συμβάλει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας, της δυνατότητας επισκευής, αναβάθμισης ή επαναχρησιμοποίησης των προϊόντων στοχεύοντας μεταξύ άλλων στη μείωση της χρήσης των πρωτογενών πρώτων υλών.

Η πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης: Μια οικονομική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται ως συμβάλλουσα σημαντικά στην πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης όταν η εν λόγω δραστηριότητα συμβάλλει σημαντικά στην προστασία του περιβάλλοντος από τη ρύπανση.

Η προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων: Μια οικονομική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται ως συμβάλλουσα σημαντικά στην προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων όταν η εν λόγω δραστηριότητα συμβάλλει σημαντικά στην προστασία, τη διατήρηση ή την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας ή στην επίτευξη της καλής κατάστασης των οικοσυστημάτων, ή στην προστασία των οικοσυστημάτων που βρίσκονται ήδη σε καλή κατάσταση.

τοπικό επίπεδο και (γ) καταγραφή πολιτικών - δράσεων περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος και βελτίωσης του ενεργειακού αποτυπώματος των εν λόγω φορέων. Το συγκεκριμένο εγχείρημα αποσκοπεί: α) στην τροφοδότηση του Υπουργείου Εσωτερικών και των αρμόδιων υπουργείων ανά τομέα πολιτικής με τα απαραίτητα στοιχεία για τη χάραξη πολιτικών, πάντοτε με γνώμονα την εξασφάλιση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση των απαιτούμενων πόρων και εργαλείων για την αποτελεσματική υλοποίηση των αρμοδιοτήτων και του έργου της, β) στον εντοπισμό και τη διάχυση καλών πρακτικών τοπικών δράσεων υψηλής προστιθέμενης κοινωνικής και περιβαλλοντικής αξίας και εξοικονόμησης κόστους και γ) στη σταδιακή εισαγωγή πρακτικών κατάρτισης και εκτέλεσης σύγχρονων μορφών προϋπολογισμού με έμφαση στην ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης (“green budgeting”) και τον προϋπολογισμό επιδόσεων, ανάλογα με τις προτεραιότητες και τις δυνατότητες του κάθε δήμου, καθώς και στην αύξηση της λογοδοσίας σε τοπικό επίπεδο και της αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού σε επίπεδο δήμων.

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΕΧΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Στο παρόν στάδιο, ο προϋπολογισμός επιδόσεων αφορά σε παρουσίαση του προϋπολογισμού με δομή προγραμμάτων και στοιχεία επίδοσης και δεν έχει διαμορφωθεί, όπως προαναφέρθηκε το θεσμικό πλαίσιο για το στάδιο της πλήρους εφαρμογής του.

Ωστόσο, σύμφωνα και με την εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού έτους 2023, προχωρά η διαμόρφωση βασικών παραμέτρων για την προετοιμασία της παρακολούθησης της εκτέλεσης του προϋπολογισμού με βάση την ταξινόμηση των Προγραμμάτων. Για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της διαδικασίας αυτής, έχει συσταθεί επιτελική ομάδα συνεργασίας μεταξύ Υπουργείου Οικονομικών και Ελεγκτικού Συνεδρίου, ώστε να γίνει έγκαιρη επεξεργασία όλων των αναδυόμενων ζητημάτων, μεταξύ αυτών και των σχετιζόμενων με τις διαδικασίες ελέγχου στο πλαίσιο του νέου συστήματος.

Συνέργειες για την Υλοποίηση της Μεταρρύθμισης

Για την αποτελεσματική λειτουργία των μεταρρυθμίσεων στη δημοσιονομική διαχείριση έχει ιδιαίτερη σημασία η υιοθέτηση μιας ολιστικής, συστημικής προσέγγισης, τοποθετώντας τες στο ευρύτερο διοικητικό περιβάλλον στο οποίο επιδρούν. Η διαμόρφωση ενός σαφούς και συνεκτικού πλαισίου αποτελεί σημαντική παράμετρο επιτυχίας του εγχειρήματος⁸².

Κομβικός προς αυτή την κατεύθυνση αναδεικνύεται ο ρόλος του Υπουργείου Οικονομικών, ώστε να διασφαλιστεί η συνεκτικότητα του εγχειρήματος. Περαιτέρω, το Υπουργείο Οικονομικών μέσα από τις επισκοπήσεις δαπανών και τον προϋπολογισμό επιδόσεων μπορεί να παρέχει κίνητρα για τη βελτίωση της ποιότητας των δημοσίων οικονομικών και κατ' επέκταση των χρηματοδοτούμενων πολιτικών⁸³.

Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε, ουσιώδης είναι η ανάπτυξη συνεργειών και με τις Υπηρεσίες που καταρτίζουν τα στρατηγικά σχέδια των φορέων, ώστε να διασφαλίζεται η συνοχή μεταξύ συναφών μεταρρυθμίσεων αλλά και ανεξάρτητων φορέων όπως το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Τέτοιου εύρους μεταρρυθμίσεις απαιτούν την εγκαθίδρυση μιας συνολικά νέας κουλτούρας στη δημόσια διοίκηση και για επιτευχθεί τούτο επιβάλλεται να επεκταθεί πέραν της εκτελεστικής εξουσίας. Ο ρόλος τόσο του Κοινοβουλίου, όσο και του ελεγκτικού μηχανισμού που θα κληθεί να διενεργήσει τους κατασταλτικούς ελέγχους είναι ουσιώδης για την ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας που αποτελεί βασική στόχευση της μεταρρύθμισης (OECD, 2020 b).

Ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναλύθηκε εκτενώς ανωτέρω. Ειδικά ως προς το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή τονίζεται η σημασία της ανάπτυξης συνέργειας με το ΓΛΚ, καθώς τα μέλη του Κοινοβουλίου αποτελούν βασικό κοινό- στόχο του προϋπολογισμού επιδόσεων, καθώς έχουν άμεση εμπλοκή στη διαδικασία ψήφισης και παρακολούθησης του ετήσιου προϋπολογισμού. Κατά συνέπεια, η κατάλληλη ενημέρωση και ευαισθητοποίησή τους είναι βασικοί παράγοντες επιτυχίας της μεταρρύθμισης.

⁸² Λιαργκόβας, 2019.

⁸³ OECD, 2020 b.

Πέραν των ανωτέρω στρατηγικού τύπου συνεργειών, το Υπουργείο Οικονομικών θα κληθεί να αναπτύξει συνεργασίες για τη διασφάλιση της ορθής υποστήριξης του εγχειρήματος σε επίπεδο ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος, που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την περαιτέρω ωρίμανση της μεταρρύθμισης, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στην Εισηγητική Έκθεση του προϋπολογισμού για το 2023.

1.3.4. Εφαρμογή της Μεταρρύθμισης στην Πράξη

Η πιλοτική εφαρμογή του προϋπολογισμού επιδόσεων παρουσιάστηκε αρχικά στον Κρατικό Προϋπολογισμό για το 2019 και εν συνεχεία στους Κρατικούς Προϋπολογισμούς για το 2020, το 2021 και το 2022, έτος κατά το οποίο ολοκληρώθηκε η πρώτη φάση της μεταρρύθμισης, ήτοι η παρουσίαση του προϋπολογισμού κεντρικής διοίκησης με δομή προγραμμάτων και στοιχεία επίδοσης, ενσωματώνοντας και πληροφορία σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης.

Ακολουθεί η αναλυτική παρουσίαση της ωρίμανσης της μεταρρύθμισης κατ'έτος.

Η εισαγωγή στον Κρατικό Προϋπολογισμό για το 2019 στοιχείων προϋπολογισμού επιδόσεων και η πιλοτική εφαρμογή του

Η Διεύθυνση Αξιολόγησης των Δράσεων της Γενικής Κυβέρνησης ανέπτυξε μια στρατηγική στον τομέα του προϋπολογισμού επιδόσεων που εγκρίθηκε από την κυβέρνηση το 2018 και παρουσιάστηκε στην Εισηγητική έκθεση για τον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2019⁸⁴.

Στο προσχέδιο του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2019⁸⁵ γίνεται αναφορά στον προϋπολογισμό επιδόσεων (*“performance budgeting”*). Όπως αναφέρεται στο πλαίσιο μιας ευρύτερης μεταρρύθμισης στη δημοσιονομική διαχείριση προωθείται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους η εισαγωγή προϋπολογισμού επιδόσεων (*“performance budgeting”*), ενός συστήματος αποτελεσματικότερης αξιοποίησης των διαθέσιμων δημόσιων πόρων και δημιουργίας δημοσιονομικών περιθωρίων μέσα από καλύτερη αξιολόγηση των κυβερνητικών δραστηριοτήτων.

Περαιτέρω, αναφορικά με τη μετάβαση σε προϋπολογισμό επιδόσεων (*performance budgeting*), η **Εισηγητική έκθεση για τον Κρατικό Προϋπολογισμό για**

⁸⁴. Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2019, <https://www.minfin.gr/documents/20182/7655501/ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ+ΕΚΘΕΣΗ.pdf/d100d4de-02c3-4651-be19-58020e917e84>.

⁸⁵. Υπουργείο Οικονομικών, Προσχέδιο προϋπολογισμού για το 2019, σελ.30, <https://www.minfin.gr/documents/20182/7655501/ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ+ΚΠ 2019.pdf/02efefe9-ac5d-4999-8c06-99f126e7a183>.

το 2019 αναφέρει «Οι επισκοπήσεις δαπανών αποτελούν ένα από τα εργαλεία του σύγχρονου δημοσιονομικού περιβάλλοντος των προϋπολογισμών επιδόσεων. Με την έξοδο της χώρας από το πρόγραμμα προσαρμογής, η αλλαγή στη φιλοσοφία της δημοσιονομικής διαχείρισης αποτελεί βασική προτεραιότητα και μονόδρομο στην κατεύθυνση της δημοσιονομικής εξυγίανσης. Με τη μεταρρύθμιση του υφιστάμενου συστήματος προϋπολογισμού από το Υπουργείο Οικονομικών, επιδιώκεται, πέραν των απαντήσεων στα ερωτήματα «ποιος» και «πόσο» ξοδεύει, να μπορεί πλέον να δοθεί και απάντηση στο ερώτημα «γιατί» δαπανώνται οι δημόσιοι πόροι, ποιες δράσεις χρηματοδοτούν και με ποιο αποτέλεσμα. Η μέτρηση και παρακολούθηση του βαθμού επίτευξης του επιδιωκόμενου αποτελέσματος των κυβερνητικών δράσεων ενισχύει σημαντικά τη διαφάνεια και υποστηρίζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων κατανομής των πόρων και τον ανασχεδιασμό αναποτελεσματικών κρατικών λειτουργιών. [...] Περαιτέρω, στην επισκόπηση δαπανών περιόδου 2018, ενσωματώθηκαν για πρώτη φορά και στοιχεία δεικτών παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης των δράσεων, συνοδευόμενα από τιμή-στόχο για το πρώτο έτος της υλοποίησης κάθε δράσης. Κύρια συνιστώσα της ανωτέρω προσπάθειας αποτελεί, η παρακολούθηση της πορείας των δεικτών, του βαθμού υλοποίησης των δράσεων αλλά και τυχόν αποκλίσεων, ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα».

Βασικό στοιχείο του προϋπολογισμού επιδόσεων αποτελεί και η αποτύπωση της χρηματοδότησης των βασικών λειτουργιών του Κράτους. Για τον σκοπό αυτό, σε συνέχεια της νέας οικονομικής και διοικητικής ταξινόμησης του Κρατικού Προϋπολογισμού, ξεκίνησε από τα Υπουργεία Υγείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθώς και Υποδομών και Μεταφορών, μια πρώτη προσπάθεια αποτύπωσης των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό τους⁸⁶.

Στο πλαίσιο αυτό, για τους τομείς των τριών Υπουργείων που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της επισκόπησης δαπανών του έτους 2018⁸⁷ επιχειρήθηκε μια πρώτη

⁸⁶. Η Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους επικεντρώθηκε στις δαπάνες των Υπουργείων Υγείας, Πολιτισμού & Αθλητισμού και Υποδομών & Μεταφορών, με έμφαση σε εποπτευόμενους από αυτά φορείς, ήτοι νοσοκομεία, πολιτιστικούς φορείς και συγκοινωνιακούς φορείς αντίστοιχα.

⁸⁷. Στο προσχέδιο του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2019 (σελ.29) γίνεται ιδιαίτερη μνεία στη διαδικασία της επισκόπησης δαπανών. Ειδικότερα αναφέρεται ότι σε συνέχεια των επισκοπήσεων της

προσέγγιση λειτουργικής αποτύπωσης του προϋπολογισμού τους, με δύο βασικές παραδοχές. Ειδικότερα ως πρώτο επίπεδο ταξινόμησης ορίστηκε ο πρώτος βαθμός του Διεθνούς Προτύπου Ταξινόμησης των Λειτουργιών των Κυβερνήσεων (COFOG) που εκδίδεται από τα Ηνωμένα Έθνη, ενώ ως δεύτερο επίπεδο καταρτίστηκαν προγράμματα που υλοποιούνται και χρηματοδοτούνται από τα Υπουργεία, με τους περιορισμούς σε αυτό το στάδιο της υφιστάμενης διοικητικής και οικονομικής ταξινόμησης, ώστε να είναι δυνατή η αντιστοίχιση των προγραμμάτων με στοιχεία κόστους.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2019, ο προϋπολογισμός επιδόσεων ενισχύει την πληροφόρηση για τα αποτελέσματα των πολιτικών και αποτελεί ισχυρό εργαλείο για την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και την αποδοτική κατανομή των πόρων. Το κοινωνικό όφελος από την εφαρμογή του προϋπολογισμού επιδόσεων μεγιστοποιείται, ιδιαίτερα σε περιόδους, όπου οι πόροι είναι περιορισμένοι, καθώς διαμορφώνεται ένα

περιόδου 2016-2017 και στο πλαίσιο του στρατηγικού στόχου καθιέρωσης των επισκοπήσεων δαπανών ως ενός μόνιμου εργαλείου αξιολόγησης της χρήσης των δημόσιων πόρων, το Υπουργείο Οικονομικών κατά το 2018 εμβάθυνε περαιτέρω στη διαδικασία αυτή με τρία νέα στοχευμένα προγράμματα. Η επισκόπηση δαπανών κατά το 2018 υλοποιήθηκε από τη νεοσύστατη, βάσει του καινούριου οργανογράμματος του Υπουργείου Οικονομικών, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και επικεντρώθηκε στις δαπάνες των Υπουργείων Υγείας, Πολιτισμού & Αθλητισμού και Υποδομών & Μεταφορών, με έμφαση σε εποπτευόμενους από αυτά φορείς, ήτοι νοσοκομεία, πολιτιστικούς φορείς και συγκοινωνιακούς φορείς αντίστοιχα. Για την υλοποίηση του έργου συστάθηκαν διυπουργικές επιτροπές με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών και του αρμόδιου κάθε φορά Υπουργείου και στόχο την επισκόπηση δαπανών, καθώς και την καταγραφή και αξιολόγηση δράσεων και διαδικασιών, προκειμένου να εντοπιστούν δαπάνες μειωμένης αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας και να διαμορφωθούν κοινά αποδεκτές ποσοτικοποιημένες προτάσεις, ώστε να απελευθερωθούν πόροι σε χρήσεις υψηλής κοινωνικής αποτελεσματικότητας από το δημιουργούμενο δημοσιονομικό χώρο, να διαμορφωθούν κοινά αποδεκτές προβλέψεις των εκτιμώμενων αποδόσεων κατά το χρονικό διάστημα του ισχύοντος Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) και να τεθούν δείκτες παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των προτεινόμενων δράσεων. Οι εργασίες των Επιτροπών έλαβαν χώρα κατά το χρονικό διάστημα Απριλίου-Ιουλίου 2018. Στο πόρισμά τους παρουσιάζονται οι πολιτικές που μελετήθηκαν και οι αναμενόμενες εξοικονομήσεις / αποδόσεις, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και δείκτες παρακολούθησης της υλοποίησης των δράσεων, συνοδευόμενοι από τιμή-στόχο για το πρώτο έτος της υλοποίησης κάθε δράσης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στον τομέα της Υγείας περιλαμβάνονται δράσεις αναφορικά με την αναδιάρθρωση του συστήματος προμηθειών, την αναβάθμιση της παρακολούθησης αποθηκών-παρακαταθηκών των νοσοκομείων, καθώς και του τρόπου λειτουργίας των ακτινοδιαγνωστικών εργαστηρίων. Στον τομέα του Πολιτισμού δίνεται έμφαση στην ενίσχυση των εσόδων από πωλήσεις εισιτηρίων, μίσθωση αναψυκτηρίων και αξιοποίηση πωλητηρίων, ενώ στον Τομέα των Μεταφορών έμφαση δίνεται στην εξυγίανση των ελλειμμάτων των συγκοινωνιακών φορέων και την καταπολέμηση της εισιτηριοδιαφυγής. Βασική διάσταση της επιτυχούς υλοποίησης της επισκόπησης δαπανών αποτελεί η ισχυρή δέσμευση των ίδιων των Υπουργείων προς τούτο. Για το σκοπό αυτό, το Υπουργείο Οικονομικών επέλεξε μέρος του επιπρόσθετου δημοσιονομικού οφέλους που θα επιτευχθεί από τις νέες δράσεις έτους 2018 να παραμείνει στο ίδιο το Υπουργείο που θα υλοποιήσει την εξοικονόμηση, ως δημοσιονομικός χώρος για την ανάπτυξη πολιτικών για την ενίσχυση των ασθενέστερων ομάδων.

περιβάλλον διαφάνειας ως προς το κόστος των λειτουργιών του Κράτους, τις προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης.

Περαιτέρω, πέραν των δράσεων των πιλοτικών υπουργείων, επιχειρήθηκε το 2019 και η παρουσίαση με στοιχεία προϋπολογισμού επίδοσης τριών πολιτικών, οι οποίες συνιστούν κύριες κυβερνητικές προτεραιότητες. Οι πολιτικές αυτές αφορούν στην αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας, στην προώθηση πολιτικών για την ενίσχυση της απασχόλησης και στην ενίσχυση της βασικής εκπαίδευσης στην προσχολική ηλικία. Με την παρουσίαση αυτή επιχειρήθηκε, όπως επισημάνθηκε στην εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2019, να αναδειχθεί η νέα διάσταση που εισάγεται στη δημοσιονομική διαχείριση και αφορά στην ενίσχυση της διαφάνειας και της πληροφόρησης τόσο του Ελληνικού Κοινοβουλίου όσο και των Ελλήνων πολιτών για το πού κατευθύνονται οι δημόσιοι πόροι και ποια είναι τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται.

Την ίδια εποχή και το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) για το 2019-2022 αναφέρεται στον προϋπολογισμό επιδόσεων (*“performance budgeting”*)⁸⁸. Ειδικότερα, αναφέρει ότι το πλαίσιο κατάρτισης προϋπολογισμών στη χώρα μας βασίζεται στην οικονομική κυρίως ταξινόμηση με αναφορά σε διάφορες κατηγορίες δαπανών, αλλά με έλλειμμα συστηματικής πληροφόρησης αναφορικά με την κατανομή των πόρων στις διάφορες πολιτικές, αλλά και με τα αποτελέσματα που παράγουν οι δημόσιες δαπάνες. Αν και είχαν γίνει βήματα προς την εισαγωγή προϋπολογισμού προγραμμάτων στο παρελθόν, η βαθιά δημοσιονομική κρίση είχε οδηγήσει σε αλλαγή προτεραιοτήτων για τη δημοσιονομική διαχείριση.

Σύμφωνα με το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής, σηματοδοτώντας τις νέες προοπτικές ενόψει της εξόδου από την κρίση, το Υπουργείο Οικονομικών σκοπεύει να σχεδιάσει και να συντονίσει τις νέες δράσεις για τη μετάβαση σε προϋπολογισμό απόδοσης. Στην κατεύθυνση αυτή θα είναι καθοριστικής σημασίας και η πλήρης εφαρμογή του νέου Σχεδίου Λογαριασμών για

⁸⁸. Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022, Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Οικονομικών, Αθήνα, Ιούνιος 2018, https://minfin.gr/documents/20182/8889745/ΜΠΔΣ+2019_2022_8June_+FINAL.pdf/df817596-e789-49f4-9e8d-5cde9dfdae02.

τη Γενική Κυβέρνηση, ειδικά με την εισαγωγή της λειτουργικής ταξινόμησης. Η ταξινόμηση αυτή θα συμβάλλει στην ακριβή κατανομή των δαπανών σε κυβερνητικές λειτουργίες και προγράμματα. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές, με την εισαγωγή εργαλείων, όπως οι δείκτες αποτελεσματικότητας/αποδοτικότητας θα διαμορφώσουν το κατάλληλο πλαίσιο για την ουσιαστική αξιολόγηση της ορθής χρήσης των δημόσιων πόρων και του αποτελέσματος των κυβερνητικών δράσεων, ενισχύοντας τη διαφάνεια και τη λογοδοσία στη δημόσια διαχείριση.

Η πιλοτική εφαρμογή του προϋπολογισμού επιδόσεων για το 2020

Ο πρώτος κύκλος πιλοτικών Υπουργείων που κλήθηκαν να ετοιμάσουν τα «προγράμματά» τους το 2019 για τον Προϋπολογισμό του 2020 περιλάμβανε έξι Υπουργεία και ειδικότερα το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού, το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, το Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών, το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Τα πιλοτικά Υπουργεία κλήθηκαν να εκπονήσουν τη δική τους αρχιτεκτονική «προγραμμάτων». Ειδικότερα, οι Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) των πιλοτικών αυτών Υπουργείων κλήθηκαν να αναλάβουν ηγετικό ρόλο στη συζήτηση εντός των Υπουργείων και στον σχεδιασμό της αρχιτεκτονικής των δικών τους προγραμμάτων. Ωστόσο, στη συζήτηση αυτή μετείχαν κατά περίπτωση και οι λοιπές υπηρεσίες, δηλαδή Γενικές Γραμματείες και Γενικές Διευθύνσεις, καθώς και οι εποπτευόμενοι φορείς για τα προγράμματα και τις δράσεις που τους αφορούσαν.

Μετά από την εσωτερική αυτή συζήτηση και τη διενέργεια συναντήσεων με το ΓΛΚ, οι ΓΔΟΥ κλήθηκαν να οριστικοποιήσουν την πρότασή τους για την αρχιτεκτονική των προγραμμάτων και να την υποβάλουν στο ΓΛΚ ως τα μέσα Μαΐου 2019. Στο στάδιο αυτό, οι εν λόγω προτάσεις θα έπρεπε να περιλαμβάνουν έναν κατάλογο των προγραμμάτων τους, μία σύντομη περιγραφή της πολιτικής που καλύπτει κάθε πρόγραμμα, καθώς και έναν κατάλογο των υπηρεσιών που καλύπτονται από το εκάστοτε πρόγραμμα (υπηρεσίες των Υπουργείων και εμπλεκόμενοι εποπτευόμενοι φορείς).

Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους στο εγχειρίδιό του συνέστησε στις ΓΔΟΥ να ακολουθήσουν ορισμένα διαδοχικά βήματα, προκειμένου να συζητήσουν και να προετοιμάσουν τις προτάσεις τους. Ειδικότερα, τους συνέστησε να εντοπίσουν, αναλύσουν και περιγράψουν τις διάφορες κύριες και διαρθρωτικές «δημόσιες πολιτικές» που αναπτύσσονται από το Υπουργείο τους, τους κύριους επιδιωκόμενους στόχους, τους ωφελούμενους, στους οποίους στοχεύουν, και τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν⁸⁹.

Στη συνέχεια, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους συνέστησε στις ΓΔΟΥ να διαπιστώσουν σε ποιο βαθμό αυτή η πρώτη κατηγοριοποίηση μπορεί να συνδυαστεί με την υφιστάμενη διοικητική δομή και, στη συνέχεια, να αναθεωρήσουν αναλόγως το σχέδιο κατηγοριοποίησης των πολιτικών, εφόσον χρειάζεται. Ακολούθως, τους συνέστησε να επαναλαμβάνουν τη διαδικασία αυτή και να προσαρμόζουν την αρχιτεκτονική των προγραμμάτων μέχρι να επιτευχθεί ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα. Το επόμενο βήμα σύμφωνα με τις συστάσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους στις ΓΔΟΥ ήταν να καταρτίσουν το τελικό σχέδιο της προτεινόμενης αρχιτεκτονικής προγραμμάτων. Τέλος, κατόπιν της ολοκλήρωσης των ανωτέρω, να επικεντρωθούν στην περιγραφή/ αποτύπωση του περιεχομένου των προγραμμάτων. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, η συζήτηση των περιεχομένων των προγραμμάτων είχε προγραμματιστεί για τον Ιούνιο 2019 και το τελικό κείμενο προϋπολογισμού (το Ετήσιο Σχέδιο Προγραμμάτων) έπρεπε να είναι έτοιμο ως το τέλος Ιουλίου 2019.

Για το στάδιο της παρουσίασης του προϋπολογισμού με δομή προγραμμάτων και βάσει επιδόσεων (presentational performance budgeting/ 2020-2022), τα Υπουργεία κλήθηκαν να καθορίσουν μία σειρά δεικτών που θεωρούν ότι αντανακλούν την αξιολόγηση της επίτευξης των συγκεκριμένων στόχων κάθε

⁸⁹. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω συζητήσεων σε ομάδες (τυπικές ή άτυπες), με βάση τις προσωπικές γνώσεις και εμπειρίες των υπευθύνων για τον σχεδιασμό της δομής προϋπολογισμού επιδόσεων. Για την υποστήριξη των συναντήσεων των ομάδων, μπορεί να βοηθήσει η συλλογή και επεξεργασία όλων των σχετικών εσωτερικών εγγράφων, όπως στρατηγικά σχέδια, διεξοδικές μελέτες, επιχειρησιακά σχέδια, λοιπά στοιχεία καθορισμού κύριων πολιτικών και προτεραιοτήτων, στατιστικά δεδομένα συναφή προς τις πολιτικές αυτές, προεδρικά διατάγματα που καθορίζουν το οργανόγραμμα (οργανισμός), τις διάφορες Διευθύνσεις του Υπουργείου και τις αρμοδιότητές τους, καθώς και απολογιστικά στοιχεία εκτέλεσης προϋπολογισμού τελευταίας τριετίας, κατά περίπτωση συνοδευόμενα από επισκοπήσεις δαπανών. Με βάση τη διαδικασία αυτή θα προκύψει μία πρώτη αδρή και γενική κατηγοριοποίηση πολιτικών, δηλαδή η βάση της αρχιτεκτονικής των προγραμμάτων.

προγράμματος. Για τον λόγο αυτό, το Γενικό Λογιστήριο συνέστησε να υιοθετούνται ένας έως τρεις δείκτες ανά στόχο, κατά μέσο όρο. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διαπιστώνεται και να τεκμηριώνεται η συνάφεια κάθε δείκτη, ενώ σε περίπτωση επιλογής διάφορων δεικτών για τη μέτρηση ενός μόνο επιμέρους στόχου, θα πρέπει να εξετάζεται προσεκτικά η διασύνδεση και η συνοχή μεταξύ αυτών. Οι δείκτες που θα επιλεγούν θα πρέπει να είναι χρήσιμοι για τους λήπτες αποφάσεων, τους Υπουργούς και τα ανώτερα διοικητικά στελέχη των δημοσίων υπηρεσιών.

Τέλος, το **Γενικό Λογιστήριο του Κράτους επεσήμανε** ότι για την πρώτη φάση της νέας μορφής παρουσίασης του προϋπολογισμού, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα σε δείκτες εκρών παραγόμενου προϊόντος/ υπηρεσίας (“*output*”), κυρίως αυτούς που είναι δημοσιονομικά ευαίσθητοι, δηλαδή όταν τα κόστη συνδέονται στενά με τα αποτελέσματα/προϊόντα. Σημειώνεται ότι οι δείκτες της τελικής επίπτωσης στην κοινωνία (“*outcomes*”), παρότι ενίοτε είναι δαπανηρή η παραγωγή τους και δύσκολη η ερμηνεία τους (θέμα συνεισφοράς τους στο τελικό αποτέλεσμα), είναι επίσης απαραίτητοι, αλλά θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα σε άμεσα διαθέσιμους δείκτες, όπως οι κοινωνικο-οικονομικές στατιστικές. Τέλος, οι δείκτες θα πρέπει να είναι «ισχυροί», δηλαδή να προέρχονται από αξιόπιστες, ομοιογενείς⁹⁰, μακροχρόνιες βάσεις δεδομένων εθνικού επιπέδου⁹¹.

Η παρουσίαση της πιλοτικής εφαρμογής προϋπολογισμού επιδόσεων στο πλαίσιο του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2020

Στον προϋπολογισμό επιδόσεων του 2020 περιλαμβάνονται δώδεκα τομείς πολιτικής και ειδικότερα οι οριζόντιες / ειδικές λειτουργίες του Κράτους, η άμυνα, η ασφάλεια και προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, η οικονομική δραστηριότητα και ανάπτυξη, η περιβαλλοντική προστασία και χωροταξία, οι

⁹⁰. Όταν είναι ετερογενείς, οι δείκτες δίνουν παραπλανητικές ενδείξεις, οι οποίες με τη σειρά τους μπορεί να οδηγήσουν σε λανθασμένες αποφάσεις.

⁹¹. Συνιστάται να επιλέγονται δείκτες οι οποίοι να μπορούν να εξαχθούν εύκολα από τις ήδη διαθέσιμες βάσεις δεδομένων. Τα περισσότερα Υπουργεία διατηρούν τις δικές τους επιχειρησιακές βάσεις δεδομένων, που αντανakλούν τις εκάστοτε δραστηριότητές τους και τα αποτελέσματα /εκρός ή την παραγωγή και τους κύκλους της οικονομικής τους δραστηριότητας. Η δημιουργία δεικτών από το μηδέν είναι πιο απαιτητική διαδικασία. Στην επιλογή των δεικτών θα πρέπει το πρωταρχικό μέλημα να είναι η σκοπιμότητα. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι χαμηλό το κόστος της ανάπτυξης και διατήρησής τους.

υποδομές – μεταφορές, η υγεία, ο πολιτισμός – θρησκεία – αθλητισμός, η εκπαίδευση, η κοινωνική προστασία, η αγροτική ανάπτυξη και η τοπική διακυβέρνηση. Σε κάθε Τομέα Πολιτικής αναπτύσσονται Προγράμματα διαφορετικών Υπουργείων, ενώ τα Προγράμματα, που είναι το επίπεδο εκτέλεσης του προϋπολογισμού, είναι Υπουργικά.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, ο πρώτος κύκλος πιλοτικών Υπουργείων που ετοίμασαν τα «Προγράμματά» τους για τον προϋπολογισμό του 2020 περιλάμβανε έξι Υπουργεία και ειδικότερα το Υπουργείο Υγείας, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, και το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη⁹².

Στο Υπουργείο Υγείας αναπτύσσονται έξι Προγράμματα και ειδικότερα 1) ο επιτελικός συντονισμός και διαμόρφωση πολιτικών υγείας, 2) η επείγουσα προνοσοκομειακή φροντίδα, 3) η παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, 4) Η νοσοκομειακή περίθαλψη, 5) Η πρόληψη και προστασία, δημόσια υγεία, αντιμετώπιση των εξαρτήσεων και έκτακτων υγειονομικών καταστάσεων και 6) οι πολιτικές ψυχικής υγείας.

Στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού αναπτύσσονται πέντε Προγράμματα και ειδικότερα 1) ο επιτελικός συντονισμός πολιτισμού και αθλητισμού, 2) τα αρχαιολογικά μουσεία – οι αρχαιολογικοί χώροι – τα μνημεία – τα κτίρια, 3) οι τέχνες και τα γράμματα – η καλλιτεχνική εκπαίδευση και οι λοιπές πολιτιστικές δράσεις, 4) ο ερασιτεχνικός και επαγγελματικός αθλητισμός, η άθληση για όλους, η αναψυχή, ο αθλοτουρισμός, η επιστημονική υποστήριξη και διεθνείς σχέσεις, καθώς και 5) τα έργα υποδομών αθλητισμού.

Στο Υπουργείο Οικονομικών αναπτύσσονται δέκα επτά Προγράμματα και ειδικότερα 1) η διοικητική και επιτελική υποστήριξη της κυβέρνησης, 2) η οικονομική και πολιτική διαχείριση του ιδιωτικού χρέους, 3) η διαχείριση της δημόσιας περιουσίας, 4) η δημοσιονομική πολιτική, 5) οι εισφορές στην Ε.Ε. και σε Διεθνείς Οργανισμούς, 6) ο ΟΔΔΗΧ, 7) η ΕΛΣΤΑΤ, το Ελληνικό Δημοσιονομικό

92. Οι τομείς διαμορφώθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών βάσει του διεθνούς προτύπου λειτουργικής ταξινόμησης COFOG (Classification of Functions of Government) και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του ελληνικού κράτους.

Συμβούλιο, 8) η φορολογική και τελωνειακή πολιτική, 9) η μεταναστευτική πολιτική, 10) το αποθεματικό υπό κατανομή, 11) οι κρατικές εγγυήσεις, 12) η χρηματοοικονομική διαχείριση, 13) τα χρεολύσια του Ελληνικού Δημοσίου και τα λοιπά τραπεζικά έξοδα, 14) οι συμμετοχές του Ελληνικού Δημοσίου, 15) ο πολιτισμός και η θρησκεία, 16) οι συντάξεις και 17) ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων αναπτύσσονται επτά Προγράμματα και ειδικότερα 1) η Αγροτική Ανάπτυξη, 2) η γεωργία, 3) η κτηνοτροφία, 4) η αλιεία, 5) τα τρόφιμα, 6) ο επιτελικός σχεδιασμός και 7) οι δημοσιονομικές διορθώσεις.

Στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών αναπτύσσονται εννέα Προγράμματα και ειδικότερα 1) η αποδοτική διαχείριση πόρων και η προστασία του περιβάλλοντος, 2) οι ασφαλείς και ποιοτικές υποδομές μεταφορών, 3) οι ασφαλείς βιώσιμες και ενεργειακά αποδοτικές κτιριακές υποδομές, 4) η βιώσιμη αστική κινητικότητα, 5) η πρόληψη και η αντιμετώπιση επιπτώσεων φυσικών καταστροφών, 6) ο επιτελικός συντονισμός υποδομών και μεταφορών, 7) η ποιότητα, ασφάλεια και οικονομική προσιτότητα μεταφορών, 8) η διερεύνηση σιδηροδρομικών ατυχημάτων και ασφάλειας των πτήσεων και 9) η διαχείριση και Λειτουργία Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

Στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη αναπτύσσονται εννέα Προγράμματα και ειδικότερα 1) ο επιτελικός συντονισμός προστασίας του πολίτη, 2) οι αστυνομικές υπηρεσίες, 3) η ασφάλεια συνόρων και η διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, 4) η πολιτική προστασία και η αντιμετώπιση καταστροφών, 5) οι πυροσβεστικές υπηρεσίες, 6) η αντεγκληματική πολιτική και ο σωφρονισμός, 7) η διαχείριση μετανάστευσης, υποδοχής και ασύλου, 8) η εκπαίδευση της Ελληνικής Αστυνομίας και 9) η εκπαίδευση του Πυροσβεστικού Σώματος.

Στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2020 περιγράφονται ορισμένα από τα προγράμματα αυτά και για την ακρίβεια ένα πρόγραμμα ανά πιλοτικό Υπουργείο.

Καταρχήν, στο Υπουργείο Υγείας προβλέπεται Πρόγραμμα «Νοσοκομειακή Περίθαλψη». Στόχος του Προγράμματος, του οποίου την ευθύνη υλοποίησης έχει η Γενική Διεύθυνση Υπηρεσιών Υγείας, είναι η βελτίωση της εξυπηρέτησης των ληπτών υπηρεσιών υγείας με τη λειτουργική ενίσχυση των νοσηλευτικών μονάδων,

η αύξηση του ετήσιου αριθμού μεταμοσχεύσεων συμπαγών οργάνων, ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός και η ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού έχουν προβλεφθεί ορισμένες κύριες δράσεις και ειδικότερα η λειτουργία νοσηλευτικών μονάδων (υλοποίηση έργων υποδομής, η πρόσληψη ιατρο-νοσηλευτικού προσωπικού, εκπαίδευση και επιμόρφωση, η ανάπτυξη μονάδων ΜΕΘ, η ανάπτυξη εφαρμογών δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας, ο προγραμματισμός και η διεξαγωγή κεντρικών διαγνωστικών διαδικασιών, η συλλογή μονάδων αίματος και προσέλκυση εθελοντών και η δημιουργία και ανάπτυξη Εθνικού Μητρώου Οργάνων και Ιστών).

Επίσης, περιγράφονται οι δράσεις επισκόπησης δαπανών που αφορούν την περίμετρο του προγράμματος. Ειδικότερα, προβλέπεται η κεντροποίηση των προμηθειών υγείας, ο εξορθολογισμός δαπανών φύλαξης, σίτισης, προμήθειας οξυγόνου, συντήρησης εξοπλισμού και η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας και η μείωση του κόστους ακτινολογικών εξετάσεων.

Αναφορά γίνεται και στις σχεδιαζόμενες μεταρρυθμίσεις, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ο σχεδιασμός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος των υπηρεσιών αιμοδοσίας με κεντρική επεξεργασία και παραγωγή του αίματος, η ανάπτυξη ισχυρού δικτύου επικοινωνίας μεταξύ της ΕΚΑΠΥ και των φορέων της αγοράς και διοργάνωση προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού της ΕΚΑΠΥ, καθώς και η εκπόνηση ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών για κάθε κατηγορία ειδών που ανήκει στην αρμοδιότητα της ΕΚΑΠΥ.

Για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος έχει προβλεφθεί ως ενδεικτικός δείκτης μέτρησης (στοιχεία ΕΚΑΠΥ) η συνολική ετήσια δαπάνη των κεντρικών διαγνωστικών για τον εφοδιασμό των νοσοκομείων με ιατροτεχνολογικό, υγειονομικό και φαρμακευτικό υλικό / τον συνολικό προϋπολογισμό για τις άνω κατηγορίες.

Περαιτέρω, στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και στον τομέα πολιτικής που αφορά στον «Πολιτισμό - Θρησκεία – Αθλητισμό» προβλέπεται το Πρόγραμμα «Ερασιτεχνικός και Επαγγελματικός Αθλητισμός». Στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση του μαζικού αθλητισμού και η δημιουργία αισθήματος ασφάλειας από

την καταπολέμηση βίας στα γήπεδα. Ως ενδεικτικός δείκτης μέτρησης λαμβάνεται ο αριθμός επεισοδίων βίας με αφορμή αθλητικές εκδηλώσεις ετησίως, ενώ ως τιμή – στόχος προβλέπεται η μείωση επεισοδίων βίας κατά 10%.

Μεταξύ των σχεδιαζόμενων μεταρρυθμίσεων από τη Γενική Διεύθυνση Οργάνωσης Αθλητισμού, η οποία έχει την ευθύνη υλοποίησης του προγράμματος, περιλαμβάνεται η ανάπτυξη συστήματος αξιολόγησης και χρηματοδότησης των εποπτευόμενων φορέων με την ονομασία «Σύστημα Αξιολόγησης Χίλων». Το πρωτοποριακό και καινοτόμο αυτό σχέδιο, με απολύτως μετρήσιμα στοιχεία, αποτυπώνει δεδομένα για τις πλήρεις δραστηριότητες των Ομοσπονδιών. Υλοποιεί τις γενικές αρχές του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καλύτερη διακυβέρνηση στον αθλητισμό. Ενισχύει στην πράξη τις αξίες του σύγχρονου αθλητικού πολιτισμού, δηλαδή το ήθος, τη συμμετοχικότητα, αλλά και τη χρηστή διακυβέρνηση, μέσα από τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Επίσης, σχεδιάζεται η δημιουργία Εθνικής Πλατφόρμας Αθλητικής Ακεραιότητας που απορρέει από τη σύμβαση Μακόλιν (Macolin) για τη χειραγώγηση των αγώνων.

Αναφορικά με τους πόρους του προγράμματος προβλέπεται συνολικό ύψος προγράμματος 42.328.951€, ενώ το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό ανέρχεται στα ενενήντα τέσσερα (94) άτομα και συγκεκριμένα ογδόντα (80) άτομα από το Προσωπικό της Διεύθυνσης Αγωνιστικού Αθλητισμού και δέκα τέσσερα (14) άτομα από το Προσωπικό της Διεύθυνσης Επαγγελματικού Αθλητισμού.

Περαιτέρω, στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη προβλέπεται το Πρόγραμμα «Διαχείρισης Μετανάστευσης, Υποδοχής και Ασύλου». Στρατηγική του προγράμματος, του οποίου την ευθύνη υλοποίησης έχει η Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής και Ασύλου, είναι η διαχείριση της μετανάστευσης μέσω των διαδικασιών χορήγησης αδειών διαμονής, του συντονισμού των υπηρεσιών αλλοδαπών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, της υλοποίησης δράσεων κοινωνικής ένταξης, καθώς και η οργάνωση της υποδοχής και της ταυτοποίησης υπηκόων τρίτων χωρών. Στόχος του προγράμματος είναι η επιτάχυνση των διαδικασιών χορήγησης ή ανανέωσης των αδειών διαμονής, η ανάπτυξη κατάλληλων δομών φιλοξενίας για την επαρκή διαχείριση των ροών υπηκόων τρίτων χωρών προς την Ελλάδα και τη φιλοξενία ειδικών κατηγοριών

αιτούντων διεθνούς προστασίας και η διασφάλιση αισθήματος ασφάλειας για τους νόμιμους μετανάστες και τους αιτούντες άσυλο. Ως ενδεικτικός δείκτης μέτρησης λαμβάνεται ο λόγος αποφάσεις α΄ βαθμού για τη χορήγηση ή μη ασύλου / αιτήματα ασύλου.

Περαιτέρω, στο Υπουργείο Οικονομικών και στον τομέα πολιτικής που αφορά στην οικονομική δραστηριότητα και ανάπτυξη προβλέπεται το Πρόγραμμα «Διαχείριση Δημόσιας Περιουσίας». Στόχος του Προγράμματος είναι η βέλτιστη αξιοποίηση και προστασία της δημόσιας περιουσίας με αύξηση του δείκτη αξιοποίησης κατά 10%. Για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος έχει προβλεφθεί ως ενδεικτικός δείκτης μέτρησης ο αριθμός των επενδυτικών αιτημάτων που ικανοποιούνται προς τον αριθμό υποβληθέντων αιτημάτων αξιοποίησης της Δημόσιας Περιουσίας.

Για την επίτευξη του ως άνω στόχου, προβλέπονται ορισμένες κύριες δράσεις και ειδικότερα η διαμόρφωση πλαισίου καταγραφής Δημόσιας Περιουσίας και δράσεις αξιοποίησής της, εποπτεία κοινωφελών περιουσιών, η ολοκλήρωση προσδιορισμού εξαιρετέων, καθώς και η ταυτοποίηση των προς μεταβίβαση στην Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ ΑΕ) ακινήτων.

Στην επισκόπηση δαπανών στον τομέα, προβλέπονται δράσεις βελτίωσης της αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και ο περιορισμός του κόστους των μισθωμάτων που καταβάλλει το Δημόσιο.

Μεταξύ των σχεδιαζόμενων μεταρρυθμίσεων από τη Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία έχει την ευθύνη υλοποίησης του προγράμματος, περιλαμβάνεται η ανάπτυξη Ενιαίου Μητρώου Ακίνητης Περιουσίας, η βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου των κοινωφελών περιουσιών και των σχολαζουσών κληρονομιών, καθώς και η διαλειτουργικότητα του ΨΥΔΗΠΕΕΚ (Ψηφιακές Υπηρεσίες Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων) με τις ψηφιακές βάσεις των φορέων.

Τέλος, κύριες προκλήσεις του προϋπολογισμού επιδόσεων για τα επόμενα χρόνια συνιστούν η ανάπτυξη συστήματος Κυρίων Δεικτών Επίδοσης (*“Key Performance Indicators / KPIs”*) ανά πρόγραμμα για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών σε σχέση με τις διακηρυγμένες

δημόσιες πολιτικές και στόχους, η δημιουργία κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος για την υποστήριξη του προϋπολογισμού επιδόσεων, η θέσπιση κινήτρων για τους φορείς, καθώς και η εκπαίδευση για τη διάδοση της νέας φιλοσοφίας δημοσιονομικής διαχείρισης.

Ο προϋπολογισμός επιδόσεων για το 2021

Στην Εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2021⁹³, γίνεται αναφορά στη συνέχιση του πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων κατά το 2021 με στόχο την επίτευξη της ολοκλήρωσης της παρουσίασης του συνόλου του Κρατικού Προϋπολογισμού με δομή προγραμμάτων και στοιχεία επίδοσης για το έτος 2022.

Να σημειωθεί ότι οι τομείς πολιτικής, δηλαδή το πρώτο επίπεδο ταξινόμησης βάσει Προγραμμάτων, εξακολουθούν κατά το 2021 να είναι ίδιοι με αυτούς του προηγούμενου έτους. Ειδικότερα, προβλέπονται δώδεκα τομείς πολιτικής και συγκεκριμένα 1) Οι οριζόντιες / ειδικές λειτουργίες του Κράτους⁹⁴, 3) η ασφάλεια και η προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη⁹⁵, 4) η οικονομική δραστηριότητα και

⁹³. Βλ. Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική έκθεση Προϋπολογισμού 2021, Νοέμβριος 2020, <https://www.minfin.gr/documents/20182/14940417/ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ+ΕΚΘΕΣΗ+2021.pdf/9df8e59d-dc88-47f6-9285-b7edfc69e220>, σελ.45-51.

⁹⁴. Στον τομέα πολιτικής 1 «Οριζόντιες/ Ειδικές Λειτουργίες του Κράτους» περιλαμβάνονται τα κάτωθι δέκα έξι (16) Προγράμματα: 1) Επιτελικός συντονισμός (Υπουργείο Εσωτερικών), 2) Σχεδιασμός & υλοποίηση πολιτικών ιθαγένειας (Υπουργείο Εσωτερικών), 3) Ανθρώπινο δυναμικό δημοσίου τομέα & εκσυγχρονισμός δημοσίων οργανώσεων (Υπουργείο Εσωτερικών), 4) Επιλογή προσωπικού στον δημόσιο τομέα (Υπουργείο Εσωτερικών), 5) Ανάπτυξη και Ενδυνάμωση του Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα (Υπουργείο Εσωτερικών), 6) Διαφάνεια και σχέσεις με τον πολίτη (Υπουργείο Εσωτερικών), 7) Έλεγχος, ακεραιότητα και δημόσια λογοδοσία (Υπουργείο Εσωτερικών), 8) Εκλογές - Πολιτικά κόμματα (Υπουργείο Εσωτερικών), 9) Τομέας Μακεδονίας – Θράκης (Υπουργείο Εσωτερικών), 10) Διοικητική & επιτελική υποστήριξη του Υπουργείου Οικονομικών (Υπουργείο Οικονομικών), 11) Οικονομική πολιτική και διαχείριση ιδιωτικού χρέους (Υπουργείο Οικονομικών), 12) Διαχείριση δημόσιας περιουσίας (Υπουργείο Οικονομικών), 13) Δημοσιονομική πολιτική (Υπουργείο Οικονομικών), 14) Διαχείριση Δημοσίου Χρέους (Υπουργείο Οικονομικών), 15) Στατιστικά δεδομένα και έρευνες ΕΛΣΤΑΤ (Υπουργείο Οικονομικών), 16) Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (Υπουργείο Οικονομικών).

⁹⁵. Στον Τομέα Πολιτικής 03 «Ασφάλεια και προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη» περιλαμβάνονται τα κάτωθι δέκα τέσσερα (14) Προγράμματα: 1) Απονομή δικαιοσύνης (Υπουργείο Δικαιοσύνης), 2) Προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Υπουργείο Δικαιοσύνης), 3) Ψηφιακή δικαιοσύνη (Υπουργείο Δικαιοσύνης), 4) Διεθνής δικαστική συνεργασία (Υπουργείο Δικαιοσύνης), 5) Προστασία ανηλίκων (Υπουργείο Δικαιοσύνης), 6) Επιτελικός σχεδιασμός (Υπουργείο Δικαιοσύνης), 7) Προάσπιση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών (Υπουργείο Οικονομικών), 8) Διοικητική υποστήριξη της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Υπουργείο Οικονομικών), 9) Επιτελικός συντονισμός προστασίας του πολίτη (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη) 10) Αστυνομικές

ανάπτυξη⁹⁶, 5) η περιβαλλοντική προστασία και χωροταξία⁹⁷, 6) οι υποδομές και μεταφορές⁹⁸, 7) η υγεία⁹⁹, 8) ο πολιτισμός, η θρησκεία και ο αθλητισμός¹⁰⁰, 9) η εκπαίδευση¹⁰¹, 10) η κοινωνική προστασία¹⁰², 11) η αγροτική ανάπτυξη¹⁰³ και 12) η

υπηρεσίες (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη), 11) Ασφάλεια συνόρων - διαχείριση μεταναστευτικών ροών (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη), 12) Πολιτική προστασία και αντιμετώπιση καταστροφών (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη), 13) Πυροσβεστικές υπηρεσίες (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη), 14) Αντεγκληματική πολιτική/ Σωφρονισμός (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη).

96. Στον Τομέα Πολιτικής 4 «Οικονομική δραστηριότητα και Ανάπτυξη» περιλαμβάνονται τα κάτωθι έξι (6) Προγράμματα: 1) Προστασία και ενημέρωση καταναλωτών (Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων), 2) Έρευνα & ανάπτυξη σε ερευνητικά κέντρα και επιχειρήσεις (Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων), 3) Ελληνική Βιομηχανία (Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων), 4) Προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων (Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων), 5) Σχεδιασμός, προγραμματισμός, εκτέλεση και παρακολούθηση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων (Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων) και 6) Επιχειρηματικό περιβάλλον στον τομέα του εμπορίου (Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων).

97. Στον Τομέα Πολιτικής 5 «Περιβαλλοντολογική προστασία» περιλαμβάνονται τα κάτωθι τέσσερα (4) Προγράμματα: 1) Επιτελικός συντονισμός περιβάλλοντος και ενέργειας (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας), 2) Προστασία φυσικού περιβάλλοντος και υδάτων βάσει βιώσιμης ανάπτυξης (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας), 3) Χωροταξικός σχεδιασμός και αστικό περιβάλλον (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας), 4) Διαχείριση ενέργειας και ορυκτών πρώτων υλών (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας).

98. Στον Τομέα Πολιτικής 6 «Υποδομές/Μεταφορές» περιλαμβάνονται τα κάτωθι εννέα (9) Προγράμματα: 1) Αποδοτική διαχείριση πόρων και προστασία περιβάλλοντος (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών), 2) Ασφαλείς και ποιοτικές υποδομές μεταφορών (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών), 3) Ασφαλείς, βιώσιμες και ενεργειακά αποδοτικές κτιριακές υποδομές (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών), 4) Βιώσιμη αστική κινητικότητα (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών), 5) Πρόληψη και αντιμετώπιση επιπτώσεων φυσικών καταστροφών (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών), 6) Επιτελικός συντονισμός υποδομών και μεταφορών (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών), 7) Ποιότητα, ασφάλεια και οικονομική προσιτότητα μεταφορών (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών), 8) Διερεύνηση σιδηροδρομικών ατυχημάτων & ασφάλειας πτήσεων (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών), 9) Διαχείριση και Λειτουργία Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών).

99. Στον Τομέα Πολιτικής 7 «Υγεία» περιλαμβάνονται τα κάτωθι έξι (6) Προγράμματα: 1) Επιτελικός συντονισμός και διαμόρφωση πολιτικών υγείας (Υπουργείο Υγείας), 2) Επείγουσα προνοσοκομειακή φροντίδα (Υπουργείο Υγείας), 3) Παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (Υπουργείο Υγείας), 4) Νοσοκομειακή περίθαλψη (Υπουργείο Υγείας), 5) Πρόληψη και προστασία. Δημόσια υγεία. Αντιμετώπιση των εξαρτήσεων και έκτακτων υγειονομικών καταστάσεων (Υπουργείο Υγείας) και 6) Πολιτικές ψυχικής υγείας (Υπουργείο Υγείας).

100. Στον Τομέα Πολιτικής 8 «Πολιτισμός, Θρησκεία & Αθλητισμός» περιλαμβάνονται τα κάτωθι εννέα (9) Προγράμματα: 1) Θρησκεία (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων), 2) Σχολικός/ Πανεπιστημιακός αθλητισμός (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων), 3) Δημόσιες βιβλιοθήκες/ Γενικά αρχεία (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων), 4) Επιτελικός συντονισμός Πολιτισμού & Αθλητισμού (Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού), 5) Αρχαιολογικά μουσεία - Αρχαιολογικοί χώροι - Μνημεία - Κτίρια (Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού), 6) Τέχνες και Γράμματα - Καλλιτεχνική εκπαίδευση και λοιπές πολιτιστικές δράσεις (Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού), 7) Ερασιτεχνικός και Επαγγελματικός αθλητισμός (Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού), 8) Άθληση για Όλους, Αναψυχή, Αθλοτουρισμός, Επιστημονική υποστήριξη και Διεθνείς σχέσεις (Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού) και 9) Έργα υποδομών αθλητισμού (Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού).

101. Στον Τομέα Πολιτικής 9 «Εκπαίδευση» περιλαμβάνονται τα κάτωθι οκτώ (8) Προγράμματα: 1) Πρωτοβάθμια/ Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων), 2) Τριτοβάθμια εκπαίδευση (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων), 3) Εκπαίδευση ελληνοπαίδων εξωτερικού (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων), 4) Θρησκευτική εκπαίδευση (Υπουργείο Παιδείας και

τοπική διακυβέρνηση¹⁰⁴. Θα πρέπει, βεβαίως, να σημειώσουμε ότι σε άλλους τομείς πολιτικής, το σύνολο των Προγραμμάτων υλοποιείται από ένα Υπουργείο, ενώ σε άλλους τομείς πολιτικής εμπλέκονται περισσότερα Υπουργεία για την υλοποίησή τους.

Σημαντικές προκλήσεις συνιστούν η επέκταση του πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων, η περαιτέρω ανάλυση της ταξινόμησης βάσει προγραμμάτων και η ανάπτυξη της λειτουργικής ταξινόμησης του Προϋπολογισμού, η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό επιδόσεων, καθώς και η ανάπτυξη κύριων δεικτών επίδοσης (KPIs).

Ο προϋπολογισμός επιδόσεων για το 2022

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού για το 2022¹⁰⁵, το 2021 συνιστά ένα έτος ορόσημο στον τομέα των μεταρρυθμίσεων στη δημοσιονομική διαχείριση, καθώς ολοκληρώνεται ο πιλοτικός σχεδιασμός του προϋπολογισμού επιδόσεων, δημιουργώντας ένα νέο περιβάλλον όπου η δημοσιονομική πληροφορία συνοδεύεται από στοιχεία που συμβάλουν στην αξιολόγηση της επίδοσης των φορέων. Ο προϋπολογισμός επιδόσεων εισάγει και τη νέα

Θρησκευμάτων), 5) Επιτελικός σχεδιασμός (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων), 6) Φορολογική και τελωνειακή εκπαίδευση (Υπουργείο Οικονομικών), 7) Εκπαίδευση Ελληνικής Αστυνομίας (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη) και 8) Εκπαίδευση Πυροσβεστικού Σώματος (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη).

102. Στον Τομέα Πολιτικής 10 «Κοινωνική Προστασία» περιλαμβάνονται τα κάτωθι πέντε (5) Προγράμματα: 1) Επιτελικός συντονισμός και διαμόρφωση πολιτικών (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), 2) Πολιτικές κοινωνικής αλληλεγγύης και καταπολέμησης της φτώχειας (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), 3) Πολιτικές κοινωνικής ασφάλισης (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), 4) Ισότητα των φύλων (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων) και 5) Πολιτικές στήριξης της εργασίας και ενίσχυσης της απασχόλησης (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων).

103. Στον Τομέα Πολιτικής 11 «Αγροτική Ανάπτυξη» περιλαμβάνονται τα κάτωθι επτά (7) Προγράμματα: 1) Βιώσιμη Αγροτική Ανάπτυξη (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων), 2) Γεωργία (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων), 3) Κτηνοτροφία (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων), 4) Αλιεία (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων), 5) Τρόφιμα (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων), 6) Επιτελικός Σχεδιασμός (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) και 7) Δημοσιονομικές Διορθώσεις (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

104. Στον Τομέα Πολιτικής 12 «Τοπική Διακυβέρνηση» περιλαμβάνονται τα κάτωθι δύο (2) Προγράμματα: 1) Θεσμική και επιχειρησιακή ενδυνάμωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Υπουργείο Εσωτερικών) και 2) Χρηματοδότηση των ΟΤΑ και προώθηση της τοπικής ανάπτυξης (Υπουργείο Εσωτερικών).

¹⁰⁵ Υπουργείο Οικονομικών, 2021.

ταξινόμηση βάσει Προγραμμάτων, με το κάθε Πρόγραμμα να περιέχει, μεταξύ άλλων, στοιχεία τόσο για τις επισκοπήσεις δαπανών στον συγκεκριμένο τομέα όσο και για τις δράσεις που συμβάλουν στη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των δράσεων του φορέα.

Ο πιλοτικός σχεδιασμός προϋπολογισμού επιδόσεων επεκτάθηκε, για την επίτευξη της ολοκλήρωσης της παρουσίασης του προϋπολογισμού 2022 με δομή προγραμμάτων και στοιχεία επίδοσης, για όλους τους Φορείς Κεντρικής Διοίκησης, με ενσωμάτωση στοιχείων για τη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά Τομέα Πολιτικής και Πρόγραμμα.

Πίνακας: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη ΓΚ ανά Πρόγραμμα

Πίνακας 2.1 Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα (σε ευρώ)					
Κωδ.	Τομέας Πολιτικής / Πρόγραμμα		Κεντρική Διοίκηση ¹	Λοιποί φορείς Γενικής Κυβέρνησης ¹	Σύνολο ¹
01	ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ		13.423.797.844,70	989.048.364,40	14.412.846.209,10
01.1001.001	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ Π-Δ	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	4.462.000,00	0,00	4.462.000,00
01.1003.001	ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	ΒΟΥΛΗ	86.114.000,00	0,00	86.114.000,00
01.1003.002	ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	ΒΟΥΛΗ	34.515.000,00	0,00	34.515.000,00
01.1003.003	ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ, ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΞΩΤΡΕΦΕΙΑ	ΒΟΥΛΗ	21.702.000,00	0,00	21.702.000,00
01.1003.004	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	ΒΟΥΛΗ	3.599.000,00	0,00	3.599.000,00
01.1004.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	13.325.830,00	0,00	13.325.830,00
01.1004.002	ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	4.314.320,00	0,00	4.314.320,00
01.1004.003	ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΝΟΜΟΠΡΑΞΕΥΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	10.874.570,00	0,00	10.874.570,00
01.1007.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	28.622.909,36	9.651.816,00	38.274.725,36
01.1007.002	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΙΣΟΓΕΝΕΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΕΚΣΥΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	11.699.000,00	0,00	11.699.000,00
01.1007.003	ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	9.770.990,00	0,00	9.770.990,00
01.1007.004	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	17.164.000,00	0,00	17.164.000,00
01.1007.005	ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	4.398.270,00	10.275.000,00	14.673.270,00
01.1007.006	ΕΛΕΓΧΟΣ, ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	7.594.000,00	0,00	7.594.000,00
01.1007.007	ΕΚΛΟΓΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	8.311.000,00	0,00	8.311.000,00
01.1007.008	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	14.779.969,00	0,00	14.779.969,00
01.1009.001	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	24.275.110,00	298.726,20	24.573.836,20
01.1009.002	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	22.368.430,00	5.188.071,60	27.556.501,60
01.1009.003	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ/ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΙΩΝ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	1/8.784.260,00	481.726,20	1/9.265.986,20
01.1009.004	ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	35.227.740,00	0,00	35.227.740,00
01.1011.001	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ – ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΕΣ ΡΟΕΣ	ΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	24.580.365,75	0,00	24.580.365,75
01.1023.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	1.145.419.486,30	0,00	1.145.419.486,30
01.1023.002	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	53.358.529,00	162.196.504,10	215.555.033,10
01.1023.003	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	43.367.393,10	52.399.262,10	95.766.655,20
01.1023.004	ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	10.433.504.198,94	2.086.000,00	10.435.590.198,94
01.1023.005	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΕΛΣΤΑΤ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	51,56	109.500.991,00	109.501.042,56
01.1023.006	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	182.100.000,00	0,00	182.100.000,00
01.1023.007	ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	41.300.000,00	0,00	41.300.000,00
01.1023.008	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	61.902.881,60	0,00	61.902.881,60
01.1023.009	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	329.340.817,60	0,00	329.340.817,60
01.1023.010	ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	102.606.488,60	0,00	102.606.488,60
01.1023.011	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	16.062.036,40	6.165.000,00	22.227.036,40
01.1053.001	ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ	ΥΠ. ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	115.772.157,49	630.799.267,20	746.571.424,69
01.1055.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠ. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	ΥΠ. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ	78.893.000,00	0,00	78.893.000,00
01.1055.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΥΛΟΥ	ΥΠ. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ	34.302.800,00	0,00	34.302.800,00
01.1055.003	ΝΟΜΙΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ	ΥΠ. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ	10.966.200,00	0,00	10.966.200,00
01.1055.004	ΥΠΟΔΟΧΗ - ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΡΟΩΝ	ΥΠ. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ	94.480.000,00	0,00	94.480.000,00
01.1057.001	ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΥΝΟΡΩΝ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΡΟΩΝ	ΥΠ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΗ	59.349.000,00	0,00	59.349.000,00
01.1901.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Α.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	4.631.600,00	0,00	4.631.600,00
01.1901.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Α.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	4.604.400,00	0,00	4.604.400,00
01.1902.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Θ.Σ.Ε.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ	5.132.650,00	0,00	5.132.650,00
01.1902.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Θ.Σ.Ε.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ	1.887.550,00	0,00	1.887.550,00
01.1903.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Η.Δ.Μ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	5.370.170,00	0,00	5.370.170,00
01.1903.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Η.Δ.Μ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.258.890,00	0,00	1.258.890,00
01.1904.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Π.Δ.Ε.Ι.Ν	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	7.754.110,00	0,00	7.754.110,00
01.1904.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Π.Δ.Ε.Ι.Ν	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	1.895.670,00	0,00	1.895.670,00
01.1905.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.ΑΙΓ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ	3.038.626,50	0,00	3.038.626,50
01.1905.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.ΑΙΓ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ	1.179.373,50	0,00	1.179.373,50
01.1906.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Κ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ	3.814.900,00	0,00	3.814.900,00
01.1906.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Κ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ	1.060.100,00	0,00	1.060.100,00
01.1907.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Μ.Θ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ	8.486.320,00	0,00	8.486.320,00
01.1907.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Μ.Θ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ	4.495.680,00	0,00	4.495.680,00

ΚΩΔ	ΑΡΙΘΡΑ		0.000.000,00	100.000.000,00	0.170.100.000,00
02.1011.001	ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ Απειλών - ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	ΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	5.887.880.271,75	43.531.991,00	5.931.412.262,75
02.1011.002	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΕΒΑ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΣΥΜΛΟΓΗ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ - ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	ΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	99.109.803,30	0,00	99.109.803,30
02.1011.003	ΕΠΙΔΟΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	ΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	36.558.000,00	0,00	36.558.000,00
02.1011.004	ΕΠΙΤΡΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	ΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	13.299.560,00	0,00	13.299.560,00
02.1023.001	ΑΜΥΝΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	0,00	89.776.044,00	89.776.044,00
03	ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ		3.315.014.418,04	67.773.677,00	3.382.788.095,04
03.1011.001	ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	ΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	61.327.412,20	0,00	61.327.412,20
03.1017.001	ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΚΑΙΟΥΣΗΣ	ΥΠ. ΔΙΚΑΙΟΥΣΗΣ	494.604.489,60	51.151.477,40	545.755.967,00
03.1017.002	ΠΡΟΣΠΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	ΥΠ. ΔΙΚΑΙΟΥΣΗΣ	11.206.382,40	1.709.797,60	12.916.180,00
03.1017.003	ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΚΑΙΟΥΣΗ	ΥΠ. ΔΙΚΑΙΟΥΣΗΣ	37.977.768,00	0,00	37.977.768,00
03.1017.004	ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	ΥΠ. ΔΙΚΑΙΟΥΣΗΣ	12.485.948,00	205.000,00	12.690.948,00
03.1017.005	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	ΥΠ. ΔΙΚΑΙΟΥΣΗΣ	5.745.424,00	1.347.449,00	7.092.873,00
03.1017.006	ΕΠΙΤΡΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΣΗΣ	ΥΠ. ΔΙΚΑΙΟΥΣΗΣ	4.114.000,00	0,00	4.114.000,00
03.1023.001	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	862,50	706.000,00	706.862,50
03.1041.001	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ	ΥΠ. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	26.148.000,00	0,00	26.148.000,00
03.1041.002	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΛΙΜΕΝΩΝ- ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΩΣΗΣ	ΥΠ. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	202.084.320,00	0,00	202.084.320,00
03.1053.001	ΚΥΒΕΡΝΩΣΑΦΑΛΕΙΑ	ΥΠ. ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	2.294.404,00	0,00	2.294.404,00
03.1057.001	ΕΠΙΤΡΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	ΥΠ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΗ	30.262.000,00	0,00	30.262.000,00
03.1057.002	ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΥΠ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΗ	1.692.084.110,00	9.800.953,00	1.701.885.063,00
03.1057.003	ΑΝΤΙΕΚΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ/ΣΦΟΡΝΙΣΜΟΣ	ΥΠ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΗ	142.215.000,00	190.000,00	142.405.000,00
03.1059.001	ΕΠΙΤΡΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	ΥΠ. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	5.365.000,00	0,00	5.365.000,00
03.1059.003	ΠΥΡΟΣΒΕΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	ΥΠ. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	583.013.426,25	0,00	583.013.426,25
04	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		1.878.033.024,95	749.856.214,81	2.627.889.239,76
04.1035.001	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ	ΥΠ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	17.975.100,00	5.910.000,00	23.885.100,00
04.1035.002	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΥΠ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	211.574.104,12	292.337.000,00	503.911.104,12
04.1035.003	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	ΥΠ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	117.618.000,00	7.291.000,00	124.909.000,00
04.1035.004	ΠΡΟΣΕΛΥΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΥΠ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	526.679.000,00	0,00	526.679.000,00
04.1035.005	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΥΠ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	29.791.484,29	74.563.000,00	104.354.484,29
04.1035.006	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΥΠ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	289.512.000,00	0,00	289.512.000,00
04.1035.007	ΕΠΙΤΡΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΥΠ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	213.797.320,00	4.150.000,00	217.947.320,00
04.1041.001	ΕΠΙΤΡΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΥΠ. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	99.010.280,00	0,00	99.010.280,00
04.1041.002	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΛΟΙΩΝ	ΥΠ. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	78.332.390,00	0,00	78.332.390,00
04.1041.003	ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΧΩΡΟ	ΥΠ. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	26.457.000,00	0,00	26.457.000,00
04.1041.004	ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΥΠ. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	1.344.690,17	54.810.410,00	56.155.100,17
04.1045.001	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΠΙΘΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΥΠ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	28.511.109,80	20.092.000,00	48.603.109,80
04.1045.002	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	ΥΠ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	15.525.500,86	0,00	15.525.500,86
04.1045.003	ΕΠΙΤΡΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΥΠ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	8.096.559,28	0,00	8.096.559,28
04.1053.001	ΕΠΙΤΡΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΥΠ. ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	24.293.000,00	0,00	24.293.000,00
04.1053.002	ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	ΥΠ. ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	8.298.209,72	39.175.455,26	47.473.664,98
04.1053.003	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΕΥΡΓΚΟΤΗΤΑ	ΥΠ. ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	1.187.492,62	14.735.509,78	15.923.002,40
04.1053.004	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ΤΠΕ) ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΥΠ. ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	45.392.147,94	176.555.814,14	221.947.962,08
04.1053.005	ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ-ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΥΠ. ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	657.451,50	34.935.654,20	35.593.105,70
04.1053.006	ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ	ΥΠ. ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	16.094.144,50	4.441.457,80	20.535.602,30
04.1053.007	ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (ΕΚΟΜΕ)	ΥΠ. ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	117.886.040,15	20.858.913,63	138.744.953,78
05	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ		1.368.348.972,00	1.974.380.234,00	3.342.729.206,00
05.1011.001	ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	9.530.124,00	0,00	9.530.124,00
05.1031.001	ΕΠΙΤΡΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΥΠ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	517.896.000,00	0,00	517.896.000,00
05.1031.002	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ ΒΑΣΕΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΥΠ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	388.143.686,50	88.780.758,17	476.924.444,67
05.1031.003	ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΥΠ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	15.612.880,00	32.914.584,00	48.527.464,00
05.1031.004	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΔΩΝ	ΥΠ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	336.804.321,50	1.852.684.891,83	2.189.489.213,33
05.1901.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Α.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	8.256.000,00	0,00	8.256.000,00
05.1902.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Θ.Σ.Ε.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛ.	19.365.800,00	0,00	19.365.800,00
05.1903.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Η.Δ.Μ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	11.817.940,00	0,00	11.817.940,00
05.1904.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Π.Δ.Ε.Ι.Ν	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	22.136.220,00	0,00	22.136.220,00
05.1905.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.ΑΙΓ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ	6.244.000,00	0,00	6.244.000,00
05.1906.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Κ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ	5.969.000,00	0,00	5.969.000,00
05.1907.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Μ.Θ.	ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ	26.573.000,00	0,00	26.573.000,00
06	ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ		1.026.018.398,10	1.609.077.249,69	2.635.095.647,79
06.1039.001	ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΡΩΝ	ΥΠ. ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	24.037.486,00	8.372.581,11	32.410.067,11
06.1039.002	ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΥΠ. ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	511.229.879,00	537.335.275,08	1.048.565.154,08
06.1039.003	ΑΣΦΑΛΕΙΣ, ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΑΠΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	ΥΠ. ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	44.033.973,00	84.988.267,50	129.022.240,50
06.1039.004	ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΥΠ. ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	3.188.588,30	353.900.000,00	357.088.588,30
06.1039.005	ΕΠΙΤΡΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠ. ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΥΠ. ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	43.115.938,70	27.996.000,00	71.111.938,70
06.1039.006	ΠΟΙΟΤΗΤΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΙΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΥΠ. ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	237.874.533,10	596.485.126,00	834.359.659,10
06.1039.007	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ	ΥΠ. ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	162.538.000,00	0,00	162.538.000,00
07	ΥΓΕΙΑ		2.364.025.924,40	9.378.869.168,00	11.742.895.092,40
07.1011.001	ΠΑΡΟΧΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ	ΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	257.334.645,00	40.960.000,00	298.294.645,00
07.1015.001	ΕΠΙΤΡΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ	126.053.820,40	0,00	126.053.820,40
07.1015.002	ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΠΡΩΝΟΣΕΚΟΜΕΙΑΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ	43.303.170,67	381.550.055,00	424.853.225,67

**Πίνακας 2.1 Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα
(σε ευρώ)**

Κωδ.	Τομέας Πολιτικής / Πρόγραμμα		Κεντρική Διοίκηση ¹	Λοιποί φορείς Γενικής Κυβέρνησης ¹	Σύνολο ¹
07.1015.003	ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ	423.665.660,70	886.863.500,00	1.310.529.160,70
07.1015.004	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ	ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ	1.474.020.171,69	7.921.779.847,00	9.395.800.018,69
07.1015.005	ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ	23.302.769,94	100.377.200,00	123.679.969,94
07.1015.006	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΝΠΙΔ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ	64.116,00	6.950.500,00	7.014.616,00
07.1019.001	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ	16.281.570,00	40.388.066,00	56.669.636,00
08	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ- ΘΡΗΣΚΕΙΑ- ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ		594.798.972,20	439.491.281,57	1.034.290.253,77
08.1004.001	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	7.829.280,00	185.741.000,00	193.570.280,00
08.1019.001	ΘΡΗΣΚΕΙΑ	ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ	224.444.080,00	0,00	224.444.080,00
08.1019.002	ΣΧΟΛΙΚΟΙ/ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ	2.109.380,00	90.000,00	2.199.380,00
08.1019.003	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ/ ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ	ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ	16.943.677,00	7.654.061,53	24.597.728,53
08.1021.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	83.808.875,20	10.707.155,50	94.516.030,70
08.1021.002	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ - ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ-ΜΝΗΜΕΙΑ-ΚΤΙΡΙΑ	ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	173.377.295,20	55.800.570,16	229.177.865,36
08.1021.003	ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	14.449.141,30	145.601.852,38	160.050.993,68
08.1021.004	ΕΡΑΣΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	67.275.750,90	21.141.702,40	88.417.453,30
08.1021.005	ΑΘΛΗΣΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ, ΑΝΑΨΥΧΗ, ΑΘΛΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	200.369,20	7.877.532,10	8.077.901,30
08.1021.006	ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	311.049,20	2.358.517,50	2.669.566,70
08.1023.001	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΘΡΗΣΚΕΙΑ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	4.050.074,20	2.518.900,00	6.568.974,20
09	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		5.231.192.992,52	989.101.874,00	6.220.294.866,52
09.1009.001	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	2.386.460,00	0,00	2.386.460,00
09.1011.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ	ΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	73.819.818,00	578.399,00	74.398.217,00
09.1019.001	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ/ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ	4.106.874.830,00	42.397.000,00	4.149.271.830,00
09.1019.002	ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ	589.535.756,00	845.087.707,00	1.404.623.463,00
09.1019.003	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ	369.170,00	100.366.393,00	100.735.563,00
09.1019.004	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ	3.773.140,00	0,00	3.773.140,00
09.1019.005	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ	4.983.870,00	672.375,00	5.656.245,00
09.1019.006	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ	392.508.170,00	0,00	392.508.170,00
09.1023.001	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	7.206.775,80	0,00	7.206.775,80
09.1041.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΝΑΥΤΙΚΩΝ	ΥΠ. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	12.679.690,00	0,00	12.679.690,00
09.1045.001	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	ΥΠ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	15.551.830,06	0,00	15.551.830,06
09.1057.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	ΥΠ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΗ	50.972.280,00	0,00	50.972.280,00
09.1059.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ	ΥΠ. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	531.202,66	0,00	531.202,66
10	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ		1.757.368.884,50	37.541.531.372,00	39.298.900.256,50
10.1011.001	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ	ΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	0,00	524.681.037,00	524.681.037,00
10.1015.001	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ	ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ	40.267.413,20	66.052.820,00	106.320.233,20
10.1023.001	ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	312.826.913,40	0,00	312.826.913,40
10.1033.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ	265.371.575,60	0,00	265.371.575,60
10.1033.002	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ	ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ	28.675.626,66	3.776.083.519,00	3.804.759.145,66
10.1033.003	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ	588.884.000,00	31.014.791.231,00	31.603.675.231,00
10.1033.004	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΓ ΔΟΠΦ	ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ	380.765,00	3.253.155,00	3.633.920,00
10.1033.005	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ	323.406.534,74	2.051.083.200,00	2.374.489.734,74
10.1039.001	ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	ΥΠ. ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	197.556.055,90	0,00	197.556.055,90
10.1041.001	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΚΩΝ	ΥΠ. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	0,00	22.117.410,00	22.117.410,00
10.1057.001	ΕΦΑΓΑΣ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΥΠ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΗ	0,00	83.469.000,00	83.469.000,00
11	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		930.287.684,00	337.193.749,00	1.267.481.433,00
11.1029.001	ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΥΠ. ΑΓΡ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	781.307.990,88	84.217.556,63	865.525.547,51
11.1029.002	ΦΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΥΠ. ΑΓΡΟΤ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	31.667.759,80	230.443.140,00	262.110.899,80
11.1029.003	ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ	ΥΠ. ΑΓΡΟΤ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	22.297.899,80	3.214.560,00	25.512.459,80
11.1029.004	ΑΛΕΙΑ	ΥΠ. ΑΓΡΟΤ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	52.580.891,60	266.400,00	52.847.291,60
11.1029.005	ΤΡΟΦΙΜΑ	ΥΠ. ΑΓΡΟΤ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	28.503.762,92	19.052.092,37	47.555.855,29
11.1029.006	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	ΥΠ. ΑΓΡΟΤ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	13.929.379,00	0,00	13.929.379,00
12	ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ		139.902.497,55	6.943.538.238,86	7.083.440.736,41
12.1007.001	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	139.902.497,55	6.943.538.238,86	7.083.440.736,41

¹ Δεν περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικές συναλλαγές

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, 2021.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, από την αρχή του έτους, Διυπουργικές Επιτροπές μεταξύ των φορέων Κεντρικής Διοίκησης (Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Προεδρία της Δημοκρατίας, Προεδρία της Κυβέρνησης) εργάστηκαν για τη διαμόρφωση της νέας ταξινόμησης βάσει Προγραμμάτων του προϋπολογισμού των φορέων, τακτικού και δημοσίων επενδύσεων, και την αποτύπωση των κύριων στοιχείων για την αξιολόγηση της επίδοσης κάθε Προγράμματος, της στοχοθεσίας του και κύριων δεικτών επίδοσης για τη μέτρηση του βαθμού επίτευξης των στόχων. Σημειώνεται ότι και η Βουλή των Ελλήνων διαμόρφωσε την παρουσίαση του προϋπολογισμού της στη βάση Προγραμμάτων.

Τα Προγράμματα αποτελούν το δεύτερο επίπεδο της νέας ταξινόμησης που διαμορφώνεται σε τρία επίπεδα ως εξής: Τομείς Πολιτικής- Προγράμματα-Υποπρογράμματα. Οι Τομείς Πολιτικής στους οποίους εντάσσονται τα Προγράμματα παραμένουν σταθεροί και είναι οι ίδιοι με αυτούς που είχαν παρουσιαστεί και κατά το προηγούμενο έτος.

Κάθε Πρόγραμμα συνοδεύεται από το Ετήσιο Σχέδιο Προγράμματος (ΕΣΠ) στο οποίο αποτυπώνονται πληροφορίες για τους υπεύθυνους παρακολούθησης κάθε Προγράμματος, τη στρατηγική του, τους στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τις κύριες εκροές, τις δραστηριότητες του Προγράμματος με ειδική αναφορά σε όσες έχουν θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα και τις σχετικές δράσεις επισκόπησης δαπανών. Περαιτέρω, περιλαμβάνονται πληροφορίες για το ανθρώπινο δυναμικό που εργάζεται για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος τόσο από τον ίδιο τον φορέα όσο και από λοιπούς Φορείς Γενικής Κυβέρνησης που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα πολιτικής. Οι πληροφορίες αυτές διαμορφώνουν μια συνεκτική εικόνα για τη χρηματοδοτούμενη πολιτική, ώστε να υποστηρίζεται ο αποτελεσματικός κοινοβουλευτικός διάλογος, η βέλτιστη διαχείριση των πόρων του, αλλά και η ενίσχυση της διαφάνειας για τους πολίτες.

Ειδικά για το Υπουργείο Οικονομικών και την ΑΑΔΕ, στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων παρακολουθούνται και δείκτες για την προσβασιμότητα των ΑμεΑ σε κτίρια όπου στεγάζονται Υψη-ρεσίες των φορέων αυτών. Η δράση αυτή που εντάσσεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα

των Ατόμων με Αναπηρία αναμένεται να επεκταθεί σταδιακά και στα υπόλοιπα Υπουργεία.

Στην εισηγητική έκθεση σημειώνεται ακόμη ότι η πρόοδος αυτή σηματοδοτεί την ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου μετάβασης σε προϋπολογισμό επιδόσεων, που σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ καλείται *presentational approach*, ήτοι παρουσίαση του προϋπολογισμού συνοδευόμενου με πληροφορίες για τις εκροές, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τους δείκτες για την αξιολόγηση αυτών. Την περίοδο 2022-2024, το Υπουργείο Οικονομικών θα ξεκινήσει τη σταδιακή παρακολούθηση της εκτέλεσης των Προγραμμάτων, ώστε να προετοιμαστεί η μετάβαση στο επόμενο στάδιο για την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης, στη βάση και της υποστήριξής της από το κατάλληλο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα.

Τα συμπεράσματα από τη σταδιακή ολοκλήρωση της παρακολούθησης της υλοποίησης των Προγραμμάτων θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση νέων κανόνων ψήφησης, εκτέλεσης, παρακολούθησης, διαχείρισης και ελέγχου του προϋπολογισμού με το νέο σύστημα.

Ο προϋπολογισμός επιδόσεων για το 2023

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού για το 2023, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους συνεργάστηκε στενά με τα Υπουργεία και τους λοιπούς φορείς κεντρικής διοίκησης καθ' όλο το 2022 για τη βελτίωση κύριων παραμέτρων του συστήματος, όπως η διαμόρφωση και αποτύπωση των Κύριων Δεικτών Επίδοσης (Key Performance Indicators - KPIs) για κάθε Πρόγραμμα. Παράλληλα, προχωρά η διαμόρφωση βασικών παραμέτρων για την προετοιμασία της παρακολούθησης της εκτέλεσης του προϋπολογισμού με βάση την ταξινόμηση των Προγραμμάτων.

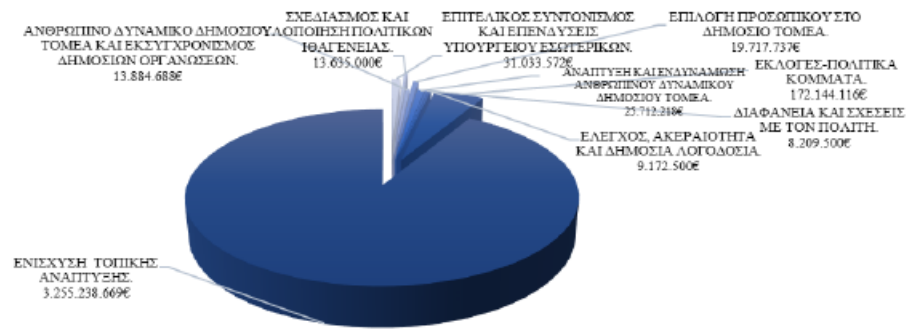
Σημειώνεται εκ νέου ότι οι πληροφορίες που συνοδεύουν κάθε Πρόγραμμα επιτρέπουν πέρα από την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων αυτού, την αποτύπωση των πόρων που διατίθενται ανά καίριο τομέα δραστηριότητας από κάθε φορέα της Κεντρικής Διοίκησης και κάθε πηγή, ήτοι τακτικό προϋπολογισμό

και προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης από το ΤΑΑ. Περαιτέρω, για κάθε Πρόγραμμα, παρουσιάζεται η συνολική προϋπολογιζόμενη δαπάνη σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης αλλά και το σύνολο των ανθρώπινων πόρων που εργάζονται για την επίτευξη των στόχων του, ομοίως σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης. Η παρουσίαση αυτή επιτυγχάνει να αναδείξει τις βασικές ροές οικονομικών και ανθρώπινων πόρων του προϋπολογισμού.

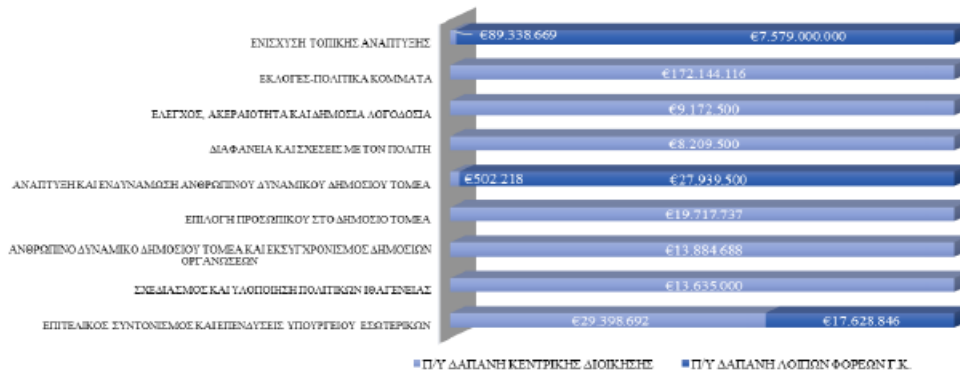
Στην εισηγητική έκθεση παρουσιάζεται για πρώτη φορά και διαγραμματικά η βασική νέα πληροφόρηση που παρέχεται με το νέο σύστημα, δηλαδή ποια Προγράμματα χρηματοδοτούνται από κάθε φορέα, ποιοι ΦΓΚ συμβάλουν σε αυτά, πόσο ανθρώπινο δυναμικό απασχολείται για την επίτευξη των στόχων που τίθενται.

Ενδεικτικά, παρουσιάζεται η διαγραμματική αυτή απεικόνιση για το Υπουργείο Εσωτερικών:

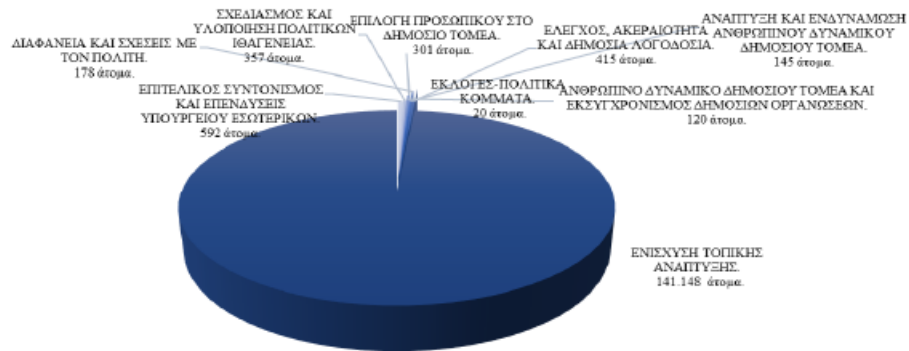
Διάγραμμα 2.6.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.8.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

Όπως και κατά το προηγούμενο έτος και για το 2023, κάθε Πρόγραμμα συνοδεύεται από το Ετήσιο Σχέδιο Προγράμματος (ΕΣΠ) στο οποίο αποτυπώνονται πληροφορίες, που περιλαμβάνουν τη στρατηγική στον τομέα, τους στόχους για το έτος προϋπολογισμού, καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τις κύριες εκροές. Περαιτέρω, παρουσιάζονται ειδικότερα οι κύριες δραστηριότητες κάθε Προγράμματος, με ιδιαίτερη αναφορά σε όσες εξ αυτών έχουν θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Ειδική αναφορά γίνεται και για την επισκόπηση δαπανών και εσόδων που αφορά στην περίμετρο κάθε Προγράμματος και συμβάλει στην αποδοτικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων.

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ- ΒΑΘΜΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Σύμφωνα με όσα αναλύθηκαν εκτενώς ανωτέρω, η μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού επιδόσεων βρίσκεται στο πρώτο στάδιό της, αυτό της παρουσίασης του προϋπολογισμού με δομή προγραμμάτων και στοιχεία επίδοσης.

Στο Εγχειρίδιο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους προβλέπεται ότι για κάθε πρόγραμμα θα καταρτίζεται σε ετήσια βάση ένα Ετήσιο Σχέδιο Προγράμματος (ΕΣΠ). Αντιστοίχως, για κάθε πρόγραμμα, θα δημοσιεύεται ο Ετήσιος Απολογισμός Προγράμματος (ΕτΑΠ) μετά το κλείσιμο του οικονομικού έτους, ο οποίος και θα συνοδεύει τις λοιπές οικονομικές καταστάσεις. Το Ετήσιο Σχέδιο Προγράμματος και ο Ετήσιος Απολογισμός Προγράμματος αναφέρεται ότι θα ακολουθούν το ίδιο υπόδειγμα, δηλαδή το πρώτο θα εστιάζει σε εκ των προτέρων προβλέψεις, δεσμεύσεις και στόχους, ενώ το δεύτερο παρέχει τον εκ των υστέρων απολογισμό για τα πραγματικά επιτεύγματα και τα αποτελέσματα εκτέλεσης του Προϋπολογισμού.

Όπως αναλύθηκε εκτενώς, το Ετήσιο Σχέδιο Προγράμματος δημοσιεύεται μαζί με την εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού, υποβάλλεται στη Βουλή και συζητείται στις επιτροπές της.

Απαραίτητη προϋπόθεση της μετάβασης στα επόμενα στάδια του προϋπολογισμού επιδόσεων είναι, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στις εισηγητικές εκθέσεις, η ολοκλήρωση του Πληροφοριακού Συστήματος που θα τον υποστηρίζει.

Προκειμένου να μπορέσει να γίνει αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των Προγραμμάτων σε όρους προϋπολογισμού επιδόσεων, θα πρέπει πρώτα να μπορέσει να παρακολουθηθεί η εκτέλεση αυτών.

Σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό που είχε διατυπωθεί στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού έτους 2019, η μετάβαση στην πλήρη εφαρμογή του συστήματος προγραμματίζονταν για το 2024, στη βάση και της επιτυχούς υλοποίησης της λογιστικής μεταρρύθμισης αλλά και της ανάπτυξης του πληροφοριακού συστήματος. Ο προγραμματισμός αυτός αναθεωρήθηκε το 2021¹⁰⁶, οπότε στην εισηγητική έκθεση του κρατικού προϋπολογισμού αναφέρθηκε ότι την περίοδο 2022-2024, το Υπουργείο Οικονομικών θα ξεκινήσει τη σταδιακή παρακολούθηση της εκτέλεσης των Προγραμμάτων, ώστε να προετοιμαστεί η μετάβαση στο επόμενο στάδιο για την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης, στη βάση και της υποστήριξής της από το κατάλληλο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα. Περαιτέρω, αναφέρθηκε ότι τα συμπεράσματα από τη σταδιακή ολοκλήρωση της παρακολούθησης της υλοποίησης των Προγραμμάτων θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση νέων κανόνων ψήφισης, εκτέλεσης, παρακολούθησης, διαχείρισης και ελέγχου του προϋπολογισμού με το νέο σύστημα.

Στις υποενότητες που ακολουθούν, παρουσιάζονται τα πεδία εκείνα της μεταρρύθμισης που έχουν έναν βαθμό ολοκλήρωσης την παρούσα χρονική στιγμή. Ωστόσο, οι τελικοί κανόνες που θα τα διέπουν αλλά και η τελική τους δομή και μορφή αναμένεται να καθοριστεί σε επόμενο χρόνο, στο στάδιο της διαμόρφωσης του συνολικού κανονιστικού πλαισίου που θα διέπει το νέο σύστημα.

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΜΕΡΙΚΩΣ

Η θέσπιση νέας ταξινόμησης βάσει Προγραμμάτων

Υποενότητα της μεταρρύθμισης αποτελεί η νέα ταξινόμηση βάσει Προγραμμάτων¹⁰⁷. Όπως προαναφέρθηκε, η ταξινόμηση βάσει Προγραμμάτων

¹⁰⁶ Υπουργείο Οικονομικών, 2021.

107. Βλ. Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός επιδόσεων 2023, Νοέμβριος 2022, διαθέσιμο σε: <https://www.minfin.gr/documents/20182/19144001/21-11-2022+++%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%AB%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%>

διαμορφώνεται σε τρία επίπεδα ως εξής: 1. Τομέας Πολιτικής 2. Πρόγραμμα 3. Υποπρόγραμμα..

Το πρώτο επίπεδο της νέας ταξινόμησης, οι Τομείς Πολιτικής, στους οποίους εντάσσονται τα Προγράμματα των φορέων, διαμορφώθηκε από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο μερίμνησε ώστε οι Τομείς Πολιτικής αφενός να είναι συμβατοί με το διεθνές πρότυπο λειτουργικής ταξινόμησης Classification of Functions of Government (CoFoG) και αφετέρου να απεικονίζουν κύριες περιοχές κυβερνητικής δράσης του Ελληνικού Κράτους.

Το δεύτερο επίπεδο της νέας ταξινόμησης, η διαμόρφωση των Προγραμμάτων, όπως αναλυτικά περιγράφηκε ανωτέρω, έγινε από τους Φορείς σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους/ Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού/ Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης. Η σταδιακή βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης από τα Υπουργεία είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη νέων ή/ και την κατάργηση παλαιών Προγραμμάτων. Στόχος είναι η δομή των Προγραμμάτων να διατηρείται εφεξής κατά το δυνατόν σταθερή, για τη βέλτιστη υποστήριξη της ιστορικότητας των αναφορών.

Περαιτέρω, οι Φορείς Κεντρικής Διοίκησης (ΦΚΔ) κλήθηκαν να συγκεντρώσουν στοιχεία αναφορικά με τη συμμετοχή σε κάθε Πρόγραμμα των εποπτευόμενων Φορέων Γενικής Κυβέρνησης (ΦΓΚ) αρμοδιότητάς τους, ώστε να αποτυπωθεί η συνολική χρηματοδότηση που διατίθεται ανά Τομέα Πολιτικής από κάθε επίπεδο διακυβέρνησης.

Όπως αναφέρεται και στον Προϋπολογισμό επιδόσεων για το 2023, ο τελικός προϋπολογισμός ανά Πρόγραμμα διαμορφώθηκε λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς της υφιστάμενης διοικητικής και οικονομικής ταξινόμησης, αλλά και ειδικά κατά το σκέλος που αφορά τις επενδυτικές δαπάνες, της διαθέσιμης πληροφορίας στον χρόνο κατάρτισης του προϋπολογισμού ως προς το είδος των έργων για τα οποία πρόκειται να υπάρξουν πληρωμές μέσα στο οικονομικό έτος 2023. Για το μέρος των επενδυτικών δαπανών για τις οποίες δεν ήταν διαθέσιμη

[CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3+%CE%95%CE%A0%CE%99%CE%94%CE%9F%CE%A3%CE%95%CE%A9%CE%9D+2023.pdf/05ee3c25-fc43-4fa2-8ce2-a3b910f9cf00.](#)

αυτή η πληροφορία, αυτές ενσωματώθηκαν στο Πρόγραμμα του Επιτελικού Συντονισμού κάθε φορέα. Η πρόοδος της λογιστικής μεταρρύθμισης και η ανάπτυξη του κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος αναμένεται να συμβάλουν στη βέλτιστη διαχείριση της διαθέσιμης πληροφορίας ανά Πρόγραμμα.

Τέλος, το τρίτο επίπεδο ταξινόμησης βάσει Προγραμμάτων παραμένει σε αυτό το στάδιο εσωτερικό πληροφοριακό επίπεδο και αναμένεται να αναπτυχθεί περαιτέρω στα επόμενα στάδια της μεταρρύθμισης¹⁰⁸.

Η ανάπτυξη πλαισίου δεικτών μέτρησης του βαθμού επίτευξης του στόχου των προγραμμάτων

Ιστορική αναδρομή

Η Εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2021 αναφέρεται και στην ανάπτυξη κύριων δεικτών επίδοσης (KPIs)¹⁰⁹, η οποία αποτέλεσε κύρια προτεραιότητα στον πιλοτικό σχεδιασμό κατά το 2020. Στο πλαίσιο των οριζόντιων (κόστος μισθωμάτων και στόλου οχημάτων, υπηρεσίες καθαριότητας/ φύλαξης κ.λπ.) και τομεακών δράσεων επισκόπησης δαπανών, αλλά και του προϋπολογισμού επιδόσεων, αναδεικνύεται ιδιαίτερα η σημασία της ανάπτυξης εργαλείων για τη μέτρηση/ καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, τη διενέργεια συγκρίσεων (“*benchmarking*”), καθώς και τη θέση στόχων και μέτρησης του βαθμού επίτευξης αυτών.

Τα πιλοτικά Υπουργεία προϋπολογισμού επιδόσεων συνεργάστηκαν με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για τη θεμελίωση της ανάπτυξης ενός συστήματος μέτρησης της επίδοσης, το οποίο να αναδεικνύει ιδιαίτερα τις προτεραιότητες χρηματοδότησης και να μπορεί να αποτελέσει στην πλήρη εφαρμογή του συστήματος αξιόπιστη βάση για λήψη αποφάσεων ανακατανομής των πόρων και

108. Βλ. Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός επιδόσεων 2023, Νοέμβριος 2022, διαθέσιμο σε: <https://www.minfin.gr/documents/20182/19144001/21-11-2022+++%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%AB%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3+%CE%95%CE%A0%CE%99%CE%94%CE%9F%CE%A3%CE%95%CE%A9%CE%9D+2023.pdf/05ee3c25-fc43-4fa2-8ce2-a3b910f9cf00>.

¹⁰⁹. Βλ. Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική έκθεση Προϋπολογισμού 2021, Νοέμβριος 2020, <https://www.minfin.gr/documents/20182/14940417/ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ+ΕΚΘΕΣΗ+2021.pdf/9df8e59d-dc88-47f6-9285-b7edfc69e220>, σελ.55-56.

προώθησης μεταρρυθμιστικών δράσεων, σε συνδυασμό και με τα λοιπά αναγκαία δεδομένα. Ένα τέτοιο σύστημα, ιδιαίτερα σε περίοδο κρίσης, θα συμβάλει στον εντοπισμό περιοχών που μπορεί να δημιουργηθεί δημοσιονομικός χώρος μέσα από αποδοτικότερη χρήση των υφιστάμενων πεπερασμένων πόρων.

Ο προσδιορισμός των κύριων δεικτών επίδοσης (KPIs) που συνδέονται με την αξιολόγηση της επίτευξης των κύριων στόχων κάθε Προγράμματος κατά το 2020 συνέβαλε στη θεμελίωση κουλτούρας διασύνδεσης πόρων και αποτελέσματος και τον εντοπισμό των δεδομένων που θα οδηγήσουν στην πλήρη ανάπτυξη συστήματος μέτρησης της επίδοσης για λόγους καλύτερης δημοσιονομικής διαχείρισης ("*budget relative indicators*"). Όπως αναφέρεται στην Εισηγητική έκθεση, η προσπάθεια αυτή θα εντατικοποιηθεί εντός του 2021, ώστε να υιοθετηθούν στην πλήρη ανάπτυξη του νέου συστήματος οι δείκτες εκείνοι που θα αναδεικνύουν τους κύριους παράγοντες κόστους για κάθε πολιτική και θα επιτυγχάνουν τη βέλτιστη αποτύπωση του βαθμού συμβολής του Κρατικού Προϋπολογισμού στην ενίσχυση του κοινωνικού οφέλους.

Εξάλλου, για την καλύτερη κατανόηση, η Εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού για το 2021 παραθέτει ενδεικτικά τους Κύριους Δείκτες Επίδοσης (KPIs) που θα παρακολουθηθούν στο πλαίσιο των προγραμμάτων του προϋπολογισμού επιδόσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Ειδικότερα, στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων τίθενται δύο στόχοι και ειδικότερα η αύξηση του αριθμού των δικαιούχων Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος ΕΕΕ που θα συμμετάσχουν σε δράσεις ενεργοποίησης και ένταξης στην αγορά εργασίας στους 20.000 περίπου και η αύξηση της ψηφιακής απονομής των υποβαλλόμενων ψηφιακά αιτήσεων συνταξιοδότησης, ενώ ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ορίζεται υπεύθυνος υλοποίησης της σχετικής πολιτικής.

Αναφορικά με τον πρώτο στόχο της αύξησης του αριθμού των δικαιούχων Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος ΕΕΕ που θα συμμετάσχουν σε δράσεις ενεργοποίησης και ένταξης στην αγορά εργασίας στους 20.000 περίπου προβλέπεται ως ενδεικτικός δείκτης μέτρησης ότι ποσοστό 10% των εγγεγραμμένων ανέργων του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) θα συμμετέχει στις δράσεις

αυτές. Οι δράσεις ενεργοποίησης αποτελούν βασικό πυλώνα του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και μπορούν να προσφέρουν ευκαιρίες για σταδιακή (δι)έξοδο από αυτό, παρέχοντας ευκαιρίες για επανένταξη στην αγορά εργασίας, βελτιώνοντας το εισόδημα των ωφελούμενων και συμβάλλοντας ουσιαστικά στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Ο δείκτης αφορά στους δικαιούχους του ΕΕΕ και παρακολουθείται από τις υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της φτώχειας. Προκειμένου, λοιπόν, να μετρηθεί η επίδοση στον τομέα αυτό, τίθεται μια τιμή-στόχος που είναι 20.000 δικαιούχοι (απόλυτος αριθμός), ενώ προβλέπεται ότι η συχνότητα διεξαγωγής της μέτρησης θα είναι ετησίως.

Περαιτέρω, αναφορικά με το δεύτερο στόχο της αύξησης της ψηφιακής απονομής των υποβαλλόμενων ψηφιακά αιτήσεων συνταξιοδότησης, ως ενδεικτικός δείκτης μέτρησης προβλέπεται η ψηφιακή απονομή του 85% των υποβαλλόμενων ψηφιακά αιτήσεων συνταξιοδότησης. Η διαδικασία απονομής σύνταξης χαρακτηρίζεται έως σήμερα χρονοβόρα και δημιουργεί διοικητικό βάρος για τους συνταξιούχους. Η διασύνδεση του e-ΕΦΚΑ με τους φορείς έκδοσης των δικαιολογητικών απονομής σύνταξης γήρατος μέσω της πλατφόρμας “ΑΤΛΑΣ” θα ελαχιστοποιήσει τον χρόνο απονομής χωρίς να απαιτείται η εμπλοκή των δικαιούχων / συνταξιούχων στη διαδικασία. Ο δείκτης δείχνει το ποσοστό των συντάξεων που θα απονέμονται ψηφιακά μέσα στο 2021, από αιτήσεις που κατατέθηκαν ψηφιακά σε σχέση με το αντίστοιχο μέγεθος του 2020. Προκειμένου, λοιπόν, να μετρηθεί η επίδοση στον τομέα αυτό, τίθεται μια τιμή-στόχος που είναι 85% έως το τέλος του 2021.

Προϋπολογισμός επιδόσεων για το 2023

Τέλος, όπως αναφέρεται και στον προϋπολογισμό επιδόσεων για το 2023¹¹⁰, βασικό χαρακτηριστικό του συστήματος προϋπολογισμού επιδόσεων αποτελεί η εισαγωγή

110. Βλ. Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός επιδόσεων 2023, Νοέμβριος 2022, διαθέσιμο σε: <https://www.minfin.gr/documents/20182/19144001/21-11-2022+++%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%AB%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3+%CE%95%CE%A0%CE%99%CE%94%CE%9F%CE%A3%CE%95%CE%A9%CE%9D+2023.pdf/05ee3c25-fc43-4fa2-8ce2-a3b910f9cf00>.

ενός συνεκτικού πλαισίου αξιολόγησης της επίδοσης μέσα από στοχοθεσία και δείκτες μέτρησης του βαθμού επίτευξης του στόχου.

Ειδικότερα, όλοι οι ΦΚΔ κλήθηκαν να ενσωματώσουν οριζόντιους δείκτες στα Προγράμματα του Επιτελικού Συντονισμού τους και να αναπτύξουν δείκτες για τα λοιπά Προγράμματά τους, συναφείς προς τους τεθέντες στόχους. Για κάθε Δείκτη, καταγράφεται ο υπεύθυνος υλοποίησης της σχετικής πολιτικής, ο οποίος μπορεί να συμπίπτει ή όχι με τον Υπεύθυνο του Προγράμματος ανάλογα με το εύρος των δραστηριοτήτων που καλύπτει κάθε Πρόγραμμα, η αρμόδια Υπηρεσία για την παρακολούθησή του και την παροχή των τεκμηριωτικών αυτού στοιχείων, ο στόχος που συνδέεται με αυτόν, η ανάλυσή του και ο τύπος μέτρησής του, η τιμή στόχος, η εκτίμηση τιμής κλεισίματος για το τρέχον έτος και η τιμή στόχος για το έτος προϋπολογισμού, με την εξαίρεση των νέων δεικτών που πρόκειται να παρακολουθηθούν πρώτη φορά για το 2023, καθώς και η μονάδα και η συχνότητα παρακολούθησης.

Η διαρκής βελτίωση της ποιότητας της πληροφορίας επίδοσης που συνοδεύει τον προϋπολογισμό αποτελεί βασική στόχευση για τα επόμενα στάδια της μεταρρύθμισης.

Όπου συνάδει με το αντικείμενο του Προγράμματος, εντάσσονται και δείκτες μέτρησης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της συγκεκριμένης πολιτικής. Η ενσωμάτωση αυτή αναμένεται να ενισχυθεί περαιτέρω στα επόμενα στάδια ωρίμανσης του Green Budgeting.

Η ενσωμάτωση της περιβαλλοντολογικής διάστασης στον προϋπολογισμό επιδόσεων (Green Budgeting)

Ιστορική αναδρομή

Όπως αναφέρεται στην Εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού για το 2021¹¹¹, το Υπουργείο Οικονομικών στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων θα ενσωματώσει και την περιβαλλοντική διάσταση. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, η πράσινη

¹¹¹. Βλ. Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική έκθεση Προϋπολογισμού 2021, Νοέμβριος 2020, <https://www.minfin.gr/documents/20182/14940417/ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ+ΕΚΘΕΣΗ+2021.pdf/9df8e59d-dc88-47f6-9285-b7edfc69e220>, σελ.52-55.

διάσταση του προϋπολογισμού συνίσταται στη χρήση των εργαλείων λήψης αποφάσεων σε ζητήματα δημοσιονομικής πολιτικής και προϋπολογισμού για την επίτευξη των στόχων προστασίας του περιβάλλοντος¹¹². Περιλαμβάνει, κυρίως, την παρουσίαση και αξιολόγηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των δημοσιονομικών πολιτικών και της συνεκτικότητάς τους με τις εθνικές και διεθνείς προτεραιότητες για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Να σημειωθεί ότι το Υπουργείο Οικονομικών προσχώρησε τον Φεβρουάριο του 2020 στη «Συνεργασία του Παρισιού για την Περιβαλλοντική Διάσταση στον Προϋπολογισμό» (Paris Collaborative on Green Budgeting), που αποτελεί ένα δίκτυο συνεργασίας κρατών με στόχο την εναρμόνιση των δημοσιονομικών πολιτικών και αποφάσεων με την επίτευξη των στόχων προστασίας του περιβάλλοντος. Περαιτέρω, συμμετέχει ενεργά σε όλες τις πρωτοβουλίες που λαμβάνονται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία των κρατών-μελών στον τομέα αυτό.

Ειδικότερα, η Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού/ Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης συνεργάστηκε στοχευμένα με Υπουργεία που μετείχαν στον πιλοτικό σχεδιασμό προϋπολογισμού επιδόσεων, προκειμένου να εντοπίσουν και αποτυπώσουν τα Προγράμματα, στα οποία αναπτύσσονται δράσεις με θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα, το ύψος της προϋπολογιζόμενης χρηματοδότησης για τις δράσεις αυτές, τις δράσεις αρμοδιότητας της φορολογικής πολιτικής με θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα (σε συνεργασία με την ΑΑΔΕ) και τη στοχοθεσία και τους δείκτες αναφορικά με περιβαλλοντικές δράσεις που χρηματοδοτούν.

Εξάλλου, στο πλαίσιο της επισκόπησης δαπανών και εσόδων δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα και παρακολουθούνται διακριτά δράσεις που συνδέονται με μείωση των

112. Αναφορικά με τη Συνεργασία του Παρισιού για την Περιβαλλοντική Διάσταση στον Προϋπολογισμό» (Paris Collaborative on Green Budgeting), βλ. <https://www.oecd.org/environment/green-budgeting/>. Βλ. επίσης Κ. Karousakis, The Paris Collaborative on Green Budgeting. Αναφορικά με τον περιβαλλοντολογικό προϋπολογισμό στη Γαλλία, βλ. Α. Zakhartchouk, Green Budgeting in France, November 2019, https://www.financeministersforclimate.org/sites/cape/files/inline-files/D1_France%20Green%20Budgeting.pdf. Murray Petrie, High Time for Green Budgeting, Public Financial Management Blog, July 29, 2019, available at: <https://blog-pfm.imf.org/pfmblog/2019/07/high-time-for-green-budgeting.html>. <https://blog-pfm.imf.org/pfmblog/2019/07/high-time-for-green-budgeting.html>.

ενεργειακών καταναλώσεων, αποδοτικότερη χρήση ενεργειακών πόρων, καθώς και βελτίωση στη διαχείριση μολυσματικών αποβλήτων.

Περαιτέρω, η Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής/ Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού/ Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ, προέβη κατά το 2021 στην εκπόνηση μεθοδολογίας και προτύπων για τη διασφάλιση της τήρησης ενιαίων κανόνων στον χαρακτηρισμό δράσεων/ δαπανών ως φιλικών ή μη προς το περιβάλλον με βάση και τη σχετική Ευρωπαϊκή νομοθεσία που θα εφαρμοστεί σε όλα τα έργα και πολιτικές που θα προωθηθούν μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τον προσδιορισμό του εύρους των φορέων και των δραστηριοτήτων τους, όπου θα έχει εφαρμογή η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης.

Να σημειωθεί ότι η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων αποτυπώνεται αναλυτικότερα για όλα τα Υπουργεία που μετείχαν στο εγχείρημα και στα Ετήσια Σχέδια Προγραμμάτων αυτών.

Περαιτέρω, προκειμένου να γίνει πιο κατανοητή η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων, η Εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού για το 2021 αναφέρεται σε ορισμένα παραδείγματα και συγκεκριμένα στο Πρόγραμμα «Πυροσβεστικές Υπηρεσίες» (03.1047.005) και στο Πρόγραμμα «Διαχείριση Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών» (05.1031.004).

Καταρχήν αναφορικά με το Πρόγραμμα «Πυροσβεστικές Υπηρεσίες», η στρατηγική του περιλαμβάνει την ασφάλεια και προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών και του Κράτους, του φυσικού περιβάλλοντος και ιδίως, του δασικού πλούτου της χώρας από τους κινδύνους των πυρκαγιών, θεομηνιών και λοιπών καταστροφών. Επίσης, την ευθύνη για τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της καταστολής των πυρκαγιών και την παροχή συνδρομής για τη διάσωση των ατόμων και υλικών αγαθών, που απειλούνται από αυτές, καθώς και την ευθύνη για τη διεξαγωγή των πυροσβεστικών-διασωστικών επιχειρήσεων της Πολιτικής Προστασίας, της οποίας η Πυροσβεστική Υπηρεσία συνιστά τον επιχειρησιακό βραχίονα.

Από το σύνολο του προϋπολογισμού που έχει διατεθεί στο ΕΣΠ «Πυροσβεστικές Υπηρεσίες» ποσού 501.197.519,09 ευρώ, ποσό ύψους 451.077.767,18 ευρώ που ανέρχεται σε ποσοστό 90% επί του προϋπολογισμού αφορά σε δράσεις δασοπυρόσβεσης και δασοπροστασίας, συμβάλλοντας θετικά στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Οι λοιπές δράσεις του Προγράμματος που ανέρχονται σε ποσοστό 10% επί του προϋπολογισμού αφορούν στην αντιμετώπιση άλλου τύπου καταστροφών και είναι ουδέτερες για το περιβάλλον. Στο πλαίσιο του Προγράμματος αυτού έχει τεθεί και σχετική στοχοθεσία.

Καταρχήν το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος ορίζεται ως Υπεύθυνος Υλοποίησης της εν λόγω πολιτικής που έχει ως στόχο την προστασία του δασικού πλούτου της χώρας. Στο Πρόγραμμα τίθεται ως ενδεικτικός δείκτης μέτρησης το πλήθος των καμένων στρεμμάτων ανά έτος σε σχέση με το πλήθος καμένων στρεμμάτων κατά το προηγούμενο έτος. Ειδικότερα, ο δείκτης αυτός μετρά την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων για την έγκαιρη αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών. Η εξειδίκευσή του με βάση άλλα στοιχεία που αφορούν για παράδειγμα τις περιβαλλοντικές συνθήκες που επικράτησαν σε κάθε συγκεκριμένο έτος, αποτελεί αντικείμενο ειδικής μελέτης που πρέπει να αναπτύσσεται ανά δείκτη, ώστε να αποτυπώνεται κατά το δυνατόν ακριβέστερα η πραγματικότητα. Στο πρόγραμμα τίθεται και τιμή – στόχος που ανέρχεται σε ετήσια μείωση της τάξεως του 10%, ενώ η διεξαγωγή της μέτρησης γίνεται ετησίως.

Περαιτέρω, στο Πρόγραμμα 05.1031.004 «Διαχείριση Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών» περιλαμβάνονται δράσεις προώθησης των ΑΠΕ στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, προώθησης της ηλεκτροκίνησης και των «πράσινων» μεταφορών, καθώς και δράσεις καθιέρωσης «πράσινων» κριτηρίων στις προμήθειες οχημάτων από το Δημόσιο. Περαιτέρω, χρηματοδοτούνται δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων του δημοσίου τομέα. Το Πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει την υποστήριξη του σχεδίου απολιγνιτοποίησης, δράσεις για τη δίκαιη μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών και δράσεις φωτοβολταϊκών πάρκων.

Το σύνολο των πόρων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό που διατίθενται στο Πρόγραμμα κατευθύνεται για το 2021 σε δράσεις με θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα και ειδικότερα στην ανάπτυξη έως το τέλος του 2021 τουλάχιστον 2.000

σημείων φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων σε όλες τις εθνικές οδούς και τις μεγάλες επαρχιακές οδούς της χώρας, στα κεντρικά σημεία των αστικών κέντρων και στις βασικές υποδομές (λιμάνια, αεροδρόμια), στην υλοποίηση προγράμματος για την υποστήριξη εργασιών και παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης σε 80.000 κτίρια και κτιριακές μονάδες εντός του 2021, σε επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση των δικτύων διανομής φυσικού αερίου, καθώς και στην ολοκλήρωση έως το τέλος του 2021, φωτοβολταϊκών πάρκων ισχύος 234 MW στη Δυτική Μακεδονία και 50 MW στη Μεγαλόπολη, στο πλαίσιο του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης για τις λιγνιτικές περιοχές. Αναφορικά με τη χρηματοδότηση του Προγράμματος αυτού ύψους 329.492.000, ποσό 33.132.000 ευρώ προέρχεται από τον Τακτικό Προϋπολογισμό και ποσό 296.360.000 ευρώ από το ΠΔΕ¹¹³, ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι από το σύνολο των πόρων που χρηματοδοτούν το Πρόγραμμα αυτό, το 92,72% κατευθύνεται στην πράσινη ενέργεια και κίνηση και το 7,28% στον ορυκτό πλούτο και την απολιγνιτοποίηση.

Περαιτέρω, οι κύριοι στόχοι του Προγράμματος αφορούν στην απανθρακοποίηση, στη στροφή στις «καθαρές» μορφές ενέργειας και στην αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, στη βελτίωση της ενεργειακής εξοικονόμησης και αποδοτικότητας, σε διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου για την επίτευξη του στόχου της βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης, στην προώθηση διεθνών ενεργειακών έργων, καθώς και στην προώθηση της απολιγνιτοποίησης, με μέριμνα για τη δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών.

Διεθνής εμπειρία

Η σημασία του νέου αυτού τρόπου κατάρτισης του προϋπολογισμού έχει αναδειχθεί και από διεθνείς οργανισμούς ως ένα νέο εργαλείο για την αντιμετώπιση και της πανδημίας. Έτσι σε πολύ πρόσφατο έγγραφό του, τον

¹¹³. Ειδικότερα από το συνολικό ποσό του Τακτικού Προϋπολογισμού ύψους 33.132.000 ευρώ, ποσό 21.658.388,40 διατίθεται στην πράσινη ενέργεια και κίνηση και ποσό 11.473.611,60 ευρώ διατίθεται στον ορυκτό πλούτο και την απολιγνιτοποίηση. Περαιτέρω, από το συνολικό ποσό του ΠΔΕ ύψους 296.360.000 ευρώ, ποσό 283.853.608 ευρώ και ποσό 12.506.392 ευρώ διατίθεται στον ορυκτό πλούτο και την απολιγνιτοποίηση.

Οκτώβριο του 2020, ο ΟΟΣΑ αναφέρεται στον περιβαλλοντολογικό προϋπολογισμό ως εργαλείο για την ανάκαμψη από την κρίση και την αντιμετώπιση των συνεπειών αυτής¹¹⁴.

Ο ΟΟΣΑ έχει εντοπίσει διάφορα στοιχεία του «πράσινου προϋπολογισμού» που ενδέχεται να περιλαμβάνονται στην τεκμηρίωση του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού ή σε ένα ξεχωριστό παράρτημα «πράσινου προϋπολογισμού», ανάλογα με την επιλογή κάθε χώρας. Τα στοιχεία περιλαμβάνουν τις αναμενόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις των υφιστάμενων πολιτικών δαπανών και εσόδων και τυχόν νέες πολιτικές ή μέτρα που εισάγονται στον προϋπολογισμό, όπως τις άμεσες δαπάνες, τις επιχορηγήσεις, τα δάνεια, τις εγγυήσεις και άλλες ενδεχόμενες υποχρεώσεις, φόρους, δικαιώματα εκμετάλλευσης πόρων, άλλα μη φορολογικά έσοδα, φορολογικές δαπάνες και το κόστος φορολογικής ευκαιρίας μέτρων, όπως ο μη πλειστηριασμός δικαιωμάτων ρύπανσης, την αξιολόγηση της χρήσης του φορολογικού συστήματος για «τιμολόγηση» περιβαλλοντικών εξωτερικοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών άνθρακα, καθώς και μια σύγκριση μεταξύ επιλεγμένων περιβαλλοντικών σημείων αναφοράς (“benchmarks”), όπως για παράδειγμα την πρόοδο ως προς την επίτευξη στόχων βιοποικιλότητας, τον όγκο των δαπανών για την προστασία του περιβάλλοντος, τη διαχείριση των πόρων, τις επιδοτήσεις φόρου ορυκτών καυσίμων, καθώς και εκτιμήσεις της πραγματικής τιμής του άνθρακα.

¹¹⁴. [OECD Policy Responses to Coronavirus \(COVID-19\). OECD Policy Responses to Coronavirus \(COVID-19\), Green budgeting and tax policy tools to support a green recovery, 9 October 2020, available at: <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/green-budgeting-and-tax-policy-tools-to-support-a-green-recovery-bd02ea23/>, <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/green-budgeting-and-tax-policy-tools-to-support-a-green-recovery-bd02ea23/>. Για το ζήτημα αυτό, βλ. και OECD \(2020\), OECD Green Budgeting Framework: Highlights, <http://www.oecd.org/environment/green-budgeting/OECD-Green-Budgeting-Framework-Highlights.pdf>, <http://www.oecd.org/environment/green-budgeting/OECD-Green-Budgeting-Framework-Highlights.pdf>. OECD \(2020\), Building Back Better: A Sustainable, Resilient Recovery after COVID-19, <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/building-back-better-a-sustainable-resilient-recovery-after-covid-19-52b869f5/>, <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/building-back-better-a-sustainable-resilient-recovery-after-covid-19-52b869f5/>. Agrawala, S., D. Dussaux and N. Monti \(2020\), “What policies for greening the crisis response and economic recovery?: Lessons learned from past green stimulus measures and implications for the COVID-19 crisis”, OECD Environment Working Papers, No.164, OECD Publishing, Paris, <https://dx.doi.org/10.1787/c50f186f-enhttps://dx.doi.org/10.1787/c50f186f-en>, D’Haultfœuille, X., P. Givord and X. Boutin \(2014\), “The Environmental Effect of Green Taxation: The Case of the French Bonus/Malus”, The Economic Journal, Vol.124/578, pp.F444-F480, <https://doi.org/10.1111/econj.12089>.](http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/green-budgeting-and-tax-policy-tools-to-support-a-green-recovery-bd02ea23/)

Ο ΟΟΣΑ έχει προτείνει, επίσης, την κατάρτιση και περιοδικών συμπληρωματικών εκθέσεων και ειδικότερα την έκθεση δημοσιονομικής βιωσιμότητας «πράσινου προϋπολογισμού» (“A Green Budget Fiscal Sustainability Report”) που περιλαμβάνει εκτιμώμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις και μακροπρόθεσμη ανάλυση δημοσιονομικής βιωσιμότητας και τον «πράσινο» ισολογισμό (“A Green Balance Sheet”) που αναφέρει την αξία των περιβαλλοντικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων μιας χώρας ως συμπλήρωμα στον οικονομικό ισολογισμό της.

Περαιτέρω, στον Οδηγό Ελέγχου Επίδοσης¹¹⁵ που δημοσιεύθηκε από το Εθνικό Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου και Λογοδοσίας (ΕΣΟΕΛ) τον Απρίλιο του 2019, γίνεται αναφορά στους περιβαλλοντικούς δείκτες επίδοσης. Σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, ένας περιβαλλοντικός δείκτης πρέπει να πληροί τα εξής κριτήρια: 1. Συνάφεια με τη διαμόρφωση και υλοποίηση πολιτικών και χρησιμότητα για τους χρήστες. 2. Αναλυτική αρτιότητα. 3. Μετρησιμότητα ως προς τα δεδομένα που απαιτούνται για τη στήριξη του δείκτη. Για την εξαγωγή κριτηρίων περιβαλλοντικής απόδοσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πηγές, σύμφωνα με τον ως άνω Οδηγό, οι τρέχουσες και οι προηγούμενες αποδόσεις, οι νομικές απαιτήσεις, τα πρότυπα και οι βέλτιστες πρακτικές, τα δεδομένα απόδοσης και οι πληροφορίες που αναπτύχθηκαν από βιομηχανίες και άλλους οργανισμούς, οι κριτικές και οι έλεγχοι σε συστήματα διαχείρισης, οι απόψεις ενδιαφερόμενων μερών και άλλων εμπλεκόμενων, καθώς επίσης και στοιχεία από την επιστημονική έρευνα.

¹¹⁵. Βλ. Εθνικό Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου και Λογοδοσίας (ΕΣΟΕΛ), Οδηγός Ελέγχου Επίδοσης, έκδοση 1.0, Απρίλιος 2021, διαθέσιμο σε: https://aead.gr/images/manuals/Odhgos-elegxou-epidoshs/Odhgos_elegxou_epidosis_isbn_on_line.pdf.

Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον Προϋπολογισμό επιδόσεων για το 2023

Όπως προαναφέρθηκε, στον Προϋπολογισμό επιδόσεων για το 2023¹¹⁶, οι δράσεις που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα αξιολογούνται ως προς τη θετική, αρνητική ή ουδέτερη συμβολή τους σε κάθε έναν από τους έξι στόχους που ορίζει η ευρωπαϊκή ταξινόμηση των στόχων βιώσιμων δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τον χαρακτηρισμό των δαπανών ως προς το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα.

Για τον προϋπολογισμό 2023, παρουσιάστηκε η κατηγοριοποίηση (tagging) των Προγραμμάτων των Υπουργείων Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ) και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), λαμβάνοντας υπόψη την περιβαλλοντική διάσταση αυτών κατά τα ανωτέρω. Το χρονοδιάγραμμα εκδίπλωσης της μεταρρύθμισης, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών έχει ως εξής¹¹⁷:

Έτος	Χρονοδιάγραμμα ενεργειών για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης
2021	<ul style="list-style-type: none">- Σύσταση ομάδας εργασίας Υπουργείου Οικονομικών - Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τη θέσπιση των γενικών κανόνων, της μεθοδολογίας, καθώς και του τρόπου παραμετροποίησης του νέου συστήματος ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό (Green Budgeting) – ολοκληρώθηκε το α' εξάμηνο του 2021- Διαμόρφωση βασικής μεθοδολογίας- Διαμόρφωση χρονοδιαγράμματος για τη μεταρρύθμιση
2022	<ul style="list-style-type: none">- Διαμόρφωση βασικής μεθοδολογίας κατάταξης φιλικών – επιβαρυντικών - ουδέτερων προς το περιβάλλον χρηματοδοτούμενων πολιτικών

116. Βλ. Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός επιδόσεων 2023, Νοέμβριος 2022, διαθέσιμο σε: <https://www.minfin.gr/documents/20182/19144001/21-11-2022+++%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%AB%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3+%CE%95%CE%A0%CE%99%CE%94%CE%9F%CE%A3%CE%95%CE%A9%CE%9D+2023.pdf/05ee3c25-fc43-4fa2-8ce2-a3b910f9cf00>.

¹¹⁷. Υπουργείο Οικονομικών, 2021.

	- Πιλοτική εφαρμογή σε επιλεγμένα Προγράμματα του προϋπολογισμού επιδόσεων
2023	- Επέκταση της πιλοτικής εφαρμογής σε περισσότερα Προγράμματα - Διαμόρφωση σταδιακής πιλοτικής επέκτασης στο σκέλος των εσόδων
2024	- Προσδιορισμός κατηγοριών δαπανών και εσόδων στα οποία θα εφαρμόζεται η ακολουθούμενη μεθοδολογία - Συστηματική εισαγωγή δεικτών σε επιλεγμένα Προγράμματα
2025	- Επέκταση της απεικόνισης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος όλων των Προγραμμάτων που εμπίπτουν στη διαμορφωμένη μεθοδολογία

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, εισηγητική έκθεση κρατικού προϋπολογισμού 2022.

Η ανάπτυξη λειτουργικής ταξινόμησης του προϋπολογισμού

Η ανάπτυξη της νέας ταξινόμησης βάσει Προγραμμάτων και η αποτύπωση των βασικών χρηματοδοτούμενων δράσεων από κάθε πηγή, ήτοι τακτικό προϋπολογισμό, εθνικό και συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των πόρων από το ΤΑΑ, αποτέλεσαν τη βάση για την ανάπτυξη των αναφορών της λειτουργικής ταξινόμησης του προϋπολογισμού, σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Ταξινόμησης των Κρατικών Λειτουργιών (Classification of Functions of Government/ CoFoG).

Η Ελλάδα παρουσίασε για πρώτη φορά το 2021 τη λειτουργική ταξινόμηση του προϋπολογισμού σε πρώτο βαθμό. Για τον προϋπολογισμό οικονομικού έτους 2023, παρουσιάζεται η λειτουργική ταξινόμηση σε μεγαλύτερη ανάλυση, ήτοι στον δεύτερο βαθμό του προτύπου CoFoG.

Σημειώνεται ότι η διασύνδεση της ταξινόμησης κατά Πρόγραμμα με τη λειτουργική ταξινόμηση πραγματοποιήθηκε με συνεργασία των αρμόδιων Υπηρεσιών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Η πλήρης ανάπτυξη του νέου συστήματος προϋπολογισμού επιδόσεων, το οποίο είναι δυναμικό, καθώς και το νέο πληροφοριακό σύστημα δημοσιονομικής διαχείρισης αναμένεται να συμβάλουν σε περαιτέρω βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης σε αυτό το επίπεδο.

Θετικά και Καινοτομικά Στοιχεία Μεταρρύθμισης.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του κρατικού προϋπολογισμού έτους 2022¹¹⁸, τα αναμενόμενα οφέλη από την πλήρη μετάβαση στο νέο σύστημα, προσδιορίζονται συνοπτικά ως εξής:

I. Δημοσιονομικά

α) Βελτίωση της πληροφόρησης και υποστήριξη ουσιαστικότερου ελέγχου επί της χρήσης των δημόσιων πόρων από τα Υπουργεία και τους φορείς Γενικής Κυβέρνησης.

β) Υποστήριξη ευχερέστερης και βελτιωμένης παρακολούθησης του κόστους συγκεκριμένων, σημαντικών σε όρους δαπάνης τομέων, όπως η προνοιακή πολιτική, η υγειονομική περίθαλψη, η περιβαλλοντική πολιτική κ.λπ., μέσα από κατάλληλο σύστημα αναφορών και ταξινόμησης των δαπανών.

γ) Ενίσχυση της λογοδοσίας στη δημοσιονομική διαχείριση, μέσα από την ενισχυμένη παρακολούθηση τόσο των στοιχείων που διαμορφώνουν τη δαπάνη (cost drivers) όσο και ενός συνεκτικού πλαισίου κύριων δεικτών επίδοσης (KPIs).

II. Θεσμικά

α) Ενίσχυση της πληροφόρησης που παρέχεται στο Κοινοβούλιο και υποστήριξη της βελτίωσης του κοινοβουλευτικού διαλόγου για θέματα προϋπολογισμού.

β) Υποστήριξη του καλύτερου συντονισμού του κυβερνητικού έργου και της θέσης των κατάλληλων προτεραιοτήτων.

γ) Ενίσχυση της διαφάνειας των δεδομένων του προϋπολογισμού.

δ) Ενίσχυση της διεθνούς εικόνας της χώρας.

¹¹⁸ Υπουργείο Οικονομικών, 2021.

Με βάση τα παραπάνω, είναι εμφανές ότι ο προϋπολογισμός επιδόσεων εισάγει συνολικά μια νέα κουλτούρα δημοσιονομικής καταρχήν αλλά και εν γένει δημόσιας διαχείρισης και λήψης αποφάσεων στον δημόσιο τομέα¹¹⁹. Περαιτέρω, μια ουσιαστική διαφοροποίηση του συγκεκριμένου συστήματος σε σχέση με άλλες μεθόδους προϋπολογισμού είναι ότι είναι εξίσου επικεντρωμένο στις ανάγκες πληροφόρησης της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας, ήτοι του Κοινοβουλίου¹²⁰. Είναι χαρακτηριστικό ότι η αντίστοιχη μεταρρύθμιση στη Γαλλία ξεκίνησε με πρωτοβουλία των δύο σωμάτων της Βουλής και της Γερουσίας, ως απάντηση στην ανάγκη βελτίωσης της πληροφόρησης που τους παρέχεται όταν καλούνται να εγκρίνονται το κείμενο του ετήσιου προϋπολογισμού, ώστε να είναι ουσιαστικότερος ο ρόλος τους στη διαδικασία. Αντίστοιχη ήταν και η αντίδραση εκπροσώπων του Ελληνικού Κοινοβουλίου, ήδη από την πρώτη προσπάθεια εισαγωγής της μεταρρύθμισης στην Ελλάδα¹²¹.

Η μετάβαση σε σύστημα προϋπολογισμού επιδόσεων συνεπάγεται μια συνολικά διαφορετική θεώρηση στη δημοσιονομική διαχείριση, συνοδευόμενη από αντίστοιχα εργαλεία και πρακτικές.

[Ποιοί φορείς διαλειτουργούν για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης και με ποιό τρόπο/αποτυπώματα ψηφιακού μετασχηματισμού σε διεπαφή με τη μεταρρύθμιση.](#)

Η υποστήριξη του προϋπολογισμού επιδόσεων από τα κατάλληλα πληροφοριακά εργαλεία έχει αναδειχθεί πολλαπλά από το Υπουργείο Οικονομικών ως κρίσιμο στοιχείο για την περαιτέρω πρόοδο της μεταρρύθμισης του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Η μεταρρύθμιση αναμένεται να υποστηριχθεί σε όλες τις διαστάσεις της από ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα Gov-erp. Σύμφωνα με τη διακήρυξη για το έργο «Διαχείριση των τεχνολογικών και επιχειρησιακών αναγκών του κυρίως

¹¹⁹ . Downes et al, 2017.

¹²⁰ . Bourdeaux, 2006.

¹²¹ Hawkesworth et al, 2009.

Υποέργου (gov-ERP) και ποιοτικός έλεγχος των παραδοτέων»,¹²² «[...] η περαιτέρω επέκταση και ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης του Δημοσιονομικού Συστήματος, με την υλοποίηση και λειτουργία του ΟΠΣΥΔΔ, έχει σαν βασικό στόχο να αντιμετωπίσει τις αδυναμίες της υφιστάμενης κατάστασης και να δώσει σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς αλλά και σε επίπεδο Κράτους / Κυβέρνησης νέες δυνατότητες και εργαλεία για να εκσυγχρονίσουν τη λειτουργία τους και επιτύχουν τους στόχους τους σε αντικείμενα όπως:

- Τη μετάβαση από τη λογιστική τροποποιημένης ταμειακής βάσης στη λογιστική δεδουλευμένης βάσης, σύμφωνα με το ΛΠΓΚ, στο σύνολο των οντοτήτων της Γενικής Κυβέρνησης. Αυτό αποτελεί εθνική προτεραιότητα αλλά και δέσμευση στα πλαίσια της «ενισχυμένης εποπτείας», όπως αυτή έχει συμφωνηθεί με τους θεσμούς και εν συνεχεία στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης. Η μετάβαση θα επιφέρει αλλαγές τόσο σε επίπεδο νομοθετικού πλαισίου όσο και στη δομή του ΓΛΚ και των Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών.
- Τη διαμόρφωση αληθούς και εύλογης εικόνας των εσόδων, εξόδων, περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Κράτους, οδηγώντας σε καλύτερη εικόνα των οικονομικών μεγεθών και ταχύτερη εξυπηρέτηση των πληροφοριακών αναγκών όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και θεσμών
- ***Την πλήρη υποστήριξη της ομαλής μετάβασης και λειτουργίας σε σύστημα προϋπολογισμού επιδόσεων που θα υποστηρίζει και την περιβαλλοντική διάσταση του προϋπολογισμού/ green budgeting, καθώς και της διαδικασίας επισκόπησης δαπανών. Στην έννοια της πλήρους υποστήριξης περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων δείκτες, στοιχεία προσωπικού κ.λπ. στοιχεία του προϋπολογισμού επιδόσεων και της επισκόπησης δαπανών.***
- Την παρουσίαση των ταμειακών διαθεσίμων της ΚΔ και των λοιπών φορέων ΓΚ με δυνατότητα κατάρτισης Ταμειακού Προγραμματισμού
- Την απλούστευση, τυποποίηση και ευθυγράμμιση διαδικασιών βάσει βέλτιστων πρακτικών και μείωση της πολυπλοκότητας των υφιστάμενων συστημάτων μέσω της δυνατότητας άντλησης πληροφορίας από μια κοινή πηγή (single source of truth)

¹²² . Προσβάσιμη στο <https://www.ktpae.gr/diagwnismoi/gov-erp-sty/>.

- Την ψηφιοποίηση εργασιών και βελτιστοποίηση πλαισίου ελέγχων των εργασιών που πραγματοποιούνται με την υποστήριξη του συστήματος
- Στις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών κάθε Φορέα της Κεντρικής Διοίκησης να διαχειρίζονται τον Π/Υ τους και να λογιστικοποιούν τα μεγέθη που προκύπτουν από την εκτέλεσή του σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής του, σε ένα ενιαίο και αποδοτικό σύστημα που θα καλύπτει όλες τις λειτουργίες της αρμοδιότητάς τους σε κάθε σημείο όπου αυτές πρέπει να εκτελεστούν
- Στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης να συντάσσουν, διαχειρίζονται αποστέλλουν και παρακολουθούν με ολοκληρωμένο και αποδοτικό τρόπο τις βασικές προβλεπόμενες οικονομικές και λοιπές πληροφορίες που οφείλουν να διαβιβάζουν στην Κεντρική Διαχείριση του Προϋπολογισμού και συγκεκριμένα στο «Σύστημα Ενοποίησης Χρηματοοικονομικών Αναφορών Γενικής Κυβέρνησης»
- Σε όλους τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης να διαχειρίζονται όλες τις διαδικασίες συμβάσεων και προμηθειών που εκτελούνται μέσω των Γ.Δ.Ο.Υ., συμπληρωματικά με την υφιστάμενη λειτουργικότητα που καλύπτεται μέσω του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), σε συσχέτιση με την προσαρμογή της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων».

Περαιτέρω, στη σύμβαση για την υλοποίηση του έργου αυτού¹²³, αναφέρεται ότι το νέο σύστημα θα υποστηρίζει:

-Τη συγκέντρωση οικονομικών στοιχείων και λοιπών πληροφοριακών στοιχείων από το σύνολο των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης με σκοπό τη βελτίωση της πληροφόρησης για τη χάραξη της οικονομικής πολιτικής της χώρας, μέσω του συστήματος προϋπολογισμού επιδόσεων, της επισκόπησης δαπανών και δραστηριοτήτων, της παρακολούθησης της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού, της χρηματοοικονομικής κατάστασης καθώς και της χρηματοοικονομικής επίδοσης των φορέων, λαμβάνοντας υπόψη και όποιες άλλες εφαρμογές υπάρχουν για τον σκοπό αυτό (Μητρώο Δεσμεύσεων κ.λπ.)

¹²³ . <https://cerpp.eprocurement.gov.gr/upgkimdis/unprotected/home.xhtml>.

-Την υποστήριξη των καθημερινών εργασιών του ΓΛΚ καθώς και των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης, κατά λόγο αρμοδιότητας, για την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού επιδόσεων και της περιβαλλοντικής διάστασης του προϋπολογισμού/green budgeting

-Την πλήρη υποστήριξη της ομαλής μετάβασης και λειτουργίας σε σύστημα προϋπολογισμού επιδόσεων που θα υποστηρίζει και την περιβαλλοντική διάσταση του προϋπολογισμού/ green budgeting, καθώς και της διαδικασίας επισκόπησης δαπανών.

Στο πλαίσιο του έργου, η Ομάδα Έργου θα προβεί σε ανάλυση των απαιτήσεων που προκύπτουν από την υιοθέτηση του προϋπολογισμού επιδόσεων, του green budgeting και της επισκόπησης δαπανών/ εσόδων και δραστηριοτήτων με στόχο την αναγνώριση των απαιτήσεων υποστήριξης της διαδικασίας κατάρτισης, παρακολούθησης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού επιδόσεων/ green budgeting και της παραγωγής των απαιτούμενων στοιχείων και αναφορών για την επισκόπηση δαπανών/εσόδων και δραστηριοτήτων. Θα καθοριστούν οι απαιτήσεις για την υποστήριξη των κύριων δεικτών επίδοσης για την παρακολούθηση οικονομικών στοιχείων και στοιχείων επίδοσης των φορέων, οι απαιτήσεις ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης του προϋπολογισμού στη διαδικασία κατάρτισης και παρακολούθησης του προϋπολογισμού, οι απαιτήσεις λειτουργικής διασύνδεσης της ταξινόμησης προγραμμάτων με τα λοιπά είδη ταξινομήσεων (λειτουργική, οικονομική, διοικητική, λοιπές ταξινομήσεις), οι αναγκαίες ρυθμίσεις που χρειάζεται να γίνουν στην εναρμόνιση των διαδικασιών Τακτικού Προϋπολογισμού (ΤΠ) και Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) των φορέων της ΚΔ για την εξυπηρέτηση των αναγκών του προϋπολογισμού επιδόσεων, οι απαιτήσεις για την εύρυθμη ολοκλήρωση του Προϋπολογισμού Επιδόσεων με αξιοποίηση των κανόνων της λογιστικής δεδουλευμένης βάσης κτλ.

Περαιτέρω, κατά το έργο, θα εξεταστούν και όλες οι αναγκαίες διαλειτουργικότητες ώστε να υποστηρίζεται τόσο το στάδιο της κατάρτισης όσο και – ιδίως- αυτό της εκτέλεσης του προϋπολογισμού επιδόσεων (ανάληψη- πληρωμή- ενταλματοποίηση κ.λπ.). Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι ο τελικός σχεδιασμός και η υλοποίηση του συστήματος θα λάβουν υπόψη όλες τις σχετικές δράσεις των εμπλεκόμενων

Φορέων, καθώς επίσης και τις αλλαγές που θα απαιτηθούν στην εκτέλεση του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων (Performance Budgeting), την υποστήριξη της λειτουργικής ταξινόμησης και την περιβαλλοντική διάσταση του προϋπολογισμού (Green Budgeting) σε ό,τι αφορά την πρόσθετη κωδικοποίηση/παραμετροποίηση πέραν των πληροφοριακών συστημάτων e-ΠΔΕ και Taxis που θα διαλειτουργούν με το ΟΠΣΥΔΔ.

Το ΟΠΣΥΔΔ θα συλλειτουργεί και με άλλα ΠΣ (πχ e-ΠΔΕ, ΕΣΗΔΗΣ, κ.λπ.), κατά λόγο αρμοδιότητας και θα καλύπτει τόσο τις απαιτήσεις των Φορέων της Κεντρικής Διοίκησης για τις ανάγκες κατάρτισης, εκτέλεσης και παρακολούθησης του προϋπολογισμού τους, όσο και τις ανάγκες του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο συντονίζει, εποπτεύει και ελέγχει το σύνολο του Κρατικού Προϋπολογισμού και Απολογισμού. Στο πλαίσιο αυτό θα υποστηρίζει : α) την ταξινόμηση βάσει προγραμμάτων και τη διασύνδεση της ταξινόμησης κατά πρόγραμμα με τα λοιπά είδη ταξινομήσεων β) όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης του προϋπολογισμού green budgeting (tagging κ.λπ.) γ) τη λειτουργική ταξινόμηση και λοιπές νέες ταξινομήσεις, δ) την επισκόπηση δαπανών/εσόδων και δραστηριοτήτων και την αξιολόγηση δράσεων με την παράλληλη υποστήριξη ή τυχόν προσθήκη νέων πληροφοριών-φορμών παρακολούθησης και την αποτελεσματικότερη άντληση, οργάνωση και επεξεργασία στοιχείων και δεικτών (KPIs) που απαιτούνται για την υποστήριξη της διαδικασίας επισκόπησης δαπανών και προϋπολογισμού επιδόσεων σε όλες τις φάσεις του ετήσιου κύκλου του προϋπολογισμού. Για τον σκοπό αυτό θα χρειαστεί η υποστήριξη κύριων παραμέτρων, διαδικασιών και στοιχείων των ανωτέρω τομέων όπως ενδεικτικά: η παρακολούθηση οικονομικών και ποιοτικών στοιχείων πληροφόρησης (τετραγωνικά μέτρα κτιρίων, αριθμός οχημάτων, αριθμός προσωπικού κ.λπ.), η υποστήριξη και παρακολούθηση κύριων δεικτών επίδοσης/χρονοδιαγραμμάτων, φόρμες με στοιχεία Ετήσιου Σχεδίου Προγραμμάτων (ΕΣΠ) ανά πρόγραμμα κ.λπ. σε όλες τις φάσεις κατάρτισης, εκτέλεσης και παρακολούθησης του προϋπολογισμού.

Περαιτέρω, το σύστημα ταξινόμησης θα επιτρέπει να παράγονται χρηματοοικονομικές και δημοσιονομικές αναφορές με βάση διάφορες ταξινομήσεις

(π.χ. οικονομική, λειτουργική, διοικητική, προγραμμάτων, γεωγραφική κλπ.) οι οποίες θα επιτρέπουν την παροχή αναλυτικότερης πληροφόρησης που θα συμβάλλει στη διαδικασία αξιολόγησης των επιδόσεων των Φορέων καθώς και στη λήψη αποφάσεων.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΔΥΣΤΟΚΙΕΣ ΚΑΙ ΑΣΥΝΕΧΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ.

Τα θετικά σημεία από την υλοποίηση της μεταρρύθμισης έχουν αναδειχθεί στις προηγούμενες ενότητες. Ωστόσο, κατά την υλοποίηση της μεταρρύθμισης, έχουν προκύψει και δυσκολίες αναφορικά ιδίως με την απρόσκοπτη συνέχιση και ωρίμανσή της, όπως προκύπτει από τα σχετικά κείμενα του Υπουργείου Οικονομικών. Αυτές παρουσιάζονται ακολούθως.

-Έλλειμμα κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος. Το ζήτημα αυτό συνδέεται στενά στις εισηγητικές εκθέσεις με την περαιτέρω πρόοδο της μεταρρύθμισης. Όπως παρουσιάστηκε αναλυτικά και θα καταδειχθεί και με τη μελέτη περίπτωσης κατωτέρω, σε όλα τα στάδια της ροής εργασιών του προϋπολογισμού επιδόσεων απαιτείται να συλλέγεται τόσο οικονομική όσο και λοιπή πληροφορία, η οποία για να υποστηρίζει την ασφαλή και απρόσκοπτη αξιολόγηση πρέπει να μπορεί να καταχωρείται και να τηρείται ηλεκτρονικά.

Ειδικά ως προς το κομμάτι της οικονομικής πληροφορίας, η παρακολούθηση της δαπάνης από τη γένεση έως την ανάλυσή της ώστε να τροφοδοτηθούν οι απαιτούμενες οικονομικές καταστάσεις στο κλείσιμο του οικονομικού έτους, δεν μπορούν να τύχουν διαχείρισης εξωσυστημικά.

Το έλλειμμα αυτό συμπαρασύρει και λοιπά ζητήματα, καθώς, όπως αναφέρεται και στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού έτους 2022¹²⁴, η πιλοτική παρακολούθηση της εκτέλεσης θα επιτρέψει την εξαγωγή συμπερασμάτων για τη διαμόρφωση του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, την ενδεδειγμένη εξέταση τυχόν αναγκαίων οργανωτικών ζητημάτων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, στη βάση επανακαθορισμού των ρόλων, ενώ θα αναδείξει και ζητήματα στελέχωσης των δομών.

¹²⁴ Υπουργείο Οικονομικών, 2022.

Περαιτέρω, οι ανωτέρω καθυστερήσεις, θα συνδεθούν και με τον χρόνο έναρξης της κατάλληλης τελικής εκπαίδευσης των στελεχών που θα κληθούν να αναλάβουν νέους ρόλους και να υλοποιήσουν τη μεταρρύθμιση στην πλήρη εφαρμογή της.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΑΠΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Αξιολόγηση της μεταρρύθμισης από τον ΟΟΣΑ στην έκθεσή του (“Budgeting in Greece”) (2019)

Αξιολόγηση της μεταρρύθμισης πραγματοποιήθηκε από τον ΟΟΣΑ στην έκθεσή του για τη διαδικασία κατάρτισης του Κρατικού Προϋπολογισμού στην Ελλάδα που δημοσιεύθηκε το 2019¹²⁵. Στην έκθεσή του ο ΟΟΣΑ αναφέρθηκε αρχικώς στην προσπάθεια **μεταρρύθμισης** που είχε ξεκινήσει πιλοτικά το 2008, η οποία **ωστόσο δεν προχώρησε**, καθώς η Ελλάδα εστίασε την προσοχή της ιδίως στην ενίσχυση της δημοσιονομικής πειθαρχίας λόγω και των μνημονιακών υποχρεώσεών της και δευτερευόντως στην εισαγωγή μέτρων για την εν γένει βελτίωση της δημοσιονομικής διαχείρισης.

Ακολούθως, ο ΟΟΣΑ αναφέρθηκε στην απόφαση της κυβέρνησης να επαναφέρει το ζήτημα αυτό. Ειδικότερα, αναφέρθηκε στον οδικό χάρτη για την προώθηση της μεταρρύθμισης του προϋπολογισμού επιδόσεων, όπως αυτός αποτυπώθηκε στο προσχέδιο του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2019. Μάλιστα, έκρινε ως θετικό βήμα την επιλογή της σταδιακής υλοποίησης της μεταρρύθμισης και κατά συνέπεια την εξοικείωση τόσο του νομοθετικού σώματος όσο και της διοίκησης με τις αρχές αξιολόγησης και ελέγχου της αποδοτικότητας, προτού προχωρήσει στην πλήρη εφαρμογή του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Ωστόσο, όπως παρατηρεί ο ΟΟΣΑ στην ως άνω έκθεσή του, η Ελλάδα θα πρέπει να μεριμνήσει αναφορικά με την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ κόστους και οφέλους της προσπάθειας εισαγωγής συστήματος προϋπολογισμού επιδόσεων. Ειδικότερα, η εισαγωγή προϋπολογισμού επιδόσεων θα επιβάλλει σημαντικά μεγαλύτερες υποχρεώσεις υποβολής αναφορών στους φορείς του προϋπολογισμού. Στην

¹²⁵. OECD, **Budgeting in Greece**, available at: https://read.oecd-ilibrary.org/governance/budgeting-in-greece_2f5e7d7a-enhttps://read.oecd-ilibrary.org/governance/budgeting-in-greece_2f5e7d7a-en, p.46.

περίπτωση, λοιπόν, που αυτό δεν οδηγήσει παράλληλα στην αλλαγή του τρόπου λήψης των αποφάσεων που σχετίζονται με τον προϋπολογισμό, η μεταρρύθμιση μπορεί να απαξιωθεί και να αμφισβητηθεί.

Η μετάβαση στο σύστημα προϋπολογισμού βάσει των πληροφοριών απόδοσης ("*performance informed budgeting*"), σύμφωνα με το οποίο οι πιστώσεις θα ψηφίζονται στον προϋπολογισμό με βάση τα προγράμματα, θα πρέπει να υλοποιηθεί μόνο σε περίπτωση που είναι δυνατή η χορήγηση μεγαλύτερης αυτονομίας και ευελιξίας κατά την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού τόσο από τον Υπουργό Οικονομικών όσο και από τα υπόλοιπα Υπουργεία.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, μια άλλη πολύ σημαντική πτυχή της ελληνικής μεταρρύθμισης είναι το γεγονός ότι τόσο ο προϋπολογισμός επιδόσεων όσο και οι επισκοπήσεις δαπανών σχεδιάζονται να αποτελέσουν μόνιμα χαρακτηριστικά του κύκλου του Προϋπολογισμού. Μολονότι και οι δύο διαδικασίες έχουν ως σκοπό να ελέγξουν τους στόχους των υφιστάμενων προγραμμάτων δαπανών και θα πρέπει να συνδέονται, ωστόσο θα πρέπει παράλληλα να έχουν και διαφορετικούς στόχους και συμβολή στον Κρατικό Προϋπολογισμό, προκειμένου να μην θεωρηθούν ως περιττές ή περιορισμένης χρησιμότητας.

Για τον λόγο αυτό, οι διαφορετικοί σκοποί των δύο αυτών διαδικασιών θα πρέπει, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ¹²⁶, να αποσαφηνισθούν σαφώς το συντομότερο δυνατόν, λαμβάνοντας υπόψη αφενός ότι βασικοί σκοποί των επισκοπήσεων δαπανών¹²⁷ θα μπορούσαν να είναι η δημιουργία δημοσιονομικού χώρου για νέες πολιτικές και η πληροφόρηση για τον μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό, αφετέρου δε βασικοί σκοποί του προϋπολογισμού επιδόσεων θα μπορούσαν να είναι η αναγνώριση και η παραγωγή χρήσιμων δεικτών και αξιόπιστων αποτελεσμάτων, χρήσιμων για αυτούς που διενεργούν τις επισκοπήσεις δαπανών και η διαθεσιμότητα ουσιώδους πληροφορίας με σκοπό τη λογοδοσία των ασκούντων δημόσια διαχείριση προς την κυβέρνηση και τη Βουλή.

¹²⁶. OECD, **Budgeting in Greece**, available at: https://read.oecd-ilibrary.org/governance/budgeting-in-greece_2f5e7d7a-enhttps://read.oecd-ilibrary.org/governance/budgeting-in-greece_2f5e7d7a-en, , p.47.

¹²⁷. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων των σχεδιαζόμενων μεταρρυθμίσεων, τα αποτελέσματα των επισκοπήσεων δαπανών θα πρέπει να είναι διαθέσιμα αρκετά νωρίς στον κύκλο του προϋπολογισμού, προκειμένου να υπάρχει ενημέρωση κατά την κατάρτιση του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής.

Τέλος, προτείνεται από τον ΟΟΣΑ, η εξέταση από την κυβέρνηση της ενδεχόμενης ανάμειξης της Βουλής σε προγενέστερο στάδιο του σχεδιασμού της μεταρρύθμισης, όπως για παράδειγμα μέσω της συγκρότησης σχετικών επιτροπών για την ανάλυση των αποτελεσμάτων των πιλοτικών προγραμμάτων από την άποψη της σαφήνειας και της κατανόησης της πληροφορίας που προτείνεται να εισαχθεί στα έγγραφα του προϋπολογισμού.

Αξιολόγηση της μεταρρύθμισης από το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

Αποτίμηση της σχετικής δημοσιονομικής μεταρρύθμισης έχει πραγματοποιηθεί από το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή στη Γνώμη του για την Εισηγητική Έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού 2022¹²⁸. Ειδικότερα, η ολοκλήρωση της παρουσίασης των επιδόσεων του Προϋπολογισμού έτους 2022 για όλους τους Φορείς της Κεντρικής Διοίκησης αποτελεί σύμφωνα με το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή θετική εξέλιξη, καθώς θα βοηθήσει ώστε στα επόμενα έτη να διαμορφωθούν νέοι κανόνες ψήφισης, εκτέλεσης, παρακολούθησης, διαχείρισης και ελέγχου του Προϋπολογισμού ώστε να παρακολουθούνται και να αξιολογούνται με βάση τις επιδόσεις τους οι δράσεις και τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τους δημόσιους πόρους. Επιπλέον, η σταδιακή ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον Προϋπολογισμό θα βοηθήσει στην απεικόνιση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των προγραμμάτων και δράσεων των δημόσιων πολιτικών.

Επιπρόσθετα, το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή εξέφρασε την άποψη ότι η πλήρης παρουσίαση των δημοσίων δαπανών σε όρους προγραμμάτων και λειτουργικής ταξινόμησης (Classification of the Functions of Government – COFOG), που περιγράφεται στο Κεφάλαιο 2 της Εισηγητικής Έκθεσης για τον Προϋπολογισμό του 2022, αποτελεί ένα ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για την κατανομή των δημόσιων πόρων μεταξύ εναλλακτικών χρήσεων, και προσφέρει μια

¹²⁸. Βλ. Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, Γνώμη για την Εισηγητική Έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού 2022, 22/11/2021, file:///C:/Users/User/Downloads/Opinion%20on%20the%20state%20budget%20report_2022.pdf.

τεκμηρίωση που μπορεί να συνεισφέρει στην αναβάθμιση της κοινοβουλευτικής συζήτησης για το Προϋπολογισμό.

Τέλος, αναφορά στον προϋπολογισμό επιδόσεων έκανε το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή και στη Γνώμη του για την Εισηγητική Έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού 2023¹²⁹. Ειδικότερα αναφέρθηκε στην παρουσίαση, για δεύτερη χρονιά, του Προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα σε όλα τα Υπουργεία καθώς και τη λειτουργική ταξινόμηση των δημόσιων δαπανών, θεωρώντας ότι τα στοιχεία αυτά συνεισφέρουν στη δημοσιονομική διαφάνεια και επιτρέπουν την ουσιαστικότερη κοινοβουλευτική συζήτηση για τα μεγέθη του Προϋπολογισμού.

¹²⁹. Βλ. Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, Γνώμη για την Εισηγητική Έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού 2023, 22/11/2022, file:///C:/Users/User/Downloads/Opinion_state%20budget%20report_2023.pdf.

1.3.5. Αποτύπωση σε Διαγράμματα Βασικών Διαδικασιών

Με βάση όσα αναλυτικά παρουσιάστηκαν στις προηγούμενες ενότητες, η ετήσια ροή στο πλαίσιο του πιλοτικού σχεδιασμού του προϋπολογισμού επιδόσεων στο παρόν στάδιο της παρουσίασης του προϋπολογισμού με δομή προγραμμάτων και στοιχεία επίδοσης (presentational performance budgeting), με ενσωματωμένη την περιβαλλοντική διάσταση, έχει ως εξής:

Δεκέμβριος έτους ν-1:

1. Συναντήσεις εργασίας και διαβούλευση Υπουργείου Οικονομικών με φορείς του προϋπολογισμού. Αξιολόγηση της πορείας εργασιών για τον προϋπολογισμό επιδόσεων του έτους ν που κατατέθηκε στο Κοινοβούλιο. Εντοπισμός θετικών σημείων και σημείων προς βελτίωση. Αναφορά στις υποχρεώσεις αναφορών κατά το έτος ν. Επικοινωνία από το Υπουργείο Οικονομικών των βασικών στοχεύσεων για το έτος ν, στο πλαίσιο της ωρίμανσης της μεταρρύθμισης.

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΥπΟικ/ ΔΑΔΓΚ, Υπουργεία /ΓΔΟΥ, Υπηρεσίες Συντονισμού, εκπρόσωποι ηγεσίας

2. Ενσωμάτωση στην εγκύκλιο εκτέλεσης του προϋπολογισμού και στο μνημόνιο συνεργασίας που υπογράφεται μεταξύ ΥπΟικ και των λοιπών Υπουργείων οδηγιών αναφορικά με τις υποχρεώσεις των φορέων στο πλαίσιο της παρακολούθησης της πορείας επίτευξης των στόχων των Προγραμμάτων του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΥπΟικ/ ΔΑΔΓΚ

Α' εξάμηνο έτους ν:

1. Συναντήσεις εργασίας Υπουργείου Οικονομικών με φορείς του προϋπολογισμού. Συζήτηση για την πορεία εκτέλεσης των Προγραμμάτων. Συζήτηση για ειδικά ζητήματα αναφορικά με την πορεία στόχων και δεικτών. Παρακολούθηση πορείας στοχοθεσίας και δεικτών. Συζήτηση αναφορικά με στοιχεία ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης. Συζήτηση αναφορικά με τυχόν αναγκαίες αλλαγές στη δομή Προγραμμάτων- υποπρογραμμάτων. Σταδιακή προετοιμασία κατάρτισης ΕΣΠ έτους ν+1.

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΥπΟικ/ ΔΑΔΓΚ, ΥΠΕΝ, Υπουργεία /ΓΔΟΥ, Υπηρεσίες Συντονισμού, εκπρόσωποι ηγεσίας

2. Ενσωμάτωση στην εγκύκλιο κατάρτισης του προϋπολογισμού έτους n+1 οδηγιών αναφορικά με τις υποχρεώσεις των φορέων στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΥπΟικ/ ΔΑΔΓΚ

Γ' τρίμηνο έτους n:

1. Συναντήσεις εργασίας Υπουργείου Οικονομικών με φορείς του προϋπολογισμού για την οριστικοποίηση των στοιχείων των ΕΣΠ και την υποβολή τους στο ΓΛΚ ενόψει της οριστικοποίησης των κειμένων του προϋπολογισμού.

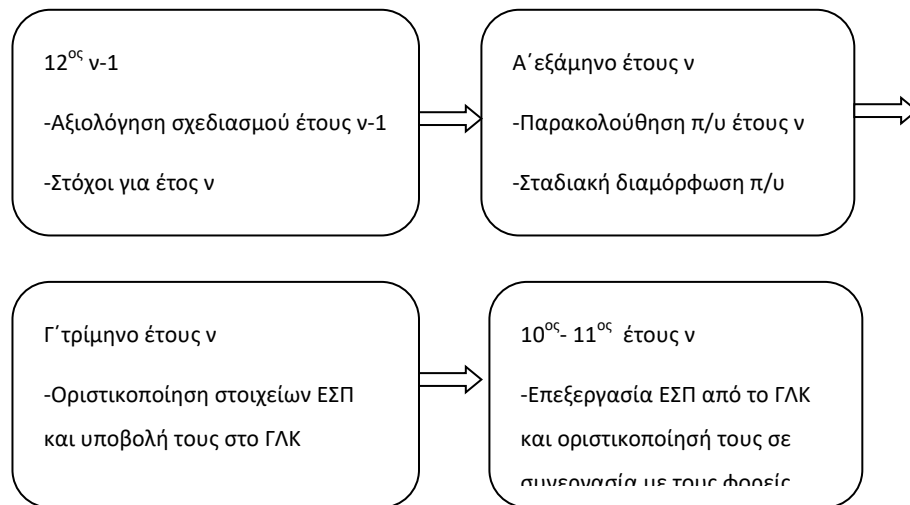
2. Συναντήσεις εργασίας Υπουργείου Οικονομικών με φορείς του προϋπολογισμού και Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τη συλλογή των απαραίτητων δεδομένων για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό επιδόσεων.

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΥπΟικ/ ΔΑΔΓΚ, ΥΠΕΝ, Υπουργεία /ΓΔΟΥ, Υπηρεσίες Συντονισμού, εκπρόσωποι ηγεσίας

Οκτώβριος- Νοέμβριος έτους n

1. Επεξεργασία από το ΓΛΚ και οριστικοποίηση σε συνεργασία με τους φορείς των ΕΣΠ και των στοιχείων για το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των προγραμμάτων στους φορείς/ Προγράμματα που έχουν επιλεγεί. Ολοκλήρωση κειμένων και διαμόρφωση του προϋπολογισμού επιδόσεων με ενσωματωμένη την περιβαλλοντική διάσταση του έτους n.

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΥπΟικ/ ΔΑΔΓΚ, ΥΠΕΝ, Υπουργεία /ΓΔΟΥ, Υπηρεσίες Συντονισμού, εκπρόσωποι ηγεσίας

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, η ροή εργασιών του προϋπολογισμού επιδόσεων σε ετήσια βάση ακολουθεί το «ημερολόγιο εργασιών» της υφιστάμενης διαδικασίας προϋπολογισμού, έτσι ώστε να επιτευχθεί η έγκαιρη προετοιμασία των φορέων, η μείωση της γραφειοκρατικής επιβάρυνσης για τις οικονομικές Υπηρεσίες και η σταδιακή εμπέδωση της νέας κουλτούρας και διαδικασίας προϋπολογισμού τόσο στους φορείς όσο και εντός των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών.

1.3.6. Μελέτη Περίπτωσης Εφαρμογής της Μεταρρύθμισης

Για να γίνουν κατανοητά τα οφέλη από το νέο σύστημα προϋπολογισμού και το πώς αυτό υποστηρίζει την άσκηση νέας μορφής δημοσιονομικής διαχείρισης, θα παρουσιαστεί ως μελέτη περίπτωσης συγκριτικά η απεικόνιση του προϋπολογισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με το υφιστάμενο και το νέο σύστημα προϋπολογισμού.

Ο προϋπολογισμός του ΥΠΕΝ με το υφιστάμενο σύστημα προϋπολογισμού

Πίνακας: Πιστώσεις ΥΠΕΝ κατά μείζονα κατηγορία δαπάνης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ		
ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		
ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΜΕΙΖΟΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ		
Οικονομικό έτος: 2023		Κωδικός Φορέα: 1031
Μείζονα κατηγορία	Ονομασία	2023
21	Παροχές σε εργαζομένους	96.575.000
22	Κοινωνικές παροχές	2.733.000
23	Μεταβιβάσεις	160.110.000
24	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	31.870.000
29	Πιστώσεις υπό κατανομή	6.680.000
31	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	267.000
Σύνολο:		298.235.000

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2023

Πίνακας: Απόσπασμα π/υ ΥΠΕΝ κατά ειδικό φορέα και μείζονα κατηγορία δαπάνης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟ ΦΟΡΕΑ ΚΑΙ ΜΕΙΖΟΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ

Οικονομικό έτος: 2023

Κωδικός Φορέα:1031

Κωδικός ταξινόμησης	Ονομασία	2023
1031-101-0000000	Γραφεία Υπουργού, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων, Αναπληρωτών Γενικών Γραμματέων και Υπηρεσιακού Γραμματέα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας	3.515.000
21	Παροχές σε εργαζομένους	2.092.000
24	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	1.408.000
31	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	15.000
1031-203-0000000	Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού & Αστικού Περιβάλλοντος	6.536.000
21	Παροχές σε εργαζομένους	5.569.000
24	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	952.000

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2023

Από τους ανωτέρω δύο πίνακες φαίνεται ότι η υφιστάμενη παρουσίαση εστιάζει στις διαθέσιμες πιστώσεις ανά κατηγορία δαπάνης και φορέα διοικητικής ταξινόμησης, χωρίς να αποτυπώνεται η κατεύθυνση των πόρων.

Ο προϋπολογισμός του ΥΠΕΝ με το νέο σύστημα

Χρηματοδότηση προγραμμάτων ΥΠΕΝ

Προϋπολογιζόμενη δαπάνη προϋπολογισμού ΥΠΕΝ ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)					
Κωδ.	Φορείς Προγράμματα	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ			
		Τακτικός	ΠΔΕ		Σύνολο
			Εθνικό	Συγχρηματοδοτούμενο	
1031	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	298.235	759.098	650.000	1.707.333
05.1031.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	14.383	42.305	1.740	58.428
05.1031.002	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ ΒΑΣΕΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	138.588	119.144	258.764	516.495
05.1031.003	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	6.536	170.443	104.749	281.727
05.1031.004	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ	138.728	427.206	284.749	850.683

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού 2023

Στον ανωτέρω πίνακα, φαίνεται με σαφήνεια πού σχεδιάζει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας να κατευθύνει τους πόρους που του διατίθενται από τον κρατικό προϋπολογισμό, τακτικό και προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων.

Η συμμετοχή ανά πρόγραμμα και των εποπτευόμενων από το Υπουργείο φορέων γενικής κυβέρνησης φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 2.1.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης για το ΥΠΕΝ ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)				
Κωδ.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ		
		ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	Σύνολο
05.1031.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	58.428	0	58.428
05.1031.002	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ ΒΑΣΕΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	456.044	106.580	562.624
05.1031.003	ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	279.147	23.196	302.343
05.1031.004	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ	723.543	7.999.045	8.722.588

Στον δεύτερο αυτό πίνακα, αποτυπώνεται η χρηματοδότηση σε επίπεδο ενοποιημένης γενικής κυβέρνησης, δηλαδή η καθαρή δαπάνη του Κράτους (τακτικός προϋπολογισμός και προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων) και η δαπάνη εποπτευόμενων ΦΓΚ. Μέσα από αυτή την πληροφόρηση στον προϋπολογισμό επιδόσεων δίνεται η πληροφόρηση για τη συνολική δαπάνη ανά τομέα πολιτικής από κάθε επίπεδο διακυβέρνησης, με κριτήριο τη λειτουργική κατεύθυνση αυτής.

Μη οικονομικά στοιχεία και στοιχεία επίδοσης

Εκτός από τα οικονομικά στοιχεία, στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων, παρουσιάζεται και σειρά λοιπών πληροφοριών. Ενδεικτικά, για το Πρόγραμμα «Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων βάσει Βιώσιμης Ανάπτυξης»¹³⁰ παρουσιάζονται τα επιπλέον στοιχεία που τίθενται υπόψη των δημοσίων διαχειριστών και του Κοινοβουλίου αλλά και των πολιτών, προκειμένου να ενισχυθεί η διαφάνεια για τη διάθεση των δημοσίων πόρων.

¹³⁰ Υπουργείο Οικονομικών, 2022.

Ανθρώπινοι πόροι Προγράμματος

Σύνολο Ανθρώπινου Δυναμικού:	3.632
Φορέα/ων Κεντρικής Διοίκησης*:	3.122**
Λοιπών Φορέων Γενικής Κυβέρνησης*:	510

* Αναφέρονται οι Υπηρεσίες στις οποίες υπηρετεί το προσωπικό αυτό:

A. Σε Φορείς Κεντρικής Διοίκησης: Υπηρεσίες Γενικής Γραμματείας (ΓΓ) Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, ΓΓ Δασών και ΓΓ Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων.

B. Σε Λοιπούς Φορείς Γενικής Κυβέρνησης: Πράσινο Ταμείο, Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ), Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ), Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ).

Αποτυπώνεται το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού που εργάζεται για κάθε Πρόγραμμα, τόσο από ΦΚΔ όσο και από λοιπούς ΦΓΚ. Τούτο επιτρέπει πληρέστερη αξιολόγηση και της στοχοθεσίας σε σχέση με τους διαθέσιμους πόρους, οικονομικούς αλλά και ανθρώπινους. Περαιτέρω, αποτυπώνονται οι Υπηρεσίες και φορείς στις οποίες εργάζεται το προσωπικό αυτό, ώστε να υποστηριχθεί στο μέλλον η ακριβέστερη κοστολόγηση των Προγραμμάτων.

Στρατηγική Προγράμματος, Στόχοι και αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις (outcomes)

Το Πρόγραμμα αφορά στην αναβάθμιση, οργάνωση, ανάπτυξη και ψηφιοποίηση των Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, στην πλήρωση των υποχρεώσεων της Χώρας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους Θεσμούς, με σκοπό τον σεβασμό και την προστασία του περιβάλλοντος. Επιπλέον, αφορά στον συντονισμό και την οργάνωση των Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων, της Διεύθυνσης Διαχείρισης Αποβλήτων και του Τμήματος Ελέγχου και Σχεδιασμού Επεξεργασίας Λυμάτων, καθώς και την εκπλήρωση των εθνικών υποχρεώσεων που απορρέουν από το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο με πρωταρχικό στόχο την προστασία του περιβάλλοντος. Επιπλέον, το Πρόγραμμα αφορά στην ολοκλήρωση του Εθνικού Σχεδίου Αναδασώσεων της Γενικής Γραμματείας Δασών.

Στόχοι του προγράμματος είναι η συμβολή στη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα δάση και τον δασικό τομέα, η αποκατάσταση δασικών οικοσυστημάτων και η διακοπή της απώλειας βιοποικιλότητας, η ρύθμιση των εκπομπών αερίων άνθρακα, η προστασία ανθρώπινων υποδομών από φυσικές καταστροφές και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και η προώθηση της απασχόλησης. Περαιτέρω βελτίωση του πλαισίου για την περιβαλλοντική αδειοδότηση και την περιβαλλοντική πολιτική, αποτελεσματική προστασία και βέλτιστη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας της Χώρας, σύγχρονη και αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων με παράλληλη προώθηση δράσεων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων-επαναχρησιμοποίησης, ενίσχυση της ανακύκλωσης, ορθολογική διαχείριση των αστικών λυμάτων, ακολουθώντας τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

Κύριες εκροές / προϊόντα (outputs)

Πλήρης λειτουργία του αναβαθμισμένου ηλεκτρονικού περιβαλλοντικού μητρώου και του μητρώου πιστοποιημένων περιβαλλοντικών αξιολογητών, αναθεώρηση σχεδίων διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας λεκανών απορροής ποταμών των 14 υδατικών διαμερισμάτων της Χώρας. Επιχειρησιακό σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην περιοχή της Αθήνας, κατάρτιση στρατηγικών χαρτών θορύβου και σχεδίων δράσης καταπολέμησης του θορύβου, ενσωμάτωση της Οδηγίας Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) 2020/367 όσον αφορά στον καθορισμό μεθόδων αξιολόγησης των επιβλαβών επιδράσεων του περιβαλλοντικού θορύβου, ολοκλήρωση των σχεδίων δράσης για τις προστατευόμενες περιοχές της Χώρας, υλοποίηση εθνικού σχεδίου αναδασώσεων, εφαρμογή μέτρων περιορισμού για τα πλαστικά μιας χρήσης, εφαρμογή του εθνικού σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων 2020 - 2030 και του εθνικού προγράμματος πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, εφαρμογή και επικαιροποίηση του εθνικού επιχειρησιακού σχεδίου διαχείρισης αστικών λυμάτων οικισμών προτεραιότητας της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ.

Κύριες δραστηριότητες - Δράσεις Προγράμματος

Περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν τη δημιουργία ή βελτίωση του πλαισίου για την περιβαλλοντική αδειοδότηση, τη διαχείριση των υδατικών πόρων, την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της ηχορύπανσης, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη διαχείριση των δασών και δασικών εκτάσεων. Δράσεις για τον περιορισμό των πλαστικών μιας χρήσης και την προσαρμογή στα ευρωπαϊκά πρότυπα. Δράσεις για τη μείωση της παραγωγής αποβλήτων, την αύξηση της ανακύκλωσης μεταξύ άλλων με τη δημιουργία και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και την ολοκληρωμένη διαχείριση των αστικών λυμάτων για τη συμμόρφωση της Χώρας με το ενωσιακό δίκαιο.

Εκ των οποίων δράσεις που θα συμβάλουν στη βελτίωση του θετικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος: Το σύνολο των δράσεων θα συμβάλουν στη βελτίωση του θετικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Λοιποί Φορείς Γενικής Κυβέρνησης που δραστηριοποιούνται στο Πρόγραμμα

Πράσινο Ταμείο, Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ), Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ), Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ).

Κυριότεροι δείκτες για τη μέτρηση του βαθμού επίτευξης των στόχων

Στοιχεία Μέτρησης της Επίδοσης	
Υπεύθυνος Πολιτικής	Υλοποίησης Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Αρμόδια Παρακολούθησης Δείκτη	Υπηρεσία Δ/ση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος
Στόχος	Ολοκλήρωση αναθεώρησης των 14 Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας και 14 Σχεδίων Λεκανών Απορροής Ποταμών.
Ενδεικτικός Μέτρησης /Τύπος	Δείκτης Στάδια υλοποίησης της αναθεώρησης.
Ανάλυση Δείκτη	Μέσα από τον δείκτη θα παρακολουθηθεί η πρόοδος της αναθεώρησης των σχεδίων διαχείρισης Πλημμύρας και

Λεκανών Απορροής Ποταμών.

Τιμή-στόχος έτους 2022	Εκτίμηση τιμής έτους 2022	Τιμή-στόχος έτους 2023
Υποβολή 5 προσχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας και 5 προσχεδίων Απορροής Ποταμών	Το σύνολο των απαιτούμενων συμβάσεων υπεγράφη εντός 2022 και τα έργα υλοποιούνται με τροποποιημένο χρονοδιάγραμμα	1η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ): Ολοκλήρωση παραδοτέων α' φάσης 2 Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ): Ολοκλήρωση τουλάχιστον της Διαβούλευσης Προσχεδίου Διαχείρισης και της οικείας Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)
Συχνότητα παρακολούθησης	Εξαμηνιαία	
Μονάδα μέτρησης	Απόλυτη τιμή (Αριθμός προσχεδίων και αναθεωρήσεων σχεδίων διαχείρισης κινδύνων)	

Στοιχεία Μέτρησης της Επίδοσης

Υπεύθυνος Πολιτικής	Υλοποίησης	Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Αρμόδια Παρακολούθησης Δείκτη	Υπηρεσία	Γενική Διεύθυνση Δασών & Δασικού Περιβάλλοντος
Στόχος	Αποκατάσταση 165.000 στρεμμάτων έως το 2025 στο πλαίσιο υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Αναδασώσεων.	
Ενδεικτικός Μέτρησης /Τύπος	Δείκτης	Πλήθος αναδασούμενων εκτάσεων (σε στρέμματα κατ' έτος).
Ανάλυση Δείκτη	Σκοπός του δείκτη είναι η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Αναδασώσεων (2021 - 2025), το οποίο προβλέπει αποκατάσταση 165.000.στρεμμάτων δασικών εκτάσεων έως το 2025. Οι συγκεκριμένες δασικές εκτάσεις, στις οποίες θα πραγματοποιηθεί αναδάσωση, θα επιλεγούν με βάση οικολογικά, οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια. Συγκεκριμένα σχεδιάζεται να πραγματοποιηθούν εργασίες καθαρισμού, να γίνει απομάκρυνση της καύσιμης ύλης και βιομάζας, να γίνει συντήρηση και διάνοιξη δασικών δρόμων και αντιτυρικών ζωνών, με στόχο τη βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος και την ανάσχεση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.	
Τιμή-στόχος έτους 2022	Εκτίμηση τιμής έτους 2022	Τιμή-στόχος έτους 2023
-	-	10.000 στρέμματα
Συχνότητα παρακολούθησης	Εξαμηνιαία	
Μονάδα μέτρησης	Απόλυτη τιμή (Στρέμματα)	

Το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των Προγραμμάτων του ΥΠΕΝ

Πέραν της ως άνω πληροφόρησης, στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων, κάθε Πρόγραμμα αξιολογείται και ως προς το αποτύπωμα των χρηματοδοτούμενων δράσεων σε σχέση με κάθε έναν από τους έξι στόχους βιώσιμων δραστηριοτήτων της ΕΕ.

Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό επιδόσεων 2023, η εικόνα αυτή για το ΥΠΕΝ αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 1.4: Κατηγοριοποίηση των Προγραμμάτων του ΥΠΕΝ ως προς την περιβαλλοντική τους διάσταση					
1031 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	Κωδικός	05.1031.001	05.1031.002	05.1031.003	05.1031.004
	Πρόγραμμα	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ ΒΑΣΕΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ
	Π/Υ σε ευρώ	58.427.880	516.495.400	281.727.220	850.682.500
Κατηγοριοποίηση ανά Στόχο Βιώσιμων Δραστηριοτήτων ΕΕ					
1. Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ
2. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ
3. Βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ
4. Μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ
5. Πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ
6. Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΝΗΤΙΚΗ
ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ/ ΓΛΩΣΣΑΡΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟ (1-6) ΤΗΣ ΕΕ	Το Πρόγραμμα 05.1031.001 περιλαμβάνει κυρίως λειτουργικές δαπάνες του Υπουργείου για την εκτέλεση του έργου του και για την υποστήριξη των Υπηρεσιών: κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια, καύσιμα οχημάτων, προμήθεια πρώτων υλών (χαρτί εκτύπωσης, εξοπλισμός γραφείου κ.α.), καθώς και δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού. Στο σύνολο των στόχων της Ε.Ε. η επίδραση του Προγράμματος χαρακτηρίζεται ουδέτερη καθώς, παρά το γεγονός ότι περιλαμβάνονται δαπάνες με αρνητικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα, η λειτουργία του Υπουργείου περιλαμβάνει κυρίως πολιτικές και δράσεις που συνεισφέρουν				

θετικά στους επί μέρους στόχους της Ε.Ε.

1. Στο Πρόγραμμα 05.1031.002 περιλαμβάνονται δράσεις όπως έργα συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων, διαχείρισης αποβλήτων και αποκατάστασης χώρων εναπόθεσης, προστασίας χερσαίων και υδάτινων οικοσυστημάτων, προστασίας της βιοποικιλότητας. Το αποτύπωμα του Προγράμματος στον στόχο χαρακτηρίζεται θετικό λαμβάνοντας υπόψη ότι σημαντικό τμήμα του π/υ αφορά δράσεις για την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων από κινδύνους πυρκαγιάς. Το ΥΠΕΝ χρηματοδοτεί πλήθος σχετικών έργων είτε άμεσα, όπως χαρακτηριστικά το έργο του εθνικού σκέλους ΠΔΕ με τίτλο "Αναβάθμιση δασικής πολιτικής και δασοπροστασίας με αντικείμενο τις δασικές πυρκαγιές σε εθνικό επίπεδο", είτε έμμεσα με επιχορήγηση από τον ΤΠ σε εποπτευόμενους φορείς που χρηματοδοτούν αντίστοιχες δράσεις (π.χ. Πράσινο Ταμείο).

2. Το Πρόγραμμα συμβάλλει θετικά στην επίτευξη του στόχου με δράσεις όπως η εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής και πρόληψης κινδύνων πλημμυρών, η ανάπτυξη υποδομών για τη διαχείριση των ομβρίων υδάτων, καθώς και δράσεις αναδασώσεων.

3. Ο στόχος "Βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων" υποστηρίζεται θετικά καθώς σημαντικό τμήμα του Προγράμματος αφορά δράσεις διαχείρισης υδάτων (π.χ. έργα συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων και βιολογικού καθαρισμού που προστατεύουν από τη ρύπανση των θαλασσιών οικοσυστημάτων και του υδροφόρου ορίζοντα).

4. Ο στόχος "Μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία" υποστηρίζεται κυρίως με δράσεις ανάπτυξης υποδομών επεξεργασίας στερεών αποβλήτων και πιλοτικές εφαρμογές στον τομέα της κυκλικής οικονομίας. Χαρακτηριστικά αναφέρονται το έργο «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα - Circular Economy Implementation in Greece (LIFE IP CEI-Greece)-LIFE 18 IPE GR 000013», καθώς και η επιχορήγηση του ΕΟΑΝ για την προώθηση δράσεων ανακύκλωσης.

5. Ο στόχος "Πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης" υποστηρίζεται με δράσεις που αφορούν διαχείριση λυμάτων και επεξεργασία στερεών αποβλήτων που αποτελούν εξ ορισμού δράσεις περιορισμού της ρύπανσης.

6. Το Πρόγραμμα συνεισφέρει θετικά στον στόχο "Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων", με δράσεις όπως έργα προστασίας και αποκατάστασης δασικών οικοσυστημάτων και δράσεις σχεδιασμού και εφαρμογής περιβαλλοντικής πολιτικής.

1. Το Πρόγραμμα 05.1031.003 περιλαμβάνει δράσεις για αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων, ανακαίνιση του κτιριακού αποθέματος της Χώρας και μελέτες χωρικού/πολεοδομικού σχεδιασμού. Οι αναπλάσεις αφορούν ως επί το πλείστον σε βιοκλιματικές αναβαθμίσεις κοινοχρήστων χώρων με χρήση υλικών φιλικών προς το περιβάλλον και σύγχρονων συστημάτων φωτισμού που συνεπάγονται εξοικονόμηση ενέργειας καθώς και βελτίωση δημοσίων υποδομών που ευνοούν την εναλλακτική κινητικότητα. Ενδεικτικά, αναφέρονται δράσεις για την ανάπτυξη δικτύων ποδηλατοδρόμων σε μητροπολιτικούς και μη Δήμους της χώρας, με άμεσο αποτέλεσμα τη μείωση της κυκλοφορίας επιβατικών αυτοκινήτων ή δικύκλων και συνεπακόλουθα τη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

2. Ο χωρικός σχεδιασμός δημιουργεί τη βάση για την ορθή χωροθέτηση δραστηριοτήτων και επιφέρει θετικά αποτελέσματα στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (π.χ. χωροθέτηση ρεμάτων, απαγόρευση δόμησης σε συγκεκριμένες περιοχές). Περαιτέρω, η χρηματοδότηση έργων αποκατάστασης και ανακαίνισης κτιρίων ενισχύει την ικανότητα προστασίας των υποδομών από ενδεχόμενους κινδύνους που δύναται να προκύψουν συνέπεια της κλιματικής αλλαγής, όπως ακραία καιρικά φαινόμενα.

3, 4. Το Πρόγραμμα έχει ουδέτερη επίπτωση στους στόχους "Βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων" και "Μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία"

5. Το Πρόγραμμα δημιουργεί θετικό αποτύπωμα στον στόχο "Πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης". Η προώθηση εναλλακτικών μορφών μετακίνησης φιλικών προς το περιβάλλον και ο περιορισμός της κυκλοφορίας οχημάτων επιφέρει μείωση τόσο των επιβλαβών αερίων ρύπων όσο και των σχετικών αναλωσίμων.

6. Το Πρόγραμμα έχει θετική συνεισφορά στον στόχο "Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων", καθώς ο χωρικός σχεδιασμός με σεβασμό στο περιβάλλον συμβάλλει στον περιορισμό της ανθρωπογενούς

	<p>δραστηριότητας σε ευαίσθητα οικοσυστήματα και στην προστασία τους.</p>
	<p>1. Στον στόχο “μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής” παρατηρούνται αντίρροπες δυνάμεις. Το Πρόγραμμα 05.1031.004 περιλαμβάνει σημαντικές χρηματοδοτήσεις για έργα εξοικονόμησης ενέργειας στον κτιριακό τομέα με σαφή θετική συνεισφορά στην περιβαλλοντική διάσταση, ωστόσο περιλαμβάνει και έργα ανάπτυξης δικτύων φυσικού αερίου και συναφών υποδομών που χαρακτηρίζονται ως «καφέ» δαπάνες. Το ισοζύγιο ωστόσο της "πράσινης συνεισφοράς" υπερέρχει σημαντικά.</p> <p>2. Η επίδραση του Προγράμματος στον στόχο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή μπορεί να χαρακτηριστεί θετική. Η πλειοψηφία των χρηματοδοτήσεων αφορά έργα ενεργειακής αναβάθμισης και ανακαίνισης κτιρίων, που μεταξύ άλλων επιτυγχάνουν την ενεργειακή θωράκιση του εξωτερικού κελύφους, που ενισχύουν την προστασία από την εμφάνιση ακραίων φαινομένων συνέπεια της κλιματικής αλλαγής, όπως ακραία μεταβολή της θερμοκρασίας, ισχυροί άνεμοι, βροχοπτώσεις.</p> <p>3, 4, 5. Το Πρόγραμμα έχει ουδέτερη επίπτωση στους στόχους "Βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων", "Μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία" και "Πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης".</p> <p>6. Το Πρόγραμμα έχει αρνητική συνεισφορά στον στόχο "Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων". Παρά το γεγονός ότι η πλειοψηφία των χρηματοδοτήσεων αφορά ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων που κρίνεται ουδέτερη ως προς την επίπτωση στη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα, η ανάπτυξη δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, και υποδομών μεταφοράς, διανομής και αποθήκευσης φυσικού αερίου κρίνεται ότι επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στον ανωτέρω στόχο, κυρίως λόγω της εκμετάλλευσης του εδάφους που απαιτείται για την επέκταση των υποδομών. Αρνητική είναι και η επίδραση δράσεων εξορύξεων και κρατικών ορυχείων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος.</p>

Συμπεράσματα μελέτης περίπτωσης

Από την ως άνω συγκριτική μελέτη της παρουσίασης του προϋπολογισμού με το υφιστάμενο και το νέο σύστημα, προκύπτει σαφώς η συστημική- ολιστική προσέγγιση που εισάγεται με τον προϋπολογισμό επιδόσεων.

Ενώ με το παραδοσιακό σύστημα, η έμφαση δίνεται στο είδος της δαπάνης και το ύψος της ανά ειδικό φορέα, με τον προϋπολογισμό επιδόσεων στις πληροφορίες αυτές προστίθενται μία σειρά από δεδομένα που διαμορφώνουν μια πληρέστερη εικόνα για τον υπό ψήφιση προϋπολογισμό. Η παρεχόμενη πληροφορία επιτρέπει στο Κοινοβούλιο να ασκήσει με πληρέστερη τεκμηρίωση τον ρόλο του και στα μέλη του να προβούν σε ουσιαστικότερες παρεμβάσεις στο πλαίσιο της σχετικής συζήτησης.

Όταν θα είναι δυνατή και η υποστήριξη του απολογισμού επιδόσεων, οι δυνατότητες που θα προσφέρονται στους χρήστες της πληροφορίας από την κατάρτιση έως και τον έλεγχο του απολογισμού θα είναι ξεκάθαρες.

1.3.7. Δικαιοπολιτική: Αναδιοργάνωση, Στελέχωση, Εκπαίδευση

Συγκεκριμένες ανάγκες αναδιοργάνωσης, στελέχωσης, εκπαίδευσης

Όπως παρουσιάστηκε στην ενότητα 4.10 ανωτέρω, τυχόν ζητήματα αναδιοργάνωσης και στελέχωσης των Υπηρεσιών αναμένεται να μπορούν να αναδειχθούν με ασφάλεια στα επόμενα στάδια της μεταρρύθμισης.

Ωστόσο και στο παρόν στάδιο υφίστανται σημαντικές ανάγκες εκπαίδευσης. Η καλλιέργεια της νέας κουλτούρας απαιτεί σταδιακή εξοικείωση των στελεχών της δημόσιας διοίκησης και καλλιέργεια σε αυτά νέων γνώσεων και δεξιοτήτων.

Προς το παρόν, οι ανάγκες εκπαίδευσης έχουν καλυφθεί μέσα από συνεργασίες με διεθνείς οργανισμούς, καθώς και μεμονωμένες αναφορές σε εκπαιδευτικά προγράμματα με ευρύτερο αντικείμενο τον προϋπολογισμό.

Το Υπουργείο Οικονομικών προγραμματίζει ήδη την περαιτέρω ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων, θεωρώντας την εκπαίδευση βασικό πυλώνα επιτυχίας της μεταρρύθμισης.

1.3.8. Σημεία Επαφής/ Κοινοί Τόποι με τη Μεταρρύθμιση για το Επιτελικό Κράτος

Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ¹³¹, η αξιολόγηση των δημοσίων πολιτικών αποτελεί ένα πεδίο για το οποίο πολλές χώρες του Οργανισμού εκφράζουν ισχυρή δέσμευση. Το πεδίο αυτό αποτελεί εξίσου ένα πεδίο που παρουσιάζει σημαντικές προκλήσεις στην υλοποίησή του ώστε να εφαρμοστεί σε όλο το εύρος μιας κυβέρνησης. Μεταξύ των σημαντικότερων προκλήσεων συγκαταλέγεται η συνεκτικότητα της κυβερνητικής πολιτικής για την αξιολόγηση των πολιτικών.

Οι ισχυροί θεσμοί μπορούν να συμβάλουν στην επιτυχή ολοκλήρωση των αξιολογήσεων και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων στην αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών.

¹³¹ OECD, 2020.

Στις περισσότερες χώρες, ο ρόλος και η αρμοδιότητα του στρατηγικού σχεδιασμού ασκείται, με τις κατάλληλες διαφοροποιήσεις ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις, αφενός από τα Υπουργεία Οικονομικών και αφετέρου από κεντρικές υπηρεσίες Συντονισμού ή, όπου αυτές δεν υφίστανται, τα Υπουργεία Εσωτερικών ή Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Ως προς την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, αυτά χρησιμοποιούνται από το Υπουργείο Οικονομικών για τη βελτιστοποίηση της ποιότητας των δημοσίων δαπανών, ενώ από τις κεντρικές υπηρεσίες συντονισμού για αξιολόγηση πολιτικών και ενίσχυση της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης των πολιτών.

Αναλυτικότερα, οι κεντρικές υπηρεσίες συντονισμού, στις περισσότερες χώρες παίζουν κρίσιμο ρόλο στην εμπέδωση σε κυβερνητικό επίπεδο της κουλτούρας αξιολόγησης των πολιτικών. Τούτο διότι αυτές αποτελούν το επίπεδο στο οποίο οι διάφορες πολιτικές αξιολογούνται για να αποκτήσουν θεσμική υπόσταση. Συνήθως αυτές οι δομές βρίσκονται κοντά στο κέντρο της κυβέρνησης, ώστε η αξιολόγηση αυτή να μπορεί να τροφοδοτήσει τον κύκλο της δημόσιας πολιτικής.

Η ευθυγράμμιση του ρόλου Υπηρεσιών Συντονισμού και Υπουργείου Οικονομικών αποτελεί κατά τα ανωτέρω πρόκληση στις περισσότερες χώρες.

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του προϋπολογισμού επιδόσεων στην Ελλάδα έχει όπως προαναφέρθηκε αναγνωριστεί η ανάγκη συνεργειών με τις προβλεπόμενες από τον Νόμο για το Επιτελικό Κράτος Υπηρεσίες Συντονισμού. Για τον λόγο αυτό, οι Υπηρεσίες αυτές εκπροσωπούνται σε όλα τα στάδια της συνεργασίας των φορέων με το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε να διασφαλίζεται η συνοχή του στρατηγικού σχεδιασμού, όπως αυτός διαμορφώνεται στο πλαίσιο των σχεδίων δράσης του άρθρου 38 του Νόμου για το Επιτελικό Κράτος, με τον ετήσιο προγραμματισμό στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων, στοχεύοντας στη βέλτιστη εναρμόνιση και διασύνδεση στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των διαθέσιμων οικονομικών και ανθρώπινων πόρων για την επίτευξη του βέλτιστου αποτελέσματος.

1.3.9. Σημεία Επαφής/ Κοινοί Τόποι με τις Μεταρρυθμίσεις Αρμοδιότητας του ΥΨΗΔ

Ο μετασχηματισμός του ψηφιακού περιβάλλοντος της δημόσιας διοίκησης και η διαμόρφωση ενός νέου περισσότερο ευνοϊκού διοικητικού περιβάλλοντος, όπως αναλυτικά καταδείχθηκε και στην ενότητα 4.9 ανωτέρω, συνδέεται άμεσα με την απρόσκοπτη υλοποίηση της μεταρρύθμισης του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Οι μεταρρυθμίσεις του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης αναφορικά με την Απλούστευση Διαδικασιών και το Μητρώο Διαδικασιών αναμένεται να επιτρέψουν τη βέλτιστη χαρτογράφηση διαδικασιών και αρμοδιοτήτων, η οποία μέσα από τη χρήση των κατάλληλων ψηφιακών εργαλείων θα μπορέσει να υποστηρίξει τη βελτίωση της κοστολόγησης των διαφόρων Προγραμμάτων και δραστηριοτήτων και στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων. Περαιτέρω, οι μεταρρυθμίσεις αυτές αναμένεται να υποστηρίξουν και τον εντοπισμό του βέλτιστου επιπέδου ευθύνης για τη διαχείριση κάθε Προγράμματος αλλά και τυχόν αναγκαίες αναδιοργανώσεις Υπηρεσιών και δομών που ενδέχεται να βελτιστοποιήσουν τη δομή των Προγραμμάτων και Υποπρογραμμάτων του προϋπολογισμού επιδόσεων.

1.3.10. Σημεία Επαφής/ Κοινοί Τόποι με άλλες Μεταρρυθμίσεις στην Δημοσια Διοικηση

Η μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού επιδόσεων αφορά τον πυρήνα της δημοσιονομικής διαχείρισης. Τούτο διότι αγγίζει τον τυπικό ενιαίο νόμο του προϋπολογισμού, μέσα από τον οποίο τίθεται προς έγκριση στο Κοινοβούλιο ο προγραμματισμός του Κυβερνητικού έργου για το επόμενο έτος.

Κατά συνέπεια, η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση αγγίζει το σύνολο της κυβερνητικής πολιτικής, εφόσον υιοθετείται συστημική- ολιστική προσέγγιση διοίκησης.

Πέραν της αλληλεπίδρασης με τις μεταρρυθμίσεις του Επιτελικού Κράτους και της Απλοποίησης Διαδικασιών που αναλύθηκε εκτενώς ανωτέρω, έχει καταστεί σαφής η στενή σχέση του προϋπολογισμού επιδόσεων με λοιπές περιοχές καινοτομίας, όπως η διοίκηση μέσω στόχων, η καινοτόμος διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, η αξιολόγηση δομών και στελεχών, η διάθεση ανοιχτών δεδομένων κ.λπ.

Ο προϋπολογισμός επιδόσεων υποστηρίζει και υποστηρίζεται από ανάλογες πρωτοβουλίες που στοχεύουν στη μείωση της γραφειοκρατίας και την επικέντρωση στην ποιότητα, τη διαφάνεια και την αξιοπιστία στη δημόσια διαχείριση.

1.3.11. Τελικά Συμπεράσματα

Η σημερινή στρατηγική της Ελλάδας στον τομέα του προϋπολογισμού επιδόσεων συνίσταται στην ανάπτυξη ενός προϋπολογισμού βάσει επίδοσης από άποψη παρουσίασης (*“presentational performance budgeting”*)¹³² έως το 2022, δηλαδή την παρουσίαση των προγραμμάτων των Υπουργείων σε παράρτημα του Κρατικού Προϋπολογισμού με πληροφορίες για τους επιμέρους στόχους πολιτικής και τους στόχους απόδοσης, και εν συνεχεία την υιοθέτηση, όταν διαμορφωθούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις, του προϋπολογισμού βάσει των πληροφοριών απόδοσης (*“performance informed budgeting”*), με βάση τον οποίο οι πιστώσεις θα ψηφίζονται στον προϋπολογισμό στη βάση προγραμμάτων.

Τα βήματα που έχουν γίνει έχουν αξιολογηθεί θετικά τόσο εσωτερικά από ανεξάρτητους φορείς όπως το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, όσο και εξωτερικά από διεθνείς οργανισμούς, όπως ο ΟΟΣΑ.

Ωστόσο, για την περαιτέρω πρόοδο της μεταρρύθμισης είναι απαραίτητο να καλυφθεί το σημαντικό έλλειμμα της υποστήριξής της από το κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα και να διασφαλιστεί η ενεργός συμμετοχή όλων των φορέων, για την ενδυνάμωση της οποίας είναι κρίσιμη η ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων και η καλλιέργεια της μεταρρυθμιστικής κουλτούρας σε όλα τα εμπλεκόμενα στελέχη.

¹³². Βλ. Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής & Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης, Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων, Μάρτιος 2019, σελ.69.

2. Εντοπισμός κοινού πεδίου εφαρμογής διαδικασιών και λειτουργική τους αποτύπωση.

Συγκλίσεις-Σημεία Επαφής-Κοινοί Τόποι-Κόμβοι (Junctions)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Από τα μέσα της δεκαετίας του έτους 1980 εκκινεί μία περίοδος κρίσιμων θεσμικών αλλαγών τόσο σε τοπικό όσο και σε και περιφερειακό επίπεδο διακυβέρνησης της Ελλάδας. Ειδικότερα, αυτές οι αλλαγές (έτη 1986, 1994, 1997, 2004, 2010, 2015, 2019, 2020, 2021) αναδιατάσσουν την κρατική διοικητική αρχιτεκτονική διακυβέρνησης.

Κατά την τελευταία εικοσαετία του 20ού αιώνα, καταγράφονται διοικητικές μεταρρυθμίσεις σε αρκετές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.). Είναι εκείνο το χρονικό διάστημα όπου συγκροτούνται διακριτοί κυβερνητικοί θεσμοί και οι οποίοι λειτουργούν ως καταλύτες στην διακυβέρνηση των κρατών-μελών της Ε.Ε. Ειδικότερα για την Ελλάδα, σημειώνονται μεταβολές στην εγχώρια αρχιτεκτονική διοικητικής διακυβέρνησης, σε συνδυασμό με τις Συνθήκες για την Ε.Ε. (Μάαστριχτ), τη λειτουργία της Ε.Ε. (Λισσαβώνα), την πολιτική συνοχής, καθώς και με τη Λευκή Βίβλο για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της εφαρμογής των αρχών του δημοσίου μάνατζμεντ και της μετάβασης σε μια σύγχρονη δημόσια διοίκηση, πραγματοποιούνται, την πρόσφατη εικοσαετία του 21^{ου} αιώνα, στη χώρα μας, μεταρρυθμιστικές πολιτικές.

Οι σημαντικότερες μεταρρυθμιστικές πολιτικές αφορούν στα εξής:

Την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού με ενέργειες που σχετίζονται με την εκπαίδευση και την κατάρτισή του.

Τη βελτίωση και την ανάδειξη της σχέσης μεταξύ των πολιτών και των προσπαθειών των υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης, μέσω προαγωγής της αξιοκρατίας και της διαφάνειας.

Την αναδιαμόρφωση των διοικητικών λειτουργιών, όπου περιλαμβάνεται η κωδικοποίηση της νομοθεσίας και η βελτίωσή της, αξιοποιώντας τεχνικές της ψηφιακής διακυβέρνησης. Οι

κυριότερες τεχνικές αφορούν στη μείωση του χρόνου ολοκλήρωσης και διεκπεραίωσης αιτημάτων πολιτών και επιχειρήσεων.

Την καθιέρωση του συστήματος διοίκησης μέσω στόχων, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η μέτρηση της αποδοτικότητας και η ανταπόκριση του ανθρώπινου δυναμικού στις σύγχρονες εργασιακές προκλήσεις.

Την υιοθέτηση πλαισίου δημοσιονομικής βιωσιμότητας και σταθερότητας, έτσι ώστε να χαραχθεί πορεία προς την οικονομική ανάπτυξη και την προώθηση μεταρρυθμιστικών δράσεων, σχετικών με τον προϋπολογισμό επιδόσεων, τη βελτίωση της παρακολούθησης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, κ.ά.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι γεγονός ότι η επιτυχής εφαρμογή του νέου δημοσίου μάνατζμεντ προϋποθέτει την ανάπτυξη σύγχρονων προτύπων διοίκησης και στρατηγικών για την ποιοτικότερη παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες. Η ελληνική δημόσια διοίκηση, πέραν της εθνικής νομοθεσίας, ενσωματώνει τις ενωσιακές ρυθμίσεις στο εθνικό της δίκαιο και όπως αυτές καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σκοπός του παρόντος συγγράμματος είναι η παροχή ενός πλαισίου μεθοδολογικών και πρακτικών κατευθύνσεων προς τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες οι οποίες σχετίζονται με την καθοδήγηση και τον συντονισμό τριών βασικών μεταρρυθμίσεων:

1^η, το πρόγραμμα απλούστευσης διαδικασιών και το μητρώο των διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης,

2^η, την εφαρμογή του ν.4622/2019 για το επιτελικό κράτος,

3^η, τη μεταρρύθμιση στο σύστημα του προϋπολογισμού.

Οι ως άνω κατευθύνσεις στοχεύουν στην κατάρτιση εξειδικευμένων στρατηγικών σχεδίων, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τα οργανωτικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά του κάθε τομέα δημόσιας πολιτικής που σχετίζεται με τις προαναφερόμενες τρεις μεταρρυθμίσεις, εστιάζοντας στα σημεία επαφής τους.

Σύμφωνα με τη στρατηγική καινοτομίας του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) το έτος 2010 και του Εγχειριδίου του Όσλο¹³³, προκειμένου να αντιμετωπιστεί επιτυχώς το μέλλον μιας βιώσιμης Δημόσιας Διοίκησης, απαιτούνται τρία βασικά στοιχεία:

α) καινοτομία, μέσω εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών, συνεργασιών και συμμετοχής εργαζομένων,

β) συνεχής βελτίωση στους οργανισμούς της Δημόσιας Διοίκησης μέσω οργανωσιακής κουλτούρας που βασίζεται σε αξίες και σε αποτελεσματική ηγεσία και

γ) διαρθρωτικές αλλαγές στο διοικητικό σύστημα, μέσω της εφαρμογής μεταρρυθμίσεων στις δημόσιες υπηρεσίες, που προσδιορίζουν αποτελεσματικές πρακτικές και εργαλεία για την υποστήριξη της εφαρμογής τους, τη θέσπιση δεικτών μέτρησης επιδόσεων και τη συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεών τους.

2.1. Απλούστευση Διοικητικών Διαδικασιών

Προς πραγματοποίηση του προγράμματος απλούστευσης διαδικασιών και το μητρώο των διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, διαλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Με τον ν.4622/2019 (Α'133) «*Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης*» δόθηκαν κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τις αρχές και τεχνικές της καλής νομοθέτησης, στις οποίες περιλαμβάνεται η αποτελεσματικότητα και η εκτίμηση του διοικητικού βάρους καθώς και οι αρχές της καλής διακυβέρνησης και της χρηστής διοίκησης.

¹³³ Το Εγχειρίδιο του Όσλο (2018), παρέχει για πρώτη φορά ένα κοινό πλαίσιο για τη μέτρηση της καινοτομίας, που συμπεριλαμβάνει ολόκληρη την οικονομία, το κράτος, τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα και τα νοικοκυριά.

- Με τον ν.4635/2019 (Α'167) «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις», και ειδικότερα με το άρθρο 45 αυτού θεσπίστηκε το **Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ)**, το οποίο τελεί υπό την «εποπτεία» του Πρωθυπουργού και ασκείται δια του αρμόδιου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού. Επιπρόσθετα, με το άρθρο 47 του ίδιου νόμου θεσπίστηκε το **Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας**, το οποίο υποστηρίζει το ΕΠΑΔ, καθώς και τη διαδικασία κατάρτισης των Αναλύσεων Συνεπειών Ρυθμίσεων νομοσχεδίων και την αξιολόγηση αποτελεσμάτων εφαρμογής ρυθμίσεων του άρθρου 56 του ν. 4622/2019 (Α' 133) που διενεργεί η Προεδρία της Κυβέρνησης, παρέχοντας στοιχεία από τις μετρήσεις διοικητικών βαρών που πραγματοποιεί.
- Με τον ν.4674/2020 (Α'53) «Στρατηγική και αναπτυξιακή προοπτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις» και ειδικότερα το άρθρο 80 αυτού τροποποιήθηκε το άρθρο 45 του ν. 4635/2019 που αφορά στο ΕΠΑΔ.
- Με τον ν.4727/2020 (Α' 184) «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» και ειδικότερα με το άρθρο 90 συστήθηκε το **Εθνικό Μητρώο Διαδικασιών**, το οποίο τηρείται στη Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών.
- Με τον ν.4961/2022 (Α' 146) «Αναδυόμενες τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις» και ειδικότερα με τα άρθρα 67, 68, 69 και 70.
- Τέλος, με τον ν.5007/2022 (Α' 241) «Ολοκληρωμένο Σύστημα Παροχής Ανακουφιστικής Φροντίδας - Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις» και ειδικότερα το άρθρο 94 παρ. 6 ορίστηκαν νέες προθεσμίες για την καταχώριση διαδικασιών στο ΕΜΔΔ – ΜΙΤΟΣ από τους υπόχρεους θεσμικούς φορείς.

Σχετικά με συνέργειες εμπλεκόμενων δομών, υπηρεσιών και εμπλεκόμενων προσώπων

1. Σε κεντρικό επίπεδο

Η πολιτική της ΕΠΑΔ συντονίζεται από τη Γενική Γραμματεία ΨΔ & ΑΔ του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης δια της Διεύθυνσης Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου. Η στρατηγική της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης χαράσσεται από την ως άνω Γενική Γραμματεία η οποία έχει προχωρήσει και στην εκπόνηση Εγχειριδίου, όπου περιγράφεται αναλυτικά η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών και οι τρεις (3) πυλώνες που την συναποτελούν ήτοι, το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών – Μίτος, το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ) και το Παρατηρητήριο Γραφειοκρατίας.

Στην υλοποίηση της πολιτικής μετέχουν εν δυνάμει όλοι οι φορείς του δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα.

2. Σε κάθε Υπουργείο

Στην εφαρμογή της μεταρρύθμισης που περιγράφεται στο παρόν μετέχουν όλα τα Υπουργεία. Το έργο της πολιτικής αυτής και τα αποτελέσματα των δράσεων είναι απόλυτα συνυφασμένα με τα αποτελέσματα της δράσης των Υπουργείων σε καθένα από τους τρεις (3) πυλώνες.

Για τον πυλώνα I : ΕΜΔΔ - Μίτος είναι σημαντική η συνδρομή καθολικά όλων των Υπουργείων και με κυρίως υπεύθυνο τον εκάστοτε Υπηρεσιακό Γραμματέα και ελλείψει αυτού τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα. Για λοιπούς φορείς όπως ΝΠΔΔ οι προϊστάμενοι του εκάστοτε φορέα.

Για τον πυλώνα II : ΕΠΑΔ είναι σημαντική η συνδρομή των Υπουργείων με τη θεσμική αρμοδιότητα σε πολιτικές επιλεγμένες για απλούστευση.

Επίσης, για τον συντονισμό του ΕΠΑΔ αρμόδιοι είναι οι Γενικοί Γραμματείς:

Για τον πυλώνα III : ΠΓ είναι σημαντική η συνδρομή ενός δικτύου συνεργατών από Υπουργεία και εποπτευόμενους φορείς.

3. Στο επίπεδο της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και λοιπά ΝΠΔΔ και κρατικών ΝΠΙΔ

Η συνεισφορά των Δήμων είναι μικρή και έμμεση, με εξαίρεση τον πυλώνα Ι και διαχέεται σε όλους τους πυλώνες της πολιτικής αυτής.

4. Ελεγκτικοί φορείς και ελεγκτικές διαδικασίες που συνεχονται με τη μεταρρύθμιση

Ελεγκτικές διαδικασίες συνεχονται με την μεταρρυθμίσεις αυτές κατά το μέρος του πειθαρχικού ελέγχου υπαλλήλων, οι οποίοι δεν τηρούν ούτε εφαρμόζουν τις υποχρεώσεις του νομικού πλαισίου.

Για παράδειγμα στο ΕΜΔΔ - Μίτος προβλέπεται ρητά η κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας από το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της σχετικής Υπουργικής Απόφασης, όταν διαπιστώνεται: i) παράλειψη της υποχρέωσης του θεσμικού φορέα για καταχώριση διαδικασίας ή επικαιροποίησης διαδικασίας στο Ε.Μ.Δ.Δ. ii) απόκλιση κατά την εφαρμογή της διαδικασίας, από τον προτυποποιημένο τρόπο καταχώρισης και προβολής της στο Μίτος.

Ειδικότερα, και πριν την κίνηση ή μη πειθαρχικής διαδικασίας από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα, στο άρθρο 68, του ν.4961/2022, έχει θεσμοθετηθεί αρμόδιο όργανο παραλαβής και εξέτασης των σχετικών αναφορών το Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας του άρθρου 23, του ν.4795/2021 (Α' 62) της εκάστοτε αρμόδιας αρχής θεσμοθέτησης, όπου έχει συσταθεί, άλλως η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αυτής.

5. Συνέργειες και συναρμοδιότητα για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης

Δεν υπάρχει ιδιαίτερη αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων στην Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών, αλλά διακριτοί ρόλοι όλων των εμπλεκόμενων μερών. Πρόκειται για μια μεγάλης εντάσεως δημόσια συνεργατική πολιτική.

Είναι μια συνεκτική απόπειρα που επιδιώκει να αντικαταστήσει επιμέρους αποσπασματικές δράσεις απλούστευσης διαδικασιών, κατά την υλοποίηση πολιτικών από τις κάθετες δομές των καθύλην αρμόδιων υπουργείων.

Μάλιστα για την ενοποιημένη προσέγγιση της μεταρρύθμισης αυτής επίκειται η έκδοση και προώθηση σε όλα τα Υπουργεία κοινής επιστολής των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Επικρατείας και Ανάπτυξης και Επενδύσεων με στόχο

την ενημέρωση όλων των φορέων της κεντρικής κυβέρνησης, για το έργο που επιτελείται, προκειμένου η ελληνική δημόσια διοίκηση να ασκεί συντονισμένα την οριζόντια Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών (Ε.Π.Δ.Δ.).

Η υποστήριξη της υλοποίησης της Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών και η διάχυση των αποτελεσμάτων υλοποίησής της γίνεται, μέσω της νέας ψηφιακής πλατφόρμας <https://diadikasies.gov.gr/> που αναπτύχθηκε στη Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών. Στοχεύει να αποτελέσει, μεταξύ άλλων, την κεντρική ενημερωτική πύλη της ελληνικής κυβέρνησης, για τις οριζόντιες και κάθετες απλουστευτικές δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΠΑΔ, αλλά και για άλλες επιμέρους δράσεις απλούστευσης και ψηφιοποίησης διαδικασιών σε επιλεγμένους/συγκεκριμένους τομείς πολιτικής, με στόχο οι ωφελούμενοι πολίτες, επιχειρήσεις, αλλά και δημόσιοι υπάλληλοι να λαμβάνουν έγκαιρη και ακριβή ενημέρωση από ένα μοναδικό κοινό τόπο αναφοράς.

Γίνονται επομένως προσπάθειες ώστε να συγκεντρωθούν και να τεθούν υπόψη του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, το σύνολο των δράσεων απλούστευσης/ψηφιοποίησης διαδικασιών που έχει υλοποιηθεί από τα Υπουργεία και τους εποπτευόμενους φορείς, για την περίοδο 2019-2022, για την περαιτέρω ανάδειξη και επικοινωνία των ιδιαίτερα θετικών αποτελεσμάτων με συνεκτικό και ομοιογενή τρόπο.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών έχει ως στόχο να ρίξει φως πάνω στην αναγκαιότητα της καλής νομοθέτησης και να αναγάγει την απλούστευση των διαδικασιών ως βασικό πυλώνα σε κάθε πρωτοβουλία – νομοθετική ή μη – της ελληνικής κυβέρνησης. Σε διαφορετική περίπτωση, υπάρχει ο κίνδυνος να μειώνονται από τη μία τα διοικητικά βάρη (βάσει ενός project ή μιας συγκεκριμένης πρωτοβουλίας) και να αυξάνονται σε κάποιο άλλο πεδίο δημόσιας πολιτικής.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ανωτέρω Πρόγραμμα σχετίζεται τόσο με τη στρατηγική για την Καλή Νομοθέτηση που θεσμοθετήθηκε με τον ν.4622/2019 για το Επιτελικό Κράτος, όσο και με τη στρατηγική για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της δημόσιας διοίκησης που θεσμοθετήθηκε αρχικά με τον ν.4623/2019. Στην συνέχεια ψηφίστηκε ο ν.4727/2020 για την ολοκληρωμένη ρύθμιση όλων των θεμάτων που άπτονται της ψηφιακής διακυβέρνησης και ιδίως εκείνων που σχετίζονται με τη

χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) από τους φορείς του δημόσιου τομέα για τις ανάγκες της λειτουργίας τους, καθώς και την υποστήριξη της άσκησης των αρμοδιοτήτων και των συναλλαγών τους με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών τελεί υπό την «εποπτεία» του Πρωθυπουργού, η οποία ασκείται δια του αρμοδίου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού. Στο Εθνικό Πρόγραμμα εντάσσεται και κάθε δράση που προκύπτει από πρόταση ή πρωτοβουλία του Πρωθυπουργού ή του αρμοδίου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού. Επίσης, στο Πρόγραμμα αυτό δύνανται να ενταχθούν προτάσεις δημοσίων υπαλλήλων ή λειτουργών, κοινωνικών εταίρων, ιδρυμάτων, ιδιωτικών φορέων και δομών ή και πολιτών.

Η ΕΠΔΔ έχει άμεση συνέργεια και με την μεταρρυθμιστική πολιτική του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για τη μετάβαση των Κεντρικών Φορέων Κυβέρνησης σε Προϋπολογισμούς Επιδόσεων, όπως ο ΟΟΣΑ ονομάζει Presentational Performance Budgeting. Στο ανωτέρω πλαίσιο έχουν διαμορφωθεί και αποτυπωθεί δείκτες επιδόσεων (Key Performance Indicators - KPIs) της ΕΠΔΔ για τα έτη 2022 και 2023.

Επίσης, η ΕΠΔΔ είναι εναρμονισμένη με τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού που αποτελεί πολιτική του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του κράτους.

Συναφές Ενωσιακό Δίκαιο

Η ΕΠΔΔ μέσω του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ) στοχεύει, μεταξύ άλλων, σε ποιοτικές και φιλικές ρυθμίσεις.

Ο συγκεκριμένος άξονας αφορά στο ρυθμιστικό περιβάλλον και τις παρεμβάσεις που μπορεί να γίνουν προκειμένου να απλουστευθεί μια διαδικασία.

Για την επίτευξη της βελτίωσης της ποιότητας και της φιλικότητας των ρυθμίσεων, πρωτίστως έχει εισαχθεί το Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 4622/2019 (Α' 133). Το Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας παρέχει καθοδήγηση στις εμπλεκόμενες

υπηρεσίες για τις αρχές και τις τεχνικές καλής νομοθέτησης, οι οποίες περιλαμβάνουν την αποτελεσματικότητα και την εκτίμηση του διοικητικού βάρους.

Για τη διασφάλιση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας, τόσο κατά το στάδιο σύνταξης όσο και κατά το στάδιο αξιολόγησης της εφαρμογής μιας κανονιστικής ή νομοθετικής πράξης δίνονται οδηγίες στον Οδηγό Απλούστευσης Διαδικασιών, σύμφωνα τις οποίες θα πρέπει να απαντώνται θετικά συγκεκριμένα ερωτήματα που αποτελούν τη λίστα ελέγχου της αποτελεσματικότητας της ρύθμισης.

Επιπλέον, το Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας στοχεύει στην εφαρμογή καλών νομοπαρασκευαστικών αρχών και πρακτικών για τη σύνταξη της «Έκθεσης Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης» (RIA “Regulatory Impact Analysis”).

Έτσι, θέτει το πλαίσιο για την αναγκαία, ποσοτική και ποιοτική, τεκμηρίωση των συνεπειών - θετικών ή αρνητικών - της κάθε ρυθμιστικής πρωτοβουλίας και περιλαμβάνει:

- αναφορά στις γενικές συνέπειες των επιπτώσεων της ρύθμισης, συγκεκριμένα οφέλη, κόστος και κινδύνους,
- αναφορά πολιτικής διαβουλεύσεων, η οποία παρουσιάζει επιγραμματικά τη διαδικασία και τα αποτελέσματα της διαβούλευσης κατά το σχεδιασμό της ρύθμισης.

Η πολιτική αυτή ακολουθεί τους κανόνες της Καλής Νομοθέτησης και κυρίως πλαισιώνεται και από το **Ενωσιακό Δίκαιο για την Καλή Νομοθέτηση στην Ε.Ε.: Πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹³⁴ και της Πλατφόρμας «Fit for Future» για την απλούστευση και τη βελτίωση της νομοθεσίας της Ε.Ε.¹³⁵**

¹³⁴ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof_el
https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f_el

135

Συγκεκριμένα, όλες οι προτάσεις της Επιτροπής για την αλλαγή της υφιστάμενης νομοθεσίας της ΕΕ θα πρέπει να αποσκοπούν στην απλούστευση και τη μείωση του περιττού φόρτου, χωρίς να θίγεται παράλληλα η επίτευξη των στόχων πολιτικής.

Η νέα προσέγγιση «μία θέσπιση/μία κατάργηση» (one-in, one-out) θα ενισχύσει το πρόγραμμα REFIT, επεκτείνοντάς το ώστε, πέρα από τον φόρτο που προκαλούν τα επιμέρους τμήματα της ισχύουσας νομοθεσίας να περιλαμβάνει επίσης τον φόρτο από νέα νομοθεσία, καθώς και τη διαχείριση του σωρευτικού διοικητικού φόρτου που βαρύνει κάθε τομέα πολιτικής.

Τα Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με μεταρρύθμιση του επιτελικού κράτους

Ο νόμος για το επιτελικό κράτος (ν.4622/2019) αφιερώνει ειδικό κεφάλαιο (Κεφάλαιο Γ', άρθρα 57-64) στη Νομοπαρασκευαστική Διαδικασία και την καλή νομοθέτηση και επιπλέον κεφάλαιο (Κεφάλαιο Δ', άρθρα 65-67) στην Κωδικοποίηση και Αναμόρφωση του Δικαίου. Στις ανωτέρω διατάξεις δίδονται οι βασικοί ορισμοί, οι αρχές καλής νομοθέτησης και ειδικοί νομοτεχνικοί κανόνες, περιγράφεται η νομοπαρασκευαστική διαδικασία, ρυθμίζονται τα βασικά εργαλεία και μέσα καλής νομοθέτησης, όπως η ανάλυση συνεπειών ρύθμισης και η διαβούλευση, καθορίζονται τα βασικά όργανα και διαδικασίες κωδικοποίησης. Ταυτοχρόνως θεσπίζονται ιδιαίτερες διοικητικές δομές που υποστηρίζουν τη νομοπαρασκευαστική διαδικασία και την καλή νομοθέτηση, όπως η Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, η Γενική Γραμματεία Συντονισμού, η Επιτροπή Αξιολόγησης της Ποιότητας της Νομοπαρασκευαστικής Διαδικασίας οι Υπηρεσίες Συντονισμού των Υπουργείων, η Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης και το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ως αρμόδιο για την απλούστευση διαδικασιών Υπουργείο.

Η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών έχει άμεση συνέργεια και ευρύ πεδίο σημείων επαφής με τον ν.4622/2019 για το επιτελικό κράτος. Ειδικότερα:

- Με τα άρθρα 57 και 58, καθώς τόσο ο πυλώνας II – Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ), στον πρώτο από τους 3 άξονες παρέμβασής του, στοχεύει σε «Ποιοτικές και φιλικές ρυθμίσεις», όσο και ο

πυλώνας III με τον μηχανισμό του Παρατηρητηρίου Γραφειοκρατίας, που αποσκοπεί στη μέτρηση διοικητικών βαρών και την αποτίμησή τους, ενώ παράλληλα υποστηρίζει τη διαδικασία κατάρτισης των Αναλύσεων Συνεπειών Ρύθμισης νομοσχεδίων ή την αξιολόγηση αποτελεσμάτων εφαρμογής ρυθμίσεων του άρθρου 56 του ν.4622/2019 (Α' 133) που διενεργεί η Προεδρία της Κυβέρνησης, μέσω της παροχής στοιχείων από τις μετρήσεις διοικητικών βαρών που πραγματοποιεί, εφόσον αυτό ζητηθεί από τις υπηρεσίες της Προεδρίας της Κυβέρνησης.

- Με το άρθρο 58, παράγραφος 2, του ν.4622/2019 βάσει του οποίου *“οι αρχές καλής νομοθέτησης εφαρμόζονται: (α) κατά την κατάρτιση σχεδίων και προτάσεων νόμων, καθώς και κανονιστικών πράξεων, (β) κατά την αξιολόγηση των νόμων και των κανονιστικών πράξεων, (γ) κατά την απλούστευση, την αναμόρφωση και την κωδικοποίηση των ρυθμίσεων”*.
- Με το άρθρο 61, του ν.4622/2019 που αφορά στη Δημόσια Διαβούλευση και σχετίζεται με τον τρίτο άξονα παρέμβασης του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης (ΕΠΑΔ) «Έγκαιρη και ακριβής πληροφόρηση», η οποία προάγει την αρχή της διαφάνειας (βλ. και παρ. 3, άρθρου 19, του ν.4622/2019) και της αποτελεσματικής επικοινωνίας μέσω της προσβασιμότητας στις ρυθμίσεις και της δυνατότητας υποβολής προτάσεων σχετικών με αυτές, κατά το στάδιο της κατάρτισης και της αξιολόγησης της εφαρμογής τους (ανοιχτή διαδικασία), τη λογοδοσία μέσω του σαφούς προσδιορισμού των αρμόδιων οργάνων εφαρμογής των ρυθμίσεων και την ασφάλεια δικαίου.

Περαιτέρω, η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών στοχεύει στη βελτίωση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, στη διοικητική και νομοθετική κωδικοποίηση και στην καλή ρυθμιστική λειτουργία της διοίκησης. Η θεματική αυτή περιλαμβάνει δράσεις βελτίωσης της ποιότητας της νομοθεσίας και της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας, μεταξύ των οποίων:

A) την εκπόνηση του εγχειριδίου νομοπαρασκευαστικής μεθοδολογίας: Το εγχειρίδιο¹³⁶ απευθύνεται σε όλους τους μετέχοντες στη νομοπαρασκευαστική

¹³⁶ <https://diadikasies.gov.gr/kali-nomothetisi>

διαδικασία, ιδίως στα στελέχη των Υπουργείων και της Προεδρίας της Κυβέρνησης, καθώς και στα μέλη των νομοπαρασκευαστικών επιτροπών και της Επιτροπής Αξιολόγησης της Ποιότητας της Νομοπαρασκευαστικής Διαδικασίας. Η εκπόνηση του εγχειριδίου υλοποιεί τις προβλέψεις της παρ. 5, άρθρου 58, του νόμου για το επιτελικό κράτος (ν.4622/2019).

Β) την εκπόνηση του εγχειριδίου Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης και την ψηφιοποίηση του σχετικού προτύπου που βασίζεται στο εγχειρίδιο¹³⁷. Το Εγχειρίδιο διακρίνεται σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αποτελεί έναν Οδηγό Συμπλήρωσης των οκτώ ενότητων της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης, με τον οποίο παρέχονται οδηγίες για τη συμπλήρωση του περιεχομένου. Το δεύτερο μέρος συνιστά το Υπόδειγμα της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης, το οποίο περιλαμβάνει αναλυτικά τις ενότητες από τις οποίες απαρτίζεται βάσει του νόμου. Η εκπόνηση του εγχειριδίου υλοποιεί τις προβλέψεις της παρ. 5, άρθρου 62, του νόμου για το επιτελικό κράτος (ν.4622/2019).

Γ) την Εθνική Πύλη Κωδικοποίησης¹³⁸, η οποία αποσκοπείται να αποτελέσει αφενός τον ηλεκτρονικό κόμβο των κωδικοποιημένων νομοθετημάτων, οργανωμένα σύμφωνα με επικαιροποιημένα πρότυπα και διατίθενται δωρεάν στο ευρύ κοινό, και αφετέρου την πλατφόρμα μέσω της οποίας θα τυποποιείται το σύνολο της νομοπαραγωγικής και ρυθμιστικής ροής, και θα διευκολύνεται η κωδικοποίηση και υποστηρίζεται η λειτουργία των δομών καλής νομοθέτησης. Στόχος του έργου είναι η διάθεση έγκυρης πληροφορίας επί της νομοθεσίας στο ευρύ κοινό, η υποστήριξη της στρατηγικής και των πολιτικών για την αποκατάσταση της εσωτερικής συνοχής του δικαίου, η βελτίωση της ποιότητας των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων και των διαδικασιών παραγωγής τους, καθώς και η συστηματική ένταξη τους σε σύνολο κανόνων δικαίου. Η Εθνική Πύλη Κωδικοποίησης υλοποιεί τις προβλέψεις των Κεφαλαίων Γ' και Δ' του νόμου για το επιτελικό κράτος (ν. 4622/2019) όσον αφορά στη νομοπαραγωγική διαδικασία και τη διοικητική κωδικοποίηση του δικαίου, ενώ ενσωματώνει το σύνολο των προτύπων που έχουν παραχθεί από τα ανωτέρω εγχειρίδια.

¹³⁷ <https://diadikasies.gov.gr/kali-nomothetisi>

¹³⁸ Ibid.

Δ) την εκπόνηση επιμέρους νομοθετικών κωδικοποιήσεων, όπως για παράδειγμα «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας θαλάσσιων ενδομεταφορών και δικαιωμάτων επιβατών» (ν.4948/2022, Α' 125), Κύρωση Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν.4939/2022, Α' 111), κ.λπ. Ταυτοχρόνως περιλαμβάνεται η ανάδειξη ή εκπόνηση σειράς διοικητικών κωδικοποιήσεων, όπως:

- την ανάρτηση του ιστορικού αρχείου του έργου «Διαρκή Κώδικα Νομοθεσίας – Ραπτάρης¹³⁹»: Στο έργο αυτό περιέχεται η Ελληνική Νομοθεσία από τη σύσταση του ελληνικού κράτους το 1833, κατανεμημένη σε 40 «Θεματικές Ενότητες». Η κάθε Θεματική Ενότητα υποδιαιρείται σε «Κεφάλαια» και κάθε Κεφάλαιο υποδιαιρείται σε «Θέματα», όπου εντάσσεται χρονολογικά ταξινομημένη η σχετική νομοθεσία. Το έργο περιλαμβάνει επίσης, αριθμητικό και αλφαβητικό ευρετήριο. Ο Διαρκής Κώδικας Νομοθεσίας – Ραπτάρης έχει τεράστια ιστορική αξία και αποτελεί το σημαντικότερο εργαλείο αναμόρφωσης της ελληνικής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση της πολυνομίας και των ζητημάτων εσωτερικής συνοχής.
- την εκπόνηση και ανάρτηση του Πανδέκτη¹⁴⁰ κατεπειγόντων ρυθμιστικών μέτρων. Το έργο αυτό αποτελεί την «Ειδική Διοικητική Κωδικοποίηση νομοθεσίας κατεπειγόντων μέτρων αποφυγής και περιορισμού διάδοσης του κορωνοϊού COVID- 19 και αντιμετώπισης σχετικών προβλημάτων». Δημιουργήθηκε κατά την περίοδο της υγειονομικής κρίσης και ενημερώνεται διαρκώς μέσω σημαντικών μεθοδολογικών και λειτουργικών εργαλείων.

Όλες οι ανωτέρω νομοθετικές και διοικητικές κωδικοποιήσεις έλαβαν χώρα σύμφωνα με το κεφάλαιο Δ', του νόμου για το επιτελικό κράτος (ν.4622/2019).

Συμπερασματικά, καθίσταται σαφές, ότι το σύνολο των ανωτέρω πρωτοβουλιών έχουν ένα ευρύ πεδίο επαφής αλλά και κοινών τόπων με την μεταρρύθμιση του επιτελικού κράτους, καθώς αφενός υλοποιούν θεμελιώδεις προβλέψεις της σχετικής νομοθεσίας, αφετέρου στοχεύουν στην ενίσχυση της συνεργασίας των

¹³⁹ <https://raptarchis.gov.gr/list/>

¹⁴⁰ <https://www.secdigital.gov.gr/project/pandektis-katepeigonton-rythmistikon-m/>

δημόσιων φορέων, όσον αφορά στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία και την καλή νομοθέτηση.

Τα Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με μεταρρύθμιση του Προϋπολογισμού Επιδόσεων

Η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών (ΕΠΔΔ) συνίσταται μεταξύ άλλων, στην απλούστευση διοικητικών διαδικασιών και στις μετρήσεις διοικητικών βαρών.

Οι συγκεκριμένοι πυλώνες αυτής της πολιτικής συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της μεταρρύθμισης του Προϋπολογισμού επιδόσεων και συνδέονται ευρύτερα με την εμπέδωση της Διοίκησης μέσω Αποτελεσμάτων (Results Based Management), όπως αυτή διαμορφώνεται ιδίως σε σχέση και με τις μεταρρυθμίσεις του Επιτελικού Κράτους, που τελεί υπό την ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού και της διαμόρφωσης, μέσω των δράσεων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ενός ευνοϊκότερου διοικητικού περιβάλλοντος.

Ειδικότερα στο Ετήσιο Σχέδιο Προϋπολογισμού (ΕΣΠ) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, για τα έτη 2022 και 2023 έχουν ενταχθεί οι ακόλουθοι δύο (2) δείκτες.

Δείκτης 1: Αριθμός απλουστευμένων ή και ψηφιοποιημένων διαδικασιών.

Ο εν λόγω δείκτης για το έτος 2023 αφορά στις διοικητικές διαδικασίες σε διάφορους τομείς πολιτικής και φορείς που θα απλουστευθούν κυρίως μέσω της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ 2014-2020 Πράξης που αφορά στην υλοποίηση του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ), αλλά και μέσω άλλων έργων/δράσεων της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών. Οι τομείς πολιτικής που επικεντρώνουν τις δράσεις απλούστευσης του ΕΠΑΔ κατά την τρέχουσα περίοδο είναι οι εξής:

- Ναυτιλία και Νησιωτική Πολιτική
- Ζητήματα Ανθρώπινου Δυναμικού,
- Δημόσιες Συμβάσεις,
- Τουρισμός,
- Επικουρική Ασφάλιση,

- Κοινωνική Ασφάλιση,
- Αγροτική Ανάπτυξη και Τρόφιμα,
- Επιχειρηματικότητα.

Δείκτης 2: Αριθμός νομοθετικών/κανονιστικών πράξεων για τις οποίες πραγματοποιήθηκε μέτρηση διοικητικών βαρών.

Ο εν λόγω δείκτης, για το έτος 2023, αφορά στους νόμους και τις προκύπτουσες κανονιστικές πράξεις για τα οποία θα πραγματοποιηθούν μετρήσεις διοικητικών βαρών, κυρίως μέσω του Παρατηρητηρίου Γραφειοκρατίας, στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ 2014-2020 πράξης που αφορά στην υλοποίηση του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών, αλλά και μέσω άλλων έργων/δράσεων της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών.

Βάσει των προαναφερόμενων υφίσταται σημείο επαφής της Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών με τη μεταρρύθμιση του Προϋπολογισμού Επιδόσεων (performance budgeting), στον βαθμό που τα αποτελέσματα της ΕΠΔΔ, σύμφωνα με τους δείκτες που έχουν διαμορφωθεί, συμβάλλει:

1. Στην επιτυχή εφαρμογή του προϋπολογισμού επιδόσεων κυρίως με τη βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης που αφορά στη διαχείριση των διαθέσιμων δημόσιων πόρων και τον επακόλουθο εξορθολογισμό στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, με στόχο τη βελτίωση του δημοσιονομικού αποτελέσματος,
2. Στην υποστήριξη της διαδικασίας επισκόπησης των δαπανών και ενδεχομένως στην εξοικονόμηση πόρων ή και στη διευκόλυνση της δημιουργίας δημοσιονομικού χώρου για νέες πολιτικές.
3. Στην ενίσχυση της διαφάνειας στη διαχείριση δημόσιων πόρων.

Εν κατακλείδι, αποτελεί θετικό και καινοτομικό στοιχείο το γεγονός ότι η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών, ως μια οριζόντια πολιτική – πρόγραμμα, μέρος των πολιτικών και προγραμμάτων του συνόλου των Υπουργείων, όπως αποτυπώνονται στο Παράρτημα του Κρατικού Προϋπολογισμού Επιδόσεων, περιγράφεται (Στρατηγική, στόχοι, εκροές, κύριες δράσεις και αναμενόμενα

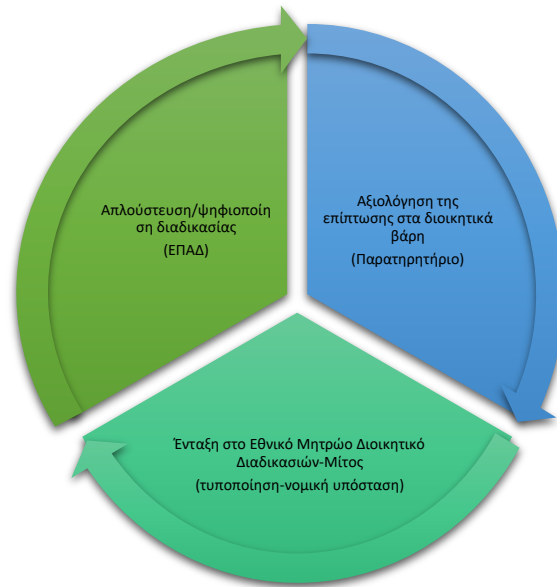
αποτελέσματα, ανθρώπινο δυναμικό), εντάσσεται σε συγκεκριμένο και ποσοτικοποιημένο πλαίσιο στοχοθεσίας (ανάπτυξη δεικτών μέτρησης και προσδιορισμός τιμών - στόχων) και τελικά βάσει των πληροφοριών επίδοσης αξιολογείται μεσοπρόθεσμα και κατά τη διαδικασία της επισκόπησης των δαπανών. Η διαδικασία αυτή οδηγεί στην εξαγωγή τεκμηριωμένων συμπερασμάτων και την κατάρτιση προτάσεων που αφορούν στην ορθή χρήση των πόρων που διατίθενται για την υλοποίησή της, στην παραγωγή αποτελεσμάτων ανάλογων του μεγέθους των διατιθέμενων πόρων, ή και στην ανάγκη εξορθολογισμού τους.

Τα Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με άλλες μεταρρυθμίσεις στη Δημόσια Διοίκηση

Ο πυλώνας Ι της Εθνικής Πολιτικής Διοικητικών Διαδικασιών είναι το ΕΜΔΔ – Μίτος. Αποτελεί το αποθετήριο διαδικασιών του δημοσίου και σε αυτό αποτυπώνεται χρήσιμη διοικητική πληροφορία ανά διαδικασία, μεταξύ άλλων, για τον:

- τύπο της (εξωστρεφής, εσωστρεφής-ενδοδιοικητική, αμφιστρεφής),
- το θεσμικό φορέα που είναι ο ιδιοκτήτης της διαδικασίας και υπεύθυνος για κάθε θεσμική μεταβολή της
- τον εκτελεστικό/ εφαρμοστικό φορέα, ήτοι τον φορέα που εκτελεί τη διαδικασία και παράγει ένα αποτέλεσμα/προϊόν, π.χ. Απόφαση, Άδεια, Έλεγχος, κ.λπ.
- λοιπές πληροφορίες για τη νομοθεσία, ποιους αφορά: πολίτες, επιχειρήσεις, δημόσιο, σε ποια γεγονότα ζωής εντάσσεται, πχ. Εκπαίδευση, Πολιτισμός, κ.ά., δικαιολογητικά και προϋποθέσεις, κ.λπ.

Το ΕΜΔΔ – Μίτος και οι πληροφορίες που αυτό συγκεντρώνει, αποτελεί το όχημα για την περαιτέρω απλούστευση των διαδικασιών (πυλώνας ΙΙ) και για την εφαρμογή διοικητικών μετρήσεων (πυλώνας ΙΙΙ) και για τον λόγο αυτό επισημαίνουμε ότι οι τρεις πυλώνες της ΕΠΔΔ αλληλεπιδρούν μεταξύ τους.

Εικόνα 2: Αλληλεπίδραση εργαλείων Ε.Π.Α.Α.

Η καταγραφή του συνόλου των διαδικασιών του δημοσίου σε ένα αποθετήριο της δημόσιας διοίκησης, αποτελεί εργαλείο υποστήριξης για την επιτυχή εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης – ν.5013/2022 (12 Α΄).

Στο άρθρο 17, παρ. 2, του ν.5013/2022 (ΦΕΚ Α/12/19.01.2023) “Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση, διαχείριση κινδύνων στον δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις”, ορίζεται ρητά ότι το Πληροφοριακό Σύστημα της Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης (άρθ. 15, παρ. 5 του ίδιου νόμου) θα διαλειτουργεί με το ΕΜΔΔ - Μίτος.

Από το ΕΜΔΔ – Μίτος αντλείται αυτόματα κάθε αναγκαία πληροφορία ανά διαδικασία, με τους φορείς που εμπλέκονται και τις αρμοδιότητες που ασκούν. Περαιτέρω μπορεί να αντληθεί η πληροφορία για τις διαδικασίες και αρμοδιότητες στις οποίες εμπλέκονται φορείς του αποκεντρωμένου και τοπικού επιπέδου διακυβέρνησης, όπως αυτό διαρθρώνεται σε περιφερειακή και δημοτική αυτοδιοίκηση (Περιφέρειες και Δήμοι).

Με δεδομένη την απόλυτη συνάφεια μεταξύ αρμοδιοτήτων και διαδικασιών, καθίσταται δυνατή και η απεικόνιση του πλήθους διαδικασιών - αρμοδιοτήτων, συγκεντρωτικά ανά Υπουργείο, για την εξαγωγή σημαντικών συμπερασμάτων και χρήσιμων δεδομένων για την άσκηση της πολιτικής της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

Συνεπώς διαπιστώνεται κρίσιμο σημείο επαφής μεταξύ της πολιτικής των διοικητικών διαδικασιών και της πολιτικής για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, με το ΕΜΔΔ – Μίτος να καθίσταται ένα από τα επιχειρησιακά εργαλεία της νέας αυτής πολιτικής.

2.2. Επιτελικό Κράτος

Στη γενική εισαγωγή της αιτιολογικής έκθεσης του ν.4622/2019 αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι: «Στο επίκεντρο της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της Δημόσιας Διοίκησης εγκαινιάζεται ένα σύγχρονο και πρωτοπόρο για τα ελληνικά δεδομένα σύστημα Προγραμματισμού και Παρακολούθησης του Κυβερνητικού Έργου, το οποίο αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη και κεντρικά συντονισμένη απόπειρα εδραίωσης ενός συστήματος στοχοθεσίας και λογοδοσίας από την πλευρά των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης, στη βάση προκαθορισμένων στόχων, οι οποίοι με τη σειρά τους εντάσσονται σε ένα Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, εξειδικεύονται τόσο οι διαδικασίες υλοποίησης του συστήματος, όσο και οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων μερών. Το σημαντικότερο όμως όλων είναι η αλλαγή κουλτούρας που το παρόν σχέδιο νόμου επιδιώκει να επιφέρει σχετικά με τη λογοδοσία και την ανάληψη ευθύνης της Δημόσιας Διοίκησης απέναντι στους φορολογούμενους πολίτες και τις επιχειρήσεις».

Μετά τη θεσμοθέτηση του νόμου για το επιτελικό κράτος, εντοπίζονται τα ακόλουθα σημεία επαφής-κοινοί τόποι:

Τα Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με Μεταρρύθμιση στο Σύστημα Προϋπολογισμού Επιδόσεων

Στο εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού του Προϋπολογισμού Επιδόσεων αναφέρεται ότι «Ο Προϋπολογισμός Επιδόσεων είναι ένας νέος τρόπος διαχείρισης του κρατικού προϋπολογισμού, **με κύριο γνώμονα την επίδοση**. Με τον Προϋπολογισμό Επιδόσεων μετατοπίζεται το επίκεντρο της προσοχής των πολιτών, των πολιτικών και των διαχειριστών δημοσίου χρήματος από τις εισροές (πόρους), **στις εκροές (αποτελέσματα)** και πρωταρχικό μέλημα αυτών που χαράσσουν πολιτικές γίνεται η σύνδεση των αποτελεσμάτων με τους διατιθέμενους πόρους. Εν'

ολίγοις, με αυτό το σύστημα αυξάνεται η σημασία που δίνεται στην ποιότητα των αποτελεσμάτων των δημοσίων δαπανών και όχι μόνο στο πόσο δημόσιο χρήμα δαπανάται». Περαιτέρω, αναφέρεται ότι ο Προϋπολογισμός Επιδόσεων εξυπηρετεί τη **διαφάνεια** στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, αλλά και τις αρχές της **λογοδοσίας** και της **υπευθυνότητας** τόσο στους πολιτικούς όσο και στους δημόσιους υπαλλήλους. Οι δύο βασικές αξίες του Προϋπολογισμού Επιδόσεων - επίδοση και διαφάνεια, είναι στενά συνδεδεμένες, αφού η διαφάνεια υποστηρίζει την επίτευξη επιδόσεων και αντιστρόφως η επίτευξη επιδόσεων απαιτεί διαφανή και αξιόπιστα δεδομένα.

Παράλληλα, η έμφαση στην επίτευξη αποτελεσμάτων κυριαρχεί και στη λογική της μεταρρύθμισης του Επιτελικού Κράτους, αφού στην αιτιολογική του ν.4622/2019 αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι:

- «επέρχεται μια σειρά από θεσμικές τομές που αποσκοπούν στο να δημιουργήσουν τις αναγκαίες δομές για την **αποτελεσματική** λειτουργία του κρατικού μηχανισμού»,
- «περαιτέρω, μέσω της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, διαμορφώνεται το πλαίσιο της **αποτελεσματικής παρακολούθησης και αξιολόγησης** της κυβερνητικής πολιτικής»,
- «Οι σημαντικότερες δομικές αδυναμίες, όπως η απουσία στρατηγικού προγραμματισμού, η πολυνομία-κακονομία, η έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών, η **αναποτελεσματικότητα** και η ελλιπής **αποδοτικότητα** των δημοσίων πολιτικών και των δημοσίων θεσμών»,
- «Το παρόν σχέδιο νόμου αποσκοπεί στο να διαμορφώσει τις συνθήκες εκείνες, ώστε η εμπιστοσύνη των πολιτών και των επιχειρήσεων, σε όρους **αποτελεσματικότητας** και **αποδοτικότητας** να θεωρείται αυτονόητη απέναντι στους κυβερνητικούς θεσμούς και τη Δημόσια Διοίκηση».
- «Συστατικό της επιτυχίας του κυβερνητικού έργου είναι ο συντονισμός, ιδιαίτερα για πολιτικές που διατρέχουν οριζόντια όλες τις διοικητικές και πολιτικές δομές. Η έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας, που παρατηρείται τόσο μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών, όσο και στο πλαίσιο

της ίδιας υπηρεσίας, καθιστά δυσχερή την **αποτελεσματική** εφαρμογή του κυβερνητικού προγράμματος».

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι στο επίκεντρο της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της Δημόσιας Διοίκησης εγκαινιάζεται ένα σύγχρονο σύστημα Προγραμματισμού και Παρακολούθησης του Κυβερνητικού Έργου, το οποίο αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη και κεντρικά συντονισμένη απόπειρα εδραίωσης ενός συστήματος στοχοθεσίας και **λογοδοσίας** από την πλευρά των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης, στη βάση προκαθορισμένων στόχων, οι οποίοι με τη σειρά τους εντάσσονται σε ένα Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, εξειδικεύονται τόσο οι διαδικασίες υλοποίησης του συστήματος, όσο και οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων μερών. Το σημαντικότερο όμως όλων είναι η αλλαγή κουλτούρας που το παρόν σχέδιο νόμου επιδιώκει να επιφέρει σχετικά με τη **λογοδοσία** και την ανάληψη ευθύνης της Δημόσιας Διοίκησης απέναντι στους φορολογούμενους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Πέρα όμως από τις γενικές αρχές, το βασικό «εργαλείο» πρακτικής εφαρμογής του προϋπολογισμού προγραμμάτων είναι το «πρόγραμμα». Ως πρόγραμμα μπορεί να οριστεί «ένα σύνολο κυβερνητικών δράσεων, συναφών προς ένα συγκεκριμένο σύνολο στόχων πολιτικής». Στην περίπτωση της Ελλάδας έχει βέβαια επιλεγεί ένας άλλος ορισμός, σύμφωνα με τον οποίο: «Το Πρόγραμμα αποτελείται από ένα σύνολο πόρων (πιστώσεων, ανθρώπινου δυναμικού κ.λπ.) που διατίθενται για την επίτευξη των στόχων ενός μείζονος τομέα πολιτικής και για τον οποίο ορίζεται υπεύθυνος υλοποίησης». Ως δομικά στοιχεία του Προγράμματος ορίζονται:

- Το σύνολο των πόρων.
- Οι Στόχοι/ αποτελέσματα της πολιτικής (οι οποίοι αντιστοιχούν σε υψηλού επιπέδου πολιτικές και όχι μικρές ή περιστασιακές δράσεις).
- Η ευθύνη υλοποίησης του προγράμματος.

Αντίστοιχα, το βασικό επιχειρησιακό εργαλείο/παραδοτέο για τον σχεδιασμό, προγραμματισμό, συντονισμό και αξιολόγηση επίτευξης των στόχων της κυβερνητικής πολιτικής στο πλαίσιο του ν.4622/2019, αποτελεί το Ετήσιο Σχέδιο Δράσης. Δομικά στοιχεία των ΕΣΔ των Υπουργείων αποτελούν:

- ❖ Οι στρατηγικές επιλογές, οι στόχοι, οι βασικές δράσεις και τα έργα που θα υλοποιήσει το Υπουργείο, στο πλαίσιο των κυβερνητικών προτεραιοτήτων, σε ευθυγράμμιση με τη στρατηγική της κυβέρνησης. Η επίτευξη των στόχων αποτιμάται με δείκτες οι οποίοι είναι κατά το δυνατόν ποσοτικοποιημένοι.
- ❖ Οι υπεύθυνοι για την υλοποίηση κάθε δράσης
- ❖ Ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός των έργων, με την πηγή χρηματοδότησης
- ❖ Οι συναρμοδιότητες με άλλα Υπουργεία ή φορείς του Δημοσίου
- ❖ Οι κυριότερες νομοθετικές ρυθμίσεις, αλλά και η σημαντικότερη δευτερογενής νομοθεσία που θα υιοθετηθεί κατά το έτος αναφοράς
- ❖ Δράσεις και έργα στα οποία έχει συμμετοχή το Υπουργείο και περιλαμβάνονται σε Εθνικά Σχέδια Δράσης/Στρατηγικές με οριζόντιο χαρακτήρα (ενδεικτικά αναφέρονται το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, η Εθνική Στρατηγική για την Ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ+).

Συνεχίζοντας τη λειτουργική σύγκριση των δύο εργαλείων, το επόμενο βήμα αποτελεί η «αρχιτεκτονική». Στην περίπτωση του προϋπολογισμού προγραμμάτων ως σύνολο, αναφερόμαστε:

- ❖ Στην περίμετρο, που αντιστοιχεί ουσιαστικά στο ποιες κυβερνητικές πολιτικές εντάσσονται σε κάθε πρόγραμμα
- ❖ Στο πλήθος των προγραμμάτων και
- ❖ Στα επίπεδα τους, δηλαδή στα επίπεδα στα οποία διαρθρώνεται κάθε πρόγραμμα. Τα επίπεδα αυτά καθορίζονται ως εξής:
 - Οι στόχοι που τίθενται στο πρόγραμμα
 - Τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται τελικά από το πρόγραμμα
 - Τους πόρους με τους οποίους τροφοδοτείται το πρόγραμμα και αναλώνονται στην υλοποίησή του
 - Τα στοιχεία σύνδεσης πόρων-αποτελεσμάτων

Είναι σημαντικό να αποσαφηνιστεί ότι πάνω από το πρόγραμμα βρίσκονται οι «τομείς πολιτικής». Ένας τομέας πολιτικής μπορεί να καλύπτει διάφορα προγράμματα και ένα Υπουργείο μπορεί να δραστηριοποιείται σε περισσότερους από έναν τομείς πολιτικής. Τα προγράμματα θα πρέπει να αντανακλούν μείζονες

πολιτικές και συνίσταται κάθε Υπουργείο να αναπτύσσει από 2 έως 10 προγράμματα. Επίσης, συνιστάται κάθε πρόγραμμα να διαθέτει 1-5 στόχους.

Αναλύοντας, τις παραπάνω έννοιες:

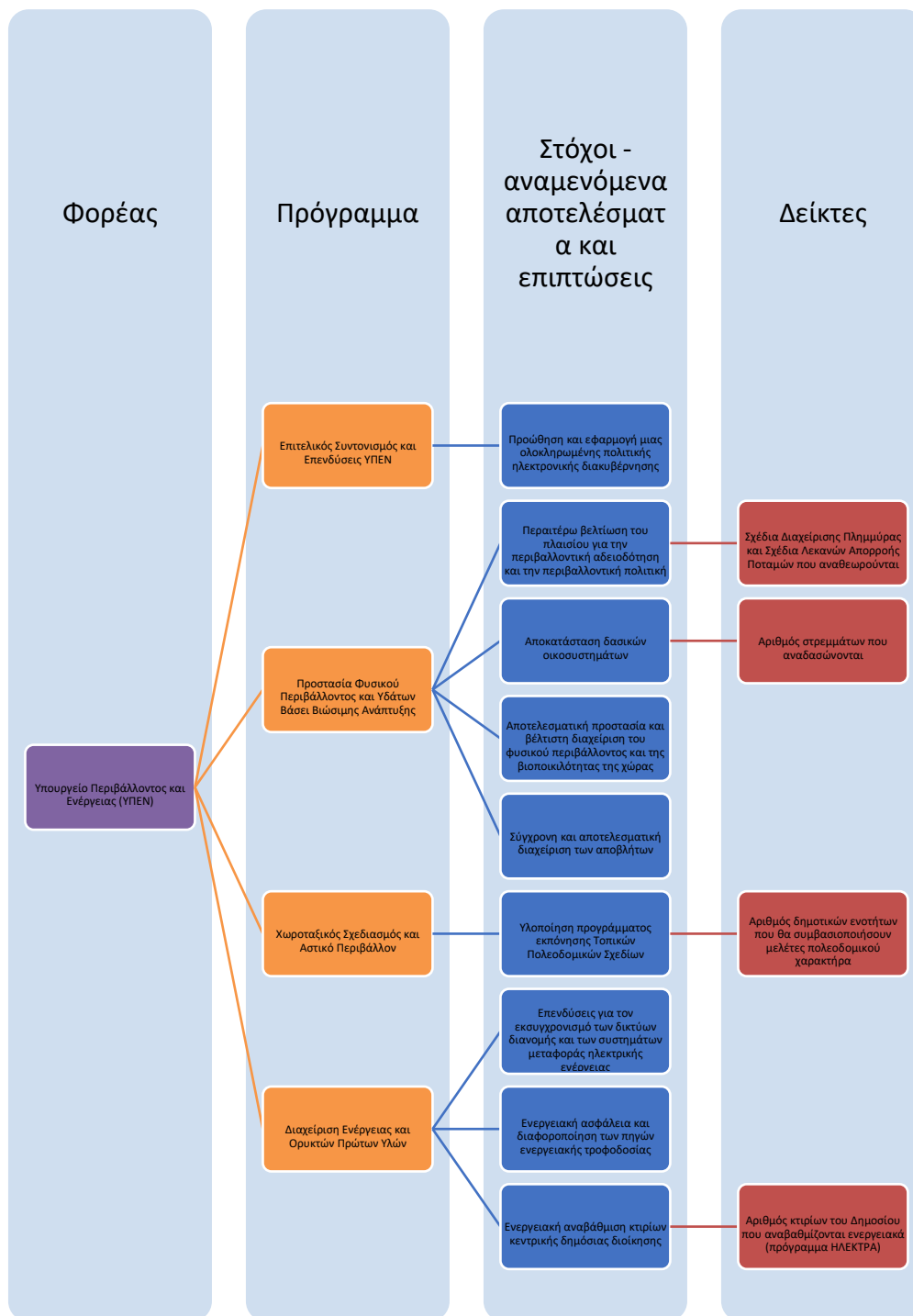
- ❖ Οι **στόχοι**, αντανακλούν τις πολιτικές προτεραιότητες της κυβέρνησης για την επόμενη περίοδο. Κατά κανόνα, 1-5 στόχοι ανά πρόγραμμα θεωρείται εύλογος αριθμός, ενώ ορίζονται περιγραφικά με μία ή δύο προτάσεις και συνοδεύονται από μια αριθμητική τιμή που καθορίζει την επίτευξή τους ή όχι.
- ❖ Ακολουθως, τα **αποτελέσματα** ενός προγράμματος είναι είτε συγκεκριμένες εκροές (outputs), είτε επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο (outcomes).
- ❖ Το σύνολο των **οικονομικών πόρων** οι οποίοι συμβάλλουν σε ένα ορισμένο «πρόγραμμα» θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε αυτό, προκειμένου να απεικονίζεται το σύνολο του κόστους που συμβάλλει άμεσα στους στόχους του «προγράμματος». Επίσης, στους πόρους του προγράμματος προστίθεται και το **ανθρώπινο δυναμικό** που θα δραστηριοποιηθεί για την υλοποίηση του.

Αντίστοιχα, η διάρθρωση των Ετησίων Σχεδίων Δράσης έχει ως ακολούθως:

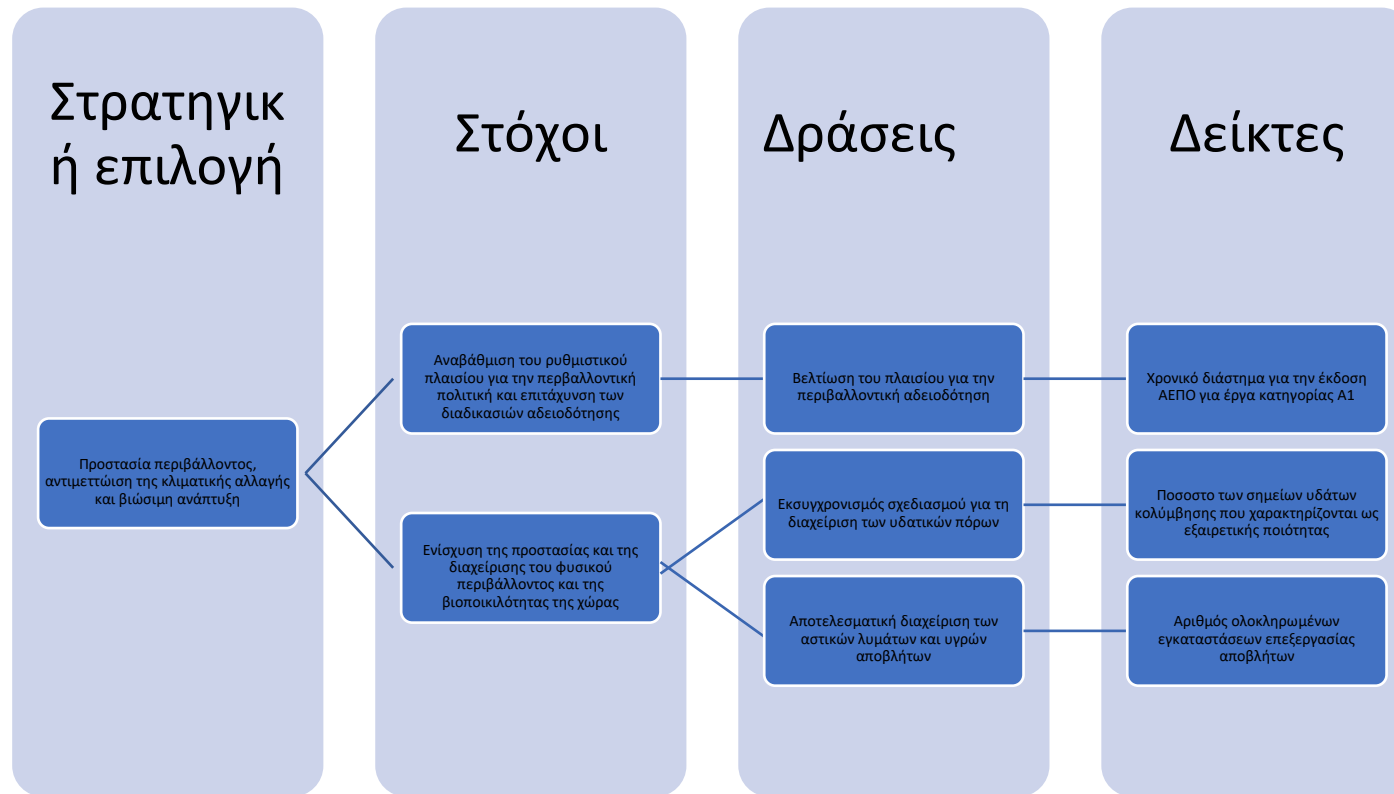
- ❖ Στο ανώτερο επίπεδο τοποθετούνται οι Στρατηγικές Επιλογές, οι οποίες και έχουν αποτυπωθεί στην αρχή της κυβερνητικής περιόδου και βασίζονται στο Κυβερνητικό πρόγραμμα. Έχουν μέσο-μακροπρόθεσμο χαρακτήρα και παραμένουν συγκεκριμένες και σταθερές.
- ❖ Ακολουθούν οι Στόχοι οι οποίοι εντάσσονται στις Στρατηγικές Επιλογές και αποτελούν απόδοση των πολιτικών και του οράματος του Υπουργείου, ευθυγραμμίζονται δε με τις προτεραιότητες που τίθενται στο Κυβερνητικό Πρόγραμμα. Οι δείκτες αποτελούν εργαλεία μέτρησης της υλοποίησης των στόχων και διακρίνονται από πάνω προς τα κάτω σε δείκτες:
 - Έκβασης
 - Αποτελέσματος
 - Εκροής

Κάθε δείκτης συνοδεύεται από το επιθυμητό αποτέλεσμα, την τιμή στόχο, το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να επιτευχθεί η τιμή στόχος και μια σύντομη περιγραφή.

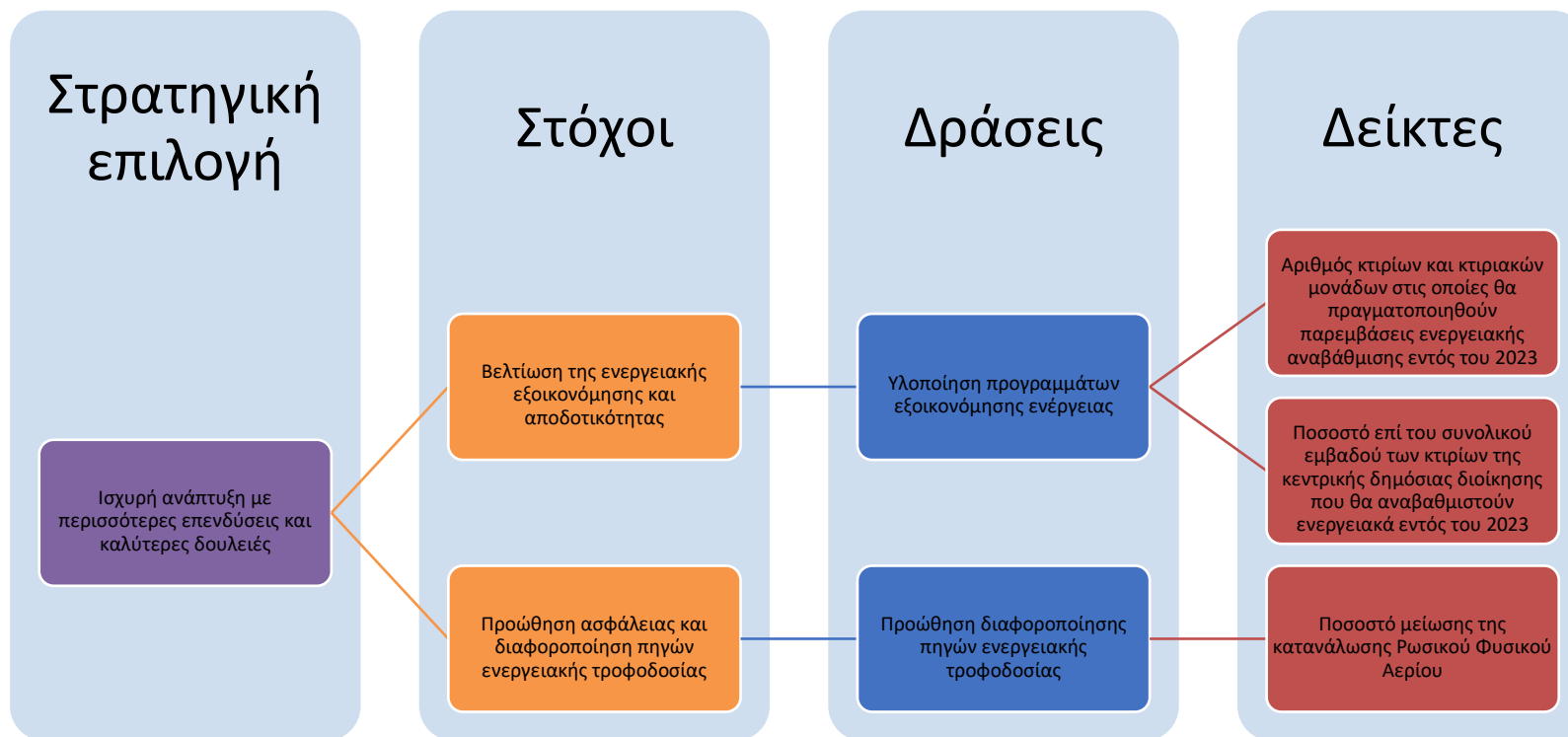
- ❖ Σε υποκείμενο επίπεδο αποτυπώνονται οι Δράσεις που ορίζονται ως δέσμες έργων με κοινά χαρακτηριστικά ή θεματολογία και η υλοποίησή τους συμβάλει στην επίτευξη του Στόχου. Οι Δράσεις συνοδεύονται από υπεύθυνο υλοποίησης.
- ❖ Το έργο αποτελεί το αμέσως κατώτερο επίπεδο στην «ιεραρχία» των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης και ορίζεται ως μια συγκεκριμένη επιμέρους δραστηριότητα που συμβάλλει στην υλοποίηση της Δράσης. Τα έργα που αποτυπώνονται στο Ετήσιο Σχέδιο Δράσης, έχουν εμβληματικό, μεταρρυθμιστικό και αναπτυξιακό χαρακτήρα, ενώ συνοδεύονται από ένδειξη κόστους για το έτος αναφοράς.
- ❖ Τέλος, στο κατώτερο επίπεδο παρουσιάζονται οι Ενέργειες που συμβάλλουν στην υλοποίηση των έργων.

Εικόνα 12: Στοιχεία των Προγραμμάτων του ΥΠΕΝ για το 2023

Εικόνα 13: Στοιχεία του Ετήσιου Σχεδίου Δράσης του ΥΠΕΝ για το 2023 για τη Στρατηγική Επιλογή «Προστασία περιβάλλοντος, αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και βιώσιμη ανάπτυξη»

Εικόνα 14: Στοιχεία του Ετήσιου Σχεδίου Δράσης του ΥΠΕΚ για το 2023 για τη Στρατηγική Επιλογή «Ισχυρή ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες δουλειές»

Τόσο από τη σύγκριση των αρχών και του σκοπού του Προϋπολογισμού Προγραμμάτων, αλλά και της διάρθρωσης των Προγραμμάτων αυτού, όπως φαίνεται ενδεικτικά και από τα ανωτέρω παραδείγματα, με τη λογική και τις αρχές του σχεδιασμού και του προγραμματισμού του Κυβερνητικού Έργου, μέσα από την αξιοποίηση του εργαλείου των Ετησίων Σχεδίων Δράσης, προκύπτουν πολλά κοινά σημεία, αν και όχι πλήρης διασύνδεση. Συνεπώς, σε επόμενη φάση θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα συνδυασμού των δύο, τόσο στη φάση της κατάρτισης όσο και στη φάση της αξιολόγησης, με σκοπό την ενίσχυση της αποδοτικότητας της χρήσης των πόρων και την ενίσχυση της διαφάνειας και λογοδοσίας.

Τα Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με το Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ)

Με το άρθρο 45, του ν.4635/2019 θεσπίζεται Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών το οποίο αποτελεί κεντρικό, κυβερνητικό πλαίσιο διϋπουργικού συντονισμού, του σχεδιασμού και της υλοποίησης δράσεων ανασχεδιασμού και απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών. Το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών, όπως σημειώθηκε και ανωτέρω, τελεί υπό την «εποπτεία» του Πρωθυπουργού, η οποία ασκείται δια του αρμοδίου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού. Στόχος του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών είναι η βελτίωση της καθημερινότητας όλων των πολιτών, η υποστήριξη της αναπτυξιακής δυναμικής της χώρας και η ουσιαστική προστασία του δημοσίου συμφέροντος και του κράτους δικαίου μέσα από υψηλής ποιότητας ρυθμίσεις, κανόνες, λειτουργίες και διοικητικές διαδικασίες.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών υποστηρίζεται διοικητικά και επιστημονικά από την Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Κάθε εξάμηνο συντάσσεται, με μέριμνα του αρμοδίου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού, αναφορά η οποία υποβάλλεται στον Πρωθυπουργό και η οποία συμπεριλαμβάνει: (α) την εξέλιξη των δράσεων του Προγράμματος κατά το προηγούμενο εξάμηνο, (β) τις ενέργειες στις οποίες έχουν προβεί τα αρμόδια Υπουργεία και οι λοιποί δημόσιοι φορείς προς ικανοποίηση των στόχων και υλοποίηση των δράσεων του

Προγράμματος, καθώς και την αξιολόγηση αυτών, (γ) τις δράσεις του επόμενου εξαμήνου που προτείνονται προς ένταξη στο Πρόγραμμα, και τις απαιτούμενες σχετικές ενέργειες συμπεριλαμβανομένων και των εισηγήσεων του αρμόδιου για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργού για δράσεις που πρέπει να εγκριθούν από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Επιπλέον, σύμφωνα με την εφαρμοστική απόφαση (ΦΕΚ 2747/6.07.2020, όπως ισχύει) του άρθρου 45 του Ν.4635/2019 η παρακολούθηση της υλοποίησης του ΕΠΑΔ έχει ανατεθεί σε Συντονιστική Επιτροπή, η οποία και αποτελείται από τον ΓΓ Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών, ως Πρόεδρο, (β) τον Γενικό Γραμματέα Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, (γ) τον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού. Σύμφωνα με την αρχιτεκτονική του ΕΠΑΔ, αυτό διαρθρώνεται σε τρεις (3) άξονες παρέμβασης οι οποίοι είναι προσανατολισμένοι στις εξής κατηγορίες ωφελούμενων: (α) τους πολίτες, για τις διαδικασίες κατά τις οποίες δεν συναλλάσσονται προκειμένου να ασκήσουν κάποια επαγγελματική δραστηριότητα, (β) τις επιχειρήσεις ή τους οικονομικούς φορείς οι οποίοι συναλλάσσονται προκειμένου να προωθήσουν τα επιχειρηματικά ή επαγγελματικά τους συμφέροντα και (γ) τους δημοσίους υπαλλήλους, οι οποίοι διεκπεραιώνουν γραφειοκρατικές διαδικασίες για την επίτευξη της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος.

Το ΕΠΑΔ σχεδιάζεται με μέριμνα της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών, σε μεσοπρόθεσμη κυλιόμενη βάση. Οι ετήσιες δράσεις του και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα αυτών αποτυπώνονται στο Έγγραφο Ετήσιου Προγραμματισμού το οποίο αξιολογείται και εγκρίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΕΠΑΔ και εντάσσεται στον ευρύτερο ετήσιο κυβερνητικό προγραμματισμό, όπως αυτός αποτυπώνεται στο Κεφάλαιο Α΄ του Μέρους Γ΄ του ν. 4622/2019.

Το Κείμενο του Ετήσιου Προγραμματισμού του ΕΠΑΔ διακρίνεται σε δύο (2) γενικά μέρη: (α) Στο μέρος Α΄ που περιγράφει τις ετήσιες δεσμεύσεις των αρχών για τους τομείς παρέμβασης, ανά πεδίο δημόσιας πολιτικής, στους οποίους θα εφαρμοστούν οι ειδικότερες δράσεις απλούστευσης, ως προς τα χρονοδιαγράμματα που θα ακολουθηθούν και τον τρόπο χρηματοδότησης και (β)

στο μέρος Β' που περιγράφει τις ολοκληρωμένες δράσεις απλούστευσης ανά τομέα παρέμβασης που υλοποιήθηκαν υπό την εποπτεία και τον συντονισμό των Ομάδων και υπό-ομάδων Εργασίας των παρ. 6 και 7 του άρθρου 45 του ν. 4635/2019, το προηγούμενο έτος, συνοδευόμενες από μια αποτύπωση του αντίκτυπου προς τον πολίτη, ανά πεδίο δημόσιας πολιτικής.

Η εφαρμογή του ετήσιου προγραμματισμού ξεκινά με την υπογραφή των προγραμματικών συμφωνιών από τον αρμόδιο για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργό και τον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό ή Υφυπουργό ή των μνημονίων συνεργασίας από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών και των οικείων Γενικών ή Ειδικών Γραμματέων. Η παρακολούθηση της προόδου των έργων πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου της ΓΓΨΔΑΔ, η οποία είναι υπεύθυνη για τη σύνταξη εξαμηνιαίας αναφοράς προς τον αρμόδιο για την ψηφιακή διακυβέρνηση Υπουργό, ο οποίος έχει την ευθύνη υποβολής αναφοράς προς τον Πρωθυπουργό, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 45 του ν. 4635/2019.

Από την ανωτέρω περιγραφή του πλαισίου κατάρτισης, οργάνωσης, εποπτείας, ελέγχου και αξιολόγησης του Εθνικού Προγράμματος Απλούστευσης Διαδικασιών, παρατηρείται σημαντική ομοιομορφία και αντιστοιχισή με τις αρχές, τις διαδικασίες, τα όργανα κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης των Υπουργείων, αλλά και του Ενοποιημένου Σχεδίου Κυβερνητικής Πολιτικής (ΕΣΚυΠ). Άλλωστε, το χρονικό διάστημα της κατάρτισής του από το Σεπτέμβριος – Δεκέμβριος εκάστου έτους, αλλά και η έγκρισή του από το Υπουργικό Συμβούλιο αποτελούν επιπλέον στοιχεία ομοιότητας με τα Ετήσια Σχέδια Δράσης και το ΕΣΚυΠ.

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα, το οποίο παρά το γεγονός ότι είναι «οριζόντιο» και διατρέχει τις αρμοδιότητες και το έργο του συνόλου των Υπουργείων, διαθέτει σημαντική «επιχειρησιακή διάσταση», τόσο ως προς την αρχιτεκτονική του, όσο και ως προς την εφαρμογή του. Ειδικότερα, στο κείμενό του προβλέπεται η ύπαρξη τόσο ενός προγραμματικού όσο και ενός απολογιστικού μέρους, ενώ η υλοποίησή του περνά από συγκεκριμένα στάδια που περιλαμβάνουν διακριτές ενέργειες σύναψης προγραμματικών συμφωνιών και μνημονίων συνεργασίας, αλλά και

διαδικασίες χρηματοδότησης των προς υλοποίηση έργων. Ταυτόχρονα, όπως και στην περίπτωση των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης και της πλατφόρμας «ΜΑΖΙ», το πρόγραμμα υποστηρίζεται από ψηφιακή πλατφόρμα με εξωστρεφή προσανατολισμό, που λειτουργεί ως αποθετήριο των απλοποιημένων διαδικασιών. Διαθέτει και εξωστρεφή προσανατολισμό αφού εξυπηρετεί και την πληροφόρηση των πολιτών και των επιχειρήσεων για τις διαδικασίες που ακολουθούν οι δημόσιες αρχές.

Η επιχειρησιακή διάσταση του ΕΠΑΔ το καθιστά ευέλικτο, ειδικά ως προς τη διαμόρφωση του ετήσιου προγραμματισμού του, αφού η προτεραιοποίηση των διαδικασιών που επιλέγονται προς απλούστευση, θα μπορούσε να λάβει υπόψη της τους Στόχους των Ετήσιων Σχεδίων Δράσης, οι οποίοι οριστικοποιούνται σύμφωνα με τη διαδικασία, έως το τέλος Ιουλίου κάθε έτους. Συγκεκριμένα, στο πεδίο της πράσινης μετάβασης και της εξοικονόμησης ενέργειας, θα μπορούσε να δοθεί προτεραιότητα στην απλούστευση διαδικασιών που σχετίζονται με την επιτάχυνση της αδειοδότησης των επενδύσεων που σχετίζονται με την εγκατάσταση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), αλλά και στις διαδικασίες για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών, επιχειρήσεων και δημοσίων κτιρίων, μέσω των κατά καιρούς προγραμμάτων «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ», «ΑΛΛΑΖΩ ΣΥΣΚΕΥΗ», «ΕΞΟΙΚΟΝΩΜΩ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ», «ΔΙΑΤΗΡΩ» κ.α. Επειδή, οι στόχοι των ΕΣΔ δεν μεταβάλλονται συχνά, χρήσιμη θα μπορούσε να αποβεί η έγκαιρη ενημέρωση της ΓΓΨΔΑΔ από την ΓΓ Συντονισμού σχετικά με τους νέους στόχους που τίθενται.

Είναι άξιον επισήμανσης και καταγραφής, η θέσπιση της κατανομής θέσεων κλάδου ΠΕ Επιτελικών Στελεχών της Κεντρικής Διοίκησης ανά Δημόσιο Φορέα¹⁴¹. Με τη συγκεκριμένη Υπουργική Απόφαση κατανέμονται θέσεις κλάδου ΠΕ Επιτελικών Στελεχών της Κεντρικής Διοίκησης ανά ειδικότητα σε υπηρεσίες των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης (σε όλα τα Υπουργεία), σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5, του άρθρου 104, του ν.4622/2019. Το σύνολο θέσεων ανά δημόσιο φορέα αφορά

¹⁴¹ Βλ. ΦΕΚ/Τεύχος Β' /952/02.03.2022, του Υπουργείου Εσωτερικών.

στους Αναλυτές Δημοσίων Πολιτικών, στους Αναλυτές Ψηφιακής Πολιτικής και στους Αναλυτές Νομοτεχνών. Το σύνολο θέσεων ανά φορέα αφορά τις 350 θέσεις.

Στα Υπουργεία οι θέσεις των ειδικοτήτων Αναλυτών Δημοσίων Πολιτικών και Νομοτεχνών κατανέμονται στην οικεία Υπηρεσία Συντονισμού, ενώ οι αντίστοιχες θέσεις της ειδικότητας Αναλυτών Ψηφιακής Πολιτικής κατανέμονται στην Υπηρεσία Ψηφιακής Διακυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται με το άρθρο 9, του ν.4727/2020. Ειδικότερα, για το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και μέχρι τη σύσταση της Υπηρεσίας Συντονισμού, οι θέσεις της ειδικότητας Αναλυτών Δημοσίων Πολιτικών κατανέμονται στη Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών, ενώ οι θέσεις της ειδικότητας Νομοτεχνών στο Γραφείο Νομικής Υποστήριξης του άρθρου 31, του ν.4662/2020¹⁴².

Ήδη με το ΦΕΚ/Τεύχος Β' /5330/14.10.2022, το αρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών έχει θεσπίσει τη: «Διαδικασία μετάταξης στον διϋπουργικό κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών της Διοίκησης του άρθρου 104, του ν.4622/2019».

Με την ως άνω διαδικασία δημιουργίας Επιτελικών Στελεχών της Κεντρικής Διοίκησης επιχειρείται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της εφαρμογής των δημοσίων πολιτικών και των αποτελεσμάτων των οικείων μεταρρυθμίσεών τους. Πρόκειται για μία νέα διϋπουργική δομή η οποία στοχεύει να αξιοποιεί και να εφαρμόζει τα άνω σκιαγραφηθέντα κρίσιμα σημεία επαφής που απαιτούνται για τη μεθοδική άντληση και συλλογή δεδομένων, στοιχείων, μελετών και πληροφοριών ανάμεσα στους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης.

¹⁴² Άρθρο 31, του ν.4662/2020: «Διάρθρωση – Αρμοδιότητες Γραφείων άμεσα υπαγόμενων στον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας».

2.3. Το Σύστημα του Προϋπολογισμού Επιδόσεων

Στο πλαίσιο της άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής, κύριο διακύβευμα αναδεικνύεται η υποστήριξη της βέλτιστης πολιτικής μεταξύ εναλλακτικών επιλογών, αρχή που βρίσκεται, άλλωστε, στο επίκεντρο της οικονομικής επιστήμης¹⁴³. Στην καθημερινή πρακτική, όπως αυτή εκφράζεται στην άσκηση πολιτικής αλλά και στη δημόσια διοίκηση στις διάφορες χώρες, τούτο έγκειται στη λήψη των κατάλληλων αποφάσεων για την καλύτερη δυνατή κατανομή και διαχείριση των διαθέσιμων, πεπερασμένων πόρων αλλά και τη δημιουργία δημοσιονομικού περιθωρίου που θα επιτρέψει είτε την ελάφρυνση του φορολογικού βάρους για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις είτε την ενίσχυση των δημοσίων δαπανών προς όφελος του κοινωνικού συνόλου (IMF, 2018)¹⁴⁴.

Στη σημερινή συγκυρία, όπου σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, τα κράτη βιώνουν αλληπάλληλες κρίσεις (υγειονομική, περιβαλλοντική) με έντονη και τη δημοσιονομική τους διάσταση, η ορθή αξιοποίηση των πεπερασμένων δημόσιων πόρων και η αξιολόγηση του αποτελέσματος που επιτυγχάνεται από τη διάθεσή τους έχουν πρωταρχική σημασία και η χρήση των κατάλληλων εργαλείων δημοσιονομικής διαχείρισης κρίνεται περισσότερο σημαντική από ποτέ. Η διάθεση πόρων με τη χρήση εθνικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών μέσων πρέπει να συνοδεύεται από τα κατάλληλα εργαλεία για την εξασφάλιση και παρακολούθηση της ορθής ανάλωσής τους προς όφελος των πολιτών¹⁴⁵.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, το Υπουργείο Οικονομικών της Ελλάδας προετοιμάζει τη μετάβαση σε Προϋπολογισμό Επιδόσεων (performance budgeting). Στους κύριους στόχους της μεταρρύθμισης συγκαταλέγονται α) η βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης για τη διαχείριση των δημοσίων πόρων, η οποία θα υποστηρίξει μια ορθολογικότερη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τη βελτίωση του δημοσιονομικού αποτελέσματος, β) η ενίσχυση της διαφάνειας στη δημόσια

¹⁴³ Acemoglu, D., Laibson, D., & List, J.A. (2015). Μακροοικονομική (μτφρ.). Αθήνα: Κριτική.

¹⁴⁴ Το περιθώριο αυτό δημοσιονομικής ευελιξίας, σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), ορίζεται ως το περιθώριο που έχει ο κρατικός προϋπολογισμός να διαθέτει πόρους χωρίς να διακυβεύεται η βιωσιμότητα και η σταθερότητα των δημοσίων οικονομικών και της οικονομίας εν γένει (IMF, 2018).

¹⁴⁵ Βλ. και Σταϊκούρας, 2020β.

διαχείριση και γ) ο ουσιαστικότερος κοινοβουλευτικός διάλογος για θέματα προϋπολογισμού¹⁴⁶.

Η μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού επιδόσεων που υλοποιείται και συντονίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών τοποθετείται μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο που συνδέεται με την προαγωγή της Διοίκησης μέσω Αποτελεσμάτων (Results Based Management), όπως αυτό διαμορφώνεται ιδίως σε σχέση και με τις μεταρρυθμίσεις του Επιτελικού Κράτους, που τελεί υπό την ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού και της διαμόρφωσης, μέσω των δράσεων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ενός ευνοϊκότερου διοικητικού περιβάλλοντος.

2.4. Τα Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης

Για την αποτελεσματική λειτουργία των μεταρρυθμίσεων στη δημοσιονομική διαχείριση έχει ιδιαίτερη σημασία η υιοθέτηση μιας ολιστικής, συστημικής προσέγγισης, με την τοποθέτησή τους στο ευρύτερο διοικητικό περιβάλλον στο οποίο επιδρούν. Η διαμόρφωση ενός σαφούς και συνεκτικού πλαισίου αποτελεί σημαντική παράμετρο επιτυχίας του εγχειρήματος¹⁴⁷.

Κομβικός προς αυτή την κατεύθυνση αναδεικνύεται ο ρόλος του Υπουργείου Οικονομικών, ώστε να διασφαλιστεί η συνεκτικότητα του εγχειρήματος. Περαιτέρω, το Υπουργείο Οικονομικών μέσα από τις επισκοπήσεις δαπανών και τον προϋπολογισμό επιδόσεων μπορεί να παρέχει κίνητρα για τη βελτίωση της ποιότητας των δημοσίων οικονομικών και κατ' επέκταση των χρηματοδοτούμενων πολιτικών¹⁴⁸.

Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε, ουσιώδης είναι η ανάπτυξη συνεργειών και με τις Υπηρεσίες που καταρτίζουν τα στρατηγικά σχέδια των φορέων, ώστε να διασφαλίζεται η συνοχή μεταξύ συναφών μεταρρυθμίσεων αλλά και ανεξάρτητων φορέων όπως το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Τέτοιου εύρους μεταρρυθμίσεις απαιτούν την εγκαθίδρυση μιας συνολικά νέας κουλτούρας στη δημόσια διοίκηση και για επιτευχθεί τούτο επιβάλλεται να επεκταθεί πέραν της εκτελεστικής εξουσίας. Ο ρόλος τόσο του Κοινοβουλίου, όσο

¹⁴⁶ Σταϊκούρας, 2020^α.

¹⁴⁷ Λιαργκόβας, 2019.

¹⁴⁸ OECD, 2020 b.

και του ελεγκτικού μηχανισμού που θα κληθεί να διενεργήσει τους κατασταλτικούς ελέγχους είναι ουσιώδης για την ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας που αποτελεί βασική στόχευση της μεταρρύθμισης (OECD, 2020 b).

Ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναλύθηκε εκτενώς ανωτέρω. Ειδικά ως προς το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή τονίζεται η σημασία της ανάπτυξης συνέργειας με το ΓΛΚ, καθώς τα μέλη του Κοινοβουλίου αποτελούν βασικό κοινό-στόχο του προϋπολογισμού επιδόσεων, καθώς έχουν άμεση εμπλοκή στη διαδικασία ψήφισης και παρακολούθησης του ετήσιου προϋπολογισμού. Κατά συνέπεια, η κατάλληλη ενημέρωση και ευαισθητοποίησή τους είναι βασικοί παράγοντες επιτυχίας της μεταρρύθμισης.

Πέραν των ανωτέρω στρατηγικού τύπου συνεργειών, το Υπουργείο Οικονομικών θα κληθεί να αναπτύξει συνεργασίες για τη διασφάλιση της ορθής υποστήριξης του εγχειρήματος σε επίπεδο ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος, που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την περαιτέρω ωρίμανση της μεταρρύθμισης, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στην Εισηγητική Έκθεση του προϋπολογισμού για το 2023.

Φορείς οι οποίοι διαλειτουργούν για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης και με ποιο τρόπο/αποτυπώματα του Ψηφιακού Μετασχηματισμού είναι σε διεπαφή με τη μεταρρύθμιση

Η υποστήριξη του προϋπολογισμού επιδόσεων από τα κατάλληλα πληροφοριακά εργαλεία έχει αναδειχθεί πολλαπλά από το Υπουργείο Οικονομικών ως κρίσιμο στοιχείο για την περαιτέρω πρόοδο της μεταρρύθμισης του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Η μεταρρύθμιση αναμένεται να υποστηριχθεί σε όλες τις διαστάσεις της από ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα Gov-erp. Σύμφωνα με τη διακήρυξη για το έργο «Διαχείριση των τεχνολογικών και επιχειρησιακών αναγκών του κυρίως Υποέργου (gov-ERP) και ποιοτικός έλεγχος των παραδοτέων»,¹⁴⁹ «[...] η περαιτέρω

¹⁴⁹ Προσβάσιμη στο <https://www.ktpae.gr/diagwnismoi/gov-erp-sty/>.

επέκταση και ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης του Δημοσιονομικού Συστήματος, με την υλοποίηση και λειτουργία του ΟΠΣΥΔΔ, έχει σαν βασικό στόχο να αντιμετωπίσει τις αδυναμίες της υφιστάμενης κατάστασης και να δώσει σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς αλλά και σε επίπεδο Κράτους / Κυβέρνησης νέες δυνατότητες και εργαλεία για να εκσυγχρονίσουν τη λειτουργία τους και επιτύχουν τους στόχους τους σε αντικείμενα όπως:

- Τη μετάβαση από τη λογιστική τροποποιημένης ταμειακής βάσης στη λογιστική δεδουλευμένης βάσης, σύμφωνα με το ΛΠΓΚ, στο σύνολο των οντοτήτων της Γενικής Κυβέρνησης. Αυτό αποτελεί εθνική προτεραιότητα αλλά και δέσμευση στα πλαίσια της «ενισχυμένης εποπτείας», όπως αυτή έχει συμφωνηθεί με τους θεσμούς και εν συνεχεία στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης. Η μετάβαση θα επιφέρει αλλαγές τόσο σε επίπεδο νομοθετικού πλαισίου όσο και στη δομή του ΓΛΚ και των Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών.
- Τη διαμόρφωση αληθούς και εύλογης εικόνας των εσόδων, εξόδων, περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Κράτους, οδηγώντας σε καλύτερη εικόνα των οικονομικών μεγεθών και ταχύτερη εξυπηρέτηση των πληροφοριακών αναγκών όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και θεσμών
- *Την πλήρη υποστήριξη της ομαλής μετάβασης και λειτουργίας σε σύστημα προϋπολογισμού επιδόσεων που θα υποστηρίζει και την περιβαλλοντική διάσταση του προϋπολογισμού/green budgeting, καθώς και της διαδικασίας επισκόπησης δαπανών. Στην έννοια της πλήρους υποστήριξης περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων δείκτες, στοιχεία προσωπικού κ.λπ. στοιχεία του προϋπολογισμού επιδόσεων και της επισκόπησης δαπανών.*
- Την παρουσίαση των ταμειακών διαθεσίμων της ΚΔ και των λοιπών φορέων ΓΚ με δυνατότητα κατάρτισης Ταμειακού Προγραμματισμού
- Την απλούστευση, τυποποίηση και ευθυγράμμιση διαδικασιών βάσει βέλτιστων πρακτικών και μείωση της πολυπλοκότητας των υφιστάμενων συστημάτων μέσω της δυνατότητας άντλησης πληροφορίας από μια κοινή πηγή (single source of truth)
- Την ψηφιοποίηση εργασιών και βελτιστοποίηση πλαισίου ελέγχων των εργασιών που πραγματοποιούνται με την υποστήριξη του συστήματος

- Στις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών κάθε Φορέα της Κεντρικής Διοίκησης να διαχειρίζονται τον Π/Υ τους και να λογιστικοποιούν τα μεγέθη που προκύπτουν από την εκτέλεσή του σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής του, σε ένα ενιαίο και αποδοτικό σύστημα που θα καλύπτει όλες τις λειτουργίες της αρμοδιότητάς τους σε κάθε σημείο όπου αυτές πρέπει να εκτελεστούν
- Στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης να συντάσσουν, διαχειρίζονται αποστέλλουν και παρακολουθούν με ολοκληρωμένο και αποδοτικό τρόπο τις βασικές προβλεπόμενες οικονομικές και λοιπές πληροφορίες που οφείλουν να διαβιβάζουν στην Κεντρική Διαχείριση του Προϋπολογισμού και συγκεκριμένα στο «Σύστημα Ενοποίησης Χρηματοοικονομικών Αναφορών Γενικής Κυβέρνησης»
- Σε όλους τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης να διαχειρίζονται όλες τις διαδικασίες συμβάσεων και προμηθειών που εκτελούνται μέσω των Γ.Δ.Ο.Υ., συμπληρωματικά με την υφιστάμενη λειτουργικότητα που καλύπτεται μέσω του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), σε συσχέτιση με την προσαρμογή της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων».

Περαιτέρω, στη σύμβαση για την υλοποίηση του έργου αυτού¹⁵⁰, αναφέρεται ότι το νέο σύστημα θα υποστηρίζει:

- Τη συγκέντρωση οικονομικών στοιχείων και λοιπών πληροφοριακών στοιχείων από το σύνολο των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης με σκοπό τη βελτίωση της πληροφόρησης για τη χάραξη της οικονομικής πολιτικής της χώρας, μέσω του συστήματος προϋπολογισμού επιδόσεων, της επισκόπησης δαπανών και δραστηριοτήτων, της παρακολούθησης της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού, της χρηματοοικονομικής κατάστασης καθώς και της χρηματοοικονομικής επίδοσης των φορέων, λαμβάνοντας υπόψη και όποιες άλλες εφαρμογές υπάρχουν για τον σκοπό αυτό (Μητρώο Δεσμεύσεων κ.λπ.)
- Την υποστήριξη των καθημερινών εργασιών του ΓΛΚ καθώς και των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης, κατά λόγο αρμοδιότητας, για την κατάρτιση και εκτέλεση του

¹⁵⁰ <https://cerpp.eprocurement.gov.gr/upgkimdis/unprotected/home.xhtml>.

προϋπολογισμού επιδόσεων και της περιβαλλοντικής διάστασης του προϋπολογισμού/green budgeting

-Την πλήρη υποστήριξη της ομαλής μετάβασης και λειτουργίας σε σύστημα προϋπολογισμού επιδόσεων που θα υποστηρίζει και την περιβαλλοντική διάσταση του προϋπολογισμού/green budgeting, καθώς και της διαδικασίας επισκόπησης δαπανών.

Στο πλαίσιο του έργου, η Ομάδα Έργου θα προβεί σε ανάλυση των απαιτήσεων που προκύπτουν από την υιοθέτηση του προϋπολογισμού επιδόσεων, του green budgeting και της επισκόπησης δαπανών/ εσόδων και δραστηριοτήτων με στόχο την αναγνώριση των απαιτήσεων υποστήριξης της διαδικασίας κατάρτισης, παρακολούθησης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού επιδόσεων/green budgeting και της παραγωγής των απαιτούμενων στοιχείων και αναφορών για την επισκόπηση δαπανών/εσόδων και δραστηριοτήτων. Θα καθοριστούν οι απαιτήσεις για την υποστήριξη των κύριων δεικτών επίδοσης για την παρακολούθηση οικονομικών στοιχείων και στοιχείων επίδοσης των φορέων, οι απαιτήσεις ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης του προϋπολογισμού στη διαδικασία κατάρτισης και παρακολούθησης του προϋπολογισμού, οι απαιτήσεις λειτουργικής διασύνδεσης της ταξινόμησης προγραμμάτων με τα λοιπά είδη ταξινομήσεων (λειτουργική, οικονομική, διοικητική, λοιπές ταξινομήσεις), οι αναγκαίες ρυθμίσεις που χρειάζεται να γίνουν στην εναρμόνιση των διαδικασιών Τακτικού Προϋπολογισμού (ΤΠ) και Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) των φορέων της ΚΔ για την εξυπηρέτηση των αναγκών του προϋπολογισμού επιδόσεων, οι απαιτήσεις για την εύρυθμη ολοκλήρωση του Προϋπολογισμού Επιδόσεων με αξιοποίηση των κανόνων της λογιστικής δεδουλευμένης βάσης κ.τ.λ.

Περαιτέρω, κατά το έργο, θα εξεταστούν και όλες οι αναγκαίες διαλειτουργικότητες ώστε να υποστηρίζεται τόσο το στάδιο της κατάρτισης όσο και – ιδίως – αυτό της εκτέλεσης του προϋπολογισμού επιδόσεων (ανάληψη – πληρωμή – ενταλματοποίηση, κ.λπ.). Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι ο τελικός σχεδιασμός και η υλοποίηση του συστήματος θα λάβουν υπόψη όλες τις σχετικές δράσεις των εμπλεκόμενων Φορέων, καθώς επίσης και τις αλλαγές που θα απαιτηθούν στην εκτέλεση του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων

(Performance Budgeting), την υποστήριξη της λειτουργικής ταξινόμησης και την περιβαλλοντική διάσταση του προϋπολογισμού (Green Budgeting) σε ό,τι αφορά στην πρόσθετη κωδικοποίηση/παραμετροποίηση πέραν των πληροφοριακών συστημάτων e-ΠΔΕ και Taxis που θα διαλειτουργούν με το ΟΠΣΥΔΔ.

Το ΟΠΣΥΔΔ θα συλλειτουργεί και με άλλα ΠΣ (πχ e-ΠΔΕ, ΕΣΗΔΗΣ, κ.λπ.), κατά λόγο αρμοδιότητας και θα καλύπτει τόσο τις απαιτήσεις των Φορέων της Κεντρικής Διοίκησης για τις ανάγκες κατάρτισης, εκτέλεσης και παρακολούθησης του προϋπολογισμού τους, όσο και τις ανάγκες του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο συντονίζει, εποπτεύει και ελέγχει το σύνολο του Κρατικού Προϋπολογισμού και Απολογισμού. Στο πλαίσιο αυτό θα υποστηρίζει: α) την ταξινόμηση βάσει προγραμμάτων και τη διασύνδεση της ταξινόμησης κατά πρόγραμμα με τα λοιπά είδη ταξινομήσεων, β) όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης του προϋπολογισμού green budgeting (tagging κ.λπ.), γ) τη λειτουργική ταξινόμηση και λοιπές νέες ταξινομήσεις, δ) την επισκόπηση δαπανών/εσόδων και δραστηριοτήτων και την αξιολόγηση δράσεων με την παράλληλη υποστήριξη ή τυχόν προσθήκη νέων πληροφοριών-φορμών παρακολούθησης και την αποτελεσματικότερη άντληση, οργάνωση και επεξεργασία στοιχείων και δεικτών (KPIs) που απαιτούνται για την υποστήριξη της διαδικασίας επισκόπησης δαπανών και προϋπολογισμού επιδόσεων σε όλες τις φάσεις του ετήσιου κύκλου του προϋπολογισμού. Για τον σκοπό αυτό θα χρειαστεί η υποστήριξη κύριων παραμέτρων, διαδικασιών και στοιχείων των ανωτέρω τομέων όπως ενδεικτικά: η παρακολούθηση οικονομικών και ποιοτικών στοιχείων πληροφόρησης (τετραγωνικά μέτρα κτιρίων, αριθμός οχημάτων, αριθμός προσωπικού κ.λπ.), η υποστήριξη και παρακολούθηση κύριων δεικτών επίδοσης/χρονοδιαγραμμάτων, φόρμες με στοιχεία Ετήσιου Σχεδίου Προγραμμάτων (ΕΣΠ) ανά πρόγραμμα κ.λπ. σε όλες τις φάσεις κατάρτισης, εκτέλεσης και παρακολούθησης του προϋπολογισμού.

Περαιτέρω, το σύστημα ταξινόμησης θα επιτρέπει να παράγονται χρηματοοικονομικές και δημοσιονομικές αναφορές με βάση διάφορες ταξινομήσεις (π.χ. οικονομική, λειτουργική, διοικητική, προγραμμάτων, γεωγραφική κ.λπ.), οι οποίες θα επιτρέπουν την παροχή αναλυτικότερης πληροφόρησης που θα

συμβάλλει στη διαδικασία αξιολόγησης των επιδόσεων των Φορέων καθώς και στη λήψη αποφάσεων.

Τα Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με τη μεταρρύθμιση για το Επιτελικό Κράτος

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)¹⁵¹, η αξιολόγηση των δημοσίων πολιτικών αποτελεί ένα πεδίο για το οποίο πολλές χώρες του Οργανισμού εκφράζουν ισχυρή δέσμευση. Το πεδίο αυτό αποτελεί εξίσου ένα πεδίο που παρουσιάζει σημαντικές προκλήσεις στην υλοποίησή του ώστε να εφαρμοστεί σε όλο το εύρος μιας κυβέρνησης. Μεταξύ των σημαντικότερων προκλήσεων συγκαταλέγεται η συνεκτικότητα της κυβερνητικής πολιτικής για την αξιολόγηση των πολιτικών.

Οι ισχυροί θεσμοί μπορούν να συμβάλουν στην επιτυχή ολοκλήρωση των αξιολογήσεων και στην αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών.

Στις περισσότερες χώρες, ο ρόλος και η αρμοδιότητα του στρατηγικού σχεδιασμού ασκείται, με τις κατάλληλες διαφοροποιήσεις, ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις, αφενός από τα Υπουργεία Οικονομικών και αφετέρου από κεντρικές υπηρεσίες Συντονισμού ή, όπου αυτές δεν υφίστανται, τα Υπουργεία Εσωτερικών ή Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Ως προς την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, αυτά χρησιμοποιούνται από το Υπουργείο Οικονομικών για τη βελτιστοποίηση της ποιότητας των δημοσίων δαπανών, ενώ από τις κεντρικές υπηρεσίες συντονισμού για αξιολόγηση πολιτικών και ενίσχυση της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης των πολιτών.

Αναλυτικότερα, οι κεντρικές υπηρεσίες συντονισμού, στις περισσότερες χώρες παίζουν κρίσιμο ρόλο στην εμπέδωση σε κυβερνητικό επίπεδο της κουλτούρας αξιολόγησης των πολιτικών. Τούτο διότι αυτές αποτελούν το επίπεδο στο οποίο οι διάφορες πολιτικές αξιολογούνται για να αποκτήσουν θεσμική υπόσταση. Συνήθως αυτές οι δομές βρίσκονται κοντά στο κέντρο της κυβέρνησης, ώστε η αξιολόγηση αυτή να μπορεί να τροφοδοτήσει τον κύκλο της δημόσιας πολιτικής.

¹⁵¹ ΟΟΣΑ, 2020.

Η ευθυγράμμιση του ρόλου Υπηρεσιών Συντονισμού και Υπουργείου Οικονομικών αποτελεί κατά τα ανωτέρω πρόκληση στις περισσότερες χώρες.

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του προϋπολογισμού επιδόσεων στην Ελλάδα έχει όπως προαναφέρθηκε αναγνωριστεί η ανάγκη συνεργειών με τις προβλεπόμενες από τον Νόμο για το Επιτελικό Κράτος Υπηρεσίες Συντονισμού. Για τον λόγο αυτό, οι Υπηρεσίες αυτές εκπροσωπούνται σε όλα τα στάδια της συνεργασίας των φορέων με το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε να διασφαλίζεται η συνοχή του στρατηγικού σχεδιασμού, όπως αυτός διαμορφώνεται στο πλαίσιο των σχεδίων δράσης του άρθρου 38 του Νόμου για το Επιτελικό Κράτος, με τον ετήσιο προγραμματισμό στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων, στοχεύοντας στη βέλτιστη εναρμόνιση και διασύνδεση στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των διαθέσιμων οικονομικών και ανθρώπινων πόρων για την επίτευξη του βέλτιστου αποτελέσματος.

Τα Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με τις μεταρρυθμίσεις αρμοδιότητας του ΥΨΗΔ

Ο μετασχηματισμός του ψηφιακού περιβάλλοντος της δημόσιας διοίκησης και η διαμόρφωση ενός νέου περισσότερο ευνοϊκού διοικητικού περιβάλλοντος, συνδέεται άμεσα με την απρόσκοπτη υλοποίηση της μεταρρύθμισης του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Οι μεταρρυθμίσεις του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης αναφορικά με την Απλούστευση Διαδικασιών και το Μητρώο Διαδικασιών αναμένεται να επιτρέψουν τη βέλτιστη χαρτογράφηση διαδικασιών και αρμοδιοτήτων, η οποία μέσα από τη χρήση των κατάλληλων ψηφιακών εργαλείων θα μπορέσει να υποστηρίξει τη βελτίωση της κοστολόγησης των διαφόρων Προγραμμάτων και δραστηριοτήτων και στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων. Περαιτέρω, οι μεταρρυθμίσεις αυτές αναμένεται να υποστηρίξουν και τον εντοπισμό του βέλτιστου επιπέδου ευθύνης για τη διαχείριση κάθε Προγράμματος αλλά και τυχόν αναγκαίες αναδιοργανώσεις Υπηρεσιών και δομών που ενδέχεται να βελτιστοποιήσουν τη δομή των Προγραμμάτων και Υποπρογραμμάτων του προϋπολογισμού επιδόσεων.

Τα Σημεία Επαφής (κοινοί τόποι) με άλλες μεταρρυθμίσεις στη Δημόσια Διοίκηση

Η μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού επιδόσεων αφορά τον πυρήνα της δημοσιονομικής διαχείρισης. Τούτο διότι αγγίζει τον τυπικό ενιαύσιο νόμο του προϋπολογισμού, μέσα από τον οποίο τίθεται προς έγκριση στο Κοινοβούλιο ο προγραμματισμός του Κυβερνητικού έργου για το επόμενο έτος.

Κατά συνέπεια, η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση αγγίζει το σύνολο της κυβερνητικής πολιτικής, εφόσον υιοθετείται συστημική- ολιστική προσέγγιση διοίκησης.

Πέραν της αλληλεπίδρασης με τις μεταρρυθμίσεις του Επιτελικού Κράτους και της Απλοποίησης Διαδικασιών που αναλύθηκε εκτενώς ανωτέρω, έχει καταστεί σαφής η στενή σχέση του προϋπολογισμού επιδόσεων με λοιπές περιοχές καινοτομίας, όπως η διοίκηση μέσω στόχων, η καινοτόμος διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, η αξιολόγηση δομών και στελεχών, η διάθεση ανοιχτών δεδομένων κ.λπ.

Ο προϋπολογισμός επιδόσεων υποστηρίζει και υποστηρίζεται από ανάλογες πρωτοβουλίες που στοχεύουν στη μείωση της γραφειοκρατίας και την επικέντρωση στην ποιότητα, τη διαφάνεια και την αξιοπιστία στη δημόσια διαχείριση.

2.5. Τελικά Συμπεράσματα επί των Σημείων Επαφής (Κοινών Τόπων) των τριών Μεταρρυθμίσεων

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, τα κυριότερα διαχρονικά θεσμικά εμπόδια στην εφαρμογή πολιτικών απλούστευσης στη χώρα μας, είναι τα ακόλουθα:

Έλλειψη μιας κεντρικής διοικητικής στρατηγικής απλούστευσης διαδικασιών

Έλλειψη κεντρικού συντονισμού

- Έλλειψη οργανωσιακής κουλτούρας - Αντίσταση στην αλλαγή - Δυσπιστία - Μειωμένη ανταπόκριση των εμπλεκόμενων φορέων
- Έλλειψη γνώσεων και εμπειρίας των στελεχών της ΔΔ για τις τεχνικές/εργαλεία απλούστευσης
- Απουσία μηχανισμών μέτρησης της αποτελεσματικότητας της ΔΔ, μη τήρηση και συγκριτική αξιολόγηση στατιστικών στοιχείων
- Πολυνομία, περιπλοκότητα ρυθμίσεων-κακονομία

- Ύπαρξη πολλών γραφειοκρατικών αγκυλώσεων
- Περιορισμένοι πόροι υποστήριξης των δράσεων απλούστευσης

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης δια της ΓΓΨΔΑΔ, η οποία συντονίζει την πολιτική ΕΠΔΔ, έχει συνοψίσει τους δομικούς παράγοντες μακροπρόθεσμων αλλαγών (macro forces) που επηρεάζουν τον τομέα δράσης της στα ακόλουθα σημεία:

- Ύπαρξη συνολικής και όχι κατακερματισμένης/αποσπασματικής κυβερνητικής προσέγγισης στον τομέα των απλουστεύσεων διοικητικών διαδικασιών και μείωσης της γραφειοκρατίας.
- Χάραξη πολιτικής συντονισμού του διοικητικού και ψηφιακού μετασχηματισμού από το Υπουργείο ΨΔ, ως κεντρικά υπεύθυνο φορέα υλοποίησης.
- Εκπόνηση ενιαίας επικοινωνιακής/ενημερωτικής πολιτικής στα θέματα κράτους και πολίτη/επιχείρησης.
- Υποστήριξη απλουστευτικών δράσεων από όλα τα κλιμάκια της πολιτικής και διοικητικής ιεραρχίας εντός της Δημόσιας Διοίκησης.
- Εκπαίδευση/επιμόρφωση των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης στην εφαρμογή τεχνικών και χρήση εργαλείων απλούστευσης.
- Αλλαγή οργανωσιακής κουλτούρας.
- Προτεραιοποίηση δράσεων απλούστευσης οριζόντιου χαρακτήρα ανάλογα με την αναγκαιότητα και την προστιθέμενη αξία αυτών.
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής των πολιτικών απλουστεύσεων - Τήρηση στατιστικών δεδομένων - Χρήση δεικτών απόδοσης – Μετρήσεις μείωσης του Διοικητικού βάρους- Συγκριτική αξιολόγηση.
- Βελτίωση της ποιότητας των ρυθμίσεων – Τήρηση μέσων καλής νομοθέτησης- Περιορισμός «ρυθμιστικού πληθωρισμού».
- Διαφάνεια στη δράση της δημόσιας διοίκησης.
- Για πολλές δεκαετίες, οι δράσεις απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, σχεδιάζονταν και υλοποιούνταν μεμονωμένα και συνήθως αποτελούσαν δευτερεύουσας

σημασίας στόχευση ή απόρροια της όποιας νομοθετικής ή κανονιστικής παρέμβασης, δίχως να εντάσσονται σε μια συνεκτική δημόσια πολιτική βασισμένη σε κοινές αρχές και στόχους και χρησιμοποιώντας κοινή μεθοδολογία και κοινούς κανόνες. Αποτέλεσμα της διαπίστωσης αυτής είναι, πως ακόμα και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Διοίκηση προωθούσε ρηξικέλευθες και αποτελεσματικές λύσεις ανασχεδιασμού, απλούστευσης και ψηφιοποίησης διαδικασιών, αυτές δεν απέδιδαν το μέγιστο όφελος ως προς την αλλαγή των στερεοτύπων και της αντίληψης του πολίτη για το Κράτος, τη Δημόσια Διοίκηση και τους θεσμούς. Το όποιο θετικό αποτέλεσμα είχε τομεακό ή χρονικά περιορισμένο χαρακτήρα.

Καθιερώνεται επίσης, η αντίληψη πως η Καλή Νομοθέτηση και η απλούστευση των διαδικασιών είναι συνδεδεμένες πολιτικές, παρότι η καταπολέμηση της περιττής γραφειοκρατίας δεν είναι πάντα ζήτημα νομοθεσίας. Υπό αυτήν την έννοια, με το άρθρο 45, του ν.4635/2019, θεσμοθετήθηκε το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (εφεξής ΕΠΑΔ), τόσο ως μια κεντρική, οριζόντια δημόσια πολιτική, στην οποία εντάσσονται οι προσπάθειες αναβάθμισης της ποιότητας του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, η ψηφιοποίηση και ο ανασχεδιασμός των διοικητικών διαδικασιών και η βελτίωση της πληροφόρησης των πολιτών όσο και ως ένα εργαλείο για την υλοποίηση της παραπάνω αποστολής.

- Το εγχείρημα αυτό το οποίο ξεκίνησε από το έτος 2019 έχει εξελιχθεί στην πορεία μέσα από την εμπειρία εφαρμογής του και με τελευταία τη θεσμοθέτηση του ν.4961/2022 για τις αναδυόμενες τεχνολογίες
- Πρόκειται για τη συνεκτική δημόσια πολιτική καταγραφής, τυποποίησης και αξιολόγησης των διοικητικών διαδικασιών του δημοσίου, η οποία ταυτοχρόνως προάγει, αλλά και προαπαιτεί μια πολιτική ψηφιακής διακυβέρνησης.
- Τα αποτελέσματα αυτής της πολιτικής αποσκοπείται να είναι ανοικτά προς την κοινωνία, μέσα από την πλατφόρμα της ΕΠΑΔ – diadikasies.gov.gr, με την οποία πραγματώνεται ο σκοπός δημιουργίας ενός ενιαίου πλαισίου για τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών και την υποστήριξη της

οικονομικής ανάπτυξης, χωρίς περιττά διοικητικά βάρη, χωρίς περιττή γραφειοκρατία.

- Η υλοποίηση βασίζεται σε τρεις αλληλένδετους πυλώνες, σε πλήρη αλληλεπίδραση μεταξύ τους, καθώς όλες οι σύγχρονες δημόσιες πολιτικές, πρέπει να έχουν το στοιχείο της καταγραφής, της υλοποίησης και της ανατροφοδότησης, μέσω δεδομένων.

Συνοψίζοντας επί των ανωτέρω διαλαμβανομένων:

- Ο πρώτος πυλώνας είναι το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών «Μίτος».

Ο Μίτος είναι το εθνικό αποθετήριο, όπου καταγράφονται και συγκεντρώνονται όλες οι διαδικασίες του Κράτους, φυσικές ή ψηφιακές. Δεν είναι απλά μια πλατφόρμα. Είναι κατά βάση ένα θεσμικό εργαλείο, που βοηθάει τον πολίτη να βγει από τον λαβύρινθο της γραφειοκρατίας, φιλοδοξώντας να αποτελέσει τη θεσμική μνήμη του τρόπου λειτουργίας του Κράτους, αλλά και να διασφαλίσει τη συνέχεια και τη βιωσιμότητα των πολιτικών διοικητικής μεταρρύθμισης σε μεσο-μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

- Ο δεύτερος πυλώνας είναι το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ).

Το ΕΠΑΔ συγκεντρώνει όλες τις απλουστευτικές δράσεις διοικητικών διαδικασιών, από διαφορετικούς τομείς πολιτικής, οι οποίες υλοποιούνται στη βάση μιας κοινής μεθοδολογίας απλούστευσης και ανασχεδιασμού, είτε με διοικητικά είτε με τεχνολογικά εργαλεία. Για την ομοιογενή προσέγγιση της απλούστευσης η Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης & Απλούστευσης Διαδικασιών έχει εκδώσει Οδηγό Απλουστεύσεων με τις βασικές αρχές και τα εργαλεία απλούστευσης.

- Ο Τρίτος πυλώνας είναι το Παρατηρητήριο για τη Γραφειοκρατία.

Το Παρατηρητήριο αποτελεί έναν μηχανισμό που εφαρμόζει εργαλεία και μεθοδολογίες αξιολόγησης και μέτρησης διοικητικών βαρών, ώστε να διαμορφωθεί και στην Ελλάδα ένας επίσημος δείκτης Γραφειοκρατίας, που θα συμβάλει στην περαιτέρω αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και στην αξιοπιστία της Χώρας μας σε ξένες επενδύσεις.

Η ανωτέρω δημόσια πολιτική έχει έναν διπλό σκοπό:

- Να υπάρχει μια συνεχής ροή δράσεων για την απλούστευση των διαδικασιών και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Κράτους προς πολίτες και επιχειρήσεις,
- Να δημιουργηθεί μια ενιαία ταυτότητα για όλες τις δράσεις που υλοποιούν όλες οι υπηρεσίες του Κράτους για την απλούστευση των διαδικασιών, προκειμένου να αλλάξουμε ριζικά και τις αντιλήψεις των πολιτών για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών από το Δημόσιο.

Ο νόμος για το Επιτελικό Κράτος (ν.4622/2019), αφορά στον προγραμματισμό συντονισμό, παρακολούθηση και αξιολόγηση του κυβερνητικού έργου διαθέτει, στην παρούσα φάση, τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Νομικό πλαίσιο που εξελίσσεται και προσαρμόζεται στις ανάγκες
- Πρακτική εφαρμογή σε σημαντικό βαθμό, γεγονός που οδηγεί στη συσσώρευση εμπειρίας η οποία αξιοποιείται στην ταχεία λήψη αποφάσεων με σκοπό τη βελτίωση και συμπλήρωση του θεσμικού πλαισίου, όταν και εφόσον απαιτείται
- «Ιδιοκτησία» και διακυβέρνηση τόσο σε διοικητικό όσο και πολιτικό επίπεδο, κυρίως από την κεντρική δομή της Προεδρίας της Κυβέρνησης και τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού
- Συνεργασία και υιοθέτηση των αρχών της μεταρρύθμισης από τις πολιτικές και διοικητικές ηγεσίες και δομές των Υπουργείων
- Σχετικά ικανοποιητική στελέχωση δομών τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά, **με περιθώρια βελτίωσης**
- Συμβολή στην αλλαγή της κουλτούρας των υπηρεσιών των Υπουργείων με επικέντρωση στην κατάρτιση και αποτύπωση έργων και προγραμμάτων με αρχή, μέση και τέλος, χρονοπρογραμματισμό και ορόσημα των οποίων η υλοποίηση παρακολουθείται με τη μέτρηση ποσοτικοποιημένων δεικτών, **με σαφή περιθώρια βελτίωσης.**
- Προσανατολισμός στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της υλοποίησης δημόσιων πολιτικών με έμφαση στη “συνεχή” (on going) αξιολόγηση.

Επιπρόσθετα, η σημερινή στρατηγική της Ελλάδας στον τομέα του προϋπολογισμού επιδόσεων συνίσταται στην ανάπτυξη ενός προϋπολογισμού βάσει επίδοσης από άποψη παρουσίασης (*“presentational performance budgeting”*)¹⁵² που ολοκληρώθηκε το 2022 και αφορά στην παρουσίαση των προγραμμάτων των Υπουργείων συνοδευτικά με τον Κρατικό Προϋπολογισμό, με πληροφορίες για τους επιμέρους στόχους πολιτικής και τους στόχους απόδοσης, και εν συνεχεία την υιοθέτηση, όταν διαμορφωθούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις, του προϋπολογισμού βάσει των πληροφοριών απόδοσης (*“performance informed budgeting”*), με βάση τον οποίο μεταξύ άλλων, η ταξινόμηση βάσει προγραμμάτων θα αποτελεί και επίπεδο ψήφισης του προϋπολογισμού.

Τα βήματα που έχουν γίνει, έχουν αξιολογηθεί θετικά, τόσο εσωτερικά από ανεξάρτητους φορείς, όπως το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, όσο και εξωτερικά από διεθνείς οργανισμούς, όπως ο ΟΟΣΑ.

Η αντιμετώπιση των σημερινών και των συνεχώς αναδυόμενων οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών, ενεργειακών και γεωστρατηγικών προκλήσεων, απαιτεί νέες καινοτόμες προσεγγίσεις και πρακτικές μέσω μιας πολυμερούς συνεργασίας και συγκλίσεων δημοσίων πολιτικών. Η καινοτομία και οι συνεργασίες, αξιοποιώντας την πολιτική της ψηφιακής διακυβέρνησης διαδραματίζουν τον πλέον κομβικό ρόλο σε όλους σχεδόν τους τομείς της δημόσιας διοίκησης και στην καθημερινή ζωή των πολιτών.

Η καινοτομία, αν και μέχρι την προηγούμενη δεκαετία, εθεωρείτο μία συγκεχυμένη και αδιαμόρφωτη έννοια για να ποσοτικοποιηθεί, μετρηθεί και εξηγηθεί, παρόλα αυτά όμως, η χάραξη των σύγχρονων δημοσίων πολιτικών επικεντρώνεται, σε πολύ σημαντικό βαθμό, σε ό,τι είναι ευκολότερο και αποτελεσματικότερο να μετρηθεί και να εξηγηθεί.

Ειδικότερα, πριν επτά έτη, μετά το Blue Sky Forum του ΟΟΣΑ, το 2016, στη Γάνδη του Βελγίου, ανοίγει ένα κεφάλαιο με θέμα τη χρήση στατιστικών δεδομένων

¹⁵² Βλ. Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής & Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης, Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων, Μάρτιος 2019, σελ.69.

καινοτομίας, την κατασκευή δεικτών και τη διεξαγωγή ανάλυσης και αξιολόγησης αποτελεσμάτων που καλούνται να δρομολογήσουν οι φορείς δημοσίων πολιτικών.

Όπως επισημάνθηκε, στο εν λόγω forum της Γάνδης, η καλύτερη μέτρηση της καινοτομίας και των επιπτώσεών της στην οικονομική ανάπτυξη, τη βιωσιμότητα και τη συμπεριληπτικότητα, είναι ο κρίσιμος κόμβος-μοχλός για καλύτερες και ποιοτικότερες συγκλίνουσες δημόσιες πολιτικές στην ψηφιακή εποχή. Πρόκειται στην ουσία, για συλλογικές στοχευμένες συμμετοχές και συγκλίσεις-σημεία επαφής, για τις οποίες είναι αρμόδια να τις κατευθύνει η εκάστοτε κυβερνητική μηχανή και με αυτόν τον τρόπο θα δύναται να προλαμβάνει ανεπιθύμητες αστοχίες και δυσλειτουργίες και να διαχειρίζεται κινδύνους και κρίσεις.

Ωστόσο, για την ενδυνάμωση και την πρόοδο των ανωτέρω συγκλινουσών-σημείων επαφής δημοσίων πολιτικών μεταρρύθμισης, οι αρμόδιοι δημόσιοι φορείς, οι οποίοι θα συνεχίσουν να εμπλέκονται με τις προαναφερόμενες τρεις μεταρρυθμίσεις, υποχρεούνται να εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον και κυρίως να εφαρμόζουν την αρχή της χρηστής διοίκησης¹⁵³ σε ένα εξαιρετικά πολύπλοκο, μετασχηματιστικό και δυναμικό περιβάλλον, τόσο σε εθνική όσο και σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

¹⁵³ Για την αρχή της χρηστής διοίκησης ως κορυφαία αρχή του σύγχρονου διοικητικού δικαίου και της δικαιοκρατικής δημόσιας διοίκησης βλ. Β. Τζέμος, Εφαρμοσμένο Διοικητικό Δίκαιο και αρχές Δικαίου και Μάνατζμεντ, ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ 2021 (www.publiclawjournal.com), σ. 1επ. (14επ.), Β. Τζέμος, Α. Αναστασίου, Έλεγχος Διοικητικής Δράσης, 2021, σ. 17επ. Εγχειρίδιο ΕΣΔΔΑ στο ομώνυμο μάθημα προσβάσιμο σε: https://eclass.ekdd.gr/esdda/modules/document/file.php/KZ_AEID_DEY112 Εγχειρίδιο μαθήματος - ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ.pdf

3. Προσδιορισμός Μεθοδολογίας για τη Διεξαγωγή της Έρευνας Πεδίου

1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Αντικείμενο είναι η διεξαγωγή έρευνας πεδίου για τη συλλογή δεδομένων στην Ελλάδα στο πλαίσιο του έργου «**Εντοπισμός των Εκπαιδευτικών Αναγκών για την Εφαρμογή Οριζόντιου Χαρακτήρα Διοικητικών Μεταρρυθμίσεων**».

Αντικείμενό της είναι η εξέταση της υφιστάμενης κατάστασης καθώς και των δυνατοτήτων και αδυναμιών που υπάρχουν στα στελέχη των υπουργείων τα οποία απασχολούνται με την εφαρμογή των τριών μεταρρυθμίσεων:

- **Η μεταρρύθμιση στο σύστημα προϋπολογισμού**
- **Η εφαρμογή του νόμου για το «Επιτελικό Κράτος» (Ν.4622/2019).**
- **Το Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών και το Μητρώο των Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.**
Το εργαλείο που θα χρησιμοποιηθεί για τη συλλογή των δεδομένων είναι το ερωτηματολόγιο. Τα ερωτηματολόγια που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να περιλαμβάνουν ερωτήσεις σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση που αφορά την οργάνωση, τις διαδικασίες, τα προβλήματα και τις αδυναμίες που παρατηρούνται στη διοίκηση. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχουν ερωτήσεις σχετικά με την εφαρμογή των νόμων και των μεταρρυθμίσεων με σκοπό την αξιολόγηση της κατανόησης και της ανάληψης δράσης από τα στελέχη της διοίκησης σχετικά με τους στόχους, τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες των νέων νόμων και μεταρρυθμίσεων. Τέλος, θα πρέπει να υπάρχουν ερωτήσεις σχετικά με τις δυνατότητες και αδυναμίες των στελεχών της διοίκησης για να γίνει αξιολόγηση των δεξιοτήτων, των γνώσεων και των προσόντων των στελεχών της διοίκησης σε σχέση με την εφαρμογή των νέων νόμων και μεταρρυθμίσεων.

Τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων είναι αρχικά η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης κάτι που θα προσφέρει κατανόηση της παρούσας κατάστασης στην διοίκηση. Το επόμενο αποτέλεσμα είναι ο προσδιορισμός των προκλήσεων, των αδυναμιών, των εμποδίων και των προβλημάτων που υπάρχουν στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και των νέων διαδικασιών. Τέλος, ένα ακόμα επιδιωκόμενο αποτέλεσμα είναι η δυνατότητα ανίχνευσης των ικανοτήτων, των

δεξιοτήτων και των αναγκών για εκπαίδευση των στελεχών της διοίκησης για την αποτελεσματική εφαρμογή των νέων μέτρων και μεταρρυθμίσεων.

II. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα θα διεξαχθεί με τη μέθοδο της τυχαίας δειγματοληψίας στο ανθρώπινο δυναμικό που περιλαμβάνεται στα μητρώα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Η τυχαία δειγματοληψία είναι ένας τρόπος να εξασφαλίσουμε ότι οι συμμετέχοντες στην έρευνα αντιπροσωπεύουν τον συνολικό πληθυσμό που μας ενδιαφέρει να μελετήσουμε. Επιλέγοντας τυχαία ένα δείγμα από τον πληθυσμό, εξασφαλίζουμε ότι τα αποτελέσματα από το δείγμα μπορούν να γενικευτούν στον συνολικό πληθυσμό.

Η έρευνα θα διεξαχθεί με την μέθοδο των ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων. Η χρήση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου έχει αρκετά πλεονεκτήματα σε σύγκριση με την παραδοσιακή μέθοδο συλλογής δεδομένων με χειρόγραφα ερωτηματολόγια. Αρχικά, η αποστολή ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας ή η ανάρτηση του σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες επιτρέπει την εύκολη και γρήγορη συλλογή δεδομένων από τους συμμετέχοντες. Αυτό εξοικονομεί χρόνο και πόρους σε σύγκριση με την αποστολή και την επεξεργασία χειρόγραφων ερωτηματολογίων. Η χρήση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου κάνει εφικτή την εφαρμογή αυτοματοποιημένων ελέγχων για την ακρίβεια και τη συνέπεια των απαντήσεων. Η χρήση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου επιτρέπει την προσαρμογή και την επεξεργασία του ερωτηματολογίου με ευκολία. Μπορούν να προστεθούν, να τροποποιηθούν ή να αφαιρεθούν ερωτήσεις ανάλογα με τις απαιτήσεις, χωρίς να χρειαστεί εκτύπωση νέων ερωτηματολογίων. Τέλος, η χρήση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου επιτρέπει την αυτοματοποίηση και την εύκολη επεξεργασία των δεδομένων. Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων καταγράφονται αυτόματα σε μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων, επιτρέποντας την εύκολη και γρήγορη ανάλυση τους.

Στόχος της έρευνας είναι η χαρτογράφηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εφαρμογή των εν λόγω μεταρρυθμίσεων σε κάθε υπουργείο και ειδικότερα οι στόχοι της έρευνας είναι:

- α. να προσδιορίσει εκπαιδευτικές ανάγκες των ηγετικών στελεχών που θα επιφορτισθούν με τον συντονισμό των μεταρρυθμίσεων.
- β. να προσδιορίσει εκπαιδευτικές ανάγκες για το σύνολο του εμπλεκόμενου προσωπικού με βάση τα προφίλ, τις θέσεις τους και τα αντικείμενα εργασίας τους, προσδίδοντας μια άρτια, επιστημονική τεκμηρίωση για το σχεδιασμό σειράς στοχευμένων, τόσο σε περιεχόμενο όσο και σε ομάδες καταρτιζόμενων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.
- γ. να προσδιορίσει τις εκπαιδευτικές ανάγκες των εκπαιδευτών του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης σε πεδία για τα οποία δεν υπάρχει επαρκής εμπειρία εφαρμογής όπως η σύνταξη εκθέσεων επιπτώσεων της νομοθεσίας, η διενέργεια αποτίμησης της εφαρμογής των ρυθμίσεων και διαφόρων τύπων αξιολόγησης πολιτικών και προγραμμάτων, η απλούστευση διαδικασιών κ.ά. τα οποία προβλέπονται από το ρυθμιστικό πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων στις οποίες εστιάζει η έρευνα.

III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ

A. Πληθυσμός – δειγματοληψία

Εργαλείο Έρευνας:

Θα δημιουργηθούν 2 Ερωτηματολόγια:

- Το Ερωτηματολόγιο 1 θα περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικά με τις Μεταρρυθμίσεις:
 - Η εφαρμογή του νόμου για το «Επιτελικό Κράτος» (Ν.4622/2019).
 - Το Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών και το Μητρώο των Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.
- Το Ερωτηματολόγιο 2 θα περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικά τη μεταρρύθμιση στο σύστημα προϋπολογισμού.

Ο λόγος επιλογής κοινού ερωτηματολογίου για την εφαρμογή του νόμου για το «Επιτελικό Κράτος» (Ν.4622/2019) και το Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών και το Μητρώο των Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης είναι η κοινή βάση που έχουν όσον τα είδη αποφάσεων που πραγματεύονται αλλά και το προσωπικό του δημοσίου που εμπλέκεται σε αυτά. Αντίθετα, το ερωτηματολόγιο για τη μεταρρύθμιση στο σύστημα προϋπολογισμού αναφέρεται σε μια εντελώς ξεχωριστή ομάδα αποφάσεων διακριτή από τις άλλες δυο που συμπεριλαμβάνονται στο πρώτο ερωτηματολόγιο. Επιπρόσθετα, το εμπλεκόμενο προσωπικό του

δημοσίου για το ερωτηματολόγιο 2 αναφέρεται σε μια πολύ συγκεκριμένη ομάδα στελεχών.

Μέθοδος συλλογής δεδομένων: Ηλεκτρονικά (Διαδικτυακά) Ερωτηματολόγια.

Πληθυσμός : Ο γενικός πληθυσμός θα αφορά το ανθρώπινο δυναμικό των δημοσίων υπαλλήλων που περιλαμβάνονται στα μητρώα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Η εξειδίκευση του πληθυσμού αυτού ανά ερωτηματολόγιο θα είναι η ακόλουθη:

Για το ερωτηματολόγιο 1 ο πληθυσμός θα αφορά:

1. Μόνο πολιτικό προσωπικό (όχι στρατιωτικό)
2. Μόνο το προσωπικό των κεντρικών υπηρεσιών των Υπουργείων (βλέπε ψηφιακά οργανογράμματα), με ένδειξη του επιπέδου ευθύνης.
3. Από κάθε Υπουργείο τουλάχιστον:
 - a. τον Υπηρεσιακό Γραμματέα
 - b. το σύνολο των Προϊσταμένων των Γενικών Διευθύνσεων
 - c. την Υπηρεσία Συντονισμού
 - d. μία Γενική Διεύθυνση (το σύνολο των στελεχών της).

Για το ερωτηματολόγιο 2 ο πληθυσμός θα αφορά:

- α) Στελέχη όλων των βαθμίδων που υπηρετούν στις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών Υπουργείων και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.
- β) Στελέχη όλων των βαθμίδων που υπηρετούν στις Υπηρεσίες Συντονισμού των Υπουργείων.

Σχεδιαζόμενο μέγεθος δείγματος: Το μέγεθος δείγματος στην απλή τυχαία δειγματοληψία δίνεται από τον τύπο:

$$n = \frac{Z^2 pq}{E^2},$$

όπου n είναι το μέγεθος του δείγματος, E το επιθυμητό μέγιστο σφάλμα, p το εκτιμώμενο ποσοστό του χαρακτηριστικού που μας ενδιαφέρει στον πληθυσμό, $q=1-p$ και Z το επιθυμητό επίπεδο εμπιστοσύνης. Στην περίπτωση που μας ενδιαφέρει το ποσοστό των εργαζομένων που επιθυμούν επιμόρφωση μπορούμε να συμπεράνουμε ότι είναι ίσο με 90% δηλαδή 0.9, το $E=0.05$ και το $Z=1.96$ που αντιστοιχεί σε 95% σιγουριά. Αν αντικαταστήσουμε τις τιμές αυτές στον τύπο θα διαπιστώσουμε ότι το μέγεθος δείγματος είναι ίσο με 139. Το μέγεθος δείγματος αυτό θα χρησιμοποιηθεί σε κάθε ένα από τα 2 ερωτηματολόγια. Η δειγματοληψία αυτή εξασφαλίζει ότι κάθε μέλος του πληθυσμού που διερευνάται έχει γνωστή πιθανότητα μεγαλύτερη του μηδενός για να συμπεριληφθεί στην έρευνα.

Για να ελεγχθεί η αξιοπιστία της εσωτερικής συνοχής του εργαλείου της μέτρησης θα χρησιμοποιηθεί το α του Cronbach. . Το α του Cronbach υπολογίζεται από τον τύπο:

$$\alpha = K * R / (1 + (K-1)*R),$$

όπου K ο αριθμός των μεταβλητών που απαρτίζουν μία μεταβλητή που προκύπτει από πολυδιάστατη έννοια και R ο μέσος συντελεστής συσχέτισης. Ένας δεύτερος έλεγχος που θα χρησιμοποιηθεί είναι η αξιοπιστία ελέγχου - επανελέγχου, κατά την οποία γίνεται διανομή του ερωτηματολογίου δύο φορές στους ίδιους ερωτώμενους σε σύντομο χρονικό διάστημα. Αν υπάρχουν υψηλές, θετικές συσχετίσεις στις απαντήσεις για τις ίδιες ερωτήσεις, τότε υπάρχει υψηλός βαθμός αξιοπιστίας.

Ένα επιπλέον χαρακτηριστικό που θέλουμε να ελεγχθεί είναι η εγκυρότητα. Η εγκυρότητα προϋποθέτει την αξιοπιστία. Οι πιο συνηθισμένες μέθοδοι ελέγχου εγκυρότητας περιλαμβάνουν την εκτίμηση της περιεχόμενης εγκυρότητας, την αξιολόγηση της κριτικής εγκυρότητας και την ανάλυση της στατιστικής εγκυρότητας. Για την εκτίμηση της περιεχόμενης εγκυρότητας εξετάζεται αν οι ερωτήσεις είναι σχετικές με το θέμα της έρευνας, αν καλύπτουν όλες τις αναγκαίες πτυχές του θέματος και αν είναι σαφείς και κατανοητές. Για την κριτική εγκυρότητα αξιολογείται η εγκυρότητα του ερωτηματολογίου με βάση την άποψη των ειδικών για την ακρίβεια, την σαφήνεια και την επαρκή κάλυψη. Για τη στατιστική εγκυρότητα γίνεται ανάλυση των απαντήσεων των ερωτώμενων με χρήση

στατιστικών μεθόδων όπως το alpha του Cronbach. Θα χρησιμοποιηθούν όλες οι παραπάνω αναφερόμενες μέθοδοι.

B. Πιλοτική Έρευνα-Διεξαγωγή Έρευνας

Πριν την διεξαγωγή της κύριας έρευνας θα πρέπει να γίνει η πιλοτική έρευνα που είναι μια μικρής κλίμακας εκδοχή της κύριας έρευνας. Σκοπός της είναι να δοκιμαστεί το εργαλείο έρευνας, οι διαδικασίες και η μεθοδολογία της έρευνας για να εντοπιστούν τυχόν πιθανά ζητήματα, όπως συγκεχυμένες ή ασαφείς ερωτήσεις, υλικοτεχνικές προκλήσεις ή προβλήματα με τη διαδικασία συλλογής δεδομένων.

Κατά τη διάρκεια της πιλοτικής έρευνας, θα επιλεγεί ένα μικρό δείγμα ερωτώμενων το οποίο καλείται να συμμετάσχει στην έρευνα. Οι ερωτήσεις και οι οδηγίες της έρευνας χορηγούνται σε αυτή την ομάδα και οι απαντήσεις τους εξετάζονται και αναλύονται προσεκτικά. Η πιλοτική έρευνα βοηθά τους ερευνητές να αξιολογήσουν τη σαφήνεια, τη συνάφεια και την αποτελεσματικότητα των ερωτήσεων, καθώς και τη συνολική δομή της έρευνας. Επιτρέπει τον εντοπισμό πιθανών τομέων προς βελτίωση, όπως η ανάγκη αναδιατύπωσης ή αναδιάταξης των ερωτήσεων, αποσαφήνισης των οδηγιών ή τροποποίησης της ροής της έρευνας. Επιπλέον, η πιλοτική έρευνα παρέχει την ευκαιρία να δοκιμαστεί η σκοπιμότητα των μεθόδων συλλογής δεδομένων, όπως οι διαδικτυακές έρευνες ή οι προσωπικές συνεντεύξεις, και να εντοπιστούν τυχόν υλικοτεχνικές προκλήσεις.

Οι γνώσεις που αποκομίζονται από την πιλοτική έρευνα χρησιμοποιούνται για την τελειοποίηση και τη βελτίωση του εργαλείου και της μεθοδολογίας της έρευνας πριν από την κύρια φάση συλλογής δεδομένων. Με τη διεξαγωγή πιλοτικής έρευνας, οι ερευνητές μπορούν να αυξήσουν την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των δεδομένων που συλλέγονται στην κύρια έρευνα. Βοηθά να διασφαλιστεί ότι το εργαλείο της έρευνας καταγράφει με ακρίβεια τις επιδιωκόμενες πληροφορίες, ότι οι ερωτώμενοι κατανοούν και ερμηνεύουν σωστά τις ερωτήσεις και ότι η διαδικασία συλλογής δεδομένων είναι αποτελεσματική και εφικτή. Συνολικά, η πιλοτική έρευνα είναι ένα ουσιαστικό βήμα στην ερευνητική διαδικασία, επιτρέποντας στους ερευνητές να τελειοποιήσουν το εργαλείο και τη μεθοδολογία της έρευνάς τους, οδηγώντας

τελικά σε υψηλότερης ποιότητας δεδομένα και πιο ουσιαστικά αποτελέσματα της έρευνας.

Στη συνέχεια αφού διορθωθούν τυχόν αστοχίες που θα έχουν εντοπιστεί από την πιλοτική έρευνα θα πραγματοποιηθεί η κυρίως έρευνα στο επιλεγμένο δείγμα ερωτώμενων.

Γ. Εκθέσεις παρακολούθησης και προόδου

Κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας θα πρέπει να γίνεται παρακολούθηση του ρυθμού συμπλήρωσης ερωτηματολογίων. Σε περίπτωση που απαιτείται θα πρέπει να υπάρχουν παρεμβάσεις ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων. Κατά το χρονικό διάστημα συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων θα πρέπει να καταγράφονται και να διαβιβάζονται οι απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο υποβολής των δύο ερωτηματολογίων σε εβδομαδιαία βάση παρέχοντας αναλυτικές πληροφορίες.

Οι εκθέσεις παρακολούθησης και προόδου θα περιλαμβάνουν επιπλέον, την περιγραφή του μεγέθους και των χαρακτηριστικών του δείγματος που έχει εξεταστεί ή που συμμετέχει στην έρευνα έως το χρονικό σημείο της κάθε έκθεσης, τα ποσοστά απόκρισης δηλαδή το ποσοστό των ανθρώπων που έλαβαν μέρος στην έρευνα και απάντησαν στο ερωτηματολόγιο και το χρονικό πλαίσιο δηλαδή πληροφορίες σχετικά με την περίοδο που αναφέρεται η έκθεση.

Δ. Επανελέγχοι ποιότητας (quality control back-checks)

Κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας και μετά το τέλος αυτής (αλλά πριν την επεξεργασία των δεδομένων) θα πρέπει να γίνουν επανελέγχοι ποιότητας οι οποίοι διασφαλίζουν την ακρίβεια και την αξιοπιστία των συλλεχθέντων δεδομένων. Οι επαναληπτικοί έλεγχοι περιλαμβάνουν την εκ νέου επικοινωνία με ένα υποσύνολο των ατόμων που απάντησαν το ερωτηματολόγιο για την επαλήθευση της συνέπειας

και της εγκυρότητας των παρεχόμενων πληροφοριών. Η διαδικασία αυτή χρησιμεύει ως μέτρο ποιοτικού ελέγχου για τον εντοπισμό πιθανών σφαλμάτων, προκαταλήψεων ή παρανοήσεων που μπορεί να συνέβησαν κατά τη φάση της συλλογής δεδομένων.

Θα γίνει τυχαία επιλογή του 5% των ατόμων που απάντησαν το ερωτηματολόγιο οι οποίοι θα ερωτηθούν τηλεφωνικά για να απαντήσουν τις ίδιες ή παρόμοιες ερωτήσεις της έρευνας. Συγκρίνοντας τις αρχικές απαντήσεις με τις απαντήσεις της επαναληπτικής συνέντευξης, οι ερευνητές μπορούν να αξιολογήσουν το επίπεδο συμφωνίας και να εντοπίσουν τυχόν αποκλίσεις ή ασυνέπειες. Αυτός ο εκ των υστέρων έλεγχος βοηθά στον εντοπισμό και τη διόρθωση τυχόν λαθών, ασυνεπειών ή δόλιων απαντήσεων που μπορεί να έχουν προκύψει, βελτιώνοντας έτσι τη συνολική ποιότητα των δεδομένων και την αξιοπιστία των ευρημάτων της έρευνας. Τελικός σκοπός είναι με την εφαρμογή των εκ των υστέρων ελέγχων, να ενισχυθούν η εμπιστοσύνη στα δεδομένα και να διασφαλιστεί ότι τα συμπεράσματα που εξάγονται από την έρευνα είναι αξιόπιστα και αντιπροσωπευτικά του πληθυσμού-στόχου.

E. Συλλογή και Ανάλυση των Δεδομένων

Μετά την ολοκλήρωση της πιλοτικής έρευνας και των τυχόν βελτιώσεων που θα απαιτηθούν θα ξεκινήσει η κυρίως συλλογή των δεδομένων. Στη φάση της συλλογής δεδομένων, οι ερευνητές θα χρησιμοποιήσουν το διαδίκτυο και την υποδομή του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για να αποστείλουν το ερωτηματολόγιο. Παράλληλα, θα πρέπει να διασφαλιστεί η ακεραιότητα των δεδομένων με τον κατάλληλο σχεδιασμό του τρόπου αποθήκευσης τους.

Μόλις ολοκληρωθεί η συλλογή δεδομένων, θα αρχίσει η φάση της ανάλυσης. Αυτή θα περιλαμβάνει την οργάνωση, τον καθαρισμό και την κωδικοποίηση των συλλεχθέντων δεδομένων για την προετοιμασία τους προς ανάλυση. Οι ερευνητές θα χρησιμοποιήσουν το στατιστικό λογισμικό SPSS για την ανάλυση των δεδομένων, εφαρμόζοντας τις κατάλληλες στατιστικές τεχνικές και μεθόδους για την αποκάλυψη μοτίβων, σχέσεων και τάσεων στο σύνολο των δεδομένων. Θα χρησιμοποιηθούν περιγραφικά στατιστικά μέτρα για τη σύνοψη των δεδομένων και την παροχή μιας

ολοκληρωμένης επισκόπησης. Επιπλέον, οι ερευνητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν μεθοδολογίες επαγωγικής στατιστικής, για να εξάγουν συμπεράσματα και να κάνουν γενικεύσεις σχετικά με τον πληθυσμό-στόχο με βάση τα δεδομένα του δείγματος. Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι οι μεθοδολογίες θα είναι κατά κύριο λόγο αυτές που αναφέρονται σε ερωτήσεις με κατηγορικά δεδομένα δεδομένου ότι οι ερωτήσεις στα ερωτηματολόγια είναι κλειστού τύπου, για παράδειγμα ραβδογράμματα, πίνακες συχνοτήτων, έλεγχοι χ^2 κτλ.

ΣΤ. Συγγραφή έκθεσης αποτελεσμάτων

Οι ερευνητές θα πρέπει να συγγράψουν έκθεση που θα περιλαμβάνει όλα τα στάδια υλοποίησης της έρευνας, δηλαδή σχεδιασμός, μεθοδολογία, πιλοτική έρευνα, έλεγχοι, συλλογή δεδομένων, προετοιμασία-καθαρισμός δεδομένων, ανάλυση δεδομένων και συγγραφή αποτελεσμάτων. Τα αποτελέσματα πρέπει να συγγραφούν λαμβάνοντας υπόψη τυχόν περιορισμούς. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης θα πρέπει να παρουσιαστούν με σαφή τρόπο, μέσω πινάκων, διαγραμμάτων ή γραφικών παραστάσεων, ώστε να επικοινωνηθούν αποτελεσματικά τα βασικά ευρήματα στους ενδιαφερόμενους και στο κοινό στο οποίο απευθύνεται η έρευνα. Η έκθεση των αποτελεσμάτων θα πρέπει να οδηγεί σε εξαγωγή πολύτιμων πληροφοριών από τα δεδομένα της έρευνας, επιτρέποντας στους ερευνητές να απαντήσουν στα ερευνητικά ερωτήματα και να παράσχουν τεκμηριωμένα συμπεράσματα.

4. Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης και Παραδοτέα Έρευνας

A. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της έρευνας

Ο συνολικός χρόνος για την προετοιμασία, πιλοτική έρευνα, συλλογή δεδομένων, ανάλυση δεδομένων και συγγραφή έκθεσης αποτελεσμάτων θα πρέπει να είναι τρεις μήνες (Ιούλιος 2023-Σεπτέμβριος 2023). Το διάστημα αυτό θα αξιοποιηθεί με τον ακόλουθο τρόπο:

Δημιουργία ερωτηματολογίων και ανάρτηση διαδικτυακής τους έκδοσης: 2 εβδομάδες.

Πιλοτική Έρευνα και αποτίμηση της: 1 εβδομάδα

Κύρια Έρευνα: 3 εβδομάδες

Επανελέγχοι ποιότητας: 1 εβδομάδα

Συλλογή και Ανάλυση των Δεδομένων: 3 εβδομάδες

Συγγραφή έκθεσης αποτελεσμάτων: 2 εβδομάδες

B. Παραδοτέα Έρευνας

Παραδοτέα της έρευνας αποτελούν:

- το αρχείο των δεδομένων που θα συλλεχθούν από την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων.
- η επεξεργασία ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων και δεδομένων που θα συλλεγούν.
- η εξαγωγή συμπερασμάτων με βάση την ανάλυση όλων των ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων που θα συλλεγούν. Θα συμπεριληφθεί και τυχόν εντοπισμός καινοτομικών στοιχείων και καλών παραδειγμάτων στην εφαρμογή των εν λόγω μεταρρυθμίσεων από συγκεκριμένες δομές.

Η έρευνα θα ήταν επιθυμητό να περιλαμβάνει:

- τη σύνταξη και τεκμηρίωση προτάσεων σχετικά με τις ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στα πεδία των γνώσεων, δεξιοτήτων, κουλτούρας, μεθόδων εργασίας καθώς και δεδομένων και στοιχείων τα οποία χρειάζεται η Διοίκηση κατά την εφαρμογή των τριών μεταρρυθμίσεων.
- τον προσδιορισμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αντιστοίχιση με τις προαναφερόμενες εκπαιδευτικές ανάγκες.
- την περιγραφή του κενού που ενδεχομένως θα έχει αναδειχθεί μεταξύ της υφιστάμενης κατάστασης και των επιθυμητών μέσων, λειτουργιών και διοικητικής ικανότητας για την πλήρη εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων.
- την επισήμανση καινοτόμων στοιχείων, που εντοπίστηκαν, κατά την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και την υποβολή προτάσεων για το πώς μπορούν να αξιοποιηθούν ως καλές πρακτικές και να συνδεθούν με την επιμόρφωση του προσωπικού.

Παράρτημα

Ερωτηματολόγιο για την Απλούστευση των Διαδικασιών και το Επιτελικό Κράτος

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος της έρευνας πεδίου για τη συλλογή δεδομένων στην Ελλάδα στο πλαίσιο του έργου **«Εντοπισμός των Εκπαιδευτικών Αναγκών για την Εφαρμογή Οριζόντιου Χαρακτήρα Διοικητικών Μεταρρυθμίσεων»**.

Αντικείμενό της είναι η εξέταση της υφιστάμενης κατάστασης (οργανικές μονάδες, μέθοδοι εργασίας και μέσα, άντληση στοιχείων και πληροφοριών κ.ά.) καθώς και των δυνατοτήτων και αδυναμιών που υπάρχουν στα στελέχη των Υπουργείων τα οποία απασχολούνται με την εφαρμογή των Διοικητικών Μεταρρυθμίσεων και συγκεκριμένα την **Εφαρμογή του Νόμου για το «Επιτελικό Κράτος» (Ν.4622/2019)** και το **Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών και το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης**.

Στόχος της έρευνας είναι η χαρτογράφηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εφαρμογή των εν λόγω μεταρρυθμίσεων σε κάθε υπουργείο.

Η κατάθεση των προσωπικών σας απόψεων, στάσεων και εμπειριών αποτελεί τη μοναδική προϋπόθεση από μέρος σας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η εγκυρότητα, η αξιοπιστία και κατ' επέκταση η χρησιμότητα της παρούσας μελέτης. Ο χρόνος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου υπολογίζεται περίπου στα 5 λεπτά. Ο χαρακτήρας της έρευνας είναι απόλυτα επιστημονικός. Τα αποτελέσματα της έρευνας, μετά την ολοκλήρωση της, θα είναι διαθέσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συμβολή σας στην έρευνα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Φύλο:

- Άνδρας
- Γυναίκα

2. Ηλικιακή ομάδα:

- εως και 34 ετών
- 35 - 44 ετών
- 45 - 54 ετών
- 55 ετών και άνω

3. Επίπεδο Σπουδών:

- Υποχρεωτική εκπαίδευση
- Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Μεταλυκειακή εκπαίδευση (ΙΕΚ, Κολλέγια, Σχολές Μαθητείας κλπ)
- Τεχνολογική εκπαίδευση
- Πανεπιστημιακή εκπαίδευση

- Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Σπουδών
- Διδακτορικό Δίπλωμα Σπουδών

4. Γνώση χειρισμού Η/Υ:

- Έλλειψη γνώσης χειρισμού Η/Υ
- Εμπειρική γνώση Η/Υ
- Πιστοποιημένη γνώση Η/Υ

5. Προϋπηρεσία στο Δημόσιο:

- Έως 1 έτος
- 1 - 5 έτη
- 6 - 10 έτη
- 11 - 15 έτη
- Περισσότερα από 15 έτη

6. Εργασιακή σχέση

- Μόνιμος υπάλληλος
- Σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου
- Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου
- Πρόγραμμα Κοινωφελούς Εργασίας (ΔΥΠΑ)
- Άλλο:.....

7. Απόφοιτος ΕΣΔΔΑ/ΕΣΔΔ/ΕΣΤΑ

- Ναι
- Όχι

8. Θέση που κατέχετε στη Δημόσια Υπηρεσία/Αρχή

- Υπάλληλος
- Προϊστάμενος
- Διευθυντής
- Γενικός Διευθυντής
- Γενικός/η Γραμματέας
- Πρόεδρος/Αντιπρόεδρος ΔΣ
- Σύμβουλος Οργανισμού/Μέλος ΔΣ
- Δεν επιθυμώ να δηλώσω/Δεν απαντώ

9. Παρέχεται η απαραίτητη κατάρτιση στο ανθρώπινο δυναμικό που ασχολείται με τη λειτουργία υπηρεσιών ψηφιακής διακυβέρνησης του Δημόσιου Οργανισμού/Υπουργείου που απασχολείστε;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

10. Παρέχεται το απαραίτητο πλαίσιο εργασίας στο ανθρώπινο δυναμικό που ασχολείται με τη λειτουργία υπηρεσιών ψηφιακής διακυβέρνησης του Δημόσιου Οργανισμού / Υπουργείου που απασχολείστε;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

11. Επιδιώκεται η διαμόρφωση σύγχρονων προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης των υπαλλήλων της Υπηρεσίας σας με βάση τις υπάρχουσες και μελλοντικές υπηρεσιακές και ατομικές ανάγκες του προσωπικού, καθώς η Δημόσια Διοίκηση πορεύεται σε μια νέα εποχή ψηφιακής διακυβέρνησης;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

12. Χρησιμοποιούνται σύγχρονες μέθοδοι επιμόρφωσης, όπως η κατάρτιση στο χώρο εργασίας, για την εκμάθηση νέων πληροφοριακών συστημάτων(π.χ ΙΡΙΔΑ, ΣΗΔΕ);

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

13. Χρησιμοποιείται η τηλεκαίτευση (σύγχρονη και ασύγχρονη εκπαίδευση) ως μέθοδος επιμόρφωσης στις ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών);

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

14. Αξιολογούνται οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες για την ανάπτυξη ψηφιακής ικανότητας των εργαζομένων σε σχέση με το κόστος και το όφελος που προκύπτει;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

15. Παρακολουθούνται συστηματικά μέσω εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων/επιμορφώσεων οι εξελίξεις (π.χ. νομοθεσία, επιστήμη) που είναι απαραίτητες για την υποβοήθηση της αποτελεσματικής ψηφιακής λειτουργίας του Δημόσιου Οργανισμού και την επίτευξη των στρατηγικών και επιχειρησιακών στόχων του;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

16. Λειτουργούν αποτελεσματικά εσωτερικοί δίαυλοι ενημέρωσης και διάδοσης της διοικητικής πληροφόρησης, για να εξασφαλίζεται η πρόσβαση των υπαλλήλων στη διοικητική γνώση;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

17. Θεωρείτε ότι η διαλειτουργικότητα Πληροφοριακών Συστημάτων μεταξύ δημοσίων οργανισμών θα συμβάλει στην αποτελεσματικότητα των δημοσίων υπηρεσιών που παρέχετε;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

18. Οι διαδικασίες για τη διαχείριση, έκδοση και διακίνηση δημόσιων εγγράφων πραγματοποιούνται στην υπηρεσία που εργάζεστε μέσω των ΤΠΕ (Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών);

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

19. Η χρήση και η συντήρηση του τεχνικού εξοπλισμού στην υπηρεσία που εργάζεστε είναι αποτελεσματική και συντελεί στην υλοποίηση του στόχου του ψηφιακού μετασχηματισμού της οργάνωσης;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

20. Ο προσδιορισμός, η περιγραφή, η ανάλυση και η αξιολόγηση των βασικών διοικητικών διαδικασιών - λειτουργιών στην υπηρεσία που εργάζεστε είναι συνεχής και επαρκής;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

21. Η κατανομή των πόρων (άνθρωποι, εξοπλισμός, χρηματοδότηση, κλπ) στις διαδικασίες - λειτουργίες γίνεται ανάλογα με τη συμβολή τους στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων στην υπηρεσία που εργάζεστε;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

22. Πραγματοποιούνται τροποποιήσεις στο κανονιστικό μέρος των διαδικασιών - λειτουργιών της δημόσιας οργάνωσης, ώστε να επιτυγχάνεται η απλούστευση των διαδικασιών στην υπηρεσία που εργάζεστε σε τακτική βάση;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

23. Υπάρχουν δείκτες μέτρησης για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διοικητικών διαδικασιών στην υπηρεσία που εργάζεστε;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

24. Αξιολογείται η επιρροή των εφαρμογών διαδικτύου και ψηφιακής διακυβέρνησης στις διαδικασίες στην υπηρεσία που εργάζεστε;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

25. Λαμβάνονται υπόψη οι αλλαγές του εξωτερικού περιβάλλοντος κατά την αξιολόγηση-αναθεώρηση των βασικών διοικητικών διαδικασιών – λειτουργιών στην υπηρεσία που εργάζεστε;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

26. Αξιολογούνται και αναθεωρούνται οι διαδικασίες στην υπηρεσία που εργάζεστε, βάσει της αποδοτικότητάς τους;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

27. Γνωρίζετε για το επιτελικό κράτος ως σύστημα διοίκησης και αλλαγής κουλτούρας που επιδιώκει να επιφέρει με τη λογοδοσία και την ανάληψη ευθύνης της Δημόσιας Διοίκησης απέναντι στους φορολογούμενους πολίτες και τις επιχειρήσεις;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

28. Πιστεύετε ότι ένα σύστημα στοχοθεσίας και λογοδοσίας από την πλευρά των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης, θα βοηθήσει στην αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη Δημόσια Διοίκηση;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

29. Ανήκετε στην Υπηρεσία Συντονισμού στην υπηρεσία που εργάζεστε;

- Ναι
- Όχι
- Δεν υπάρχει Υπηρεσία Συντονισμού
- Δεν γνωρίζω αν υπάρχει Υπηρεσία Συντονισμού

30. Η Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών στοχεύει στην καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και στην ενίσχυση της χρηστής διοίκησης, της αποτελεσματικότητας και της διοίκησης αποτελεσμάτων. Θεωρείτε σημαντική

την μεταρρύθμιση αυτή στην υπηρεσία που εργάζεστε;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα
- Δεν γνωρίζω/Δεν απαντώ

31. Αναγνωρίζεται στην υπηρεσία που εργάζεστε η ανάγκη απλούστευσης των διαδικασιών με στόχο την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και παρέχονται οι κατάλληλες επιμορφώσεις σε τεχνικές ανασχεδιασμού διαδικασιών;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

32. Παρέχονται οι κατάλληλες επιμορφώσεις σε τεχνικές ανασχεδιασμού διαδικασιών;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

33. Θεωρείτε ότι διαθέτετε γνώσεις και τεχνικές απλούστευσης και ανασχεδιασμού διαδικασιών με στόχο την δημιουργία αποτελεσματικότερων υπηρεσιών που θα αυξήσουν τον βαθμό ικανοποίησης πολιτών, επιχειρήσεων και δημοσίων υπαλλήλων;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

34. Ποιο είναι κατά τη γνώμη σας το κύριο διαχρονικό θεσμικό εμπόδιο στην εφαρμογή πολιτικών απλούστευσης στην Ελλάδα; (επιλέξτε μια απάντηση)

- Έλλειψη μιας κεντρικής διοικητικής στρατηγικής απλούστευσης διαδικασιών
- Έλλειψη κεντρικού συντονισμού
- Έλλειψη οργανωσιακής κουλτούρας/Αντίσταση στην αλλαγή
- Έλλειψη γνώσεων και εμπειρίας των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης για τις τεχνικές/εργαλεία απλούστευσης
- Μη τήρηση και συγκριτική αξιολόγηση στατιστικών στοιχείων
- Πολυνομία/Κακονομία
- Ύπαρξη πολλών γραφειοκρατικών αγκυλώσεων
- Περιορισμένοι πόροι υποστήριξης των δράσεων απλούστευσης
- Άλλο:.....(παρακαλώ προσδιορίστε)

35. Ενημερώνεστε από στην υπηρεσία που εργάζεστε για ευκαιρίες κατάρτισης/εκπαίδευσης;

- Ναι
- Όχι

36. Ποια κατά την άποψή σας είναι η σημαντικότερη έλλειψη παροχής βοήθειας από την υπηρεσία σας για την ανάπτυξη των ψηφιακών σας δεξιοτήτων; (μπορείτε να επιλέξετε και περισσότερες από μια απαντήσεις)

- Έλλειψη χρόνου για παρακολούθηση επιδοτούμενης εκπαίδευσης (π.χ. σεμινάρια για τον ψηφιακό μετασχηματισμό).
- Έλλειψη χρηματικού κινήτρου (π.χ. αύξηση στο μισθό ή καταβολή επιδομάτων)
- Έλλειψη κινήτρου εξέλιξης της καριέρας (μοριοδότηση)
- Ανεπαρκής τεχνολογικός εξοπλισμός της υπηρεσίας
- Δεν θεωρώ πως υπάρχει κάποια έλλειψη

37. Έχετε συμμετάσχει σε κάποιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με σκοπό την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων σας;

Ναι

Όχι

38. Ποιες ψηφιακές δεξιότητες θεωρείτε ότι είναι απαραίτητες για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων σας;

Βασικές Ψηφιακές Δεξιότητες

1. Διαχείριση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου, εξοικείωση με ηλεκτρονικό υπολογιστή
2. Αναζήτηση, αξιοποίηση πληροφοριών στο Διαδίκτυο. Αξιολόγηση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου.
3. Επικοινωνία και συμμετοχή στην κοινωνία μέσω ψηφιακών τεχνολογιών όπως ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τηλεδιάσκεψη, κοινωνικών δικτύων. Διαχείριση ψηφιακής ταυτότητας.
4. Συνεργασία μέσω ψηφιακών τεχνολογιών (συνεργατικές πλατφόρμες), Κοινή χρήση δεδομένων και πληροφοριών.
5. Χρήση λογισμικού για δημιουργία, επεξεργασία και παρουσίαση πληροφοριών, όπως επεξεργαστές κειμένου, υπολογιστικά φύλλα και παρουσιάσεις
6. Εργαλεία σύγχρονης και ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης
7. Πνευματικά δικαιώματα και άδειες χρήσης

Βάσεις Δεδομένων

8. Διαχείριση πληροφοριών/δεδομένων σε σχεσιακές βάσεις δεδομένων (SQL)
9. Διαχείριση σχεσιακών βάσεων δεδομένων (MySQL, MS Server, Oracle, κ.α.)
10. Διαχείριση NoSQL βάσεων δεδομένων (MongoDB κ.α.)
11. Διαχείριση βάσεων δεδομένων σε περιβάλλον Cloud (Azure, κ.α.)

Ανάπτυξη Εφαρμογών – Υπηρεσίες Ιστού

12. Ανάπτυξη εφαρμογών για Android & IOS συσκευών

- 13. Ανάπτυξη διαδικτυακών εφαρμογών (Java, NodeJS. κ.α.)
- 14. Ανάπτυξη και διαχείριση ιστοτόπων (Wordpress)
- 15. Ανάπτυξη Υπηρεσιών Ιστού – Webservices (SOAP και REST)
- 16. Γλώσσα προγραμματισμού Python
- 17. Αναπαράσταση Γνώσης στον Παγκόσμιο Ιστό (XML, XML Schema, JSON) και επεξεργασία XML εγγράφων με την γλώσσα XQuery
- 18. Ψηφιακή Προσβασιμότητα, Διαμόρφωση Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών και Ιστοτόπων για την υποστήριξη προσβασιμότητας

Διαχείριση Εξυπηρετητών

- 19. Διαχείριση LINUX servers
- 20. Διαχείριση Windows servers
- 21. Διαχείριση servers σε περιβάλλον Cloud (Azure, κα)

Ασφάλεια

- 22. Παραβάσεις κυβερνοασφάλειας, διαχείριση κινδύνου κυβερνοαπειλών, ανίχνευση, ανάσχεση και κοινοποίηση συμβάντων ασφαλείας
- 23. Ανίχνευση ευπαθειών Web Server και εφαρμογή μέτρων ενίσχυσης προστασίας
- 24. Ασφάλεια σε περιβάλλον Cloud (Azure, κα)
- 25. Ασφάλεια Πληροφοριών & Προστασία Δεδομένων, Αρχές και μέτρα ασφαλείας πληροφοριακών συστημάτων
- 26. Ευαισθητοποίηση για την ασφάλεια, κατανόηση κινδύνων και απειλών σε ψηφιακά περιβάλλοντα, ασφαλής χρήση του διαδικτύου και αντιμετώπιση απειλών
- 27. Προστασία προσωπικών δεδομένων, Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR)

Διαχείριση Δικτύων

- 28. Τεχνολογίες Διαχείρισης Δικτύων
- 29. Τεχνολογίες δικτύων Cisco-δρομολόγηση και μεταγωγή
- 30. Διαχείριση Δικτύων σε περιβάλλον Cloud

Επιστήμη Δεδομένων

- 31. Χρήση λογισμικών στατιστικής ανάλυσης
- 32. Χρήση της γλώσσας R για ανάλυση δεδομένων
- 33. Εφαρμοσμένη μηχανική μάθηση με τη γλώσσα Python

- 34. Επιχειρηματική ευφυΐα, ανάλυση δεδομένων και χρήση εργαλείων επιχειρηματικής ευφυΐας
- 35. Ικανότητα ανάλυσης δεδομένων και εφαρμογής τεχνικών αναλυτικής σκέψης για τη λήψη αποφάσεων και τη βελτίωση της απόδοσης

Τεχνητή Νοημοσύνη

- 36. Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη (AI- Artificial Intelligence) και εφαρμογές της
- 37. Μηχανική μάθηση και Τεχνητή Νοημοσύνη (AI- Artificial Intelligence) και η εφαρμογή τους σε υπηρεσίες Cloud (Azure)

Γεωγραφικά Συστήματα

- 38. Χρήση λογισμικού σχεδίασης τεχνικού σχεδίου (δισδιάστατης και τρισδιάστατης σχεδίασης)
- 39. Γεωγραφικά Πληροφοριακά Συστήματα
- 40. Χωρική Ανάλυση Ψηφιδωτών (RASTER GIS)

Άλλο: (παρακαλώ προσδιορίστε)

39. Ποιες εκπαιδευτικές ανάγκες σχετικά με τη μεταρρύθμιση της απλούστευσης διαδικασιών πρέπει να καλυφθούν μέσω στοχευμένων σεμιναρίων για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων σας;

- Γνώσεις Ανασχεδιασμού και Απλούστευσης Διοικητικών Διαδικασιών
- Γνώσεις Μοντελοποίησης, Ανάλυσης και Σχεδιασμού Επιχειρηματικών Διαδικασιών, μέτρηση και αποτύπωση διοικητικών βαρών
- Βασικές Γνώσεις Διαλειτουργικότητας Δημοσίων Υπηρεσιών
- Γνώσεις Αξιολόγησης Διαλειτουργικότητας Ηλεκτρονικών Δημοσίων Υπηρεσιών
- Γνώσεις μεταρρύθμισης «Εθνική Πολιτική Διοικητικών Διαδικασιών»

Γνώσεις οργάνωσης και λειτουργίας του «Εθνικού Μητρώου Διοικητικών Διαδικασιών - ΜΙΤΟΣ»

Γνώσεις τεχνικών μέτρησης διοικητικών βαρών

Άλλο:(παρακαλώ προσδιορίστε)

40. Ποιες εκπαιδευτικές ανάγκες σχετικά με τη μεταρρύθμιση του επιτελικού κράτους πρέπει να καλυφθούν μέσω στοχευμένων σεμιναρίων για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων σας;

Γνώσεις σχετικά με τον Σχεδιασμό Δημόσιων Πολιτικών και την Αποτίμηση Σχεδίων Νόμων

Γνώσεις Κατανόησης των Διοικητικών Μεταρρυθμίσεων

Γνώσεις των παραμέτρων της μεταρρύθμισης που αφορά στο «Επιτελικό Κράτος»

Γνώσεις Στοχοθεσίας και μέτρησης επίτευξης στόχων

Γνώσεις σε αρχές και εργαλεία Καλής Νομοθέτησης: σύνταξη ρυθμιστικών κειμένων και συνοδευτικών εγγράφων

Γνώσεις οργάνωσης και παρακολούθησης έργων, η μεθοδολογία διαχείρισης έργων PM²

Άλλο:(παρακαλώ προσδιορίστε)

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΠΟΥ ΑΦΙΕΡΩΣΑΤΕ ΣΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Ερωτηματολόγιο για τον Προϋπολογισμό Επιδόσεων

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος της έρευνας πεδίου για τη συλλογή δεδομένων στην Ελλάδα στο πλαίσιο του έργου **«Εντοπισμός των Εκπαιδευτικών Αναγκών για την Εφαρμογή Οριζόντιου Χαρακτήρα Διοικητικών Μεταρρυθμίσεων»**.

Αντικείμενό της είναι η εξέταση της υφιστάμενης κατάστασης (οργανικές μονάδες, μέθοδοι εργασίας και μέσα, άντληση στοιχείων και πληροφοριών κ.ά.) καθώς και των δυνατοτήτων και αδυναμιών που υπάρχουν στα στελέχη των Υπουργείων τα οποία απασχολούνται με την εφαρμογή των Διοικητικών Μεταρρυθμίσεων και συγκεκριμένα τη **Μεταρρύθμιση στο Σύστημα Προϋπολογισμού**. Στόχος της έρευνας είναι η χαρτογράφηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εφαρμογή των εν λόγω μεταρρυθμίσεων σε κάθε Υπουργείο.

Η κατάθεση των προσωπικών σας απόψεων, στάσεων και εμπειριών αποτελεί τη μοναδική προϋπόθεση από μέρος σας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η εγκυρότητα, η αξιοπιστία και κατ' επέκταση η χρησιμότητα της παρούσας μελέτης. Ο χρόνος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου υπολογίζεται περίπου στα 5 λεπτά. Ο χαρακτήρας της έρευνας είναι απόλυτα επιστημονικός. Τα αποτελέσματα της έρευνας, μετά την ολοκλήρωση της, θα είναι διαθέσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συμβολή σας στην έρευνα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Φύλο:

- Άνδρας
- Γυναίκα

2. Ηλικιακή ομάδα:

- εως και 34 ετών
- 35 - 44 ετών
- 45 - 54 ετών
- 55 ετών και άνω

3. Επίπεδο Σπουδών:

- Υποχρεωτική εκπαίδευση
- Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Μεταλυκειακή εκπαίδευση (ΙΕΚ, Κολλέγια, Σχολές Μαθητείας κλπ)
- Τεχνολογική εκπαίδευση
- Πανεπιστημιακή εκπαίδευση
- Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Σπουδών
- Διδακτορικό Δίπλωμα Σπουδών

4. Γνώση χειρισμού Η/Υ:

- Έλλειψη γνώσης χειρισμού Η/Υ
- Εμπειρική γνώση Η/Υ
- Πιστοποιημένη γνώση Η/Υ

5. Προϋπηρεσία στο Δημόσιο:

- Έως 1 έτος
- 1 - 5 έτη
- 6 - 10 έτη
- 11 - 15 έτη
- Περισσότερα από 16 έτη

6. Εργασιακή σχέση

- Μόνιμος υπάλληλος
- Σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου
- Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου
- Πρόγραμμα Κοινωνικού Εργασίας (ΟΑΕΔ)
- Άλλο:.....(παρακαλώ προσδιορίστε)

7. Απόφοιτος ΕΣΔΔΑ/ΕΣΔΔ/ΕΣΤΑ

- Ναι
- Όχι

8. Θέση που κατέχετε στην υπηρεσία που εργάζεστε

- Υπάλληλος
- Προϊστάμενος
- Διευθυντής
- Γενικός Διευθυντής
- Γενικός/η Γραμματέας
- Πρόεδρος/Αντιπρόεδρος ΔΣ
- Σύμβουλος Οργανισμού/Μέλος ΔΣ
- Δεν επιθυμώ να δηλώσω/Δεν απαντώ

9. Ο προσδιορισμός, η περιγραφή, ανάλυση και αξιολόγηση των βασικών διοικητικών διαδικασιών - λειτουργιών στην υπηρεσία που εργάζεστε είναι συνεχής και επαρκής;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

10. Η κατανομή των πόρων (άνθρωποι, εξοπλισμός, χρηματοδότηση κλπ) στις διαδικασίες - λειτουργίες στην υπηρεσία που εργάζεστε, γίνεται ανάλογα με τη συμβολή τους στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

11. Υπάρχουν δείκτες μέτρησης για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διοικητικών διαδικασιών στην υπηρεσία που εργάζεστε;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

12. Αξιολογούνται και αναθεωρούνται οι διαδικασίες στην υπηρεσία που εργάζεστε βάσει της αποδοτικότητάς τους;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

13. Θεωρείτε ότι ο Προϋπολογισμός Επιδόσεων ενισχύει τη διαφάνεια;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

14. Θεωρείτε ότι υπάρχει σχέση του Προϋπολογισμού Εσόδων με την αξιολόγηση δομών και στελεχών;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

15. Θεωρείτε ότι υπάρχει σχέση του Προϋπολογισμού Εσόδων με την καινοτόμο διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

16. Θεωρείτε ότι υπάρχει σχέση του Προϋπολογισμού Εσόδων με τη διοίκηση μέσω στόχων;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

17. Θεωρείτε ότι υπάρχει σχέση του Προϋπολογισμού Εσόδων με τη διάθεση ανοικτών δεδομένων στο Δημόσιο;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

18. Θεωρείτε ότι η ενσωμάτωση της Πράσινης Διάστασης στον Προϋπολογισμό (Green Budgeting) υποστηρίζει την αξιολόγηση πολιτικών και δράσεων της Δημόσιας Διοίκησης;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

19. Θεωρείτε ότι η συνεχής υποστήριξη του προϋπολογισμού επιδόσεων από τα κατάλληλα πληροφοριακά εργαλεία είναι κρίσιμο στοιχείο για την περαιτέρω πρόοδο της μεταρρύθμισης του Προϋπολογισμού Επιδόσεων;

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ
- Δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Συμφωνώ
- Συμφωνώ απόλυτα

20. Ποιο είναι κατά τη γνώμη σας το κύριο διαχρονικό θεσμικό εμπόδιο στην εφαρμογή πολιτικών απλούστευσης στην Ελλάδα; (επιλέξτε μια απάντηση)

- Έλλειψη μιας κεντρικής διοικητικής στρατηγικής απλούστευσης διαδικασιών
- Έλλειψη κεντρικού συντονισμού
- Έλλειψη οργανωσιακής κουλτούρας/Αντίσταση στην αλλαγή
- Έλλειψη γνώσεων και εμπειρίας των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης για τις τεχνικές/εργαλεία απλούστευσης
- Μη τήρηση και συγκριτική αξιολόγηση στατιστικών στοιχείων
- Πολυνομία/Κακονομία
- Ύπαρξη πολλών γραφειοκρατικών αγκυλώσεων
- Περιορισμένοι πόροι υποστήριξης των δράσεων απλούστευσης
- Άλλο:.....(παρακαλώ προσδιορίστε)

21. Πως θα περιγράφατε το επίπεδο ψηφιακού μετασχηματισμού στην υπηρεσία σας;

- Βρίσκεται ακόμα σε αρχικό στάδιο
- Βρίσκεται ακόμα σε πιλοτική φάση
- Βρίσκεται ακόμα σε στάδιο υλοποίησης
- Έχει ήδη εφαρμοστεί σε ευρεία κλίμακα
- Δεν γνωρίζω

22. Ποια κατά την άποψή σας είναι η σημαντικότερη έλλειψη παροχής βοήθειας από την υπηρεσία σας για την ανάπτυξη των ψηφιακών σας δεξιοτήτων;

- Έλλειψη χρόνου για παρακολούθηση επιδοτούμενης εκπαίδευσης (π.χ. σεμινάρια για τον ψηφιακό μετασχηματισμό).
- Έλλειψη χρηματικού κινήτρου (π.χ. αύξηση στο μισθό ή καταβολή επιδομάτων)
- Έλλειψη κινήτρου εξέλιξης της καριέρας
- Ανεπαρκής τεχνολογικός εξοπλισμός της υπηρεσίας
- Δεν θεωρώ πως υπάρχει κάποια έλλειψη

23. Ποιες εκπαιδευτικές ανάγκες σχετικά με τη μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού επιδόσεων πρέπει να καλυφθούν μέσω στοχευμένων σεμιναρίων για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων σας;

- Γνώσεις σχετικά με τους Δείκτες Επίδοσης στον Δημόσιο Τομέα
- Γνώσεις σχετικά με τα διαφορετικά είδη Προϋπολογισμών
- Γνώσεις σχετικά με τη Λογιστική Μεταρρύθμιση
- Γνώσεις σχετικά με την Επισκόπηση Δαπανών και Δραστηριοτήτων των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης
- Γνώσεις Παρακολούθησης Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων
- Γνώσεις Περιβαλλοντικής Διάστασης στον Προϋπολογισμό
- Γνώσεις Ενίσχυσης Διαλειτουργικότητας των Πληροφοριακών Συστημάτων του Δημοσίου
- Άλλο:.....(παρακαλώ προσδιορίστε)

Αναφορές

1. Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις, Ν. 4270/2014 (ΦΕΚ Α΄ 143/28.6.2014)
2. Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης, Ν.4622/2019, (ΦΕΚ Α΄133/07.08.2019)

3. Δημοτική Αστυνομία, Φορείς Λαϊκών Αγορών, απλούστευση διαδικασιών μεταξύ ΟΤΑ και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, ρυθμίσεις εξομάλυνσης της εκλογικής διαδικασίας κατοίκων εξωτερικού και λοιπές ρυθμίσεις, Ν.5003/2022, (ΦΕΚ Α΄203/14.02.2022)
4. Οργανισμός της Προεδρίας της Κυβέρνησης, ΠΔ 98/2020 (ΦΕΚ Α΄236/28.11.2020)
5. Σύσταση Ειδικής Γραμματείας Μακροπρόθεσμου Σχεδιασμού και Κατάργηση Ειδικής Γραμματείας Ο.Π.Σ. Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του Κυβερνητικού Έργου, ΠΔ 19/2022 (ΦΕΚ Α΄54/14.03.2022)
6. Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης Ν.4622/2019, (ΦΕΚ Α΄133/07.08.2019), Αιτιολογική Έκθεση
7. Εγχειρίδιο Πιλοτικού Σχεδιασμού Προϋπολογισμού Επιδόσεων (2019), Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους

Βιβλιογραφία

Ελληνική βιβλιογραφία

Βιβλία

- Β. Τζέμος, Οργανωτικό Διοικητικό Δίκαιο, 2013, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη.
- Β. Τζέμος (Επιμ.). Δίκαιο των Προσλήψεων. Ο ν. 2190/1994 του ΑΣΕΠ., 2020, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη.
- Β. Τζέμος (Επιμ.), ΑΣΕΠ και Δίκαιο Ανθρωπίνου Δυναμικού στο Δημόσιο, 2023, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Acemoglu, D., Laibson, D., & List, J.A. (2015). Μακροοικονομική (μτφρ.). Αθήνα: Κριτική.
- Γεωργίου Γ. Α., Μπούσιος Θ., Έλεγχοι Απόδοσης, εκδόσεις Παπαζήση, 2021.
- Καράγιωργας Δ., Δημόσια Οικονομική – 2, Οι δημοσιονομικοί θεσμοί, Αθήνα, 1981.

Κλαουδάτου Μ., Κρατικός Προϋπολογισμός, Προτάσεις για ένα μοντέλο αξιόπιστο και αποτελεσματικό, εκδ. Κριτική, 2009.

Κουγέας Β., Οι αρχές του κοινοτικού προϋπολογισμού και η εφαρμογή τους στα στάδια της κατάρτισης, της έγκρισης, της εκτέλεσης και του ελέγχου, Νομική Βιβλιοθήκη, 2008.

Μιχαλόπουλος Ν., Από τη δημόσια γραφειοκρατία στο δημόσιο management, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα, 2003.

Μπάρμπας Ν., Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 9^η έκδοση, 2022.

Σαββαΐδου Κ., Δημοσιονομική διαφάνεια. Πρωτοβουλίες, πρότυπα και κώδικες, εργαλεία αξιολόγησης της δημοσιονομικής διαχείρισης, δημοσιονομικοί κανόνες και θεσμοί, ελληνική δημοσιονομική μεταρρύθμιση, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, σελ. 836.

Σαββαΐδου Κ., Ανεξάρτητοι Δημοσιονομικοί Θεσμοί. Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο και Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2021, σελ. XXXV+470.

Σαρμάς Ι., Καλύτερο Κράτος. Η σπατάλη, η διαφθορά και ο σύγχρονος δημοσιονομικός έλεγχος. Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2006.

Άρθρα

Β. Τζεμος, Εφαρμοσμένο Διοικητικό Δίκαιο και αρχές Δικαίου και Μάνατζμεντ, ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ (www.publiclawjournal.com) 2021, σ. 1επ

Αργεΐτης Γ., Δαφέρμος Γ., Μαρσέλλου Α., Κρατικός προϋπολογισμός προγραμμάτων. Θεσμός οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης ή δημοσιονομικής λιτότητας, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ (INE), Παρατηρητήριο Οικονομικών και Κοινωνικών Εξελίξεων, Ερευνητική Ομάδα Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Οικονομικού Μετασχηματισμού, Μελέτες (Studies)/11, Ιούνιος 2011.

Βαφόπουλος Μ., Βράνιαλη Ε., Open Budget Survey (OBS) Tracker Greece, Η διαφάνεια και η Ανοιχτότητα του Προϋπολογισμού στην Ελλάδα, Ανοιχτοί

Προϋπολογισμοί - Ισχυροί πολίτες, ΕΕΛ/ΛΑΚ σε συνεργασία με την International Budget Partnership, obs.ellak.gr

Βράνιαλη Ε., Η δημοσιονομική μεταρρύθμιση και η νέα προσέγγιση της δημόσιας οικονομικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα, ΕφημΔΔ 4/2008, 583-592.

Δρούλιας Β., Πετρουλάκη Ι., Ο προϋπολογισμός προγραμμάτων και η συμβολή του στον εξορθολογισμό της δημόσιας διαχείρισης, Accountancy Greece, 2012.

Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου Δ., Το «μετέωρο βήμα» του Management στον Δημόσιο Τομέα, ΘΠΔΔ, Τεύχος 4/2011, σελ. 372 κ.ε.

Κουγέας Β., Η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Από το κοινοτικό στο εθνικό δημοσιονομικό σύστημα, εις Κιβωτό Φιλίας, τιμητικός τόμος καθηγητού Θ. Παναγόπουλου, 2011, σελ.411 κ.ε.

Κουλουμπίνη Ε., Η αποτελεσματικότητα στο πεδίο του δημοσιονομικού δικαίου, ΕφημΔΔ 2/2021, σελ.220 κ.ε.

Λιαργκόβας, Π. (2019). Δημοσιονομική Πολιτική. Αξιοπιστία και αποτελεσματικότητα. Αθήνα: ΚΕΦΙΜ. Προσβάσιμο στο <https://www.kefim.org/wp-content/uploads/2019/04/%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1-2021-%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%B C%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE.pdf>.

Μαυρομμάτη Α., Επανασχεδιάζοντας τον έλεγχο των δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα: Ο έλεγχος απόδοσης, ΔιΔικ 2005, σελ.52 κ.ε. και 2006, σελ.572 κ.ε.

Μαυρομμάτη Α., Ο έλεγχος απόδοσης και το Ελεγκτικό Συνέδριο μετά το Ν 4055/2012, ΘΠΔΔ, Τεύχος 7/2013, σελ. 588.

Μηλιώνης Ν., Προς μία νέα δημοσιονομική διακυβέρνηση του Κράτους (με αφορμή τους Ν. 3871/1010 και 4055/2012), σε: Δημόσια Οικονομικά και Δίκαιο, τιμητικός τόμος για τον καθηγητή Νικόλαο Μπάρμπα, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, σελ.251-283.

Μηλιώνης Ν. , Προς μια νέα δημοσιονομική διακυβέρνηση του κράτους (με αφορμή τους Ν 3871/2010 και 4055/2012), ΘΠΔΔ, Τεύχος 8-9/2012, σελ. 798.

Μηλιώνης Ν., Το μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής: μια πρώτη προσέγγιση, ΕφημΔΔ - 3/2014, σελ. 355.

Μηλιώνης Ν. , Το ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και η διαμόρφωση του ευρωπαϊκού ύφους ελέγχου. Δόσις Αγαθή, Σύμμεικτα προς τιμή Δημ. Κόρσου, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα 1998.

Μπάλτα Ε., Προς μια χρηστή δημοσιονομική διαχείριση: Ο ρόλος των υπηρεσιών δημοσιονομικού ελέγχου, ΕφημΔΔ -1/2007, σελ.128.

Ραμματά Μ., Η διοίκηση ολικής ποιότητας, η στοχοθεσία και η μέτρηση της απόδοσης στην ελληνική δημόσια διοίκηση στο πλαίσιο του «Νέου Δημόσιου Management», Διοικ. Ενημέρωση τεύχος 34.

Ράπανος, Β., Σύνταξη και εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού: Ευρωπαϊκή εμπειρία και ελληνική πραγματικότητα, Κείμενο Εργασίας, Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, 2007.

Ράπανος Β., Δημοσιονομικές προκλήσεις και δημοσιονομικοί θεσμοί», στο Γιαννίτσης, Τ. (επιμ.), Ελληνική Οικονομία: Κρίσιμα Ζητήματα Οικονομικής Πολιτικής, Αθήνα: Alpha Bank, 2008.

Ρένεση Ν., Η αρχή της οικονομικότητας ως έκφανση της νομιμότητας, ΘΠΔΔ, Τεύχος 10-11/2014, σελ.833.

Σαββαΐδου Κ., Δημοσιονομική Διαφάνεια, στα Πρακτικά του 1ου συνεδρίου του Τομέα Διοικητικής Επιστήμης του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, με γενικό τίτλο «Δημοσιονομική Διακυβέρνηση: Προοπτικές και Προκλήσεις στον 21ο αιώνα», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα/Θεσσαλονίκη, 2019, σελ.719-730.

Σαββαΐδου Κ., Ο προϋπολογισμός επιδόσεων, ΕφημΔΔ 6/2020, σελ.771-810.

Σκιαδάς Δ., Προϋπολογισμός στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Έννοια, Λειτουργίες και Είδη, ΕφημΔΔ 6/2007, σελ.791 κ.ε.

Σπανού Κ., Αδυναμία αυτοδιόρθωσης: Παράγοντες υπονόμησης των εξορθολογιστικών παρεμβάσεων, σε: Σπανού Κ., Δημόσιες πολιτικές στην Ελλάδα, όψεις και αντιφάσεις, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα, 2010, σελ.285-314.

Σταϊκούρας, Χ. (2020α). Ομιλία στην Ημερίδα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) και του Υπουργείου Οικονομικών με τίτλο: «Δημοσιονομική Πολιτική και Προϋπολογισμός 2008-2018. Θεσμικές Μεταρρυθμίσεις, έξοδος από την κρίση, νέες προκλήσεις και προοπτικές». Προσβάσιμη στο <https://www.minfin.gr/web/guest/-/omilia-tou-ypourgou-oikonomikon-k-chrestou-staikoura-sten-emerida-tou-ethnikou-kentrou-demosias-dioikeses-kai-autodioikeses-ekdda-kai-tou-ypourgeiou-o?inheritRedirect=true>.

Σταϊκούρας, Χ. (2020β, Απρίλιος, 24). Η δίκαιη κατανομή του βάρους της υγειονομικής κρίσης. Τα Νέα. Προσβάσιμο στο <https://www.minfin.gr/documents/20182/9976964/25-4-2020+++%CE%86%CF%81%CE%B8%CF%81%CE%BF%CE%A5%CE%A0%CE%9F%CE%99%CE%9A%CE%9D%CE%AD%CE%B1.pdf/d4a297b2-a333-4fa4-acb3-4b588ad02656>.

Στράνης Δ., Η σύλληψη της αποδοτικότητας στο πλαίσιο της Δημόσιας Διοίκησης και ο συνεχής επαναπροσδιορισμός της ως ουσιώδη στοιχεία δημοκρατίας ΘΠΔΔ, Τεύχος 4-5/2012, σελ. 293 κ.ε.

Φλογαΐτης Σπ., Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και διοικητική μεταρρύθμιση στον 21ο αιώνα, ΕφημΔΔ 2006, σελ.110 κ.ε.

-Προϋπολογισμός, 11.2 Διοικητική ικανότητα και επιχειρησιακός έλεγχος προϋπολογισμού: Δομικοί κι λειτουργικοί περιορισμοί, Διαθέσιμο σε: http://www.opengov.gr/minreform/wp-content/uploads/2012/01/8_Proypologismos.pdf

-Εγχειρίδιο, Η κατάρτιση δημόσιων προϋπολογισμών με την οπτική του φύλου (Gender budgeting): Πρακτική εφαρμογή, Quinn S., available at: <https://rm.coe.int/1680599880>.

Εκθέσεις και λοιπά κείμενα

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, Γνώμη για την Εισηγητική Έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού 2022, 22/11/2021, file:///C:/Users/User/Downloads/Opinion%20on%20the%20state%20budget%20report_2022.pdf

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, Γνώμη για την Εισηγητική Έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού 2023, 22/11/2022, file:///C:/Users/User/Downloads/Opinion_state%20budget%20report_2023.pdf.

Εθνικό Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου και Λογοδοσίας (ΕΣΟΕΛ), Οδηγός Ελέγχου Επίδοσης, έκδοση 1.0, Απρίλιος 2021, διαθέσιμο σε: https://aead.gr/images/manuals/Odhgos-elegxou-epidoshs/Odhgos_elegxou_epidosis_isbn_on_line.pdf.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, The Internal Audit Service. A journey through the last 20 years and into the future. Assurance and Advice», 2020, διαθέσιμο σε: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/about_the_european_commission/what_the_european_commission_does/documents/assurance_and_advice_en.pdf.

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Εγχειρίδιο Ελέγχου Επιδόσεων, 2017, διαθέσιμο σε: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/PERF_AUDIT_MANUAL/PERF_AUDIT_MANUAL_EN.PDF (στην αγγλική) και https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/PERF_AUDIT_MANUAL/PERF_AUDIT_MANUAL_EL.PDF (στην ελληνική).

Υπουργείο Οικονομικών, Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2005-2008 Έκθεση Εφαρμογής 2007, http://www.makedonia-thrace.gr/elibrary/Ekthesi_Efarmogis_EPM_18_10_2007.pdf

Υπουργείο Οικονομικών (2005). Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2006. Αθήνα: Υπουργείο Οικονομικών.

Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2008, διαθέσιμο σε: https://www.minfin.gr/documents/20182/225124/kef2_oikon_dhmosion_politikh_2008.pdf/350daab5-ac48-4f8d-a67f-1b9d7f9146ba.

Υπουργείο Οικονομικών (2010). Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2011, Αθήνα: Υπουργείο Οικονομικών. Προσβάσιμη στο <https://www.minfin.gr>.

Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής & Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης, Εγχειρίδιο πιλοτικού σχεδιασμού προϋπολογισμού επιδόσεων, Μάρτιος 2019, <https://www.minfin.gr/documents/20182/351982/16-4-2019++ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ+ΠΙΛΟΤΙΚΟΥ+ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ+ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ+ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ.PDF/230c60ea-0c5d-4b0c-b920-e2929d2a089a>.

Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2019, διαθέσιμο σε: <https://www.minfin.gr/documents/20182/7655501/ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ+ΕΚΘΕΣΗ.pdf/d100d4de-02c3-4651-be19-58020e917e84>.

Υπουργείο Οικονομικών, Προσχέδιο προϋπολογισμού για το 2019, σελ.30, διαθέσιμο σε: https://www.minfin.gr/documents/20182/7655501/ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ+ΚΠ_2019.pdf/02efe9-ac5d-4999-8c06-99f126e7a183.

Υπουργείο Οικονομικών, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022, Αθήνα, Ιούνιος 2018, διαθέσιμο σε: https://minfin.gr/documents/20182/8889745/ΜΠΔΣ+2019_2022_8June_+FINAL.pdf/df817596-e789-49f4-9e8d-5cde9dfdae02.

Υπουργείο Οικονομικών, Εγκύκλιος εκτέλεσης προϋπολογισμού 2020, Ιανουάριος 2020. https://www.minfin.gr/web/guest/enkyklioi/-/asset_publisher/ISAvuwBoSMaf/content/enkyklios-ekteleses-proupologismou-oikonomikou-etous-2020?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.minfin.gr%2Fweb%2Fguest%2Fenkyklioi%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_ISAvuwBoSMaf%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1.

Υπουργείο Οικονομικών, Εγκύκλιος εκτέλεσης προϋπολογισμού 2021, Φεβρουάριος 2021, https://www.minfin.gr/web/guest/enkyklioi/-/asset_publisher/ISAvuwBoSMaf/content/enkyklios-ekteleses-proupologismou-oikonomikou-etous-2021?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.minfin.gr%2Fweb%2Fguest%2Fenkyklioi%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_ISAvuwBoSMaf%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1.

Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Εκτέλεση Προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2022, 23 Δεκεμβρίου 2021, Αρ. πρωτ.: 2/124835/ΔΠΓΚ, διαθέσιμο σε: <https://www.nomotelia.gr/photos/File/124835-21.pdf>

Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής & Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης, Πιλοτικός σχεδιασμός προϋπολογισμού επιδόσεων 2021, Δεκέμβριος 2020, <https://www.minfin.gr/documents/20182/12041501/20-1-2021++++31-12+ΠΛΗΡΕΣ+ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ+ΓΙΑ+ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ+1n.pdf/6c7e5468-dd02-4bc9-b819-590cac9f4337>.

Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική έκθεση Προϋπολογισμού 2021, Νοέμβριος 2020, διαθέσιμο σε: <https://www.minfin.gr/documents/20182/14940417/ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ+ΕΚΘΕΣΗ+2021.pdf/9df8e59d-dc88-47f6-9285-b7edfc69e220,σελ.45-51>.

Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική έκθεση Προϋπολογισμού για το 2023, Νοέμβριος 2022, διαθέσιμο σε: <https://www.minfin.gr/documents/20182/19144001/21-11-2022+++%CE%95%CE%99%CE%A3%CE%97%CE%93%CE%97%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%97+%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97+%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%AB%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A5+2023.pdf/b6044e3b-8f3f-4929-9cfe-be99491cae03>.

Υπουργείο Οικονομικών, Εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού για το 2022, Νοέμβριος 2021, <https://www.minfin.gr/web/guest/proupologismos/>
[345]

/asset_publisher/qmnb5pyzdGAQ/content/kratikos-proupologismos-2022?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.minfin.gr%2Fweb%2Fguest%2Fproupologismos%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_qmnb5pyzdGAQ%26p_p_life cycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1.

Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός επιδόσεων 2023, Νοέμβριος 2022, διαθέσιμο σε: <https://www.minfin.gr/documents/20182/19144001/21-11-2022+++%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%AB%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3+%CE%95%CE%A0%CE%99%CE%94%CE%9F%CE%A3%CE%95%CE%A9%CE%9D+2023.pdf/05ee3c25-fc43-4fa2-8ce2-a3b910f9cf00>.

Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Εγκύκλιος Κατάρτισης Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης Οικονομικού έτους 2023, Αρ. πρωτ.: 2/132731/ΔΠΓΚ, 13 Ιουλίου 2022 διαθέσιμο σε: https://www.minfin.gr/documents/31311/17452301/15-7-222++++%CE%95%CE%93%CE%9A%CE%A5%CE%9A%CE%9B%CE%99%CE%9F%CE%A3+%CE%9A%CE%91%CE%A4%CE%91%CE%A1%CE%A4%CE%99%CE%A3%CE%97%CE%A3_%CE%A0%CE%A5+2023+%CE%A8%CE%A0%CE%A5%CE%A1%CE%97-%CE%A8%CE%9F%CE%A9.pdf/d11af856-e897-4084-9ed2-37b0a2e0e7e3

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Bourdeaux, C. (2006). Legislative influences on performance-based budgeting reform. Fiscal Research Center, Andrew Young School of Policy Studies. Georgia State University, Atlanta, GA. FRC Report No. 128.

Curristine, T., Z. Lonti and I. Joumard (2007), Improving Public Sector Efficiency: Challenges and Opportunities, OECD Journal on Budgeting, 7(1), pp. 161-201.

Curristine, T. (2005a), Performance Information in the Budget Process: Results of the OECD 2005 Questionnaire, OECD Journal on Budgeting, 5(2), pp. 87-131.

Curristine, T. (2005b), Government Performance: Lessons and Challenges, OECD Journal on Budgeting, 5(1), pp. 127-151.

Downes, R., Moretti, D. & Nicol, Sch. (2017). Budgeting and performance in the European Union: A review by the OECD in the context of EU budget focused on results, OECD Journal on Budgeting Volume 2017/1.

Zakhartchouk A., Green Budgeting in France, November 2019, https://www.financeministersforclimate.org/sites/cape/files/inline-files/D1_France%20Green%20Budgeting.pdf.

Marcel, M. (2014). Budgeting for fiscal space and government performance beyond the great recession. OECD Journal on Budgeting. 13. 9-47. 10.1787/budget-13-5jz2jw9t0pd3.

Moynihan, D., & Beazley, I. (2016). Toward Next-Generation Performance Budgeting, International Bank for Reconstruction and Development. The World Bank.

OECD (2020 b). How Can Governments Leverage Policy Evaluation to Improve Evidence Informed Policy Making? Highlights from an OECD comparative study. Προσβάσιμο στο <https://www.oecd.org/gov/policy-evaluation-comparative-study-highlights.pdf>.

Petrie M., High Time for Green Budgeting, Public Financial Management Blog, July 29, 2019, available at: <https://blog-pfm.imf.org/pfmblog/2019/07/high-time-for-green-budgeting.html>.

Schick, A. (2003), The Performing State: Reflection on an Idea Whose Time Has Come but Whose Implementation Has Not, OECD Journal on Budgeting, 3(2), pp. 71-103.

Εκθέσεις

Hawkesworth I., Bergvall D., Emery R., Webner J., Budgeting in Greece, OECD Journal on Budgeting, Volume 2008/3, OECD 2008.

Program Budgeting 2008, Executive Summary, available at: www.mof-gek.gr/en/budget/pb-2008.pdf.

IMF (2003). Greece: 2003 Article IV Consultation—Staff Report. IMF Country Report. No. 03/156. Προσβάσιμο στο <https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2003/cr03156.pdf>.

IMF, Greece: Report on Observance of Standards and Codes - Fiscal Transparency Module, IMF Country Report No.06/49, February 10, 2006, available at: <http://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2016/12/31/Greece-Report-on-Observance-of-Standards-and-Codes-Fiscal-Transparency-Module-18885>.

IMF, Fiscal Transparency, Accountability and Risk, prepared by the Fiscal Affairs Department in collaboration with the Statistics Department, August 7, 2012, available at: <https://www.imf.org/external/np/pp/eng/2012/080712.pdf>.

IMF (2018). *Assessing Fiscal space: an update and stocktaking*. IMF Policy Paper. Προσβάσιμο στο <http://www.imf.org/external/pp/ppindex.aspx>, τελευταία πρόσβαση 09.04.2021.

McGill, R. (2001). Performance budgeting. *International Journal of Public Sector Management*. Vol. 14 Iss 5 pp. 376 – 390. Προσβάσιμο στο <http://dx.doi.org/10.1108/09513550110404633>.

ΟΟΣΑ (2001), Environmental indicators. Towards sustainable development. Environment, available at: https://www.oecd-ilibrary.org/environment/oecd-environmental-Οδηγός-Ελέγχου-Επίδοσης-138-indicators_9789264193499-en.

OECD (2005), *Modernising Government: The Way Forward*, available at: <https://www.oecd.org/gov/modernisinggovernmentthewayforward.htm>.

OECD (2007), *Performance Budgeting in OECD Countries*, 17 September 2007, available at: <https://www.oecd.org/gov/budgeting/performancebudgetinginoecdcountries.htm>.

OECD, *Performance Budgeting: A Users' Guide*, Policy Brief, March 2008, <http://www.oecd.org/gov/budgeting/Performance-Budgeting-Guide.pdf>.

OECD (2018), *Performance budgeting survey*, available at: <https://www.oecd.org/governance/budgeting/2018-Performance-Budgeting-Survey.pdf>

OECD (2018a). *OECD Best Practices for Performance Budgeting*. Public Governance Directorate, OECD.

OECD/Delphine Moretti (2019), Budgeting in Greece, OECD Journal on Budgeting, Volume 2019 Issue 2, published online first, <https://doi.org/10.1787/2f5e7d7a-en>.

OECD (2019), Budgeting in Greece, Summary, <https://www.oecd.org/gov/budgeting/oecd-budget-review-greece-executive-summary.pdf>

OECD, Good Practices for Performance Budgeting, 10 Mai 2019, at: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/oecd-good-practices-for-performance-budgeting_c90b0305-en.

Στην έκθεση περιλαμβάνονται επτά βέλτιστες πρακτικές. Βέλτιστη πρακτική 1. Η λογική και οι στόχοι της κατάρτισης προϋπολογισμού επιδόσεων καταγράφονται και αποτυπώνουν τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων. Βέλτιστη πρακτική 2. Η κατάρτιση προϋπολογισμού επιδόσεων ευθυγραμμίζει τις δαπάνες με τους στρατηγικούς στόχους και τις προτεραιότητες της κυβέρνησης. Βέλτιστη πρακτική 3. Το σύστημα κατάρτισης προϋπολογισμού επιδόσεων ενσωματώνει ευελιξία στη διαχείριση των διάφορων τύπων κυβερνητικών δραστηριοτήτων και των πολύπλοκων σχέσεων μεταξύ των δαπανών και των αποτελεσμάτων. Βέλτιστη πρακτική 4. Η κυβέρνηση επενδύει σε ανθρώπινους πόρους, δεδομένα και άλλες αναγκαίες υποδομές για τη στήριξη της κατάρτισης προϋπολογισμού επιδόσεων. Βέλτιστη πρακτική 5. Η κατάρτιση προϋπολογισμού επιδόσεων διευκολύνει το συστηματικό έλεγχο από το νομοθετικό σώμα και την κοινωνία των πολιτών, ενισχύει τον προσανατολισμό στις επιδόσεις της κυβέρνησης και τη λογοδοσία της. Βέλτιστη πρακτική 6. Η κατάρτιση προϋπολογισμού επιδόσεων συμπληρώνει άλλα εργαλεία που έχουν σχεδιασθεί για τον προσανατολισμό στην επίδοση, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων αξιολόγησης ("*programme evaluation*") και των επισκοπήσεων δαπανών ("*spending reviews*"). Βέλτιστη πρακτική 7. Τα κίνητρα αναφορικά με το σύστημα κατάρτισης του προϋπολογισμού επιδόσεων ενθαρρύνουν την κατευθυνόμενη με βάση την επίδοση συμπεριφορά και μάθηση ("*performance-oriented behavior and learning*").

OECD, Working Party of Senior Budget Officials, COUNTRY UPDATES 15th Annual Meeting of the OECD Senior Budget Officials Performance & Results Network, OECD Conference Centre, Paris 7-8 November 2019, available at:

https://www.dropbox.com/sh/adipxmegducu50i/AAA3ZLzQzleOriyITcnOZ1IXa?dl=0&preview=ONE+PAGERS+-+Performance+%26+Results+-+ENG_without+quote.pdf.

OECD (2020), *How Can Governments Leverage Policy Evaluation to Improve Evidence Informed Policy Making? Highlights from an OECD comparative study 2020*, chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.oecd.org/gov/policy-evaluation-comparative-study-highlights.pdf .

Άρθρα

N.4270/2014/A'143

Άρθρο 156

1. Με το Λογιστικό Πλαίσιο της Γενικής Κυβέρνησης επιδιώκεται ο λογιστικός χειρισμός των συναλλαγών της με ομοιόμορφο τρόπο, η αληθής και ορθή απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης και της περιουσιακής διάρθρωσής της, η διευκόλυνση της κατάρτισης ενοποιημένων χρηματοοικονομικών αναφορών, η ορθή εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητάς της, η άντληση αξιόπιστων πληροφοριών κάθε φύσης για αξιοποίηση, τόσο από τις διάφορες υπηρεσίες όσο και από τους διεθνείς οργανισμούς, η εξαγωγή δεδομένων βάσει του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ΕΣΛ), η απλούστευση και διευκόλυνση των κάθε μορφής ελέγχων.

2. Όλες οι δημόσιες οικονομικές συναλλαγές της Γενικής Κυβέρνησης, τόσο ως προς τα έσοδα όσο και ως προς τις δαπάνες, διαρθρώνονται και ταξινομούνται στην ίδια κατηγοριοποίηση, τόσο για τον προϋπολογισμό όσο και για τη λογιστική απεικόνιση. Οι ταξινομήσεις αυτές σχεδιάζονται σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και διαρθρώνονται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η περιεκτική παρουσίαση στον ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό όλων των εσόδων και δαπανών και όλων των πιστώσεων που εγκρίνονται από τη Βουλή.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται:

- α. οι βασικές αρχές και κανόνες του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης,
- β. το βασικό σχέδιο λογαριασμών,
- γ. τα τηρούμενα λογιστικά αρχεία και ο τρόπος τήρησής τους,

δ. ο χρόνος έναρξης ισχύος του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης και

ε. κάθε άλλο σχετικό θέμα.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται: α) Η πλήρης ανάπτυξη του βασικού σχεδίου λογαριασμών του προεδρικού διατάγματος της παρ. 3, β) η ανάπτυξη των ταξινομήσεων του προϋπολογισμού, γ) οι λογιστικές πολιτικές για την αρχική αναγνώριση, τη μεταγενέστερη επιμέτρηση, την παρουσίαση των στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καθώς και τις γνωστοποιήσεις που αφορούν τα στοιχεία αυτά, μετά από σχετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) και δ) κάθε άλλο ειδικότερο θέμα. Η ανωτέρω απόφαση, με εξαίρεση την περ. β', εκδίδεται κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Λογιστικής Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

5. Μέχρι την έναρξη της εφαρμογής από τις οντότητες της Γενικής Κυβέρνησης των διατάξεων του π.δ. 54/2018 (Α' 103), που εκδόθηκε σύμφωνα με την παρ. 3, εξακολουθεί να ισχύει η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος, τόσο ως προς τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και του απολογισμού, όσο και ως προς τον σχεδιασμό γενικά της λογιστικής της Γενικής Κυβέρνησης, που καθορίστηκε με:

α) το π.δ. 80/1997 (Α' 68), για τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης,

β) το π.δ. 205/1998 (Α' 163), για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου,

γ) το π.δ. 146/2003 (Α'122) και τον ν. 3697/2008 (Α' 194), για τα δημόσια νοσοκομεία,

δ) το π.δ. 315/1999 (Α' 302), για τους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού και κατ' αναλογία για τους Ο.Τ.Α. Β' βαθμού.

Άρθρο 159

1. Το Λογιστικό Σχέδιο της Κεντρικής Διοίκησης καθιερώνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών. Στο Λογιστικό αυτό Σχέδιο καθορίζονται οι βασικές λογιστικές αρχές που το διέπουν, το σύστημα της λογιστικής καταγραφής, οι επί μέρους λογαριασμοί, η περίοδος τακτοποιητέων

λογιστικών εγγραφών, τα τηρούμενα βιβλία, ο τρόπος τήρησης αυτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

2. Με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών:

α. συνιστώνται, καταργούνται ή τροποποιούνται ως προς τον τίτλο και το περιεχόμενο τριτοβάθμιοι και τεταρτοβάθμιοι λογαριασμοί της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης,

β. μετά από εισήγηση της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.) συνιστώνται, καταργούνται ή τροποποιούνται ως προς τον τίτλο και το περιεχόμενο πρωτοβάθμιοι και δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής. ή παραλείπονται γνωστοποιήσεις από το Προσάρτημα.

3. Οι λογαριασμοί λογιστικής των Δ.Ο.Υ. και δημοσίων ταμείων εξακολουθούν να τηρούνται σε ταμειακή βάση και διακρίνονται σε λογαριασμούς που εμφανίζουν την εκτέλεση του προϋπολογισμού και σε λογαριασμούς που απεικονίζουν την εκτός προϋπολογισμού χρηματική διαχείριση. Η κίνησή τους εισάγεται με αντιστοίχιση στους λογαριασμούς του νέου λογιστικού σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών συστήνονται και τροποποιούνται οι λογαριασμοί των Δ.Ο.Υ. και των δημόσιων ταμείων και καθορίζεται ο τρόπος κίνησής τους.

4. Έως την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 1, εξακολουθεί να ισχύει το π.δ. 15/2011 (Α' 30). Με την έναρξη ισχύος του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 2 του άρθρου 156, παύει η ισχύς των παραγράφων 1 έως 3 και των προεδρικών διαταγμάτων του προηγούμενου εδαφίου.